

***SEVİMLİ MECMUA* ADLI ÇOCUK DERGİSİ
(ÇEVİRİYAZI, İNCELEME)**

Erhan AKDAĞ

Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Doç. Dr. M. Hilmi UÇAN

Haziran, 2012

Afyonkarahisar

T.C.
AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

***SEVİMLİ MECMUA* ADLI ÇOCUK DERGİSİ**
(ÇEVİRİYAZI, İNCELEME)

Hazırlayan
Erhan AKDAĞ

Danışman
Doç. Dr. M. Hilmi UÇAN

AFYONKARAHİSAR 2012

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “*Sevimli Mecmua Adlı Çocuk Dergisi (Çeviriyazı, İnceleme)*” adlı çalışmanın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin Kaynakça’da gösterilen eserlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

.../.../2012

Erhan AKDAĞ

TEZ JÜRİSİ KARARI VE ENSTİTÜ ONAYI

JÜRİ ÜYELERİ

İMZA

Tez Danışmanı :
Jüri Üyeleri :
:
:
:

Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Erhan AKDAĞ'ın "*Sevimli Mecmua Adlı Çocuk Dergisi (Çeviriyazı, İnceleme)*" başlıklı tezi .../.../2012 tarihinde, saat’da Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Sınav Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca, yukarıda isim ve imzaları bulunan jüri üyeleri tarafından değerlendirilerek kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Mehmet KARAKAŞ

MÜDÜR

ÖZET

SEVİMLİ MECMUA ADLI ÇOCUK DERGİSİ (ÇEVİRİYAZI, İNCELEME)

Erhan AKDAĞ

**AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI**

Haziran 2012

Danışman: Doç. Dr. M. Hilmi UÇAN

Çocuk edebiyatı alanında çocuk dergilerinin önemli bir yeri ve işlevi vardır. Çocuğun edebî ve estetik bir zevk edinmesinde, düşünce ufku ve kelime hazinesinin gelişmesinde çocuk dergilerinin geçmişten bugüne büyük katkısı olmuştur ve olmaktadır.

Eski harfli çocuk dergilerimizden biri olan *Sevimli Mecmua* da, cumhuriyetin ilk yıllarında, 1925'te yayımlanmış ve ancak on üç sayı çıkararak aynı yıl yayın hayatına veda etmiştir.

Bu tezde, aradan neredeyse doksan yıl geçmesine rağmen, bütünüyle yeni harflere çevrilmemiş olan *Sevimli Mecmua* adlı resimli çocuk dergisinin tüm sayıları Türkiye Türkçesine çevrilmiştir. Böylece, tarihin tozlu raflarında bırakılmış eski harfli çocuk dergilerimizden biri, çocuk edebiyatı alanında çalışan araştırmacıların hizmetine sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, çocuk edebiyatı, resimli çocuk dergisi, eski harfli çocuk dergisi, *Sevimli Mecmua*

ABSTRACT

A MAGAZINE FOR CHILDREN *SEVİMLİ MECMUA* (A TRANSCRIPTIVE AND AN ANALYTICAL STUDY)

Erhan AKDAĞ

AFYON KOCATEPE UNIVERSITY
THE INSTITUTE of SOCIAL SCIENCES
DEPARTMENT of TURKISH EDUCATION

June 2012

Advisor: Assoc. Prof. Dr. M. Hilmi UÇAN

Child magazines occupy an important position and function in child literature. Child magazines have contributed for children to have literary and esthetical delightfulness, and to expand horizon of the ideas and vocabulary knowledge from past to present.

Sevimli Mecmua which is one of the old-lettered child magazines was published in 1925, the first years of Turkish Republic; however, it ended publication in the same year after 13 issues.

In this dissertation, all the issues of *Sevimli Mecmua* magazine have been translated into Turkey Turkish despite passing almost 90 years from the first publication date. In this sense, one of the old-lettered magazines which have been forgotten in the dusty pages of history has been served for the researchers working in the child literature field.

Key Words: Child, child literature, illustrated child magazine, old-lettered child magazine, *Sevimli Mecmua*

ÖN SÖZ

Çocuk edebiyatının oluşum ve gelişim sürecinde çocuk dergileri büyük önem taşır. Çocuğa edebî ve estetik zevk edindirmede, onun düşünce ufku ve kelime hazinesini geliştirmede çocuk dergileri öne çıkar. Bugün çocuk edebiyatı alanında geçmişe göre daha ileri bir seviyede bulunmaktayız. Bu alandaki gelişmede geçmişin ve geçmişte çocuğa yönelik eserlerin payı büyüktür. Ne var ki şu soruları sormadıkça çocuğun ve çocuk edebiyatının gelişimini net olarak görebilmek mümkün değildir: “Geçmişte ‘çocuk’ kavramı ne ifade etmekteydi?” “Çocuğa yaklaşım nasıldı?” “Çocuğun ilgi ve ihtiyaçları nelerdi?” “Edebiyat ve çocuk dergileri bu ilgi ve ihtiyacı karşılarken nasıl bir yol izlerdi?”

Çocuğun ilgi ve ihtiyaçlarını, edebiyata ve estetiğe yönelik beklentilerini karşılamaya çalışan eski harfli çocuk dergilerimizden *Sevimli Mecmua*, Cumhuriyet’in ilk yıllarında, 1925’te yayımlanmış ve ancak on üç sayı çıkarak aynı yıl yayın hayatına veda etmiştir. On beş günde bir çıkan *Sevimli Mecmua* her sayısında hikâyeden şiire, yaşam öyküsünden sokak oyununa, bulmacadan karikatüre dek oldukça zengin bir içeriğe sahiptir. Derginin başyazarı Sabiha Zekeriya daha ilk yazısında Türk çocuklarına bir anne şefkatiyle seslenir. Başka milletlerde olduğu gibi, bizim milletimizin çocuklarını da modern, resimli ve eğlenceli bir dergiyle tanıştırma isteğini vurgular.

Sevimli Mecmua Cumhuriyet’in ilk yıllarında çocuklara ne tür hikâye ve masallar anlatıldığının, hangi el uğraşları ve oyunlar öğretildiğinin önemli bir göstergesidir. Ne yazık ki aradan neredeyse doksan yıl geçmesine rağmen bu çocuk dergisi yeni harflere aktarılmamıştır.

Bu tezde *Sevimli Mecmua*’nın tüm sayıları yeni harflere çevrilmiş ve eski harfli çocuk dergileri alanında önemli bir boşluk doldurulmaya çalışılmıştır.

Bu tezi hazırlama sürecimde bana destek olan danışman hocam Doç. Dr. M. Hilmi UÇAN’a, hocam Doç. Dr. Celal DEMİR’e ve her zaman yanımda olan aileme teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

YEMİN METNİ	ii
TEZ JÜRİSİ KARARI VE ENSTİTÜ MÜDÜRLÜĞÜ ONAYI	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
ÖN SÖZ	vi
İÇİNDEKİLER	vii
KISALTMALAR DİZİNİ	xix

GİRİŞ

1. PROBLEM DURUMU	1
1.1. PROBLEM TÜMCESİ	1
1.2. ALT PROBLEMLER	2
2. ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ	2
3. ARAŞTIRMANIN KAPSAMI VE SINIRLILIKLARI	2
4. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ	3

BİRİNCİ BÖLÜM

ÇOCUK VE EDEBİYAT İLİŞKİSİ

1. ÇOCUK EDEBİYATI KAVRAMI	4
2. CUMHURİYET'İN İLK YILLARINDA ÇOCUK EĞİTİMİ VE DERGİLERİ	5
2.1. CUMHURİYET'İN İLANI SONRASI ESKİ HARFLİ ÇOCUK DERGİLERİ	7
2.1.1. <i>Haftalık Resimli Gazetemiz</i>	7

2.1.2. Resimli Dünya	7
2.1.3. Mektepliler Alemi	7
2.1.4. Türk Çocuğu	7
2.1.5. Çocuk Dünyası	8
2.1.6. Çocuk Yıldızı	8

3. CUMHURİYET DÖNEMİ ÇOCUK DERGİLERİMİZDEN

SEVİMLİ MECMUA	8
3.1. YAYIN POLİTİKASI VE HEDEF KİTLESİ	9
3.2. İÇERİĞİ VE GENEL DEĞERLENDİRMESİ	9
3.3. <i>SEVİMLİ MECMUA</i> 'YI ÇIKARANLAR	12
3.3.1. Mehmet Zekeriya Sertel (1890 – 1980)	12
3.3.2. Sabiha Zekeriya Sertel (1895 – 1968)	13
3.3.3. Nebizade Ahmet Hamdi (Ülkümen) (1888 – 1969)	15

İKİNCİ BÖLÜM

SEVİMLİ MECMUA'NİN ÇEVİRİSİ

1. <i>SEVİMLİ MECMUA</i> C:1 Nu. 1	17
Renkli İlavemiz	17
Bu Resimli Hikâyenin Yazılarını Yazınız	18
<i>Sevimli Mecmua</i> 'yı Niçin Çıkıyoruz?	18
Sokaklardaki Küçük Serseriler Nasıl Yaşar Hiç Düşündünüz mü?	19
Kediye Ana Gibi Bakan Zeki Bobi	22
Başka Milletlerin Çocukları Ne Yapıyor?	23
Düşmanınızı Yılan Soksa Kurtarır mısınız?	24
Köse Kâhya İstanbul'a Gelmiş	27
Kendi Kendinize Yapabileceğiniz Esrarengiz Bir Tahtelbahir	28

Biraz da Gülelim ve Eğlenelim	30
Karikatür (Alık Hasan)	30
Karikatür (Sarı Ahmet)	31
Karikatür (Cingöz)	31
Kedi İle Değirmencinin Çırağı	32
Resimle Dünya Etrafında Bir Seyahat	35
Hazreti Âdem'le Havva Hikâyesi	37
Haydi	42
Bu Resimleri Boyayıp Gönderiniz	44
2. SEVİMLİ MECMUA C:1 Nu. 2	46
Renkli İlavemiz	46
Bu Kadının Çocukları Nerede?	47
Hocasının Karikatürünü Yapan Kız	47
Başka Milletlerin Çocukları Neler Yapıyorlar?	52
Sıhhat Ülkesi	53
Sevimli İki Arkadaş Olan ve Birbirini Seven Kedi İle Köpek	54
Şevket Deniz Ortasında Yanan Bir Motorbottan Kadınları Nasıl Kurtarmıştı?	55
Karikatür (Yaramazlıklarımız)	57
Karikatür (Cingöz)	57
Kızıl Şeytan	58
Şiir (Kış)	62
Tayyarelerle Nasıl Uçuyorlar?	63
Biraz da Gülelim ve Eğlenelim	64
Karikatürler	65

Dünyanın İlk Canisi Habil İle Kabil	66
Haydi	69
Basit Fakat Güzel Bir Eğlence	71
Bu Resim Hangi Yazınındır?	72
3. SEVİMLİ MECMUA C:1 Nu. 3	74
Renkli İlavemiz	74
Bu Kediye Büyüterek Gönderiniz	75
Kolay Bir Bilmece	75
Nehir Başında Geçirdiğimiz Yılan Tehlikesi	76
Başka Milletlerin Çocukları Ne Yapıyorlar?	79
Çocukların Yaptığı Ev	79
Hayvanlar Geceleri Nasıl Uyurlar?	81
Küçük Oyunlar	82
Rıfat ile Köpeğinin Bir Balonla Heyecanlı Bir Seyahati	82
Biraz da Gülelim ve Eğlenelim	84
Karikatür (Kavganın Sebebi)	85
Karikatür (Cingöz)	85
Resimle Dünya Etrafında Seyahat	86
Gramofon ve Elektrik Muhteri Edison Sizin Gibi Bir Çocuktaki	87
Kurbağadan Arkadaş	89
Hazreti Nuh'un Hikâyesi	93
Haydi	97
Ödül Sahifesi	99
4. SEVİMLİ MECMUA C:1 Nu. 4	103
Müsabaka Sahifemiz	103

Değirmencinin Çuvalları	103
Hindistan'da Tehlikeli Bir Fil Avı	104
Başka Milletlerin Çocukları Ne Yapıyorlar?	109
Çalınmış İnci	109
Sülün Sultan	111
Biraz da Gülelim ve Eğlenelim	116
Yaramazlıklarımız	117
Kendi Oyuncaklarımızı Kendimiz Yapalım	117
Sokak Oyunu	118
Küçük Faydalı Sualler	119
Markoni Bahçede Bir Teneke İle Oynarken Telsiz Telgrafı	
Nasıl Bulmuştu?	122
İnsan Gibi Hayvanlar	124
Hazreti İbrahim'in Hikâyesi	126
Haydi	129
Ödül Sahifesi	131
5. SEVİMLİ MECMUA C:1 Nu. 5	135
Müsabaka Sahifemiz	135
Çilli Kız	136
Köse Kâhya ve Küçük Sebzeci	144
Bir Kurbağa Nasıl Doğar, Nasıl Büyür ve Nasıl Yaşar?	147
Sihirli Kutu	148
Biraz da Gülelim ve Eğlenelim	154
Karikatür (Cingöz)	155
Dünya Nasıl Yaratıldı?	156

Köroğlu	159
Ev ve Sokak Oyunları	163
Kendi Oyunlarımızı ve Kendi Oyuncaklarımızı Kendimiz Yapalım	164
(Resimli Şiir) El Birliği	167
Minik Tavşanla Arslan	169
Haydi	170
Ödül Sahifesi	172
6. SEVİMLİ MECMUA C:1 Nu. 6	176
Ödül Sahifesi	176
Bir Tren Kazası	178
Dünyanın En Garip Hayvanlarından Biri	182
Ormandaki Kale	183
Kendi Oyunlarımızı ve Kendi Oyuncaklarımızı Kendimiz Yapalım	185
Başka Milletlerin Çocukları Ne Yapıyorlar?	187
Biraz da Gülelim ve Eğlenelim	187
Faydalı Sualler	189
(Karikatür) Yaramazlıklarımız	190
Esir Sultan	192
Periler Çiftliğinin Neşeli Çocukları	193
Amerika'da Aynı Zamanda Nasıl 25,000 Cıvciv Çıkıyorlar?	193
Karlı Bir Ormanda Bir Av Hikâyesi	195
(Şiir) Lami'nin Kederi	197
Köse Kâhya'dan Mektup	198
Haydi	199
Ödül Sahifesi	203

7. SEVİMLİ MECMUA C:1 Nu. 7	208
Bilmeceler	208
Karanlık Bir Ormanda Kurt Hücumundan Nasıl Kurtulmuştuk?	210
Arsıanla Çakalın Kavgası	213
Rokfeller Nasıl Milyarder Oldu?	215
Sihirli Yulaf Tarlası	217
Dünyanın En Meşhur Polis Hafiyesi	220
Oyunlar	225
Biraz da Gülelim ve Eğlenelim	226
Karikatür (Cingöz)	227
Faydalı Sualler	228
Karıncı İle Kumru	229
Kendi Oyunlarımızı ve Kendi Oyuncaklarımızı Kendimiz Yapalım	230
Resim Boyamasını Bilir misiniz?	231
Kırk Dev Kesen Şehzade	231
Karagöz	233
Başka Memleketlerde Neler Oluyor?	235
Haydi	235
Ödül Sahifesi	240
8. SEVİMLİ MECMUA C:1 Nu. 8	245
Müsabaka Sahifemiz	245
Öldüren Ölü	247
En Korkunç Hayvanlar	252
Elektrik Ziyasını Keşfeden Çocuk	253
Dünyanın En Meşhur Polis Hafiyesi	254

Arsılanla Dost Olan Esir	258
Biraz da Gülelim ve Eğlenelim	261
Sıfat Mektubu	262
Karikatür	262
Selma'nın Yastığı	263
Sarı Cüce	265
Sihirli El	269
Şiir (Bahar)	269
Kendi Oyunlarımızı ve Kendi Oyuncaklarımızı Kendimiz Yapalım	270
İnsanlara En Yakın Hayvanlar	271
Faydalı Sualler	272
Haydi	273
Ödül Sahifesi	277
9. SEVİMLİ MECMUA C:1 Nu. 9	280
Müsabaka Sahifemiz	280
Ali'nin Bayramı	281
Çiçeklerden Nasıl Koku Yapmalı?	285
Faydalı Sualler	286
Kendi Oyunlarımızı ve Kendi Oyuncaklarımızı Kendimiz Yapalım	288
Cadının Arabası	289
Ayı Gölden Nasıl Balık Avladı?	291
Biraz da Gülelim ve Eğlenelim	293
Karikatür (Bob İle Coni İki Ahbap Çavuşlar)	294
Başka Milletlerin Mesut Çocukları Nasıl Eğleniyorlar?	294
Padişahın Bahçesindeki Altın	295

Esrarengiz Bir Resim	300
Resim Yapmaya Meraklı İseniz Bu Resmi Yapınız	303
Ev ve Bahçe Oyunları	303
Haydi	306
Ödül Sahifesi	308
10. SEVİMLİ MECMUA C:1 Nu. 10	313
Kolay Bir Bilmece	313
Boş Evin Esrarı	313
Şiir (Küçük Yıldız Sen Nesin?)	319
Faydalı Sualler	320
Hayvanlar Birbiriyle Nasıl Konuşurlar?	320
Ağaçların Efsaneleri	322
Üç Küçük Kuzu Evlerini Nasıl Yaptılar?	324
Karikatür (Yaramazlıklarımız)	328
Biraz da Gülelim ve Eğlenelim	328
Dünya Etrafında Seksen Günde Seyahat	329
Millî Kıyafetler	334
Kendi Oyunlarımızı ve Kendi Oyuncaklarımızı Kendimiz Yapalım	334
Sokak Oyunları	335
Bazı Kolay Oyunlar	336
Haydi	338
Ödül Sahifesi	342
11. SEVİMLİ MECMUA C:1 Nu. 11	349
Çocuk Oyunları	349
Kolay Bir Bilmece	350

İtalya'yı Esaretten Kurtaran "Garibaldi"nin Sergüzeştleri	351
Sevimli Kuş	355
Ahretten Gelen Adam	358
Dünya Etrafında Seksen Günde Seyahat	360
Hayvanlar Birbirleriyle Nasıl Konuşurlar?	364
Karikatür (Yaramazlıklarımız)	366
Karikatür (Cingöz)	367
Cambazların Meşakkatli, Fakat Pek Meraklı Hayatı	367
İstiklal Harbi	372
Faydalı Sualler	377
Biraz da Gülelim ve Eğlenelim	378
Kendi Oyunlarımızı ve Kendi Oyuncaklarımızı Kendimiz Yapalım	379
Haydi	382
Ödül Sahifesi	385
12. SEVİMLİ MECMUA C:1 Nu. 12	390
Bilmecemiz	390
Şiir	391
Molla İle Nasıl Eğlendik?	393
Hayvanlar Birbirleriyle Nasıl Konuşurlar?	397
Dünya Etrafında Seksen Günde Seyahat	398
"Jan Dark" Vatanı İçin, Diri Diri Yanarak, Feda Olmuştur	401
Başka Milletlerin Çocukları Ne Yapıyorlar?	404
Karikatür (Yaramazlıklarımız)	406
Çocuk Oyunları	406
Karikatür (Cingöz)	407

İstiklal Harbi	407
Gözlerimize İnanabilir miyiz?	411
Hocamı Nasıl Boyadım?	412
Biraz da Gülelim ve Eğlenelim	415
Altın Dağ'ın Padişahı	416
Haydi	422
Ödül Sahifesi	425
13. SEVİMLİ MECMUA C:1 Nu. 13	430
Ödül Sahifesi	430
Vahşi Hayvanları Nasıl Avladık?	433
Filler Birbiriyle Nasıl Konuşurlar?	437
Dünya Etrafında Seksen Günde Seyahat	439
Kristof Kolomb Amerika'yı Nasıl Keşfetti?	444
Karikatür	447
Karikatür (Cingöz'ün Muziplikleri)	448
Sıhhat Perisi'nin Ziyafeti	448
Talih Kutusu	450
Kendi Oyunlarımızı ve Kendi Oyuncaklarımızı Kendimiz Yapalım	453
Biraz da Gülelim ve Eğlenelim	455
İstiklal Harbi	457
Şiir (Kuzu)	458
İstiklal Harbi	459
Ödül Sahifesi	467
Vatanım	472

SONUÇ VE ÖNERİLER	474
KAYNAKÇA	478

KISALTMALAR DİZİNİ

AMK : Ankara Millî Kütüphane

C. : Cilt

İBB : İstanbul Büyükşehir Belediyesi

Nu. : Numara

s. : sayfa

S. : Sayı

SM : *Sevimli Mecmua*

TDK : Türk Dil Kurumu

GİRİŞ

1. PROBLEM DURUMU

1 Kasım 1928’de Dil Devrimi’yle Arap alfabesinden Latin alfabesine geçilir. Yüzlerce yıldır kullanılan eski harfler yerini yeni harflere bırakır. Toplumun geçirdiği bu köklü değişim Türk kültür yaşamında da kendisini hissettirir. Eski harflerle basılan yayınlar geçerliğini yitirir ve unutulmaya yüz tutar. Bu yayınlar içerisinde çocuk dergileri de yer alır. Eski harfli çocuk dergilerimizin ilki olan *Mümeyyiz*’den (1869) sonuncusu *Çocuk Yıldızı*’na (1927) kadar aradan altmış yıla yakın bir süre geçer. Bu süre içerisinde elli çocuk dergisi daha yayınlanır. Bu kültürel zenginlik, aradan bir asır geçmesine rağmen yeni harflere çevrilmediği için bilinmemektedir.

Günümüzde “toplumların uygarlık düzeyi çocuklara sağladıkları olanaklarla ölçülüyor. Bu bakımdan günümüz çocukları eski kuşaklara göre eğitici araç - gereç, oyuncak, kitap bolluğu içinde yetişiyor” (Yörükoğlu, 1983: 67). Eski harfli çocuk dergilerimize bakıldığında ‘çocuklar’ için geçmişte de gerek sayıca gerek içerikçe zengin yayınlar üretildiğine tanık oluruz. Tanzimat’tan itibaren çocuklara yönelik dergilerin artması bu alandaki gelişimin göstergesidir.

Çocuk dergileri, hem çocukların hem de çağının kılavuzudur. “Eski harfli çocuk dergileri yayımlandıkları dönemin sosyal, siyasi, ekonomik ve edebi yapısını ortaya koyan kaynaklardır. Bilhassa sosyal tarih alanında çalışma yapacak olanlar için vazgeçilmez başvuru yapıtlarıdır” (Okay, 1999: 214).

Bu araştırmada yeni harflere çevrilmediği için içeriği tümüyle bilinmeyen, bu nedenle üzerinde yeterince durulamayan, Cumhuriyet’in ilk yıllarında eski harflerle basılmış çocuk dergilerimizden *Sevimli Mecmua* yer almaktadır.

1.1. PROBLEM TÖMÇESİ

Cumhuriyetimizin ilk yıllarında çıkan eski harfli çocuk dergilerimizden *Sevimli Mecmua*’nın içeriği nedir ve bu resimli dergide çocuklara neler anlatılmaktadır?

1.2. ALT PROBLEMLER

- *Sevimli Mecmua* hangi yılda ve kaç sayı olarak yayınlanmıştır?
- *Sevimli Mecmua*'nın sahibi ve yazarları kimlerdir?
- *Sevimli Mecmua*'nın yayın politikası nasıldır?
- *Sevimli Mecmua*'da hangi türde yazılara yer verilmiştir?
- *Sevimli Mecmua*'nın çocuk dergiciliğindeki yeri ve önemi nedir?
- *Sevimli Mecmua* hangi yönleriyle diğer eski harfli çocuk dergilerinden ayrılır?
- *Sevimli Mecmua*'nın çocukların okuma ve yazma gelişimine katkıları nelerdir?
- *Sevimli Mecmua*'nın içeriği pedagojik açıdan çocuklar için uygun ve yeterli midir?

2. ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ

Kitap ve dergi “çocuğun zihinsel, duygusal ve sosyal gelişiminde önemli bir uyarandır. Gelişim süreci içinde çocuk, kendine özgü bir kişiliğe sahip olan bir bireydir. Çocuğun yetişkinden farklı oluşu, sadece bir basamak farkından değil, aynı zamanda bir nitelik ve zihniyet farkından kaynaklanır” (Yavuzer, 2011: 188). Çocuğun edebî, estetik ve düşünsel yönden gelişiminde çocuk dergileri belirleyici bir rol oynar.

Bu araştırmanın amacı, “Şu ana kadar üzerinde yeterince durulmayan eski harfli çocuk dergileri” (Okay, 1999: 29) mizden *Sevimli Mecmua*'yı yeni harflere çevirerek çocuk edebiyatı alanında araştırma yapanların dikkatine sunmaktır. Dergideki yazılar aslına bağlı kalınarak yeni alfabeyle aktarılmıştır.

3. ARAŞTIRMANIN KAPSAMI VE SINIRLILIKLARI

1925 yılında on üç sayı olarak çıkan ve aynı yıl yayın hayatına veda eden *Sevimli Mecmua* adlı çocuk dergisinin yeni harflere çevrilmesi bu araştırmanın kapsamını oluşturmaktadır.

Derginin içeriğine ilişkin inceleme ve yapılan genel bir değerlendirme araştırmanın sınırlılıklarını oluşturmaktadır.

Sevimli Mecmua'nın on iki sayısına Ankara Millî Kütüphane'de (AMK 1956 SB 509) ulaşılmıştır. On üçüncü sayısına da -derginin tüm sayılarını içeren- İBB Atatürk Kitaplığı'nda (O.136) ulaşılmıştır.

4. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Eski harfli çocuk dergilerimizden *Sevimli Mecmua*'yı yeni harflere aktarırken çevirimizi Türk Dil Kurumunun *Türkçe Sözlük ve Yazım Kılavuzu*'nun son baskısını göz önüne alarak yaptık. *Yazım Kılavuzu*'nda bulunmayan kelime ve tamlamaların yazımında Ferit Devellioğlu'nun *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*'ını esas aldık. Birkaç sözcüğün yazımında da TDK *Tarama Sözlüğü*'ne başvurduk.

Derginin yazımından ya da baskısından kaynaklanan eksiklik ya da yanlışlıkları, köşeli ayraç []lar içinde doğrusunu yazarak göstermeye çalıştık. Noktalama yanlışlarını da doğru noktalamayla gidermeye çalıştık.

Bu araştırmada kullanılan yöntemler:

- Çeviriyazı yöntemi,
- İnceleme yöntemi,
- Metin türlerine göre sınıflandırma yöntemi.

BİRİNCİ BÖLÜM

ÇOCUK VE EDEBİYAT İLİŞKİSİ

1. ÇOCUK EDEBİYATI KAVRAMI

Çocuk saflığın ve temizliğin bir simgesidir. “Çocuk denilince ilk akla gelen bu safiyettir, temizliktir. Çocuğun gözlerinin arkasında ikinci bir göz olduğunu düşünemezsiniz. Olduğu gibi ortadadır, önyargısızdır. Kimsecikler ‘kral çıplak’ demeye cesaret edemezken, ‘kral çıplak’ diyecek, diyebilecek saflıktaki varlıktır çocuk” (Uçan, 2005: 18). O, yaşamı dört gözle izleyen, içindeki bilme ve öğrenme tutkusuyla hareket eden bir varlıktır. Onun bilme ve öğrenme tutkusunu karşılayabilecek etkin sanat da edebiyattır.

“Edebiyat; malzemesi dile dayanan, insanların duygu, düşünce ve hayallerini dile getiren, edebî ve estetik değeri olan, bayağılık ve çirkinliği kabul etmeyen sözlü ve yazılı verimlerin tamamıdır” (Yalçın ve Aytaş, 2005: 17). Çocuğun gelişiminde, edebî yönden beslenmesinde ve estetik anlayışının şekillenmesinde edebiyatın rolü büyüktür.

Çocuk edebiyatı “çocukların büyüme ve gelişmelerine; hayallerine, duygularına, düşüncelerine, yeteneklerine ve zevklerine hitap eden, eğitirken eğlenmelerine katkıda bulunan sözlü ve yazılı verimlerin tamamıdır” (Yalçın ve Aytaş, 2005: 17). Bu edebiyatın merkezinde hep ‘çocuk’ vardır, her şey ‘çocuksuluk’ üzerine kuruludur ve ‘çocuk bakış açısı’yla sunulur. “Gerçekten ‘çocuk edebiyatı’ deyimi, çocukluk çağında bulunan kimselerin hayal, duygu ve düşüncelerine yönelik sözlü ve yazılı bütün eserleri kapsar” (Oğuzkan, 2001: 3). İster sözlü ister yazılı olsun, çocuk edebiyatı ürünlerinde çocuğun ilgi ve gereksinimleri, beklentileri, umutları, hayalleri yer tutar.

Çocuk edebiyatı ürünlerinde kullanılan dil de en az içerik kadar önem taşır. Bu bakımdan çocuk edebiyatı “gelişme ve yetişme çağındaki çocukların dil düzeyine, duygu ve düşünce dünyasına, anlama ve kavrama becerilerine seslenen edebiyat” (Şimşek, 2002: 32) olarak da tanımlanabilir. Ninnilerde ilk ezgiyi işiten çocuk, dilin etkileyici dünyasını ve zenginliklerini çocuk edebiyatı ürünlerinde bulur. Bu bakımdan edebî ürünler çocuğa hem ana dilinin olanaklarını geliştirme yolunu açar hem de çocuğun düşünce evreninin genişlemesini sağlar.

2. CUMHURİYET'İN İLK YILLARINDA ÇOCUK EĞİTİMİ VE DERGİLERİ

29 Ekim 1923'te Cumhuriyet'in ilan edilmesiyle birlikte Türkiye Cumhuriyeti pek çok alanda köklü değişikliklere gider. Bu değişikliklerin temelinde, Batı karşısında yüzlerce yıldır geride kalmış topluma dinamizm aşılama yatar. “Cumhuriyet'in kurucuları ve yöneticileri kalkınma ve modernleşme hareketlerinin değişen ekonomik, politik ve sosyal yapıya uygun insan gücünün yetiştirilmesiyle başarıya ulaşacağına inanmaktaydılar” (Erden, 2005: 147). Cumhuriyetin çocukları Batı medeniyetini, akıl ve bilimi kendilerine ölçüt alacak şekilde yetiştirilmeye çalışılır. Eğitimde geleneksel ile modern ikiliğini ortadan kaldırmak için eğitim birliği sağlanır.

Cumhuriyet döneminde eğitim kurumlarında gerçekleştirilen ilk önemli değişiklik, 3 Mart 1924 tarihinde kabul edilen Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile dine dayalı eğitim veren geleneksel eğitim kurumları ile laik eğitim kurumlarının birleştirilerek tüm eğitim kurumlarının Millî Eğitim Bakanlığı'na devredilmesidir (Erden, 2005: 148).

Cumhuriyet, kendisinden beslenerek güç bulacağı en önemli unsur olarak yeni nesli, yani çocuğu görür. Yahya Kemal, 1914'te “Mecmûalar” başlıklı şu yazıyı kaleme alır:

Meselâ *Çocuk Dünyası* on bin nüsha satıyor. Bu satış kitapçılık târihinde âdetâ bir hâdisedir. Mündericâtı, nefâset-i telîf; sanat-ı tahrîr îtibâriyle o kadar güzîde. *Talebe Defteri*, çocuk âleminin havâs sınıfına hitâb etmekle berâber, iki üç bin nüsha satışından aşağı düşmüyormuş. Görünüyor ki on sene sonraki nesil yaman bir nesl-i kaari' kesilecek (Yahya Kemal, 1990: 176).

Yahya Kemal'in 'on sene sonrasının yaman okur'ları olarak nitelendirdiği çocuklar, dönem itibarıyla, Cumhuriyet neslinin çocuklarına karşılık gelmektedir.

Dolayısıyla çocuklara yönelik dergiler, gazeteler millî hassasiyeti ve Batı medeniyetini esas alan yayınlarıyla okurlarına seslenmeye çalışır.

Okur kitlesinin yetişmesinde çocuk dergileri belirleyici bir etkidir; çünkü “çocuk dergileri, çocuğun güncel ile olan bağı kurması yanında eğlendiricilik ve eğiticilik vasıflarını da bünyesinde barındıran bir nitelik taşır. Ders kitaplarının öğretici havasından uzak, bilgiyi bir eğlence havasında veren bu dergiler çocukta okuma becerisinin gelişmesine de hizmet eder” (Gürel, Temizyürek ve Şahbaz, 2007: 38). Çocuk dergileri “çocuklarda bilgi, görgü ve genel kültürü geliştirir; toplumsal konulara, çevre ile ilgili olaylara dikkat çeker, çocukların hayata daha bilinçli olarak hazırlanmalarını sağlar” (Şimşek, 2002: 25).

Ülkemizde çocuk dergilerinin tarihî seyrini şöyle özetleyebiliriz:

Ülkemizde çocuklar için özel gazete ve dergilerin yayımlanmasında 19. yüzyılın ikinci yarısında başlanmıştır. Bizde bilinen ilk çocuk gazetesi 1869-1900 yılları arasında yayınlanan haftalık “Çocuklar İçin Mümeyyiz” adlı gazetedir. Bu gazeteyi “Sadakat” (1875) ve “Etfal” adlarını taşıyan gazeteler izlemiştir. “Tercüman-ı Hakikat” gazetesinin rüştiye (ortaokul) öğrencileri [i]çin haftada bir verdiği ek de (1878) ülkemizde yayımlanan ilk çocuk gazeteleri arasında sayılabilir. [...] Çocuk gazete ve dergilerinin biçim ve içerik bakımından temelli bir gelişme göstermeleri İkinci Meşrutiyet Dönemi’ni izleyen yıllara rastlar. Bu sırada yayınlanan dergilerde çocukların gerçek ilgilerinin göz önünde alındığı, resim ve karikatürlere daha çok yer verildiği görülür (99 Soruda Çocuk Edebiyatı, 2000: 243).

II. Meşrutiyet’le birlikte hızla çoğalan çocuk kitapları, Cumhuriyet’in kurulmasıyla birlikte bir durgunluk içine girmiştir. Bilindiği gibi, Cumhuriyet 1923 yılında kurulmasına karşın, Osmanlı toplum yapısının gününü doldurmuş olan pek çok kurumu ve yaşam biçimi hâlâ varlığını sürdürüyordu. Örneğin halifelik kaldırılmamış, eğitim birliği henüz sağlanamamıştı. [...] Cumhuriyet’in ilke ve söylemleriyle çelişen bu belirsizlik içinde, ülkenin sanatçıları-

edebiyatçıları da ister istemez bir edilginliğe düştüler (Kıbrıs, 2010: 15-16).

2.1. CUMHURİYET'İN İLANI SONRASI ESKİ HARFLİ ÇOCUK DERGİLERİ

2.1.1. *Haftalık Resimli Gazetemiz*

İlk sayısı 13 Kasım 1924'te yayınlanan bu dergi perşembe günleri çıkar. *Haftalık Resimli Gazetemiz* ilk yazısında okurlarına “Gazetemiz bugünkü şekliyle belki hoşunuza gitmeyebilir, fakat arzularınızı, yeni gazetemiz için düşünce ve emellerinizi bildirirseniz ona göre hareket eder ve sizi memnun etmeye çalışır” (Okay, 1999: 190) der. Baskıda kullanılan kâğıdın kalitesine göre (âlâ-orta-alelade) abonelik ücreti değişen bu dergi ancak yedi sayı çıkar.

2.1.2. *Resimli Dünya*

Haftalık fennî, terbiyevî, mizahî çocuk gazetesi başlığıyla perşembe günleri çıkar. “Bol resimli ve karikatürlü bir çocuk dergisi olan *Resimli Dünya*'nın ilk sayısı 4 Kânun-ı Evvel / 4 Aralık 1924'te ve Orhan Seyfi [Orhon] yönetiminde yayınlanmıştır” (Okay, 1999: 191). 23 Nisan 1925'te son sayısı, yirmi birinci sayı, çıkan derginin belirgin özelliklerini ilgi çekici kapak resimleri, karikatürleri ve sloganları oluşturmaktadır.

2.1.3. *Mektepliler Alemi*

İzmir'de yayınlanan, ödül ve promosyona ağırlık veren; ancak altı sayı çıkabilen bir çocuk dergisidir. Sahibi Muallim İlyas Bahri Bey, müdürüyse Hüsnü Osman Bey'dir. *Mektepliler Alemi*'nin çocuk okurlarına seslenişi oldukça dikkat çekicidir: “Çalışkan mektepli! Genç Türkiye'nin yarınki büyük adamı sensin!.. Vatan senin omuzlarında yükselecek. [...] Her hafta derslerden yorulan kafanı, bu sayfeler üzerinde dinlendireceksin. [...] Yeter ki haftalığın beş kuruşunu verip bu mecmuayı alalım” (Okay, 1999: 198-199).

2.1.4. *Türk Çocuğu*

Aylık bir dergi olan *Türk Çocuğu*, 1926 yılında Ankara'da eski harflerle yirmi dört sayı basılır. Sahibi Kırklareli Mebusu Doktor Fuat Bey'dir. Derginin

ağırlıklı olarak yer verdiği konular “kimsesiz çocuklar, çocuk hakları, çocuk bakımı, çocuk eğitimi” (Okay, 1999: 206) dir. Doktor Fuat [Umay] Bey’in aynı zamanda Himaye-i Etfal Cemiyeti’nin başkanı olması, derginin içeriğinin şekillenmesinde önemli bir etkidir.

2.1.5. Çocuk Dünyası

1926-1927 yılları arasında Muallim Ahmet Halit Bey idaresinde her hafta perşembe günleri ve toplam otuz sayı çıkan *Çocuk Dünyası*’nda “çok sayıda tercüme hikâye [...] resimli küçük hikâyeler, piyesler, bilmeceler, oyunlar, okul haberleri hemen her sayıda göze çarpıyor” (Okay, 1999: 209). Derginin son sayısı 22 Haziran 1927’de yayınlanır.

2.1.6. Çocuk Yıldızı

1927 yılında İzmir’de her hafta perşembe günleri ve toplam on sayı çıkan bir çocuk dergisidir. Derginin içeriğine bakılacak olursa “sayfa düzeninden tarih kaydına, şiir ve hikâyelerinden resimlerine kadar on dokuzuncu asırda çıkan birçok çocuk dergisinden bile geridedir.” (Okay, 1999: 212) denilmektedir.

3. CUMHURİYET DÖNEMİ ÇOCUK DERGİLERİMİZDEN SEVİMLİ MECMUA

Türkiye Cumhuriyeti’nin ilk yıllarında çocuk dergileri, genç cumhuriyetin çocuklarının okuma, anlama ve öğrenmesinde; edebî ve estetik yönden gelişmesinde önemli bir rol oynamıştır. Bu dergiler içerisinde gerek renkli resimleriyle gerek zengin içeriği ve okurlarına verdiği ödülleriyle *Sevimli Mecmua* öne çıkar.

1925 yılının 1 Ocak’ında çıkmaya başlayan bu çocuk dergisi on beş günde bir perşembe günleri okurlarına ulaşır. Mehmet Zekeriya (Sertel)’nin sahibi olduğu *Sevimli Mecmua*’nın başyazarı Sabiha Zekeriya (Sertel)’dir. Dönemin aydın kişilerinden olan Zekeriya çiftinin elinde dergi on sayı çıkar. On birinci sayıdan itibaren derginin müdürü Zeki Cemal’dir. Son iki sayıda *Sevimli Mecmua*’nın sahibi Nebizade Hamdi (Ahmet Hamdi Ülkümen)’dir. 25 Haziran 1925’te tatile girilmesi nedeniyle derginin yeni sayısının çıkartılmayacağı bildirilir. On üçüncü sayısıyla *Sevimli Mecmua*, okurlarına veda eder.

Dergi sayılarının basım tarihleri sırasıyla 1-15-29 Ocak, 12-26 Şubat, 12-26 Mart, 9-23 Nisan, 14-28 Mayıs ve 11-25 Haziran 1925'tir.

3.1. YAYIN POLİTİKASI VE HEDEF KİTLESİ

Cumhuriyetin ilanıyla Tanzimat'tan beri uygulanan Batı temelli bir toplum inşası ivme kazanır. *Sevimli Mecmua* da Cumhuriyet Türkiye'sinin çocuklarına, başka milletlerin çocuklarıyla Batılı mucitlerin ve önemli kişilerin yaşamlarını sunma ilkesini benimser. Hemen her sayıda Edison'dan Garibaldi'ye, Kristof Kolomb'dan Rockefeller'e pek çok önemli kişinin yaşamları çocuklara sunulur. Dergide İslam ve Türk büyükleri yer almaz.

Sevimli Mecmua peş peşe savaşlar (Balkan, I. Dünya ve Kurtuluş) ın yaşandığı oldukça sıkıntılı bir sürecin sonunda yayınlanmaya başlar. Toplumun tanık olduğu pek çok yıkıma rağmen dergide çocuğa yönelik siyasi ve ideolojik yaklaşımlara ve aşırı milliyetçi söylemlere yer verilmez. Bu bakımdan derginin çocuklara yönelik duyarlı ve ilkeli bir yayın politikası izlediği söylenebilir.

Sevimli Mecmua'nın hedef kitlesi ilköğretim öğrencileridir. "Bu yaşlardaki çocuklar, kim olduklarını keşfetmekte ve bireysel kimliklerini oluşturmaktadırlar" (Yavuzer, 2004: 14). Gelişim yönünden böylesi kritik bir dönemdeki çocukların kişiliklerinin oluşmasında derginin Batılı değerleri (giyim kuşam, eğitim anlayışı, sinema) ölçüt alan bir yayın politikası izlediği görülmektedir. *Sevimli Mecmua*'da ödül kazanan çocukların çoğunluğunu ilkokul dördüncü ve beşinci sınıflarda öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır.

3.2. İÇERİĞİ VE GENEL DEĞERLENDİRMESİ

Sevimli Mecmua (1925, 13 sayı) yayınlandığı altı aylık zaman diliminde çocuklara resim boyatmaktan kompozisyon yazdırmaya, basit telsiz telefon yaptırmaktan ücretsiz sinemaya davet etmeye dek pek çok ilgi çekici ve farklı etkinliğe imza atmıştır. *Sevimli Mecmua*'yı, yayınlandığı dönemdeki diğer çocuk dergilerinden ayıran özellikler şöyle açıklanabilir:

Bu dergi çocuklar için yapılan süreli yayımlar içinde özel yere sahip olan yayınlardan biridir. *Sevimli Mecmua* çocuk dergilerinin kalıplaşmış içeriğinde değişiklik yapar. Resimli bilmece - bulmaca - sadece resme dayanan hikâye - biyografi - çocuğun boyayabileceği

resim - fotoğraf - karikatür - ucuz malzemelerle çocuğun kendisinin yapabileceği oyuncakların anlatıldığı yeni köşelere yer verir (Sınar, 2011: 584).

Sevimli Mecmua'nın içeriğine ilişkin şu tespit de önemlidir: “İlk çocuk dergilerine bakarken pek çok ayrıntıya rastlamak mümkün. Mesela, 90’lı yıllarda gazetelerin çocuklar için verdiği kıyafet maketlerini hatırlarsınız. Bu maketler *Sevimli Mecmua* dergisi tarafından o dönemde verilmiş” (Şentürk, 2011). Buna göre dergi, çocuk giydirtme sayfasıyla, döneminin çok ilerisinde bir uygulamaya imza atmıştır.

Sevimli Mecmua'nın tamamı iki yüz on sayfadan oluşan tüm sayıları incelendiğinde içinde toplam otuz karikatür, otuz dokuz hikâye, yirmi masal, üç gezi yazısı, yedi biyografi, otuz altı el işi etkinliği, dört kompozisyon yazma etkinliği, dokuz şiir, otuz altı oyun, yirmi bir tanıtım yazısı, on iki bulmaca, dört bilmece, on yedi soru-cevap, iki mektup, dört tiyatro (farklı iki piyese dayalı), farklı iki romana dayalı on altı roman çevirisi (Heidi, Dünya Etrafında Seksen Günde Seyahat) bulunur. Dergi, bulmacalarını çözen yedi yüz elliye yakın çocuğa ödül vermiştir.

Sevimli Mecmua'nın belirgin özelliklerinden biri dergideki hemen hemen her metnin hayvanlarla ilgili olmasıdır. Bu metinlerle, çocuklara hayvan sevgisi aşlamak ve hayvanların da tıpkı insanlar gibi pek çok hünere sahip canlılar olduklarına dikkat çekmek istenmiştir.

Sevimli Mecmua'da hemen hemen her metin görsellerle desteklenmiş, bu görsellerin altlarında açıklamalara yer verilmiştir. Özellikle hikâye ve masalarda resimlerin altındaki yazılar ilerleyen sayfadaki olaya ilişkin olduğu için bazen merak unsurunu ortadan kaldırmaktadır. Dergideki resimlerin ve resim altı yazılarının yerli yerinde olduklarını söylemek pek mümkün değildir¹.

Sevimli Mecmua'nın ilk sayılarında resim az, yazı çoktur. İlerleyen sayılarda resimle yazı oranı eşitlenmeye çalışılmıştır. Harflerin küçük olması çocuklar için yorucu ve zahmetli bir okumayı gerektirmektedir.

¹ Çevirimizde resim altı yazılarını metinde buldukları yere göre, sayfa ortasında ve italik olarak vermeyi uygun bulduk.

Dergide Rezaizade Mahmut Ekrem'in oğlu Ercüment Ekrem [Talu] imzalı "Selma'nın Yastığı" (SM, s.263) adlı monolog dikkat çekicidir. Çünkü *Sevimli Mecmua*'da hemen hemen tüm metinlerin yazarı Sabiha Zekeriya'dır. Ercüment Ekrem gibi önemli bir yazarın dergide yazısının bulunması *Sevimli Mecmua* için büyük bir zenginliktir.

Sevimli Mecmua'nın içeriğindeki diğer bir zenginlik de bahçe ve sokak oyunlarına yer vermesidir. Derginin bu oyunlara yer vererek çocuklara kazandırmak istedikleri şöyle açıklanabilir:

Çocuğun en doğal hakkı olan oyun sosyalleşmesinin de temelini oluşturur. Parkta, bahçede vb yerlerde rastgele bir araya gelen çocuklar daha birbirlerinin adlarını daha bilmeden, kimlik sorgulaması dahi yapmadan oyun ortak paydasında buluşarak paylaşmayı ve uzlaşmayı yaşarlar. İş birliğinin öğrenirler. Çocuk, yetersiz kaldığı durumlarda oyunda kurallarını kendisi koyarak güç sahibi olur (Yüce ve Nuhuğlu, 2007: 225).

Derginin "Başka Milletlerin Çocukları Ne Yapıyor?" köşesinde bir Amerikan anaokulundaki çocukların kendi kendilerine yaşayarak öğrenmeleri fotoğraflarla anlatılır. Eğitim açısından bu metin oldukça önemlidir. Günümüzde yaşayarak öğrenme, Reggio Emilia gibi eğitim yaklaşımlarına bundan doksan yıl önce *Sevimli Mecmua*'da yer verilmiş olması bu derginin çağının ilerisinde olduğunu göstermektedir. Aynı şekilde "Resimle Dünya Etrafında Bir Seyahat" başlıklı gezi yazısında (SM, s.36) da Azerbaycan'da açık alanda yapılan eğitimden övgüyle söz edilir. Bizdeki eğitimin neden açık alanda ve öğrencilerin aktif olacağı, her şeyi kendileri tasarlayıp yapabileceği şekilde olmadığı sorgulanır. Bu metin 1940'ta kurulacak Köy Enstitüleri'nin bir bakıma habercisi niteliğindedir. Derginin başyazarı Sabiha Sertel'in yurt dışında öğrenim görmesi ve başka milletlerin eğitim sistemleri hakkında bilgi sahibi olması doğaldır ki bu metinlere de yansımıştır. Bu bakımdan *Sevimli Mecmua*'nın içeriğinde eğitime yönelik çağın çok ilerisinde görüşlere rastlama olanağı vardır.

Sevimli Mecmua'nın içeriğinde iki önemli yazım yanlışlığı dikkati çekmektedir. Bunlardan ilki “Üç Küçük Kuzu Evlerini Nasıl Yaptılar?” başlıklı hayvan masalında geçen “Bir iki saat sonra, kurdun tekrar cesareti geldi ve domuzun evine yaklaştı.” cümlesidir. Masalda domuzun yerine verilmemiştir, kuzu yerine yanlışlıkla domuz yazılmıştır. Çevirimizde bu cümle “Bir iki saat sonra, kurdun tekrar cesareti geldi ve [kuzunun] evine yaklaştı.” biçiminde verilmiştir (*SM*, s.327).

Bir diğer yanlış da “Hocasının Karikatürünü Yapan Kız” başlıklı hikâyede “Feride'nin rengi sarardı.” cümlesinde görülmektedir. Hikâyede Feride adında bir karakter yoktur. Bu cümle “[Celile]'nin rengi sarardı.” biçiminde çevrilmiştir (*SM*, s.52).

3.3. SEVİMLİ MECMUA'YI ÇIKARANLAR

3.3.1. Mehmet Zekeriya Sertel (1890 – 1980)

1890 yılında, Selanik'e bağlı Usturumca'da doğdu. Varlıklı bir ailenin çocuğu idi. İlk öğrenimini Selanik'te, orta öğrenimini Selanik ve Edirne'de tamamladı. Gazeteciliğe genç yaşta, Selanik'te çıkan İttihat ve Terakki'nin yayın organı *Rumeli* gazetesinde başladı. Nabizade Ahmet Hamdi ile birlikte *Yeni Felsefe* dergisini çıkardı. Selanik'in Yunanistan'da kalmasından sonra İstanbul'a geldi. *Tasvir-i Efkâr* gazetesinde çalışırken, aynı zamanda Hukuk Mektebi'ni bitirdi. Ardından Paris'te Sorbonne Üniversitesi'nde sosyoloji öğrenimine başladı. I. Dünya Savaşı (1914-1918) nedeniyle İstanbul'a döndü ve Muhacirin Müdiriyet-i Umumiyesi'nde aşair (aşiretler) müdürlüğünde bulundu, ayrıca *Turan* adlı günlük bir gazete çıkardı. 1919'da karısı Sabiha Zekeriya (Sertel) ile birlikte ABD'ye gitti ve Columbia Üniversitesi'nde gazetecilik öğrenimi gördü. Türkiye'ye döndükten sonra bir süre matbuat umum müdürlüğü yaptı. 1924'te karısıyla birlikte *Resimli Ay* dergisini yayımlamaya başladı. Sosyalizmi savunan yazıları nedeniyle sık sık kovuşturmayla uğradı ve tutuklandı. 1927'de *Resimli Ay*'daki yazılarından ötürü İstiklal Mahkemesi'nde yargılanıp üç yıla mahkûm oldu. Bu arada Sabiha Sertel ve Faik Sabri (Duran) ile birlikte Çocuk Ansiklopedisi'ni (1927-28, 4 cilt) hazırladı. 1930'da birkaç arkadaşıyla *Son Posta* gazetesini çıkardı. 1932'de Faik Sabri Duran'la birlikte *Hayat Ansiklopedisi*'ni çıkarttı. 1936'da *Tan* gazetesinin yayımcıları arasında yer aldı. Savaş ve faşizme karşı çıkan çevrelerin sözcüsü hâline gelen gazetenin 1945'te

bir kışkırtma sonucunda basılıp yağmalanması ve tahrip edilmesi üzerine karısıyla birlikte Türkiye'den ayrıldı. Paris, Budapeşte, Moskova ve Bakû'da yaşadı. Karısının ölümü (1968) üzerine yeniden Paris'e yerleşen Sertel, ısrarlı girişimlerinin sonucunda 1977'de Danıştay kararıyla Türkiye'ye dönebildi. Yurda döndükten sonra *Milliyet* gazetesinde yayımladığı "Nâzım Hikmet'in Son Yılları" yazı dizisinde, *Cumhuriyet* ve *Vatan* gazetelerinde yayımlanan yazılarında Sovyetler Birliği'ndeki uygulamaları eleştirmesi tartışmalara yol açınca ABD'ye kızı Yıldız Sertel'in yanına gitti. Bu dizi gene *Nâzım Hikmet'in Son Yılları* (1978, 1996) adı altında kitap hâlinde yayımlandı. 1980'de Paris'te öldü. Sertel'in gazete yazıları dışında, anılarını içeren *Hatırladıklarım* (1968) ve *Mavi Gözli Dev* (1969, 1996) adlı kitapları vardır.

3.3.2. Sabiha Zekeriya Sertel (1895 – 1968)

1895 yılında Selanik'te doğdu. Orta öğrenimini Selanik Terakki İnas İdadisi'nde ve bir Fransız okulunda tamamladı. Selanik'in Yunanlıların eline geçmesinden (1912) sonra ailesiyle birlikte İstanbul'a yerleşti. 1915 yılında gazeteci Zekeriya Sertel'le evlendi. 1919'da kocası Mehmet Zekeriya (Sertel) ile birlikte ABD'ye gitti. Columbia Üniversitesi'nde sosyoloji öğrenimi gördü. 1924'te kocasıyla *Resimli Ay* dergisini çıkarmaya başladı. Türkiye'de demokrasinin yerleşmesini ve sosyalizmi savunan yazılarından dolayı çeşitli baskılarla karşılaştı. Bu arada Mehmet Zekeriya ve Faik Sabri Duran'la *Çocuk Ansiklopedisi*'ni (1927-28, 4 cilt) hazırladı. *Cumhuriyet* gazetesinin çıkardığı *Hayat Ansiklopedisi*'nde çalıştı (1932). *Resimli Perşembe* ve yalnızca bir sayı yayımlanabilen *Projektör* (1936) adlı dergileri çıkardıktan sonra kocasıyla birlikte *Tan* gazetesinin yayımcıları arasında yer aldı.

II. Dünya Savaşı (1939-1945) yıllarında savaşa, faşizme ve militarizme karşı yayınları nedeniyle geniş yankı uyandıran ve Cumhuriyet Halk Partisi yönetiminin tepkisini çeken *Tan* gazetesi, bir kışkırtma sonucunda basılıp yağmalandı ve tahrip edildi. Bu olaydan sonra yağmacılar yerine Serteller kovuşturmaya uğradı; eski yazılarından dolayı davalar açıldı. Bu koşullar karşısında kocasıyla ülke dışına çıkan Sertel, Paris, Budapeşte, Moskova ve Bakû'da yaşadı. Bu dönemde Türkiye Komünist Partisi'nin ülke dışındaki çalışmalarına katıldı ve Budapeşte Radyosu'nun

Türkçe Yayınlar Servisi'nde çalıştı. Son yıllarında Türkiye'ye dönme isteği geri çevrildi. Anılarını *Roman Gibi* adlı kitabında topladı. 2 Eylül 1968'de Bakû'da öldü.

Sabiha Zekeriya'nın henüz ilkokulda başlayan yazma serüvenini ve öncü kişiliğini Yıldız Sertel şöyle anlatır:

Sabiha, *Sabiha Nazmi* imzasıyla yazıyordu. Daha ilkokul yıllarından beri dergilerde yazılar yazmaya ve yazılarının beğenilmesine alışmıştı. Ancak, *Genç Kalemler* ve *Yeni Felsefe* gibi dergilerde yazıları çıktıkça, kendine güveni artıyor, bayağı seviniyordu. Bu yazılarda, Osmanlı toplumunda ilerencilik, gericilik; eğitim, kadın hakları, şeriatçılık ve devrim gibi günün konularını işliyordu. Şeriatçılar, devrimin kadının hayatına getirdiği görece serbestliklere karşı çıkıyorlardı. Oysa, Selânik'te dönme kızları, gördükleri eğitim sonucu artık, pozitivist, hatta laik bir görüş tarzını kabul etmeye başlamışlardı. Günlük hayatta da, bir modernleşme süreci içine girmişlerdi. Günün modasına uyarak, yırtmaçlı etekler, tülden yaşmaklar vb giyerek, kara çarşaftan sıyrılmışlardı (Sertel, 1995: 59).

Tan Olayı

II. Dünya Savaşı'ndan (1939-1945) sonra Türk dış politikasının uluslararası güç dengelerine göre yeniden düzenlenmesi önem kazandı. SSCB Mart 1945'te, Türk-Sovyet Dostluk ve Saldırmazlık Paktı'nı tek yanlı olarak feshedeceğini açıklamıştı. Moskova antlaşmanın savaş sonrasında beliren yeni askeri ve siyasi koşullar göz önüne alınarak düzenlenmesini istiyordu. SSCB'ye göre, Türkiye'nin güvenliğini yeterince sağlayamadığı Boğazlar Türk-Sovyet ortak denetimine geçmeliydi. Bu arada Moskova'nın, antlaşmanın yeniden imzalanabilmesi için, Türkiye'nin doğu sınırındaki toprakların bir bölümünü istediğine ilişkin haberler Sovyet basınında yer alıyordu. Bu durum savaşın son yıllarında canlanmaya başlayan Türk-Amerikan ilişkilerinin gelişmesine de yol açtı.

Bu aşamada Türkiye'nin SSCB ile iyi ilişkiler kurması gerektiğini ve kurabileceğini savunan tek basın organı *Tan* gazetesiydi. *Tan*'ın izlediği yayın çizgisi öteki basın organlarında eleştirilmeye, özellikle de gazetenin yazarları Zekeriya

Sertel ve Sabiha Sertel ağır biçimde suçlanmaya başladı. Bu eleştiriler iktidardaki Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) hükümetini de etkiliyordu.

Tan'da Türk-Sovyet ilişkilerinin yeniden canlandırılması savunuluyordu. *Tan* gazetesi böylece iktidarın ve milliyetçi çevrelerin boy hedefi hâline geldi. 1 Aralık 1945'te çok sayıda üniversite öğrencisi, önce İstanbul Üniversitesi bahçesinde, sonra da Cağaloğlu'ndaki *Tan* gazetesinin önünde gazetenin yayın politikasını protesto eden bir gösteri yaptı. Göstericiler daha sonra gazete binasına saldırdılar. Saldırıda gazetenin yönetim bölümüyle matbaası tahrip edildi ve yağmalandı.

3.3.3. Nebizade Ahmet Hamdi (Ülkümen) (1888 – 1969)

Nebizade Ahmet Hamdi (Ülkümen) 1888'de bugün Yunanistan sınırları içinde kalan Siroz'da (Serez) doğdu. Kolağası Mazhar Nebi Bey ve Hayriye Şerife Hanım'ın oğludur.

İlk ve orta tahsilini Trabzon'da tamamladı. Bir süre Selanik'te bulundu. Zekeriya Sertel'le yazdığı *Hayat ve Şebab* (*Hayat ve Gençlik*) onun ilk yazarlık denemesi ve ürünüdür. Mustafa Kemal'i ilk kez II. Meşrutiyet'in ilanından sonra Temmuz 1908'de Selanik'te gördü. Selanik'te geçirdiği günler ona dünyadaki gelişmeleri yakından takip etme olanağı sağladı. Ekim 1912'de Balkan Savaşı'na katıldı.

Paris'te Sorbonne Üniversitesi'nde hukuk öğrenimi gördü. Ünlü filozoflar Emile Durkheim ve Henri Louis Bergson'dan dersler aldı. Türklerden başka her milletin öğrencisinin örgütlenmiş olması Zekeriya Sertel'le birlikte “Türk Talebe Yurdu”nu kurmalarını sağladı.

I. Dünya Savaşı'nın çıkması üzerine İstanbul'a dönmek zorunda kaldı. Yunus Nadi'nin sahibi bulunduğu *Yenigün* gazetesinde işgal aleyhinde yazılar yazdı. Millî Mücadele'yi destekledi. Bu yazılardan dolayı tutuklama kararı çıkarıldığı için bir süre sonra Anadolu'ya geçerek Trabzon milletvekilliği ve Anadolu'da *Yenigün*'de yazarlık yaptı.

Yirmi iki yıl (1920-1942) parlamenterlik yaptı. Bu arada Cumhuriyet'in ilanından sonra İstanbul'da *Cumhuriyet* gazetesinden ayrılarak Zekeriya Sertel'le *Yenises*'i çıkarmaya başladılar. *Yenises*'in kapanmasından sonra tekrar

Cumhuriyet'te yazmaya başlayan Nebizade, otuzlu yıllardan sonra daha ziyade eğitim alanında milletine hizmet etmeye başladı. Fransızca ve İtalyanca bilen Nebizade Hamdi Ülkümen, 23 Şubat 1969'da İstanbul'da öldü².

² Nebizade Ahmet Hamdi (Ülkümen)'in biyografisi şu kaynaktan alınmıştır: Görmüş, Güngör (2006). "Trabzon Mebusu Nebizade Hamdi Ülkümen". Trabzon: K.T.Ü. Sos.Bil.Ens. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), s.1-2.

İKİNCİ BÖLÜM

SEVİMLİ MECMUA'NIN ÇEVİRİSİ

1. SEVİMLİ MECMUA, C:1 Nu. 1

SEVİMLİ MECMUA

On beş günde bir çıkar. Türkiye'nin yegâne çocuk mecmuasıdır.

Numara 1

Fiyatı

10 kuruş

Sevimli Mecmua

On beş günde bir perşembe günleri çıkar. Türkiye'nin yegâne çocuk mecmuasıdır. Fiyatı 10 kuruştur. Senelik abonesi 250, altı aylığı 130, üç aylığı 75 kuruştur. Ecnebi memleketler için senelik abonesi 400, altı aylığı 200 kuruştur. İdarehanesi İstanbul'da Cağaloğlu'nda Fırın Sokağı'nda beş numarada *Resimli Ay* İdarehanesi'dir.

Renkli İlavemiz

Mecmuamızın tam ortasında renkli bir ilave vardır. Bu ilave çocuk elbiselerine ait moda sahifesi değildir. Kız karilerimiz o sahifede zengin bir eğlence vasıtası bulacaklardır.

O sahifeyi kesip çıkarınız. Sahifede görünen çocuk resmini de kenarlarından kesip ayırınız. Sonra onu kalınca bir kâğıda yahut ince bir mukavvaya yapıştırınız. Mukavvayı da resmin kenarlarından kesiniz, ta ki resim mukavva üzerine yapılmış gibi görünsün. Bu sayede elinize bir bebek geçmiş olacaktır. Sahifede gördüğünüz diğer resimler de bu bebeğin elbiseleridir. Şimdi o elbiseleri birer birer kesiniz, bebeğin üzerine koyunuz, omuzlarının iki tarafında görülen iki kulağı arkalarına büküp bebeğin vücuduna yapıştırınız. Bir de göreceksiniz ki elinizdeki çıplak bebek giyinmiş bir kukla olacaktır. Elbisesini giydirdikten sonra şapkasını kesiniz.

Şapkanın tam ortasında siyah bir çizgi vardır. O siyah çizgiyi takip ederek şapkanın ortasını yarınız. Sonra bu yarıktan şapkayı bebeğin başına geçiriniz. İşte çocuk şapkasını da giydi. Şimdi kunduralarını kesiniz ve kulaklarından ayağına geçiriniz. Bütün diğer elbiseleri de aynı tarzda tecrübe edebilirsiniz. Küçük kız yavruları için bu sahife Sevimli Mecmua'nın en sevimli sahifesidir. Bundan istifade ediniz.

Her nüshamızda böyle renkli bir sahife bulunacaktır. Bu renkli sahife kız çocuklarına çok güzel zaman geçirtmeye yarayacağı için karilerimizin bu resimleri pek seveceklerini zannediyoruz.

Bu Resimli Hikâyenin Yazılarını Yazınız

Yukarıda gördüğünüz yazısız hikâyenin yazısını yazıp göndermenizi rica ediyoruz. Bu yazıyı en iyi yazıp gönderecek olanlara şu mükâfatlar verilecektir:

Birinciye altın uçlu bir dolma kalem, ikinciye mükemmel bir mektep çantası, üçüncüye bir yazı takımı, dördüncüden onuncuya kadar altı aylık (Resimli Hafta) mecmuası, onuncudan yirminciye kadar birer masal kitabı verilecektir.

Müsabakanın cevabı kânunusaninin yirmisine kadar elimize vasıl olmak lazımdır. O tarihten sonra gelecek cevaplar makbul değildir. Bu müsabakaya on altı yaşına kadar çocuklar iştirak edebilir. Yazılacak cevap uzun olmayacak her resmin altına yalnız bir iki satır yazılacaktır. Gönderilecek mektuba bir de fotoğrafınızı koyunuz. Müsabakayı kazananların resimlerini neşretmek isteriz. Bu fotoğraf müsabakayı kazanmak için şart değildir.

Sahibi: M. Zekeriya

Sevimli Mecmua

Başmuharriri: Sabiha Zekeriya

Cilt: 1

1 Kânunusani – 1341

Numara: 1

Sevimli Mecmua'yı Niçin Çıkıyoruz?

Türk Çocuklarına: Mecmuayı Niçin Çıkıyoruz?.. Şimdiye kadar memlekette her sınıf adamın kendi şerefiyle mütenasip gazetesi vardı. Fakat şimdiye kadar çocuklarımız için iftihar verecek bir mecmua çıkmadı. Her İngiliz veya Alman çocuğunun iftiharla okuduğu kendisine mahsus bir gazetesi vardır. Siz bundan mahrumsunuz. Hayatta gıdadan, mektepten, oyundan ve eğlenceden mahrum olan, küçük adam zannedilerek ihmal edilen siz Türk yavrularının iftihar edebileceğiniz bir mecmuaya sahip olmanızı istiyoruz. Başka milletler, çocuklarını, küçük adam değil,

bütün milletin istikbalini elinde tutan en büyük adam diye tanılırlar. Onlar için hayatta eksik olan her şeyi yaparlar. İşte ben başka milletlerin çocuklarına verdiği bu ehemmiyeti kıskanan bir Türk anasıyım. Sizin diğer sahalarda cevap veremediğimiz ihtiyaçlarınıza küçük mecmua ile, kısmen olsun, cevap vermeye muvaffak olabilirsek vazifemizi yapmış oluruz.

Sokaklardaki Küçük Serseriler Nasıl Yaşar Hiç Düşündünüz mü?

Evinizde ve mektebinizde sıcak odada oynarken bir dilim ekmek için sokakta dolaşan serseri Küçük Osman'ı dinleyiniz. O size neler neler söyleyecek, neler öğretecektir.

Köprü altında, yangın yerlerinde gezen mahalle çocuklarını bilirsiniz değil mi? Bunların arasında Küçük Osman isminde bir çocuk vardı. Babası bilmem hangi muharebede ölmüş, anası kuyudan su çekerken, kim bilir nasıl olmuş, kuyuya düşmüş ve ölmüş. Küçük Osman meydanda kalınca komşuları alıp kapı oğlanı diye öteye beriye koşturmaya başlamışlar. İşini beğenmedikleri zaman döverlermiş. Osman'ın canına geçmiş, evden kaçmış... Onu ne arayan, ne soran olmuş... Köprü altı çocukları gibi o da sokakların çocuğu olmuş. Gündüzleri dilenir, geceleri öteki serserilerle beraber yangın yerlerinde yatar uyurmuş. Arkadaşları ona para kazanmanın yolunu öğretmişlerdi. Dükkânda usta, müşterinin malını tartarken sen sepetin yanına yaklaşır, elma, armut, ne bulursan cebine indirirsin. Osman bu dersi aldıktan sonra öğretenen daha usta olmuştu. Her akşam İstanbul'un küçük serserileri dükkânlardan aşırıdıkları erzakı sepetlerle getirir, yangın yerlerinde şarkı söyleyerek yerlerdi.

Osman bu hayattan hiç şikâyet etmiyordu. Artık serbestîsini bulmuş, istediği gibi yaşıyordu. Elbiselerinin yırtıklığı, gıdasının azlığı onu hiç meyus etmiyordu. Sokakta süslü esvaplı çocukları gördüğü zaman “Kim bilir, babalarınız nereden çalmıştır.” diye düşünür, omuz kemiklerini meydanda bırakan yırtık gömleğini çeker, “Sanki seni doğuran ana da benimki taş mı?” diye içini çekerek yürür giderdi.

Osman sokakların çocuğu olduktan sonra artık bu süslü bebekleri kıskanmaz olmuştu. Onları gördükçe güler, “Kaç para eder, benim gibi serbest değilsiniz” der, bununla teselli bulurdu.

Sokakların serserisi Küçük Osman

Osman bir gün sokakta elleri kâğıtlarla dolu geçen bir bey gördü. Kâğıtlardan birinden yere bir iki incir düştü. Osman yanındaki küçük serserilerle koynak oynuyordu. Çocuklardan biri incirleri kaptı. Osman arkadaşının elinden incirleri aldı ve sahibine verdi. “İncirleri çocuklarınıza götürünüz” dedi. Genç adam onu başından aşağı süzdü:

– Ne diyorsun çocuğum, dedi, incirleri istemiyor musun?..

– Hayır, onları ben kazanmadım. İncirleri burada soğukta değil, sıcak bir odada yemek isterdim.

– Benimle gelirsen, sana, bu incirleri nerede yiyeceğini gösteririm.

Küçük Osman yabancıyı takip etti. Yumuşak halılarla süslü, kırmızı alevler saçarak yanan bir ocağın ısıttığı süslü bir salona girdiler. Osman bu kıyafetiyle kendisini buraya yakıştıramadı. Genç adam Osman’ı o süslü masaya oturttu. İncirleri vesair mütenevvi meyveleri tabaklara döktü. Osman yemeye başladı. Genç adam yandaki küçük odadan resim tablosunu, fırçalarını getirdi, Osman’ın resmini yapıyordu.

Osman hiddetle masadan fırladı. İncirleri ressamın başına attı:

– Bizim karnımızı doyururken bile kendi menfaatinizi düşünüyorsunuz. Hayır, istemiyorum. Ben karnımı doyurmanın yolunu biliyorum. Isınmak için de sokaklarda köpekler var, onlar sizden herhâlde daha merhametlidir, dedi...

Küçük Osman kaçıyordu. Ressam arkasından yetişti:

– Çocuğum, ben sana namuslu olmayı öğreteceğim. Sen kazanmanın yolunu çalarak buldun. Ben sana doğru yolda nasıl para kazanılır öğreteceğim. Sen her gün bana bir model olursun. Ben senin yüzünden kazanırım. Sen de yaptığın işin parasını alırsın...

Küçük Osman durdu. Önünde yeni bir yol açıldı. Demek karın doyurmanın iki yolu vardı. Demek Osman eğri bir yoldan gidiyordu. Yine çıplak omuzlarını silkti:

– Sanki kabahat benim mi? Sokakta karnım aç olduğu zaman niye gelip bana bunları öğretmediniz? Sanki senin bana ihtiyacın olmasaydı gelip de bana para kazanmanın yolunu öğretecek miydin?..

Küçük Osman ressamın teklifini kabul etti. Her gün ona bir şekilde resim yaptırıyordu. Fakat ressamın en güzel resmi Osman’ın bütün bir hayatında özendiği sıcak odada incir yerken yaptığı tablosu olmuştu. Osman oraya devam ede ede resim yapmayı öğrendi.

İlk önceleri ressama yardım ediyor, daha sonraları kendi başına resimler yapıyordu. Ustası Osman’da gördüğü zekâya hayran oluyor, ah, sen bir mektep görersen!.. diye söylenip duruyordu.

Küçük Osman, sokakların yetiştirdiği küçük filozof, bu defa örtülü omuzlarını silkiyor:

– O devlete ermek için bey oğlu, paşa oğlu doğmak lazım. Benim gibi sokak serserisinden yetişen ressama bu bile çok.

Sokakların küçük serserisi sokaklarda eğri ve doğruyu, yanlışlıkla adaleti güzel öğrenmişti. Ressam olduktan, karnı doyduktan sonra, küçük serseri arkadaşlarını gördükçe içi cızlardı. İşte, derdi, babaların, hocaların yaptığı doğruluk budur. Size çalmayın derler, fakat karnınız açken gelip size doğru yolun nerede olduğunu, paranın nasıl çalınacağını öğretmezler... Siz onlara bakmayın, çalın yavrularım, çalın, derdi.

Osman meşhur bir ressam oldu. Galatasaray’da yapılan bir sergide Osman’ın tablosu birinciliği kazandı. Bu resim sokakta küçük serserilerin çaldıkları meyveleri akşam şarkı söyleyerek yerken gösteren resimdi... Onu tebrik edenlere,

– “Eğer önlerine benim önüme düşen incir kâğıtlarını taşıyan efendi gibi bir efendi çıkmazsa, ölünceye kadar sokakların çocuğu, karakolların çocuğu, hapishanelerin çocuğu olurlar. Beni değil, gidin onları tebrik edin. Öteki ressamlar hayali ben hakikati çizdim. Gidin onları tebrik edin...” derdi.

– *Ben bu tabloda muvaffak oldum, çünkü hayatı tasvir ettim.*

Kediye Ana Gibi Bakan Zeki Bobi

Hayvanların da insanlar gibi zekâsı ve kabiliyeti vardır. Bu bazılarında daha çok bazılarında daha azdır. Köpek oldukça zeki bir hayvandır. Bugün hayvanat mütehassısları hayvanlara da insanlar gibi her şeyi öğretmek kabil olduğunu iddia ediyorlar. Hatta bunlar yaptıkları tecrübelerde hayvanların insanlardan daha ağır işlere tahammül ettiklerini ve daha azimkâr ve sebatlı olduklarını söylüyorlar. Bu resimlerde gördüğünüz hayvanlar bir hayvanat terbiye mütehassısı tarafından terbiye edilmiş, kendi ihtiyaçlarını kendileri defedebilecek hâle getirilmişlerdir. Bu adama göre, bu tamamıyla bir terbiye meselesidir. Hayvanların zekâsını nasıl inkişaf ettirmek mümkün olduğunu bilen bir muallim için bu gayet basit bir iştir. Daha insanları terbiye ile yola getirmeyi tamamıyla öğrenemeyen terbiye mütehassıslarının yanında hayvanları terbiye ile yola getiren hayvan mürebbilerinin muvaffakiyeti cidden şayan-ı hayret bir şeydir.

Burada resmini gördüğünüz köpek, insan gibi yaşayan bir köpektir. Muallim evvela kedi ile köpeğe iyi geçinmeyi öğretmiştir. Köpek kediyi kendinden daha zayıf gördüğü için onu kucağında alıp taşıyor, banyosunu yapıyor, hatta besliyor. Muallim kedi ile köpeğe hüsn-i muaşeretini öğretmek için üç sene uğraşmış, ilk zamanları ikisini yalnız bırakmaktan şiddetle sakınıyormuş. Ezkaza yalnız kalsalar birbirini paralarlarmış. Kedinin yaralarını sarar ve köpeği kedinin yarasını sarmaya mecbur edermiş. Köpeğe kedinin kanını koklatır, köpeğe insani hisler telkinine çalışmış. İlk zamanları kana karşı lakayit olan köpek yavaş yavaş tiksime alameti göstermeye başlamış. Kedinin yarasını sara sara aralarında bir dostluk tesis etmeye başlamış. Kavganın en büyük sebebi yemek imiş. Önlerine yemek konduğu zaman birbirleri üzerine atlar, yekdiğerini yemekten menetmek isterlermiş.

Muallim âdeta insanlarda olduğu gibi mütecavizi parmaklık içine kapar, onun önünde diğere yemek yedirir. Hayvanlar tecavüz edenin kabahatli olduğunu ancak bir senede anlayabilmişler. Bunu anladıktan sonra yan yana iki dost gibi yemeye başlamışlar. Artık düşman vaziyetinden çıkan bu iki hayvan arasında yavaş yavaş şefkat ve merhamet tesis etmiş. Artık köpek kediyeye karşı bir hamî vaziyeti takınmış, onu yedirir, giydirir hatta yıkarmış. Kedi de minnettar bir yaltaklanma ile

kuyruğunu gözlerine sürer, başını yalar, kendini sevdirmeye çalışmış. Resimde birbirine iki insan gibi hizmet eden bu iki hayvan insanların terbiye ile şimdi yaptıklarından daha pek çok fazla şeyler yapabirmiş.

Bobi yavaş yavaş kediye öyle sevda sarmış ki, bir anne gibi onu yıkar, giydirir, hatta bazen alıp havlayarak gezdir[ir]miş.

Mamafih Bobi'nin gösterdiği bu fedakârlığa, sadakate mukabil, kedi hilkatindeki hıyanet-i tabiatını terk edememiş. Bazen Bobi'nin bir hareketi hoşuna gitmezse mırlar, nihayet utanmadan Bobi'yi tirmalmış.

Bobi kedinin bu ihaneti karşısında bir iki defa havlar ve nihayet sahibini bulup şikâyet dolu nazarlarıyla, kedinin hainliğini anlatmaya çalışır.

Hatta bazen kanamış bacağına sahibine göstererek âdeta cezalanmasını istermiş.

Kendisi onu ısırmağa muktedir iken sahibine şikâyet etmesi, cezasını ondan beklemesi köpeğin sadakatinden ziyade zekâsına ve terbiyeye olan istidadına bir delildir.

Siz piyano çalmasını bilir misiniz? Bobi hem piyano çalıyor, hem şarkı söylüyor.

Bobi kimsesiz kalmış kediye analık ve dadılık ediyor.

Sevimli Mecmua

Sahife: 4

Başka Milletlerin Çocukları Ne Yapıyor?

Bu gördüğünüz resimler, Amerika'da bir yuvanın resimleridir. Burada çocuklara her şeyi kendileri yapmayı öğretirler. Bu mektebe gelebilecek bir çocuğun her işini kendi yapması şarttır. Onlara yalnız ev yapmak için lazım olan tahtayı, çekici, çiviği verirler, hoca nasıl yapılacağını öğretir, sonra yalnız karşıdan seyredir. Çocuklar çekici ellerine vurur mu diye hiç düşünmezler.

Çocuklar kindergardende kendilerine ev yapıyorlar.

Kendi yaptıkları evde şimdi de oynuyorlar.

Sizin mektebiniz buraya benzer mi? Burası o memleketlerin mesut çocuklarının oyuncaklar içinde kendilerini kaybettikleri odadır. Onlar bahçeye benzeyen bu ılık, bu şık ve bu temiz odada, kendi evlerinde imiş gibi, oynar ve eğlenirler. Ne mutlu onlara değil mi?

Sahife: 5

Sevimli Mecmua

Düşmanınızı Yılan Soksa Kurtarır mısınız?

İşte Ali Baba Kendisini Öldürmek İsteyen Düşmanını Böyle Bir Felaketten Kurtarmak İstemiştir.

Yörük Ali'ye Ankara treninde rast geldim. İlk defa burada tanıştık. İsmi daha evvelden tanıyordum. Yörük Ali kahramanlık hikâyeleriyle herkesçe meşhurdu. Başından geçenleri kendi ağzından dinlemek benim için nihayetsiz bir zevkti. İşte ondan işittiklerimi hiç şişirmeden anlatıyorum. “Harput’tan İstanbul’a gitmek üzere yola çıkmıştım. Bir hafta at ve arabada gittikten sonra Dersim’e vasil oldum. O civarda karargâh kuran kumandanım on yedi yaşındaki oğlunu İstanbul’a götürmek üzere yanıma verdi. O gün otuz mil kadar gittik. Geceyi Kürt aşiretlerinin sakın olduğu köylerden birinde geçirmeyi kararlaştırdık: Biz küçük kulübelere yaklaşıyorduk ki yerliler reisin kulübesinin önüne toplanmış, heyecanlı bir şeyler görüşüyorlardı. Yanımdaki Laz neferini aşiret reisiyle görüşmek ve müsaferetimizi rica etmek üzere gönderdim. Nefer reisten aldığı haberi getirdi:

– Reis burada kalabilirsiniz, ama İstanbul’un döşegini bulamazsınız, dedi. Oradaki kulübelere birisine misafir olduk. Fakat reis ne bize bir hoş geldine geldi, ne de bizi yanına kabul etti. Bu beni şüpheye düşürüyordu. Yatağıma henüz yatmış uyumaya çalışıyordum ki, karanlıkta kulübenin köşesinden ihtiyar bir kadın sürüne sürüne yanıma geldi:

– Gözlerin açık uyu, efendi, dedi.

Ve yine bir gece kuşu gibi kayboldu. Uzun gece merak ve heyecan içinde bekledim. Nefeslerimin yaptığı sestense bile korkuyordum. Fakat hiçbir şey olmadı. Yalnız uzun gece gözlerimizi kapamak da mümkün olmadı. Ertesi sabah reise

misafirperverliğinden dolayı teşekkür ettik ve en kısa yoldan nasıl gideceğimizi sorduk. Reisin cevabı çok esrarengizdi.

– Önünüzde iki yol var, dedi. Biri geldiğiniz yola gider, diğeri de köye iner, hangisini isterseniz alın. Bunu söyler söylemez başını çevirip gitti.

Başımı arkama döndürdüm, bizi takip ediyorlardı.

Biz köye giden yola dönmüştük ki, yolun üzerinde birkaç külhanbeyi oturmuş ölüm şarkıları söylüyorlardı. Bu vahşi bakan adamların önünden soyulmadan geçmek çok büyük bir müşkülâtla kabildi. Yola devam etmek de tehlikeliydi. Bununla beraber geri dönmek de selamet değildi. O gün akşama kadar yağmur yağdı, biz yağmura rağmen saat üçe kadar yirmi mil gittik. Bütün kuvvetimizle yürüyorduk. Birdenbire ağaçların arasında oturan dört Kürt'e rast geldik. Ben yanlarına yaklaştım, su istedim, kara kaşlı kara bıyıklı bir Kürt genci matarasından çıkardığı suyu verdi. 'Nereden geliyorsunuz' dedi. Dersim'den dedim. Yan gözle hareketlerini tetkik ediyordum. O alay ediyordu 'Hiç İstanbullular bu kadar yol gidebiloh mu? dedi. Hah, hah...' diye bizimle alay etti. Kendine teşekkür ettikten sonra yoluma devam ettim.

Birkaç metre yol almıştık ki ansızın (vız) diye kulaklarımdan bir kurşun geçti, başımı çevirdim, ağaçların arasından dört kişi üzerimize ateş ediyorlardı. Biz olanca süratimizle karşımızda duran bir kayanın arkasına saklanmak için koşuyorduk. Kurşunlar mütemadiyen yanımızdan geçiyordu. Kayanın arkasına girdik, başımı kayadan uzattım, karşımda on sekiz yaşlarında bir Kürt çocuğu vardı.

Silahı üzerine çevirdim, 'Eğer yerinden oynarsan ateş ederim, çocuğum, gençsin canına kıymak istemem,' dedim. Cebimden bir kese altın çıkardım ve önüne attım. 'Bunları al ve git, beni de yoluma gitmek için rahat bırak.'

Çocuk altınları görünce aklı başından gitti. O arkadaşlarıyla altını pay ederken biz de yolumuza devam ettik. Yol yağmurdan rutubetli bir çamur hâline gelmişti. Daha yarım mil gitmemiştik ki, arkamızdan birinin bizi takip ettiğini gördüm. Ayaklarımızın yollarda bıraktığı izden bizi takip ediyordu. Biz ayaklarımızın izlerini kaybederek, ağaçlar arasına saklanarak yürüyorduk. Bizi takip eden genç epeyce yaklaşmıştı. Biz bir ağacın altına girdik, belki yirmi dakika orada kaldık. Arkasında arkadaşları olduğu belliydi. Artık bu defa paramız olmadığı için bizi

Genci kolum gibi kalın bir yılan sarmıştı. Silahıma sarıldım, yılanı öldürmeye çalıştım.

Sevimli Mecmua

Sahife: 6

öldüreceklerine şüphe yoktu. Buralarda ağaçlar üzerinde cırcır böcekleri mütemadiyen bağırıyordu. Sanki bu kuşlar kaç, kaç diye fısıldaşıyorlardı. Biz tehlikenin yaklaşmakta olduğunu hissediyor, kendimizi müdafaaya hazırlanıyorduk. Başımı uzattım, gelen, bizden bir iki metre uzakta idi. Buraların haydut çocuğunu tanıdım. Bir torba altın bu haris çocuğun iştihasını gidermemişti. Elindeki silahla önüme dikildi. Ayağımı oynattım, bir tekme ile önümüzdeki kayalardan aşağı yuvarlanmaya başladı. Biz de arkamıza bakmadan dağı tırmanıyorduk. Acı bir feryat kulaklarımızı parçaladı. İnsanlık hissi bizi yolumuzdan çevirdi. Aşağı döndük. Çocuğun üzerine bir yılan sarılmış, çocuk eliyle başını vücudundan ayırmaya çalışıyordu. Elimdeki tüfenkle yılanı başından vurmaya çalışıyordum. Çocuk yalvarıcı gözlerle yüzüme bakıyor, beni kurtar, beni kurtar diye yalvarıyordu.

Yılan mütemadiyen başını kaldırıyor, sivri uzun dilini gösteriyor, zehir saçan dişleriyle onu ısırmaaya çalışıyordu. Tüfeğimi çıkardım. Fevkalade bir maharetle kurşunu yılanın kafasına isabet ettirmeye çalıştım. Bu çok tehlikeli bir hareketti. Kurşunun çocuğa isabeti onu daha evvel öldürmeye kâfiydi. Çocuğu yere yatırdım. Tüfekte yılanın başına vurmaya başladım. Yılan bu defa bana saldırmaya başladı. Kendini kurtarmak için kat kat sarıldığı çocuğun vücudundan yavaş yavaş çözüldü. Şimdi ben hasmımın olanca kuvvetiyle üzerime atılacağını biliyordum. Elimi tetiğe dayadım, yılanın çocuğun üzerinden ayrılan son halfesinin de çözüldüğünü görür görmez, silahı çektim. İlk kurşun yılanın başına isabet etti. Yerde bir defa yuvarlandı, yine üzerime atılmak için kıvıldanıyordu ki, silahımdaki son kurşuna kadar boşalttım.

Yılan cansız yerde yatıyordu.

Küçük hayduda başımı çevirdiğim zaman yerde baygın yatıyordu. Kumandanın çocuğu yüzüne su serpererek onu kendine getirmeye çalışıyordu. Çocuğu arkamıza alıp şehre getirdik. Eczanede ilk tedavisini yaptılar ve çocuk kurtuldu. Beni ilk gördüğü zaman: Benim yalnız hayatımı değil, namusumu da kurtardınız. Artık dağlarda eşkıyalık yapmıyorum.” dedi.

Köse Kâhya İstanbul'a Gelmiş

Köse Kâhya çok esrarengiz bir adamdır. Üstünde her zaman tuhaf bir esvap, elinde iki şakşak ile gezer. Çocuklara tatlı tatlı sıhhat masalları anlatır, sıhhatlerine dair nasihatler verir. Rivayet ettiklerine göre perilerin yaptığı Sıhhat Ülkesi'nden sekiz atlı altın bir araba ile her mektebe gelir, güzel hikâyeler anlatırmış. Köse Kâhya şimdiye kadar dört kıtayı gezmiş, en sonra Asya'ya ve nihayet bu sene İstanbul'a gelmiştir. Burada ikamet edeceği müddet zarfında Türk çocuklarına mecmuamız vasıtasıyla bazı nasihatler vermeyi, hikâyeler anlatmayı kabul etmiştir.

Köse Kâhya eşyaya can verir ve onları konuşturur. Onun hikâyelerinde ıspanaklar, havuçlar birer insan gibi hikâyelerde vazife alır, tiyatrolarda mahir bir aktör gibi oynarlar. Çayırarda otlayan inekler çocukları davet eder, taze sütlerinden içirirler, tavuklar yumurtalarını kendi elleriyle getirip takdim ederler, çayla kahve altın tepsilere dizilir kendilerini çocuklara takdime gelirler. Fakat Köse Kâhya bu iki içkinin şiddetli düşmanıdır, elindeki şakşak ile girmelerine mâni olur. Onun yardımcısı bir de Nezafet Kalfa vardır, müşkül yerlerde beraber çalışırlar.

Köse Kâhya'nın her eve, her mektebe astığı bir levha vardır. Bunu okumayan, yapmayan çocuklara âdeta gücenir. Bazen bunlara öyle cezalar verir ki insan Köse Kâhya'nın merhametine vermez, fakat onun sözlerini dinleyenlere verdiği mükâfat da çok büyüktür.

Köse Kâhya'nın mekteplere astığı levhada bunlar yazılıdır:

- 1– Haftada bir defa banyo yapınız.
- 2– Her gün bir defa dişlerinizi yıkayınız.
- 3– Mümkün olduğu kadar çok süt içiniz.
- 4– Çayla kahveyi katiyen ağzınıza koymayınız.
- 5– Her gün sebze ve meyve yiyiniz.
- 6– Her gün en aşağı dört bardak su içiniz.
- 7– Her gün bir iki saat açık havada oynayınız.

Köse Kâhya'ya göre bunlara riayet eden çocukların insan gibi konuşması mümkün olurmuş. Bu defa şehrimize gelen Köse Kâhya'dan şu tezkereyi aldık:

Sevimli Mecmua vasıtasıyla Türk yavrularına “Sevimli Mecmua’yı neşredeceğinizi haber aldım. Dört kıtayı gezdikten sonra bu defa geldiğim güzel memleketinizin çocuklarına bazı söyleyeceklerim var. Ben anasıl (Sihhat Ülkesi’nin) padişahıyım. Tabiat Hanım zevcemdir. Yağmur Kadın hizmetçimdir. Güneş Bey oğlumdur, Uyku Hatun da annemdir. Size bu yaşadığım ülke hakkında bazı malumat verecek, güzel hikâyeler anlatacağım. Senelerden beri dört kıtanın çocukları benim ülkemi gelip ziyaret ettiler. Aralarında Türk çocuklarına rast geldim. Bu defa dönerken içlerinden bazılarını memleketime getirip bu cennette bir tatil geçirmelerini istiyorum. Gelecek nüshanızda Sihhat Ülkesi’ni yazacağım. Arkadaşlarınıza haber veriniz. Gözlerinizden öperim, yavrularım.

Köse Kâhya

Sahife: 7

Sevimli Mecmua

Kendi Kendinize Yapabileceğiniz Esrarengiz Bir Tahtelbahir

Burada gördüğünüz tahtelbahir, kendi kendinize yapabileceğiniz küçük bir oyuncaktır. Fakat bu küçük oyuncakçı suya bıraktığınız zaman hakiki bir tahtelbahir gibi dalıp çıktığını göreceksiniz. Bu tahtelbahri yapmak gayet kolaydır. Aşağıdaki tarifi dikkatle okuyunuz. Resmine de iyi bakınız. Sonra kendi kendinize bu tarif dâhilinde tecrübeye kalkınız:

Soba borusuna benzeyen tenekeden veya lamarineden küçük borular vardır. Böyle bir boru alınız. Yalnız bu borunun boyu 15 santim, genişliği beş santim kadar bir şey olmalıdır. Bu borunun iki ucundaki ağızlarını bir lüverver kurşununa benzeyecek şekilde tahtadan tapa ile kapatınız. Bu tahta tapalardan sonra boruyu bir defa su üzerine koyup tecrübe ediniz. Tapaların boruyu su üstünde tutacak şekilde konup konmadığına bakınız. İki tarafı da boruyu su üstünde tutuyorsa çıkarınız. Borunun arka etrafındaki tahta tapanın ucunu sivriletiniz. Sonra gemilerin dümenlerine benzemesi için iki teneke parçası alınız. Resimde görüldüğü üzere, küçük çivilerle bu tenekeleri keskinlemesine tahtaya çivileyiniz. Sonra küçük, fakat kalınca bir tahta parçası alınız, onu da küçük teneke parçalarıyla borunun üzerine çivileyiniz. Bu tahta parçası tahtelbahrin kulesidir. O tahtaya tahtelbahrin dümbünü vazifesini görmek üzere uzunca diğer bir tahta çivileyiniz.

Fakat tahtelbahrin en mühim kısmına şimdi geliyoruz. Borunun üzerine kule vazifesini görmek üzere bir tahta çivilemiştik. Resimde o tahtanın arkasındaki uzunca tahtaya bakınız.

Kule vazifesini gören tahtaya bir burgu geçiriniz. Bu burguya üzerinde halka olan üç dört santimetrelik küçük ve yuvarlak bir tahta veya değnek parçası koyunuz. (Bu tarif esnasında resmi gözünüzden kaçırmayınız). Bu değnek parçası tabii burguya takılınca bir ucu boru üzerine düşecektir. Bunu men için borunun altına bir çivi konmuştur. Boru içinde bu çivinin ucuna bir lastik geçirilmiştir. Tahtelbahir havada iken o değnek çiviye aşağıya iter. Delik açılır. Suda iken lastik değneği yukarı iter ve delik kapanır. Bunları yaptıktan sonra bir delik de borunun alta deliniz. Bu delikten tahtelbahrin içine su dolacaktır.

Bütün bu ameliyeyi dikkatle yaptıysanız elinizde mükemmel bir tahtelbahir var demektir. Şimdi bu tahtelbahri küçük bir havuzda, dereye veya deniz kenarında yüzdürebilirsiniz. Fakat yüzdürmek için aşağıdaki nasihatleri okuyunuz:

Elinizdeki tahtelbahrin borusundan daha dar küçük bir sardalya kutusu alınız. İçini karpit kömürü doldurunuz. Ve borunun tapalarından birini çıkararak bu kutuyu borunun içine yerleştiriniz. Artık tahtelbahriniz hazırdır. Tahtelbahri suya bıraktığınız zaman derhâl altındaki delikten içine su dolmaya başlayacaktır. Su alınca ağırlaşır yavaş yavaş batacaktır. Fakat içi dolunca, evvelce içine koyduğunuz karbit kömürü ıslanacaktır. Hâlbuki bu ıslanan kömür asetilen gazına tahavvül edecektir. O vakit bu gaz sudan hafif olduğu için suyu dışarı itecek ve tahtelbahir yavaş yavaş yükselecektir. Su sathına çıkınca lastik çiviye yukarı iterek deliği açacak ve gaz dışarı çıkacaktır. O vakit gemi tekrar su almaya başlayacak ve batacaktır. İşte bu ameliye kendi kendine birkaç defa tekrar edecek ve tahtelbahriniz kendi kendine batıp çıkacaktır. Cuma günleri hemen bunu tecrübeye başlayınız. Muvaffak olup olmadığınızı da bize bildiriniz iyi mi? Muvaffak olduğunuz takdirde cuma günleri sizin için bundan iyi bir eğlence olamaz. Anlamadığımız yerler olursa bize yazınız.

Periskop–Kule–Lastik–Teneke–Su deliği–Karbit kutusu

Tahtelbahri yaparken bu resmi göz önünden ayırmayınız.

Biraz da Gülelim ve Eğlenelim**Bahçe Oyunları****Kaçan Top**

[Bu sütunda her nüsha evde, sokakta, mektepte oynanabilecek birkaç oyun bulacaksınız. Bu oyunları tecrübe ediniz, memnun olacaksınız.]

Oyuncular adedi müsavi olmak üzere iki kısma ayrılırlar. Mesela bir tarafta onsa diğeri de on olur. Çocuklar birbirinden daima aynı derece uzaklıkta yan yana dururlar. Diğeri taraf da karşılarında durur. Her iki sıranın başında bir sıra beyi vardır. Her iki tarafın beyleri ellerinde birer top tutarlar. Sıranın başında duran beyin ayağının hizasına ve sıranın sonunda duran çocuğun ayaklarının bastığı yere bir işaret konur. Ve bahçenin uzak bir noktasına daha işaret konur. Sıra beyi 1, 2, 3 saydıktan sonra her iki sıra beyi de topu bacakları arasından geçirip yanındakine verir. Bu suretle top sıranın sonundakine kadar gelir. Soldaki çocuk topu alınca mümkün olan süratle bahçenin diğeri noktasındaki işarete doğru koşmaya başlar. Çizilen yere geldikten sonra durmaksızın aynı süratle yerine avdet eder. Karşı taraf da aynı suretle koşar. Hangi taraf yerine daha çabuk gelirse oyunu o kazanır. Tekrar topu yine bacaklar arasından geçirip oyuna devam ederler. Hangi taraf daha fazla sayı yaparsa o galip addedilir.

[KARİKATÜR]

Alık Hasan yolda kavga eden iki çocuğa rast geldi. İkisi de buldukları saatin kendisine ait olduğunu söylüyordu.

Alık Hasan, durun bakayım, çocuklar, dedi. Saati elimde saklayacağım. Kim bulursa onundur.

Arkasını döndü. Saati sakladı. “Bilin bakayım, dedi, saat hangi elimde?”

Esesi mesesi, Hasan Baba'nın telli tütün kesesi. Sağ elinde. Bilemedin

Öteki atıldı: Sol elinde. Alık Hasan sol elini açtı ve güldü: Bilemedin.

Alık Hasan, “– Ay budalalar diye bağırdı. Saat benim cebimde, elimde değil. O hâlde saat benimdir. Haydi defolun.”

[KARİKATÜR]

- 1– Sarı Ahmet merdiven üzerinde adamı görünce,
- 2– Boyacılığın bir eğlence olduğunu zannetmiş,
- 3– Ve boyacıyı düşünmeye o kadar dalmıştı ki, elindeki köpeği unutmuştu.
- 4– Hâlbuki köpek de boyacıya değil kediye dalmıştı.
- 5– Bu dalgınlık ikisine de pahalıya mal oldu. Fakat bilhassa köpeğe...

Sahife: 9

Sevimli Mecmua

Cingöz mahallenin en yaramaz çocuğudur. Size her hafta bir yaramazlığını anlatacaktır. Cingöz'ün en samimi arkadaşı Hımhım Ahmet ve Burunsuz Şükrü'dür. Bir de Küçük Ayşe isminde sevgilisi vardır. Cingöz yaramaz fakat sevimlidir.

- 1– Fukaraya niçin para veriyorsun?

Bak sana söyleyim yavrum. Bir vakit senin gibi küçük bir çocuk varmış, parasını hep fukaraya verirmiş. Onu gören bir zengin, çocuğa beş yüz lira vermiş. Fukaraya para verirken daima bunu hatırla!..

- 2– On para. Açım. Allah için on para.

Al babacığım al. Sana bir kuruş.

- 3– Kuruşu verdik ama ortada bize beş yüz lirayı verecek kimse görünmüyor.

4– Hah şu dilenciye de verelim. Şimdi bin lira alacağım oldu. Ah, işte bir sakallı adam.

- 5– Bana tam bin lira borcunuz var. Çabuk paraları...

Yavrum, sen delirdin mi! Defol oradan.

- 6– [Yazısız]

- 7– Nineciğim sokakta dört tane aç fukara gördüm. Onların karnını doyuralım.

Aferin yavrum, al şu bir lirayı. Git onların karnını doyur.

- 8– Yaşasın... Tam bir liralık şeker ver...

Kedi İle Değirmencinin Çırağı

Evvel zaman içinde kalbur zaman içinde, Sırça Dağı'nın üstünde eski bir değirmen ve onun sahibi ihtiyar bir değirmenci vardı. Değirmencinin ne karısı, ne de çocuğu vardı. Yalnız yanında çalışan üç çırağı vardı. Birçok sene yanında çalışan bu çırakları bir gün yanına çağırıp dedi ki:

– “Oğullarım, ben artık ihtiyarım. Kim bilir belki ömrüm de azdır. Artık işten çekilmeyi niyet ettim. İcinizden hanginiz bana en güzel atı getirirse bu değirmeni ona bildireceğim. Ölüp gidinceye kadar beni bakacak, sonra değirmen onun olacak” dedi.

Şükrü değirmencinin en küçük çırağıydı. O kadar beceriksizdi ki, hiçbiri onun değirmene sahip olabileceğini düşünmedi, onu kendilerine rakip addetmediler.

Ertesi günü üçü de köyden çıktılar. İki de Budala Şükrü'ye:

– Sen burada kalsan daha iyi edersin, dediler. Sen bütün hayatında bir at bulamazsın, beyhude yorulacaksın.

Şükrü onları dinlemedi. Hava karardı. Çimenlerin arasına sığınıp uyudular.

Şükrü uykuya daldıktan sonra diğer iki çırak kalktılar. Onu uykuda bırakıp kaçtılar. Sabah güneş doğarken Şükrü uyandı. Gözlerini açtı, etrafında kimse yoktu:

– Aman ya Rabbi, şimdi ben ıssız yerlerde yalnız başıma ne yapayım? diye düşünmeye vardı. Yavaşça kalktı, yolu bir ormana düştü, hem yürüyor, hem kendi kendine düşünüyordu:

– Buraları hep tenha!.. Ben bu yalnız ormanlarda atı nasıl bulacağım?..

Bu sırada ağaçların arasından bir küçük tekir kedi çıktı.

Şükrü kendine ismiyle hitap eden kediye şaştı. İn miydi, cin miydi, peri miydi, anlamadı, ümitsizlik içinde sordu;

– Bana yardım eder misin, güzel kedi?..

– Evet, senin ne istediğini biliyorum. Sen güzel bir at arıyorsun. Eğer benimle beraber gelir, yedi sene bana hizmet edersen sana dünyanın en güzel atını veririm.

Şükrü kendi kendine düşündü, bu iyi bir kediye benziyor, ama bu söyledikleri acaba doğru mudur?.. Böylece kedi ile beraber, kedinin sarayına geldiler, kapıdan girince birçok kediler sedirlerden atladı, tekir kediye karşılamak için selam durdular. Akşam sofraya oturdukları zaman üç kedi çalgı çaldılar. Biri keman, biri ut, diğeri trampet çaldılar. Yemek bitince sofraya kendi kendine ortadan kalktı. Tekir kedi Şükrü'ye:

– Haydi Şükrü, gel raks edelim, dedi.

Şükrü reddetti:

– Hayır, dedi. Ben bir kedi ile raks edemem, nasıl oynanacağını bilmiyorum.

Tekir kedi hademelerine bağırdı:

– Haydi, bunu yatağına götürünüz.

Kediler onu derhâl yatak odasına götürdüler. Biri pabuçlarını çıkardı. Biri çoraplarını çekti, biri geceliğini giydirdi, biri de ışıkları söndürdü.

Ertesi sabah hizmetçi kedi erken onu yatağından kaldırdı. Biri, çoraplarını giydirdi, biri pabuçlarını bağladı, biri yüzünü yıkadı, biri kuyruğuyla üstünü süpürdü. O gün akşama kadar Şükrü ormanda odun kesti. Eve döndüğü zaman kendisini iyice yedirdiler, içirdiler. Fakat günler geçiyor, tekir kediyle, hizmetindeki kedilerden başka kimseyi görmüyordu. Ertesi günü tekir kedi eline bir gümüş orak verdi:

– Haydi çayırdaki bütün otları kes... dedi.

Şükrü akşama kadar bütün çayırı biçti. Döndüğü zaman tekir kediden mükâfatını istedi. Kedi:

– Hayır, dedi. Sen evvela benim işlerimi bitireceksin, mükâfatını sonra vereceğim. İşte burada gümüş balta, keser, testere her alet var. Haydi bana bir ev yap.

Şükrü evi bitirdi. Tekrar kediden mükâfatını istedi. Artık yedi sene de olmuştu. Tekir kedi Şükrü'ye atları görmek isteyip istemediğini sordu. Şükrü arzusunu şiddetle izhar etti. Evden çıktılar, çayırın kenarında bir kapıyı açtılar, içerde on iki tane yüksek, azametli, şahane at bekliyordu. Şükrü sevincinden yerinde

Sahife: 11

Sevimli Mecmua

duramıyordu. Kedi onu tekrar evine getirdi. Yemeğini verdi:

– Haydi, sen şimdi değirmenine git, atı şimdi vermeyeceğim, sen git, ben üç gün sonra gelecek sana atı getireceğim.

Böylece Şükrü kedilerin sarayından çıktı, diğer kediler kendisine değirmenin yolunu gösterdiler, fakat üstündeki elbiseleri değiştirmedikleri için pek kirli pejmürde bir hâlde idi.

Değirmene geldiği zaman diğer iki çırağın kendinden evvel geldiğini gördü. Her ikisi de birer at getirmişlerdi. Fakat birisi kör, diğeri de topaldı. Arkadaşları:

– Senin atın nerede Şükrü? diye sordular. O da:

– Benimki üç gün sonra gelecek, dedi.

İkisi de güldüler: “Kim bilir ne yaman şey olacak” diye alay ettiler.

Şükrü yemek için içeri girdiği zaman değirmenci masaya oturmamasını, üstünün kiri ve kokusu yanında durmak için insanda tahammül bırakmadığını, birisi gelecek olursa utanacağını söyledi. Şükrü’ye kapının yanında bazı yiyecekler verdiler. Yatak zamanı gelince iki çırak onu yataklarına kabul etmediler. Şükrü geceyi kümeste samanlar üstünde geçirmeye mecbur oldu.

Kedi değirmencinin çırağını evine götürüyordu.

Üçüncü günün sabahı, kedinin geleceğini vadettiği gündü. Şükrü erkence kalktı. Uzaktan sekiz atın çektiği altın bir araba görüldü.

Saltanat arabası değirmenin önünde durunca içinden bürümceklere bürünmüş bir sultan indi, doğru değirmene girdi. Bu Şükrü’nün yedi sene hizmet ettiği tekir kediydi. Sultan değirmenciye Şükrü’yü sordu. Değirmenci “Kümeste yatıyor” cevabını verdi.

Sultan hademelerine Şükrü’yü getirmelerini emretti. Ve yanında beraber getirdiği elbiseleri Şükrü’ye giydirmek için hizmetçilerine verdi. Hizmetçiler Şükrü’nün elini yüzünü yıkadılar, elbiseleri üzerine giydirdiler. Şükrü bir şehzade kadar güzelleşti. Hizmetçilere kendi atını da getirmelerini emretti. Getirdiler, değirmenci ömründe bu kadar güzel at görmediğini söyledi.

Sultan atı göstererek:

– Bu at Küçük Şükrü’nündür, dedi.

Değirmenci de:

– O hâlde, değirmen de onundur, genç sultan, atı da değirmeni de değirmenciye bıraktı. Şükrü'yü sekiz atlı altın arabasına aldı ve uzaklaştılar. Doğruca saraya gittiler.

Tekir kedi gökten inmiş nur gibi bir sultan olmuştu. Kırk gün kırk gece bu sarayda düğün bayram ettiler...

Bu kendi elinin emeği olan sarayda muratlarına erdiler...

Sevimli Mecmua

Sahife: 12

Resimle Dünya Etrafında Bir Seyahat

Togan'la Bilkay İstanbul'da zengin bir tüccarın çocuklarıdır. Bir gün babalarından onları dünya etrafında tayyare ile bir seyahate çıkarmasını rica etmişler ve eğer bu arzularını babaları kabul ederse seyahatten döndükten sonra sınıflarının birincisi olmayı vadetmişler. Babaları da çocuklarına böyle istifadeli bir seyahati pek hoş bulmuş, yanlarına memleketin en muktedir tayyarecisini terfik ederek Azerbaycan'dan

Azerbaycan'da bir Tatar çocuğu

başlamak üzere bir seyahat tertip etmiş. İşte biz bu sahifede Togan'la Bilkay'ın seyahatlerinden Sevimli Mecmua'nın karilerini muntazaman haberdar edeceğiz.

Togan– Bilkay, babam gezdiğimiz yerleri anlamak ve öğrenmek için bana bir rehber verdi, sana her geçtiğimiz yeri öğreteceğim.

Bilkay– Biliyor musun Togan, ben en çok başka memleketlerin kadın ve çocuk esvaplarını görmeyi severim. Tayyare her yerde dursa da onları görsek...

– Haydi canım, sen de. Babam, tayyareciyi rahatsız etmememizi, nereye götürürse gitmemizi söylemedi mi? Biz de söz vermedik mi?..

– Doğru, doğru, şimdi İstanbul'dan kalkalı on saat oldu, acaba Bakû'ya kaç saatte varacağız?

– Şimdi konuşma da, geçtiğimiz yerleri seyredelim, bak toprağa, ne kadar yakın uçuyoruz...

– İşte Bakû... Bakalım babamın verdiği rehberde ne yazıyor, bak dinle Ülker, Bakû Azerbaycan'ın payitahtı imiş. Bu Azerbaycanlılar da bizim gibi Türkmüşler. Dinleri İslam'mış. Yalnız konuşurken bazen biraz başka türlü konuşurlarmış. Çok, çok büyük dağları varmış, buna Kafkas Dağları, derlermiş, bu dağlar Avrupa'yı Asya'ya bitiştirirmiş. Burası eskiden Rusların idaresi altında imiş, sonra kendi kendilerini idare etmişler, şimdi yine Ruslar her işlerine karışıyor. Bakû'da dünyanın en büyük gaz membarları varmış, bak görüyor musun? O fabrika bacalarından çıkan dumanları görüyor musun? Mutlak orası olacak. Hele bu pazara bak, biraz bizim İstanbul çarşılarına benzemiyor mu?..

– Değil mi onlar da Türkmüş, tabii bize benzerler. Bak, bak, bu açık hava mektebini çok beğendim. Keşke bize de yapsalar...

– Ben bu mektepleri işitmişim, bu mektepleri dağlarda, ormanlarda yaparlar. Çocukların sınıfları bahçede olurmuş. Çocuklar, derslerini burada okur, yer, oynar, uyumak için de çadırlarına girermiş...

– Ne güzel, ne güzel...

– Bu mekteplerde çocuklar kendi işlerini kendileri görürmüş. Sabah yataktan kalkınca

Kafkas'ta bir çiftçi çocuğu

ellerini yüzlerini kendileri yıkar, kahvaltılarını hazırlar, bahçede ağaçlar altında yerlermiş. Yemekten sonra kaplarını kendileri yıkar, yataklarını yapar, yemeklerini pişiren kadına kendileri yardım edermiş. Mesela biri sebze ayıklar, biri yıkar, biri ağaçlardan odun toplar, öteki yakar, yemeklerini

Sahife: 13

Sevimli Mecmua

güle eğlene, hatta şarkı söyleyerek pişirirlermiş.

– Aman ne güzel şeyler... Bu mektepleri Azerbaycan'da yapmışlar da bizde niye yapmamışlar?..

– Onu döndüğümüz zaman babamıza sorarız. Bak, bu balık avlayan çocuğu görüyor musun? Ne güzel avlıyor.

– Aman ben buralarını çok sevdim. Burada kalalım...

– Yok canım, daha dur bakalım, daha o kadar güzel şeyler göreceğiz ki bunun ehemmiyeti bile yok.

– Güzel bahçeler, çiçekler de görecek miyiz?..

Elbette dur bakalım, buradan kalkınca nereye gideceğiz!..

– Rehber bak bakalım.

– Ülker, bak babam işaret etmiş, buradan Astragan'a geçecek, Volga sahilini takip ederek Orenburg'a, oradan da Türkistan'a geçeceğiz...

– Volga neresi?..

– Volga Rusya'nın en büyük nehirlerinden biridir.

– Ya Türkistan?..

– Onlar da bizim gibi bir devlettir, Türktürler. Yalnız esvapları başka türlü imiş...

Günlerce böyle Türk ülkelerinde uçacağız. Babam bize çok garip, çok yeni şeyler göreceğimizi söyledi. Kim bilir onlar nasıl yaşarlar, çocukları bizim gibi midir?

– Aman ne güzel, tayyareciye söyle de hemen uçalım.

Orada çocuklar çadırlar altında yaşar, bahçelerde okur, bahçelerde oynarlarmış, ne güzel mektep değil mi?

Azerbaycan'ın para kuyusu petrol membarı

Azerbaycan'da bir pazar yeri

Azerbaycan'da petrol kuyuları

Sevimli Mecmua

Sahife: 14

Resimli Din Hikâyeleri

Hazreti Âdem'le Havva Hikâyesi

Cenabıhak dünyayı yoktan var etti. Bu boş dünyayı büyük toprak kıtalar, nihayetsiz denizler, hudutsuz meyve ve çiçek bahçeleriyle süsledi. Bu bahçelerin en büyüğü cennet bahçesiydi. Bu bahçenin yolları yeşil, ağaçlarla çevrilmiş, ötesi berisi

sarı, beyaz, mor, renk renk çiçeklerle süslenmişti. Bahçenin ortasında büyük havuzlar vardı. Havuzların içine dökülen fiskiyelerden kırmızı, mavi, yeşil sular dökülür, havuzda renk renk balıklar dolaşır. Dünyanın en güzel renkleri, dünyanın en güzel çiçekleri, meyveleri, toprağı, ağacı bu bahçenin içinde idi. Sanki Cenabıhak güzel yaratmaktaki kuvvet ve azametini bu bahçeyi yaratırken göstermek istemişti. Her şeyin en renklisi ve en güzeli bu bahçede vardı. Cenabıhak yarattığı dünyanın şaheserini bu cennetin bahçesinde yaptı. Hz. Âdem'i topraktan yarattı, cesedine ruh verdi. Bu etle kemikten, deriden yapılan cesede ruhla ses beraber geldi. Cenabıhak bu ikinci güzel eserini cennete koydu ve bütün melekleri çağırdı:

– Bu topraktan yarattığım ruha secde ediniz, diye emretti.

Melekler, pembe ipek tozlu kanatlarını çırparak Âdem'in önünde secde ettiler... Bu ipek kanatlı meleklerin içinde biri eğilmedi. Dimdik doğru durdu. Cenabıhakk'ın bu güzel eserini kıskandı. Allah bu sözünden harice çıkan meleği cennetten kovdu ve ona şeytan ismini verdi.

Bütün melaikelerin büyük bir vect ile secde ettikleri Âdem'e şeytan düşman oldu. Onun yüzünden cennetten kovulduğunu unutmadı.

Cenabıhak Hz. Âdem'i cennete getirdi ve dedi ki:

– Ya Âdem, seni dünyanın en güzel bahçesine getirdim. Burada her cins çiçek, meyve ve su var. Sen bu meyvelerden hangisini istersen yiyebilirsin. Yalnız cennetin ortasındaki ağacın meyvesini yemekten seni menediyorum. Ve bu renk renk çiçeklerin, mavi mavi göğün arasında kayboldu gitti.

Cenabıhak Âdem cennette sıkılmasın diye hayvanları yarattı. Âdem her ağacın arasından başını uzatan cins cins hayvanları görünce ilk önce korktu. Fakat en vahşi arslanlar bile gelip onun önünde diz çöktüler... Âdem yalnız elleriyle onları okşadı ve ağaçların arasında koşuşan bu sevimli hayvanları seyretmekten derin bir zevk aldı...

Mavi göğün altında, renk renk çiçeklerin, meyvelerin, ağaçların arasında Âdem çok yalnızdı... Hayvanlar onun lisanından, o hayvanların lisanından anlamıyordu... Suların sesi onu derin bir hayale sevk ediyordu. Ağaçlarda saklayan kuşlar kalbine keder veriyordu. Uzak ağaçların arasından gelen vahşi hayvan

uğultuları kalbine korku veriyordu. Bu dünyanın en güzel bahçesinde, dünyanın en güzel ağaçları, hayvanları, çiçekleri, suları arasında bile kalbinde bir boşluk vardı.

Cenabıhak Âdem'in yalnızlığına acıdı. Bir gün mavi göklerin arasından bir nur gibi cennet bahçesinin üzerinde göründü. Bu nurun ziyaları altında Âdem'in gözleri kamaştı. Derin bir uykuya daldı. Başını bir taşa dayadı, ağaçlar üzerinde şakıldayan kuşların sesi ona bir ninni oldu. Uyudu...

Cenabıhak, Âdem bu derin uykuda iken Havva'yı yarattı. Bu dünyaya gelen ilk kadındı... Yeşil ağaçların arasında Cenabıhakk'ın gözler kamaştırıcı nuru altında, güzel çok güzeldi. O, Cenabıhakk'ın yarattığı her şey gibi kadının da en güzeliydi. Allah bu güzel eserini yarattıktan sonra yine mavi göklerin arasında bir nur gibi kaybolup gitti...

Havva, kendini yalnız bulduğu bu cennete hayretle baktı... Güzel, her şey güzel, çiçekler, sular, kuşlar, her şey insana vect ü zevk verecek kadar güzeldi...

Karşısında topraklar üzerinde uyuyan Âdem de güzeldi. Havva ona yaklaştı, Âdem derin uykusundan uyandı. Şekli birbirine benzeyen bu iki insan ilahî bir kuvvetle birbirine yaklaştılar... Havva, cennette Âdem'in gölgesi oldu. Bu renkli çiçeklerin arasında her gün beraber gezer, havuzdan akan renkli sulara yüzlerini yıkar, ağaçlardan beraber meyve toplar, bazen de cennetin ortasında akan nehirlerde yıkanırlandı... İki de çıplak gezer, fakat çıplak olduklarından haberleri olmazdı.

Bir gün yine gölgeli çınar ağaçlarının altında geziyorlardı. Yedi kat göğün derinliğinden bir nur geldi. İki de gözlerini kapadılar... Yine yedi kat derin gökten bir ses geldi:

– Ya Havva!.. Cennetteki bütün meyveleri kopar. Yalnız cennetin ortasındaki ağacın meyvesini yemekten seni menederim... dedi.

Bu ilahî sesin kuvveti altında Havva bütün vücudunun titrediğini duydu... Gözlerini açtığı zaman nur kaybolmuş, ses susmuştu... İki de ruhları yıkanmış gibi bir hafiflikle ağaçlar arasından uzaklaştılar.

Havva bir gün cennette yalnız geziyor, ağaçlar üzerinde şaklayan kuşları ellerinin parmakları üzerine oturtuyor, onların nağmelerini dinliyordu. Şeytan kimse görmeden, cennetin duvarlarını aşmış, ucu göklere uzanan ağaçların arasından

cennete inmişti. Havva'yı havuzun kenarına oturmuş, avcundaki kuşun şarkısını dinlerken buldu, ona yaklaştı:

– Ya Havva, dedi... Bu güzel cennetin her meyvesini yiyorsun da, en güzelinden niçin yiyemiyorsun?..

Havva, bu yabancıyı süzdü. Elindeki kuşu uçurdu, havuzun yanındaki ağaca dayandı:

– Rabbim, beni o meyveyi yemekten menetti, dedi. Eğer onu yersek ölürüz. Şeytan kulaklarını çınlatan bir kakhaha ile güldü:

– Korkmayınız, korkmayınız, sizin için ölüm yoktur. Cenabıhak sizi o meyveyi yemekten niçin menetti, biliyor musun?.. Eğer siz ondan yer iseniz

Sahife: 15

Sevimli Mecmua

artık sizin için ölüm olmaz. Müebbeden cennette kalırsınız. Eğer onu yemezseniz bir gün size verdiği ruhu, hayatı geri alacak. Sizi siyah toprakların altında geceler, gündüzler ve asırlarca karanlığa mahkûm edecek... Bu güzel cennetten, bu ilahî kuşların sesinden, bu billur gibi sulardan mahrum olacaksınız... Bunu yerseniz dünyada iyilik ile fenalığı öğreneceksiniz.

Havva'nın bu çok sevdiği şeylerden uzak olmaya gönlü razı olmadı. Yavaşça ağaca yaklaştı. Uzun parmaklarını uzattı ve kopardığı meyveyi korkarak ağzına koydu.

Şeytan karşıda kakhahadan bayılıyordu. Yine ağaçların üzerine tırmandı, gözlerden kayboldu.

Havva elindeki meyve ile Âdem'e yaklaştı:

– Cennet bahçesinin en güzel meyvesi... Allah bizi ebedî hayattan mahrum etmek için bunu yemekten menetmiş... Eğer bunu yemezsen bu renkli çiçeklerden, parlak sulardan, tatlı kuşlardan uzak düşecek, ebediyen toprağın altında zulmete mahkûm olacaktıyız.

Âdem'le Havva meyveyi yediler, fakat ilk gördükleri şey vücutlarının çıplak olduğuydu... İki de birbirinden utandılar, ağaçlardan kopardıkları büyük yapraklarla vücutlarını örtmeye çalıştılar.

Bu dakikada cennetin üstündeki gök açıldı, derin mavi bulutlar arasından bir nur indi, nurun arkasında[n] kalbi titreten bir ses geldi:

– Ya Âdem, ya Havva, neredesiniz?

Âdem ağaçların arasından cevap verdi:

– İlahî sesinizi duydum, nurunuzdan gözlerim kamaştı. Sesinizin haşmetinden korktum. Çünkü çıplığım. Çıplak vücudumu göstermemek için saklandım. Ses yine sordu:

– Çıplak olduğumu nereden biliyorsun? Demek ki yemekten menettiğim meyveden yedin.

Âdem titreyerek cevap verdi:

– Bana arkadaşlık için gönderdiğiniz kadın bana bu meyveden verdi. Ben de yedim. Cenabıhak o zaman Havva'ya seslendi:

– Ya Havva, bunu niçin yaptın?..

Havva derin su sesleri arasında kaybolan ince sesiyle cevap verdi:

– Şeytan bizi aldattı, ben de bu meyveden yedim.

Cenabıhak tekrar Âdem'e hitap etti:

– Ya Âdem, mademki karının sözünü dinledin, seni menettiğim meyveden yedin, bunun cezası olarak seni arza indireceğim.

– *Ya Âdem, neredesin?*

Orada kendin çalışarak yaşayacaksın. Ebedî hayattan mahrum olacak, zulmete mahkûm olacaksın... Zaten sizi çamurdan yarattım, yine çamur yapacağım.

Cenabıhak Âdem'le Havva'yı kovduktan sonra arzda üşümemeleri için üzerlerine bir deri verdi ve dedi ki: Şimdi iyiliği ve fenalığı öğrendiniz. Elindeki hayat ağacını aldım, onun meyvesinden, ebedî hayattan artık mahrum oldun. Âdem'le Havva birbirlerine sarılmış ağaçlar arasından giderken, cennet bahçesinin kapısında, elinde ateşten bir kılıçla onların yolunu bekleyen bir bekçi gördüler...

Bu bekçi onları ebedî hayat ağacının bulunduğu yola gitmekten menediyordu. Arza indikten sonra Âdem Hint tarafına, Havva Cidde'ye düştü.

Senelerce birbirlerinden uzak yaşadılar. Âdem çok ağladı, Cenabıhakk’a yalvardı, nihayet Cenabıhak onun gözyaşlarını ve tövbesini kabul etti. Bir gün Hint Dağları’nın üzerinde ellerini göğe kaldırmış yalvaran Âdem yine açılan mavi göklerde o ilahî nuru gördü, o mukaddes sesi duydu:

– Ya Âdem, Mekke tarafına git... Havva’yı orada bul, dedi...

Âdem Hint Dağları’ndan, hayatın müşkül yollarından geçti. Geçitteki taşlar vücudunu deliyor, geçtiği yolları kanla suluyordu. Bütün bu işkencelerden sonra Cidde’ye geldi, mehtabın altında bir dağın üstünde Allah’a yalvaran Havva’yı buldu, bu cennetten kovulmuş iki günahkâr Allah’ın affını kazandılar, fakat mehtabın altında birbirine sarılmış dağdan inerken dağların arkasından onları seyreden şeytan yine kahkahalarla gülüyordu.

Ey Muhammet! Yâd et o vakti ki Rabbin meleklerle “Ben balçıktan âdem yaratacağım!” dedi. Onu yaratıp da ruhtan ona üflediğim zaman melekler ona secde ettiler.

Hicr Suresi, 28, 29

Biz Âdem’e: “Sen ve zevcen cennette yaşayınız, istediğinizden, dilediğinizden sayınız, fakat şu ağaca yaklaşmayınız, zalim olursunuz dedik. Şeytan onları ayartarak ayaklarını kaydırды, cennetin nimetlerinden mahrum etti. Biz onlara: “Haydi, cennetten ininiz, birbirinizin düşmanı olarak kıyamete kadar yeryüzünde geçininiz!” dedik.

Bakara Suresi: 35-36

Sevimli Mecmua

Sahife: 16

Muharriri: Con Siprer

Mütercimi: Sabiha Zekeriya

Haydi

Sevimli Mecmua’nın Romanı

[“Haydi” bütün dünya çocuklarının sevdiği ve tanıdığı bir çocuktur. Bu roman Çinceye, Japoncaya bile tercüme edilmiştir. Dünyada (Haydi)yi tanımayan yalnız Türk çocukları kalmıştır. (Sevimli Mecmua) bu eseri tercüme etmekle (Haydi)yi Türk yavrularına tanıtmak vazifesini görmüş olacaktır. (Haydi)yi herkes gibi siz de seve seve okuyacak ve beğeneceksiniz.]

–“Alm” Dayı–

İsviçre’de “Maynfeld” denilen latif, sevimli bir şehir vardı. Buradan bir yol, saatlerce gölgeli ve yeşil ovalardan geçerek, ta dağların ayakları altından geçen bir dereye, oradan da küçük bir köye kadar uzanırdı.

Dağlara uzaktan bakan biri pek muhteşem ve şahane bir manzara karşısında olduğunu hissederek; eğer yolu takip edecek olursa, daha uzaktan çayırın keskin ot kokusunu duyardı. Bu yol ta Alpları’da nihayet bulurdu.

Bir parlak, güneşli haziran sabahında tavrından dağlı olduğu anlaşılan gürbüz, sıhhatli, genç bir kız, dağın dar yolundan tırmanıyordu. Esmer derisinin altında bir alev gibi yanan kırmızı yanaklı, küçük, sevimli bir çocuğu ellerinden tutarak tırmanıyor ve ona bir şeyler anlatıyordu.

Haziran güneşinin hararetine rağmen çocuk şiddetli bir soğuğa mukavemet edecek gibi çok giyinmişti. Çocuk beş yaşından fazla yoktu. Fakat doğrusu böyle bir tahmin yapmak da doğru değildi. Zira üzerinde birbiri üstüne giyilmiş iki üç esvabı onu yaşından çok büyük gösteriyordu. Boynunda büyük bir kırmızı keten mendil vardı. Uzun burunlu büyük pabuçların içinde küçük ayakları kaybolmuş gibiydi. Bu biçimsiz esvapların içinde küçük, rahat ve memnun görünüyordu. Vücudundaki ağırlığına rağmen dağın yukarısına çıkmaya çabalıyordu.

İki kız bir saat tırmandıktan sonra Alp’a giden yolun yarısında bir köye vasil oldular. Bu küçük köyün ismi “İnmurmağı” idi. Köye girince her evden uzanan baş, yoldan geçen her aşına kendilerini hararetle selamlıyordu. Büyük kız buranın köylüsü olduğu hâlde senelerden beri uzakta yaşadığı için dostları kendisine mütehassirdi. Onun köyüne avdetini gören herkes memnuniyetle elini sıkmaktan kendini menedemiyordu. Genç kız durmaksızın hepsine selam veriyor, bir taraftan da yoluna devam ediyordu. Artık köyün nihayetine gelmişlerdi. Burada evler birbirinden büyük fasılalarla ayrılıyordu. Ağaçların arasında tek tük görünen evlerden birinin alçak penceresinden bir baş uzandı:

– Bir dakika dur, “Det”, eğer dağın yukarısına çıkıyorsanız ben de sizinle beraber geleceğim.

Genç kız durdu. Derhâl çocuk da ellerini büyüğünün avcundan çekti, dinlenmek için yere oturdu. Yanındaki endişe ile sordu,

– Yoruldun mu “Haydi”?..

– Hayır, yanıyorum.

Genç kız ilave etti,

– Hemanda geldik. Biraz daha gayret! Yol artık bir saatten fazla sürmez. Dağın yukarısına çıkmak için bütün kuvvetini topla yavrum...

Bu dakikada küçük beyaz kulübeden tombul, sevimli bir kadın çıktı. Kızların yanına geldi. Çocuk derhâl kalktı, önünde beraber ilerleyen iki kadını takip ediyordu.

Kızlar önde köy halkına ve komşularına dair derin bir bahse dalmışlardı. Yeni gelen kadın sordu:

– “Det” bu çocuğu nereye götürüyorsun?.. Bu senin ablanın kızı mı, yoksa o yetim çocuk mu?..

– Evet, odur. Şimdi onu büyükbabasına götürüyorum. Artık daima orada kalacak.

– Ne?.. Bu küçük kız “Alm Dayı” ile beraber mi yaşayacak?.. Sen aklını kayıp mı ettin Det?.. Böyle bir şeyi nasıl aklına getirdin? Eminim şimdi ihtiyar bir vesile bulup seni geri gönderecek.

– Bunu yapamaz. Çocuğun büyükbabasıdır. Meydanda kalan bu çocuğu şimdi onun bakması icap ediyor. Şimdiye kadar onu ben baktım. Şimdi hayatımı temin etmek mecburiyetindeyim. Gayet güzel bir teklif karşısındayım. Artık bunu da ret ile hem kendimi, hem çocuğu daha fazla muzdarip etmek istemiyorum. Şimdi de büyükbabası hissesine düşeni yapsın.

–Mabadı gelecek nüshamızda–

Cumhuriyet Matbaası

Bu Resimleri Boyayıp Gönderiniz. Bakalım Ne Dereceye Kadar

Ressamsınız?

Bu resimleri boyamakta en ziyade kabiliyet gösterenlere mükâfatlar verilecektir.

Lamia'nın Kahvaltısı

Lamia erkenden kalkmış, kahvaltı etmek üzere masasına oturmuştur. O her sabah bir yumurta, yağla ekmek yer. Portakal ve süt içer.

Şair Nerime

Nerime'ye şair derlerdi. Çünkü o pencere kenarına oturup dışarısını seyretmekten zevk alırdı.

Burunsuz Fatıma

Bu resmi sizin gibi sevimli küçük bir çocuk yapmıştı. Fakat unutkan olduğu için Fatıma'nın resmini yaparken burnunu yapmayı unutmuştu. Bu yüzden Fatıma'ya Burunsuz Fatıma derler.

Kuş Yuvasında

Kenan'ın en ziyade sevdiği mevsim, kuş yuvalarından yumurta alabildiği mevsimdir. Onun için bundan daha zevkli bir eğlence yoktur.

Yukarıda gördüğünüz resimleri evinizde oturup boyayınız. Yalnız renklere dikkat ediniz. Ağacın rengiyle çocuğun rengi bir olmasın. Renkleri yerli yerine koyup iyice boyayabilecek olana şu mükâfatlar verilecektir:

Birinciye güzel bir boya takımı, ikinciye kız ise güzel bir bebek, erkekse bir oyuncak, üçüncü, dördüncü ve beşinciye yarımşar okka çikolata, beşinciden onuncuya kadar birer okka Hacı Bekir şekeri.

Bu resimler boyanıp idarehanemize gönderilecektir. Resimler nihayet kânunusaninin (20)sinde elimizde bulunmak lazımdır. O tarihten sonra gelecek cevaplar makbul değildir. Bu müsabakaya on iki yaşına kadar kız, erkek bütün çocuklar iştirak edebilir. Müsabakaya iştirak edenler mümkünse cevaplarıyla birlikte bir de fotoğraf gönderebilirler. Müsabakada birinciliği, ikinciliği ve üçüncülüğü kazananların fotoğrafları neşredilecektir.

2. SEVİMLİ MECMUA, C:1 Nu. 2

SEVİMLİ MECMUA

On beş günde bir çıkar Türkiye'nin yegâne çocuk mecmuasıdır.

Numara 2

Fiyatı 10 kuruştur.

Sevimli Mecmua

On beş günde bir perşembe günleri çıkar. Türkiye'nin yegâne çocuk mecmuasıdır. Fiyatı 10 kuruştur. Senelik abonesi 250, altı aylığı 130, üç aylığı 75 kuruştur. Ecnebi memleketler için senelik abonesi 400, altı aylığı 200 kuruştur. İdarehanesi İstanbul'da Cağaloğlu'nda Fırın Sokağı'nda 5 numarada *Resimli Ay* İdarehanesi'dir.

Renkli İlavemiz

Mecmuamızın tam ortasında renkli bir ilave vardır. Bu ilave çocuk elbiselerine ait moda sahifesi değildir. Kız karilerimiz o sahifede zengin bir eğlence vasıtası bulacaklardır.

O sahifeyi kesip çıkarınız. Sahifede görünen çocuk resmini de kenarlarından kesip ayırınız. Sonra onu kalınca bir kâğıda yahut ince bir mukavvaya yapıştırınız, mukavvayı da resmin kenarlarından kesiniz. Ta ki resim mukavva üzerine yapılmış gibi görünsün. Bu sayede elinize bir bebek geçmiş olacaktır. Sahifede gördüğünüz diğer resimler de bu bebeğin elbiseleridir. Şimdi elbiseleri birer birer kesiniz. Bebeğin üzerine koyunuz, omuzlarının iki tarafında görülen iki kulağı arkalarına büküp bebeğin vücuduna yapıştırınız. Bir de bakacaksınız ki elinizdeki çıplak bebek giyinmiş bir kukla olacaktır. Elbisesini giydirdikten sonra şapkasını kesiniz. Şapkanın tam ortasında siyah bir çizgi vardır, o siyah çizgiyi takip ederek şapkanın ortasını yarınız. Sonra o yarıktan şapkayı bebeğin başına geçiriniz. İşte çocuk şapkasını da giydi. Şimdi kunduralarını kesiniz ve kulaklarından ayağına geçiriniz. Bütün diğer elbiseleri de aynı tarzda tecrübe edebilirsiniz. Sevimli kız yavruları için bu sahife Sevimli Mecmua'nın en sevimli sahifesidir. Bundan istifade ediniz.

Her nüshamızda böyle renkli bir sahife bulunacaktır. Bu renkli sahife kız çocuklarına çok güzel zaman geçirtmeye yarayacağı için karilerimizin bu resimleri pek seveceklerini zannediyoruz.

Bu Kadının Çocukları Nerede?

Bu kadının birkaç tane çocuğu var. Kadın onlarla beraber bahçeye çıkmış. Fakat o süpürgesiyle meşgulken bir de bakmış ki etrafında çocukları yok. Çocuklar nerededir? Bulduğunuz çocukları nerede saklanmışlarsa birer birer yazıp bize bildiriniz. Çocukların kâffesini bulacak olanlara şu mükâfatlar verilecektir:

Birinciye küçük bir fotoğraf makinesi, ikinciye altın uçlu bir dolma kalem, üçüncüye erkeğe bir futbol topu, kızsı bir dikiş takımı, dördüncüden onuncuya kadar birer liralık birer kitap verilecektir. Cevaplar şubat beşine kadar elimizde bulunmak lazımdır. Cevaplar dördüncü nüshada neşredilecektir. 5 Şubat'tan sonra gelecek cevaplar makbul değildir. Bu müsabakaya bütün kariler iştirak edebilirler.

Cevaplarınızla birlikte fotoğrafınızı göndermeyi unutmayınız. Müsabakaya iştirak için fotoğraf göndermek şart değilse de kazananların fotoğrafları arasında resminizi görmek isterseniz bunu ihmal etmeyiniz. (Sevimli Mecmua) koleksiyonunda bir resminizin bulunması hem sizin için, hem bizim için sevinecek bir şeydir.

Sahibi: M. Zekeriya

Sevimli Mecmua

Başmuharriri: Sabiha Zekeriya

Cilt: 1

1925 – 15 Kânunusani

Numara: 2

Hocasının Karikatürünü Yapan Kız

Bir Kız Mektebinde Geçmiş Bir Vaka

– Meliha, Leyla, rica ederim kâğıtlarımı toplar mısınız?..

Celile bahçede rahle üzerinde yazarken, bir taraftan rüzgârın uçurduğu kâğıtlarının arkasından koşuyor, diğer taraftan arkadaşlarından yardım istiyordu.

Rüzgâr kâğıtları bir taraftan öbür tarafa atarken üç genç kız beraber topluyorlardı.

Celile kâğıtlarını aldı:

– Hepsi burada... A değil, değil... Sen topladıklarını ne yaptın Meliha?..

– Rahle üzerine koydum...

– Aptal görmüyor musun rüzgâr nasıl savuruyor?

Celile tekrar uçan kâğıtlarını toplamak için koştu.

Leyla seslendi:

– İşte Celile, çiçek saksılarının içine konmuş, koş rüzgâr uçurmadan yakala.

Üç genç kız yine beraber koştular. Fakat onlar yetişmeden rüzgâr kâğıtları mektebin ön avlusuna, daha sonra dikişhanenin penceresine uçurdu. Daha üç kız yetişmeden pencereden uzanan bir el kâğıdı aldı, kayboldu.

Üçü de şaşırıldılar, acaba kimdi?.. Celile asabiyetle döndü:

– Hep bunlara sen sebepsin Meliha!.. Acaba Makbule Hanım olmasın. Acaba ismim üzerinde var mıydı?

Meliha hemen cevap verdi:

– Hayır yoktu. Kâğıtta Makbule Hanım'ın bir karikatürü vardı.

– İsalet... Şimdi görürse muhakkak beni azarlayacak. Fenalığa bak ki, gidip arayamam da. O zaman benim olduğunu anlar. Zaten beni sevmez. Fakat ben yine onu elime geçireceğim.

Leyla sabırsızlıkla sordu:

– Eline geçirecek misin, nasıl?

– Sen kimseye bir şey söyleme, iyi mi?.. Sonra görürsün. Haydi saat iki derse gireceğiz.

Makbule Hanım bu sene mektebe yeni gelmiş bir muallime idi. Mektepte herkes kendisini seviyor

Celile, Bedia Hanım seni istiyor, dediği zaman, Celile korkusundan titremeye başlamıştı.

ve hürmet ediyordu. O da umum talebesini seviyordu. Yalnız dördüncü sınıfla araları biraz açıldı. Bu sınıfta diğerlerinden daha fazla hareket ve gürültü vardı. Hele içlerinde bir kız vardı ki Makbule Hanım onu kendisi için bir tehlike addediyordu.

Bu, sınıfın çok neşeli ve canlı bir kızıydı. Bütün sınıf onun şen kakhahaları ve emirleriyle hareket ederdi. Bu da Celile Numan idi.

Makbule Hanım'ın Celile'den nefretine bir hadise sebep olmuştu. Bir gün sınıfa girmeden evvel Celile yanındaki kâğıt sepetini almış, başına geçirmiş, kızlara maskaralık ediyordu. Makbule Hanım'ın ansızın içeri girdiğini Celile görmemiş, maskaralığında devam etmişti. Makbule Hanım eliyle sepete vurmuş, Celile'nin başı sepetin içinde kalmıştı. Celile bu hareketi bir arkadaşının muzipliği zannı ile sepeti Makbule Hanım'ın fena hâlde yüzüne çarpmıştı.

Bu hadise üzerine Makbule Hanım sınıfı terk edip gitmiş, arkadaşları Celile'yi müdafaa etmişlerdi. Arkadaşları sınıfta bir eğlence mahiyetinde olan bu hareketi cezalandırmak isteyen muallimeyi haksız bulmuşlardı. Bu hadise Makbule Hanım'ın dördüncü sınıftan ve Celile'den nefretine sebep olmuştu.

Celile'nin düşündüğü gibi karikatürü pencereden Makbule Hanım almış ve bunun ancak Celile tarafından yapıldığına kani olmuştu.

Celile bir muallimenin böyle bir kâğıdı ancak çekme[ce]sinde saklayabileceğini düşündü. Bir

Sevimli Mecmua

Sahife: 18

aşam Leyla ile beraber, herkes müzakerede iken, yavaşça sınıfa girdi, Leyla'yı kapıda gözcü bırakıp kürsüye yaklaştı, kapağını açtı. Aradı, aradı, bir türlü bulamadı. Bu dakikada koridorda ayak sesleri duyuldu. Leyla kim olduğuna bakmadan:

– Makbule Hanım geliyor, diye bağırdı.

Celile korkudan kürsüyü kapamaya meydan bulamadı, saklanmak için yer arıyordu. Gelen hakikaten Makbule Hanım'dı. Fakat bir hüsn-i tesadüf neticesi olarak koridorun diğer tarafından hesap muallimesi Bedia Hanım da göründü:

– Ben de sizi arıyordum, Makbule Hanım dedi, mektebin fotoğrafları geldi, görmek ister misiniz?

Makbule Hanım Bedia Hanım'la beraber gittiler. Celile ayaklarının ucuna basarak kalktı, geniş bir nefes aldı, kürsüyü kapadı, yine gürültüsüz adımlarla sınıftan çıktı. Yavaşça Leyla'ya fısıldadı:

– Kürsüde yok, acaba başka nereye saklayabilir?

– Mademki kürsüde yok, ya yırtmış, yahut da yatak oda[sı]na saklamıştır.

Celile teessüfle ilave etti:

– Muhakkak, o hâlde artık bulmak imkânı kalmamıştır.

Mamafih bu kararda sebat edemedi. Resmi muallimenin elinde bırakmaya bir türlü gönlü razı olmadı:

– Ben herhâlde onları yine elime geçireceğim, dedi.

O gün öğleden sonra idi. Celile artık karikatürün Makbule Hanım'ın odasında olduğuna kani olmuş, onu çalmayı kararlaştırmıştı. Fikrini Leyla'ya açtı:

– Bu ne cesaret Celile? Hele bir yakalanırsan o zaman vaziyetin daha fena olur.

– Ben de öyle olacağını biliyorum. Onun için Makbule Hanım yatağına çıkmadan odasına çıkmak ve resmi almak istiyorum.

Leyla onu fikrinden vazgeçirmeye çalıştı. Fakat Celile bir şeyi aklına koyduğu zaman onu bu fikirden geçirmek imkânsızdı.

Mektebin faydası mucibince talebe saat dokuzda yatağına girerdi. Celile de herkes gibi yattı. Elektrikler sönmüş, fakat talebe daha uyumamıştı. Celile yavaşça yatağından sıyrıldı, terliklerini ayağına geçirdi, kimseye sezdirmeden yavaşça yataktan çıktı.

Yataktan henüz çıkmıştı ki aşağıdan muallimelerin kahkahaları duyuluyordu. O yavaşça duvarlara sürüne sürüne, ayaklarının ucuna basarak Bedia Hanım'ın odasını, sair muallimelerin odalarını geçti. Doğru Makbule Hanım'ın odasına girdi.

Henüz etrafına bakınırken dışarda bir kapının kapandığını duydu. O dakikada aynaya akseden hayalini gördü ve tutulmaktan korkarak derhâl esvap dolabının arasına saklandı. Makbule Hanım içeri girince kendi kendine,

– Eyvah, elektriği nasıl yanar unutmuşum, diye söylendi ve saçlarını düzeltmek üzere aynalı masaya doğru yürüdü.

Celile dolap arkasına bir heykel gibi dayandı, nefes almaya, oynamaya korkuyordu.

Bu dakikada Makbule Hanım elektriği söndürdü ve kapıya doğru ilerledi. Celile yerinde geniş bir nefes aldı. Fakat Makbule Hanım çıkarken esvap dolabının açık kaldığını gördü ve yine döndü:

– Ah, dolabı da açık unutmuşum, dedi.

O dolabı kapamak üzere gelirken, Celile, yere yatağın altına uzandı.

Karanlıkta gürültüyü duyan muallime hemen bağırdı:

– Dışarı çık, yoksa polise haber veririm.

Makbule Hanım hırsız zannıyla, içeri girmeye cesaret edemiyor, kapıdan bağıırıyordu.

Celile kendini kurtarmak ümidiyle karyolanın altına girdi. Fakat ansızın iki defa bacağından çekildiğini duydu. O hiç olmazsa yüzünü göstermek istemiyordu. Yüz üstü yattı. Karyola alçak olduğu için muallime dışarı çıkaramıyordu, Makbule Hanım yardımcı çağırmak üzere dışarı çıktı, bu dakikadan istifade ile Celile karyolanın altından çıktı ve kimseye sezdirmeden yatakhanesine girdi. Fakat bir tek terliği orada kalmıştı. Artık kızlar[ın] hepsi uyumuştı. O yatağına girdi, ağlamak istiyor fakat korkudan ağlayamıyordu.

Ertesi günü Celile sınıfta korkudan titriyordu. Her kapı açılınca Makbule Hanım geliyor zannediyor, ürküyordu. Uzun gün bekledi, hiçbir taraftan ses seda çıkmadı. Akşam yemeğinde ona tesadüf etti. Heyecandan kalbi bir saat gibi çarpıyordu. Makbule Hanım merhametli bir nazarla yüzüne baktı ve geçti.

O gece çok korkulu rüyalar gördü. Her köşeye Makbule Hanım saklanıyor, onu yakalamak için bekliyor sanıyordu. Celile sabah âdeta bir kâbustan uyanır gibi uyandı. Emindi ki orada bıraktığı terlik vakanın failini muallimesine anlatmıştı.

O gün öğleden sonra sınıfta otururken son sınıf talebesinden Nezahat sınıfa girdi.

– Celile, Bedia Hanım seni istiyor, dedi.

[Celile]'nin rengi sarardı. Korkudan dizleri titreyerek sınıftan çıktı. Bedia Hanım'ın kapısı önünde titriyor, kapıyı çalamıyordu. Nihayet son bir cesaretle çaldı, içeri girdi.

Bedia Hanım onu görünce:

– Celile, Makbule Hanım... diye başladı. Sözü bitiremedi. Celile heyecandan sandalyenin üzerine düşmüştü.

– Ne oldun Celile? Hasta mısın kızım?..

Celile cevap vermedi. O devam etti:

– O hâlde bugün sınıfa girme. Muallimene benim tarafımdan söyle, seni bugün dersten affetsin. Makbule Hanım bugün dışarı çıktı. Giderken sana bu paketle mektubu vermemi söyledi.

Bedia Hanım paketi Celile'ye verdi. Celile bir çekirge gibi derhâl dışarı fırladı.

Sınıfta kızlar onu merakla bekliyorlardı. Muallime sınıftan çıkarken Celile içeri girdi. Hepsi birlikte merakla paketi açtılar: İçinden Celile'nin terliği çıktı. Hepsi derin kahkahalar içinde boğuldular. Celile merakla mektubu yırttı. Zarfın içinden Makbule Hanım'ın karikatürü çıktı, altında Makbule Hanım'ın kendi yazısıyla "Celile'nin Sevgili Muallimesi" diye yazılıydı...

Kızlar birbirine bakiştılar... Bu defa kahkahalar birer tebessüm oldu, Celile acı bir eda ile:

– Makbule Hanım, bana en ağır cezayı verseydi, bu kadar müteessir olmazdım, dedi.

Makbule Hanım'ın bu yüksek hareketi Celile'ye en büyük ceza, en kıymetli bir ders olmuştu.

Sahife: 19

Sevimli Mecmua

Başka Milletlerin Çocukları Neler Yapıyorlar?

Kalbinden geçen ok aç çocukların acısıdır. Kalbiniz varsa verin zavallılara diyor.

Fakir çocuklara iane toplayan diğer çocuk.

Bayram Ayı

Geçen ay başka memleketlerde çocukların bayram, eğlence ve neşe ayı idi.

Bu sahifede onların neşelerinden bir iki parçasını görüyorsunuz.

Sevimli Mecmua

Sahife: 20

Sıhhat Ülkesi

Sevimli Mecmua'nın

Sıhhat Sütunu

Sıhhat Ülkesi dünyanın en eski ve en dilber şehridir. Sıhhat perilerinin padişahı Köse Kâhya tarafından küçük seyyahlar şerefine tesis edilmiştir. Müthiş bir süratle birçok kız ve erkek çocukların tatil şehri olmuş, çocuklar güzel yaz tatilini bu sevimli şehirde geçirmişler... Şehrin haritasında gördüğümüz latif beldeler seyyahların tevakkuf ettiği ve hoşça vakit geçirdiği noktalar. Şu Süt Şehri, Sıhhat Ülkesi'nin payitahtıdır. Dünyada mevcut payitahtların hepsinden daha latif ve mamurdur. Bu ülkenin tarihî bir kıymeti de vardır. Tarihe nazaran burası Kahve Kralı'nın mağlup olduğu harp meydanıdır.

Tatlı Su Şehri: Hazm Dağı üzerinde tesis edilmiştir. Şehrin suyu fennî surette yapılmış su hazineleri ve yollar vasıtasıyla gönderilmiştir. Suyu o kadar boldur ki bütün Sıhhat Ülkesi'nde yaşayan her ferde asgari günde yüz dirhem su verebilir.

Sıcak Su Kaplıcaları: Sıhhat Ülkesi'nde yaşayan ve burayı ziyaret eden her seyyahça çok meşhur bir yerdir.

Garbi Diş Fırçası Vilayeti: Çocuklarının inci gibi dişlere malik olması ile şöhret bulmuştur. Bu memleketteki kadınların diğer kadınlara tevaffuku temizliği fırça ile yapmalarında ve dişleri yukarıdan aşağı yıkama usulünü idame ile yandan yana toz kaldırarak süpürme usulünü lağvetmelerindedir.

Portakal Ormanı: Lisan-ı avamda zevk sahrası namıyla şöhret bulmuştur. Kışın ikamet edilebilecek bir yerdir. Her gün sahradan hareket eden muhtelif trenler yolcuları reçel membalarına nakleder.

Sıhhat ülkesine giden tren

Ispanak Ormanı: Bilhassa yetiştirdiği demir ağaçları ve ikliminin her fert için sihi olması ile meşhurdur. Birçok aileler yaz ve kış bu ormanda tesis ettikleri küçük köşklere yaşarlar. Burada çocuklar daha süratle büyür ve sıkletleri tezayüt eder. Her gün aileler çocuklarını bu ormana civar olan Pancar Dağı'nın zirvesine çıkarır ve Kereviz Ormanları'nda gezdirirler. Bu sebepten dolayı az zaman zarfında bütün sporcuların bir merkezi hâline gelmiştir.

Sıcak Çorba Membar: “Yeşil sebzeler” cemiyet-i sınıaiyesinin merkezidir. Her sene yüzlerce, binlerce kız ve erkek çocuklar tarafından ziyaret edilir. Otellerin fiyatları mutedildir. Seyyahlar için memleketlerine gönderebilecekleri pek çok yadigârlar vardır.

Yetişmiş Patates Tepesi: En ziyade kola, demir ve potas madenleriyle meşhurdur. Bu tepeyi seven birçok halk buraya pek yakın mesafede tesis edilmiş olan Tereyağ Köyü'nde oturur, sık sık bu tepeyi ziyaret ederler.

Oyun Çayırı: Seyyahlar burada tenis, futbol vesair top oyunlarını müsabaka hâlinde seyrederek. Buranın yerlileri top makamında bir havuç kullanırlar. Çok zevkli bir oyundur. (Oyun meydanında ziyaretçilere halis inek sütü satılır.)

Tatlı Uyku Dağı: Sihat Ülkesi'nin en yüksek dağıdır. Sathı bahirden dokuz on saat yüksektir. Seyyahlar dağın bu yüksek tepesinden bahr-ı muhitin ortasında tesis edilmiş olan bir saray gibi görünen “Rüya Şehri'ni” seyredebilirler.

Sahife: 21

Sevimli Mecmua

Sevimli İki Arkadaş Olan ve Birbirini Seven Kedi İle Köpek

Bobi köpeklerin hemanda en zekisidir. O yemek yemesini, selam vermesini, içki içmesini öğrenmiş, komşularıyla dost geçinmeye alışmıştır. Hele o arkadaşı Pamuk'la o kadar arkadaş, o kadar teklifsiz olmuştur ki, beraber yer, beraber oynarlar. Yalnız Pamuk ondan küçük ve ondan zayıftır. Onun için Pamuk'un ağır işlerini Bobi görür.

Mesela Pamuk hasta ise ona Bobi bakar. Kirlenmişse onu Bobi yıkar, yorulmuşsa onu Bobi taşır. Siz evdeki kedinize bile bu kadar iyi bakamazsınız. Bobi bu güzel tabiatı sayesinde kendisini hem kedi arkadaşına, hem de sahibine

sevdirmiştir. Kedi ona itaat eder, onu dinler. Kavga ettikleri nadiren vakidir. Siz de köpekle kedinizi böyle terbiye edebilir misiniz?

Yukarıdan sağdaki resimde Pamuk hastadır. Solda Bobi yemek yiyor. Ortada Bobi Pamuk’u yıkıyor. Aşağıdan sağda Bobi selam veriyor. Solda yorulan kediyi taşıyor. İşte iki arkadaş ki çocuklar arasında bile nadir görülür.

Sevimli Mecmua

Sahife: 22

Şevket Deniz Ortasında Yanan Bir Motorbottan Kadınları Nasıl Kurtarmıştı?

Resimle Çok Heyecanlı Bir Hikâye

– Bir gün Şevket kayalar yanında balık ağıyla oynuyor, balık tutmaya çalışıyordu. Ansızın yangın var, yanıyoruz, diye acı acı sesler işitti. Başını kaldırdı, denizin ortasında bir motorbot kırmızı alevler içinde yanıyordu. Şevket vapurun içindeki iki kadını görünce, “Eyvah, kadınlar da, vapurla beraber yanacak” diye bağırdı. İyi bir yüzücü olduğu için bu iki kişiyi ölümden kurtarmak üzere olanca kuvvetiyle vapura doğru yüzmeye başladı.

2– Nihayet motorbota yaklaştı. Kadınlar Şevket’i görünce sevinçle bağırdılar “İmdatımıza geldiğinize çok teşekkür ederiz, size çok minnettarız. Vapurda çay pişiriyorduk, gaz ocağı devrildi ve vapur tutuştu. Alevler makinenin etrafını sardı. Yanına yaklaşıp da işletemiyoruz şimdi ne yapmalı ya Rabbi?..” Bu öyle bir sualdi ki cevabını vermek çok zordu. Şevket ümitsiz olduğu hâlde hiç onlara göstermedi, büyük bir neşe ile makineye geçti ve vapuru yürütmeye başladı. Elleri yandığı hâlde ses çıkarmıyordu. Kadınlar, aman ne cesur çocuk diye bağıryorlardı.

3– Alevler o kadar büyüdü ki Şevket de nihayet vapuru sahile yaklaştıramayacağını anladı. Kendi kendine “Zavallı kadınları kurtaramayacağım” diye düşünüyordu. Fakat birdenbire gözleri sevinçle parladı. Zira kendilerine çok yakın bir mesafede, geceleri gemilere yol göstermek üzere konmuş bir şamandıra, şamandıranın üzerinde de bir fener vardı. Şevket şamandırayı görünce, olanca sesiyle, “Hurra, işte kurtulduk” diye bağırdı. Ve vapuru şamandıraya doğru yaklaştırdı.

4– Az bir zamanda şamandıraya yaklaştılar. Şevket kadınların vapurdan atlamalarına yardım etti. Kadınların tamamıyla çıktıklarını gördükten sonra kendi de çıktı, memnuniyetle batan vapuru sulara terk etti. Zavallı Şevket, elleri kolları fena hâlde yanmıştı. Fakat diğerlerini kurtarmak için en son dereceye kadar sabretmişti. Çıktıktan sonra kadınlara döndü “Korkmayınız, dedi, artık kurtulduk, burada çok beklemeyeceğimizi zannedirim. Ümit ederim bizi çabuk görürler.”

Sahife: 23

Sevimli Mecmua

5– Herhâlde buralardan bir vapur geçer, bizi de sahile götürür, diyor ve bu suretle arkadaşlarını teselli ediyordu. Fakat, saatler geçiyor, vapurdan hiçbir nişan görünmüyordu. Dalgalar büyüdükçe şamandıra sallanıyor, üzerindeki hemen denize devrileceklerini zannediyorlardı.

Mümkün olduğu kadar neşeli bir tavırla:

– Herhâlde bir taraftan yardım gelecek, diyordu. Şevket, karanlıkta, geceyi vahşi dalgaların üzerinde sallana sallana nasıl geçireceklerini düşünüyordu. Bu dakikada şamandıranın üzerindeki fener yandı. Bu Şevket’in aklına bir şey getirdi. Hemen cebinden büyük sargısını çıkardı.

6– Boyun sargısını fenerin etrafına sardı ve fenerin vidasını mütemadiyen çevirmeye başladı. Şevket’in bu hareketini gören kadınlar niçin yaptığını sordukları zaman Şevket: – Belki sahilde biri fenerin güzel yanmadığını görür, ne olduğunu anlamak üzere gelirler, bu suretle kurtuluruz, dedi. Kadınlar Şevket’in zekâsına hayran, ümitle bekliyorlardı.

7– Şevket’in ihtiyar babası balıkçıydı. Geç zamana kadar oğlunun gelmediğini görünce bir iki arkadaşıyla onu aramaya çıktı. Sahilde Şevket’in ağını buldular. İhtiyar balıkçı heyecanla: “Acaba evladıma ne oldu?” diye bağırdı.

İhtiyar baba, denize, çocuğunun hayalini görmek için bakarken şamandıradaki fenerin yanıp söndüğünü gördü, derhâl: Bakınız, bakınız diye bağırdı, fener yanmıyor, bu belki de bir işarettir. Acaba Şevket’in kaybolmasıyla bunun bir alakası var mı acaba? Öteki balıkçı: –Doğrusu gidip bakmaktır dedi ve kayığını çevirdi, hepsi binip şamandıraya doğru ilerlediler.

8- Şamandıraya yaklaştıkları zaman zavallı ihtiyar kayıkçı, oğlunu ve öteki kadınları beraber buldu. Fakat Şevket babasından ziyade, kadınları kurtardığı için memnundu. Kadınlar babasına oğlunun cesaretini methederken Şevket “Hayır, hayır, bahsetmeye bile değmez”, diyordu. Kim olsa bunu böyle yapardı. İhtiyar balıkçı da sevinçle Şevket’in omuzlarına vuruyor ve herkes Şevket gibi yapardı, deyip gülüyordu.

Sevimli Mecmua

Sahife: 24

Yaramazlıklarımız

1- Babam portakal almış!

Vay canına, ne güzel şeyler!

2- Bu portakalları nasıl aşırılım?

Ben buldum ama dediğimi yaparsan.

3- Aay!.. Aayyy!.. Aaayy!..

Ha şöyle yat! Bağır hadi, ağla!

4- Oh! Yaşadım.

5- Ağlama kızım, gel sana portakal vereyim!

Eyvah, keşke ben de onun gibi ağlasaydım!

6- Mırnavvv!

7- Tekir göreyim seni güzel bir şut çek!

8- Acaba ağabeyime de ayırsam mı?

Tekir! Bunda senin de hakkın var!

Bu sahifede her nüsha bu iki kardeşin yaptığı yaramazlıkları okuyacaksınız.

Sahife: 25

Sevimli Mecmua

Hoca Cingöz’le arkadaşlarına kediyi uzak bir yere atmalarını tembih etmişti. Cingöz ve arkadaşları bu kediyi nereye götürmüşler ve sonra evlerini nasıl bulmuşlardı? Cingöz’ü takip ediniz, seveceksiniz.

1- Muallim bizi çağırmış, haydi gidelim çocuklar.

2- Acaba ne için çağırılmış?

Gezmeye götüreceksin olmalı...

Hayır, hayır bize hediye verecek.

3- Aman bu kediden bıktık, şu torbaya koyup götürün, uzak bir yere atın; bir daha buraya gelemesin...

Siz hiç merak etmeyin, onu o kadar uzağa götürürüz ki bir daha burasını bulamaz...

4- Artık bırakalım mı?

Hayır, hayır daha uzağa götürelim.

5- Hayır bu yoldan gideceğiz.

Bu yoldan gideceğiz.

Artık kâfi, buradan geri dönemez.

Gördünüz mü yolu şaşırdık bari polise soralım.

6- Buraya bir kedi atmaya geldik, yolumuzu şaşırdık, bize yolu tarif eder misiniz?

Kediyi takip edin mahallenizi bulursunuz.

7- [Yazısız]

8- Kediyi niçin geri getirdiniz?

Yolu kaybettik, ancak onun peşinden koşarak buraya gelebildik...

Sevimli Mecmua

Sahife: 26

Kızıl Şeytan

Resimli Masal

Hindistan'ın korkunç ormanlarından birinin ortasında bir kale vardı. Bir sabah birçok adamlar bu kalenin kulelerine çıkarak borular çalmaya başladılar. Kale kapısının üzerindeki asma köprü yavaş yavaş inerek büyük demir kapı açıldı. Bugün, bu büyük kalede oturan [Kabutala] derebeyinin kızını isteyen delikanlılar kalenin avlusunda cirit oynayacaklar ve kim galip gelirse Gülnihal Hatun'u ona vereceklerdi:

İki üç saat sonra kalenin avlusu misafirler ve seyircilerle doldu.

Derebeyinin kızını almak isteyen büyük kahramanlar, zırhlı ve azgın atlarının üzerinde ellerindeki ciritleri sallayarak dolaşıyorlardı.

Birden kulelerin üzerinde tekrar borular çalmaya başladı. Bu cenkçilerin hazır olmaları içindi. Delikanlılar birer birer ciride dizildiler.

Atlarının ziynetinden ve üzerlerindeki zırhlardan bunların zengin derebeylerinin oğulları ve zengin derebeyleri oldukları anlaşılıyordu.

Timsahlar padişahı Kızıl Şeytan

Hatta içlerinde Hristiyan memleketlerin hükümdarları bile vardı. Bunların hepsi Hindistan'daki [Kabutala] derebeyinin kızı Gülnihal Hatun'un güzelliğini ta memleketlerinde işitmişler ve ona âşık olmuşlardı.

İşte bu âşıklar ciride dizilirken kalenin kapısından içeriye zayıf bir ata binmiş zırhsız bir delikanlı girdi ve müsabakaya hazırlananların arasına karıştı. Herkes bu zayıf, bu çelimsiz delikanlıyı alaylı bir nazarla süzdü. Üçüncü defa kalenin üzerindeki borular çalınca atlar kişnemeye ve atlılar ciritlerini sallayarak oyuna başladılar.

Bütün seyirciler hayretler içinde kalmışlardı. Biraz evvel istihza ile karşıladıkları zayıf at bütün atlardan iyi koşuyor ve üzerindeki zırhsız delikanlı da rakiplerini birer birer yere düşürüyordu. Nihayet oyun bu delikanlının galip gelmesiyle neticelendi.

Seyirciler birbirlerine bunun uzaktaki Türk diyarından gelmiş Köroğlu isminde bir Türk bahadırı olduğunu söylüyorlardı. Köroğlu müsabakada kazanmıştı. Kızın ona verilmesi lazım gelirdi. Fakat büyük derebeyi kızını almak isteyen hükümdar oğulları dururken Gülnihal'i bir fakir delikanlıya vermek istemedi ve bir bahane bularak Köroğlu'na:

– Oğlum, eğer bana “güneş taşı” getirirsen, kızımı alırsın dedi.

Bu güneş taşı gayet kıymetli bir taşı. Sihirbazların rivayetlerine göre bu taş kimin olursa o ömrünün nihayetine kadar mesut yaşardı.

Köroğlu hemen o memleketin büyük âlimlerine giderek bu taşın nerede bulunduğunu sordu ve âlimler:

– Git (Madagaskar) Adası’ndaki timsahların babası Kızıl Şeytan’dan sor, dediler.

Bunun üzerine Köroğlu hemen atını denize sürdü ve denizden yüzerek atıyla beraber Madagaskar Adası’na gitti.

Adaya vasıl olunca bir çocuğa para vererek bu sihirbazın nerede olduğunu sordu. Çocuk da Köroğlu’nu elinden tutarak bir ormanın kenarına götürdü. Bir yol gösterdi ve:

– Bu yolu takip edersen istediğin yere gidersin, diyerek bırakıp kaçtı.

Köroğlu timsahların babası Kızıl Şeytan’ın yanına geldiği zaman onu timsahlara ders okutur, masal anlatırken gördü. Ve elini öperek ona güneş taşının nerede olduğunu sordu. Kızıl Şeytan da:

– Ölüm Adası’nda cevabını verdi. Ve Köroğlu’nun bütün ricalarına rağmen başka bir şey söylemedi.

Köroğlu hemen başka sihirbazlara ve âlimlere giderek Ölüm Adası’nın nerede olduğunu öğrendi, sonra o taraflara giden bir yelkenliye bindi...

Bu adaya Ölüm Adası denilmesinin sebebi

Yanında bir cüce gördü.

Sahife: 27

Sevimli Mecmua

Köroğlu Kızıl Şeytan’ı ararken

vardı. Bu adada gayet büyük bir maymun vardı. Bu hayvan adaya gelen herkesi öldürürdü.

Birçok kahramanlar bu büyük maymunu öldürmek için gitmiş fakat hiçbiri geriye dönmemişti.

Köroğlu’nun bindiği yelkenli gemi bir ay sonra adanın yakınına geldi. Fakat kaptan Köroğlu’na adaya yanaşmak için söz verdiği hâlde sözünü tutmak istemedi ve tayfalarına Köroğlu’nu denize atmalarını emretti. Fakat Köroğlu belinden kılıncını

çıkarak tayfaların üzerine atıldı ve bir vuruşta on beşinin birden kafalarını uçurdu. Bunun üzerine kaptan ve tayfalar korktular ve gemiyi adaya yanaştırdılar.

Köroğlu adaya çıkınca biraz dinlenmek için uyudu. Fakat birden uyandı. Yanında bir karış boyunda bir cüce kulağını çekiyordu. Cüce Köroğlu'nun uyandığını görünce hemen başındaki iki arşın boyundaki külahını havada iki üç defa çevirdi. Sonra ellerini havaya kaldırarak:

– Büyük kralımız timsahların babası Kızıl Şeytan, sizin bir gün Kafkasya'da bizim arkadaşlardan birini vahşi hayvanların elinden kurtardığınızı işitmişti. O sebeple geldiğinizden memnun oldu. Ve uyanınca üç defa [Handikapa] diye bağırmanızı, çıkacak cüceden sihirli kılıncı istemenizi tavsiye ediyor, dedi ve geldiği gibi büyük külahını sallayarak gitti.

Köroğlu hemen uyandı. Meğer gördüğü rüya imiş. Hemen ayağa kalktı üç defa [Handikapa] diye bağırarak gelen cüceden kılıncı istedi ve aldı. Sonra yürümeye başladı ve önüne gelen ormana daldı.

Henüz iki üç adım atmamıştı ki gayet korkunç bir ses işitti. Sesin geldiği tarafa yürüyünce gayet büyük bir maymunun bir yılanı öldürmek istediğini gördü. Yılan maymunun vücuduna sarılmış kendini müdafaa etmek istiyor, maymun da onu öldürmek için uğraşıyordu. Köroğlu hemen elindeki kılıncı sallayarak ileriye atıldı. Büyük maymun Köroğlu'nu görünce öldürmek istediği yılanı bırakarak Köroğlu'nun üzerine atıldı. Köroğlu elindeki kılıncı sallayarak maymunun göğsüne batırdı, fakat maymun hemen kılıncı kapıp kırarak tekrar Köroğlu'nun üzerine atıldı ve onu kollarının arasına alarak boğmak için sıktı, sıktı. Köroğlu'nun nefesi kesildi ve kemikleri çatırdamaya başladı. Artık hayatından ümidini kesmişti. Fakat birden kendini saran kollar gevşedi ve maymun olduğu yere yıkılarak iki üç defa kıvrandıktan sonra öldü. Sihirli kılıncın açtığı yara maymunu öldürmüştü.

Maymunun elinden kurtulan yılan Köroğlu'nun yanına gelerek:

– Köroğlu, dedi, beni en büyük bir düşmandan kurtardın, eğer elindeki timsahların babası Kızıl Şeytan'ın verdiği kılıncı olmasa idi maymun hem seni hem de beni öldürürdü, fakat dua et ki sende bu kılıncı vardı. Biraz düşündükten sonra devam etti:

– Senin buraya güneş taşını almak için geldiğini biliyorum. O taş bu büyük

Gülnehal Hatun'a güneş taşını verdi.

Koroğlu bir gemiye binip Ölüm Adası'na gitti.

maymunun idi. Fakat şimdi o öldüğünden onu alabilirsin, gel vereyim, dedi. Koroğlu da yılanla beraber giderek güneş taşını aldı. Büyük derebeyine götürerek onun kızıyla evlendi, bunların düğünü o kadar büyük oldu ki, tam kırk gün kırk gece çalgılar çaldı, hokkabazlar oynadı.

Mahmut Cahit

Kış

Kar; yağar kuş başı

Kar kışın yoldaşı.

İkisi, kol kola,

Bakmaz sağa sola.

Yürür yaza doğru,

Sen de durma yürü.

Ey mevsimin gülü,

Serdin beyaz tülü;

Damlar, hep örtülü,

Eşya bütün ölü.

O, yazın dirilir,

Dirilten elindir

Yollar paytak paytak,

İnsan şaşırarak,

Atar adımını

Sürçerek kaydın mı,

Arkadaşların güler;

Durur hep geçenler.

Fakat ben, usluyum;

Tanrımın kuluyum,

Gülmem her düşene

Veririm eline:

Şu küçük elimi.

Hocam, beğendin mi?

Mustafa Namık

Sevimli Mecmua

Sahife: 28

Tayyarelerle Nasıl Uçuyorlar?

Siz İstanbul'un kırık dökük tramvaylarına, Anadolu'nun kağnılarına bakıp da aldanmayınız. İnsanlar artık havada kuş gibi uçmanın çarelerini buldular. Onların nazarında dağ, taş, dere, tepe, göl ve deniz hiç ehemmiyeti yok. Bir tayyare ile ne vakit ve nereye isterlerse

Son sistem bir deniz tayyaresi

gidebilirler. Dünya bilir ki şimdi yaşadığımız dünya tayyare dünyasıdır.

Tayyareler keşfedileli çok olmadı, fakat umumi harpte milletler birbirlerini mağlup etmek davasıyla tayyarelere çok ehemmiyet verdiler. O vakit insan canının beş para kıymeti yoktu, insanlar tavuk gibi ölüyorlardı. İşte o vakit ölüm tehlikesi çok olan tayyarelere ehemmiyetle sarıldılar ve o zaman müthiş bir terakki yaptılar.

Bugün artık tayyare tren kadar, vapur kadar iyi bir vasıta-i nakliye dir. Bir trene binip nasıl korkmaksızın istediğiniz yere gidebilerseniz öylece bir tayyareye binip, korkmaksızın istediğiniz yere gidebilirsiniz.

Hatta tayyare birçok cihetlerden otomobilden, şimendiferden ve vapurdan daha salimdir. Bu sebeptendir ki Avrupa ve Amerika'da büyük şehirler arasında tayyare seyr ü seferleri tertip etmişlerdir. Burada resimlerini gördüğünüz tayyareler, büyük şehirler arasında yolcu nakleden büyük hava vasıta-i nakliyeleridir. Bir vakit İstanbul'la Ankara arasında da bir hava yolu açtılsa da devam etmedi.

Birkaç türlü tayyare vardır: harp tayyaresi, deniz tayyaresi, bomba tayyaresi, seyahat tayyaresi. Bunlar birbirlerinden farklıdırlar. Bomba tayyaresiyle düşman üzerine bomba atılabilir. Harp tayyaresiyle havada düşman tayyareleriyle muharebe edilebilir. Havada muharebe görülecek bir şeydir ama, feci bir şeydir. Bunların en iyisi seyahat tayyaresidir. Tehlikesi yoktur, kolaylıkları çoktur. Herhâlde

Bir seyahat tayyaresinin içi

sizler Türkiye’de bu seyahat tayyarelerinin şehirleri birbirine raptettiğine şahit olacaksınız.

Tayyareler dünyanın en seri nakliye vasıtalarıdır. Son zamanlarda tayyareler saatte 300 kilometre kat’ına muvaffak olmuştur. En süratli bir tren saatte 60 kilometre katedebilir bundan bir tayyarenin süratini anlayabilirsiniz.

Paris ile Londra arasında seyr ü sefer eden tayyarelere yolcular binerken ve inerken

Sahife: 29

Sevimli Mecmua

Biraz da Gülelim ve Eğlenelim

Beyaz Sıçan

Bu resimde gördüğünüz beyaz sıçanı yapmak ister misiniz? Gayet kolay. Artık camekânlarda görerek özendiğiniz oyuncakları evinizde kendiniz yapabilirsiniz.

– Bu sıçanı bakınız nasıl yaparsınız:

Beyaz uzun bir turp veyahut bir havuç alınız. Bu havucun başını sıçan başı gibi yuvarlak yapınız. Turpun altını düzeltiniz, ta ki bir masa üzerine koyduğunuz zaman dursun. Havucun veya turpun ucu sıçanın kuyruğu olur. Şimdi elinizde sıçanın vücudu var demektir. Yalnız göz ve kulak eksik. Başına iki siyah toplu iğne sokunuz. Bu iğneler sıçanın iki gözü olur. Turpun kuyruğundaki ince sapları kesip başına bıyık yapınız. Bu bıyıkları turpun başında iğne ile açacağımız iki deliğe sapları geçirmekle yapabilirsiniz. Kulaklara gelince, sıçanın karnını yapmak için turpun altını kesmişsiniz. Oradan çıkardığınız parçaları gözlerin üstünde iki delik açarak geçiriniz. İşte size bir sıçan.

Eğer bu sıçanın yavruları da olsun isterseniz o vakit bu turptan daha küçük turplar alınız, onları da yukarıda tarif edilen şekilde yapınız -İşte size bir sürü sıçan- Bunu tecrübe ediniz, çok memnun olacaksınız.

Kaplumbağa

Mini mini, küçük kaplumbağalar yapmak ister misiniz? Öyle ise beni dinleyiniz.

Evinizde elbette ceviz bulunur. Bu cevizlerden bir tanesini alınız. İkiye ayırınız. İçini boşaltınız. Yarım ceviz kabuğu sizin işinizi görmeye kâfidir. Bu yarım ceviz kabuğunu bir kâğıt üzerine koyup etrafını çiziniz. Kâğıt üzerine kaplumbağanın başını, ayaklarını ve kuyruğunu yapınız. Sonra yarım ceviz kabuğunu bu kâğıdın üzerine yapıştırınız. Cevizin kabuğu, kaplumbağanın sırtına benzer. Yukarıda resimlerin birinde kaplumbağanın sırtını diğerinde altını görürsünüz. Bu kaplumbağa ile oynayabilirsiniz. Bunun gibi müteaddit kaplumbağalar yapabilir ve eğlenirsiniz.

- Yine mi mektepten kaçtın? Sen gramofondan bile ahmaksın.
- Neden?
- Gramofon kendi kendine okuyor, sen o kadarını da daha öğrenmedin.
- Elini ne burnuna sokuyorsun, utanmıyor musun?
- Senin burnuna mı sokayım istiyordun?

Baba leylek yavrularını çağırdı:

- Bana bakınız çocuklar, ben bu eski yelpaze ile bir oyun yapacağım.

Bunu yerden alıp bu tembel köpeğin yattığı yere götüreceğim.

Yelpaze güneşin gözlerine vurmasına mâni olacak, uyandığı zaman benim oyunumu anlayacak.

Şimdi artık bizi göremez. Güzelce onun yemeğini yer, Allah'a şükrederiz.

Tecrübe Ediniz

İki elinizin avuçlarını birbiri üzerine koyunuz. Eğer sağ elinizin parmakları sol elinizden daha büyükse hayatınızda memur olacaksınız. Eğer sol elinizin parmakları daha büyükse amir olacaksınız. Deneyiniz bakalım.

Sevimli Mecmua

Sahife: 30

Resimli Din Hikâyeleri:

Dünyanın İlk Canisi Habil İle Kabil

Âdem'le Havva yeryüzüne indikten sonra hayatın müşküleriyle karşı karşıya geldiler. Yiyeceklerini kendileri topraktan çıkarıyor, giyeceklerini kendileri hayvanlardan alıyorlardı.

Havva'nın ilk çocuğu Kabil'di. Dağlarda doğurduğu bu çocuğu soğuktan korumak için vahşi hayvanları öldürür, çocuğunu onların postuna sarardı. İkinci çocuğu da Habil'di. Kabil çiftçilik yapar, ektiği sebzelerle ailesini geçindirirdi. Habil de koyunlarını, sığırlarını dağlarda otlatırdı.

Kabil ilk defa tarlaya çıktığı zaman nasıl ekeceğini bilmiyordu. Toprağa ekilen bir tohumun meyve vereceğine de inanmıyordu. Bir gün tohumlarını toprağa döktü ve ellerini kaldırdı:

– Allah'ım, dedi, topraktan ilk alacağım meyveyi sana nezredeceğim, tek emeğimin mükâfatını ver.

Habil de tıpkı kardeşi gibi:

– Allah'ım, dedi, sürümden ilk doğacak koyunu sana kurban edeceğim, tek sürümü çoğalt.

Cenabıhak onlara hiç görünmedi. İkisi ilk meyvelerini aldıkları zaman Cenabıhakk'a verdikleri sözü hatırladılar. Habil koyununu, Kabil de meyvelerini aldı. Bir dağın üstüne gittiler. Bir taş oyuğun içinde büyük bir ateş yaktılar. Kabil sebzelerini bunun içinde yaktı ve Allah'a nezretti. Habil de koyununu kesti, verdiği vaadi ifa etti.

Cenabıhak bunlara ehemmiyet vermedi. Kabil, bu fedakârlıktan sonra yedi kat göğün açılmasını ve Cenabıhakk'ın ilahî sesiyle onları takdir etmesini

bekliyordu. Hiçbir ses gelmeyince Kabil kızdı, yüzünü buruşturdu. Kalbinden nefret hisleri geçti.

Cenabıhak o görünmez fezanın içinde onların her hareketini takip ediyordu. Ne düşündüklerini, ne duyduklarını biliyordu. Birdenbire yedi kat gök açıldı, Cenabıhakk'ın azametli ilahî sesi geldi:

– Kabil, neye kızdın?..

Kabil'le Habil bu yerleri titreten sesin uluhiyeti ve kuvveti karşısında titrediler; Kabil, kısık bir sesle cevap verdi:

– İlahî, siz iyi yaptığımız zaman mükâfat vermeyecek miydiniz? Biz fenalık yaparsak ceza vermeyecek miydiniz?..

Yeryüzünden sanki bir bulut geçti. Cenabıhak bu siyah bulutun arkasında bir nur gibi Habil'le Kabil'in gözlerini kamaştırdı, ses kulaklarına bir şiir gibi geldi:

– Âdemoğulları, vazifenizi yaptığımız zaman kimseden takdir beklemeyiniz. Fenalık yaptığımız zaman da cezanızı kafanız verecek.

Yedi kat gök kapandı. İçindeki nur kayboldu. Kabil kendini dağın üstüne attı. Ve ellerini semaya doğru kaldırdı:

– Ya Rab, iyiliğimizin mükâfatını vermedin, bunun mesuliyeti sana aittir...

Kabil'in sesine ses gelmedi. İki kardeş dağdan indiler. Havva'nın kızları yolunu bekliyorlardı. Kabil ile Habil kız kardeşleriyle evlenmişlerdi. Kabil, Habil'in aldığı kardeşini istiyordu. Bu kıskançlık iki kardeşin kalbine girdi. Kabil dağdan gözleri bulutlu iniyordu. Cenabıhakk'ın iyiliğe mükâfat vermediğini, fenalıklarını cezasız bırakacağını zannetmişti. Habil'i kıskanıyordu. Elindeki demiri onun başına vurdu. Habil kanlar içinde önüne serildi... Kabil yaptığı işin fena olduğunu biliyordu. Fakat Cenabıhakk'ın ceza vermeyeceğini zannediyordu.

Habil ile Kabil Allah'a nezrettikleri ilk kurbanları veriyorlar.

Sahife: 31

Sevimli Mecmua

O dememiş miydi ki fenalık yaptığımız zaman cezanızı kafanız verecek. O kendi kendine hiç böyle bir ceza vermeyecekti.

Zavallı gafil insan, her kuvvetin kendinde olduğunu zannediyordu. Birdenbire yer gök sarsıldı... Bir dağ yıkılır gibi bir ses geldi. Gökler açıldı, yeryüzü baştan başa bir nur oldu... İlahî bir ses yerleri gökleri titretti.

– Kabil, kardeşin Habil nerede?

Kabil gözlerini kapadı:

– Bilmiyorum, ben onun bekçisi miyim?

– Dünyanın en sefil mahluku... Mukaddes toprağımı kanla kirlettin... Döktüğün kardeşinin kanı ayaklarının altında, ruhu başının üstündedir. Eğil onun gözlerine bak. Gözleri açık yatan bu ölünün gözlerine bak...

Kabil kendine sahip değildi. Çelikten bir kuvvet başını eğdi... Habil'in gözleri ona baktı... Titredi. Ses devam etti:

– Sen yeryüzünün en alçak adamı olacaksın, katil. Seninle konuşan, sana elini değdiren kardeşinin kan kokusunu duyacak, toprağa ekeceğin tohum, sana meyve vermeyecek. Çünkü sen o toprağı kardeşinin kanıyla suladın. Sen yeryüzünde sefil, serseri olacaksın... Bu ölünün iki gözü her yere seninle beraber gelecek.

Kabil günahını duydu. Fakat hırsı her şeyden büyüktü.

Kapandı, Kabil kendini bir cehennemde buldu... Karanlık, her yer karanlık, her şey karanlık. Ayaklarının altındaki toprak sallanıyor, gök sanki başına yıkılıyordu. Bu derin karanlıkta iki göz kendine bakıyordu. Bunları tanıdı. Kardeşi Habil'in gözleri idi.

– Yaramdan akan kanlar, daha kurumadı, deldiğin yerin acısı daha durmadı. Acıyor, bütün vücudum acıyor, beni niçin vurdun?.. diyordu.

Kabil bu iki gözden korktu. Kaçıyor, dağlardan, tepelerden, ovalardan bir serseri gibi daima kaçıyordu.

Kabil bu karanlıktan kurtulmak için, bir dağın altını oydu. İçine girdi, kapısını yine toprakla örttü... Bu iş onu günler[c]e uğraştırdı. Dağın altındaki mağarasında yalnızdı. Bu yer, güneşin göremeyeceği, giremeyeceği kadar karanlıktı. Kendini toprağın üstüne attı:

– Oh, artık kurtuldum, dedi. Gözlerini kapadı, uyudu...

Kabil çok yorgundu. Başını toprağa kor komaz derin bir uykuya daldı. Cennetteki perileri görüyordu... Hepsi kanatlarını ona sürmeden uçuyor, hepsi birden:

– Kan, kan, kan kokuyor diye bağıyorlardı...

Göğün bulutları arasından kanatlı çocuklar indi... Hepsi onu mağarasında görünce kanatlarını çırparak havaya uçtular:

– Günah, kan, ölüm var... Kaçınız... diye bağıldılar.

Kabil gözlerini açtı, rüya görmüştü. Gözlerini ovuşturdu; iki göz yine kendisine bakıyordu... Bu gözleri tanıdı. Kardeşinin, Habil'in gözleriydi:

– Beni bildin mi?.. Ben senin kardeşin Habil'im... Seneler, asırlar geçti, açtığın yaralar kurumadı, hâlâ kan akıyor, acıyor, kalbim acıyor, beni niçin vurdun, diyordu.

Kabil kaçmak için dört bir tarafa koştu. Mağaranın her tarafı duvardı. Bu gözlerden kaçmak kabil değildi. Kendini taştan taşa vurdu:

– Allah'ım, verdiğin canı al, istemiyorum, dedi.

Yedi kat göğün derinliğinden çok kudretli, ilahî ses cevap verdi:

– Verdiğim can, senden intikam alıyor. Sen koymadığın bir canı aldın... Fenalığı ve ölümü yeryüzüne indirdin... Dünyanın en sefil mahluku, cezan daha nihayet bulmadı.

Kabil elindeki çekiciyle dağı devirdi, yeryüzüne çıktı, artık kaçmıyor, koşmuyor, insanlar arasına karışmak istiyordu. İnsanlar, onu gördükçe: Kan, kan kokuyor diye kaçıyorlar, iki göz, Habil'in gözleri ta gözlerinin içine bakıyordu.

Dünyada insanların ilk canisi Kabil Habil'i öldürmüştü.

Sevimli Mecmua

Sahife: 32

Muharriri: Con Siprer

Mütercimi: Sabiha Zekeriya

Haydi

Sevimli Mecmua'nın Romanı

–Mabat–

Eğer o, diğer insanlara benzeseydi, bu dediğin olurdu.

Barbel bu sözleri nefretle karışık bir hisle söyledi ve ilave etti:

– Sen onun ne olduğunu bilirsin. O bu çocuğu ne yapacak?.. Hususiyle bu kadar küçük bir çocuğu o ihtiyar yalnız başına nasıl bakar?.. O böyle bir teklifi işitmek bile istemeyecek. Sen çocuğu bıraktıktan sonra nereye gideceksin?..

– Frankfurt’a. Orada fevkalade bir iş buldum. Geçen yaz banyolarda gayet kibar bir aile ile tanıştım. Ben orada odalarına, işlerine bakıyordum. Memleketlerine giderken beni de beraber götürmek istediler. O zaman işlerimi tanzim edip beraber gidemedim. Bu sene yine banyolara geldiler. Yine beni beraber götürmek için ısrar ediyorlar, ben de gitmeyi kararlaştırdım.

– Senin hesabına böyle bir karardan memnunum, fakat çocuk hesabına çok zararlı bir iş yapıyorsun. Alm Dayı esrarengiz bir adamdır, hiç kimse onun sırrını bilmez. O insanlarla ülfet etmez, senede bir defa bile kiliseye gelmez, eğer on iki ayda bir defa kalın değneğiyle aşağı şehre inerse, herkes ondan kaçır ve korkar. Kalın gümüş kaşlarıyla, korkunç sakalıyla bir vahşiye benzer. Herkes ona yolda yalnız rast gelmekten çekinir. Bu mini mini yavruyu o korkunç adamla nasıl yalnız bırakacaksın?

Det anudane ilave etti:

– Ne de olsa onun büyükbabasıdır. Çocuğu bakmak onun borcudur. Hem ondan Haydi’ye bir zarar gelemmez. Alm Dayı bu söylediklerini işitse sana güzel cevap verirdi fakat ben veremeyeceğim.

– Bu vereceğin cevabın ne olduğunu bilmek isterdim.

(Barbel) arkadaşının sözlerini münfailane bir cevapla karşıladı.

– Bu ihtiyar adamın herkese niçin bu kadar vahşi görüldüğünün sebebini de öğrenmek isterdim. Onun böyle yapı yalnız yaşamasının, çehresini insanlardan saklamasının hikmeti de pek esrarengizdir. Halk ona ait çok efsaneler söyler: Tabii Det, sen ona dair pek çok şeyler bilirsin. Ablan – Sana bunları hep anlatmıştır değil mi?..

– Tabii ablam her şeyi bilirdi. Fakat ben bildiklerimi saklamaya mecburum. Kendisinin işitmesinden fena hâlde korkarım.

Lakin (Barbel)de Alm Dayı'nın bu münzevi hayatının sebeplerini öğrenmek için büyük bir arzu vardı. Bu ihtiyar adam herkese neden böyle korkunç görünüyor, dağlarda yalnız yaşıyordu? Niçin halk daima ondan nefretle bahseder, ona rast gelmekten sakınırdı. Şimdiye kadar hiç kimseden onun lehinde bir söz işitmemişti. Barbel, köyde ona niçin Alm Dayı çağırıldıklarının sebebini de bilmiyordu. Şüphesiz o bütün köy halkının dayısı değildi. Neden ona herkes dayı çağırıyordu? Bütün bu düşüncelerden sonra yine kendi kendine karar verdi. Mutlak köylüler onu bir lakap diye takmışlardır, dedi...

Barbel bu köye evlendikten sonra gelin gelmişti. Asıl kendi evi bu köyün aşağısında (Paranifar) deresinde idi. Bu köye geledi bir buçuk sene olduğu hâlde köylüler onunla fazla ünsiyet etmemişlerdi.

Det, köyün yerlisi idi. Geçen seneye kadar orada yaşamıştı. Nenesi öldükten sonra (Raganes)e gitmiş ve orada büyük bir otelde oda hizmetçiliğiyle yerleşmişti. Ondan sonra birbirlerinden ayrılmışlardı. Bu sabah küçük çocukla beraber (Raganes)ten geliyordu. Yanında parası olmadığı için Raganes'ten Alm'a kadar ayakla geliyorlardı. Fakat yolda talih onlara yardım etti. Raganes'te tanıdıklarından biri saman yüklü arabasıyla (Maynfeld'e) iniyordu. Onları da arabasına alıp az zamanda şehre indirmişti.

Barbel Det'e tesadüf ettiğine çok memnundu. Alm Dayı'nın meçhul hayatını öğrenmek için bu ne iyi tesadüf diyordu. Henüz açtığı bu bahsi yarıda bırakmak istemedi, tatmin edilmek isteyen bir tavırla Det'in koluna girdi. Ve sordu:

– Ama, Det, senin yerinde olan bir adam, beyhude dedikodu yapacağına, hakikati öğrenirdi. Ben eminim ki sen bütün hikâyeyi bilirsin. Haydi kuzum Det, bana şu esrarengiz ihtiyarın hikâyesini anlatıver...

–Mabadi gelecek nüshamızda–

Müdür-i Mesul: M. Zekeriya

Ebussuut Caddesi: “Marifet” Matbaası

Basit Fakat Güzel Bir Eğlence

Yanda gördüğünüz fil resmini büyütebilir misiniz? Büyüterek yeniden yapabilirseniz bunun iki üç misli bir fil resmi yapınız. Büyütemezseniz bu resmi

kullanınız. Fil resmini kenarlarından kesiniz. Sonra bir bez parçası üzerine koyup resmin kenarlarından çizerek bez üzerine fili naklediniz. Aynı bezden aynı boyda iki parça kesip kenarlarını dikişiniz. Bir ucunu açık bırakıp oradan içine pamuk doldurunuz. Sonra o ucu da dikişiniz. İşte size güzel sevimli bir oyuncak.

(Sevimli Mecmua) size arada sırada böyle modeller verecek ve kendi kendinize oyuncak yapmayı öğretecektir.

Bu Resim Hangi Yazınıdır?

Bu sütunda gördüğünüz resim geçen nüshada intişar eden bir yazıya aittir. O yazıyı bulup bu resmin nereye konması lazım geldiğini tayin etmenizi istiyoruz. Bunu en büyük isabetle tayin edenler arasında kura çekilerek şu mükâfatlar tevzi edilecektir:

Birinciliği, ikinciliği ve üçüncülüğü kazananlara Almanya'dan gelmiş bütün çocukların kapışacakları meraklı fennî oyuncaklar, dördüncüden onuncuya kadar yarımşar okka çikolata verilecektir. Cevaplar şubatın beşine kadar idarehanemize gönderilmelidir. Cevaplarla birlikte mümkünse bir de fotoğraf gönderiniz. Müsabakayı kazananların resimlerini neşretmek isteriz.

5 Şubat'tan sonra gelecek cevaplar makbul değildir. Bu müsabakaya 16 yaşına kadar bütün çocuklar iştirak edebilirler.

Türkiye'nin En Güzel Gazetesi

Her hafta perşembe günleri çıkan ve Türkiye'de en çok satılan (Resimli Hafta) gazetesidir. Resimli Hafta mekteplilerin de zevkle ve merakla okuyacakları bir gazetedir.

Her Nüshasındaki Mündericatın Bazıları

Hayattan Altmış İki Heyecanlı Hikâye

Dünyanın En Meraklı Vakaları

En Yeni Meraklı İhtiralar

Saray Cinayetlerine Ait Esrar

Cici Annenin Kızlarımıza Nasihatleri

Bunlardan maada mütenevvi yazılar, karikatürler vesaire vardır.

Fiyatı 5 kuruştur.

Resimli Hafta

İdarehanesi: İstanbul'da (*Resimli Ay*) İdarehanesi'nde

3. SEVİMLİ MECMUA, C:1 Nu. 3

SEVİMLİ MECMUA

Numara 3

Fiyatı

10 kuruştur.

Sevimli Mecmua

On beş günde bir perşembe günleri çıkar. Türkiye'nin yegâne çocuk mecmuasıdır. Fiyatı 10 kuruştur. Senelik abonesi 250, altı aylığı 130, üç aylığı 75 kuruştur. Ecnebi memleketler için senelik abonesi 400, altı aylığı 200 kuruştur. *Resimli Ay* veya *Resimli Hafta* ile birlikte birisine abone olanlara 50 kuruş tenzilat yapılır. İdarehanesi İstanbul'da Suudi Kütüphanesidir.

Renkli İlavemiz

Mecmuamızın tam ortasında renkli bir ilave vardır. Bu ilave çocuk elbiselerine ait moda sahifesi değildir. Kız karilerimiz o sahifede zengin bir eğlence vasıtası bulacaklardır.

O sahifeyi kesip çıkarınız. Sahifede görünen çocuk resmini de kenarlarından kesip ayırınız. Sonra onu kalınca bir kâğıda, yahut ince bir mukavvaya yapıştırınız. Mukavvayı da resmin kenarlarından kesiniz. Ta ki resim mukavva üzerine yapılmış gibi [g]örünsün. Bu sayede elinize bir bebek geçmiş olacaktır. Sahifede gördüğünüz diğer resimler de bu bebeğin elbiseleridir. Şimdi o elbiseleri birer birer kesiniz, bebeğin üzerine koyunuz, omuzlarının iki tarafında görülen iki kulağı arkalarına büküp bebeğin vücuduna yapıştırınız. Bir de bakacaksınız ki elinizdeki çıplak bebek giyinmiş bir kukla olacaktır. Elbisesini giydirdikten sonra şapkasını kesiniz. Şapkanın tam ortasında siyah bir çizgi vardır. O siyah çizgiyi takip ederek şapkanın ortasını yarınız. Sonra o yarıta şapkayı bebeğin başına geçiriniz. İşte çocuk şapkasını da giydi. Şimdi kunduralarını kesiniz ve kulaklarından ayağına geçiriniz. Bütün diğer elbiseleri de aynı tarzda tecrübe edebilirsiniz. Sevimli kız yavruları için bu sahife Sevimli Mecmua'nın en sevimli sahifesidir. Bundan istifade ediniz.

Her nüshamızda böyle renkli bir sahife bulunacaktır. Bu renkli sahife kız çocuklarına çok güzel zaman geçirtmeye yarayacağı için karilerimizin bu resimleri pek seveceklerini zannediyoruz.

Bu Kediye Büyüterek Gönderiniz.

Yukarıdaki resimde gösterilen kediye en güzel yapacak olanlara mühim mükâfatlar vereceğiz. Resme bakıp da korkmayınız. Resmi yapmak zannettiğiniz kadar güç değildir. Hiç resim yapmasını bilmeyen çocuklar bile bu kediye yapabilirler. Bakınız nasıl?

Kedinin yanında iki resim vardır. Resmi yapmak için evvela soldaki çizgileri bir cetvel ile çiziniz sonra ortadaki resimde gösterildiği üzere bu çizgilerin üzerine kedinin resmini yapınız. Sonra sağdaki kediye bakarak gölgelerini vurunuz. İşte size kedi. Bu resmi sakın kesmeyiniz. Üzerinden kopya da etmeyiniz. Müsabakaya dâhil olabilmek için gönderilecek resim buradaki resmin laakal iki misli büyük olacaktır. Resim ne kadar büyük olursa o kadar makbuldür.

Bu müsabakayı kazananlara şu mükâfatlar verilecektir: Birinciye küçük bir fotoğraf makinesi, ikinciye dolma kalem, üçüncüye küçük bir mektep çantası, dördüncüden onuncuya kadar kazananlara güzel birer kutu çikolata. Ondan yirmiye kadar kazananlara süslü kutular içinde şeker, yirmiden elliye kadar kazananlara birer kitap verilecektir.

Kolay Bir Bilmece

Bu resmi dört müsavi parçaya ayırınız. Her parçanın içinde siyah yuvarlaklardan üç tane bulunacaktır. Bir parçanın içinde kalan siyah yuvarlak diğer parçalara girmeyecektir. Bu müsabakayı hal için resmi kesmeyiniz. Onu diğer bir kâğıda kopya ediniz. Dört müsavi parçayı bir kurşun kalemle işaret ediniz. Bu müsabakanın cevabı 15 Şubat'a kadar gönderilebilir. O tariht[en] sonra gelecek cevaplar makbul değildir.

Bu müsabakayı kazanacaklara şu mükâfatlar verilecektir:

Birinciye bir küçük kol saati, ikinciye bir resim kitabı, üçüncüye güzel bir oyuncak, dördüncüden onuncuya kadar güzel kutular içinde çikolata, onuncudan

yirminciye kadar suret-i mahsusada yaptırılmış kutular içinde şeker, yirmiden elliye kadar birer kitap hediye edilecektir.

Sevimli Mecmua

Sahibi: M. Zekeriya

Başmuharriri: Sabiha Zekeriya

Cilt: 1

29 Kânunusani – 1925

Numara: 3

Nehir Başında Geçirdiğimiz Yılan Tehlikesi

Meraklı ve Heyecanlı Bir Kır Hikâyesi

Babam zabıt olduğu için onunla beraber Adana'ya gitmiştik. Bir gün babam bir arkadaşıyla beraber balık avına çıkacaklardı. Ben de ava son derece meraklıydım. Beni de beraber almalarını rica ettim, babam önce reddetti, nihayet benim yalvarmalarına dayanamadı, beraberce gittik.

Ceyhan nehri gayet büyük bir nehirdir. Burada cins cins balıklar ve hatta pek korkunç hayvanlar bulunur. Buranın yerlileri bu nehir civarında avlanacakları zaman fevkalade ihtiyatla hareket ederlermiş. Babam arkadaşıyla beraber nehre yaklaştı, onlar ağlarını attılar, ben de karşıdan merakla takip ediyordum. Bulduğumuz dağların eteğinde gayet büyük kayalar vardı. Uzakta dağınık dağınık köyler görünüyordu. O zaman sekiz yaşında olduğum için buraların isimlerini hatırlayamıyorum, fakat balık avı o kadar korkunç bir şekil almıştı ki o yerlerin isimlerini unuttuğum hâlde bu vaka bir türlü hatırımdan çıkmaz.

Babamın arkadaşı Ceyhan nehrine yakın bir çiftliğin sahibiydi. Biz ava gideceğimiz zaman onun çiftliğine misafir olurduk. Bu benim için en tatlı bir hayattı. O gün de kırlardan çiçekler toplayarak nehrin kenarına geldim. Babamla arkadaşı, ağlarını hazırladılar, ben sadece seyrediyordum.

Onlar uzun zaman çalıştılar, bir türlü bir şey avlayamıyorlardı. Nihayet babam, kayaların seyrek olduğu karşı sahile geçmemizi teklif etti, onlar karşıya geçtiler. Onlar yine ağlarını attılar, ben beride kaldım. Gözlerimle onları takip ediyordum. Suyun içinde bir şeyin oynadığını ve yine kaybolduğunu gördüm. Bu renk renk bir şeydi.

– Baba, bak suyun içinde bir şey oynuyor, diye bağırdım.

Babam fütursuzca:

– Yılan balığı olmalı, dedi.

Babam daha sözünü bitirmemişti ki, suyun üzerine başı benim başımdan daha büyük bir yılan, boynunu uzatarak çıktı, durdu. Boynunun uzunluğu iki karıştan fazla idi.

Biz olduğumuz yerde donduk. Yılan bizden

Silahu aldım, hemen koştum...

Nehirden başını çıkararak yılan müthiş bir şeydi. Hepimizi korku sardı.

Sevimli Mecmua

Sahife: 34

uzağa doğru ilerledi. Bu defa da boyunu gördük. Aman ya Rabbi, boyu beş metre vardı. Ben ömrümde bu kadar uzun yılan görmedim. Yılan suyun içinde bir defa yuvarlandı. Sonra olanca süratiyle bize doğru gelmeye başladı. Gözleri bizim üzerimizde durdu. Biz heyecandan âdeta titriyorduk.

Babam titrek bir sesle:

– Karşı tarafa geçelim, dedi.

Arkadaşı yine titrek bir sesle:

– Ne kadar kenardan gitsek, dedi, bir hücumda hepimizi suya devirir. Ya arkaya doğru, yani dağlara tırmanıp kaçmalı veya öldürmeye çalışmalıyız.

Elimizde silah bir şey yoktu. Bulduğumuz yerden köye giden doğru bir yol vardı. Fakat o kadar dar ve tehlikeli idi ki buradan geçmeyi bile düşünmüyorduk. Geldiğimiz kayalara geçmedikçe, salim bir yoldan köye dönmek imkânı yoktu.

Yılan korkunç gözleriyle bize bakıyor, kımıldamıyordu. Biz heyecandan ölecek bir hâlde idik. Zaten bu sene nehirden çıkan yılanların bir iki çiftçiyi öldürdüğünü işitmiştik. İçimizden birini yılanın ziyafet çekmek hiç de hoş bir şey değildi.

Yılan yavaş yavaş oynamaya başladı. Boyunu uzatıyor, sonra çekiyordu. Uzun dilini belki bir metre uzatıyor, yine büzüyordu. Bu bizi yemek için bir tecrübe idi. Kalbim heyecandan kopacak gibi vuruyordu. Birdenbire sudan atladı, başını

babamın ayağına vurdu ve yine suya girdi. Babamla arkadaşı geri geri kayalara kaçtılar, ben de o dar yola doğru kaçtım. Fakat babamı orada bırakıp kaçmaya gönlüm razı olmuyor, korkudan ağlıyordum. Babam benim bulunduğum yere gelemez, karşı tarafa geçemezdi. Yılan ya onu, ya arkadaşımı, belki ikisini de öldürecekti.

Babamla arkadaşı dağlara tırmandılar, fakat yukarı çıkmak imkânı yoktu. Maazallah elleri topraktan kaysa doğru suya düşeceklerdi. Hem yılan sudan çıkıp onlara pek güzel yetişebilirdi. Babam yüzükoyun yere yatmış bir hâlde bağırdı:

– Hilmi, çiftliğe git, bize bir silah getir.

Ben dar yollardan nehre düşmeden bin müşkülât ile yolu buldum. Olanca kuvvetimle koşmaya başladım. Ben çiftlikten silahı alıp gelinceye kadar zavallı babamla arkadaşımı bitkin bir hâlde buldum.

Ben gelinceye kadar onlar, dayandıkları dağdan buldukları iri taşları yılanın başına atmışlar, ellerindeki bastonla kendilerini korumuşlar. Her taş yılanın üstüne geldikçe, çirkin bir sesle bağırrır, kayalara doğru sıçrar, yine suya düşermiş. Her hamlede babam bir ölüm nöbeti geçirmiş. Karşıdan beni elimde silahla görünce ikisi de kesik bir sesle bağırdılar:

– Çabuk ol, Hilmi, yılan pek yakına geldi.

Ben kan ter içinde uzaktan silahı önlerine attım, fakat yaklaşmaya korkuyordum. Yılan bilmem silahtan korkar mı? Silahı görünce olanca kuvvetiyle kendini kayaların üstüne attı ve bu defa taşlara sarıldı, durdu. Yılanın orada kaldığını görünce üçümüz de korku ile bağırdık. Babam elindeki silahı çekti. Korkudan bir türlü kurşunlar isabet etmiyordu. Yılan sürüne sürüne bize doğru geliyordu. Babam tekrar silahı çekti. Nihayet bir kurşun yılanın kafasına girdi, can havliyle kendini suya attı. Babam tekrar kurşunları atıyordu. Yılan suyun içine daldı ve bir daha çıkmadı.

Babam elindeki silahı o tarafa tutarak kayalardan inmeye ve karşı tarafa doğru yürümeye başladı. Arkadaşı ve ben arkası sıra geliyorduk. Karşı sahile yaklaştığımız ki suyun içinde can acısıyla çırpınan yılanı gördük. Fakat artık bize hücum edecek hâlde değildi. Aldığı kurşun onun işini bitirmişti. Onu su içinde can

verirken görmek bizi sevindiriyordu. Eğer şimdi orada olsa idi içimizden biri herhâlde can çekişecekti.

Biz artık yılanın tamamen ölmesini beklemedik. Karşı sahile geçtik ve oradan doğru çiftliğe geldik. Korkudan hepimiz o kadar yorgunduk ki yemekten sonra, çiftliğin güneşli odasında güzelce uyumuşum. Rüyamda daima yılanla uğraşıyordum. Uyandığım zaman babam ve arkadaşı yine bu hikâyenin heyecanlarını anlatıyorlardı.

Bir hafta bu yılan hikâyesi aramızda hiç bitmedi. Bir akşam, hep beraber sahile inmiştik. Balıkçılar Seyhan'da yakaladıkları ölü bir yılanı pazarda teşhir ediyorlardı. Biz yılanı daha görürken tanıdık. Kurşun yeri, tam babamın vurduğu yara, başında duruyordu. Şimdi seneler geçtiği hâlde bu yılan hikâyesini hatırladıkça korkudan bütün vücudum buz gibi donar, daha doğrusu balık görünce korkarım.

Yılan başından vurulmuştu, biz de tehlikeyi atlattığımız.

Sahife: 35

Sevimli Mecmua

Başka Milletlerin Çocukları Ne Yapıyorlar?

Kış fakirler için ölüm mevsimi, çocuklar için oyun mevsimidir. Yerleri kar kapladı mı çocuklar ellerinde kızakları ile sokaklara, bahçelere dökülürler. Kayar, güler ve eğlenirler.

Sevimli Mecmua

Sahife: 36

Sihhat Masalı

Çocukların Yaptığı Ev

Evvel zaman içinde kalbur zaman içinde sırma saçlı, ahu gözlü, dünya güzeli bir peri vardı. Bunun ismi Sihhat Perisi'ydi. Bu peri çok neşeliydi. Evinin etrafı sarı, kırmızı, mor, renk renk çiçeklerle çevrilmişti. Yeşil ağaçların üzerinde cins cins kuşlar şakırdı.

Sihhat Perisi'nin evi tuğla, mozaik ve renkli camlardan yapılmıştı. Bir gün gök mavi bulutlardan sıyrılmış, üzerinde güneş parlamıştı. Yolun kenarından Sihhat Perisi'nin evine doğru bir cadı gelmeye başladı. Yüzü kırmızı, gözleri korkunçtu. Sihhat Perisi'nin evinin bahçesi önünde durdu. Cebinden bir altın top çıkardı ve olanca kuvvetiyle eve doğru attı.

Top evin damına düştü. Düştüğü yerden ateş çıktı. Ateş bütün evi sardı. Bir dakikada bütün ev alevler içinde kaldı. Sıhhat Perisi su almak için kuyuya koştu. Küçük elleri daha kovayı kuyudan çıkarmamıştı ki bütün ev yandı.

Cadı, ki ismi Cehalet'ti, yaptığı fenalığı gördükten sonra acı acı güldü ve geldiği yoldan gitti.

Zavallı küçük Sıhhat Perisi evinin bahçesine oturdu. Ağlamaya başladı. Ansızın bir ses duydu. Başını yukarı kaldırdı. Küçük bir fidanın üzerinde küçük bir kuş gördü. Kuş ona bağırdı:

– Cesur ol, Sıhhat Perisi!.. Evini tekrar nasıl yapacağını sana söyleyeyim mi?..

Sıhhat Perisi gözyaşlarını küçük bir gül yaprağıyla sildi ve evini nasıl yapabileceğini kuşa sordu.

Kuş dedi ki:

– Senin evin yalnız çocukların eliyle yapılabilir. Ne zaman çocuklar faydalı yemekler yemesini öğrenirlerse, senin evine bir tuğla koymuş olurlar. Ne zaman çocuklar açık temiz havada uyurlarsa senin damına bir kiremit korlar. Ne zaman çocuklar oynar ve neşeli olurlarsa senin pencerene bir renkli cam takmış olurlar.

Sıhhat Perisi ağlayarak cevap verdi:

– Çok yazık, güzel kuş, ben çocuklara bunları nasıl öğretirim!..

Kuş dedi ki:

– Merak etme, güzel peri, ben akıllı, iyi kalpli hocalara gideceğim ve onlara nasıl öğreteceklerini anlatacağım.

Bu kuş ki ismi Terbiye idi. Doğru seyahate çıktı. Yanına kardeşi (Gayret) isimli kuşu aldı, çünkü sayısı çok hocalara yalnız başına kendisi öğretemezdi.

Bu iki kuş dere tepe açarak, dağlardan uçarak bütün büyük şehirlere, küçük kasabalara gittiler. Her yerdeki hocalar bunların hikâyelerini dinlediler. Böylece çocuklar faydalı yemekler yemeye, açık ve temiz havada uyumaya, oynayıp neşeli olmaya başladılar.

Böylece çocuklar az zaman içinde sıhhatli, neşeli oldular. Sıhhat Perisi'nin tuğlaları tamam oldu, damına mozaikler kondu, pencereleri kırmızı, mavi, yeşil camlarla süslendi. Yine evinin etrafı çiçeklerle süslendi. Ağaçları üstünde kuşlar öttü. Yanından geçenler ağız açık onu seyrettiler. Sıhhat Perisi bazen geçenleri evine davet eder, onlara evinin kuyusundan soğuk su verir, onlara nasıl çocukların evini yaptığını, bu güzel hikâyeyi anlatırdı.

Köse Kâhya

Başını yukarı kaldırdı, fidanın üzerinde bir kuş gördü.

Sahife: 37

Sevimli Mecmua

Hayvanlar Arasında:

Hayvanlar Geceleri Nasıl Uyurlar?

Sizi baş aşağı bir yere assalar, kanınız boğazınıza toplanır, boğulur, ölürsünüz değil mi? Hâlbuki burada gördüğünüz hayvanlar uyumak için kendilerini böyle ağaçlara asarak uyurlar. Bilmem hiç evinizde hayvan var mıdır? Varsa akşam olduğu zaman onların nasıl uyduklarına dikkat ediniz. Tavuklar daha güneş çekilirken uyuklamaya başlarlar. En erken yataklarına çekilen hayvanlar tavuklardır. Kediler kendilerine sıcak yer ararlar. Ya sobanın yanına, ya mangalın altına girer, orada yuvarlak bir top alıp uyurlar. Köpekler uykuya yatmadan evvel bir iki defa döner, yatacakları yeri âdeta düzeltirler.

Güvercinler ve kumrular başlarını kanatlarının altına sokarlar. Kazlar, leylekler tek ayak üzerinde uyurlar. Zürafalar, hani şu uzun boylu hayvanlar, başlarını arkalarına dayarlar. Öküz, koyun, geyik gibi boynuzlu hayvanlar uyurken başlarını olduğu gibi tutarlar. Domuz, hipopotam gibi ayakları kısa, vücutları ağır hayvanlar yan yatarak uyurlar.

Fakat bunların hepsinden garibi gece kuşlarının, şebeklerin ve maymunların uyumasıdır. Bu hayvanlar geceleri kendilerini dallara baş aşağı asar ve sallanarak uyurlar. Onlar için en rahat uyku böyle kuyruklarından asılı olarak uyumaktır. Uyku zamanı gelince ağaca çıkıyor, kuyruklarını bir iki defa ince bir dala sarıyor, sonra kendilerini bırakıyorlar. Salıncakta sallanır gibi iki tarafa sallana sallana uyuyorlar. Uyuyunca kuyrukları gevşeyip düşmüyorlar mı? diyeceksiniz. Düşmüyorlar.

Hayvanları uyurken seyretmek çok zevkli bir şeydir. Kazların ve leyleklerin güneş karşısında tuvaletlerini yaparak uyuyuşları vardır ki seyrine doyulmaz. Bahçenizde, kırdaki akşamüzerleri hayvanları ve kuşları seyrediniz çok memnun kalacaksınız.

Küçük Oyunlar

Bunu Yapabilir misiniz?

Jimnastik sevenler için kolay, fakat gülünç bir oyun. Diz üstü oturunuz. Sonra arkaya yatarak ellerinizle ayaklarınızı tutmaya çalışınız. İlk zamanlarda belki yapamayacaksınız. Fakat uğraşınız, mutlaka muvaffak olursunuz. Bunu diğer arkadaşlarınıza da tecrübe ettiriniz, sizin için güzel bir eğlence olur.

Toprak Bastı.

Oyunculardan biri ebe olarak ayrılır. Diğerleri bir halka yaparlar. Ebe halkanın haricinde koşar. Oyunculardan hangisinin arkasına vurursa, derhâl halkadan çıkıp koşmaya başlar. Eğer ebe sağa doğru koşuyorsa o sola aksi tarafa koşar. Yolda dönerken yüz yüze gelince birbirlerine durup başlarıyla selam verir, yine boş kalan yeri kapmak üzere koşarlar. Boş kalan toprağa hangisi daha evvel basarsa oyunu o kazanır.

Sevimli Mecmua

Sahife: 38

Rıfat ile Köpeğinin Bir Balonla Heyecanlı Bir Seyahati

1- Rıfat dünya etrafında seyahat eden bir balonun İstanbul'a da uğradığını işitince merakından o gece uyku uyuyamamış, ertesi sabah erkenden köpeği ile birlikte balonu görmeye gitmişti. Baloncu, Rıfat'ın köpeğini görünce bayıldı... "Bu ne güzel köpek" dedi ve köpeği sevmek istedi. Rıfat bu fırsatı kaçırmadı. Kaptanla konuşmaya başladı. Benim köpeğim hiçbir şeyden korkmaz dedi. Kaptan, "Yalnız bir balona binmekten korkar, değil mi?" dedi. Rıfat,

- Hayır, balondan o da korkmaz, ben de korkmam diye atıldı.
- Görürüz. Bir balona binsin de bak korkar mı korkmaz mı?
- Bizi almazsın ki.
- Alırım.

2– Bu ufak muhavereden sonra kaptanla Rıfat dost olmuşlardı. Ertesi gün baloncu Rıfat'ı köpeği ile beraber balona aldı. Balon biraz sonra yükseldi. Rıfat yavaşça başını uzattı, aşağı baktı. (Oh ne güzel) diye bağırdı. İstanbul'u yüksekten seyrediyordu. Aşağıda evler küçük kulübe gibi, insanlar karga gibi görünüyordu. İstanbul'un koca köprüsü bir oyuncak kadar küçülmüştü. Denizdeki vapurlar Rıfat'ın havuzunda yüzdürdüğü gemiler kadar küçük görünüyordu.

3– O böyle kendinden geçmiş bir hâlde etrafı seyrederken birdenbire balona bir şeyler oldu. Makinede bir gürültü koptu. Bir alev görüldü. İçerdekiler bağrıışmaya başladılar. İki dakika sonra hep denize dökülmüşlerdi. Balonun içindekilere bir şey olmamıştı. Hepsi balonun demirlerine tırmandılar. Rıfat etrafına bakındı. Köpeği yanında idi. Kaptan gülüyordu.

– Korkmadım, merak etmeyiniz diyordu.

Rıfat korkmamıştı. Fakat hepsinin ödü patlamıştı. Onlara ne olmuştu? Balon neden böyle birdenbire yanıp yuvarlanmıştı?

4– Balon karaya yakın bir sahile düşmüştü. Fakat karaya nasıl çıkacaklardı? Hepsini derin bir düşünce almıştı. Bu sırada Rıfat'ın aklına bir fikir geldi. Cebinden bir kâğıt kalem çıkardı. Üzerine istediklerini yazdı. Ve kâğıdı köpeğin boynuna bağladı. Köpeği denize attı. Sonra kaptana döndü:

– Şimdi yardımımıza gelir, bizi kurtarırlar, dedi.

Kaptan, [Rıfat'ın] aklına gelen bu fikri çok beğendi. O küçük yolcusunun kendisine bu kadar yardımı dokunacağını hiç düşünmemişti. Fakat köpek sahile kadar yüzebilecek miydi? Rıfat ona teminat verdi.

Sahife: 39

Sevimli Mecmua

5– Kaptan köpeğin sahile kadar yüzemeyeceğini söyledi. Fakat Rıfat köpeğine emindi. Köpek yavaş yavaş sahile doğru uzaklaşmaya başladı. Hepsi merakla köpeğin yüzmesini seyrediyorlardı. Ya köpek yorulur da yarı yolda batarsa ne olacaklardı? Fakat köpek dalgalarla mücadele ederek sahile çıktı. Sahilde bir balıkçı vardı. Köpeği görünce koştu. Boynundan kâğıdı aldı.

6– İhtiyar kayıkçı merak ile mektubu açtı. Ondan imdat istiyorlardı. Filhakika o da uzakta bir balonun denize düştüğünü görmüştü. Fakat içindekilerin sağ

kalacağını zannetmiyordu. Bu mektup onu harekete getirdi. Hemen sahilde duran motorbota atladı. Karşıda balonun iskeletini görünce hemen o tarafa kayığını çekmeye başladı. Kayığa köpeği de almıştı. Ahmet Ağa acele ediyordu. Çünkü balondakilerin ne hâlde olduğunu bilmiyordu. Motoruna son süratini verdi. Dalgaları yarararak ilerliyordu. Beş on dakika sonra balona yaklaşmışlardı.

7– Balondakiler motorun geldiğini görünce sevinçlerinden sıçramaya, motora mendil sallamaya başladılar. Motor tam zamanında yetişmişti. Çünkü balon yavaş yavaş batıyordu. Balıkçı daha on beş dakika gecikse idi hepsi birden batacaklardı. Rıfat'ın sevincine nihayet yoktu.

– Gördün mü kaptan diyordu. Gördün mü benim köpeğimi? Kaptan Rıfat'a hak verdi ve onu alnından öptü.

– Köpeğin olmasaydı, hepimiz ölecektik, dedi. Rıfat bütün balondakilerin hayatını kurtarmıştı.

8– Motor yanaşınca balondakiler derhâl içine atladılar. Sahilde Ahmet Ağa'nın gittiğini görenler sahile toplanmış seyrediyorlardı. Motor balonun içindekileri sahile çıkardığı zaman seyirciler sevinçlerinden hepsini alkışlıyorlardı. Fakat bunlar içinde en çok sevinen Rıfat'la köpeği olmuştu. Çünkü macerayı onlar geçirmişler ve hepsini onlar kurtarmışlardı. Köpek yaptığı işten memnun, mağrurane, alkışlayanları seyrediyordu.

Sevimli Mecnua

Sahife: 40

Biraz da Gülelim ve Eğlenelim

Ressamlığa merak eden bir maymun bir gün eline bir boya takımı almış, akşamüzeri Ay'ın resmini almaya teşebbüs etmişti.

Fakat Ay uslu durmuyordu. Maymun resmini yapmaya çalıştıkça o yükseliyor, maymunla âdeta alay ediyordu.

Ay yükseldikçe maymun şaşırıyor. Yerini değiştirdi. Onu takibe çalıştı.

Nihayet onu takip ede ede bir dağ tepesine çıktı. Fakat Ay orada da durmadı. O yine mütemadiyen aşağı iniyordu.

Maymun bir balona binerek onu takip etmek istedi. Artık elimden kurtulamazsın diyordu.

Fakat maymun balona binip de bu sözü söyleyinceye kadar Ay ufuktan kaybolmaya başlamıştı. Maymun arkasından bakakaldı.

Festen Uçurtma

Asım Ağa küçük oğlu Bekir ile beraber Eskişehir'den İstanbul'a gelmek üzere trene bindiler. İlk defa trene binen Bekir fevkalade bir hayret içinde idi. Tren hareket edince kompartımda hafif bir rüzgâr esmeye başladı. Uçurtmasını her gün rüzgârlar uçururdu. Acaba babasının fesini pencereden atsa rüzgâr nerelere kadar uçururdu? Bu merak ile babasının fesine bir fiske vurdu, fes pencereden fırladı. Yandaki kompartımda ayakta duran biri derhâl müteakabil bir hareketle fesi tekrar içeri attı. Bekir bu defa derin bir hayretle bakındı kaldı. Bir türlü aklı almıyordu. İkinci bir tecrübeye karar verdi. Babası dalgın dalgın düşünürken yine o parmağıyla fesi pencereden uçurdu. Babası hiddetle bağırınca:

– Korkma baba, rüzgâr şimdi yine döndürecek, dedi...

Kavganın Sebebi

– Ahmet, ne kavga ediyorsunuz, utanmaz mısınız?

– Baba baksana, İsmail diyor ki, eğer onun bir köpeği olursa, benim de bir köpeğim bulunursa, onun köpeği benim köpeğimi dövecekmiş!

Sahife: 41

Sevimli Mecmua

1- Bu Abdal Fedai'dir. Babasının balıkçı dükkânı var.

Babasının balıkçı dükkânı varsa onun da balıkçı olması lazımdır.

Öyleyse o da balıktır!

Ben sahiden balığım, yani balık gibi yüzerim. Kimse benim kadar yüzemez.

2- Cingöz, Abdal Fedai diyor ki! Dünyanın yüzmek şampiyonu o imiş; senden bile daha güzel yüzermiş...

Abdal, ben eve gidip deniz gömleğimi alayım da ona gösteririm.

3- Sen misin benimle yüzmede yarışı kazanacağımı iddia eden kabadayı?

Sen bu kurdeleyi görüyor musun? Ben kimim şimdi anladın mı? Bunun üzerinde benim dünya şampiyonu olduğum yazar. Eğer beni yenersen kurdele senin olacak.

4- Bundan daha kolay ne var?

Benim gibi arkası üstü suya düşün bakayım...

5- Cingöz geçti.

Abdal Fedai geçti.

İkisi berabere kaldılar.

Şimdi hangimiz kazandık? Yüz üstü, arka üstü yüzerken hep ben kazanmadım mı?

Haydi, başka bir tecrübe yapalım, su üstünde oynamadan en çok kim duracak?

6- Haydi Cingöz sıra senin.

Bir dakika otuz dört saniye oldu.

Aman, yoruldum. Daha ne kadar duracağım?

7- Öğle yemeğim burada olsa onu da rahat rahat yerim.

Yirmi altı dakika oldu, hem beş saniye.

Daha yorulmadın mı Cingöz?

8- Yaşasın Cingöz... Dünya şampiyonu Cingöz'e...

Şa, şa, şa!!!

Sevimli Mecmua

Sahife: 42

Resimle Dünya Etrafında Seyahat

Togan'la Belikbay Türkistan'da

Evvəlki hafta tayyare ile Türk milletlerini ziyaret etmek üzere Togan ve Belikbay seyahate çıkmışlardı. İki haftadan beri onlardan hiçbir haber alamamıştık. Hepimiz merak içinde idik. Acaba bir kazaya mı uğradılar diye düşünüyorduk.

Bu hafta Taşkent'ten aldığımız bir mektupta seyahatten pek yorgun olduklarını onun için muntazam yazamadıklarını söylüyor. Ve yeni gördükleri yerler hakkında Sevimli Mecmua karilerine yeni malumat veriyorlar. Mektuplarında diyorlar ki:

Bu defaki seyahatte bizi en çok alakadar eden dünyanın en eski hayvanını görmemizdir. Hani bize masallarda anlattıkları dev gibi hayvanlar yok mu, işte burada onlara rast geldik. Ama ne büyük, ne korkunç şeyler! Bu taraflara ecnebiler gelmişler, bunlar hakkında tetkikat yapıyorlar.

Türkistan'a varalı birkaç gün oldu. Burası da bizim Anadolu'ya o kadar benziyor ki şaşar kalırsınız. Burada ahalinin çoğu sarıklı ve sakallı insanlar. Hepsi de dindar ve mutaassıp adamlar. Vakitlerinin çoğunu camilerde geçiriyorlar.

Sokaklarda kadın görmek mümkün değil. Acaba bu memlekette hiç kadın yok mu? Ötekine berikine sorduk. Bize cevap vermediler. Burada kadın görmek günah galiba. Buradaki çocuklar da bizim gibi, şalvarla geziyor. Kumlar üzerinde oynuyorlar.

Size burada tedarik ettiğimiz resimlerden bazılarını gönderiyoruz. Bunlar arasında Türkistan'ın meşhur camilerinden biri ve gördüğümüz büyük hayvanlardan birinin resmi vardır.

İnsan memleketten uzaklara gidince neler görüyor. Sizler orada rahat evinizde bizim gördüklerimizi kısmen görebilirsiniz. Fakat fırsat bulursanız kaçırmayınız, siz de seyahate çıkınız. Gelecek hafta Buhara'ya geçeceğiz.

Türkistan'ın Çocukları

Türkistan'da Bir Hoca

Türkistan'da Bir Cami

Dünyanın En büyük Hayvanları

Türkistan'da Bir Cami Önünde Yerliler

Sahife: 43

Sevimli Mecmua

Gramofon ve Elektrik Muhteri Edison Sizin Gibi Bir Çocuktuk

Dünkü Çocuklar, Bugünkü Büyükler

Edison

(Edison) ismini işitmişsinizdir. Hani şu gramofonu bulan ve ilk elektrik lambasını yaparak bütün insanlara misalsiz bir tenvir vasıtası veren meşhur muhteri Amerikalı Edison. Şimdi ziyası altında bu satırları okuyabildiğiniz elektrik lambasını o yaptı. Gramofonda işittiğiniz şarkıları bir demir parçasına söyletmenin yolunu ilk defa o buldu. Edison da küçüklüğünde sizin gibi ufak ve yaramaz bir çocuktur. Hatta bir gün mektepte dersini bilmemiş ve muallimi bu tembel çocuğu kolundan tutup kapı dışarı atmıştı. Edison ağlayarak evine dönmüş, annesine:

– Anne, bana muallim beyinsiz diyor, diye şikâyet etmişti. Muallimin bu tahkirinden sonra Edison bir daha mektebe gitmedi. Annesi eski bir muallime idi. Çocuğunu evinde okuttu.

Edison on üç yaşına geldiği zaman artık ele avuca sığmaz bir yaramaz olmuştu. Ailesi fakirdi. Onlara yardım olmak üzere trenlerde gazete satardı. Fakat çok zeki ve şeytan bir çocuktur. Şimendifer kumpanyasından müsaade aldı. Bir hamal vagonunun bir köşesine küçük bir makine koydu. Birkaç hokka hurufat satın aldı. Başlı başına bir gazete çıkarmaya başladı. Gazetesini kendisi yazıyor, kendisi basıyor, kendisi satıyordu. Bu, (Haftalık Haber) isminde küçük bir gazete idi. Yolculara ve şimendifer hattı üzerinde bulunan köylülere tren havadislerini veriyordu. Küçük Edison kazanç yolunu bulmuştu. Gazetesinden birkaç yüz nüsha satıyor, para kazanıyordu. Fakat bir gün çalıştığı vagona bir benzin şişesi yere düştü. Yerde yanan bir sigaradan benzin tutuştu. Vagonun içini alev kapladı. Tren memuru küçük yaramazı kulağından tutup eşyasıyla birlikte vagona attı. Edison bu işini kaybedince trenlerde fıstık, şeker satmaya başladı. Bir gün tren yolunda oynayan bir çocuğu lokomotifin altında kalmaktan kurtardı. Çocuğun babası şimendifer kumpanyasında telgrafçı idi. Çocuğunun kurtarılmasına o kadar sevindi ki (Edison)a bir iyilik yapmak istedi, ona telgrafçılığı öğretmeyi teklif etti. Bu tam (Edison)un sevdiği işti. Çünkü makine işlerini çok sever, evde bile, kendi kendine makinelerle meşgul olurdu.

Edison telgrafçılığa başladığı zaman on altı yaşında idi. Fakat artık ona bu küçük köy dar geliyordu. Kazandığı birkaç para ile Nev York'a gitti. Orada telgrafçılığa başladı. Az zaman sonra Edison bir tel üzerinden aynı zamanda iki

telgraf göndermek mümkün olduğunu keşfetti. Bu keşfi o vakit mühim bir hadise idi. Bu keşfe mükâfat olarak kendisine on bin lira verdiler. O vakte kadar memur olarak yaşayan Edison cebinde bu kadar çok para görünce şaşırıldı. İlk işi memuriyetten çekilmek oldu. Elindeki para onu geçindirebilirdi. Bu para ile kendi kendine küçük bir laboratuvar açtı. Orada tecrübelerine başladı. Evvela bir tel üzerinden dört telgraf göndermek mümkün olduğunu ispat etti. İhtiralar birbirini takip etti.

Fakat (Edison)un dünyaya ve insanlara hediye ettiği en mühim ihtiraları elektrik lambası ve gramofondur. Edison zamanına kadar şimdi gayet tabii gördüğümüz bu elektrik lambaları yoktu. Bir şişe içinde bir telle bu kadar ışık verilebileceğini ilk defa o keşfetti. Sonra insan sesinin bir makine ile taklit edilebileceğini ilk defa yine o buldu. Bunu bilmeyerek keşfetti. O iğne ile bir yumuşak satıh üzerinde çizgi çizen bir makine yapmaya çalışıyordu. Fakat o makineyi yaparken yanındakilere söylediği sözleri makinenin tekrar ettiğini gördü. Orada bulunanlar bu harikaya şaşmışlardı. Fakat sonra Edison bu beklenmeyen keşfi ıslah etti ve bugün gördüğünüz gramofon meydana geldi.

Edison bu iki keşfinden sonra büyük elektrik ve gramofon fabrikaları yaptırdı. Zengin oldu. Bugün hemanda dünyanın en büyük kâşifi ve en zengin adamıdır.

Edison 'u eşyasıyla beraber vagondan dışarı atmışlardı.

Edison

Sevimli Mecmua

Sahife: 44

Resimli Masal

Kurbağadan Arkadaş

Evvel zaman içinde bir peri padişahı vardı. Padişahın kızları dilber, oğulları güzeldi. Fakat küçük kızı hepsinden dilberdi. Padişahın sarayına yakın büyük karanlık bir orman, bu ormanın ortasında büyük bir çınar ağacı ve ağacın altında da bir çeşme vardı. Hava güneşli olduğu zaman padişahın kızı bu ağacın altına gelir, onun gölgesinde altın topuyla oynayıp eğlenirdi.

Bir gün padişahın küçük kızı çeşme kenarında top oynuyordu. Havaya attığı top ellerine gelecek yerde yere düştü, yerden de yuvarlanarak havuzun içine gitti. Kız gözleriyle topu takip etti, fakat top havuzun dibine düştüğü için göremedi. Sesi

çıkacağı kadar yüksek sesle ağlamaya başladı. Birdenbire havuzun içinden bir ses geldi.

– Padişahın kızı, niçin ağlıyorsun? Gözyaşların taşları bile eritiyor.

Kız sesin nereden geldiğini anlamak için bakındı. Suyun kenarından başını çıkarmış bir kurbağa gördü:

– Ah eski su böceği, sen misin? Bana söyleyen sen miydin?.. Altın topuma ağlıyorum. Suyun dibine düştü.

– Güzel kız, ağlama, sus. Senden bir dileğim var. Eğer bana verirsen sana topunu veririm.

– Benden ne diliyorsun, güzel kurbağa? Esvaplarımı, incilerimi mi, elmaslarımı mı, yahut başımdaki taşıdığım altın tacı mı istersin?..

– Esvaplar, inciler, altın taç bana yaramaz. Eğer beni sever, arkadaşın olmaklığıma, seninle bir masada oturup senin altın tabağında beraber yemeye, senin yatağında yatmama müsaade edersen, bunlar için bana söz verirsen, altın topunu sudan çıkarır sana veririm.

– Benden istediklerine söz veririm kurbağacığım.

Padişahın kızı bu sözü vermekle beraber kendi kendine düşünüyordu:

– Bu pis kurbağa da neler istiyor? Hiç böyle bir su böceği bizim meclisimize nasıl karışır?..

Fakat kurbağa kızdan bu vaadi alır almaz, yeşil başını suya sokup kayboldu. Birdenbire başını sudan çıkardı, ağzındaki altın topu çimenlerin üzerine attı. Padişahın kızı altın topunu görünce sevinçten ellerini çırpı. Topu yerden aldı ve koşa koşa içeri kaçtı.

Kurbağa:

– Dur, dur, padişahın kızı, beni beraber al diye bağırdı. Ben senin gibi çabuk koşamıyorum.

Fakat bütün bağışmalarını faydasız kaldı. Padişahın kızı hiçbirini işitmeden evine girdi ve biraz sonra da kurbağayı unuttu. Ertesi günü padişahın kızı sofrada

babası, vesair nedimelerle beraber altın tabağında yemek yerken plat, plat diye merdivenlerden gelen bir ayak sesi duydu. Ses kapıya yaklaşınca vurdu ve seslendi:

– Padişahın küçük kızı, kapıyı aç...

Küçük kız kim olduğunu merak etti. Kapıya gitti. Kapıyı açıp kurbağayı görünce hiddetle derhâl kapadı ve yine yerine gidip oturdu. Rengi sapsarı oldu.

Babası kızının kalp çarpıntısını yanından işitti. Kapıya gelenin kim olduğunu sordu:

– Acaba seni kaçırmak için bir dev mi geldi, dedi.

– Hayır babacığım, dev değil, çirkin bir kurbağa...

– Kurbağa senden ne istiyor, kızım?..

– Ah sevgili babacığım, dün çeşmenin yanında top oynuyordum. Altın topum havuza düştü. Bu kurbağa bana acıdı, topumu sudan çıkardı. Yalnız topumu çıkarmak için benden vaat aldı. Artık onunla arkadaş olmamı istedi. Ben de sudan çıkacağına zannetmiyordum. Şimdi geldi, içeri girmek istiyor.

Bu dakikada kapı yine vuruldu ve bir ses geldi:

– Padişahın küçük kızı

Aç kapıyı

Unuttun mu çeşmenin altında

Ettiğin vaadi

Padişahın küçük kızı

Aç kapıyı

Padişah bunu işitince kızına:

– Bir şeye söz verdiğin zaman onu tanimalısın, dedi. Haydi, git kapıyı aç.

Kız kapıyı açtı, doğru yine sandalyesine döndü, oturdu. Kurbağa kızın yanına geldi:

– Padişahın kızı beni kucağına al, dedi.

Kız yüzünü ekşitti, cevap bile vermedi. Fakat padişah yine sözünü tutmasını hatırlattı.

Kurbağa kızın kucağına çıkar çıkmaz, masanın üzerine atladı ve kıza:

– Şimdi tabağını bana yaklaştır, beraber yiyelim, dedi.

Kız kurbağanın dediğini hemen yaptı. Fakat sofradakiler de bundan hiç memnun olmadılar. Kurbağa yedikçe kız tiksinişmiş, bir şey yememişti. Kurbağa iyice karnını doyurduktan sonra:

Sahife: 45

Sevimli Mecmua

– Karnım doydu, fakat çok yorgunum dedi. Beni yukarıki odana götür, yatağında beraber yatalım.

Bu söz üzerine padişahın kızı ağlamaya başladı. Kurbağadan o kadar öğreniyordu ki ona elini bile süremiyordu. Bu pis kurbağa ile temiz yatağında beraber nasıl yatabilirdi?

Kızın gözyaşları padişahı kızdırdı, dedi ki:

– Sana müşkül zamanında yardım eden bir adama verdiğin sözü tut kızım.

Kız iki parmağının ucuyla iğrenerek kurbağayı tuttu ve odasının bir köşesine bıraktı. Kendisi yatağına girip yatınca kurbağa:

– Padişahın kızı, çok yorgunum, dinlenmeye ihtiyacım var. Beni yatağına al, yoksa babana söylerim.

Bu söz kızı o kadar kızdırdı ki, hemen yatağından kalktı, kurbağayı aldı, duvara çarptı.

– Sen susar mısın pis kurbağa?

Kurbağa duvara çarpıp yere düşer düşmez, güzel, kara gözlü, kara kaşlı bir şehzade oldu. Kız hemen koşup babasına haber verdi. Babası güzel şehzadenin kızının hayat arkadaşı olmasını kabul etti.

Kurbağa, bir şehzade iken nasıl kurbağa olduğunu kıza anlattı:

– Bir gün lalam ile beraber ormanda geziyordum. Fena bir cüce beni birdenbire kurbağaya çevirdi. Ve bu suyun içine attı. Seni buradan padişahın kızı

çıkarsın dedi. İşte sen beni kurtardın, babam Altın Ülke'nin padişahıdır. Haydi şimdi benim memleketime gidelim.

Ertesi sabah daha güneş doğar doğmaz, sekiz beyaz atlı altın bir araba hazırlandı. Atların üzerinde altın eyerler, ayaklarında gümüş nallar vardı. Arabayı şehzadenin lalası getirmişti. Kurbağanın şehzadeye döndüğünü yine ormanda cüceden öğrenmiş ve derhâl padişahın sarayına getirmişti. Arabanın arkasına şehzadenin lalası bindi.

Zavallı lala, şehzade birdenbire kurbağa olduğu zaman o kadar kederlenmişti ki, kalbinin etrafına üç tane demir çember geçirmişti. Lala artık şehzadenin memleketine gidebileceğini görünce gelinle, güveyiyi arabalarına bindirmişti, arabanın arkasına sevinçle oturmuştu.

Araba biraz yürümüştü ki padişahın kızıyla şehzade bir şeyin patladığını duydular. Korktular. Şehzade arabadan başını çıkardı, ne olduğunu lalasından sordu, o da:

– Korkmayınız şehzadem, arabada bir şey kırılmadı. Siz kurbağaya döndüğünüz zaman kederden kalbimin etrafına üç demir çember geçirmiştim, şimdi bir tanesi çatladı.

Yolda daha iki defa aynı gürültüyü işitip korktular. Ama derhâl bunlar da sadık lalanın kalbine geçirdiği demir çemberlerin sevinçten çatladığını anladılar.

Araba saraya vardı... Yüzlerce cariyeler, gelin ile güveyiyi karşıladı. Ömürlerini bu sarayda mesut ve bahtiyar geçirdiler...

Padişah kızı havuz başında kurbağaya arkadaş olmayı vadetti.

Sevimli Mecmua

Sahife 46

Resimli Din Hikâyeleri:

Hazreti Nuh'un Hikâyesi

İnsanlar Tufandan Nasıl Kurtulmuşlardı?

İnsanlara fenalığı kim öğretmiş?.. Cennette Havva'yı aldatan şeytan yeryüzünde de insanları rahat bırakmadı. Yeşil cennet bahçesinden toprağa inen insanlar arasına girdi, kimi iyilik yolunda yürürken önüne çıktı fenalığı öğretti,

kiminin kalbine girdi. Havva'yı yolundan şaşkırtan kıskanç melek, senelerce, asırlarca hep insanları aldattı ve doğru yolda önlere bir put gibi dikildi, onlara günahı ve fenalığı öğretti.

Cenabıhak insanları yeryüzünde yalnız bıraktı. O zamanki insanlar cahil oldukları için ağaçlara, taşlara, hayvanlara Allah diye tapmaya başladılar, Allah'ı tanımadılar.

Tapındıkları öküz veya taş onlara günahla sevabı öğretmedi. Aralarında fenalık gün gün çoğaldı. Birbirini boğazlayan kardeşler, anasını boğazlayan evlatlar, evlatlarını bıçaklayan babalar birer vahşi hayvan gibi yeryüzünü doldurdu.

Cenabıhak, Hak yolunu şaşkırtan Âdemoğullarına acıdı, kendilerine onları irşat için Hazreti Nuh'u gönderdi.

Nuh onları yola getirmek için günlerce, gecelerce uğraştı. Birer vahşi hayvan gibi kana susamış bu âdemlere eğriyi ve doğruyu öğretmek kabil değildi. Hazreti Nuh onlara nasihat verdikçe onlar güler, onu tahkir ederler, söylediklerinin tam aksini yaparlardı...

Nuh bu asiler arasında bunaldı... Saçları, sakalları nur gibi beyaz oldu... Fakat cemaatin içine giren günahı hiç kimseye anlatamadı. Bir gün yine çayırında tarlasını sürüyordu... Asiler grup grup yanından geçiyor:

– Şeytanın toprağa indirdiği günah nerede? Bizi niçin çarpmıyor baksana, dimdik, dağ gibi duruyoruz? Senin Allah'ın nerede?.. diye onunla alay ediyorlardı.

Her tarafı su basmış, insanlar etrafa kaçışarak kendilerini kurtarmaya çalışmışlardı.

Nuh elinden çapasını attı, toprağın üzerine diz çöktü, ellerini semaya kaldırdı:

– Allah'ım, bu âdemler yola gelmiyor, bana inanmıyor. Senin uluhiyetinle istihza ediyorlar. Ver ya Rabbi, bana bunları kahredecek bir kuvvet ver, ya Rabbi... diye dua etti.

Birden gökyüzünde bir alev yağdı... Bir gün, denizler, ağaçlar bir yangın altında yanıyor gibi kıpkırmızı kesildi... Asiler gözlerini kapadılar. Hazreti Nuh da gözlerini yumdu... Bu kırmızı gök içinden bir ses geldi:

– Ya Nuh, yanındakilere söyle. Dünyada iki yol vardır, biri, insanları sevaba götürür. Bu yolda gidenler mahrumiyet, fedakârlık, ulüvv-i cenap ve şefkatle yürürler... Bu yolun sonu saadettir. İkinci yol insanları günaha götürür. Bu yolda gidenler yalan, hırs, cinayet ve ölümle beraber yürürler, bu yolun sonu felakettir... Gittikleri yoldan dönmezlerse, dünyayı onlara zindan edeceğim... Onlara emanet ettiğim ruhu tufan içinde alacağım... Bütün dünyayı su basacak, yalnız doğru yolda gidenler kurtulacak... Yanındakilere söyle... Hak yoldan, doğru yoldan ayrılmasınlar... Hazreti Nuh gözlerini açtığı zaman asiler yine gülüyorlardı.

Nuh yine onları yola getirmeye çalıştı. Fakat artık cemaat arasındaki fenalıklar o kadar çoğalmıştı ki kimse ne malından ne de canından emin idi... Bir demir çekiç için ana evladını öldürüyor, bir hayvan postu için iki kardeş birbirinin gözünü oyuyordu...

Cenabıhak bir gün Nuh'u çağırdı:

– Ya Nuh, içinde yaşadığın insanlar Hak yolunu artık tamamen unuttular... Dünyayı tufan içinde bırakacağım... Hepsi bu günah denizinde boğulacaklar, sen kendine bir gemi yap. Geminin içinde odaları, üstünde bir tavanı, yandan kapıları olsun. Sen karını, çocuklarını, çocuklarının karılarını ve doğruyu kabul edenleri gemiye al. Her yaşayan canlı mahluktan da birer çift tut. Siz doğru yolunda yürüyenleri ben himaye edeceğim.

Sahife 47

Sevimli Mecmua

Hazreti Nuh'un dört oğlu vardı. Sam, Ham, Yafes, Yam. Fakat bunlardan Yam kendisine asi idi. Kendi sözüne sadık oğulları ve onu sevenlerle beraber Nuh gemisini yapmaya başladı.

Asiler yanından geçtikçe:

– Ya Nuh, karada gemiyi ne yapacaksın? diye alay ediyorlardı. Nuh da onlara gelecek felaketi anlatmaya ve onları doğru yola getirmeye çalışıyordu.

Hâlbuki asiler, onu çalışır gördükçe:

– Ya Nuh, peygamber idin, dülger oldun, diye alay eder, söylediklerini yalan diye dinlerlerdi...

Nuh da:

– Bir gün gelir, biz de size güleriz, diye onlara bir baba gibi sakin ve vakur bir tavırla cevap verirdi...

Hazreti Nuh'un gemisi bitti. Gemiye vahşi ve ehli hayvanların hepsinden bir dişi biri erkek olmak üzere birer çift aldı, gemiyi erzakla doldurdu. Doğru yolda giden oğullarını, karılarını vesair müminleri aldı, gemisine girdi.

Asiler karşısında gülüyor, onunla alay ediyordu.

Nuh gemiye girerken oğlu Yam'ı dahi gemiye davet etti; Yam, "Ben dağa çıkar kurtulurum" dedi. Nuh babasıydı. Her baba gibi oğlunun ölümüne razı değildi. Omuzlarını okşadı: "Oğlum, bu tufan gününde, bu kıyamet gününde Allah'ın merhametinden başka sığınacak bir yer yoktur, gel Cenabıhakk'a secde et, tövbe et diye yalvardı. Yam başını kaldırdı, bu dakika araya büyük bir dalga girdi, Yam boğuldu. Nuh ellerini yüzüne kapadı: Günahımı affet, dedi.

Onlar gemiye girer girmez gökler karardı. Etrafı korkunç dağ gibi siyah bulutlar sardı, alev gibi kızıl şimşekler çaktı, dağlar devriliyor gibi korkunç götürmüştü.

Gürültülerle gök gürledi, taşmış bir nehir gibi gökten yağmur yağmaya başladı. Yüz elli gün [süreyle] yağmur dinmedi. Bir nehir gibi, bir şelale gibi yağdı, yağdı, yağdı. Artık bütün insanlar su altında, ağaçlar, evler su altında, dağlar, tepeler, volkanlar hepsi su altında kalmıştı. Sanki dünya bir baştan bir başa bir denizdi. Ne bir taş, ne bir kuş, ne çit yapan bir insan kalmıştı...

Cenabıhakk yarattığı güzel dünyasını, büyük eserini bir hamlede yıkıvermişti. O güzel kuşlar susmuş, yeşil ağaçlar devrilmiş, yeşil çimenlerde otlayan kuzuları sel alıp bu ilahî denizde, bu büyük tufan içinde Nuh'un gemisi çalkanıyor, Cenabıhakk'ın bu azameti ve uluhiyeti karşısında gece gündüz elleri semada dua ediyorlardı...

– Ya Rabbi azametine ve uluhiyetine sığındık. Yerle göğü birleştirdiğin bu büyük tufan günündeyiz, senin yolunda, Hak yolunda, doğru yolda gidenleri koru, himayenden mahrum etme... Kırık tekmemizi, bu ilahî denizde sen yürüt, biz senin

âciz kullarımız... Yalnız senin azametinin karşısında secde edip dua etmekten başka elimizden bir şey gelmez. Sevap yolunda yürüyenleri himaye et ilahî...

Hak yolunda giden yolcuların duasını Cenabıhak kabul etti. Bu kırık tahta tekne yüz elli gün yağmurlar ve coşkun bir deniz üstünde sallandı, fakat batmadı. Bu Cenabıhakk'ın doğrulara bir mükâfatıydı.

Yüz elli gün yağdıktan sonra yağmur dindi, sular yavaş yavaş çekilmeye başladı. Fakat Hazreti Nuh bir türlü çıkmaya cesaret edemiyordu. İlk önce karada suların çekilip çekilmediğini anlamak için geminin küçük penceresinden bir karga uçurdu, karga bir daha geri gelmedi. Nuh daha bir hafta bekledi. Bu defa da bir beyaz güvercin gönderdi, güvercin ağzında bir yeşil zeytin yaprağıyla döndü. Artık ağaçlar görünecek kadar suların çekildiğini anladılar. Hazreti Nuh gemisinden çıktı. Tayfası da arkası sıra geldiler. Nuh toprağa basar basmaz yere secdeye yattı. Tayfası da onunla beraber toprağa yattılar.

– İlahî, lütfuna bin şükürler olsun. Bütün müşriklere sevabın, doğruluğun, Hak yolunun azametini gösterdin. Müşrikler mahvoldu. Günahın kırmızı kanlı yolunda yürüyecek oğullarına vicdan azabını, felaketi ve ölümü gösterdin. Biz senin yolunda Hak yolunda gidenlere azametini ve uluhiyetini bir daha ispat ettin. Lütfuna şükürler olsun ilahî...

Nuh ve cemaati kalktıkları zaman gemilerinin Cudi Dağı'na düştüğünü görmüşler. Orada tekrar ev yapıp ocak kurmuşlar ve geceli gündüzlü, Cenabıhakk'a bu büyük tufandan onları kurtardığı için dua etmişler, Hak yoldan, doğru yoldan şaşmamışlardır...

Hazreti Nuh'un gemisi 15 gün su üstünde kaldıktan sonra Cudi Dağı'na kondu.

Sevimli Mecmua

Sahife: 48

Muharriri: Cohan Sipeyri

Mütercimi: Sabiha Zekeriya

Haydi

Sevimli Mecmua'nın Romanı

Bu adam her zaman böyle korkunç mudur? Her zaman böyle münzevi midir? Her zaman böyle miydi, değil miydi bilmiyorum. Şimdi yirmi altı yaşındayım. O muhakkak yetmişinde var. Tabiidir ki onun gençliğini görmedim. Eğer o ara sıra

(Piranifav)a gelmese sana birçok şeyler söyledim. Ama o oraya indiği zaman söylediklerimi muhakkak işiteceği için söylememeyi tercih ediyordum. Annem (Damlec)de doğmuştu. O da oralıdır. Barbel küçük bir itirazla sözünü kesti.

Ne demek istiyorsun Det? (Biranikav'ın) dedikodusuna karşı bu kadar ciddi olmaya ihtiyaç yoktur. Bundan başka eğer bu söyleyeceklerin saklanmak icap ediyorsa onu da yaparım. Şimdi artık söyle. Söylediğine hiçbir zaman pişman olmayacaksın.

Det dinlenerek cevap verdi.

Pekiye söyleyeceğim ama hiç kimseye bundan bahsetmeyeceksin.

Hikâyeye başlamazdan evvel konuştuklarını çocuğun dinleyip dinlemediğini anlamak için arkasına baktı. Çocuk o kadar arkada kalmıştı ki görünmüyordu bile. Çocuk onları uzun bir fasıla ile takip ediyordu. Fakat iki genç kadın hararetli konuşmaları arasında bunun bile farkına varmadılar. (Det) durdu. Uzanıp etrafına bakındı. Geçtikleri yollarda müteaddit köşeler vardı.

Bununla beraber buldukları yerden köyün hemanda bütün yollarını görebiliyorlardı. Meydanda hiç kimse görünmüyordu. Barbel:

– Çocuğu gördüm, dedi, geliyor. Sen görüyor musun?.. Ve parmağıyla buldukları köşeden uzak bir yeri işaretle gösterdi.

– İşte, keçi çobanı Petir, keçilerle beraber kayayı tırmanıyorlar.

Fakat (Petir) niçin bugün bu kadar geç kalmış? İşte beraber geliyorlar, daha iyi, Petir onun düşmemesine bakar; sen de hikâyeni daha rahat anlatabilirsin Det...

Det devam etti:

– Onun düşmesine mâni olmak için (Petir'in) yorulmasına ihtiyaç yok. O, beş yaşından daha zekidir. Onun gözleri sanki konuşur, olup biteni herkesten evvel görür. Bunu da bilmelisin ki bunlar onun için çok büyük bir meziyettir. Dünyada bu ihtiyardan başka kimsesi yoktur. İhtiyar öldüğü zaman ona dağ üzerinde bir kulübeden ve keçilerden başka bir şey bırakmayacaktır.

– Bundan başka bir şeyi yok mudur?..

– Onun mu? Evet, eskiden birçok şeyleri vardı. (Damlec)de en güzel çiftlik onundu. Babasının en büyük oğlu idi. Ondan sonra bir de küçük kardeşi vardı. Kardeşi sakın ve iyi bir adamdı. Bu ihtiyar ise orada her zaman pis, hüviyeti meçhul adamlarla düşüp kalkardı. Kendini içki ve kumara verdi, bütün mirası yedi. Bu esnada annesi, babası birbirini müteakip bu kederden öldüler. Kardeşi de onunla beraber dilencilığe düştü, fakat zenginlikten sonra bu hayata düşüş onu meyas etti. Hicabından köyü bırakıp kaçtı. Hiç kimse onun ne olduğunu bilmiyor. Alm Dayı da kardeşinin kaçmasını müteakip köyde fena bir nam bırakıp kayboldu. Uzun zaman kimse onun ne olduğunu bilmiyordu. Fakat bir müddet sonra askerlerle beraber Napoli'ye gittiği duyuldu. Bundan sonra kimse on beş yirmi sene evvele ait bir söz işitmedi. Neden sonra fevkalade bir hadise olarak küçük çocuğuyla beraber tekrar (Damlec)de görüldü. Eski tanıdıklarının arasında kendisine bir ev aradı. Fakat her kapıyı kendine kapalı buldu. Hiç kimse onun geçirdiği hayatı öğrenmek istemedi ve onunla görüşmedi. Köylülerden gördüğü bu muamele onu son derece kızdırdı. Aksi bir adam yaptı. Artık (Damlec)de oturamayacağını anladı ve çocuğuyla beraber buraya (Verfli)ye geldi. Karısı yoktu. Öğrendiğimize göre karısı adi, askerlerle düşüp kalkan bir garson kadını imiş, çocuğu doğurduktan sonra onu ihtiyara bırakıp kaçmış.

–Mabadı gelecek nüshamızda–

Müdür-i Mesul: M. Zekeriya

Ebussuut Caddesi “Marifet” Matbaası

Sahife: 49

Sevimli Mecmua

Bu Fotoğraf Sahiplerine Birer Lira Veriyoruz. Acaba Fotoğrafınız Var mı?

Bu nüshadan itibaren her nüshamızda beş çocuğun resmini neşredeceğiz. Resim sahiplerini tanımıyoruz. Fotoğrafçımız sokakta veya mektepten çıkarken tesadüf ettiği çocukların resimlerini alıyor. Fotoğrafçımız yalnız İstanbul'da değil Türkiye'nin her tarafını dolaşiyor. Sizi her yerde görebilir. Bu sebeple her nüshada fotoğrafınız çıkabilir. Sokakta fotoğrafçımızın tesadüfünü beklemek istemeyen çocuklar fotoğraflarını doğrudan doğruya idarehanemize gönderebilirler.

Elimize geçen fotoğraflardan her nüsha beş tane neşredeceğiz. Fotoğrafları inşar eden kimseler idarehanemize müracaat edip birer lira alabilirler. Lirayı almak için ya doğrudan doğruya idarehanemize müracaat edip o fotoğraf sahibi olduğunuzu ispat etmek veyahut posta ile fotoğrafınızı göndermek lazımdır. Eğer evvelce bize fotoğrafınızı göndermiş ve fotoğrafınızın arkasına isim ve adresinizi de yazmışsanız ayrıca müracaata ihtiyaç yoktur. Biz lirayı doğrudan doğruya adresine göndereceğiz.

Çocuklar acele ediniz. İdarehanemize fotoğraflarınızı gönderiniz. Sonra gazetemizi takip ediniz. Bu sütunda fotoğrafınızı gördünüz mü müracaat ediniz. Size bir lira vereceğiz. Acele ediniz. Fotoğrafınız bize ne kadar erken gelirse o kadar çabuk neşredilebilir.

Yukarıda fotoğrafları neşredilen çocuklar idarehanemize müracaat ettikleri takdirde birer lira alabilirler. Müracaat müddeti iki haftadır. İki hafta sonra müracaat edenler haklarını kaybederler.

Kedi Müsabakasını Kazananlar

Birinci nüshamızdaki Resimli Kedi Hikâyesi'ni en iyi yazarak müsabakayı kazanan çocuklar şunlardır:

1– Fuat Paşa Türbesi civarında (43) numaralı hanede sakin Kahraman Nâzım (Dolma kalem).

2– Sinop Maliye Sandık Emimi Yusuf Ziya Efendi mahdumu Nedim (Bir mektep çantası).

3– Nur-ı Osmaniye'de (5) numarada Nevin Hamdi (Yazı takımı).

4– Fatih Kız Mektebi üçüncü sınıftan Süheyla Süleyman (Altı aylık Resimli Hafta).

5– İstiklal Lisesi beşinci sınıf talebesinden (55) numaralı Hayati.

6– Davutpaşa Orta Mektebi kısım-1 tali birinci sınıf birinci şube talebesinden 168 numaralı Lami.

7– İzmit Alay 31 Mülazım-1 Evvel Cemal Efendi kerimesi Perihan.

8– Vefa Lisesi 387 Niyazi.

9– İzmir'de Kızılçullu Amerikan Koleji'nde Mehmet Naim.

10– Ankara Erkek Lisesi beşinci sınıf 365 Mükettip Gökalp.

Birer Masal Kitabı Kazananlar

11– Tekfurdağ Liva Jandarma Tabur Kumandanı Binbaşı Abdulkadir Bey'in mahdumu Feyyaz Efendi.

12– Ankara Lisesi iptidai beşinci sınıf talebesinden 144 numaralı Abdulvahhap Kemal.

13– Edirne'de Bakkalbaşızade İzzet Bey'in evlat-ı maneviyesi Mehmet Yakup.

14– Bursa'da Saray Caddesi'nde Halk yazıhanesi sahibi mütekit Binbaşı Tahsin Bey'in on yaşında kerimesi Sacide.

15– Ankara Erkek Lisesi altıncı sınıf ikinci şube numara 67 Alaattin.

16– Trabzon Erkek Muallim Mektebi ikinci sınıf müdavimlerinden 356 Mustafa Fevzi.

17– Kastamonu Muallim Mektebi tatbikat üçüncü sınıf talebesinden 96 Halil Rıfat.

18– Bursa'da Ziya Fotoğrafhanesi'nde Fahriye.

19– Sultanahmet'te Tavukhane Sokağı'nda 35 numarada Nevin Osman.

20– İzmir Keçeciler Musevi Mektebi talebesinden Muhammet İhsan.

Küçük Ressamlar

Birinci nüshamızdaki resimleri boyayarak gönderen küçük karilerimiz içinde müsabakayı kazanarak ressam olmak kabiliyetini gösteren çocuklar şunlardır:

1– Kadıköy Orta Mektebi dördüncü sınıftan (26) Fuat Ali (Bir boya kutusu).

2– Darıca'da sabık Muhtar Mehmet Efendi'nin kerimesi Fatma Leman (Bir bebek).

3– Ankara Lisesi İptidai beşinci sınıf talebesinden 144 numaralı Abdulvahhap Kemal (Çikolata).

4– Kastamonu Erkek Lisesi'nde (145) Nüzhet Sabri (Çikolata).

5– Bebek’te Rifat Hikmet.

Hacı Bekir Şekeri Kazananlar

6– Bandırma’da Emin Bülent Bey baldızı Nigâr.

7– Konya Şimendifer Fabrikası’nda Umur-ı Harbiye Müfettişi Bahattin Bey’in mahdumu Darülrifan talebesinden Cavit Süreyya.

8– Erenköyü’nde Enver Paşa Lisesi’nde birinci sınıfta Orhan Hakkı.

9– Adana Lisesi dördüncü sınıf talebesinden (78) numaralı İsmail.

10– Bafra’da Feyz-i Cumhuriyet Mektebi talebelerinden (27) T. Avni.

Evinizde Size Güzel Bir Eğlence, Aşağıdaki Resimleri Boyayınız.

Küçük Fatma bahçede hem oynuyor, hem okuyor. Önünde tavşanı yanında bebesi vardır.

Neriman bebesiyle oynuyor. Ona nasihatler ediyor. “Küçük maymun, büyüünce de böyle uslu olacak mısın?” diyor.

Perihan mektebe giderken yağmur başladı. Küçük yavru derhâl şemsiyesini açtı, kitaplarını koluna sıkıştırdı. Yolda onu görenler, ne sevimli çocuk diyorlardı.

Togan Sevimli Mecmua’nın tarif ettiği oyuncaklardan birisini yapmış, deniz kenarında tecrübeye koyulmuştu. Küçük gemi ne güzel de yüzüyordu.

Bu sahifedeki resimleri evinizde kendi kendinize boyayınız. Mecmuanız o vakit bir kat daha güzel olacaktır. Sakın bu sahifeyi yırtıp bize göndermeyiniz.

Bu resimler müsabaka için değil, sizin eğlenmeniz için konmuştur.

4. SEVİMLİ MECMUA, C:1 Nu. 4

SEVİMLİ MECMUA

Numara – 4

Fiyatı 10 kuruştur

Müsabaka Sahifemiz

Yazısını Yazınız

Yukarıdaki resmin hikâyesini yazıp gönderiniz. Resme yukarıdan ve soldan başlayacaksınız. Hikâyeyi en iyi yazanlara şu mükâfatlar verilecektir.

Birinciye erkekse motorlu bir makine, kızsızsa mükemmel bir bebek, ikinciye dolma kalem, üçüncüye bir mektep çantası, dördüncü ve beşinciye birer oyuncak, altıncıdan onuncuya kadar çikolata, onuncudan yirminciye kadar hususi kutular içinde Hacı Bekir şekeri. Yirmiden elliye kadar kazananlara birer kitap verilecektir.

Gönderilecek cevapların şubat nihayetine kadar elimize gelmiş olması lazımdır. Fotoğrafınızı da beraber gönderirseniz memnun oluruz. Cevap kâğıdına adresinizi yazınız. Zarfın üzerine müsabakanın numarasını kaydediniz.

Resmi kesmeyiniz. Yalnız hikâyeyi yazıp göndermek kâfidir.

Değirmencinin Çuvalları

Yeni Bilmecemiz

Bir değirmenci unlarını çuvallara doldurmuş. Çuvallar üzerinde numaralar varmış. Çuvalları bu resimde görüldüğü üzere tanzim etmiş. Ortaya üç çuval koymuş, onların iki tarafına birer çift çuval koymuş, onların da yanlarına birer tek çuval koymuş. Çuvalları böyle yerleştirdiğinde üzerindeki rakamlara bakmış, orta yerdeki üç çuvalın (196) rakamını vücuda getirdiğini görmüş. Sonra soldaki çift çuvalın vücuda getirdiği 28 adedini yanındaki tek çuvalın 7 rakamıyla darbetmiş yine 196 çıkmış. Sağdaki çift çuvalın 3 4 rakamını yanındaki tek çuvalın beş rakamıyla darbetmiş 196 çıkmamış. Bunun üzerine değirmenciye bir merak sarmış. Çuvalların yerlerini değiştirmeye başlamış. Maksudı iki yandaki çift çuvalların rakamlarını tek

çuvalın rakamıyla darbedince iki taraftan da ortadaki üç çuval üzerinde görünen rakamı elde etmek imiş. Uğraşmış ve bulmuş bakalım siz bulabilir misiniz?

Orta yere üç çuval koyacaksınız. Bu üç çuval üzerindeki üç rakamın vücuda getirdiği yekûn, sağda ve solda bulunan çift çuvalların yanlarında bulunan tek çuvallardaki rakamlarla darbından hasıl olacak yekûna müsavi olsun. Yani şimdiki resimde nasıl soldaki çuvallar adedinin darbından ortadaki rakam husule geliyorsa, sağdakinin darbından da ortadaki yekûn çıksın. Çuvalların yerlerini istediğiniz gibi değiştirebilirsiniz yalnız şekil tanzimini değiştirmeyeceksiniz.

Bu bilmeceyi en iyi halledenlerden birinciye küçük bir sinema makinesi, ikinciye kız ise bir bebek, erkekse tüfenkli bir nişangâh, üçüncüye kazanan çocuğun sinnine göre, kıymetli bir oyuncak, dördüncüden onuncuya kadar çikolata, onuncudan yirminciye kadar suret-i mahsusada yaptırılmış kutular içinde Hacı Bekir şekeri, yirminciden ellinciye kadar kitap, defter ve kalem tevzi edilecektir. Cevapların 1 Mart tarihine kadar idarehanemize gelmiş olması lazımdır. Şimdiye kadar fotoğraflarını göndermeyen çocukların cevaplarına bir de fotoğraf terfik etmeleri ve fotoğrafların altlarına isim ve adreslerini yazmaları iyi olur.

Cevapların altına isim ve adreslerinizi açıkça yazınız. Zarfın üzerine mektubun müsabaka müdüriyetine ait olduğunu ve hangi nüshanın hangi bilmecesinin cevabı bulunduğunu tasrih ediniz.

Müsabakamızda verileceği bildirilen hediyeler Eminönü'nde (Abdi İpekçiler) mağazasının camekânında teşhir edilmiştir. (Alt ortadaki yazı)

Sevimli Mecmua

On beş günde bir perşembe günleri çıkar. Türkiye'nin yegâne çocuk mecmuasıdır. Fiyatı 10 kuruştur. Senelik abonesi 250, altı aylığı 130, üç aylığı 75 kuruştur. Ecnebi memleketler için senelik abonesi 400, altı aylığı 200 kuruştur. *Resimli Ay* veya *Resimli Hafta* ile birlikte bir sene abone olanlara 50 kuruş tenzilat yapılır. İdarehanesi İstanbul'da Suudi Kütüphanesidir.

Sahibi: M. Zekeriya

Sevimli Mecmua

Başmuharriri: Sabiha Zekeriya

Cilt: 1

12 Şubat – 1341

Numara: 4

Hindistan'da Tehlikeli Bir Fil Avı

Meraklı ve Heyecanlı Bir Av Hikâyesi

Ormanın sessizliğini keskin, yılan ısıığı gibi tüyleri ürperten bir ses yırttı.

– Medet!.. Ha küşend... Of!.. Ya seyyah medet!..

Yürekleri parçalayan bu ses ara sıra yükseliyor, sonra tekrar yavaşlıyor homurtular, iniltiler birbirine karışıyordu.

Küçük Orhan titreyerek babasına sokuldu.

– Baba! Korkuyorum! Bu ses ne?.. Korkuyorum.

Orhan on iki yaşlarında kadar bir çocuktur. Geçen yaz tatili Hindistan’da bulunan babasının yanına gitmişti. Mektepte iken “Jul Verne’nin” seyahat romanlarında, coğrafya kitaplarında merak ve hayretle seyrettiğı filleri görmek için babasına yalvarmış, babası da o gün onu civarda köşkleri bulunan ahababı bir Hindistan racasının malikânesine götürmüştü. Hint racaları çok zengindirler. Bu racanın da birçok filleri vardı. Orhan’a hepsini gösterdiler, hatta o birçoklarını okşadı. Hele bir tane en zeki ve uslu görüneni Orhan’ı hortumuna dolayarak hiç incitmeden geniş bir şilte kadar olan kulağının arasına yerleştirmişti.

Raca o gün kederli idi. Fillerinden en güzeli olan “Cemil” civardaki ormana kaçmıştı. Rengi nadir bulunan cinsten beyaz idi. Fazla olarak bu fil çok zeki idi. Terbiyesi için de birçok para sarf edilmişti. Orhan’ın babası fil avını çok merak ettiğinden o gün ormana fili aramaya gidecek olan raca ile beraber yola çıkmaya karar vermişti. Orhan’ı evde bırakacaklardı. Fakat o kadar çok ağladı, yalvardı ki nihayet onu da aralarına almaya mecbur oldular. Şimdi hikâyenin nihayetini Orhan’dan dinleyelim:

“Babam, ben ve raca büyük bir filin üzerindeki köşke yerleştik, köşkün etrafını, birdenbire meydana çıkararak üzerimize atılacak olan düşmanlara karşı korumak için on tane Hintli, ellerinde mızraklar ve kementlerle sardılar. Çünkü dalların arasında saklı olan boğa yılanları, goril

Fil yıkılmadan evvel avcılardan biri elindeki kemendi yılanın boynuna geçirmeye ve mızraklarla vücudunu delik deşik etmeye muvaffak olmuşlardı.

denilen maymunlar veyahut sırtlanların birdenbire avcılarının üzerine atlayarak birkaçını parçaladıkları daima işitilen şeylerdendi. Bundan başka daha '3' filli '10' atlı ve '40' tane mahir avcı etrafa yayılmışlardı.

Ormandaki o korkunç sesi işitince doğrusu çok fazla korkmuştum. Raca ve babam da şaşkın şaşkın etraflarına bakınırken önümüzde yürüyen yerli avcılardan biri koşa koşa geldi. Gözlerinin akı görünüyordu. Racaya telaşlı telaşlı Hintçe bir şeyler söyledi. Herhâlde çok müthiş şeyler söylemiş olmalı ki raca sapsarı kesilerek bize döndü.

– Avcılardan birini büyük bir goril kapmış. Yakalayamamışlar; dalların arasına girip kaybolmuş. Zavallı adam.

Ben hemen sordum:

– Kurtaramaz mıyız?

Raca meyusiyetle başını sallayarak cevap verdi:

– Hayır oğlum!.. Goril şimdi daldan dala sıçrayarak çok uzaklara gitmiştir. Elimizden hiçbir şey gelmez.

Bu yürekler yaralayıcı vakadan sonra size söyleyebilecek kadar mühim bir şey olmadı. Yalnız öğle vakti karınlarımızı doyurmak için bir meydanlıkta fili durdurttuk. Yerlere halılar serildi. Gayet zarif sofrta takımları kuruldu. Hintlilerin avladıkları avları bitirdikten sonra hizmetçilerin ağaçlardan toplayarak kabuklarını soyup getirdikleri Hindistan cevizi ve içindeki sütü, nefis muzları yedik. Oturalı yarım saat olmamıştı ki, iki Hintli bize doğru koşarak ve elleriyle işaret ederek geldiler. Meğer yarım saat mesafede iki fil görülmüş, bunlardan birisinin aranılan file benzediğini zannediyorlarmış. Hemen kalktık, konak yerinde birkaç nöbetçi bıraktıktan sonra söylenilen yere gittik.

Filhakika yarım saat sonra bir meydanlıkta iki fil gördük. Bunlardan birisi beyaz zannedilecek kadar açık renkli idi. Fakat aranılan değilmiş. Birbirinin üzerine hücum ediyorlar, birer arkadaştan ziyade iki düşmana benziyorlardı.

Bu hakikaten görülecek bir manzara idi. Filler müthiş bir surette homurdanıyor, soluyorlardı. Arada bir coşarak, önlerine gelen dalları kırıp ezerek

birbirleriyle çarpışıyorlardı. Eğer bu esnada aralarına bir insan düşse muhakkak yamyası olurdu.

Bu kavgayı bir müddet daha seyrettik. Nihayet racanın emriyle iki fil kementler ile tutularak yere yıkıldı. Bir fil bir kere yere yıkıldıktan sonra artık bir daha kolaylıkla ayağa kalkamazmış. Hatta ben bir kitapta okumuştum. Filler büyük bir ağaca yaslanırlar öylece uyurlarmış.

Terbiye edilmemiş olan bu fillerin kendilerine bir faydası olmayacağı cihetle yalnız dişlerini söktüler. Bundan sonra akşam oldu. O gün beyaz filin hiçbir izine rast gelmemiştik, ateş yakıp tekrar avları pişirdik. Yiyip yattık, yalnız konağın etrafına sabaha kadar nöbetle beklemek üzere avcılar dizildi ve öbek öbek ateşler yakıldı. Bu suretle kaplan, sırtlan, arslan gibi hayvanların hücumlarından kurtulmuş oluyorduk.

Henüz yatmıştık ki ormanı müthiş bir gürültü, uluma, inleme kaplamıştı. Hani bazen kış geceleri sokaklarda mahalle köpekleri ulurdu. Biz onları, çok korkunç ve yürek paralayıcı farz ederdik. Bunun on misli korkunç ve yirmi misli daha yüksek bir ses düşünün, işte arslanın sesi. Atlar kişniyor, filler homurdanıyor. Fazla olarak bu seslere sürü ile dolaşan yabani kedilerin, çakalların ulumasını da ilave ediniz, benim nasıl uyuduğumu takdir etmiş olursunuz; gerek korkudan gerek hayretten babamın göğsüne gittikçe daha fazla sokulmak için uğraşarak sabaha kadar gözümü bile kırpmadım. Yalnız tan yeri ağarırken biraz uyumuşum.

O gün tekrar ormanın içinde beyaz fili aramaya başladık. Cemil hiçbir taraflarda görünmüyordu. Öğleye doğru idi ki birdenbire önümüzdeki fil müthiş bir surette sendeledi ve kükredi... Ormanı inletti. Hortumu ızdırapla kıvrırır gibi havaya kalkıyor, düşüyor, dönüyor, tekrar aşağı süratle bir yere çarpmak ister gibi iniyordu.

Ne oldu?.. Ne oldu? diye sordum.

Raca titrek bir sesle bana cevap verdi:

– Galiba bir yılan file sarıldı. Hakikaten köşkümüzden eğilip bakınca öndeki avcuları götüren filin ayaklarını, büyük ağaç gövdesi kadar kalın esmer bir yılanın sarmış olduğunu gördük. Kıvılcım gibi parlayan gözleriyle kendisini öldürmek için bağırarak, ellerindeki okları, kementleri savuran avcılara bakıyordu. Fili gittikçe daha fazla sıkıştırmış olacak ki, zavallı hayvan bu kadar azaba dayanamayarak büyük

bir gürültü ile, dalları, çatır çatır kırarak sol tarafına yıkıldı. Korkudan gözlerimi kapadım. Kulağıma filin altında kalan avcılarının acı feryatları geliyordu.

Raca hemen yere inerek birtakım sert emirler vermeye başladı. Fil yıkılmadan evvel avcılardan biri elindeki kemendi yılanın boynuna geçirmeye muvaffak olmuştu. Bu anda kafasını sıkıştırdılar, ellerindeki mızraklar ile vücudunu delik deşik yaptılar. Nihayet yılan gevşeyerek fili serbest bıraktı. Birçok müşkülâtle fil kaldırılınca altından ezilen avcılar çıkarıldı.

Meğer vaka şöyle olmuş. Önde giderek etrafı kollayan gözcüler, otların arasında, gömülü iki ucu ağaçların arasında kaybolan büyük bir ağaç kütüğü görmüşler, tabiidir ki bu ağaç kütüğüne kimse ehemmiyet vermemiş. Üzerinden atlayıp geçmişler. Sıra bizim önümüzdeki file gelince, zavallı hayvan da fark edemediği bu kütüğün üzerine basmış, bunun üzerine hakikatte karnını doyurmuş, şimdi yerde serili yatan, bir ‘boğa’ yılanı olan bu kütük, üzerine basan filin iki ayağına birden sarılmış ve sıkmaya başlamış.

Bunları raca bize anlattıktan sonra kendimi tutamayarak sordum:

– Peki yılan hiç kıvıldamadan durur mu? Benim bildiğim yılan hep kıvrışır.

Raca gülererek yanağıma okşadı ve izahat verdi:

– Bu bizim bildiğimiz yılanlardan değilmiş. İsmine ‘boğa’ derlermiş, eğer şimdi karnını yararsak dedi, içinde ya boynuzu, kafasıyla beraber bir ‘karaca’ veyahut bir büyük ‘goril’ bulacağız, ‘boğa’ evvelce tayin ettiği avının geçeceği yol kenarında bir ağacın yüksek dalına sarılır, sonra tam goril veyahut karaca oradan geçerken müthiş bir kuvvete malik olan vücuduyla ona birdenbire atılıp sarılır. Kemiklerini kırıp öldürünceye kadar bağırtı bağırtı sıkır ve çiğnemenin yavaş yavaş yutar. Artık bu şikâr hazmoluncaya kadar bir hafta mı olur bir ay mı, olduğu yerde uzanır, bir ölü gibi yatarmış.

Bu müthiş ve feci vakadan sonra artık mühim bir şey olmadı. Akşama doğru beyaz file rastladık. Kementler ile tutup, biraz vahşileşen ‘Cemil’i daha iyi terbiye etmek üzere racanın malikânesine getirdik.” Orhan’ın söyledikleri burada bitiyor.

S[at]. [A]yn.

Başka Milletlerin Çocukları Ne Yapıyorlar?**Sanatkâr Çocuklar**

Sinemada görüp sevdiğiniz ve alkışladığınız (Ceki Kogan) [Jackie Coogan] ismindeki küçük arkadaşınızı elbette tanırırsınız. Ceki, on iki yaşında bir çocuk olmakla beraber, sinemada çok muvaffak olmuş, namı dünyaya yayılmış bir çocuktur. Bu muvaffakiyeti sayesinde Ceki her sene milyonlarca para kazanır. Bu küçük sanatkâr belki de dünyanın en zengin çocuğudur. Geçen aylarda Ceki Avrupa'yı dolaştığı zaman herkes onu bir padişah gibi karşılamış, istasyonlar ve sokaklar bu Amerikalı sinema artistini bekleyen insanlarla dolmuştu. Küçük yaşta bu muvaffakiyeti bütün çocuklar kıskanmışlardı. Ceki nereye gittiyse milyoner gibi yaşamış, dünyanın en meşhur adamı gibi sevilmiş ve alkışlanmıştır.

Bu mazhariyet yalnız Ceki'ye münhasır değildir. Diğer milletlerin de sanatta muvaffak olmuş çocukları vardır. Bu sahifede gördüğünüz resimler muhtelif milletlerin küçük sanatkârlarını oyun oynarken göstermektedir. Kimi sinemada, kimi tiyatrodada şöhret kazanmıştır. Rollere dikkat ederseniz görürsünüz ki bu küçük artistler hangi oyunu oynuyorlarsa o rolü benimsemişlerdir. Onlar bu muvaffakiyete ermek için küçükten talim görür, ders alırlar. Mekteplerde iken istidadı olanlar ayrılır, terbiye edilirler. Onların mazhar olduğu bu muvaffakiyete siz de erebilirsiniz. Belki içinizde onlardan daha çok muvaffak olacak kimseler vardır. Fakat bizde henüz bu istidadı göstermek için meydan yoktur.

Çalınmış İnci

1– Avni bugün çok kederlidir. Çok sevdiği köyün en ihtiyarı Ali Baba çok hasta idi. Doktor zayıf olduğu için beslenmeye ihtiyacı olduğunu söylemişti. Avni ihtiyar dostunun yanına oturmuş, siz biftek, yumurta, reçel yemelisiniz, diyordu. İhtiyar acı acı gülümsedi. Öyle ama yavrum, bunları almak için param yok, dedi.

2– İhtiyar, sepetçi olduğu için hastalanmazdan evvel birçok sepetler yapmıştı. Avni sepetleri yükledi ve kendi kendine: “Bu çok güzel bir fikir, bunları pazarda onun hesabına satar, ona yiyecek alırım.” diye düşündü. Çarşıya gelince duvarda

asılmış bir ilana rast geldi. Bu ilanda, çalınmış bir dizi inciye bulana büyük bir hediye verileceği yazılıydı.

3– Avni ne yapsam da bu mükâfatı kazansam diye düşündü. Fakat her şeyden evvel sepetleri satmak lazımdı. Fakat zavallının talihi aksi gitti. Sepetleri çok ucuz fiyata sattı. Elindeki para hiçbir şey almaya kâfi değildi. Tekrar köye dönerken bir serçenin uçtuğunu gördü. “Küçük serçe ne de yaramaz yaramaz bakınarak uçuyor” dedi. Mutlak bir yaramazlık yapacak. Gözümü üzerinden ayırmayayım. Serçe büyük bir çınar ağacının üstüne kondu. Avni takip etti. “Seni gidi yaramaz, sen boşuna oraya gitmiyorsun, herhâlde bir şey var.” Avni ağaca tırmandı.

4– Kuşun ağacın içindeki deliğe merakla girdiğini gördü. Bu Avni’nin daha fazla tecessüsünü uyandırdı. Deliğe yaklaştı, elini içine soktu, fakat birdenbire elindekini görür görmez o kadar sevindi ki, sevincinden kendini yere attı, az daha düşecekti.

– İnciyi buldum, diye bağırdı. Bu muhakkak mükâfat vadedilen incinin bir kısmı olmalı, dedi. Hurra... Bu ne güzel kısmet. Bu küçük hırsızın yüzünden ne güzel mükâfat alacağım.

Sahife: 53

Sevimli Mecmua

5– Avni ağaçtan indi. Doğru pazarda ilanın asıldığı yere gidip adresi öğrendi. Ne kısmet, ne kısmet diye kendi kendine seviniyordu. Avni büyük konağa yaklaşınca âdeta biraz hicap duydu. Bu büyük bir paşa konağıydı. Kapıyı açan süslü uşağa: “Affedersiniz, dedi, hanımefendiye kaybolan incisinin bu olup olmadığını sorar mısınız? Şimdi ormanda bir ağacın kovuğunda buldum. Koşa koşa getirdim.”

6– Bir dakika sonra Avni’yi hanımefendinin bulunduğu odaya getirdiler. Hanımefendi inciye görünce sevinçle bağırdı. “Ah işte incilerim. Bunları nerede buldun oğlum?..” Avni serçenin hikâyesini, ağacın yerini anlattı. Hanımefendi “Ne zeki çocuk, nereden serçeyi gözlemek aklına gelmiş, diye şaşıyordu. Artık mükâfatı hak ettin” dedi.

7– Avni’nin elinde elli lirayı saydığı zaman ne kadar sevindiğini tahmin edebilirsiniz. Artık talihim döndü diyordu. Bu para ile Ali Baba’ya ne kadar çok şeyler alabileceğim. Doğru çarşıya döndü, bir bakkal dükkânına girdi. Yağ, yumurta,

reçel, bisküvi, çay, kahve, peynir daha birçok şeyler aldı. Sevinçle köye doğru koşmaya başladı.

8– Ali Baba'nın kulübesine girer girmez bağırdı:

– Ali Baba, sepetlerinizi elli liraya sattım. Bakın, sizi çabuk iyileştirecek ne kadar güzel şeyler aldım. Bu hayatımın en mesut günüdür. Hem bugün salıdır. Salı uğursuz gündür, derler. Buna inananlar ne budala imiş... İşte bu benim hayatımın en zevkli ve en bahtiyar günüdür.

Sevimli Mecmua

Sahife: 54

Resimli Masal

Sülün Sultan

Bir varmış, bir yokmuş, evvel zaman içinde, kalbur saman içinde, develer tellal, pireler bakkal iken bir Ferace kadın varmış...

Herkesin bir derdi var, dertsiz kul olmaz ya! Bu zavallı kadının da çoluğu çocuğu yokmuş, gece gündüz ağlar, Allah'a yalvarırmış:

– Ya Rabbi dermiş, sen büyüksün, ulusun, ne olur bana bir evlat ihsan et. Ama kör, ama topal, ister ağaçtan, taştan, ister hayvandan olsun tek bir evladım olsun.

Masal bu ya; duası kabul olur, kadın gebe kalır ve bir çocuk doğurur. Çocuk dedimse, bunu sakın bildiğiniz çocuklardan sanmayın. Bu bir küçük oğlaktı.

Evvela Ferace kadın bu acayip mahluku sevededi. Fakat keçi yavrusu o kadar güzeldi ki me... me... me... diye küçücük süt gibi beyaz ağzını açarak bağıırır, ipek gibi kıvrırcık kahverengi benekli tüylerini annesinin yüzüne sürerdi.

Nihayet herkes, hele bu Ferace kadın onu o kadar sevdiler ki adını “Sülün” koydular. Sülün tıpkı bir çocuk gibi büyütüldü.

Bir gün Ferace kadın onu okşarken içini çekerek.

– Sülün, dedi... Ah, sen de şimdi komşu kızları gibi olsa idin gider çamaşırlarımı yıkardın.

Sülün sanki bu sözleri anlamış gibi “me, me...” diye giderek, sepeti boynuna takıp geldi. Bu hareketle “Çamaşırları içine koy, götürüp yıkayacağım” demek istiyordu.

Ferace kadın çamaşırları sepete koydu. Sülün koşarak gitti. Filhakika akşamleyin “me, me...” diye Sülün geldi, çamaşırlar yıkanmıştı.

Her gün böyle oluyordu. Sülün çamaşır sepetini götürüyor, akşamleyin onun, Ferace kadın, yıkanmış çamaşırlarını getirdiğini, bazen de evde bulunmadığı vakit ortalığın silinip süpürüldüğünü, yemeklerin piştiğini görüyordu.

Acaba bunları bu küçük oğlak mı yapıyordu?

Bunun cevabını verebilmek için bir gün hep birlikte Sülün’ü takip edelim, işte sepet boynunda meleyerek kapıdan çıktı, bakınız, şimdi köyden çok uzak bir ağaçlıktayız. Tıs... Etrafta uçuşan kuşların cıvıltularından başka bir ses yok... O ne... Sülün etrafına bakındı, sepeti bıraktı, hafif bir titreme... Silkindi, pösteki üzerinden düştü.

Aydın on dördü gibi bir kız oldu. Saçları topuklarına kadar akıyordu... Dudakları bir çift kiraz gibi kırmızı, gözleri bir ahu gözü gibi, kirpikleri kıvrır kıvrırdı. Kollarını sıvadı. Dudakları arasından bir köy şarkısı mırıldanarak çamaşırları yıkıyordu.

Fakat... Galiba burada bizden başka birisi daha var, ağaçlar kımıldadı... Bir baş Sülün’ü gözetliyordu. Bu padişahın ava çıkan küçük oğlu Cem şehzade idi. Cem şehzade dere başında yıkanan Sülün’ü görür görmez yüreğinden tatlı bir acının beynine doğru yükseldiğini hissetti. Ve arkasında duran lalasının elini acıtacak kadar sıkarak,

– Lala, bak, dedi ne güzel kız, ben buna âşık oldum.

Dere başına doğru koşular...

Fakat orada şimdi yeşil otları kopararak beyaz ağzında geveleyen bir oğlaktan başka bir şey yoktu.

Şehzade– Acaba aldandık mı lala?

– Sen bir kız filan görmedin mi?..

– Bilmem şahım, birisi çamaşır yıkıyordu, sepeti de burada fakat kendisi galiba kaçmış.

Şehzade o gece sabaha kadar uyuyamadı. Hep dere başında gördüğü kızı düşünerek ağladı, ağladı.

Güneş doğmadan lalasıyla birlikte dere başına gelip beklediler, öğleye doğru uzaktaki tepeden boynunda sepeti asılı bir keçi yavrusu gözüksü. Geldi, geldi, derenin kenarında sepeti bıraktı. Silkindi, Sülün meydana çıktı. Kollarını sıvadı, türkü söyleyerek, çamaşırını yıkadı. Sonra gene akşama doğru pötekisini giydi, sepeti boynuna taktı; yamaçlara doğru uzaklaştı. Saatlerce, ağaçların arasında sessizce onu gözetleyen şehzade arkasından takip ederek, Ferace kadının evini öğrendi, akşamleyin saraya gelince, sultan hanımın yanına ağlayarak çıktı – Anne dedi, ben bir kıza âşık oldum, onu muhakkak isterim. Padişah babama söyle.

Padişah ilk önce kabul etmedi. Fakat oğlunun hasta olduğunu, günden güne eridiğini görünce “Oğlumu öldürecek değilim ya? dedi. Gidin şunu annesinden isteyin.” Ertesi gün arabalar hazırlandı, hanım sultan saraylılar ve harem ağaları, Ferace kadının evinin önüne geldiler. Ferace kadın şaşkın şaşkın bu kalabalığa bakıyordu. Kızlar ağası ilerledi. – Kadın senin bir kızın varmış dedi. Hanım sultan efendimiz görmeye geldiler. Hadi içeri al.

Benim kızımı mı göreceğ?.. Fakat benim kızım yok, bir oğlağım var, o da bahçede otluyor.

– Her ne ise işte onu görecekler.

Hanım sultan ve kalfa kadın, içeri girdiler, hoş beşten sonra, kızını görebilir miyiz? dediler. Ferace kadın hay hay diyerek Sülün, Sülün gel diye bağırdı. Biraz sonra içeriye Sülün meleyerek, zıplayarak, sıçrayarak girdi. Masanın üzerine çıktı, bir takla attı, fırladı, gitti.

Hanım sultanın ağzı açık kalmıştı. Oğlu bu keçi yavrusunu mu sevmişti? Naçar kalarak sessizce, debdebesiz, tantanasız bir düğünle Sülün’ü şehzadeye aldılar.

Sülün, artık Sülün Sultan olmuştu. Fakat şehzadenin diğer kardeşlerinin mağrur ve kibirli zevceleri ona hiç ehemmiyet vermiyorlar, onu gördükçe bir tekme atarak canını yakıyorlardı.

Her gece el etek çekildikten sonra Sülün pöstekisini çıkararak güzel peri kızı oluyordu. Bir gün vezirin büyük kızının düğünü vardı, hanım sultan ve diğer gelinler oraya gitmek için hazırlanıyorlardı.

Şehzade Cem – Anne bak, Sülün de sana mahzun mahzun bakıyor, onu da götürsene dedi.

Hanım sultan kızdı:

– Bu miskini oraya gelinim diye, nasıl götürürüm? Her tarafı pisler, diyerek elindeki maşa ile kendisine sürünen Sülün’e hızla vurdu.

Sülün “me, me...” diye ağlayarak gitti, odasına kapandı. Orada pöstekisinden sıyrıldı. Bir kılını kopararak yaktı, derhâl bir dudağı yerde, bir dudağı gökte bir Arap gözükererek,

– Emret sultanım, dedi.

– Çabuk bana beyaz elbiseler giymiş kırk silahşor, bir beyaz fil, kırk atlı getir. Bir lahza sonra hepsi hazır olmuştu. Sülün file kuruldu ve etrafa altın yağdıran hademelerin arasından başvezirin düğününe geldi. Hemen etrafını sardılar, buyurun, buyurun diyerek içeri aldılar. Hanım sultan yanına sokuldu. Herkes bu kıza âşık olmuştu.

– Affedersiniz kızım. Nerede oturuyorsunuz?

– Maşacılar Mahallesi’nde efendim.

– Maşacılar Mahallesi olur mu hiç?..

– Olurmuş zahir.

– İsminiz!

– Maşa!..

– Ya!..

Sülün Sultan onlardan evvel kalktı. “Evim uzakta efendim...” diyerek saraya geldi. Tekrar pöstekisini giydi, “me, me” bağırarak şimdi sofalarda geziyordu.

Akşam hanım sultan saraya gelince hemen oğlunu buldu – Ah evladım... Niye sanki bu keçi yavrusunu aldın? Bugün düğüne bir hanımefendi geldi, görme, ne zengin ne zengin, ne güzel! Bayıldım vallahi.

Şehzade Cem “Anne benim oğlağım bana yeter, neme lazım yabancı kızlar” dedi.

Sülün file kuruldu. Ve etrafa altın yağdıran hademelerin arasından başvezirin düğününe geldi.

Bir ay sonra ikinci vezirin düğününde hanım sultan yine hazırlanıyordu. Kendisini de götürmesi için yalvaran Sülün’e elindeki oklava ile vurdu. Sülün ağlayarak odasına kapandı. Hemen silkindi, Arap’ı çağırdı: “Çabuk bana allar giymiş bir fil, allar giymiş bir alay asker, düğüne gideceğim.” dedi. Arap “Baş üstüne sultanım” diyerek kayboldu.

Bu sefer yine düğün evinde etrafa paralar, altınlar saçarak gelen zengin hanımı merdivenlerin alt basamaklarından karşıladılar. Hanım sultan sordu:

- Affedersiniz, kızım, nerede oturuyorsunuz?..
- Oklavacılar da efendim.
- Oklavacılar Mahallesi olur mu?..
- Olurmuş zahir!..
- İsminiz?..
- Oklava!.. efendim.
- Ya!..

Sülün onlardan evvel kalkarak saraya gelip pöstekisini giydi. Hanım sultan o akşam yine şehzadeye düğünde gördüğü hanımı methetti. “Ay, dedi, keşke bu miskin keçiyi almasaydık.” Artık bu hâllere fena hâlde hiddetlenen şehzade üçüncü düğünde odaya saklandı. Ve Sülün’ün pöstekisini sakladığı yeri gözeterek oradan alıp baktı. Akşam Sülün düğünden avdet edince “Ettin mi şehzadem, bana edeceğini” diye ağlarken, hanım sultan ve gelinler geldiler. Sülün’ünün yerinde düğündeki hanımefendiyi görür görmez hepsini bir şaşkınlık aldı. Şehzade Cem gülüyordu.

Hanım sultan o akşam gördüğü hanımı methedemedi. Ve Sülün Sultan ile Şehzade Cem ölünceye kadar mesut yaşadılar.

Sevimli Mecmua

Sahife: 56

Biraz da Gülelim ve Eğlenelim

1– Dehşetli bir kar yağmış, her taraf beyaz örtü ile örtülmüştü. Mahallenin çocukları kar topu oynamaya çıkmışlardı. Karı yuvarlaya yuvarlaya büyük bir top yapmışlardı, akıllarına bir muziplik geldi. Acaba bu topu bir tepeden bıraksalar, yolda gidenlerin ayaklarını kaydırırsalar nasıl olurdu?

2– Kar topunu bir tepenin kenarına getirdiler. Aşağıda bir adam elinde bir elma sepetini, kaymaktan korunarak yavaş yavaş gidiyordu. Topu tepeden aşağı bıraktılar. Zavallı adam arkasından gelen bu kar yığınının darbesiyle neye uğradığını şaşırırdı.

3– Elindeki sepette elma vardı. Kendi bir tarafa elmalar bir tarafa gitti. Kar topu elmaları çiğneyerek ilerliyordu. Zavallı adam, – Eyvah elmalarım gitti, diye bağırıyordu. Yukarıdaki çocuklar onun bu hâline kahkaha ile gülüyorlardı.

4– Tepenin aşağısında da çocuklar buz kayıyorlardı. Arkalarından süratle gelen topu görmediler. Onlar gülerек, eğlenerek kayma yarışı yapıyorlardı. Kar topu süratle üzerlerine doğru geliyordu.

5– Kar topu onları da aldı sürükledi. Biri bir tarafa, öteki öte tarafa düştü. Birbiriyle hem alay ediyor, hem vurulan yerlerini ovuşturuyorlardı.

6– Fakat kar topu bir ağaca vurup dağılınca içinde ne kadar elma varsa dağıldı. Hep birden sıçradılar, elmaları kapışmaya başladılar. Elma sahibi öteki çocukları kovalarken bunlar kendi kendilerine ziyafet çekiyorlardı.

Meccanen Sinema

Bu haftadan itibaren ayda iki defa karilerimize meccanen sinema vereceğiz. Birinci sinemamız yarın Şehzadebaşı'nda Millî Sinema'da verilecektir. Sinema saat dokuz buçukta başlayacaktır. Bütün karilerimiz davetlidir. Geliniz görünüz. Para almıyoruz. Kupon istemiyoruz. Arkadaşlarınızı getiriniz.

Yaramazlıklarımız

Çocuklar, sakın kaçmayınız. Dersinize çalışın. Arada sesleneceğim ha!

Merak etme babacığım.

Ben artık usandım, kitapları kapıyorum.

Sahi! Dışarda ne güzel hava var.

Kaçsak ne kadar iyi olur. Ama ya babam gelip seslenirse?

Biz buradan kaçalım, babama cevabı bizim papağan versin.

Aman yavaş kaçalım.

Çocuklar çalışın, sakın bir yere çıkmayın!

Merak etme babacığım, buradayız çalışıyoruz.

Aferin çocuklara, ne güzel çalışıyorlar.

Deehhhh!

Ağabey ben atlıktan bıktım, biraz da sen beni taşı.

Kendi Oyuncaklarımızı Kendimiz Yapalım

Lastikli Lüverver

Sinek veya kuş avlamak için dükkândan silah almaya ihtiyaç yok. Bunu kendiniz de yapabilirsiniz. Bunun yapılması o kadar basittir ki herhangi bir çocuk yapabilir.

Bu silahı yapmak için iki parça tahtaya ihtiyaç vardır. Bu tahtalardan biri aşağıdaki resimde görüldüğü üzere silahın namlusu, diğeri eli vazifesini görecektir. Bu iki tahta parçasını resimde görüldüğü üzere çivileyiniz. Namlu vazifesini görecektir tahtanın resimde işaret edilen yerinde genişçe bir delik açınız. Bu deliğin içine, lüververin ayağı vazifesini görecektir küçük bir tahta geçirin. Bu tahtayı bir çivi ile tutturursunuz. Namlu vazifesini gören tahtanın ucuna alt taraftan bir çivi çakınız. Bu çivi ile silahın ayak vazifesini görecektir tahtayı kalınca bir lastikle birleştiriniz.

Ayak vazifesini gören tahtanın yukarısında ufak ufak dişler görüyorsunuz. Bu dişleri çakı ile yapabilirsiniz. Ayağı oraya geçirmeden evvel bu dişleri yapmak daha muvafıktır. Resimde yapılan silahın yanında birtakım ufak lastikler vardır. Bu lastikler o dişlerden geçerek namlunun ucuna sarılacaktır. İşte silahınız hazır demektir. Şimdi bu silah ile sinek veyahut diğer küçük hayvanlar avlayabilirsiniz. Silahın ayağını evvela en üstteki lastiği gevşetecek kadar çekiniz, o lastik düşecektir. Sonra birer birer diğerlerini düşürecek kadar çekiniz. Bu suretle silahı altıpatlar gibi beş altı defa atmak mümkündür. Bu silahı yapmak için tahtayı evinizdeki eski bir tahta parçasından, lastiği de herhangi bir kırtasiyecide dükkânından tedarik edebilirsiniz. Bu silahı yapınız, sizin için güzel bir oyuncak olur.

Oklu Uçurtma

Oklu uçurtma her erkek çocuğun kendi kendine yapabileceği ucuz bir oyuncaktır. Okunuz yoksa ok yapmasını bilirsiniz. O kadar güç bir iş değildir. Ortası biraz eğrice kalın bir sopa veya bir tahta işinizi görmeye kâfidir. Bu sopanın iki ucuna kalınca bir sicim bağlayınız, yayınız oldu demektir. O yayın atabileceği büyüklükte bir de ok yapınız.

Şimdi elinizde bu yayla ok varken oklu uçurtmayı yapmak artık çok basittir. Bir mendil veya dört köşe bir bez parçası alınız. Bu bezin dört köşesini müsavi boyda iplerle okunuzun ucuna bağlayınız. Fakat bağlarken resme dikkat ediniz. İplerin boyu birbirinin aynı olacaktır. Bu da bittikten sonra uçurtmanız elinizde demektir. Yukarıdaki resimde görüldüğü üzere bezi okun başına sarınız. Sonra oku şakuli istikamette havaya atınız. Ok havaya çıkarken bez ona mâni olmaz. Fakat inerken bez veya mendil açılır ve uçurtmanız yavaş yavaş uçarak aşağı iner. Yalnız okunuza dikkat ediniz. Bütün marifet oktaadır. Okun başı aşağısından ağır olursa baş aşağı düşer ona dikkat ediniz.

Bu o kadar güzel oyundur ki zevkine doyulmaz.

Sokak Oyunu

Çantayı Kapmaca Oyunu

Oyuncular adetleri müsavi olmak üzere iki kısma ayrılırlar. Bu iki sıra karşı karşıya birbirinden otuz adım fasıla ile uzak dururlar. İki sıranın tam ortasına bir kutu

veya bir sandalye üzerine bir küçük mektep çantası konur. Her iki sıranın birer kaptanı olur. Kaptan kimi isterse çağırır ve çantayı almasını emreder. Her iki sıranın kaptanı da aynı dakikada çağırmaya mecburdur. Oyuncular ikisi birden koşarlar. Hangisi evvel çantayı kaparsa kaçıp yerine avdet eder. Öteki sıradan koşan ve çantayı kapamayan çocuk çanta ile kaçanı kovalar. Onu yerine dönmeden yetişir ve tutarsa kazanır, tutamazsa kaybeder. Çantayı alan tutulmanın yerine gelirse oyunu kazanır, tutulursa oyundan çıkar. Sıralarda bulunan çocuklar sıra ile bu kapmacaya devam ederler. Oyuna hiç fasıla vermeden kaptan derhâl çantayı almak için bir diğerini çağırır. Bu suretle hangi sıranın oyuncuları oyundan daha çok çıkarsa o taraf kaybeder. Kazanan taraf kaptanına hürmet makamında kaptanı omuzlarında gezdirirler.

Kurtarabilirsen Kendini Kurtar

Oyunculardan biri hikâye söylemek üzere intihap edilir. Hikâyeci hikâyesini anlatırken etrafına diz çökenler her biri güya işler, yemek pişirir, sair birçok hareketler yaparlar. Oturdukları yerden epeyce uzakta ya bir ağaç ya başka bir şeyi erişilecek nokta olarak tayin ederler. Hikâyeci hikâyesini anlattığı esnada “Kendini kurtarabilirsen kurtar” der demez hepsi yerlerinden kalkar, ağaca doğru koşarlar, yine aynı süratle yerlerine avdet ederler. En geç gelen hikâyeci olur. Oyun bu suretle devam eder.

Bu oyunu bilhassa mektepte ve bahçede birkaç arkadaş birlikte oynayabilirsiniz. Arkadaşlar arasında eğlenmek için bu oyunları tecrübe ediniz. Biz size her nüshada bir iki küçük oyun göstereceğiz. Bu oyunlar size iyi vakitler geçirecektir.

Sahife: 59

Sevimli Mecmua

Küçük Faydalı Sualler

[Bu nüshamızdan itibaren küçük karilerimizin müşküllerini hal için bir sütun açıyoruz, ailenizin, hocalarınızın halledemediği müşkül sualleriniz olursa bize sorunuz, size bu sütunlarda cevap vermeye çalışacağız. Bu suallerin cevapları size bildiğiniz birçok faydalı şeyler öğretecektir.]

Bir Dağın Yüksekliğini Nasıl Anlarız?

Bir dağın ne kadar yüksek olduğunu nasıl anlarız? Dağı kumaş ölçer gibi veyahut ekmek vezneder gibi ölçemezsiniz. Fakat onun da kolayını bulmuşlardır. Size burada fennin bulduğu müşkül usulleri anlatacak değiliz. Fakat sizin de yapabileceğiniz usulü anlatacağız. Bir dağa çıktığınız zaman beraberinizde bir barometre alınız. Siz dağa çıktıkça hava azalır. Ne kadar yüksekere çıkarsanız hava o kadar hafifler. Hava azaldıkça barometrenin içindeki cıva yukarı çıkar. Bu cıvanın ne kadar yükseldiğini ölçerseniz, dağda ne kadar yükseğe çıktığınızı bulabilirsiniz.

Bir de dağa çıkmadan dağın yüksekliğini ölçmek yolu vardır ki o hayli güç bir iştir. Çünkü hendese işidir. Mualliminize sorunuz size izah etsin.

Kirpiklerimiz Neye Yarar?

Gözlerimizin etrafını saran ve uzunluğu nispetinde gözlerimize güzellik veren kirpiklerin ne işe yaradığını bilir misiniz? Kirpikler iki iş görürler. Evvela gözlerimizi güzelleştirmeye sonra da gözlerimizi korumaya yarar. Yorulduğumuz zaman alnımızdan akan terler, kirpiklerimiz olmasa, gözlerimizin içine akar. Eğer kirpiklerimiz olmasa bu ter damlaları gözümüze girecek, o vakit hem gözlerimiz yanacak hem de görmek kabiliyetimiz azalacak. Bundan maada dışardan gelen toza toprağa karşı gözlerimizi muhafaza eden de onlardır.

Kirpiklerimiz olmasaydı yüzümüz çirkin görünecekti. Hastalıktan kirpikleri düşen adamlara bakınız. Soyulmuş sıçana benzerler.

Lamia Bebeğini Nasıl Uyutuyor?

Lamia bir türlü gözlerini kapayıp da uyuyamayan bebeğine şu “ninni”yi söylüyordu.

Bir var imiş, bir yok imiş; ninni,

Dağda yemiş pek çok imiş; ninni

İki küçük bunu duymuş,

Birbirine hemen uymuş

Bir yaz günü sabah erken

Daha herkes uyuyorken,

Dağ yolunu bir tutmuşlar

Evlerini unutmuşlar.

* * *

Ninem anlatmış Orhan'a

Yolları düşmüş ormana,

Ay çıkmadan güneş batmış

Gölgeler yerlere yatmış.

Güneş kaçıp da gidince;

Ortalığa çökmüş gece.

Kızıl başlı garip kuşlar

Yuvalarda uyurmuşlar.

Yerden cinler bitmişler, ninni:

Periler raks etmişler; ninni

O zaman hiç kimse yokmuş,

Çocuklar pek fazla korkmuş

Acı, acı bağırılmışlar,

Annelerini çağırılmışlar

Korkunç sesler duymuşlar; ninni

Sonra yatıp uyumuşlar; ninni

Geceleyin kızıl kuşlar,

Başlarına koymuşlar;

Üzerinde kiraz bağlı

Yeşil renkli çilek dalı

Sonra yer yer gezip kuşlar

Şu şarkıyı okumuşlar:

“Beşikteki cici bebek,” ninni
“Bizden yalnız bir söylemek,” ninni
“Ormanlar pek fazla ıssız”
“İki küçük itaatsiz”
“Anne; diye bağıyorlar,”
“Gece gündüz ağlıyorlar.”
“Unutmayın bunu sakın!..”

* * *

Pencereye işte yakın
Yorgun sesli, minik kuşlar, ninni
Ağlayarak uyumuşlar; ninni
E; e; e; e...

Abdullah Ziya

Rüzgâr Niçin Ses Çıkarır?

Rüzgâr kuvvetli estiği zaman vızz diye bir ses işitirsiniz. Boş havada bu ses nerden hasıl olur? Bunu merak eder ve kendi kendinize sorarsınız. Bilhassa evimizin içinde pencereden, kapı aralığından, bacadan gelen rüzgâr korkunç bir ses çıkardığı zaman bunu kendi kendinize izah edemezsiniz. Bunun sebebi basittir. Hava rüzgârla harekete gelir. Dar bir yerden geçtiği veya bir eşya ile çarpıştığı zaman ses çıkarır. Bunu kendiniz de tecrübe edebilirsiniz. Bir sopayı havada sert sallayınız. Sopa havayı yararken ses çıkarır. Rüzgâr da havayı dar yerlerde böyle parçaladığı için ses duyarsınız.

Sevimli Mecmua

Sahife: 60

Dünkü Küçükler Bugünkü Büyükler:

**Markoni Bahçede Bir Teneke İle Oynarken Telsiz Telgrafı Nasıl
Bulmuştu?**

Telsiz telgrafı Markoni ismindeki bu İtalyan keşfetmiştir.

Markoni ismini hiç işittiniz mi? Herhâlde (Markoni) ismini bilmiyorsunuz bile, telsiz, telgraf, telsiz telefon sözlerini işitmişsinizdir. Telsiz telgraf tel olmaksızın telgrafı bir taraftan bir tarafa nakleden makinelerdir. Telgrafları bizde bir yerden diğer yere telle naklederler. Hâlbuki başka memleketlerde telgrafları telsiz olarak naklederler. Belki bir vapura bindiğiniz zaman vapurun telsiz telgraf makine dairesine girmişsinizdir. Orada deniz ortasında küçük bir makine ile bütün dünya ile nasıl muhabere edildiğini görmüşsünüzdür. Telsiz telgraf bugün vapurların, balonların, tayyarelerin kara ile temasını idame eden en mükemmel muhabere vasıtasıdır. Şimdi bir de telsiz telefon makinesi icat etmişlerdir. Bu makine ile nutuk veriyor, konferans veriyor, müsamere veriyorlar. Evinizde oturduğunuz yerde dünyanın bir ucunda verilen konferansı dinleyebilirsiniz. Bu yeni makine şaşılacak bir şeydir. Bir küçük boru size günlerce uzak yollardan ses getirir.

İşte insanlara bu iki ihtirayı hediye eden adam (Markoni)dir. Markoni bir İtalyandır. Küçükten beri makineciliğe, mühendisliğe merakı vardı. Ailesi fakirdi. Ona istediği parayı veremiyor, onun istediği gibi tecrübe yapmasına müsaade etmiyorlardı. Fakat Markoni çok meraklı bir çocuktur. Elektriğe dehşetli merakı vardı. Bir gün bahçede arkadaşlarıyla birlikte oynuyordu. Bir ağacın tepesine bir teneke geçirmişlerdi, onu taşıyıp duruyorlardı. Hava bozuktu. Bu tenekenin elektriklelendiğini gördüler. Bu Markoni'nin cevval zekâsını harekete getirdi. Demek havada elektrik vardı. Ondan sonra tecrübeye başladı. Ve nihayet havada elektriği bulmaya muvaffak oldu.

Fakat henüz daha çocuktur. İtalya'da ona kimse ehemmiyet vermedi. Markoni müteessir oldu. Babasından biraz para aldı. İngiltere'ye gitti. Orada büyük bir bahçede tecrübe yaptı. Gazete muhabirleri geldiler, Markoni'yi makine başında gördüler. Onun ihtiraından bahsettiler. İngiltere Postanesi derhâl Markoni'yi çağırdı. Ve daha büyük bir tecrübe yapmayı kararlaştırdılar. Buzlu dağlara gittiler. Oradan Londra'ya telsiz telgrafla haber gönderdiler. Bu tecrübelerde muvaffak olunca (Markoni)nin ehemmiyeti arttı. Posta Nezareti Markoni'ye mühim bir para verdi. Ve ilk defa 1897 tarihinde, yani bundan 27-28 sene evvel, telsiz telgraf tecrübeleri yapıldı.

Telsiz telgraf keşfedildiği zaman kimse bu ihtirain ehemmiyetini anlamadı ve Markoni'ye inanmak istemedi. Hiç telsizle telgraf nasıl nakledilebilirdi? Bu ihtirain evvela vapurlara tatbik ettiler. Bir gün deniz ortasında batmak üzere bulunan bir vapurdan imdat işareti geldi. Etrafta telsiz telgrafla haberi alan vapurlar imdat isteyen vapurların yardımına koştular. Beş on dakika içinde vapurda batmak üzere olan yüzlerce insanı kurtardılar. O vakit telsiz telgrafın ehemmiyeti dünyaya yayıldı. Herkes bu yeni ihtirain insanlara ne kadar büyük yardımı olacağını o vakit anladı.

Bu keşif günden güne büyüdü. Bugün artık bir ihtiyaç hâline girdi. Denizde dalgaya tutulan, batmak üzere olan vapurları telsiz telgrafın birçok defa kurtardığı vakidir. Telsiz telgraf kadar faydalı bir ihtira yoktur. Şimdi telsiz telefon da buna ilave edilirse Markoni'nin insaniyete yaptığı hizmetin büyüklüğünü takdir edebilirsiniz.

Markoni ilk makinesine tecrübe yapıyor.

Markoni atölyesinde tecrübe yaparken

Bedava Sinema

Bütün karilerimizi davet ediyoruz.

Yarınki cuma günü Şehzadebaşı'nda (Millî Sinema)da meccanen sinema gösteriyoruz.

Saat 9.30'dan 11'e kadar.

Para almıyoruz, kupon istemiyoruz.

Sahife: 61

Sevimli Mecmua

Hayvanlar Arasında

İnsan Gibi Hayvanlar

Hayvanlar Arasında

Şu sokakta veya evde gördüğünüz köpek ve kedileri hayvan diye gülüp geçmeyiniz. Onlar da sizin gibi canlı, onlar da sizin gibi akıllıdır. Yalnız onları anaları, babaları sizi büyüttükleri gibi büyütüyor. Gözlerini açınca kadar birkaç gün baktıktan sonra sokağa atıyorlar. Zavallı yavrucaklar kendi kendilerine didinip yaşamaya çalışıyorlar. Sokaklarda ve çamurlar içinde sürüne sürüne geçirdikleri bir hayat içinde onlardan fazla bir şey beklenebilir mi? Çamurlar içinde büyüyen insan yavrularından bile ne beklenebilir ki? Hâlbuki bu sahifedeki hayvanlara bakınız.

Bunları küçükten almışlar, terbiye etmişler yetiştirmişler. Şimdi bir insan gibi yemek yemesini, iş görmesini, itaat etmesini biliyorlar. Kediye balık taşımak hayli maharettir değil mi? Evinizde kedi, balığı yalnız görünce kapıp kaçır değil mi?

Hâlbuki burada sahibi ona balığı teslim etmiş de, kedi, küçük bir çocuk gibi, boyundan büyük balığı sürüklemeye çalışıyor. Sonra hiç geçinemedikleri köpeklerle kardeş gibi bir arada yaşıyorlar. Ya tavşanlara ne dersiniz? İnsan görünce bucak bucak kaçan ve insan yüzü görmek istemeyen bu zeki hayvancağızı uslu akıllı bir ev kadını bile yapmışlar. Eline ütü vermişler, ona ütü yaptırıyorlar. Bunu olur olmaz çocuk bile beceremez.

Bir kediye de bir bahçe arabası vermişler, arabanın içine dondurma kutusu oturtmuşlar, ona dondurma sattırıyorlar. Bir küçücük hayvanın elinde dondurma kutusu ile (Dondurmacı) diye bağırarak gezişine can dayanmaz değil mi?

Hayvanların birbirleriyle anlaşmak ve sevişmek ve çocuklar gibi ufak tefek işler yapmak hususunda ne kadar becerikli olduğunu belki siz de tecrübe etmişsinizdir.

Bizim komşunun bir köpeği vardı. Sahibi öldükten sonra arkasından eve kapandı. Yemedi, içmedi, bağıra bağıra, inleye inleye öldü gitti. Âdeta teessüründen intihar etti. Bunun gibi ne sadık ne uslu ne becerikli köpekler vardır. Evine yemek taşıyan köpekler az değildir. Kediler de uslulukta onlardan geri kalmaz. Evde kendisini sevdirmek için yılan gibi kıvrılarak kuyruk sallayan kedinin hâli ne güzeldir.

Hayvanları bu kadar yola getiren, onlara insan gibi iş yapmasını öğreten terbiyedir. Yoksa bunlara bakıp da bu hayvanların diğerlerinden daha akıllı olduğunu zannetmeyiniz. İnsan yavruları onlardan her vakit daha zeki ve daha akıllıdırlar. Fakat onlar da terbiye görmek isterler. Sizi de güzel terbiye eder, güzel büyütürlerse dünyada insanlara ve milletinize hizmet edebilecek büyük adamlar olarak yetişebilirsiniz.

Üç Ahab Çavuşlar

Balık Taşıyan Kedi

Yarın sinemaya geliniz. Saat dokuz buçukta başlıyor. Para istemiyoruz.

Resimli Din Hikâyeleri

Hazreti İbrahim'in Hikâyesi

Hazreti İbrahim Babillilerin arasına Allah'ın emriyle geldi. Babilliler doğru yolu bırakmışlardı. Yıldızlara tapıyor, Allah'ı tanımıyorlardı. İbrahim onlara Allah'ın azamet ve kudretini, uluhiyetini anlatmaya çalıştı. Onlara Allah'ın bir olduğunu söyledi.

Kavmi onun sözlerine inanmadıktan başka, Babil meliki (Nemrut) ona pek çok eza etti. İbrahim bunlardan gördüğü bin bir türlü meşakkatlere mütehammil, Rabbinin ona yeryüzünde tevdi ettiği işi bitirmek için her derde müteşekkir, onları Hak yoluna getirmeye çalışıyordu. Bir gün dalgın, kavmini nasıl yola getireceğini düşünüyordu. Gözüne kızıl bir alev göründü. Sanki yerle gök tutuştu. Gözlerini kapadı, Cenabıhak yine bir nur gibi gözlerine göründü ve ona seslendi:

– Ya İbrahim, bu topraklardan çık, asilerin günahı denizlerden büyük. Vatanını, babanın toprağını terk et. Seni başka bir toprağa götüreceğim. Seni büyük bir millet reisi yapacağım. Bunlara Hak yolu, doğru yolu öğret. Bütün insanlara hükmeden bir Allah'ın evlatları olduklarını öğret...

İbrahim Allah'ın emri üzere vatanından çıktı. Kardeşi Lut ve karısı Sara da onunla beraber çıktılar. İbrahim Şam'a geldi. Bu gurbet illerde, garip ve yabancı dolaşıyordu. Cenabıhak yine kendisine göründü:

– Ya İbrahim, korkma, nevmite olma, imanını bozma... Seni bu yabancı topraklara sahip yapacağım. Sen bu âdemlerin babası olacaksın...

İbrahim Cenabıhakk'ın görüldüğü bu yerde bir mabet yaptı. Kavmini mabede davet ile kendilerine Cenabıhakk'ın birliğini ve azametini anlattı... Birçokları kendine iman etti. Bir kısmı da yine kendisini istihza ile birçok müşkülata uğrattılar. Fakat İbrahim bir kısmını olsun yola getirmekle vazifesini yaptığına kaniydi. Cenabıhak bir gün yine kendisine göründü ve dedi ki:

– İbrahim korkma, yılma, müşküller sana korku vermesin... En güzel mükâfat en güç elde edilendir. Senin de mükâfatın büyüktür.

İbrahim cesur ve mümin bir sesle cevap verdi:

– Ya Rabbi, ben insanları Hak yola getirmek için hiçbir engelden korkmuyorum. Önüme dağlar dikilse geçip gideceğim. Ta ki ism-i celalinizi dört kıtada tanıtacak, yeryüzünde tek bir müşrik bırakmayıncaya kadar çalışacağım. Yalnız, Rabbim bana ne mükâfat vereceksin... Ben hiçbir şey istemiyorum. Yalnız senden bir dileğim var, onu kabul et... Ömrüm geldi geçti. Tek bir çocuk yüzü görmedim. Bana bir çocuk ihsan et...

Cenabıhak İbrahim'in bu talebini duydu:

– İbrahim, sabret... Sabrın insanı en erişilmez zirvelere yetiştirdiğini unutma.

Hazreti İbrahim'in karısı Sara çocuğu olmadığından müteessirdi. Bir gün kocasına dedi ki:

– Cenabıhak beni analık saadetinden mahrum etti. Sen evlen, belki çocuğun olur... Sana hizmetçim Hacer'i vereyim, belki onun yüzünden evlat sahibi olursun.

Hacer Sara'nın Mısırlı cariyesiydi. Onu on yaşında yanına almış, büyütmişti. İbrahim Hacer'le evlendi. Hacer hamile olunca Sara kıskandı, kocasına dedi ki:

– İbrahim, sen Hacer'i bana tercih

Ya İbrahim, bu topraklardan çık. Bunlara Hak yolu, doğru yolu öğret.

Sahife: 63

Sevimli Mecmua

ediyorsun. Ben bütün ızdıraplarıma göz yumarak senin çocuğun olması için her derde katlandım. Şimdi senin bu hareketin günah değil midir? Cenabıhak aramızda hakem olsun...

İbrahim, her zaman haksızlığa karşı bayrak açan peygamber, kendisinin böyle bir haksızlıkla itham edilmesine razı olmadı. Karısına dedi ki:

– Sara, Hacer senin esirindir. Ona nasıl istersen muamele et.

Sara kocasından aldığı imtiyazdan sonra Hacer'e çok fena muamele etti. Zavallı esir, o güne kadar çektiklerine sabrettiği hâlde artık hamile[liği]nin son günlerinde Sara'nın gösterdiği huşunete dayanamadı, kaçtı.

Hacer, ıssız çöllerde, çıplak ayaklarla soluyarak kaçıyor. Bu nihayetsiz çölün ufkunda şimşek gibi bir nur çaktı. Beyaz kanatlı bir melaike Hacer'in yolunu kesti:

– Hacer, Sara'nın esiri, Mısır'ın küçük kızı, nereden geliyorsun? Nereye gidiyorsun?..

Hacer bu ıssız kırmızı çölde gözüne görünen melaikenin önünde diz çöktü. Yalvaran bir sesle ona cevap verdi:

– Hanımım, Sara'dan kaçıyorum.

– Hacer, dünyada muradına ermeyen insanların kusurunu affetmek muradına erenlerin vazifesidir. Haydi hanımına dön ve diz çök, af dile. Cenabıhak sana bir erkek çocuk ihsan edecek, ismini İsmail koy.

Hacer, geldiği yoldan yine soluyarak hanımına döndü. Af diledi. Ve az zaman sonra bir erkek çocuğu oldu. İsmi melaikenin tavsiyesi üzere İsmail koydu.

Hazreti İbrahim bu lütfundan dolayı Cenabıhakk'a nasıl teşekkür edeceğini bilemiyordu.

İbrahim bir gün yazın şiddetli sıcağından müteessir, kulübesinin önündeki çayırda yalnız oturuyordu. Derin bir hayal ve istiğrak âlemine dalmıştı. Saatlerce böyle gözleri kapalı bir hâlde kaldı. Bir dakika gözlerini açtı. Üç yolcu[yu], kebelere sarılmış evine doğru giderlerken gördü. Yerinden kalktı, hemen yanlarına koştu:

– Hoş geldiniz, misafirler, dedi.

– İzin verirseniz size biraz su getireyim. Ayaklarınızı yıkayınız. Oturunuz, bu çadır altında istirahat edin, ben size sıcak ekmek getireyim. Bir parça dinlenir, yürümek için kuvvet alır, sonra yolunuza devam edersiniz. Kulunuzun kulübesine bunun için geldiniz değil mi?

Yolcular İbrahim'i, kumandan olan fertlere karşı gösterdiği bu mütevazı tavırlı peygamberi, büyük bir takdirle süzdüler ve:

– Haydi bakalım, söylediklerini yap da görelim, ya İbrahim!..

İbrahim kulübesine girdi, karısına dedi ki:

– Haydi Sara, misafirlere külde biraz ekmek pişir.

– Kendisi de sürüsüne koştu, taze bir kuzuyu adamlarına kestirdi, kendisi pişirdi. Misafirlerine ekmek, kuzu, yağ ve süt ikram etti. Onlar büyük bir iştiha ile yerken kendisi de yanlarındaki ağacın altına oturdu.

Yolcular yemeklerini bitirdikten sonra İbrahim'e sordular:

– Karın Sara nerededir?

İbrahim cevap verdi:

– Kulübede çalışıyor.

– Sara'ya tebşir et. Gelecek sene buraya tekrar geldiğim zaman onu bir erkek çocukla beraber bulacağım. Adını İshak koyun.

Sara kapının arkasında bunu işitince kendi kendine güldü:

– Ben artık ihtiyarım, kocam da öyle, benim nasıl çocuğum olur?

Dışarıdaki misafirlerin üçü de ihtiyar, beyaz saçlı, beyaz sakallı nurani adamlardı. İçlerinden biri dedi ki:

– Sara niçin gülüyor? Dünyada olmaz ne vardır? Cenabıhak için zor ve imkânsız şey olur mu? Onun azamet ve kudreti için her şey mümkün ve kolaydır.

Üç beyaz saçlı ihtiyar, üç nur gibi geldikleri yola döndüler, İbrahim'in gözünden kayboldular.

Beyaz kanatlı bir melaike Hacer'in yolunu kesti. Hacer, Mısır'ın küçük kızı, nerden geliyor nereye gidiyorsun? diye sordu.

Sevimli Mecmua

Sahife: 64

Muharriri: Cohan Sipeyri

Mütercimi: Sabiha Zekeriya

Haydi

Sevimli Mecmua'nın Romani

İhtiyar bu kadar gaybubetten sonra tekrar bir gün çıkıp geldi. Elinde galiba bir miktar parası vardı. Çünkü oğlu (Tobias'a) mimari tahsil ettirdi.

Oğlu çok çalışkan bir çocuk çıktı. Bütün (Öfli) halkının kendine teveccüh ve muhabbeti vardı. Lakin ihtiyara hiç kimsenin emniyet ve hürmeti yoktu. Hakkında

işitilen rivayet de çok fena idi. Güya askerde bir arkadaşını öldürmüş, Napoli'den kaçıp köye gelmiş diye söylerlerdi. Ne de olsa bizim akrabamızdır.

Büyükannem onun ninesiyle kardeşti. Bunun için biz ona dayı çağırırız. (Düzme)lideki akrabalarımız hep baba tarafından olduğu için hepsi ona dayı çağırır. Bu sebeple bütün köy de ona dayı diyor. Alm Dayı demelerinin sebebi de, Alm Dağı üstünde oturmasıdır.

– Peki oğlu (Tobias) ne oldu?

– Bekle, şimdi anlatacağım. Hepsini bir solukta söyleyemem ya!..

Det devam etti:

– (Tobias) vaktini (Mels) şehrinde geçirdi ve orada yerleşti.

– Dörfli ile alakasını tamamıyla kesti. Ve orada ablam (Adelayet) ile evlendi. Onlar daha küçükten birbirlerini isterlerdi. Onlar evlendikten sonra çok mesut oldular lakin bu saadet çok sürmedi. İki sene sonra bir gün (Tobias) yeni yaptığı bir evin üstünde çalışırken üzerine bir kiriş düştü. Ve onu öldürdü. Zavallıyı çehresi parça parça olmuş bir hâlde evine getirdikleri zaman ablam korktu, büyük ızdırap içinde kendini kaybetti. Dehşetli bir hummaya tutuldu. Bu hastalıktan kurtulması kabil olmadı. Zaten her zaman zayıf, nahif bir kızdı.

Hastalığı o kadar ağırdı ki, bazen buhran içinde sayıklar, uyuyor mu, uyanık mı anlaşılmıyordu. Kocasının ölümünden iki hafta sonra onu da gömdüler. Bu iki sevdazedenin ölümü herkesin ağzında idi. Herkes bir taraftan bu zavallı gençlere acıyor, bir taraftan bunun Alm Dayı'nın günahkâr hayatına bir ceza olduğunu söylüyorlardı. Hatta bunu dayının yüzüne karşı bile söylediler. Köyün papazı resmi surette tövbe ve istiğfar etmesini ihtar etti fakat o bildiği yoldan şaşmadı, bilakis herkesten gördüğü bu unfa şiddet onu bir kat daha aksi ve muannit yaptı. Uzun zaman hiç kimse ile konuşmadı. Ve herkes ondan içtinap etti.

Bir gün herkes ansızın yeni bir haber duydu. Alm Dayı köyden kaçmış, Alm Dağı'nın üstünde kendine bir kulübe yapmış, orada yaşıyormuş. O bundan sonra artık şehre inmedi. Daima bu dağın tepesindeki kulübesinde, köy halkına düşman olarak yaşadı.

(Adelayet) öldükten sonra bıraktığı bir yaşındaki mini mini çocuğunu ben aldım. Şimdiye kadar biz baktık. Geçen sene annem öldü. Ben kaplıcalarda oda hizmetçiliği yapıyordum. Çocuğu (Bekırserdof)ta küçük bir ücretle ihtiyar bir kadının yanına yerleştirdim. Çocuğu bakacak adam bulduktan sonra bütün kış bu kaplıcalarda kalabilirdim. Fakat geçen sene yine bu kaplıcalarda hizmet ettiğim madam bu sene yine tekrar Frankfurt'tan geldi. Şimdi beni de evine beraber alıyor. Gayet iyi bir ücret veriyor. Çocuğun yüzünden bu işi kaybetmek istemedim. Öbür gün sabah gidiyoruz. Orası çok iyi bir yerdir.

– Şimdi, çocuğu büyükbabasına teslim etmek için mi Alm'ın yukarisına tırmanıyorsun? Böyle bir şeyi düşünebildiğine bile hayret ediyorum. Det!

– Ne demek istiyorsun?.. Yani çocuğa karşı fedakâr olmadığımı mı söylemek istiyorsun? Hayır, Barbel ben şimdiye kadar vazifemi yaptım.

–Mabadı gelecek nüshada–

Sinemaya Geliniz

Bütün karilerimizi davet ediyoruz.

Yarın sabah saat 9.30'da

Şehzadebaşı'nda (Millî Sinema)da

Bedava Sinema

Parasız sinema seyrediniz. Gülünüz ve eğleniniz. Fırsatı kaçırmayınız.

Müdür-i Mesul: M. Zekeriya

Ebussuut Caddesi: “Marifet” Matbaası

Her Nüshada Karilerimize Beş Lira Veriyoruz Acaba Sizin Fotoğrafınız Var mı?

Her nüshamızda beş çocuğun resmini neşredeceğiz. Resim sahiplerini tanımıyoruz. Fotoğrafçımız sokakta veya mektepten çıkarken tesadüf ettiği çocukların resimlerini alıyor. Fotoğrafçımız yalnız İstanbul'da değil Türkiye'nin her tarafını dolaşıyor. Sizi her yerde görebilir. Bu sebeple her nüshada fotoğrafımız çıkabilir. Sokakta fotoğrafçımızla tesadüfünü beklemek istemeyen çocuklar fotoğraflarını doğrudan doğruya idarehanemize gönderebilirler.

Elimize geçen fotoğraflardan her nüsha beş tane neşredebiz. Fotoğrafları intişar eden kimseler idarehanemize müracaat edip birer lira alabilirler. Lirayı almak için ya doğrudan doğruya idarehanemize müracaat edip o fotoğraf sahibi olduğunuzu ispat etmek veyahut posta ile fotoğrafınızı göndermek lazımdır. Eğer evvelce bize fotoğrafınızı göndermiş ve fotoğrafınızın arkasına isim ve adresinizi de yazmışsanız ayrıca müracaata ihtiyaç yoktur. Biz lirayı doğrudan doğruya adresine göndereceğiz.

Yukarıda fotoğrafları neşredilen çocuklar idarehanemize müracaat ettikleri takdirde birer lira alabilirler. Müracaat müddeti iki haftadır. İki hafta sonra müracaat edenler haklarını kaybederler.

Kadının o[cu]klarını Bulanlar

Birinci Bilmecemizi Halledenler

İki numaralı nüshamızda, kadının kaybolan çocukları kaçtır سوالinin cevabı: Kadının on iki tane çocuğu vardır. İki tane pabucun altında ve küçük sazlıklar arasında, biri pabucun içinde diğerleri de büyük sazlıktadırlar.

Bu bilmeceyi doğru halledenler arasında çektiğimiz kurada:

Birinciliği– Manisa’da İlk Kız Mektebi beşinci sınıftan 259 Sıddıka Neşet Hanım. (Hediyesi bir fotoğraf makinesi.) Hediyeniz posta ile gönderilmiştir.

İkinciliği– Antalya Orta Mektep birinci devreden 26 Hüseyin Fikri. (Bir dolma kalem) Hediyeniz posta ile gönderilmiştir.

Üçüncülüğü– Sıhhat Yurdu’nda Operatör Esat Bey’in kliniğinde Zehra Hanım’ın kızı Naciye: Bir dikiş takımı.

Kitap Kazananlar

Edirne’de Trakya Kız Numune Mektebi’nden beşinci sınıfta Leman İbrahim.

Galatasaray’da ikinci sınıfta 347 Kemal Kâzım.

İzmir Bellavista Darüleytamı dördüncü sınıftan 67 Ali Fuat.

Hadımköy Mekteb-i İptidai birinci sınıfta 48 Sabire.

Bafra’da Vatan Mücellithanesi sahibi vasıtasıyla Avni.

İzmir: Ali Fuat.

İzmir: Muhlis.

Manisa: Sıddıka.

İstanbul: Ali Rıza.

İstanbul: Kemal Kâzım.

Gülhane: Sedat İhsan.

Tekfurdağ Büyük Kız Sanayi Mektebi ikinci sınıf talebesinden Hayriye İbrahim.

Adana Kız Muallim Mektebi talebesinden 166 Fahriye Hanım.

Resim Nereye Aitti?

İkinci Bilmecemizi Halledenler

İkinci bilmecedeki sorunun cevabı: Resim birinci nüshadaki (Kaçan Top) yazısına aittir. Bilmecemi halledenler arasında çektiğimiz kurada:

Birinciliği– Ortaköy’de Taş Merdiven’de Feritpaşa Apartmanı’nda 23 numarada Belkıs Sefer. Bir oyuncak (Lütfen idarehanemize uğrayıp alınız).

İkinciliği– Konya Ticaret Mektebi birinci sınıf talebesinden Afif Ulvi.

Oyuncak hediyeniz posta ile gönderilmiştir.

Üçüncülüğü– Gemlik Umur Bey İlk Erkek Mektebi’nden 92 Halil Hilmi. Oyuncak hediyeniz posta ile gönderilmiştir.

Çikolata Kazananlar

Robert Kolej’den Cevat Cami, Ankara Erkek Lisesi beşinci sınıftan 143 Muhip Atalay, İzmir’de Keçecilerde 73 numarada Çizmece Muhammet Seyf Efendi mahdumu Muhlis, Ankara’da Eczacı Süreyya Bey’in kerimesi Mesude, Denizli Orta Mektep beşinci sınıf talebesinden 343 Mahmut Esat, Gülhane Hastanesi Hariciye (1) Koğuşu’nda Sedat İhsan, Halıcıoğlu Darüleytamı’nda 647 Ali Rıza.

Sevimli Mecmua

On beş günde bir çıkar. Türkiye'nin yegâne çocuk mecmuasıdır.

Bir aydan beri bütün çocukları meşgul eden mesele Sevimli Mecmua'dır. Bütün çocuklar bu güzel mecmuayı okumak için sabırsızlanıyorlar. Mektebinizde başka çocukların elinde gördüğünüz (Sevimli Mecmua'yı şüphesiz siz de okumak istiyorsunuz. Öyle ise size bir fırsat veriyoruz. Bize derhâl bir fotoğrafınızı gönderiniz. Her nüshamızda beş çocuğun fotoğrafını neşredeceğiz. Fotoğraflarını (Sevimli Mecmua)da gören çocuklar idarehanemize müracaat edip birer lira alabilirler. Bu lira ile ister şeker alınız ister Sevimli Mecmua. Bu lirayı kazanmak için sizden hiçbir şey istemiyoruz. Yalnız fotoğrafınızı gönderiniz. Ve fotoğrafınızın arkasına okunaklı bir tarzda isminizi ve adresinizi yazınız. Acele ediniz çünkü resminiz bizim elimize ne kadar erken varırsa o kadar çabuk neşredilebilir. Sevimli Mecmua size şimdiye kadar görmediğiniz, işitmediğiniz kıymetli mükâfatlar da verecektir. Müsabakalara iştirak ediniz.

Sevimli Mecmua'nın yazıları, resimleri şimdiye kadar görmediğiniz şeylerdir. İçinde renkli bir oyuncak ilavesi vardır. Sevimli Mecmua'yı okuyunuz, seveceksiniz ve beğeneceksiniz.

Fiyatı 10 kuruştur. Senelik abonesi 250, altı aylığı 130 kuruştur. (Resimli Hafta) ile birlikte abone olursanız elli kuruş tenzilat da yaparız.

Fotoğraflarınızı Gönderiniz ve Abone Olunuz

5. SEVİMLİ MECMUA, C:1 Nu. 5

SEVİMLİ MECMUA

Numara: 5

26 Şubat 341

Fiyatı 10 kuruştur

İstanbul Marifet Matbaası

Müsabaka Sahifemiz

Bu Resmi Yapabilir misiniz?

Kedi müsabakası bize cesaret verdi. Küçük karilerimiz kedi resmini yapmakta o kadar büyük muvaffakiyet gösterdiler ki bu defa onlara yeni birer resim vermekten kendimizi alamadık. Bu sahifede gördüğünüz leylek resmini tıpkı kedi resmi gibi büyütüp göndereceksiniz. İsterseniz bu kez, yatay gölge veriniz. Resim ne kadar büyültülür ve ne kadar hatlarına itina edilirse o kadar makbuldür.

Bu resmi en iyi yapanlar arasında şu mükâfatlar tevzi edilecektir:

Birinciye küçük bir sinema makinesi, ikinciye mükemmel bir boya takımı, üçüncüye otomatik bir şimendifer, dördüncü ve beşinciye birer oyuncak, altıncıdan onuncuya kadar çikolata, onuncudan yirminciye kadar şeker, yirminciden otuzuncuya kadar birer kitap verilecektir:

Bu müsabakanın cevabı mart on beşe kadar idarehanemize vasıl olmuş bulunmalıdır.

Bu Bahçeyi Dörde Ayırınız

Ahmet Efendi'nin Erenköyü'ndeki evinde geniş bir bahçe vardı. Ev, bahçenin bir köşesinde yapılmıştı. Ahmet Efendi'nin iki erkek, iki de kız çocuğu vardı. Bir gün çocuklar babalarına müracaat ettiler. Bahçede her birine bir yer ayırmasını ve bu yerde her birinin ayrıca çiçek ekeceğini söylediler. Babası bu tekliften memnun oldu. Bahçeyi çocukları arasında dört müsavi kısma ayırmaya karar verdi. Ahmet Efendi

bahçeyi çocukları arasında dört müsavi kısma nasıl taksim etmişti? Bunu bulanlara şu mükâfatlar verilecektir:

Birinciye bir dolma kalem, ikinciye bir mektep çantası, üçüncüye mükemmel bir zeplin, dördüncü ve beşinciye mükemmel oyuncaklar, altıncıdan onuncuya kadar kazananlara çikolata, onuncudan yirminciye kadar şeker, yirmiden otuza kadar kazananlara birer kitap verilecektir.

Müsabakanın cevapları 15 Mart'a kadar elimizde bulunmak lazımdır.

Bilmecenin Doğrusu

Bu nüshamızda neticesi ilan edilen bilmecenin doğru halli aşağıdaki resimde olduğu gibidir:

Yarın Sinemaya Geliniz

Yarınki cuma günü bütün Sevimli Mecmua karileri sinemaya davetlidirler.

Sinema saat 9'da başlayacaktır.

Fevkalade bir program vardır. Para istemiyoruz. Yalnız 16'ncı sahifedeki kuponu göstermek mecburidir.

Kuponu kesiniz ve sinemaya geliniz. Fırsatı kaçırmayınız.

Sevimli Mecmua

On beş günde bir perşembe günleri çıkar. Türkiye'nin yegâne çocuk mecmuasıdır. Fiyatı 10 kuruştur. Senelik abonesi 250, altı aylığı 130, üç aylığı 75 kuruştur. Ecnebi memleketler için senelik abonesi 400, altı aylığı 200 kuruştur. *Resimli Ay* veya *Resimli Hafta* ile birlikte bir sene abone olanlara 50 kuruş tenzilat yapılır. İdarehanesi İstanbul'da Suudi Kütüphanesidir.

Sahibi: M. Zekeriya

Sevimli Mecmua

Başmuharriri: Sabiha Zekeriya

Cilt: 1

26 Şubat – 1341

Numara: 5

Çilli Kız

İki Perdelik Mektep Tiyatrosu

Eşhas

Neriman (diğer adı) **Çilli** (diğer adı) **Arap Küşade, Hatice Hanım**
(büyükannesi), ihtiyar bir kadın

Jale: Mektep arkadaşı

Süheyla: Mektep arkadaşı

Sahne

Mektebin mütalaahanesi. Esvaplar. Neriman, Jale, Süheyla mektep esvaplarıyla, Hatice Hanım, kalın kürklü bir palto giymiş.

Birinci Sahne

Gece geç vakit, elektrikler yanar, Jale ile Süheyla bir masada veya ders rahlesinde yan yana oturmuş derslerini hazırlıyorlar.

Süheyla: Elleriyle kulaklarını kapamış, yüksek sesle okuyor. Benim, sensin, odur, biziz.

Jale (Keserek)– Aman sus Süheyla! Sen böyle bağırsan ben tarih dersimi nasıl öğrenirim?

(Süheyla kulakları kapalı olduğu için işitmez. Devam eder.)

– Benim, sensin, odur, biziz.

Jale ellerini Süheyla'nın ağzına kor, kapa[r].

– Sus bakayım.

Süheyla ellerini kulaklarından çeker, Jale'nin elini ittikten sonra:

– Hayrola, ne oluyorsun? Niye böyle ayı gibi hırlıyorsun?

Jale – Sen hırlıyorsun. Elli defa mastarlarını böyle yüksek çalışmamamı rica ettim, hiç akıl koymadın. Ben de ağzını ellerimle kapadım.

Üç arkadaş oturmuşlar konuşuyorlardı, Çilli Kız hem dersini çalışıyor hem de çillerden nasıl kurtulabileceğini düşünüyordu.

Süheyla – Hiç seni işitmedim. Hem ben sarfı yüksek sesle çalışmasam hiçbir şey öğrenemem.

Jale – Öğrenmelisin. Çünkü sen yüksek sesle çalışırsan ben tarihimi öğrenemem. Benim tarihim senin sarfindan daha mühimdir.

Süheyla – Ne kadar hodkâmsın, sade kendini düşünüyorsun.

Jale – Asıl hodkâm sensin.

Birbirinin üzerine atılırlar, bu dakikada Çilli girip ayırır. Odanın içinde heyecanla koşup atlayarak:

– Yarın geliyor. Ooh, oh yarın geliyor, Jale, Süheyla kavgayı bırakın beni dinleyin, yarın geliyor.

Süheyla – Kim?

Jale – Kim geliyor?

Çilli – Büyükannem, mutlak geliyor.

Süheyla – Bu senin meşhur büyükannen mi?

Çilli – Sen alay et. O cidden meşhur olacak kadar büyük bir kadındır. Çok şefkatlidir. O kadar kibar, vakur giyinir ki... Hem çok zengindir. O kadar sevimli, o kadar sevimlidir ki...

Süheyla – Sevimli olduğunu nereden

Sevimli Mecmua

Sahife: 66

biliyorsun? Üç yaşından beri bir daha onu görmediğini hep söylersin.

Çilli – Kendini görmedimse, fotoğraflarını gördüm.

Jale – Ondan hiçbir şey anlaşılmaz. Senin ona gönderdiğin fotoğrafa bak. Hiç sana benzemez. Çillerinden hiçbir tanesini görmek mümkün değildir.

(Çilli heyecanı unuttur, birdenbire mükedder ve gayrimemnün görünür.)

– Evet, öyledir. İşte bu çiller işin en fena tarafıdır. Her şeyi bozuyorlar.

Jale – Ne demek istiyorsun?

Çilli – Çillerimi demek istiyorum. Korkuyorum ki bu çiller onda çok fena bir tesir yapacak. Eminim, o yüzümü görünce beni hiç sevmeyecek. Hâlbuki ben onu ne kadar seviyorum.

Jale – (Şefkatle) Oh, hayır, ümit ederim ki hiç fena bir tesir yapmayacak. Sen dilber değilsin, çok çillerin var ama, bir dilber kadar sıcaksın.

Çilli – (Memnun bir sesle) Bu çiller beni o kadar çirkin gösteriyor ki... Hiç kimsenin çilli bir âdemi sevebileceğine inanamıyorum.

Süheyla – Bu senin elinde değil ki. Çıkarmak elinde olsa, elbette bu faydasız şeyleri yüzünde taşımayacaksın...

Çilli – Onu bu çillerle soğutmak istemem. İşte bakın, bunu onun için aldım. (Cebinden bir küçük krem şişesi çıkarır.)

Süheyla ve Jale – (İkisi de bakmak için birer tarafına geçerler) Bu nedir?..

Çilli – Bunu ben bir ilanda gördüm. Bunun ismi (Kleopatra kremi)dir. Bakın tarifnamesinde ne yazıyor: (Okur) “Bu krem bütün çilleri, lekeleri çıkarır. Deriye ait bütün taneler ve hastalıklar için kullanılabilir. Kremi kalın bir tabaka hâlinde yüze sürmeli ve bu ameliyeyi yatağa girmezden evvel yapmalıdır. Birinci tecrübe bile çok ümit-bahş neticeler verir.” (Memnuniyetle) Gördünüz mü?..

Jale – Bir defa sürmenin senin çillerine fayda vereceğini zannetmem. Öyle yüzüne yerleşmişler ki... Hem sen bunları doğduğun günden beri taşıyorsun, değil mi?

– Bunun evvelden veya sonradan olmasının hiçbir tesiri olacağını zannetmem. Ne olursa olsun, bir defa tecrübe edeceğim. Bu gece yatağıma yatarken yüzüme kalın, çok kalın bir tabaka olarak süreceğim.

Süheyla – Eğer bunu yaparsan, muallime hanım elektrikleri söndürmek için yatakhaneye geldiği zaman derhâl senin yüzünü yıkatır. Bilirsin ki mektepte ne pudra ne de krem kullanılmaz.

Çilli – O odadan gidinceye kadar ben de sürmeyeceğim. O gittikten sonra karanlıkta sürebilirim. Sabah kalkınca bütün çillerin yüzümden çıkması ne hoş olacak değil mi? Hatta hafiflese bile yine hoştur. Herhâlde bunu yazanlar yalan söylemez. Söylerler mi? Herhâlde tarifnamede yazılan şeyler doğrudur. (Odada krem şişesini başına koyarak, top gibi oynayarak dans eder) Büyükannem kahvaltıdan evvel otomobili ile beni almaya gelecek. Yarın bütün gün beni dışarda tutabilmek için bugünden müdirenden izin almış. Yarın parka gideceğiz, mağazalardan gidip

birçok şeyler alacağız. Güzel bir lokantada yemeğimizi yiyecek, akşama kadar eğleneceğiz. Eğer bu çiller yüzümden çıkmazsa bütün gün bu çillerin onun üzerinde yaptığı fena tesiri düşünerek hiç eğlenemeyeceğim.

Jale – Sen ne tuhaf kızsın.

Süheyla – Yarın sabah meşhur büyükannenin meşhur otomobiline binmezden evvel bize gelip yüzünü göstermelisin. Biz kahvaltıya gitmezden evvel burada derslerimizi tamamlayacağız. Baksana, sarfımın yarısı bile bitmedi.

Jale – Hem seni, roman kitaplarında olduğu gibi, gül gibi parlak bir çehre ile görmek bizi çok memnun edecek: Ama, bir tek çil bile kalmamalı...

Çilli – (Emniyetle) Eminim, hiç kalamayacak. Hem hademeye büyükannem geldiği zaman buraya getirmelerini tembih ettim. Görürsünüz ne kadar sevimlidir. Ama ikiniz de bana söz verin bakayım, onun yanında bana Çilli çağırmayacaksınız. Eğer çağırırsanız gücenirim. Bana Neriman demeyi unutmayın.

Jale – Neriman. (Mütereddit) Hatırlamaya çalışacağım ama, hiç de bana tabii görünmüyor.

Süheyla – Senin hakiki isminin ne olduğunu tamamen unutmuştum Çilli, yok Neriman. Sana Çilli demeye o kadar alıştık ki, âdetâta senin ismin gibi bize tabii geliyor.

Çilli – Yarın unutmayın ha! Şimdi ben bu sevimli şişeciğimi dolabıma saklamak için gidiyorum. Bu gece için her şeyimi hazırlayacağım. (Şişeyi öper, gülerek koşar, gider.) Jale ile Süheyla da gülerler. Tekrar derslerine çalışmak üzere masaya otururlar. Süheyla yine elleriyle kulaklarını kapar, benim, sensin, derken sahne kapanır.

İkinci Perde

Ertesi sabah, aynı sahne. Jale masada oturur, kitabı önünde açık, Süheyla abus bir çehre ile girer.

Süheyla – Sabahları erken kalkmayı hiç de sevmem. Bir baykuş gibi gözlerim uykulu, bir türlü açılmıyor. Çilli nerede?..

Jale – Neriman demek istiyorsun cicim.

Süheyla – Ha, evet. Unuttum. (Gülerek) Hem de onun Neriman olup olmadığını daha bilmiyoruz, bakalım çilleri çıkmış mı?.. Daha aşağı inmedi mi?

Jale – Hayır. Zannederim Kleopatra kremi onu uyuttu. Yahut meşhur büyükannesi için fevkalade bir tuvalet yapıyor. Sen sarfını çalışsan daha iyi yaparsın.

Süheyla – (Çehresini buruşturur ve oturur) Aman bu sarf da canımı sıkıyor. Niye bu kaideleri çıkarmışlar? Herkes kaidesiz konuşsa sanki ne olurdu? Her şeyi daha kolay öğrenmiş olurduk. Benim, sensin, odur. Yok yanlış. Ne o Çilli, sana ne oldu? Jale, bak, bak.

(Süheyla sarfını çalışmaya başlar başlamaz Çilli kapıdan girip eşikte onlara bakmaya başlar. Yüzü simsiyahtır.)

Jale – (Döner, o da şaşırır) Çilli ne oldu Allah aşkına? Yüzüne ne oldu? Çilli (Çok kederli bir sesle) bir türlü çıkaramıyorum, yıkadıkça siyahlaşıyor, siyahlaşıyor, siyahlaşıyor, siyahlaşıyor.

Jale – Bu Kleopatra kremi midir?

Çilli – Hayır, gece muallime hanım gidinceye kadar bekledim. O elektrikleri söndürüp gittikten sonra dolabımın üstünde karanlıkta kremi alacağım yerde boya şişesini almışım. İkisi de aynı boyda idiler. Bununla ben pabuçlarımı boyayacaktım.

Süheyla – Zavallı Çilli!

Jale – Çil, hayır Neriman diyecektim.

Sahife: 67

Sevimli Mecmua

Çilli – Boyayı kalın bir tabaka hâlinde sürmüşüm, aynen tarifnamede yazdığı gibi. Hem sabaha kadar olanın farkında değildim. Sabah sevinçle, çillerin çıkıp çıkmadığını görmek için atladım, aynada yüzümü kapkara gördüm. Yatakhane herkes bana gülüyordu. (Oturur hıçkırarak ağlar) Aman ya Rabbi, başıma ne müthiş şeyler geldi!

Süheyla – (Cesaret vererek) Oh, hayır, az sonra eminim hepsi çıkar. Belki çok çabuk olmaz, bir iki gün sürer, işte o kadar.

Jale – Büyükannen bir iki dakikaya kadar gelecek zavallı Çil, yok Neriman diyecektim.

Çilli – (Ümitsizlikle etrafına bakar) Aman, ya Rabbi, ne yapacağım... Eğer kaçmak istesem!.. Ama bu şekilde de görünmek istemem. Buldum (Ümit ve sevinçle) Siz deyiniz ki ben bir Arap kızıyım. Trablusgarp'tan yeni geldim, Türkçe öğrenmek için gönderdiler. Ona deyiniz ki ismim Arap Küşade'dir.

Süheyla – Ben söylerim. Bana göre hava hoş. Eğer Jale de söylerse!..

Çilli – Ona deyiniz ki bugün beni göremez. Bu sabah hasta kalktım. Cidden de öyledir. Bu boyalar beni hasta etti. O beni göremez, ben onu görürüm. Bunu yapacaksınız değil mi?.. Beni ele vermeyeceksiniz değil mi?..

(Hatice Hanım kapının dışarısında)

Hatice Hanım – İçeri gireyim de, cici kızıma kendimi tanıtayım.

(Üçü de birbirine bakışırlar. Çilli bütün heyecanlarını, kederlerini unutmuştur. Hatice Hanım girer, kapının eşiğinde durur, gülümser, kızlardan birinden öbürüne bakar. Odanın ortasına doğru ilerler.)

Hatice Hanım – Zannederim, Neriman burada yok. Burada mı? Ben onun büyükannesiyim. Bugün onu dışarı çıkarmak için geldim.

Jale – Evet biliyoruz.

Hatice Hanım – Öyle mi?.. Peki ama, Neriman nerede?.. Ona erkenden hazırlanmasını bildirmiştim. Böylece güzel bir gün geçirecektik.

Jale – Ama, Çilli, Neriman diyecektim, bu sabah biraz rahatsız kalktı.

Hatice Hanım – Rahatsız mı?.. Bunu işittiğime çok mükedder oldum. Ne oldu, nesi var?

Jale – Ehemmiyetli bir şey yok. Yakında iyileşir. Yalnız bu sabah sizinle beraber dışarı gidemeyecektir.

Süheyla – Yüzüne, gözüne bir şeyler oldu, diş ağrısı, bir şey değil ama...

Hatice Hanım – Belki kızamık çıkarıyor.

Süheyla – Belki kızamıktır.

Hatice Hanım – Oh, zavallı çocuk. Ben kendim gidip onu göreyim. Odasının yolunu bana gösterir misiniz?.. (Kapıya doğru döner, Jale önüne geçer)

Jale – Oh, hayır, siz onun odasına gidemezsiniz. Kendisi bugün onu görmenizi istemiyor. Kim bilir, belki de sâri bir hastalıktır.

Hatice Hanım – Ben ondan zerre kadar korkmam. (Gülerek) Benim gibi ihtiyarlar kızamığa yakalanmaz. İcinizden biri bana Neriman’ın odasını göstermez mi?..

Jale – (Muzdarip, kaçmaya çalışır) Evvela ben, ben gidip Çilli, Neriman’a soracağım. (Odadan çıkar)

Süheyla – (Kapıya giderek) Ben, ben de gideceğim. (Çıkar, Çilli, Hatice Hanım’ın arkasında kızların bu hareketinden gayrimemnun bir çehre gösterir).

Hatice Hanım – (Çilli’ye döner ve gülümser) Zannederim, iki dakika biz birbirimizi eğlendirmeliyiz, Küşade Hanım Türkçe konuşabiliyor musunuz?

Küşade – Benim Türkçe yarım, bilir.

Hatice Hanım – Ama söylediğimi anlıyorsun. Eminim mektep arkadaşların yakın zamanda sana öğretecek. Benim torunum Neriman’ı tanıyor musun?

Küşade – Benim Neriman’ı bilirim, âlâ...

Hatice Hanım – Bu çok güzel. (Merakla) Nasıl olduğunu, benim bıraktığım küçüklüğü gibi mini mini güzel olup olmadığını öğrenmeyi çok merak ediyorum. Senelerden, senelerden beri ondan uzak yaşadım. Yalnız fotoğraflarını gördüm. Ümit ederim ki çok değişmemiştir. Küçükken o kadar sevimli, öyle yumuk bir şeydi ki!.. Yüzünü süsleyen ne güzel minik minik çilleri vardı.

Küşade – (Tekrar eder) Çilleri mi?..

Hatice Hanım – Evet çilleri zannederim, sen çilin ne demek olduğunu anlamadın kızım. Bunlar küçük küçük tanelerdir ki yüzde güneşten olur. Bazıları çilden nefret eder, fakat ben çok severim. Çok isterim ki Neriman yüzündeki bu süsleri kaybetmemiş olsun. Eğer onlar kaybolmuşsa bana çocukluğunda görüldüğü kadar güzel görünmeyecek gibi geliyor.

Küşade – (Oyundaki rolünü unutarak, heyecanla konuşur) Evet, hâlâ çilleri dolu, dolu...

Hatice Hanım – Sahi mi?.. O kadar memnun oldum ki... Ama, siz ne güzel beni anlıyor ve konuşuyorsunuz.

Çilli – (Merakla) Sahiden çilleri sevdiğinizi mi söylüyorsunuz? Hakikaten onları sever misiniz?.. Yoksa beni memnun etmek için mi söylüyorsunuz?

Hatice Hanım – Seni memnun etmek için mi? (Hayretle) Evet, cidden çilleri seviyorum. Ama siz pek heyecana düştünüz Küşade Hanım.

Çilli – Ben Küşade değilim. Arap da değilim. Ben sadece Çilli'yim.

Hatice Hanım – Çilli mi?

Çilli – Neriman demek istiyorum. Senin hafiden Neriman.

Hatice Hanım – Neriman mı?

Çilli – Bu siyah çehre benim hakiki yüzüm değildir. Yüzüme Kleopatra kremi sürecektim. Size kendimi güzel göstermek istiyordum. Meğer hiç buna ihtiyaç yokmuş.

Hatice Hanım – Şimdi anladım. Demek onun için yüzün bu hâle geldi.

Neriman – (Ağlayarak) Evet, işte onun için yüzüm böyle siyah oldu. Şimdi bu hâlde sizinle dışarı nasıl giderim. Kim bilir, belki, daima böyle kalacak.

Hatice Hanım – (Okşayarak) Hiç öyle şey olur mu kızım? Elbette çıkacak. Şimdi derhâl bir kimyagere gidelim. Eğlencemize gitmezden evvel o yüzünü temizlemek için bize bir şey verir. Sen benim paltomu giy, başına bir çarşaf, yüzüne bir peçe koy, haydi, yavrum, koş, giyin bakayım. Ben eski dostlarımı görmek için acele ediyorum. Çilli, ooh benim çilli kızım, gel seni bir defacık öpeyim.

Çilli – Bana böyle hitap ettiğiniz için sizi o kadar seviyorum ki anneciğim...

(Beraberce çıkarlar, perde iner.)

Sevimli Mecmua

Sahife: 68

Sıhhat Masalı

Köse Kâhya ve Küçük Sebzeci

Güneşli bir yaz gününde küçük Sıhhat Perisi bahçesinde çiçeklerini ekerek, sulayarak dolaşiyor, kara toprağı latif çiçeklerle süslemeye çalışıyordu. Hem geziyor hem de şarkı okuyordu. Çimenlerin arasında, gül fidanları arasında tatlı bir neşe ile atlayıp duruyordu. Elindeki zambak fidanını ekmek için toprağı eğildi. Ağaçların yaprakları arasından Köse Kâhya'nın geldiğini gördü. Onu karşılamak için çiçeklerin üzerinden sıçrayarak bahçenin kapısına koştu.

Köse Kâhya, çocukların dostu ve Sıhhat Perisi'nin çok eski arkadaşıydı. Köse Kâhya kapıdan girer girmez:

– Güzel peri dedi, dün akşam benim sihirli pencereden ihtiyar Cehalet Cadısı'nı gördüm. Şehrin, köylerin sokaklarında geziyor, çocuk olan evlerin kapısına bir siyah leke sürüyordu.

– A, Köse Kâhya, bu çocuklara felaket gelecek demektir.

– Evet, biliyorum. Şeker peri, ben de onun için geldim.

Peri Köse Kâhya'yı bir gül ağacının altına oturttu, pamuk elleriyle kuyudan su çekti, soğuk su ile hararetini teskin etti.

Beraber konuşurlarken bahçenin duvarından tuhaf bakışlı üç küçük çocuk bahçeye atladılar. Birincisinin başı pancara benziyordu. Esvapları kırmızı, etrafı yeşil süslenmişti. Pabuçları, çorapları hep yeşildi, başında bir yeşil güneşlik vardı. İkinci beyaz bir soğandı, esvapları, soğan zarı rengi idi. Üçüncüsünün çehresi bir havuca benziyordu, o da tamamen yeşillerle süslenmişti. Pancara benzeyeni:

– Güzel peri, dedi biz büyük bir ızdırap içindeyiz, senin yardımını istemeye geldik. Bize yeşil başlı sebzeler derler, bizim büyük bir galemiz var. Geçen akşam hepimiz uykuya yattık, birdenbire uyurken ihtiyar Cehalet Cadısı geldi, içimizden birini aldı, gitti.

Bu sabah bahçemizin önünde bir mektup bulduk. Bu Cehalet Cadısı'ndan geliyor. Diyor ki eğer her gün bana bir altın vermezseniz, birer birer sizin hepinizi çalacağım... Aman peri, bize yardım et, bizi bu çok kuvvetli cadıdan kurtar.

Sıhhat Perisi çocuğun elini tuttu:

– Korkma yavrum, dedi, cesur ol. Köse Kâhya ile ben size yardım edeceğiz.
Köse Kâhya gül ağacının altından kalktı:

– Peri, dedi, ben bu zalim cadıyı mutlaka bulmalıyım. Çünkü eğer cadı bu küçük arkadaşları dağıtır, bozarsa, çocuklar sebzesiz kalır. Çocuklar mutlaka sebze yemelidirler. Sonra kuvvetsiz, sıska olurlar. Cadının kapılar üzerine sürdüğü siyah lekenin manası budur.

Köse Kâhya bunları söyleyerek süratle ilerledi.

Köse Kâhya'nın dostu bir köpek vardı. Bu o kadar acayip bir hayvandı ki rüzgâr gibi uçardı. Köse Kâhya süratle köpeğin evine geldi. Köpeği evde buldu. Ona arkadaşların hikâyesini anlattı ve ilave etti:

– Bu cadıyı karanlık çökmeden mutlaka bulmalıyız. Beni arkada götürür müsün?

Köpek de:

– Elbette, memnun bile olurum, dedi. Ama, ben yolu bilmem. Köse Kâhya köpeğin sırtına bindi. Elleriyle gözlerini kapadı. Birdenbire köpeğin gözlerine aydınlık bir yol ve cadının evi göründü.

Köpek önüne açılan bir ormana girince burada yürümeye başladı. Yol o kadar fena idi ki koşamıyordu. Nihayet bir mağaranın önüne geldiler. Köse Kâhya:

– İşte burası, cadının evidir, dedi. Şimdi burada ağaçların arasına saklanalım.

Birdenbire çirkin bir kahkaha işittiler. Cadının gölgesi mağaranın kapısından göründü. Cadı yüzünü buruşturdu, cebinden bir sırça top çıkardı, doğru cadının gözlerine attı. Cadı can havliyle ellerini gözlerine götürdü, yavaşça vücudu hareketsiz, yolun üzerine düştü.

Köse Kâhya saklandığı ağaçların arasından çıktı, cadının yanına geldi:

– Uyumuş, rahat ve sakin yatıyor, dedi.

Sonra küçük zerzevatçıyı bulmak için mağaranın içine girdiler. Onu mağarada elleri, ayakları bağlanmış, korku içinde buldular. Köse Kâhya:

– Sabret, çocuğum, dedi. Biz senin dostunuz, seni evine götürmek için geldik.

Küçük zerzevatçının iplerini çözdüler. Mağaradan çıkardılar.

Küçük zerzevatçı:

– Arkadaşlar, siz kimsiniz? Beni kurtarmak için köyden mi indiniz, dedi.

– Ben Köse Kâhya'yım. Çocukların dostu, meşhur Köse Kâhya. Bu köpeğin ismi de Matbuat'tır. Biz onunla beraber çocukların sıhhati için çalışırız.

İkisi de beraber köpeğin sırtına çıkıp evlerine geldiler.

O gece Köse Kâhya, sihirli penceresinden çok latif bir levha seyretti. Bahçelerde yeşil esvaplı çocuklar, tarlalarda, bahçelerde ayın ziyası altında raks ediyor, neşe ile şarkı okuyorlardı. Onlar burada raks ederken, Cehalet Cadısı ormanda cansız yatıyor, yeşil esvaplı çocuklar da onun fenalığından kurtulmuş, eğleniyorlardı.

Küçük köpek bana yolu göstere...

Sahife: 69

Sevimli Mecmua

Bir Kurbağa Nasıl Doğar, Nasıl Büyür ve Nasıl Yaşar?

1– İlkbahar gelince, bahçemizde, su kenarlarında başını çıkararak vak vak diye bağırarak, geceleri uykumuzu kaçıran kurbağayı hepimiz biliriz. Fakat onun nasıl doğup, nasıl büyüdüğünü bilir misiniz? Öyle ise bu meraklı hikâyeyi dinleyiniz:

2– Martın ortalarına doğru kurbağa yumurtlar. Bu yumurtalar küçük ve yuvarlaktır. Üzerinde yumuşak ince bir zar var.

3– Bu ince ve yumuşak zar su emer ve kabarıp, o vakit yumurtalar suyun üstüne çıkar. Bu yumurtaların üzerinde görünen siyah noktalar kurbağanın başlangıcıdır.

4– Siyah nokta etrafında beyaz görünen mevaddı yiyerek büyür. Diğer hayvanların yumurtalarının sarısına nispetle bu siyah nokta beyazına nispetle daha küçüktür.

5– Bu sebeple ortadaki küçük siyah nokta gıda aramak endişesiyle erkenden harekete gelmeye mecburdur.

6– Bu suretle yavaş yavaş kurbağanın yumurta içinde başı ve kuyruğu belli olmaya başlar. Ve tedricen yumurtayı ihata eden ince zarı yarıp dışarı çıkar.

7– O vakit su kenarında ilk rast geldikleri otlara asılırlar. Ve burada buldukları müddetçe kendi vücutlarındaki gıdayı yiyerek büyürler.

8– Sonra ağızı açılır ve iki tarafından ayaklar büyümeye başlar. Fakat yavaş yavaş bu ayaklar düşer. Balık gibi su içinde nefes alacak yerleri büyür ve bir nevi balık olur.

9– O vakit arkadan iki ayağı çıkar. Bir taraftan ayakları uzarken öte taraftan vücudu da değişir. Arka ayakları ön ayaklarından uzun olduğu için kuyruk kısalmır.

10– Nihayet kuyruk bütün bütün düşer. Ve artık her tarafta gıdasını arayabilecek hâle gelir. Otlara sızar, su üstüne çıkar ve ot yiyerek geçinir.

11– Kurbağa sinek avlamakta ustadır. Avını görür görmez siner ve bekler. Sinek yaklaşıncaya dilini uzatıp onu yakalar ve yer.

12– Kurbağa kışın çamur içinde uyur. Yazın tekrar meydana çıkar. Kurbağalar yerlerine göre renklerini değiştirirler. Yeşil bir yerde renkleri yeşil, çamurlu bir yerde siyah olurlar.

Sevimli Mecmua

Sahife: 70

Sihirli Kutu

Çok Meraklı ve Çok Heyecanlı Bir Masal

Tu, turu, tuu, tu...

Bir genç asker borusunu öttürerek muharebeden dönüyordu. Heybesi arkasında, borusu elinde ormanlardan geçerken yol üstünde bir ihtiyar sihirbaz kadına rast geldi. Kadın, askeri görünce:

– Uğurlar olsun evladım, dedi, gazan mübarek olsun. Memleketine nasılsa parasız geldin... Zengin olmak ne iyi şeydir değil mi?

Asker de:

– Zenginliğin nasıl olduğunu bilmem, dedi, yalnız bildiğim şey ceplerimde tek bir mangır olmadıdır.

İhtiyar cadı biraz daha yaklaştı:

– Seni zengin yapayım mı oğlum?

Asker borusunu ağzından çekti, heybesini indirdi. Hayretle:

– Sahi mi söylüyorsun nine, dedi. Elbette zengin olmak isterim.

– Öyle ise beni dinle oğlum. Bu ağacın içindeki oyuğu görüyor musun? Yaklaş oğlum, bak bu deliği görüyor musun? Buradan kendini aşağı koyuver, kendini büyük bir hazinenin içinde bulacaksın. Bu mağaranın içinde üç kapı vardır. Birincisini aç, bu bir küçük odadır. Odanın ortasında bir sandık vardır, içi bakır para doludur. Sandığın üzerinde gözleri fincan kadar büyük gözlü bir köpek oturur. Sakın korkma, çocuğum, onu kucağına al, bu mavi önlüğün içine onu sar, sandıktan ne kadar ister isen al. Eğer gümüş para istersen, ikinci odayı aç, odanın ortasında bir sandık içinde gümüş paralar var. Sandığın üzerinde değirmen tekerleği gibi büyük gözlü bir köpek oturur. Sakın korkma çocuğum, köpeği kucağına al, önlüğün içine sar, sandıktan istediğin kadar gümüş para al. Ama, belki sen altın para istersin. Öyle ise, üçüncü kapıyı aç. Bu odanın da ortasında bir sandık içinde altın var. Sandığın üzerinde gözü bir kale kadar büyük bir köpek oturur. Sakın korkma çocuğum, köpeği kucağına al, önlüğün içine sar. Sandıktan istediğin kadar altın al.

Asker bunları hayretle dinledi:

– Sen ne iyi kadınsın nine, dedi. Ama bütün bunlardan kendine ne hisse isteyeceksin?

Ben beş para bile istemem. Yalnız istediğim şey eski bir teneke kutudur. Geçen gün büyükannem son defa oraya gittiğinde bu kutuyu unuttu. Bana yalnız onu getir.

– Sade bu mu? Bu çok ehemmiyetsiz bir şey. Ama, acaba ben şimdi oraya nasıl ineceğim?

Bu urganı beline sar, ucunu bana bırak ve aşağı in.

Asker ağacın üzerine tırmandı, cadı ipin ucunu tuttu. Asker böylece aşağı indi, indi, nihayet kendisini küf kokulu, bin bir lamba ile aydınlanmış bir mağara içinde buldu.

İlk önce bir kapı gördü, onu açtı. Odanın ortasında sandık, sandığın üzerinde fincan gözlü köpek oturuyordu. Asker, kadının dediği gibi köpeği önlüğe sardı, sandığı açtı, ceplerini istediği kadar bakırla doldurdu. Kendi kendine: Aman ya Rabbi, ben ne talihli adammışım, diyordu.

Birdenbire bir ikinci kapı gördü. Kapının elini çevirdi, içeri girdi. Odanın ortasında bir sandık, sandığın üstünde değirmen tekerleği kadar büyük gözlü bir köpek oturuyordu. Köpeği kucağına aldı, cadının dediği gibi önlüğün içine sardı. Sandığı açtı, ceplerini istediği kadar gümüşle doldurdu. Kendi kendine:

– Ne ise bu zahmete değer, dedi, bakır gibi değil...

Cebindeki bakırları döktü, hep gümüşle doldurdu. Köpeği yine yerine bıraktı, dışarı çıktı. Bu defa da bir üçüncü kapı gördü. Açtı, içinde bir sandık, sandığın üzerinde kale kadar büyük gözlü bir köpek oturuyordu. Asker köpeği görünce korktu. Fakat birdenbire cadının söylediklerini hatırladı, bütün cesaretini topladı, köpeği kucakladı, mavi önlüğün içine sardı. Sonra sandığı açtı, sandık sarı altınlarla dolu idi. Ceplerini doldurdu, fakat ancak bir iki cebi boş olduğu için altınlardan pek az alabildi, kendi kendine düşündü:

– Mademki bu altınların hepsi benimdir, niçin ceplerimi gümüşle doldurayım?

Üzerinden ceketini çıkardı, gümüşleri döktü, hepsini altınla doldurduktan sonra sandığı kapadı, köpeği üzerine oturttu ve dışarı çıkıp ağaca doğru yürümeye başladı. Ağacın yukarısında cadı bağıırıyordu:

– Benim teneke kutumu unutma çocuk...

Asker geri döndü:

– Ben de zaten onu alıyorum, dedi. Kutuyu buldu, cadı ipi çekip onu yukarı aldı. Asker, cadıya dedi ki:

– Bu eski teneke kutu ile ne yapacaksın Allah aşkına? Mutlak bu çok kıymetli bir şey olacak...

İhtiyar kadın cevap vermedi, fakat gözlerini kutuya dikti. Asker merakla,

– Ya bu kutunun sırrını bana söyle, yahut senin başını ikiye ayırırım, dedi.

Cadı:

– Benim teneke kutumu ver. Kâfi derecede altın aldın, hâlâ benim teneke kutumu mu çalacaksın?

Asker hiddetle:

– Evet, dedi.

Çünkü asker bunun bir cadı olduğunu, bu kutu ile herhâlde bir fenalık yapacağını biliyordu. Heybesini omuzladı, kutu elinde en yakın bir şehre geldi.

Burada parasıyla kendine birçok dostlar buldu. Güzel bir ev tuttu, birçok hizmetçiler emrine amade dururlardı. Uzun zaman büyük bir darat içinde mesut yaşadı. Fakat bir gün geldi ki bu hazır yediği para bitti. Şehrin fukara mahallesinde harap, küçük bir odaya nakletti.

Sahife: 71

Sevimli Mecmua

Bir akşam karanlık odasında yalnız oturuyordu. O kadar fakir düşmüştü ki bir gaz lambası alacak kadar bile parası kalmamıştı. Birdenbire teneke kutuyu hatırladı. Unutup attığı yerden çıkardı. Kutuyu açtı, kutu kat kat idi. En dibinde üç tane kıl vardı. Kılın bir tanesini kutuya sürdü. Oda birdenbire aydınlık oldu. Odanın kapısı açıldı, fincan gözlü köpek içeri girdi, önüne gelip eğildi:

– Dile dilediğini, dedi.

Asker şaşırıldı. Kendi kendine “Allah Allah, ne oluyoruz?” diyordu. Bu mutlaka sihirli kutunun bir sırrıdır. Bakalım, bir şey isteyeyim, getirecek mi?..

Köpeğe döndü:

– Bana, para getir, dedi.

Köpek süratle koştu, bir iki dakika sonra tekrar geldi, ağzında büyük bir çanta vardı. Çantanın içi de para dolu idi.

Böylece asker anladı ki kutunun içindeki kılları yaktıkça, birincisinde fincan gözlü köpek, ikincisinde değirmen tekerleği gibi gözlü köpek, üçüncüsünde kale kadar büyük gözlü köpek gelecek.

Bu zamanda şehirde ondan talihli adam yoktu. Tekrar o büyük evine geldi. Öyle haşmetli bir hayat yaşadı. Bütün istediklerine sahip oldu.

Bu şehirde padişahın çok dilber bir kızı otururdu. Bir falcı bir gün padişaha bu kızın adı bir askerle evleneceğini söylemiş, padişah hiddetinden bir bakır saray yaptırıp bu kızı içine hapsedmiş. Kendisiyle sultan hanımdan başka kimse gidip göremezmiş.

Asker bu hikâyeyi işitince bu dilber sultanı görmeyi kararlaştırdı. Fincan gözlü köpeği çağırdı, sultanı derhâl sırtında getirmesini emretti. Köpek efendisinin emrine itaat etti. Bir gece sırtında uyuyan sultanı getirdi. Kız o kadar latif, o kadar güzeldi ki, asker önünde diz çöküp elini öptü, tekrar köpeğe sarayına götürmesini emretti.

Ertesi sabah genç sultan annesine, gayet tuhaf bir rüya gördüğünü söyledi. Rüyasında kendini büyük bir köpeğin sırtında görmüş, köpek onu bir askerinin odasına götürmüş, asker de onun elini öpmüş imiş.

Annesi de:

– Hayırdır inşallah kızım, güzel bir rüya görmüşsün, dedi; fakat kendi kendine kızı takip etmek lazım, bakalım nereye gidiyor, dedi.

O gece kızın esvabının arkasına bir torba un astı. Fakat altın makasıyla torbanın ucuna bir küçük delik açtı. Annesinin maksadı kız gece giderken, torbadaki unlar yola dökülecek, bu izlerden kızın gittiği yeri bulacaktı.

Düşündüğü gibi oldu. Asker, kıza bir görüşte âşık olmuştu. O gece tekrar kılı yaktı, köpeğe kızı alıp getirmesini emretti. Bütün yolda köpek sırtında kızla koşarken, torbadan unlar, askerinin evinin önüne kadar yollara döküldü.

Ertesi sabah genç sultan tekrar annesine dedi ki:

– Anneciğim, gece yine o tuhaf rüyayı gördüm. Acaba bunun manası nedir, çok merak ediyorum.

Annesi hemen yerinden kalktı, pencereye koştu, görebildiği kadar yola baktı. Bütün yolda ince beyaz bir un çizgisi vardı.

Hizmetçilerini çağırdı, bu beyaz izli yolu takip etmelerini emretti. Askerin evine kadar geldiler. Sultana vakayı haber verdiler. Sultan askerın tevkifini emretti. Askeri derhâl evinden alıp hapishaneye koydular.

Ertesi günü askeri idam edeceklerdi. Asker hapishanede kendi hücresinde oturmuş gardiyanın gelmesini bekliyor, bir taraftan da teneke kutusunu getiremediğine keder ediyordu.

– *Bu ağacın üstündeki oyuğu görüyor musun. Oradan kendini aşağı sarkıt.*

Onun altı bir mağaradır. İçinde define vardır.

Sevimli Mecmua

Sahife: 72

Onu getirse idi, işi şimdi ne kadar kolay olurdu. Birdenbire gözlerine sokaktan geçen önlüklü bir pabuççu çırağı ilişti. Pencereden başını uzattı:

– Hişt, çocuk, bana bak, buradan şehrin ucundaki askerın evine gider, oradan benim teneke kutumu getirirsen sana bir büyük altın vereceğim.

Çocuk büyük bir sevinçle koştu, biraz sonra elinde sihirli bir kutu ile geldi. Artık askerın bütün ızdırapları geçmişti. Bununla beraber polislerin kendini asılacağı yere götürmelerine mâni olmadı. İdam olunacağı dakika, padişah, karısı, bütün nazırlar hepsi gelmiş, seyretmek için ahali toplanmıştı. Cellat ipi boğazına geçireceği dakika, asker padişaha döndü ve dedi ki:

– Padişahım ölmezden evvel bir sigara içmeme müsaade eder misiniz?

O kadar nezaketle söyledi ki padişah da kabul etti. Asker bir dakikada teneke kutuyu cebinden çıkardı, birinci kılı, ikinci kılı, üçüncü kılı hepsini birden yaktı. Birdenbire üç büyük köpek önünde divan durdular. Asker köpeklere:

– Beni kurtarınız, beni kurtarınız, asmalarına meydan vermeyiniz, diye bağırdı.

Birdenbire hiç kimsenin görmediği vahşi bir sahne oldu. Köpekler saldırarak halkın üzerine atıldı, herkesi kaçırdılar, kale kadar büyük gözlü köpek, padişahla sultan hanımın üzerine atıldı, ikisini birden havaya uçurdu, tekrar indirdi. İkisine de bir şey olmadı ama, fena hâlde korktular.

Ahali hepsi bir ağızdan bağırmağa başladılar:

– Asker, bizim padişahımız olsun. Tahta onu oturtunuz, altın tacı onun başına geçiriniz. Padişahın kızıyla o evlensin, bizi o idare etsin.

Ahali birden askerin öldürüleceği yere hücum ettiler, kahramanlarını ipten kurtardılar, bir tabur asker kızın mahpus olduğu bakır saraya gittiler. Genç sultanı, onu merakla bekleyen ahalinin arasına getirdiler. Kız, askerin omuzları üstünde altın bir sedye içinde görünür görünmez herkes ellerini çırpı. Beyaz sarıklı bir imam askerle sultanın nikâhını kıydı, bütün sokaklar ahalinin neşeli “Yaşa, yaşa” sedalarıyla doldu.

Ertesi günü başlayan düğün kırk gün kırk gece sürdü. Asker, sultanla evlendi, bütün ömürlerini beraberce mesut olarak geçirdiler.

Biraz da Gülelim ve Eğlenelim

1– Lamia, Feride ve Nevin üç arkadaş mektebe gidiyorlardı. Şekerci dükkânının önünden geçerken akıllarına şeker almak geldi. Lamia koştu dükkâna girdi. Siz beni burada bekleyiniz, ben şimdi gelirim... dedi.

2– Aldıkları şekerleri mektepte, sınıfta yiyeceklerdi. Fakat muallime hanımlardan şekerleri saklamak lazımdı. Hep birden şemsiyenin içine saklayalım. Kimse görmez dediler ve şekerleri şemsiye içine sakladılar.

3– Fakat tam yola düzeldiler, yağmur başladı. Şimdi ne yapacaklardı? Şemsiyeyi açsalar şekerler dökülecekti, şekerleri ellerine alsalar muallime görecekti. Açmamaya karar verdiler. Şemsiyeyi elimizde tutar, mektebe böyle gideriz, dediler ve yürümeye başladılar.

4– Bu sırada karşıdan mektebe giden muallime hanım görüldü. Çocukları görünce yanlarına geldi. –Yavrularım, dedi, niye ıslanıyorsunuz, şemsiyenizi açsanıza. Hiç böyle yağmurlu havada şemsiye kapalı tutulur mu? Islanmaktan korkmaz mısınız?

5– Çocuklar birbirlerine bakındılar. Şemsiyeyi açmak istemediler. Şimdi ne yapacaklardı? Şemsiyeyi açsalar şekerler dökülecek, rezil olacaklardı. Onlar böyle birbirine bakınarak ne yapacaklarını düşünürken muallime hanım: –Budalalık etmeyin, şu şemsiyeyi veriniz ben açayım, dedi ve derhâl şemsiyeyi aldı.

6– Fakat şemsiyeyi açar açmaz şekerler döküldü. Muallime hanım bu şeker yağmuru altında şaşırdı. Çocuklar korkularından şemsiyeyi bırakarak kaçmaya mecbur olmuşlardı. Muallime hanım da arkalarından bakakalmış, bu yaramaz çocukların şu maskaralıklarına şaşmıştı.

Sahife: 73

Sevimli Mecmua

Cingöz'ün Yaramazlıkları:

1- Bakın, bakın yeğenin yürüyüşüne bakın, hah, hah, hah...

Hımhım Ahmet ne kurnazdır. Yeğenini bizimle oyuna hiçbir zaman getirmez. Bugün nasıl oldu da beraber geliyorlar?

Yeğeni kabadayı olduğu için oyuna getirmeye utanır.

2- Bu Sivri Ali'dir. Benim yeğenimdir.

Bir futbol oynayalım mı Ali?

Ya pehlivanlık nasıl?

İstersen güzel bir boks maçı yapalım.

Ben bütün bu oyunları bilmem ama siz de samimi kızlar ne der bilmezsiniz, onlar bana aittirler. Bakın size onların mektuplarını okuyayım.

3- Benim Sevgili Sivri Ali'ciğim! Sen şeker gibi tatlısın. Sen bütün dünyanın en güzel Ali'sisin. Rica ederim benden başka kızlara bakma, yalnız beni sev. Seni seven (Küçük Ayşe). Ayşe daha bir tane: Benim sevgilim, mini mini Ali'ciğim. Bütün kızlar seni seviyorlar. Fakat hiçbirisi senin olamayacak. Çünkü ben seni onların hepsinden daha çok seviyorum. Sen herhâlde benim olmalısın. İmza: Ölünceye Kadar Senin Halide'n.

4- Ben bir güzel kız bilirim. Fakat fenalık o ki, o senden o kadar güzeldir ki; senin yüzüne bile bakmaz. Ama ben seni yarın ona götürürüm.

Sen bir defacık beni görüştür, beş dakikada bana âşık olur. Hem yeni elbiselerimi de giyeceğim...

5- Onu görünce ceketimi düğmeleyeceğim, sizi gördüğüme çok memnun oldum. Ne güzel gözleriniz var, ne güzel bukleleriniz var diyeceğim. Her şeyiniz güzel diyeceğim.

6- Hey, bizim kız hazır oldu mu?

Elbette, en güzel esvaplarını giydi. Bugün o kadar güzel ki... Ali'nin kapıyı çalmasını bekliyor.

Hiç çarpıntı duymuyor musun? Boğazını bir şey tıkamıyor mu?

Niçin çarpıntı duyayım. Kızlar beni görünce kendileri utanırlar, hem siz burada bekleyiniz. Bu kadar kalabalık görürse bana söyleyeceklerini söylemez.

7- Acaba sahiden Cingöz'ün söylediği kadar güzel mi?

8- [Resimsiz]

Sevimli Mecmua

Sahife: 74

Dünya Nasıl Yaratıldı?

Gündüz doğan Güneş'e, gece gökte parıl parıl parlayan yıldızlara bakınca hepimizin içinden aynı sual gelir: Bu Dünya nasıl yaratılmış? Bu yıldızlar gökte nasıl duruyorlar? Sema nedir? Güneş nasıl şeydir? Bizim üzerinde bulunduğumuz Dünya nasıl olmuş da vücuda gelmiştir? Bu sualler senelerce kafamızın içini yer. Bazılarımıza anne ve babalarımız Hazreti Âdem hikâyesini anlatarak bize bu Dünya'nın nasıl yedi günde yaratıldığını anlatmaya çalışır, bazılarımıza hocalarımız üstünkörü bir cevap verir, çoğumuz içimizi kemiren bu suallerin cevabını veremedен büyür gideriz.

Hâlbuki Dünya'nın yaratılışı çok meraklı, çok heyecanlı bir hikâyedir. Ben aşağıdaki satırlarda sizin şimdiye kadar cevapsız kalan bu suallerinizi halletmeye çalışacağım.

Geceleri gökyüzüne bakınız. Ötede beride büyük yıldızlar göreceksiniz. Bu yıldızların âdeta arkasına gizlenmiş gibi hafif, parlak bir bulut vardır. Göğün bir tarafından bir tarafına uzanan ve çok derinliklerde saklanmış gibi duran bu hafif, parlak buluta (Samanyolu) derler. Bu Samanyolu bulut veya duman değildir. O da küçük küçük yıldızlardan mürekkep bir dünyadır. Bu küçük yıldızların ziyası bizim

yakından gördüğümüz diğer yıldızlardan farklıdır. Gökte bu samanyollarından 12.000 tane keşfetmişlerdir. Bunların bazıları bizim Dünya'mızdan, hatta yıldızlarla birlikte bütün Dünya'dan çok daha büyük dünyalardır. Bunların bazıları değirmen tekerleği gibi yuvarlak, bazıları bir bulut parçası gibi uzun ve dağınıktır. Tekerlek gibi yuvarlak olanlarda yıldız gibi parlayan noktalar daha kuvvetlidir. Âdeta o duman toplanmış, sıkışmış ve bu tekerleği vücuda getirmiştir.

Bizim Dünya'mız da bu araba tekerleğine benzeyen Samanyolu gibidir. Ortada Güneş vardır, etrafında küçüklü büyüklü birçok yıldızlar vardır. Tepeden bakılacak olursa âdeta bunların hepsi birden bir tekerlek gibi görünür. Sonra garibi şuradadır ki Güneş neden yapılmışsa, diğer yıldızlar da aynı şeyden yapılmıştır. Ay, Arz, Merih ve diğer yıldızlar hep Güneş'ten ayrılmış parçalardır. Bu sebeple hepsini terkip eden şeyler birdir. Güneş'ten koptukları için onun etrafında dolaşmaya başlamışlardır. Dolaştıkça dönmüş ve şimdiki hâle gelmişlerdir.

Âlimler diyorlar ki Güneş âlemi de evvelce böyle bir Samanyolu'ndan başka bir şey değildi. Bu samanyolları göğün boşluklarında dolaştıkça onu terkip eden yıldızlar birbirine yaklaşıyor, yaklaştıkça toplanıyor ve toplandıkça

*Açık havada gökte gördüğünüz bu şeffaf ve parlak buluta (Samanyolu) derler.
Bizim Dünya'mız bugünkü hâle gelmeden evvel böyle dağınık bir Samanyolu idi.*

Sahife: 75

Sevimli Mecmua

tekerlek şeklini alıyor. Şimdiye kadar evvelce bulut hâlinde bulunan Samanyollarından birçoklarının bu hâle geldiği görülmüştür. Bizim de yaşımız müsaade ederse bugün uzun ve şeffaf bir bulut hâlinde gördüğümüz samanyollarını yarın yuvarlak bir tekerlek şeklinde göreceğiz, yıldızlar yan yana gelip birbirlerine çarptıkça parlamışlar, ateş almışlardır. Nasıl kibriti kutunun kenarına sürtünce temastan hararet ve ateş çıkıyorsa bunların temasından böyle ateş çıkmıştır. Bu ateş toplana toplana yuvarlak bir küre şekline girmiştir.

Sütü ortasına bir kaşık koyarak süratle karıştırınız. Yağları birer birer ortaya toplanacaktır. Bunun gibi tekerlek hâlini alan Samanyolu döndükçe etrafındaki parçalar merkeze doğru gelmiş ve toplanmıştır.

Bu malumatı aldıktan sonra şimdi bizim Dünya'mızın nasıl bu hâle geldiğini daha kolaylıkla anlayabiliriz. Bizim üzerinde yaşadığımız ve ismine (Arz) dediğimiz Dünya da başlangıçta böyle değildi. Bizim bugün üzerinde yaşayıp güzelliklerine doyamadığımız Dünya'mız da evvelce şimdiki Güneş gibi bir ateş parçası idi. Bu ateş parçasının etrafında sıcak bir hava vardı. Çünkü Dünya'mız üzerine bastığımız toprak ve vapurla gezdiğimiz su ile nihayet bulmaz. Dünya'nın etrafında bir gaz vardır, biz bu gazı teneffüs ederek yaşarız. Hava dediğimiz bu gaz, küremizle bir bir döner. Denizde balıklar nasıl su içinde yüzerek yaşarlarsa kuşlar da öylece havada yüzerek yaşarlar. Bu hava yukarı çıktıkça azalır ve nihayet bir yer gelir ki orada hava bulunmaz. İşte küremiz, etrafındaki bu hava ile beraber Güneş etrafında döner.

Küremiz başlangıcında böyle kalın bir gaz tabakasından başka bir şey değildir. Boğaz küresinin içinde bugün su, toprak, taş, kaya, maden namıyla gördüğümüz şeyleri yapacak maddeler vardı. O vakit Arz da Güneş gibi etrafa ışık veren bir merkezdi. Fakat zaman ile bu ateş hararetini kaybetmeye başladı. Dökmecileri veya demircileri seyretmişseniz görmüşsünüzdür. Ateşin içinde eriyen demir ilk çıkarıldığı zaman etrafa ışık verir. Sonra donmaya başlayınca ateş gibidir, fakat ışık vermez. Sonra henüz sıcaktır, fakat kızıl rengi

Üzerinde yaşadığımız Dünya başlangıçta bu resimde gördüğünüz üzere büyük bir ateşten küre idi. Şimdiki Güneş'e benziyordu. Zaman ile dondu, bugünkü hâle geldi.

kaybeder ve nihayet yavaş yavaş söner. Dünya'mıza da aynı hâl olmuştur. Güneşten ilk koptuğu zaman ateşten ibaret bir parça imiş. Bir müddet sonra donmaya başlayınca kor gibi olmuş ve nihayet yavaş yavaş tamamen donmuş. O vakit onu terkip eden gazlar mayi hâlini almış. Bunu siz de tecrübe edebilirsiniz. Ağzınızdan çıkan nefes gaz hâlinde çıkar. Bunu siz görmezsiniz fakat soğuk bir havada pencerenin camı üzerine hava çıkardığımız zaman bu gaz soğuk bir şeye tesadüf ettiği için derhâl buhara döner, bu buhar da yavaş yavaş su damlası hâlinde aşağı doğru akar. Fakat bazı maddeler gaz hâlinde kalır.

İşte Dünya da soğumaya başladığı zaman birtakım gazlar su hâlinde yere düştüler. Bir kısmı gaz hâlinde havada kaldı. Su hâlinde yere düşen gazlar yavaş yavaş diğer şekillere döndükçe ve sular üstüne düştükçe küremiz hariçten bir kabuk bağladı. Hani sütü ısıttıktan sonra kapar ve bırakırsanız, soğudukça üstünde bir kap

hasıl olur. Kapağın üzerinde toplanan buhar su hâlinde döküldükçe kaymak kuvvetli ve süt ne kadar soğursa bu kaymak o kadar kalın ve kuvvetli olur. İşte Dünya'nın da haricinde böyle kap hasıl oldu. Altında hâlâ ateş vardı. Üstündeki kap döne döne kalınlaştı. Kalınlaştıkça üzerinde buhar hâlinde bulunan gazlar yağmur seyleri hâlinde yere döküldü. Süt kaymağı nasıl buruşuk ve çıkıntılı olursa Arz'ın üzerindeki kalın tabaka da böyle buruşuk ve kırıntılı olmuştu. Yağan yağmurlar bu buruşuk yerlere doldu. Oradan denizler hasıl oldu. Suyun dışında kalan yerler kara oldu.

Bu anlattığımız hâllerin olması bir günde, bir senede, bir asırda olmadı. Bunun için milyonlarca sene geçti, seneler geçtikçe küremizin üstü daha ziyade şekil almaya başladı. Yavaş yavaş ağaçlar, otlar göründü. Artık Dünya teşekkül etmişti. Milyonlarca sene evvel bugün (Samanyolu) dediğimiz parlak bir bulut hâlinde bulunan Güneş âlemi nihayet döne dolaşa şimdiki gördüğümüz Güneş âlemi olmuştu. Ortada bulunan Güneş etrafına attığı ateş parçalarından böyle birçok dünyalar yaptı. İşte bizim Dünya'mız da bunlardan biri idi. Şimdi ortada Güneş vardır. Ondakopan diğer yıldızlar hep onun etrafında dolaşırlar. Biz de onun etrafında döneriz. Ay da küremizden kopmuş bir parçadır. O da bizim etrafımızda döner.

Hülâsa Dünya'mızın teşekkülü çok esrarengiz bir hikâyedir... Bu hikâyeyi evvelce iyi anlamayan eski insanlar bunu olur olmaz akıl almaz surette izaha çalışmışlardır. Bazıları küremizin öküz boynuzu üzerinde durduğunu zannetmişlerdir. Fakat siz küçük mektepliler tabii bu saçma masallara inanmazsınız.

Sevimli Mecmua

Sahife: 76

Köroğlu

Köroğlu ailesiyle Devler Diyarı'nda mesut yaşıyordu. Bir sabah şehrin surları üzerinde dolaşırken büyük bir toz bulutunun şehre doğru geldiğini gördü. Bu ne idi?

Köroğlu büyük bir merakla bakmaya başladı. Bunun atını olanca süratiyle süren bir süvari olduğunu gördü... Süvari şehrin kapısına gelince Köroğlu bunun kayınpederi [Kabutala] derebeyinin adamlarından biri olduğunu anladı. Onu yanına getirmelerini emretti.

Süvari içeri girince Köroğlu'nun önünde eğildikten sonra cebinden bir zarf çıkararak verdi.

Bu mektup Kabutala derebeyinden idi. Derebeyi Koroğlu'na civardaki [Gaser] derebeyine ilan-ı harp ettiğini ve kendisini ordusuna kumandan tayin ettiğini bildiriyor ve çabuk gelmesini yazıyordu.

Koroğlu kendisine sergüzeşter vadeden bu vazifeyi kabul ederek hemen maiyetiyle hareket etti.

İki ay sonra Hindistan'a gelmişlerdi. Hiç durup dinlenmeden beygirlerini koşturuyorlardı.

Hindistan'ın balta girmemiş ormanlarında birçok müşkülâtlar ve korkunç tehlikelerle yollarına devam ediyorlardı...

Yine bir akşam ortalık kararırken biraz istirahat için durdular. Cesim bir ateş yakarak etrafına toplandılar. Koroğlu başının altına atının semerini koyarak uykuya daldı...

Birdenbire büyük bir gürültü ile uykudan uyandı... Etrafta adamlarının birtakım vahşi insanlarla harp ettiklerini gördü. Hemen yerinden fırlayarak kılıncı çekip vahşilerin üzerine atıldı. Her kılıncı sallayışında vahşilerden birkaçının başını uçuruyordu. Fakat öldürdüğü iki üç kişi yerine yirmi otuz kişi geliyordu...

Birden omzunda bir sızı duydu... Yüksek ağaçlardan birine tırmanan bir vahşi yukardan bir ok atarak Koroğlu'nu yaralamıştı. Koroğlu'nun başı döndü, gözleri karardı birden olduğu yere yıkıldı...

Gözlerini açtığı zaman kendini kamıştan bir kulübenin içinde buldu. Vücudu bilek kalınlığında zincirlerle bağlanmış... Kıvılcıdamaması için elleriyle kollarına büyük taşlar asılmıştı...

Koroğlu yerinden kalkmak istedi... Fakat taşlar kollarıyla bacaklarını koparacakmış gibi acıyordu.

Koroğlu kurtulamayacağını anlayarak gözlerini kapadı ve uyumak istedi...

Kulağına garip bir ıslık sesi geldi. Bu ses bir insanın çalacağı ıslığa hiç benzemiyordu... Koroğlu merakla gözlerini açtı ve açmasıyla beraber "Ay" diye bağırdı.

Kamış kulübenin damındaki bambu yapraklarının arasından büyük bir yılan başını içeri uzatmış, sivri dişli ağzından çatallı dilini çıkararak ıslık çalıyor, içeri girmeye uğraşıyordu.

Yılan ilerlemeye başladı. Kulübenin yapraktan duvarlarında hışırtılar yaparak ilerliyor, Köroğlu'na yaklaşıyordu. Köroğlu böyle tehlikeli zamanlarda insana gelen büyük bir kuvvetle gerindi. Kollarıyla ayaklarındaki taşı attı...

Fakat yılan ilerliyor, gözleri parlamış, çatallı dilini uzatmış, Köroğlu'nun üzerine atılmaya hazırlanıyordu...

Köroğlu büyük bir gayretle bir daha gerindi ve vücudunu saran kalın demir zincirler büyük çatırtılarla parçalandı.

Köroğlu yerinden fırladı, zincirin parçalarından birini aldı. Yılanın yere inmesini bekledi. Yılan yere inince kalın zinciri kaldırarak kafasına indirdi. Fakat yılanın bir şey olmadı. Köroğlu bir daha vurdu, yine bir şey olmadı. Yılan birden Köroğlu'nun üzerine sıçradı, Köroğlu çekildi. Ceketinin altından sivri uçlu bir hançer çıkararak bekledi. Sonra yılan bir daha sıçrayınca boynunu uçurdu. Yılanın vücudu birkaç defa oynadıktan sonra hareketsiz yere düştü. Köroğlu hançerini yılanın zehrine sokup çıkardıktan sonra yavaşça kapıyı açtı... Dışarda hiç kimseler yoktu... Yavaş yavaş ilerlemeye başladı. Bulunduğu yer bir meydanlıktı. Bu meydanlığın etrafı çıktığı kulübe gibi birtakım kulübelerle çevrilmişti. Köroğlu gürültü yapmamaya dikkat ederek yavaş yavaş ilerliyordu.

Büyük bir gürültü ile dallar kırıldı ve Köroğlu büyük bir çukura yuvarlandı...

Birçok meşaleler ortalığı aydınlattı. Çukurun etrafında korkunç vahşiler görüldü. Gürültüden etrafta ne kadar vahşi varsa hepsi gelmişlerdi.

Köroğlu'nun yuvarlandığı yerin bir tarafında bir kapı vardı. Köroğlu bu kapıyı açmak istedi. Fakat bir türlü açılmıyordu. Yukardan bakan vahşiler kahkahalarla gülüyorlardı. İçlerinden birisi:

– Merak etme Köroğlu şimdi o kapı açılır, dedi ve yanındakilerin kulaklarına bir şeyler söyledi. Onlar da gittiler. Bir gacırtı işitildi. Demir kapı yukarıya çıkarak uzun ve karanlık bir yol görüldü. Bu yolun karanlıkları içinde iki göz pırıl pırıl parlıyor, büyük bir süratle koşuyordu.

Yılan dilini çıkararak üzerine atıldı. Köroğlu çekildi. Hançerini çıkararak yılanın üzerine saldırdı.

Sahife: 77

Sevimli Mecmua

Bu bir arslandı. Arslan kapıdan dışarı çıkınca demir kapı tekrar kapandı...

Köroğlu bir arslanla baş başa kalmıştı. Yukarıdaki vahşilerse gülmeden katılıyorlardı.

Arslan birdenbire Köroğlu'nu görünce durakladı, birkaç defa bıyıklarını oynattı. Sivri ve uzun dişli ağzını açarak uzun uzadıya esnedikten sonra Köroğlu'nun üzerine sıçradı.

Köroğlu yılanın zehrine sokarak zehirlediği hançerini arslanın boynuna batırdı. Fakat arslan kuvvetli pençe darbesiyle Köroğlu'nu yere düşürdü. Ve üzerine çıktı.

Vahşiler yukarda gülüyorlar... Köroğlu öldü diye kahkahalar atıyorlardı...

Köroğlu son zamanının geldiğini anlayarak gözlerini kapadı. Fakat üstündeki ağırlık gittikçe hafıflıyordu. Arslan acı acı bağırıktan sonra yere yuvarlandı Köroğlu gözünü açtı ve arslanın ölü olarak yerde yattığını gördü...

Zehirli hançer yarası arslanı öldürmüştü. Şimdi kahkahalar kesilmiş, vahşilerin gözleri hayretten büyümüştü. Korku ile aşağı bakıyorlardı...

Birden reisleri:

– Köroğlu büyük mabudumuz [Hüviçlüyü] öldürdün... Sen de büyük işkencelerle öleceksin dedi...

Vahşiler yanan büyük çalı demetlerini Köroğlu'nun bulunduğu çukura atıyorlardı. Bu çalılardan uyutucu bir duman çıkıyordu... Köroğlu'nun gözleri yavaş yavaş kapandı ve uyudu.

Gözlerini açınca kendini büyük bir orman içinde buldu... Elleri ayakları kalın demirlerle bağlanmış ve dinç bir ata bindirilmişti. Büyük ormanın içinde ilerliyorlardı. Köroğlu'nu büyük mabut [Hüviçlü]nün ruhuna kurban etmek için mabetlerine götürüyorlardı.

Böylece uzun müddet gittikten sonra ormandan çıkarak uzun bir meydana geldiler... Uzakta büyük bir duman semalara yükseliyordu. Burası vahşilerin mabetleri idi.

Köroğlu kaçmak için etrafına bakındı. Fakat kaçmanın ihtimali olmadığını anladı. İki üç yüz vahşi yalın kılıncı atının etrafında gidiyorlardı...

Köroğlu biraz düşündükten sonra:

– Biraz su, dedi.

Vahşilerden biri sırtındaki bir kabağı getirdi. Köroğlu'nun ağzına uzattı.

Köroğlu ya Allah diyerek bir kere gerindi. Vücudunu saran zincirler parçalandı ve su getiren vahşinin üzerine atılarak elinden kılıncını kaptıktan sonra beygirin karnına bir tekme vurarak şaşırان vahşilerin arasından geçip beygirini koşturmaya başladı. Vahşiler bağırדılar, arkasından ok attılar. Fakat o hiç ehemmiyet vermeyerek beygirini ufuklara doğru sürdü.

Mahmut Cahit

Ev ve Sokak Oyunları

Küçük Piyano

Çalgıya meraklı iseniz ve babanız size istediğiniz çalgı aletini almıyorsa bunu kendi kendinize yapabilirsiniz. Bunun iki usulü vardır.

Birincisi: Muhtelif boyda iğneler alınız. Bu iğneleri bir tahta üzerine çivileyiniz. Sonra elinize küçük bir değnek alıp bunların seslerine göre yerlerini tayin ediniz. Musikiye merakınız varsa sesleri de elbet bilirsiniz. Bilmiyorsanız sorup öğreniniz: do, re, mi, fa, sol, la, si. Bütün sesler yedi anahtarla çıkarılabilir. İğneleri bu seslere göre taksim ettiniz mi elinize küçük, fakat eğlenceli bir piyano geçirmiş olursunuz.

Eğer biraz daha fazla meraklı iseniz ve yapacağınız oyuncağın biraz daha güzel olmasını istiyorsanız o vakit şimdi tarif edeceğim piyanoyu yapınız. Daha ziyade memnun olursunuz.

Evvela yedi tane şişe bulunuz. Bu şişeler bira şişesi, ilaç şişesi, her türlü şişe olabilir, yalnız hepsinin boyu bir olmalıdır. Sonra arkalıklı iki sandalyeyi arka arkaya

getiriniz. Üzerine bir değnek koyunuz. Et veya sucuk asar gibi, şişeleri ağızlarından bağlayıp bu değnek üzerine asınız. Sonra istediğiniz sesi çıkartmak için şişelere su koyunuz. Mesela (do) sesini çıkaracak şişeye fazlaca, (si) sesini verecek şişeye az su korsunuz. Aradaki şişelerde de sırayı ona göre taksim edersiniz, işte size bir piyano ki para ile bulamazsınız. Elinize ufak bir değnek aldınız mı, çal babam çal.

Kuzumu Gördünüz mü?

Oyuncular bir halka olurlar. Yalnız kura ile biri halkadan hariç kalır. Hariçte kalan oyuncu halkanın etrafında üç defa döndükten sonra oyunculardan birinin omzuna dokunur ve sorar: “Kuzumu gördünüz mü?” Kendisine sual sorulan çocuk da, esvabı nasıldı? diye sorar. Birincisi, halka içinde istediği çocuğun esvabını, ayakkabısını filan tarif eder, kendisinden bahsedildiğini anlayan çocuk hemen halkadan çıkıp halkanın etrafını döndükten sonra terk ettiği yerine gelmeye çalışır. Halkadan hariç kalan da onun yerini kapmaya çalışır. Hangisi peşin gelir yeri alırsa, öteki hariçte kalır.

Bayrak Yarışı

Yirmi adım fasıla ile toprağa iki bayrak dikilir. İkisinin arasındaki fark muhakkak yirmi adımdan eksik olmamalıdır. Oyuncular iki sıra olsun, her biri bayraktan on iki adım ötede bir sıra teşkil etmeli. Bayraklar ortada olmak üzere diğer oyuncular sırası karşı karşıya gelmeli.

Hasan Kaç Yaşında

Hasan annesiyle beraber misafirlığe gitmişti. Annesine sordular,

– Oğlunuz kaç yaşında efendim?

– Efendim, dedi, üç sene sonra bugünkünden üç defa daha büyük olacak.

Hasan acaba kaç yaşındadır dersiniz?

Sevimli Mecmua

Sahife: 78

Kendi Oyunlarımızı ve Kendi Oyuncaklarımızı Kendimiz Yapalım

Sihirli Kibrit

Bu oyun evde oynamak için çok iyidir. Eğer becerebilerseniz herkesi hayrette bırakır ve güldürürsünüz.

Bu oyunu yapmak için size lazım olan şey ciltli bir kitap, bir bardak ve bir iki kibrittir. Bardak üzerine kitabı korsunuz. Kitabın ortasına da bir kibrit korsunuz. Sonra sizi seyredenlere “Bakınız dersiniz, şimdi ben bu kibriti, kitabı kaldırmaksızın, bardağın içine düşüreceğim.” Herkesin gözü dört açılır. Sizin maharetinizi görmek isterler. O vakit siz yumruğunuzu hafifçe kitap üstündeki kibrite korsunuz. Bir de bakarlar ki kibrit bardak içindedir.

Bu oyunun sırrı şudur. Kitabı bardağın üzerine korken arasına bir kibrit sıkıştırırsınız. Fakat bu kibrit öyle bir tarzda yerleştirilecektir ki hem dışarıdan seyredenler göremesinler hem de kitaba azıcık dokununca derhâl düşüversin.

Oyuna başlamadan evvel bunu tecrübe edin. Elinizi alıştırtın sonra kolaylıkla yapabilirsiniz. İşte bardağın içine düşen kibrit evvelce kitapla bardak arasına sıkıştırdığınız kibrittir. Fakat sizi seyredenler bunu bilmedikleri için onların hayretine nihayet olmaz.

Saat On İkiyi Vuruyor

Odada iki kardeş oynuyorlardı. Birden saat on ikiyi vurdu. Nerime başını kaldırdı, saate baktı. Dan, dan, dan... vurup duruyordu. Saat altıyı vurduğu zaman altı defa çalmak için otuz saniye geçmişti. Nerime, kardeşine döndü sordu:

– Hilmi, bil bakalım, dedi saat altıyı vurduğu zaman otuz saniye geçmişti. On iki defa vurmak için kaç saniye geçmesi lazımdır?.. Bilin bakalım, kaç saniye?

Halka Oyunu

Bahçede kardeşlerinizle veya arkadaşlarınızla oynayabileceğiniz güzel ve meraklı bir oyun.

Bunun için lazım gelen oyuncu da kendiniz yapabilirsiniz.

Kalınca bir değnek alınız. Resimde görüldüğü üzere bu değneği yere kakınız. Sonra ince sopalardan simit gibi halkalar yapınız. Yere kakılan değnekten üç dört adım uzaktan halkaları değneğe geçirmeye çalışınız. Her biriniz beş halka atınız. Sonra mesela yarım saat ve bir çeyrek saat oynamayı kararlaştırınız. Bu müddet zarfında kim daha çok halka geçirebilirse oyunu o kazanır.

Saatte Kaç Mil Yürürsünüz?

Ne kadar süratle yürüdüğünüzü biliyor musunuz? Bilmiyorsanız bunu kendi kendinize hesap edebilirsiniz. Bunu ölçmek için sokakta yürümeye başlayacağınız yere işaret olmak üzere bir taş koyunuz. Sonra elinize saatinizi alınız ve yürüyünüz. Adımlarınızı sayınız. Her kırk dört adımda yere bir taş atıp geçiniz. Üç defa kırk dört adımın sonunda durunuz. Saatinize bakınız. Bu üç defa kırk dört adımı kaç dakikada yürümüşseniz bunu bir kenara kaydediniz.

Şimdi ne kadar süratle yürüdüğünüzü anlamak için şu hesabı yapınız.

Bir mil mesafede 120 defa 44 adım vardır. Siz 44 adımı kaç dakika veya saniyede katetmişseniz onu 120 ile darbediniz. Bir mil mesafeyi kaç dakikada katettiğinizi anlarsınız. Bu suretle saatte ne kadar mesafe katettiğinizi bulabilirsiniz.

Sihirli Anahtar

Bu da eğlenceli bir oyundur, fakat biraz el çabukluğu ister. Hani ne sihirdir ne keramet, el çabukluğu marifet derler, işte bu söz bu oyunlar için söylenmiştir.

Elinize bir anahtar alınız. Onu resimde gösterildiği şekilde sol avcunuzun kenarına koyunuz. Sonra sizi seyredenlere dönerek, “Bakınız. dersiniz, bu anahtarı şimdi ben dokunmadan sağ elime geçireceğim.” Herkes hayretle sizi seyre koyulacaktır. O vakit anahtarı sağ elinizle okşar gibi yaparsınız. Bir de bakarsınız ki anahtar sağ elinize geçmiş. Güç görünen bu oyunun sırrı şudur:

Anahtar resimde görüldüğü üzere yarısı dışarıya sarkacak surette konacak, oyun esnasında sol el azıcık meyilli tutulacaktır. Anahtar elde o vaziyette durmalıdır ki ufak bir temas ile takla atıp öteki ele geçebilmelidir. Bunu evvela bir iki defa tecrübe etmeli, mümarese kesbettikten sonra oynamalıdır.

Biraz oyunun sırrını kaptınız mı, ondan sonra iş kendi kendine yürür hatta isterseniz, anahtarı aynı şekilde tekrar sol elinize geçirebilirsiniz.

Sütü Nasıl Ölçtüler?

Kapıya sütçü gelmişti. Annesi İhsan’a dört okka süt almasını tembih etmişti. Fakat sütçünün kabında sekiz okka süt vardı. Elinde de sütü ölçmek için biri üç,

diğeri beş okkalık iki ölçü vardı. Bu dört okka sütü nasıl ölçeceklerdi? Düşünün bakayım, bulabilir misiniz?

Sahife: 79

Sevimli Mecmua

Resimli Şiir:

El Birliği

İki küçük kedi vardı,
Biri beyaz, sanki kardı,
Öteki, bir sırtı sarı;
Türlü türlü oyunları.

Fırtınalı bir gecede
Düşündüler ikisi de
Biri çünkü fare buldu.
Akşamlığı tamam oldu.
Ötekisi bakakaldı;
Ne yapayım? diye daldı...

Hop!.. Fırladı birdenbire,
Atıldı küçük tekire,
Fare benim, senin değil.
Haydi ordan, durma çekil!
Küçük aydı, işine git,
Ne sanırsın hiç bu yiğit
Sana onu bırakır mı?
Senin gövden, pek ağır mı?

Fırtınalı bir gecede
Dövüştüler ikisi de.
Fare kaçtı yuvasına.
Dostlar düştü kavgasına.

Fakat bizim komşu nine,
Yine dalmış işlerine,
Süpürürdü, süpürürdü.
Yatsı vakti iş görürdü.
Süpürgeyi verip katmış.
Kedileri alıp atmış.

Hep topraklar kar içinde,
Kedilerin bir tekinde,
Ne şilte var ne yorgan var,
Her taraf kar, her taraf kar...
Hiç tutmuyor çeneleri,
Karanlıklar çok zifiri.
İkisi de kime gitsin?
Neler yapsın, neler etsin?
– Nerde şimdi güzel nine?
Evin gelip eşiğine,
Anladılar lamba yanmış,
Güzel nine hem uyanmış,

Bir delikten yavaş yavaş.
Sokuldular, hep arkadaş,
Kardan soluya soluya
Çok döşenmiş bir odaya.

Kış gününün ocak başı
İki eski arkadaşı,
Yine aldı karşısına,
Başladılar bir oyuna.

Minik Tavşanla Arslan

Minik tavşan mini mini küçük bir şeydi. Fakat çok cesurdu. Hatta arslandan bile korkmazdı. Bir gün arslan bir kumrunun yuvasından bir yavru yakaladı. Kumrunun bütün yalvarmalarına karşı yine geriye vermedi. Kumru ormandaki bütün vahşi hayvanlara gitti ve kendilerinden yardım diledi. Fakat hepsi arslandan korktular, ağızlarını açamadılar. Kumru da nihayet minik tavşana geldi, tavşan dedi ki:

“Yarın bütün hayvanları ormanda benim idarem altında toplanmaya davet et. Meseleyi halledelim.”

Bu esnada minik tavşan yer altından kaçmak için bir yol kazdı, hazırladı. Ertesi günü hayvanlar hepsi toplandılar, meseleyi dinlediler, birçok konuştuktan sonra kumru yavrusunun arslanın çocuğu olduğuna karar verdiler. İçlerinden hiçbiri doğruyu söylemeye cesaret edemedi. Çünkü arslan karşılarında gözlerini hırsla açmış vahşi vahşi onlara bakıyordu. Fakat minik tavşan kazdığı yolun üstüne çıktı ve yüksek bir sesle bağırdı:

– Yalan söylüyorsunuz. Yavru kumruya aittir. Arslan adi bir hırsızdır.

Arslan şiddetle tavşanın üstüne atıldı, fakat tavşan bir hamlede kazdığı delikten toprağın altına girdi, evvelce hazırladığı yoldan kaçtı.

Arslan şiddetle bağırdı:

– Ya buradan çıkarken yutacağım, ya içerde açlıktan öldüreceğim.

Saatlerce, günlerce tavşanın delikten çıkmasını bekledi. Avını kaçırmamak için yerinden kıınıldamıyordu. Açlıktan gün gün daha zayıf düştü. Fakat yemek için buradan ayrılırsa tavşanın çıkıp kaçacağını zannediyordu. Böylece arslan deliğın önünde açlıktan öldü, arslanın yuvasındaki kumru yavrusu yine anasına kavuştu.

Sevimli Mecmua

Sahife: 80

Muharriri: Cohan Sipeyri

Mütercimi: Sabiha Zekeriya

Haydi

Sevimli Mecmua'nın Romanı

Şimden sonra ben bu çocuğu ne yapabilirim? Aşağı yukarı beş yaşında olan bir çocuğa ne bakabilir, ne de onu okutabilirim.

– Sen bu yoldan nereye gidiyorsun Barbel?.. Artık Alm'ın yarısına geldik, yoksa sen de dağın tepesine mi çıkacaksın?..

– Gideceğim yere artık geldim. Keçi çobanı Petir'in karısına gideceğim. O kışın bana iplik gerer, ben de örerim. Artık Allahaismarladık.

– Det, yolun açık olsun...

Det arkadaşının elini sıktı. Barbel hendekli bir yoldan birkaç adım ötede tesis edilmiş küçük, karanlık bir dağ kulübesine girinceye kadar arkasından baktı. Bu küçük ev, böyle bir çukur içinde olduğu için rüzgârdan masundu. Böyle bataklık bir yerde olması fena olmaktan ziyade iyi olmuştu. Çünkü kuvvetli cenup rüzgârları dağın üzerindeki tozları süpürerek şiddetle estiği zaman kulübenin içindeki bütün camları, kapıları sarsardı. Bu itibar ile çukurun içinde olması onu tehlikeli bir ikametgâh olmaktan kurtarmıştı. Eğer bu kulübe Alm'ın üzerinde olsaydı, böyle rüzgârlı bir günde muhakkak derenin içine yuvarlanırdı.

Bu küçük kulübenin sahibi keçi çobanı on bir yaşında Petir'dir. Her sabah erken şehre Örfli'ye iner, oradan birçok kimselerin keçilerini alıp Alm Dağı'nın üzerine getirir, çayırdan otlatır. Akşam olunca küçük çoban keçileri

Sevimli Mecmua Sinema Kuponu: 1

yine süratle dağdan aşağı indirir, (Örfli)deki sahiplerine götürürdü. (Örfli)ye gelir gelmez parmaklarıyla keskin bir ısıklık çalar, her keçinin sahibi gelip geçisini alırdı.

Keçileri almaya gelenlerin çoğu küçük kızlar ve oğlanlardı. Keçiler sahiplerini görünce sabırsızlanır ve mini mini küçük sahiplerine süratle koşarlardı.

Küçük Petir ancak akşamları insan yüzü görebilirdi. Sair zamanlar daima keçileriyle beraber buralarda yalnız yaşardı. Zaten evde bir annesi, bir de kör büyükannesinden başka kimsesi yoktu. O, her sabah daha karanlıkta kalkıp uzaklara gider, ancak akşam geç vakit kulübesine dönerdi.

Dağda çocuklarla mümkün mertebe çok oynayabilmek için evde süt ve ekmeğini yutar gibi yerdi. Babasına da keçi çobanı Petir derlerdi. Çünkü o da bütün gençliğini dağlarda keçilerle beraber geçirmişti. Birkaç sene evvel ormanda ağaçları keserken bir kazaya uğramıştı. Annesinin asıl ismi (Perifina) büyükannesi ise, ihtiyar, genç bütün köyde herkes ona keçi çobanı Petir'in karısı derlerdi. Kör büyükannesi ise, ihtiyar, genç bütün köyde herkes tarafından tanınmış bir kadındı. Uzak yakın herkes ona büyükanne çağırırdı.

Det tam on dakika olduğu yerde, etrafına merakla bakınarak çocukların görünmesini bekledi fakat çocuklardan eser yoktu.

Çocukları görebilmek ümidiyle Alm'ın daha yukarısına çıktı, oradan dağın ayakları altındaki toprağı daha güzel görebiliyordu. Det telaşlı ve sabırsız nazarlarıyla bir yoldan diğerine gözlerini dolaştırdı, hiçbir şey göremiyordu. Bir saniye sonra çocuklar dağın etrafındaki uzun yollarda göründüler. Petir keçileri otlatmak için en iyi ot ve çalıkların nerede olduğunu biliyordu. Bu sebeple ekseriya sürüsünü dolaşık yollardan götürürdü.

Küçük kız ağır esvapları içinde, güç[lü]kle, heyecanla, kalbi çarparak Petir'in ve kuzuların arkası sıra bütün sinirlerini kuvvetleştirerek tırmanıyordu. Dağa çıkarken hiç konuşmuyordu. Lakin Petir'in çıplak ayakları ve geniş pantolonu ile zahmetsiz sıçrayışını ve keçilerin ince küçük bacaklarıyla tırmanmalarını gözleriyle takip ediyordu. Fakat birdenbire zavallı takatsiz bir hâlde yere oturdu, büyük bir süratle çoraplarını, ayakkabılarını çıkardı. Sonra tekrar biraz daha kuvvetli kalktı. Bu defa da boynundaki kırmızı mendili üzerindeki bayramlık esvabını onun altındaki

–Mabadı gelecek nüshada–

Müdür-i Mesul: M. Zekeriya

Ebussuut Caddesi: Marifet Matbaası

Her Nüshada Karilerimize Beş Lira Veriyoruz Acaba Sizin Fotoğrafınız Var mı?

Her nüshamızda beş çocuğun resmini neşredeceğiz. Resim sahiplerini tanımıyoruz. Fotoğrafçımız sokakta veya mektepten çıkarken tesadüf ettiği çocukların resimlerini alıyor. Fotoğrafçımız yalnız İstanbul'da değil Türkiye'nin her tarafını dolaşıyor. Sizi her yerde görebilir. Bu sebeple her nüshada fotoğrafınız çıkabilir. Sokakta fotoğrafçımızla tesadüfünü beklemek istemeyen çocuklar fotoğraflarını doğrudan doğruya idarehanemize gönderebilirler.

Elimize geçen fotoğraflardan her nüsha beş tane neşredeceğiz. Fotoğrafları intişar eden kimseler idarehanemize müracaat edip birer lira alabilirler. Lirayı almak için ya doğrudan doğruya idarehanemize müracaat edip o fotoğraf sahibi olduğunuzu ispat etmek veyahut posta ile fotoğrafınızı göndermek lazımdır. Eğer evvelce bize fotoğrafınızı göndermiş ve fotoğrafınızın arkasına isim ve adresinizi de yazmışsanız ayrıca müracaata ihtiyaç yoktur. Biz lirayı doğrudan doğruya adresine göndereceğiz.

Yukarıda fotoğrafları neşredilen çocuklar idarehanemize müracaat ettikleri takdirde birer lira alabilirler. Müracaat müddeti iki haftadır. İki hafta sonra müracaat edenler haklarını kaybederler.

Yarın Sinemaya Geliniz

Nerede: Şehzadebaşı'nda Millî Sinemada

Ne vakit: Yarınki Cuma günü sabah saat dokuzda

Ne: Sevimli Mecmua karilerine meccanen sinema

Kimler Girebilir: Bu nüshamızın on altıncı sahifesindeki kuponu kesip getiren bütün Sevimli Mecmua karileri meccanen girebilirler

Acele ediniz, erken geliniz, sonra yer bulamazsınız.

Geçen hafta gelmeyenler pişman oldular.

Kazananların Resimleri

Müسابakamızı halledip mükâfat kazandıkları arka sahifemizde ilan edilen karilerimizden bazılarının resimleri:

Sağdan Yukarıdan Aşağı

1– Darümuallimine mülhak Tatbikat Mektebi beşinci sınıftan Muhammet Adnan. 2– Kızıltoprak'tan Tevfik Bey'in mahdumu Bekir İhsan. 3– Soma: İlk Erkek Mektebi'nden mezun Ali Kemal. 4– İnebolu: Doktor Fahri Bey mahdumu Abdullah Orhan. 5– Balıkesir Muallim Mektebi'nden Hasan Ali. 6– İstanbul Lisesi altıncı...

Kediyi En Güzel Yapan Küçük Ressamlar

İkinci numaralı nüshamızdaki kedi resmini yapmakta küçük karilerimiz çok maharet ve muvaffakiyet göstermişlerdir. Hatta içlerinde kediyi renkli boyayarak bir kapak resmi hâlinde gönderenler olmuştur. Yavrularımızın bu muvaffakiyeti bizi çok sevindirmiştir, gelen cevaplar içinde kediyi en güzel yapanlar maharetlerine göre ayrılmış ve mükâfatları o suretle tevzi edilmiştir. Mükâfat kazananlar şunlardır:

1– Galata'da Kırmacılar Caddesi'nde Cedithane 7, 6 numaralı yazıhanede Cevdet Bey'in kerimesi Bedia Cevdet: Bir fotoğraf makinesi.

2– Beşiktaş Lisesi yedinci sınıftan 65 Şemsettin Sami (Bir dolma kalem).

3– Fatih'te Darüşşafaka müdavimlerinden (48) Osman Nuri: Bir mektep çantası.

Birer Kutu Çikolata Kazananlar

Kuleli Lisesi altıncı sınıftan Şerafettin, Balıkesir Erkek Muallim Mektebi'nden 200 Hasan Ali, Bolu Memleket Hastanesi Göz Tabibi Kadri Selim Bey'in mahdumu Ekrem Oğuz, Konya Erkek Muallim Mektebi Tatbikatından (7) Muhammet Cihangir, Darüşşafaka 4. sınıftan 84 Ali Hilmi, Edirne Muallim Mektebi 1. sınıftan 102 Şerafettin, Konya Ziraat Mektebi 1. sınıftan (3) Muhammet Sabri, Konya Tramvay Caddesi 248 numarada Erkek Muallim Tatbikat 5. sınıftan Fuat Tevfik, Kızıltoprak'ta Hüseyin Paşa çıkmazında Kadri Efendi'nin hanesinde Binbaşı Ahmet Tevfik Bey mahdumu Bekir İhsan, Kadıköy Söğütlüçeşme Caddesi'nde 27 numaralı hanede Necmettin Hayati.

Birer Kutu Şeker Kazananlar

İzmir Erkek Muallim Mektebi 3. sınıftan 144 İhsan Çetin, Bafra İlk Kız Mektebi talebatından Hüceste Salim, Ortaköy'de Dereboyu'nda Katolik kilisesi

karşısında 169 numaralı hanede Naciye Nuri, Darüleytam 4. sınıftan 269 Ahmet Sungur, Dava Vekili Abdurrahman Âdil Bey'in mahdumu Emin Ali, Kabataş Erkek Lisesi'nden 458 Celal Demiray, İzmir Darüleytamında 273 Ali Enver, Cağaloğlu Şeref Sokağı 38 numaralı hanede Lütfiye Rüştü, Ankara Sanayi Mektebi birinci sınıf talebelerinden Cevat Sadullah, Adapazarı Orta Mektep 6. sınıftan 9 numaralı Sadık Vicdani, Beşiktaş Mihrimah Sultan İnas-ı Numune Mektebi 4. sınıfından 482 Nimet Mustafa, Konya Ziraat Mektebi 1. sınıf talebelerinden 21 Remzi, Kadıköy'nde Osmangazi Numune Mektebi'nde 412 Enver Hakkı, İnebolu Hükûmet Tabibi Fahri Bey'in mahdumu Abdullah Orhan, Adana Erkek Muallim Mektebi 3. sınıfından 279 Hamit, Bursa 1. Erkek Lisesi 1. sınıfından 176 Ziyaattin, M. Selahattin, Kadıköy Erkek Lisesi'nden Muhammet Zeki, Beşiktaş Şemsü'l-mekatip 4. sınıftan 350 Mediha Ziver, Trabzon Erkek Muallim Mektebi talebesinden 320 Ali Hikmet.

Birer Kitap Kazananlar

Bursa Rehber-i Tahsil Mektebi Bülend Necdet, İstanbul Erkek Lisesi 208 İbrahim Selahattin, Beylerbeyi'nde Köplüce'de Otuzuncu İlk Mektep 2. sınıf 114 Burhanettin, Tarsus Orta Mektebi'nden Ömer Tah, Dursun Kız Numunesi'nden 387 Nilüfer, Ankara Erkek Lisesi 6. sınıftan 463 Necmettin, Süleymaniye Elmaruf Mahallesi Ayşe Kadın Hamamı Sokağı'nda 14 numaralı hanede Emcet Bühtan, Darüşşafaka 5. sınıftan 20 Bekir Sıtkı, Bafra Feyz-i Cumhuriyet Mektebi 5. sınıftan 22 M. Resayi, Adana'da Hacı Bayram Cumhuriyet İlk Mektebi talebesinden 1 Muhammet Sırrı, Soma İlk Erkek Mektebi mezunlarından Ali Kemal, Nakkaştepe 25. Mektep beşinci sınıftan 88 Huriye Ahmet, Süleymaniye İnas-ı Numune Mektebi beşinci sınıftan 2594 Edibe Şükrü, Kütahya'da Pirinç Hanı karşısında Tüccar Hacı Salih Efendi kerimesi Naime, Kütahya Mal Hatun Numune İnas Mektebi sınıf 5'ten 30 Hatice Saadet, Kadıköy Orta Mektebi talebesinden 401 Hasan Bedrettin, Konya Erkek Lisesi'nde sınıf 1'den 269 Lütfi Mustafa, Gedikpaşa Amerikan Mektebi Suzan Nuri, Gelibolu İnas Mektebi sınıf 3'ten 21 Mebrure Atıf, Bursa 2. Lisesi sınıf 6'dan Parpalı Bedrettin Necip, Kadıköy Orta Mektep'ten Mustafa Rüştü, Kasımpaşa Kız Numune Mektebi sınıf 5'ten 259 Hayrünnisa Nazmi, Çengelköy Kuleli Lisesi 7. sınıftan 2850 Ferit, Bursa 2. Lise talebesinden 44 Ali Reşat, Halıcıoğlu Lisesi'nde 365 Mustafa Kemal, Trabzon Erkek Muallim Mektebi sınıf 7 Hasan Rahmi, Üsküdar Sultantepe İnas Mektebi 72 Saniha Sami, Kabataş Lisesi'nden 273 Muhammet Reşat,

İzmir Lisesi'nde 131 numaralı Hüseyin Avni, Bolu Orta Mektebi 254 Sabri Gündüz Efendiler.

Bilmecemizi Halledenler

İkinci nüshamızdaki bilmecenin doğru hallini diğer sahifeye koyuyoruz. Bunu gören sevgili karilerimizin çoğu meyus olacaklardır. Çünkü bu bilmeceyi doğru halledenler yalnız on beş kişi çıkmıştır. Mükâfatları yalnız bu on beş çocuk arasında taksim mecburiyeti hasıl olmuştur. Bu bilmecemizin karilerimiz için zor olduğunu görüyoruz. Ba'de-mâ bu kadar zor bilmece koymayacağımızı temin edebiliriz.

Bu defa mükâfat kazanan çocuklar şunlardır:

- 1- Kocaeli Lisesi'nde Orta Mektep beşinci sınıf 222 Kemal (Kol saati).
- 2- İzmir Erkek Muallim Mektebi Tatbikat 2. sınıf 154 Faik Dündar (Bir resim kitabı).
- 3- Feyziye Mektebi talebesinden Necati Mahmut (Bir oyuncak).

Çikolata Kazananlar

Kocaeli Demir yolu Caddesi'nde Fabrika Sokağı'nda 13 numaralı hanede Ali Bey hafidesi Huriye, Beyoğlu İtalyan Mektebi'nden Bedrettin Mazhar, Sultanahmet civarında Mahmut Ağa Mahallesi'nde Arabacılar Kışlası Caddesi'nde 42 numaralı Hacı Rüstem Efendi'nin hanesinde hafidi Erkek Muallim Mektebi Tatbikat Mektebi 5. sınıftan 77 numara Muhammet İrfan, İzmir Erkek Mektebi'nde sınıf 6, 2 numaralı Hüseyin Selahattin, İzmit'te Orta Mektep 3. sınıftan 153 Feridun,

Kocaeli Orta Mektep sınıf 5 (27) numaralı Namık Kemal,

Vefa Lisesi'nden 37 Nusret,

İtalyan Mektebi'nden Muhammet Ali Azmi

Beşiktaş'ta Orta Bahçe'de Uzuncaova'da Hamidiye Sokağı'nda 12 numarada mukim Saip Bey'in kerimesi Perihan,

Giresun Orta Mektebi 6. sınıf talebesinden 29 Mustafa Fethi,

Sarıyer Kız 1. Mektep talebatından Zehra Muhammet,

Kilis Altınığne Dikiş Yurdu talebatından Mefharet Feza.

6. SEVİMLİ MECMUA, C:1 Nu. 6

Fiyatı

SEVİMLİ MECMUA

Numara:

10 kuruştur

6

İstanbul: Marifet Matbaası

Her Nüshada Karilerimize Beş Lira Veriyoruz Acaba Sizin Fotoğrafınız Var mı?

Her nüshamızda beş çocuğun resmini neşredeceğiz. Resim sahiplerini tanımıyoruz. Fotoğrafçımız sokakta veya mektepten çıkarken tesadüf ettiği çocukların resimlerini alıyor. Fotoğrafçımız yalnız İstanbul'da değil Türkiye'nin her tarafını dolaşıyor. Sizi her yerde görebilir. Bu sebeple her nüshada fotoğrafınız çıkabilir. Sokakta fotoğrafçımızın tesadüfünü beklemek istemeyen çocuklar fotoğraflarını doğrudan doğruya idarehanemize gönderebilirler.

Elimize geçen fotoğraflardan her nüsha beş tane neşredeceğiz. Fotoğrafları intişar eden kimseler idarehanemize müracaat edip birer lira alabilirler. Lirayı almak için ya doğrudan doğruya idarehanemize müracaat edip o fotoğraf sahibi olduğunuzu ispat etmek veyahut posta ile fotoğrafınızı göndermek lazımdır. Eğer evvelce bize fotoğrafınızı göndermiş ve fotoğrafınızın arkasına isim ve adresinizi de yazmışsanız ayrıca müracaata ihtiyaç yoktur. Biz lirayı doğrudan doğruya adresine göndereceğiz.

Yukarıda fotoğrafları neşredilen çocuklar idarehanemize müracaat ettikleri takdirde birer lira alabilirler. Müracaat müddeti iki haftadır. İki hafta sonra müracaat edenler haklarını kaybederler.

Değirmencinin Çuvallarını Halledenler

Değirmencinin Çuvalları bilmecesini karilerimiz muhtelif şekillerde halletmişlerdir. Bu şekl-i hallerin hepsi doğrudur. Bu muhtelif şekilleri aşağıya dercediyoruz. Kazananlar arasından bu şekillerden herhangi birini bulmuş olanlar tefrik edilmiştir.

2 78 156 39 4

6 29 174 58 3

7	28	196	49	4
7	28	196	98	2
5	35	175	25	7
8	27	216	54	4
8	17	136	34	4

Birinci– Gelibolu Numune Mektebi talebesinden İcra Memuru Yusuf Ziya Bey’in mahdumu 30 Orhan, bir sinema makinesi.

İkinci– Ankara İmalat-ı Harbiye Marangoz Fabrikası’nda 159 numaralı Galip Usta mahdumu Muhammet Muhip.

Üçüncü– Bursa 1. Erkek Lisesi sınıf 6, 309 Ahmet Refik.

Çikolata Kazananlar

1– Beşiktaş’ta Ortabahçe’de Hamidiye Sokağı’nda 12 numarada Saip Bey’in kerimesi Perihan.

2– Trabzon’da Osman Gazi Mektebi talebesinden 325 Muammer Hakkı.

3– İçerenköy Mektebi 4. sınıftan 328 Fazıl Alparslan.

4– Bandırma Kız Mektebi’nde 164 Leman Halit.

5– Trabzon Osman Gazi 5. sınıftan 284 Abdullah Sami.

6– Giresun Orta Mektebi’nde 237 Necati.

7– Kütahya Gazi Mustafa Kemal Paşa Erkek Mektebi talebesinden 44 Arif Celalettin.

Hacı Bekir Şekeri Kazananlar

1– Kadıköy Orta Mektebi 6. sınıftan 496 Nezih.

2– Ankara Erkek Lisesi 5. sınıftan 228 Nazmi.

3– Orta Erkek Mektebi 1. sınıftan 94 Kâzım.

4– Balıkesir Tetkik-i Hesabat Komisyonu Reisi Hacı Sait Bey’in kerimesi Adalet.

5– Orta Erkek Muallim Mektebi 1. sınıftan 179 Ahmet Kemal.

6– Beşiktaş'ta Börekçi Fırını karşısında Doktor Mesih Bey'in hanesinde Şemsü'l-mekatip talebesinden Fuat Sadrettin.

Sağdan Yukarıdan Aşağı

– 1 Konya Yusuf Sabri, 2 İstanbul Berrin, 3 İstanbul Naci, 4 Konya Hasan Faik, 5 Balıkesir Adalet, 6 Bursa: Suphi.

Sahibi: M. Zekeriya Sevimli Mecmua Başmuharriri: Sabiha Zekeriya
Cilt: 1 [Per]şembe 12 Mart – 1341 Numara: 6

Bir Tren Kazası

Meraklı ve Heyecanlı Bir Hikâye

Selim, Recai ve Hikmet en açıkgöz ve atak çocuklardı. Bir perşembe günü öğleden sonra şehre gitmek için izin almışlar ve saat bir treni ile şehre inmişlerdi. Sınıfın parasıyla yapılan şiparişatı ikmal ettikten sonra spor meydanına, yapılacak olan maçı seyretmeye gittiler. Biletleri Recai aldığı için, ötekiler azimet ve avdet bileti alındığını zannederek ihtiyata lüzum görmediler. Recai ise kendi tren parasını ayırdı, kalan parasını tamamen sarf etti. Akşam üç arkadaş istasyona geldikleri zaman hakikati anladılar. Üçünün cebindeki para ile ancak bir bilet alınabilirdi. Hâlbuki bunlar dört kişi idiler. Vakıa mektep şehirden çok uzak değildi, trenle bir çeyrekte gidebiliyorlardı. Fakat yaya gitmek için en aşağı bir buçuk saat lazımdı. Hâlbuki yemeğe ancak yarım saatleri vardı. Mamafih yapılacak başka bir şey olmadığından ağır paketlerini omuzladılar, yola düzeldiler.

Hikmet ve Selim Recai'nin tedbirsizliğini tenkit ediyorlardı. Recai ilk önceleri cevap vermeye yeltendi, fakat Selim'in "kemik" kadar diliyle yarışa çıkmak kabil miydi? Zavallı çocuk susmaya mecbur oldu. Kafası önünde, ağır ağır; hacı devesi gibi gidiyordu.

Biraz sonra güneş battı, ortalığı yavaş yavaş karanlık kaplamaya başladı. Çocuklar demir yolunu takip ediyorlardı. Yolu kaybetmekten korkuları yok idiyse de yine birbirlerine biraz daha sokuldular ve etrafı daha dikkatli tarassuda başladılar.

Selim ile Hikmet o seneki maçların neticesi hakkında derin bir münakaşaya dalmışlar, birbirleriyle bağıra bağıra konuşuyorlardı. Bir aralık Recai ürperdi, durakladı. Mamafih biraz sonra mutmain olmuş olacak ki yine yürümeye başladı.

Biraz sonra ay karşı dağların üzerinden yükselmeye başladı. Ay bedir hâlinde olduğundan ortalık epeyce aydınlandı. Recai, zahir kabahatli olduğundan, arkadaşlarının münakaşalarına hiç karışmıyor, sağını, solunu seyrediyordu. O aralık ayın aydınlığında ta uzakta birtakım kara kara gölgelerin demir yolunda bir şeyler yaptıklarını gördü. Bunlar tren memurlarına veya ameleye benzemiyorlardı. Recai arkadaşlarının eteklerinden çekti. Hikmet ve Selim biraz can sıkıntısı ile döndüler, az kaldı Recai'ye bir kere daha çıkışacaklardı. Fakat o eliyle sükût işareti yaparak gölgeleri gösterdi, çocuklar hattı bıraktılar. Etraftaki çalıları seyrederek ilerlemeye başladılar.

Artık epeyce yaklaşmışlardı. Buradan hat boyundaki karaltıların ne yaptıkları görülebiliyordu. İçlerinden birisi diğerine bir şeyler söyledi. Çalıların arasına girdiler ve oradan kocaman bir kütük ile çıktılar, kütüğü götürdüler, reislerinin işaret ettiği yere koydular, gittiler. Diğer bir kütük getirdiler, onu da diğerinin yanına bıraktılar. Artık çocukların şüphesi kalmamıştı. Bu herifler geçecek treni soymak için onu devirmeyi tasarlayan

Allah müstahakkını versin çocuk! On metrelik filmi berbat ettin.

Sevimli Mecmua

Sahife: 82

birtakım eşkıyalar idi. Hem bu heriflerin hazırlığından da tren vaktinin yakın olduğu anlaşılıyordu. İlk evvela üçü de buradan yavaşçacık sıvışmayı düşündü, fakat yine üçü de böyle bile bile bir tren dolusu zavallıyı bu kalpsiz canilerin eline bırakmak fikrini şiddetle reddetti. Vakıa bu haydutlara mâni olmayı her üçü de istiyorlardı. Fakat nasıl? Bu nasıla hiçbiri cevap vermeye muktedir değildi. O aralık bir takırtı oldu. Her üçü de başlarını kaldırdılar, yukarıdaki işaret direğinde (Yol açıktır) işareti verilmişti. Hikmet yavaşça fısıldadı.

– İşte (Yol açık) işareti verildi. Demek tren geliyor! Şimdi ne yapacak isek yapmalıyız.

Selim,

– Bana kalırsa buradan yavaşça çekilelim, koşa koşa kasabaya gidelim. Jandarmayı olup bitenden haberdar edelim, diye fısıldadı. Selim’in fikri en doğrusu gibi göründü. Hikmet de bu fikre iştirak etti. Fakat Recai arkadaşlarının bu fikrini hiç de doğru bulmadı. Gayet yavaş sesle:

– Evet ama, dedi, kasabaya gidinceye kadar trenin geçmeyeceği ne malum...

Onun için siz işi bana bırakınız ve ben ne dersem onu yapınız. Siz şimdi burada bekleyiniz ve bu adamları tarassut ediniz. Ben işaret kulübesine kadar gideceğim ve vuku-ı hâli işaret memuruna anlatacağım.

Talimatını bitirir bitirmez Recai fırladı, mümkün olduğu kadar ihtiyata riayet ederek koşa koşa bekçi kulübesine doğru yol almaya başladı. Bekçi kulübesi çocukların bulunduğu yerden bir kilometre kadar mesafede idi. Vakıa koşullarda sınıfının daima yüzünü ağartan Recai için bu koşu hiç demekti. Fakat daima ihtiyata riayet etmeye mecbur oluşu süratle ilerlemesine mâni oluyordu. Tam köşeyi döneceği zaman arkasında bir canavar düdüğü sedası işitti ve yanından yıldırım sürati ile bir otomobil geçti. Recai’nin aklı fikri hep haydutlarda olduğundan yanından geçen otomobile dikkat etmedi. Biraz sonra işaret kulübesinin önündeki çite gelmişti. Çitin içinden birtakım sesler geliyordu. Merak etti ve başını çitten yükselterek içeri baktı. Az kaldı ağzından bir çığlık kopacaktı. Üç haydut elleri, kolları bağlı olan zavallı işaretçiyi kulübeden çıkarıyorlardı. Adamcağızı demin Recai’nin yanından geçen otomobilin içine attılar ve içlerinden birini nöbetçi bırakarak uzaklaşıp gittiler. Recai’nin son ümidi de kırılmıştı. Bir aralık kulübedeki hayduda hücum etmeyi bile aklından geçirdi. Fakat herhâlde hasmı silahlı idi. Hem faraza galip gelse bile ne olacaktı?

Bilmecburiye arkadaşlarının yanına döndü. Yolda Selim’e rast geldi. Selim Recai’ye ne yaptığını sordu. Recai vuku-ı hâli anlattı. Sonra Selim’e niçin Hikmet’i tek başına bırakıp geldiğini sordu. Selim meğerse haydutların o taraf doğru geldiklerini anlatmak için gelmiş. O aralık trenin tiz düdüğünün çınladığını işittiler. Bu ses ikisini de titretti. Recai Selim’in kulağına:

– Ben gidip şu kulübedeki haydutla bir boğuşsam, belki herifi tepelerim de (Yol kapalı) işaretini verebilirim, diye fısıldadı ve hemen söylediklerini tatbika hazırlandı. Selim arkadaşının kolundan çekti:

– Recai budalalığın lüzumu yok, herifin tabancası vardır, sonra gürültüye gidersen, karışmam ha! dedi. Recai istemeye istemeye Selim’i takip etmeye başladı. Hikmet’in yanına geldiler.

Selim’le Recai gideli mühim bir şey olmamıştı. Yalnız haydutlar bekçi kulübesine doğru gitmişler ve Recai’nin gördüğü gibi işaretçiyi yakalamışlardı. Recai çaresizlikten parmaklarını ısırıyordu. Trenin ikinci düdüğü de ötmüştü, hem bu sefer ses yakından geliyordu. O aralık Recai yerinde duramadı, haydutların bulunduğu tarafa doğru yürümeye başladı. O aralık gözüne haydutların sonradan almak üzere bıraktıkları bir fener ilişti. Hemen koştu, feneri aldı ve arkadaşlarının yanına döndü. Cesur çocuğun gözleri parıl parıl yanıyordu. Demin ümitsizlik okunan çehresi şimdi büsbütün değişmişti. Arkadaşlarıyla koşa koşa biraz ileri gitti, feneri yaktı ve hazırlandı.

Biraz sonra tren köşeyi dönmüş, son süratle kurulan pusuya doğru ilerliyordu. Recai hemen demirlerin ortasına atıldı, fenerini sallamaya başladı. Lokomotiften hat üzerinde bir adam bulunduğunu görmüş olacaklar ki düdükle çaldılar. Fakat Recai kımıldamadı. Tren gittikçe yaklaşıyordu, nihayet frenleri sıkıştırmaya mecbur oldu. Bir taraftan da düdüğü öttürüyordu. Fakat Recai taş gibi durmuş, hiç kımıldamıyordu. Nihayet birkaç metre ileride koca katar durdu. Trenin makinisti ters bir sesle Recai’den yolda neden durduğunu sordu. Recai tam ağzını açıp olan biteni anlatacağı anda arkadan hiddetli bir ses:

– Allah müstahakkını versin çocuk! On metrelik filmi berbat ettin! diye çıkıştı. Bu tam o anda oraya yetişen demin gördüğü otomobilin içindekilerdi. Çocukların üçü de alıklaştılar. Hemen sesin geldiği tarafa döndüler. Karşılarında iyi giyinmiş, ufak tefek, tüysüz bir adam gördüler. Arka taraftaki otomobilin içinde bir sinema makinesi ile sinemacı olduğu hâlden anlaşılan bir adam vardı.

O aralık trenden inen birçok adamlar ve kadınlar çocukların etrafını aldılar. Demin söz söyleyen kısa boylu adam:

– Söyleyiniz bakayım! Treni ne diye durdurdunuz? diye sordu, Recai:

– Haydutlar pusu kurmuş zannettik de... diye kekeledi. Bu sözler üzerine bütün seyirciler bir ağızdan uzun bir kahkaha kopardılar. Recai ve arkadaşları kıpkırmızı kesilmişlerdi.

Çalıkların arasına girdiler ve oradan kocaman bir kütükle çıktılar.

Sahife: 83

Sevimli Mecmua

Karada Nasıl Uyurlar?

Suda Nasıl Uyurlar?

Çamur İçindeki Yuvalarında Yavruları

Dünyanın En Garip Hayvanlarından Biri

Bu sahifede gördüğünüz hayvan kuş mudur, hayvan mıdır? Denizde mi yaşar, karada mı? diye bir soru sorsak vereceğiniz cevabı şimdiden tahmin edebiliriz: “Karada yaşar, köstebeğe benzer tuhaf bir hayvan” diyeceksiniz değil mi? Bilemediniz dersem şaşmayınız.

Bu hayvan bir kuştur. Kurbağa gibi hem denizde yaşar hem karada. En tuhaf yeri gagasıdır. Emzik lastiği gibi bir gagası vardır. Fakat gagasının dişleri yoktur. Vücudu siyah, kalın ve küçük kıllı bir deri ile örtülmüştür. Manzarası gayet çirkindir. Fakat hayatı ve görünüşü tuhaf olduğu için nazarıdikkati celbetmiştir.

Bu hayvana Avustralya’da nehir kenarlarında tesadüf etmişlerdir. Gündüzleri bazen suda yüzer, fakat gagalarını, resimde görüldüğü üzere, suyun üzerine çıkarırlar. Gaganın ucunda iki delik vardır. Onu menfez gibi kullanarak oradan hava alırlar. Mehtaplı bir gecede suyun üzerine bakıldığı zaman suya atılmış şişeler gibi gagaları sıralanmış görünür.

Yuvalarını su içinden köstebek gibi çamurlarda delik açarak yaparlar. Yuvanın biri karaya, diğeri suya açılan iki menfezi vardır. Yuvalarında yumurta gibi yuvarlak bir şekil alır, ortadan gagalarını çıkarırlar.

Bunların yumurtalarını gördüğünüz zaman bir kuş yumurtası zannedersiniz. Dört ayaklı hayvanlar içinde yumurtlayanlar az olduğu için bunların yumurtalarını görünce şaşmamak mümkün değildir. Yumurtladıktan sonra yumurtalarının üzerine yatıyor ve tavuk gibi yavruları çıkıncaya kadar yumurtaları soğutmamaya itina ediyorlar. İlk yavrularda gaga hemanda yoktur. Fakat sonra yaşamak için çamurlarda böcek ve kurt aramaya başlayınca gagaları büyüyor ve nihayet gördüğünüz şekle giriyor. Çünkü bu hayvan çamurlar içinde bulduğu kurt ve böceklerle geçinir. İlk

zamanlarda yavrular yüzmek de bilmezler. Bunu tedricen öğrenirler. Ve karada güneşlenirken bir adam görür görmez derhâl kurbağa gibi suya atılırlar. Yavruların ilk ayda dişleri vardır. Fakat sonra bu dişler dökülür. İşte bu sahifede resimlerini gördüğünüz bu hayvan böyle garip, tuhaf bir hayvandır.

Gagası süt emziğine benzeyen dünyanın en garip hayvanı.

Tavuk gibi yumurtalarının üstünde yatar.

Yuvasının biri karaya, biri suya giden iki menfezi vardır.

Hem karada hem suda yaşarlar.

Sevimli Mecmua

Sahife: 84

Ormandaki Kale

Meraklı ve Resimli Bir Hikâye

1– Ali Baba insanlardan kaçmış bir adamdı. Ormanda, kulübesinde yalnız yaşardı.

Kâzım, Ali Baba'nın küçük bir dostu idi, onu vakit buldukça görmeye giderdi. Bir gün yine ziyaretine gitti, beraber çay içtiler, karanlık çökerken Ali Baba dedi ki:

– Haydi Kâzım, sen artık git, karanlıkta ormanda yolu kaybedersin.

2– Kâzım bu defa yeni bir yoldan gitmek istedi. Bu önüne düşen yol onu bir gölün kenarına çıkardı. Saatlerce bu yoldan gitti, nihayet kendini bir odanın içinde, Hisarkale denen bir harabenin karşısında buldu. Gölün yanında büyük bir çınar, çınarın içinde büyük bir oyuk vardı. Bu Kâzım'ın merakını uyandırdı. Acaba, buradan nereye gidilirdi?.. Bu merakla ağaca tırmandı. Aman ya Rabbi, burası derin bir kuyu idi. Bir ip merdiven hazır duruyordu. Kâzım vaktin geç olduğunu, Ali Baba'nın söylediklerini unuttu.

3– Eğer bu akşam buradan nereye gidildiğini öğrenmeden dönerse uyuyamayacağını biliyordu. Burası roman kitaplarında okuduğu esrarengiz mağaralara benziyordu. Kâzım ipten sıyrılarak inmeye başladı. Tam yarısına gelince ip büyük bir gürültü ile koptu. Kâzım kuyunun içine düştü. Kâzım üstünü başını silkti, zarar yok dedi, bir tarafım vurulmadı ya! Daha iyi bu güzel bir sergüzeşt oldu.

4– Bereket versin ki topraklar yapraklarla o kadar dolmuştu ki âdeta yer yumuşak bir şilte gibi idi. Kâzım'ın hatta bir tarafı bile sıyrılmadı. Yerde bir parça kuru tahta buldu. Onu gelirken yolda kaybolmamak için Ali Baba'dan aldığı kibritlerle tutuşturdu. Artık son derece memnundu. Elindeki meşale ile yürürken gözüne bir tünelin kapısı göründü.

Sahife: 85

Sevimli Mecmua

5– İşte esrarengiz mağaranın kapısı... Bu yoldan gideceğim... Kim bilir ne meraklı şeyler göreceğim.

Tünelin tavanı çok alçaktı. Kâzım yere yattı, dizleriyle sürüklene sürüklene tünelden geçebildi. Birdenbire mermer merdivenlerin önüne geldi. Artık geri dönmek mümkün değildi, “Ne de olsa, ip merdiven koptu, kendime başka bir yol bulmaya mecburum.” diyordu. Kâzım bu merdivenleri çıktıktan sonra kendini nerede buldu, bilir misiniz? Hisarkale’de. Korku ve heyecandan nefes alamayarak, dişleri dökük hisarları birer birer tırmandı. Artık karanlık çökmüştü.

6– Bu esnada Ali Baba kulübesinde Kâzım'ı düşünüyor, merak ediyordu. Kendi kendine, içimde bir his var, diyordu, Kâzım, sözümü dinlemedi, yollarda kayboldu. Bir defa çıkıp etrafı dinleyim. Eğer kaybolmuşsa imdat için seslenir, ses boş ormanlarda aksedip buraya gelebilir. Fenerini aldı, yola çıktı. Bu dakikada Kâzım da hisarın üzerinde ne yapacağını düşünüyordu. Hisarın en yüksek kalesine çıktı ve meşalesini yaktı. Kendi kendine: “Ali Baba mutlak benim ateşimi görür ve imdada gelir.” diyordu.

7– Kâzım düşüncesinde haklıydı. Ormanların ihtiyar Ali Baba'sı merak ve endişe içinde ormanda bir yoldan öbürüne geçiyor, sesin nereden geleceğini dinliyordu. Birdenbire ağaçların arasından Hisarkale'nin tepesinde yanan ışığı gördü. Kendi kendine bu bir işarettir, dedi, bunu mutlak Kâzım yakmıştır. Zavallı çocuk yolunu şaşırılmış, Hisarkale'ye dönmüş, şimdi orada mahpus kalmıştır.

8– Şüphesiz Ali Baba hislerinde yanıl[mı]yordu. Kendisinin her zaman balık avlamak için kullandığı büyük bir kayığı vardı. Göle indi. Kayığını aldı. Ve kayığıyla Hisarkale'ye ilerledi. Kâzım mehtapta gölden gelen sandalı gördü, karşılamak için aşağı indi. Sevinçle ellerini sallıyor, bağıırıyordu:

– Sizin verdiğiniz nasihati dinlemediğimin cezasını çektim, baba, Şimden sonra hiçbir sözünüzden dışarı çıkmayacağım. Ali Baba, Kâzım'ı sandalına aldı ve geceyi onun kulübesinde geçirdiler...

Sevimli Mecnua

Sahife: 86

Kendi Oyunlarımızı ve Kendi Oyuncaklarımızı Kendimiz Yapalım

Uzak Mahalleden KonuŐabileceđiniz Bir Telefon

Şimdiye kadar hiç telefonda konuŐtunuz mu? İstanbul'da bulunan yavrular telefonla konuŐmanın zevkini almışlardır. Fakat paralı bir iş olduğu için analarınız babalarınız size telefonla oynamaya müsaade etmezler. Anadolu'da bulunan arkadaşlarınızsa daha telefonla hiç konuŐmamıŐlardır. Biz küçükken kibrit kutularıyla telefon yapardık. O vakit teneke kutuya benzeyen kibrit kutuları vardı. Bir taraftan kapağına diğer taraftan kutusuna bir ip geçirir, sonra birbirimizden uzaklaŐarak konuŐurduk. Fakat bu saçma bir oyuncaktı ve yokluk yüzünden ona katlanmaya razı olmuŐtuk.

Hâlbuki benim size bugün tarif edeceğim telefonu hem kendiniz yapabilirsiniz, hem de uzak mesafeden, tıpkı telefonda olduğu gibi konuşabilirsiniz. Yalnız hakiki telefona çok benzeyen bu oyuncadı yapmak için biraz uğraŐmaya katlanmalısınız.

Bu telefonu yapmak için çok masarife de ihtiyaç yoktur. İŞe başlamak için evvela üç karış uzunluğunda, iki karış genişliğinde kalınca iki tahta bulunuz. Sonra bu tahtaların ortasına, bu resimde görüldüğu üzere, büyükçe bir delik açınız. Bu deliği açmak güççe bir iştir. Paranız varsa birkaç kuruş verip bir doğramacıya açtırınız; yoksa bunu kendiniz de yapabilirsiniz. Bu takdirde bir tabak alınız. Tahtanın üzerine koyarak etrafını çiziniz. Hasıl olan dairenin üzerinden sık sık, yani yan yana çivi kakınız. Bu çivilerden hasıl olacak delikler ne kadar yakın olursa o kadar iyi olur. Bütün daireyi böylece deliklerle dolaŐtıktan sonra ortasına vurunuz. Ortadaki tahta kendiliğinden çıkar.

Bu iş bittikten sonra iki tane sığır ödü bulunuz. Bunu kasaplardan parasız da alabilirsiniz. Hiçbir işe yaramadığı için kasaplar bu ödleri vermekte müşkülât

göstermezler. Bu ödleri, çocukların renkli balonları gibi şişiriniz, sonra ağızlarını bağlayınız ve asıp bir iki gün kurumasını bekleyiniz.

İki gün sonra ödleri alır, ağızını açar, sıcak suya batırırız. Sıcak su ödü yumuşatır. Sonra ödü dış tarafından evvelce hazırladığınız tahtaya çivilersiniz. Fakat çivilemeden evvel ince bir kayış veya güderi bulunuz. Bunu kunduracılardan tedarik edebilirsiniz. Ödün ağzının kenarını tahtadaki deliğin kenarına getirir, üzerine güderi koyarak çivilersiniz. Bu güderi ödün yırtılmaması içindir. Ödün nasıl çivileneceğini anlamak için (3) numaralı resme bakınız. Çiviler kalın başlı olmalı ve iyi kakılmalıdır.

Şimdi bir düğme alınız. İnce bir teli düğmenin iki deliğinden geçirip (2) numaralı resimde görüldüğü üzere bağlayınız. Sonra bir iğne ile bu teli ödün içinden geçirip aşağı sarkıtınız ve altına bir kilo ağırlığında bir taş bağlayınız. Bu taş düğmeyi çekecek, düğme de ödü (3) numaralı resimde görüldüğü üzere gerecektir.

Şimdi oyuncağınız hazırdır. Telefonunuz tamam olmuş demektir. Bunlardan iki tane birden yaptığımız için birisini verici, diğerini alıcı olarak kullanırsınız. Taş bağlı olan yere bir tel bağlayınız. Bu telin diğer ucunu diğer tahtadaki ödün taş yerine bağlayınız. Tel ne kadar uzun olursa olsun sesi bir taraftan öteki tarafa nakleder. Tahtalarını yekdiğerinden uzak mesafede birer direk üzerine çivileyiniz, aralarını uzun bir telle raptediniz. Sonra iki arkadaş karşı karşıya geçip konuşunuz. Netice sizi o kadar memnun edecektir ki uğraşp yorulduğunuza nadim olmayacaksınız.

Anadolu gibi telefon görmemiş bir yerde bu oyuncağı yaparsanız size herkes şaşar kalır. Mesela bu telefonu muvaffakiyetle yapmışsanız bir ucunu arkadaşınızın evine, bir ucunu sizin eve komuşsanız gün veya gece birbirinizi görmeksizin uzaktan konuşuyorsunuz. Konuşmadan evvel küçük bir değnekle öde vurunuz. Çıkacak ses telefon ziline benzer. Bununla arkadaşınızı telefona çağırılmış olursunuz. Sonra konuşmaya başlarsınız. Evdekiler hayrette kalır. Arkadaşlarınız kıskanır. Hele bir tecrübe ediniz.

Şekil 1 ve 2

Şekil 3

Sinemaya Geliniz

Yarın Şehzadebaşı'nda

Millî Sinema'da Saat Dokuzda

Sevimli Mecmua Karilerine Bedava Sinema.

Sahife: 87

Sevimli Mecmua

Başka Milletlerin Çocukları Ne Yapıyorlar?

1– Bu resimlerini gördüğünüz evi Amerika'da çocuklar mekteplerdeki yuvalarda yaparlar. Tahtalar fabrikada kesilmiş hazır olarak gelir. Onları birbirlerine geçirerek ev yaparlar. Bu resimde yapmaya çalıştıkları bir koltuktur. Kimi çivisini takar, kimi tahtasını geçirir. Kimi de boyar.

2– Aşağıdaki resimlerde koltuğu itmam eden, üç küçük işçi, memnun, muzaffer, tahtalarına kurulmuş, fotoğraflarını çektiriyorlar.

3– Koltuğu bitiren mini mini işçiler bu defa da bir oda yapmakla meşguldürler. İçlerinden biri tahtaları ayırmış, hangi tahtanın nereye geçeceğini arkadaşlara göstererek odayı kuruyorlar.

4– Bir iki saat içinde odayı hem başladılar, hem bitirdiler. Şimdi de tavanını yapmakla meşguldürler. Çocuklar bu kendi yaptıkları odaları süslemek için ayrıca oda takımları, masalar, sandalyeler yaparlar. Bu odalarda birbirlerine yemek ziyafetleri, çay verirler. Yemekleri de kendileri pişirir. Bu, çocukların en tatlı bir eğlencesidir.

Sizin mektebinizde böyle oyuncaklar yoksa meyas olmayınız. Sevimli Mecmua size her nüshasında birkaç oyun ve oyuncak öğretiyor. Bu nüshadan itibaren bir de ev takımı hediye ediyor. Bunları yapınız, güzel vakit geçirirsiniz.

Sevimli Mecmua

Sahife: 88

Biraz da Gülelim ve Eğlenelim

Sihirli Kutu

Bu oyun gayet kolaydır. Masanın üzerine üç tane kibrit kutusu koyarsınız. Birincisini alır ve sallarsınız. “Bu kutu boşmuş” diye yerine bırakırsınız. İkinciye de

sallar, yine boş diye yerine bırakırsınız. Üçüncüyü salladığımız zaman kibritler çıkırdar. Siz de “İşte bunda kibrit var!” dersiniz.

Sonra kutuların yerini değiştirirsiniz. Hazırna dolu kutuyu bulmalarını söylersiniz. Gösterilen kutuların hepsi boş çıkar ve siz karşınızdakinin yanıldığını anlatmak için diğer bir kutuyu sallar ve kibritleri çıkırdatırsınız ve muhatabınız da yanıldığını anlar. Oyun bittiği zaman kutuları açar ve hazırna işte el çabukluğu olmadığını gösterirsiniz.

Bu oyunun sırrı basittir. Sağ kolunuza ceketin kolunun iç tarafından içinde birkaç kibrit bulunan bir kutu bağlarsınız. Masanın üzerine koyduğunuz kutuların her üçü de boştur. İlk iki kutuyu sol elinizle, sonuncuyu da sağınızla sallarsınız. Kolunuzda bağlı olan kutunun içindeki kibritlerin çıkırdadığını işiten hazırun sonuncu kutuyu dolu zanneder. Karıştırdıktan sonra karşınızdaki herhangi kutuyu isterse seçsin, sol elinizle alır ve sallar, ses çıkmadığını gösterirsiniz, diğer bir kutuyu sağ elinizle alır ve çıkırdatırsınız.

Oyunun sonunda dolu kutuyu “Bana lazım olur” diye cebinize indirirsiniz. Hazırandan bir veya birkaçı o kutuyu görmek arzu ederler; siz de hemen cebinizde hazır duran diğer bir dolu kutuya tebdil edersiniz.

Elmayı Kim Kapacak?

Bahçede birkaç arkadaşla oynanacak gülünç ve eğlenceli bir oyundur. Annenizden bir çamaşır urganı isteyiniz. Urganın iki ucunu bağlayınız. Sonra urganı dört köşe yaparak yere seriniz. Dört arkadaş urganın dört köşesinden tutunuz. Bir köşelerden birer metre mesafede birer elma koyunuz. İçinizden birisi kumanda vazifesini görmeli ve (Yürü) kumandasını vermelidir. Dört arkadaş birden urgana sarılıp elmayı almaya çalışınız. Göreceksiniz ki bu görüldüğü kadar kolay bir iş değildir. Yalnız urganı çekecek dört arkadaş aşağı yukarı aynı boyda ve aynı kuvvette olmalıdır.

Hangisi Daha Uzundur?

Bu sütündeki resme iyi dikkat ediniz. Gördüğünüz iki hattın hangisi daha uzundur? Vereceğiniz cevabı biliyorum.

– Siz başkasını aldatın, elbette ki sağdaki hat soldakinden uzundur diyeceksiniz.

Fakat acele etmeyiniz. Bu cevabı vermeden evvel iki hattı da ölçünüz. Göreceksiniz ki iki hat uzunlukça birbirine müsavidir. Onları boyca birbirinden farklı gösteren şey hatların uçlarındaki noktalı hatlardır. Onun için her vakit gözünüze inanmayınız. Göz insanı çok defa aldatır.

Faydalı Sualler:

[Her nüshamızda küçük karilerimizin şimdiye kadar cevapsız kalmış suallerine cevap veriyoruz. Kendi kendinize sorup da cevap alamadığınız suallerinizi bize sorunuz.]

S– Dünyada en son icat edilen şey nedir?

Bolu: Niyazi Efendi mahdumu Ahmet Tevfik

C– Dünyada her gün yeni bir şey icat ediyorlar. Bunlardan hangisinin en yeni olduğunu bildirmek çok güçtür. Fakat son icat edilen şeylerin en mühimi elektrikle havada tayyareleri, denizde gemileri idare için buldukları çaredir. Tayyareci olmaksızın tayyareleri uçuruyor, kaptan olmaksızın denizde gemileri yürütüyorlar. Bunlar hakkında (Resimli Hafta) mecmualarında resimleriyle birlikte izahat verilmiştir.

S– Rahatsızlık dolayısıyla mektebe devam edemiyorum. Kitaplarım ve oyuncaklarım da beni tatmin etmiyor. Can sıkıntımı nasıl izale edebilirim?

Kadıköy: Şarık

C– Mademki artık kitaptan ve oyuncaktan zevk almıyorsunuz, size çok faydalı bir eğlence tavsiye edebiliriz. Şimdi artık bahar geliyor. Her tarafta çiçekler, baharlar açacak, ağaçlar süslenecek. Bahçenizde yoksa civardaki bahçelerde ufak gezintiler yapınız. Bu gezintiler esnasında çiçek, bahar ve yaprak toplayarak bir koleksiyon yapınız. Her yaprağı koleksiyona itina ile koyarak altına ne yaprağı veya ne çiçeği veya ne baharı olduğunu yazınız. Bu sizi o kadar eğlendirir ki gününüzün nasıl geçtiğini anlamazsınız. Kelebek koleksiyonu da yapabilirsiniz.

Sahife: 89

Sevimli Mecmua

Yaramazlıklarımız

Canım o kadar yumurta istiyor ki...

Ben de öyle bilmem nasıl yapsak.

Ben kümese folluğa girerken sen burada beklersin.

Olur, birisi gelirken haber veririm.

Oh... Ne kadar çok yumurta var!..

Söyle bakayım burada ne işin var?..

Hiç dadıcığım, oyun oynuyorum!

Eyvah!.. Tos vuruyor. Anneciğim... Anneciğim!.. Anne...ciğim...

Tekmil yumurtalarım kırıldı... Bu koç vallahi meram anlamıyor.

Sss... Sss!

Eyvah!.. Yakalandım, hem bu kara bir koç!..

Sizi yaramazlar sizi!.. Ayo... Sizden tavukların bile rahatı yok!

Vah... Vah... Vah...

Sevimli Mecmua

Sahife: 90

Resimli Masal

Esir Sultan

Bir yaz İspanya'da büyük bir kuraklık olmuş, sonbaharda hiç mahsul alınamamıştı. Köylüler iş ve yiyecek bulmak için şehirlere kaçmışlardı. Bunların arasında Yuvan isminde cesur, dilber bir İspanyol genci vardı. Bu gencin anası, babası ölmüş, efendisinin çiftliği harap olmuştu. Zavallının gidecek hiçbir yeri yoktu.

Bir akşam Yuvan evsiz, parasız Gırnata şehrine geldi. Yatacak yer bulamadığı için eski Endülüs saraylarından birinin yosun tutmuş harabeleri içinde yattı. Gözlerini kapar kapamaz, omuzları üzerinde bir ağırlık duydu. Gözlerini açınca ne görsün, kocaman bir el, elinde yanmış bir mum tutuyor. El Yuvan'ı omuzlarından bir torba kemik gibi çekti, yere doğru sürüklendi.

Meçhul el, Yuvan'ı büyük bir salona götürdü. Salonun ortasına bir sofraya kurulmuş, üzerinde bin bir türlü iştiha-aver yiyecekler vardı. Yuvan bu mükellef sofrada karnını doyurdu. Meçhul el tekrar Yuvan'ı omzundan çekti, diğer salonun içinde sevimli bir yatak vardı. Yuvan yırtık esvaplarını üzerinden çıkardı, yatağın üzerine açılan ipekli, kurdeleli şık bir geceliği üzerine giydi ve yatağın içine girip uyudu.

Gırnata saatleri saat on ikiyi çalarken meçhul el geldi, yine onu uykusundan uyandırdı ve tatlı bir ses kulaklarında aksetti:

– Yuvan, sen çok cesur bir gençsin, çünkü benim elim seni nereye götürmüşse korkmadın geldin. Sen asırlardan beri bunu yapmaya cesaret eden ilk adamsın. Şimdiye kadar herkes beni cin zanneder ve benden korkardı. Ben de senin gibi bir insanım. Şimdi daha fazla cesur olduğunu göstermek ister misin? Bu saraya hapsedilmiş bedbaht, ümitsiz, yardımsız bir padişahın kızını kurtarmak ister misin?

Yuvan hemen cevap verdi:

– Bu kızı kurtarmak için ne yapmalıyım?..

Ses tekrar cevap verdi:

– Üç gün üç gece bu yatakta yatmalısın. Sana ne yapsalar bağırmayacak, yerinden oynamayacaksın. Eğer bu dediklerimi yaparsan esir bir sultanı kurtarmış olursun.

– Pekâlâ, bu dediklerini yapmaya çalışacağım.

El yine kayboldu. Yuvan yatakta yattığının ilk gecesi karanlık bir gölge geldi, Yuvan'ın vücudunda sağlam bir kemik kalmayınca kadar dövdü, dövdü, gitti. Sabah olur olmaz el tekrar geldi, ona sükûnet verecek yiyecekler ve içecekler getirdi, vücuduna sihirli bir gaz sürdü, bütün yaraları, ızdırabı birden geçti.

İkinci akşamı, gölge tekrar geldi, yine birinci akşam gibi dövdü, dövdü, Yuvan ne sesini çıkardı ne de yerinden oynadı. Ertesi sabah yine meçhul el ona sihirli bir ilaç getirdi. Bütün yaraları birden savdı. Üçüncü akşam en müthişti. Bu akşamki dayak artık Yuvan'a nefes almak için bile takat bırakmamıştı. Ertesi sabah el artık gelmedi. Elin yerine dünya güzeli bir kız geldi, Yuvan'ın vücudunu sihirli bir su ile yıkadı, bütün yaraları, ızdırapları bir hamlede geçti.

Yuvan yatağın üstüne, kendisi için hazırlanan süslü esvapları giydi, salona gitti. Sofra yine orada kurulmuş hazırdu. Sofrada genç kızla beraber yediler. Kız gözleri kamaştırarak kadar güzeldi. Yuvan ömründe ilk defa bu kadar güzel bir kız görmüştü. Teni gül yaprağı gibi düz, parlak, rengi pembe, ağzı kiraz gibi, küçük dudakları kırmızı, büyük siyah gözleri tatlı ve masum, âdeta bir ceylan gözü gibi dilberdi. Yuvan kıza dikkatle baktı:

Güzel kız in misin, cin misin sen nesin, nereden geliyorsun?

Sahife: 91

Sevimli Mecmua

– Sultanım, dedi, hiç şüphe yok ki sen bir İspanyol kızı değilsin, kimsin, nesin... Sormama müsaade eder misin?..

Güzel kız:

– Hayır, dedi, ben Fas sultanının kızıyım. Burada esirdim. Şimdi artık esaretten kurtuldum. Şimdi hemen babamın sarayına gitmeliyim. İspanyol yiğidi beni esaretten sen kurtardın. Arkamdan gel, beni bul...

Kız bunları söyler söylemez, gözden kayboldu. Kendini Endülüs harabesinin yosunları üzerinde esvapları ile perişan bir hâlde buldu. Derhâl yerinden kalktı, büyük bir azim ile Esir Sultan'ı takibe karar verdi. Fakat saraya varmak için geçeceği yolların parasını ödemek üzere cebinde on parası yoktu. Bütün yolu ayakla gitmeye mecbur oldu. Tabii ayakla gittiği için Esir Sultan'ın sarayına varması pek uzun sürdü. Esir Sultan artık Yuvan'ın sadakatsizliğine ve korkaklığına hükmetti. Arabistan padişahıyla evlenmeye karar verdi. Her tarafta hazırlıklar başladı, saray donandı. Bütün halk sultanın gelin alayını görmeye geldi. Sultan sırma esvaplı cariyelerin kolunda gelin tahtına oturmak üzere geliyordu. Birdenbire sarayın kapısı önünde yırtık esvapları ile yorgun ve kederli bir hâlde Yuvan'ı gördü. Elmas tahtına oturdu. Arabistan padişahı da tahtında bütün elmaslar, zümrütler içinde bu dünya gözlü sultanın yanına oturdu. Esir Sultan yavaşça eğildi padişaha dedi ki:

– Padişahım, çok zaman evvel, elmas çekmecemin anahtarını kaybettim. Bir yenisini aldım. Şimdi eski kaybettiğim anahtar buldum. Şimdi hangisini kullanmak doğru olur?..

Padişah hiç şüphe etmeden:

– Elbette birincisini kullanmak lazım, dedi

Sultan kalktı, halkın arasından yırtık esvaplı İspanyol gencini çekti.

– Size anlatmak istediğim eski anahtar şimdi buradadır. İşte bu cesur çocuk beni tekin olmayan saraydan kurtardı. Şimdi benim onunla evlenmeme izin ver padişahım. Sen kendine benden daha güzel bir kız bulabilirsin... Bütün dünya senin emrine amade padişahım...

Padişah kıza ve cesur gence acıdı. Evlenmelerine izin verdi. Ve ikisinin hareketini o kadar takdir etti ki, kendilerine babasından miras kalan bir elması düğün hediyesi olarak verdi.

Kırk gün kırk gece Esir Sultan’la Yuvan’ın düğünleri yapıldı. Ve muratlarına erdiler.

Periler Çiftliğinin Neşeli Çocukları

1– Köyde askerden dönmüş, eski mızıkacı bir nefer vardı. Bu gece gündüz sokaklarda çalar, para dilenirdi. Bir akşam bütün çocuklar uykuya gitmek üzere iken pencere altında bu dilencinin kalın borusu öttü, “Bu da ne tuhaf ses” dediler, pencereye koştular.

2– İçlerinden birinin aklına bir muziplik geldi. Köşede bir çuval fasulye vardı. “Bu fasulyeleri borusunun içine boşaltsak nasıl olur çocuklar?” diye bağırdı. Hepsi bu fikri beğendiler. Hemen fasulye çuvalını kaldırdılar, borunun içine boşalttılar.

3– Sonra bir taraftan gülüyor, bir taraftan da borazanı kovmaya çalışıyorlardı. Derken ihtiyar nine gürültüyü işitti. Çocuklar hâlâ niye uyumuyor diye koştular. Nine işin farkına varırsa belki de onları döverdi.

4– Haydi oradan defol, pis dilenci, diye bağırdı. Borazanı kovduktan sonra çocuklarını yataklarına gönderecekti. Borazan ihtiyarın sesini işitince son gayretiyle borusunu bir daha üfledi. Boru içinde ne kadar fasulye varsa hepsi kadının yüzüne sıçradı. Çocukları bir gülmektir aldı. Hepsi gülmeden bayılacaklardı.

Sevimli Mecmua

Sahife: 92

Amerika’da Aynı Zamanda Nasıl 25,000 Cıvciv Çıkarıyorlar?

Bizim bildiğimiz piliç tavuğun altından çıkar. Kuluçka olan tavuğun altına bir iki düzine yumurta konur. Tavuk yumurtaların üzerine yatar. Yirmi gün yirmi gece yerinden kıvıldamayarak onları soğutmaktan korkar. 21'inci günün sonunda tavuk gagasıyla yumurtaları deler, içinden mini mini piliçler çıkar. Evimizde tavuk besleyen hepimiz bunu görmüş, ihtiyar tavuğun anne şefkatiyle yumurtalarını ve piliçlerini himaye ettiğini elbet seyretmişizdir.

Hâlbuki başka memleketlerde piliç çıkarmak için kuluçka tavuğa ihtiyaç kalmamıştır. Onlar bizim kadar sabırlı değildirler. Bizim gibi beş on piliç almak için yirmi bir gün beklemiyorlar. Kuluçka makineleri yapmışlar, bir defada yüz binlerce piliç çıkarıyorlar.

Bu makinelerin her türlü vardır. Beş on yumurtadan birkaç yüz bin yumurtaya kadar piliç çıkaran makineler vardır. Yumurtadan piliç nasıl çıkar? Yumurtalar yirmi bir gün muayyen bir hararet içinde kalınca içinde sarısı yavaş yavaş katlaşıyor. On, on beş gün içinde piliç teşekküle başlıyor, sonra yirmi bir günü doldurması ile dışarı çıkmak ihtiyacını duyuyor. O vakit annesi kabuğu kırıyor ve onu hayata atıyor. Makinelerde elektrikle veya soba ile kuluçkanın yaptığı harareti vücuda getiriyorlar. Yumurtaları bu sıcak yere koyuyorlar. Makinede yumurtaların bulunduğu yer müteharriktir. Bu yer kendi kendine hareket eder ve üzerindeki yumurtaları altı saatte bir defa çevirir. On dört gün sonra yumurtaların başları kırılır. Ve içinden piliçler çıkar.

Amerika'da böyle suni piliç yetiştiren bir çiftlikte günde 25 bin, bir senede bir buçuk milyon piliç yetiştiriyorlar. Bu çiftlik muhtaç olduğu yumurtaları civar köylerden toplatıyor. Gelen yumurtaları ziya karşısında tetkik ediyor. Piliç çıkaracak yumurtaları ayırıp fırına koyuyor. Bu fırın elektrikle ısıtılmıştır ve hararet tavuğun altında husule gelen hararete müsavidir. Bu hararet hiç değişmez. Fırına bir defada 740 bin yumurta koyuyor ve günde 25 bin piliç alıyorlar. Piliç çıkınca bir iki gün daha onları orada bırakıyor, sonra çiftliklere satıyorlar.

Bu makinelerin ufakları da vardır. Beş on liraya satılan bu küçüklerinden birini babanıza getirtebilirsiniz, siz de evde makine ile piliç çıkarabilirsiniz. Fakat bunu bizim babalarımıza anlatmak güçtür. Bekleyin büyüdüğünüzde bu makineyi kendiniz getirin, kendi bahçenizde piliç yetiştirirsiniz.

25,000 Cıvciv Bir Yerde

Burası bir nevi cıvciv fabrikasıdır. Bir defada kuluçkasız ve tavuksuz 25 bin cıvciv çıkarıyorlar. Burada gördüğünüz cıvcivlere bakınız. Bir mahşer değil mi?

500 bin yumurtayı birden fırına koyuyor ve cıvciv çıkarıyorlar.

Sahife: 93

Sevimli Mecmua

Resimli Hikâye

Karlı Bir Ormanda Bir Av Hikâyesi

Heyecanlı ve Meraklı Bir Hikâye

Hiç şüphesiz avcıların, hele vahşi hayvanları avlarken, ne kadar korkunç, ne kadar heyecanlı dakikalar geçirdiklerini işittiniz. Kim bilir kaç defa size avcılarının başından geçen ölüm tehlikelerini anlatan hikâyeler söylediler ve siz bunları büyük bir merak ile dinlediniz. Şimdi burada da bir vaka, fakat gerçekten olmuş bir vaka okuyacaksınız. Bunu bir avcı anlatıyor:

Soğuk bir kış gecesi idi, altı arkadaş küçük bir odada toplandık. Yarın ava gidecektik; nereye gideceğimizi ve ne yapacağımızı konuşuyorduk. Dışarıda kar yağıyor, soğuk ve gürültülü bir rüzgâr esiyordu. Odanın bir tarafına konulmuş bir semaverden fincanlarımıza konan çayları içerken arkadaşlar bir teklifte bulundular:

– Hacı, eski bir avcıdır; başından geçen bir vakayı bize anlatsın. Bu yalnız bir teklif değildi, rica ettiler, zorladılar. Artık ben de onların istediğini yapmaya mecbur oldum. Fakat aklımda o kadar vakalar var ki hangisini anlatayım? İçlerinden bir tanesini ayırmak ne kadar zor. Hele bir tanesini seçtim. Bir doğrularak -peki- dedim, dinleyiniz. “Bundan beş sene evvel merhum pederim sağ iken böyle bir kar, kış gününde koyunlarımızın ne olduklarını anlamak, çobanlar, hizmetçilerin neye ihtiyaçları bulunduğunu öğrenmek için mandıraya gitmek lazım geliyordu. Rahmetli babam daha o akşam tembih etmişti. Canıma minnet, tam istediğim şey. Gece yarısından iki saat sonra kalktım. Atımın yemini verdim. Tımarını yaptım. Silahımı omzuma, fişklikleri belime taktım. Babam uyanmış bağıırıyordu:

– Hacı, acelen ne? Kış günü, hele bu kar, bu kıyamette yola çıkılır mı? Kendini tehlikeye mi atmak istiyorsun? Biraz bekle sabah olsun...

Kim dinler? Ben bir defa heveslendim, artık durur muyum? Hayvana bindim. Yola salındım. Ancak ikinci vakti köye varabildim. Kar da durmuştu. Biraz dinlendim. Akşam ezanı okunurken köyden çıktım. Köylüler:

– Hacı, geceyi burada geçir de sabah çıkarsın! diyorlardı. Hiç aldırmadım. Gecenin bir vaktinde ağıllara geldim. Çobanlarla görüştüm, anlaştım. O zavallılar da boş yere beni alıkoymak istediler. Durur muyum?

– Hayır, hayır gideceğim,

dedim. Yolum bir ormandan geçiyordu. Ben bu ormanı ne kadar severim. Daha geçen sene Çerkez Mahmut'la orada az mı av vurmuştuk? Çerkez Mahmut yaman adamdır ha! Bir orangutan maymunu gibi her vakit ormanlarda yaşar. Ne kahramandır bilseniz!

Ben hem Mahmut'u düşünüyorum, hem etrafıma bakarak, ne yalan söyleyim, biraz da korkarak ilerliyordum.

Birdenbire altımdaki hayvan şiddetle bir sıçradı, soluyarak geri geri gitmek istedi. Evvela bir şey anlamadım. Dizginleri topladım. Hayvanı mahmuzladım. Fakat o mübarek de adım atar mı? Ayaklarını dikmiş, boyuna soluyordu. O zaman etrafıma baktım. Tüylerim diken diken oldu. Mutlak bir tehlike var diye düşündüm. Silahımı omzumdan indirdim. Elektrik fenerimi yakarak etrafı araştırdım. Aman ya Rabbi! Hemen attan indim. On metre ötede kocaman bir ayı arkasını bana çevirmiş duruyordu, silahımla hayvanın başına nişan aldım... Fakat ateş edemedim... Ellerim titriyor, gözlerim kararıyordu... Elektrik

Ağaçların arasında iki elektrik lambası gibi vahşi iki göz bana bakıyor ve korkunç bir ayının altında bir insanın bacakları görünüyordu.

Sevimli Mecmua

Sahife: 94

fenerim bana ayının altında iki insan bacağı gösteriyordu. Mutlaka canavar bir zavallıyı yakalamış, öldürmüş, belki de şimdi parça parça ediyor ve yiyordu. Feneri bir daha açtım ve dikkat ettim. Yerler bütün kanlanmış, ayının başı biçare adamın üzerine eğilmiş, adamın bacaklarından başka bir şey görünmüyordu.

İnsan iniltisine benzer bir ses işitiyordum. Acaba herif henüz ölmemiş miydi? Belki de kurtarmak ihtimali vardır. Hemen seslendim:

– Hey, arkadaş.

Hiç cevap yoktu. Ayda da bir hareket görülmüyordu.

Bir daha bağırdım. Kısık bir ses cevap verdi:

– Sen çimsin?

Artık ben her şeyi anlamıştım. Bu bizim koca Çerkez Mahmut'tu. Ayda hiçbir hareket görülmemesi de korkulacak bir şey olmadığını bildiriyordu.

– Mahmut, benim.

– Çimsin sen?

– Canım tanımadın mı? Hacı!

– Oo, sen hoş çelmişsin, ne işin var burada?

– Beni bırak, sen ne yapıyorsun?

– Koca herifi ceberttim, çok üşüdüm... Isınayım diye böyle sarıldım.

Bizim orman adamı Çerkez Mahmut'un hâli beni hem düşündürüyor hem de güldürüyordu.

A/E[lif]. V[av].

Kupon İsteriz

Bu defa bilmece ile birlikte mecmuanın son sahifesindeki kuponu kesip göndermek mecburidir. Karilerimiz haklarının muhafazası için bu kuponun konmasını talep etmişlerdir. Kuponsuz cevaplar makbul değildir.

Lami'nin Kederi

Bak ne güzel ne de temiz

Şu Lami'yi bir görseniz,

Hep ağzında yumuk eli

Uyur iken pek sevimli.

Yalnız biraz çatık kaşı,

Dudağında var gözyaşı

Yanağında donmuş inci.

Kalbindeki hep sevinci

Bugün kapıp da uçurmuş

Kafesindeki fırlayan kuş

* * *

Daldan sarkan beyaz çiçek,

Sanki tutup da öpecek.

Boynu bugün pembe bir gül

Ona vermiş mutlak gönül.

* * *

Gülün sapı kırılarak,

Yapraklardan sıyrılarak,

.....

Dudağına bir düştü,

Lami' ile öpüştü.

Güldürüp uyandırdı,

Pek çabukça kandırdı.

Gül de onu avuttu.

Lami' kuşu unuttu.

Abdullah Ziya

Köse Kâhya'dan Mektup

Köse Kâhya'dan bu hafta aldığımız bir mektubu karilerimize aynen bildiriyoruz:

Sevgili Çocuklar,

Burada işittiğime göre aranızda birçokları varmış yemek yemez, az uyur, oynamaz, açık havada gezmezmiş. Bu sene Sevimli Mecmua'nın bir senelik

intişarının sene-i devriyesinde bütün çocuklara bir eğlence yapacağım. Yalnız bu müsamereye sıhhati tam olan çocuklar girecek. Salonun içerisi süslenecek, birçok eğlenceler, oyuncaklar hazırlanacak, fakat içeri girmek üzere gelen çocuk ilk önce küçük bir odaya alınacak. Orada tartılacak, boyu ölçülecek, sıhhati doktor tarafından muayene olunacak, sıhhati tam olanlar içeri girecek, olmayanlar geri dönecek. Sıhhati en güzel olan muhtelif çocuklara fevkalade hediyeler verilecek. Size şimdiden haber veriyorum. Günde üç defa güzel gıdalı yemekler ye[me]yen, akşamları saat sekizde yatmayan, açık havada bir iki saat oynamayan, yemeklerini intizamsız saatlerde yiyen çocuklar bütün eğlence ve hediyelerden mahrum olacak. Sözümü dinlerseniz, siz kazanırsınız çocuklar gözlerinizden öperim.

Köse Kâhya

Yarın Sinemaya Geliniz.

Yarınki Cuma günü bütün Sevimli Mecmua karileri sinemaya davetlidirler. Sinema saat 9'da başlayacaktır.

Fevkalade bir program vardır. Para istemiyoruz. Yalnız son sahifedeki kuponu göstermek mecburidir. Kuponu kesiniz ve sinemaya geliniz. Fırsatı kaçırmayınız.

Sahife: 95

Sevimli Mecmua

Muharriri: Cohan Sipeyri

Mütercimi: Sabiha Zekeriya

Haydi

Sevimli Mecmua'nın Romanı

Her günlük esvabını çözdü, çıkardı. Gelirken teyzesini zahmetten kurtarmak için bunları birbiri üzerine giymişti. Yıldırım gibi bir süratle bu soyunma işini bitirdi. Artık iç gömleğiyle kalmış, esvabının kısa kolları arasından çıkan çıplak kolları serbest oynayabiliyordu. Esvaplarını hepsi bir yığın gibi birbiri üstüne yığıdı, bıraktı. Kolayca sıçrayarak bir hamlede Petir'in yanına yetişti.

Petir, Haydi'yi bu yeni kıyafetiyle arkasından seğirterek geldiğini görünce şaşırıldı. Arkasına döndü, esvapları bir bohça gibi birbiri üzerine yığılmış görünce kahkaha ile gülmeye başlamıştı.

Haydi kendini hafif ve serbest hissedince Petir’le konuşmaya başladı. Petir’in ne kadar keçisi olduğunu, onlarla şimdi nereye gittiğini, oraya vardığı zaman ne yapacağını, mütemadiyen soruyordu. Nihayet çocuklar keçilerle beraber kulübeye yaklaştılar ve Det’in görebileceği bir yere geldiler.

Gelirken yolda teyzesini taşımak için esvaplarının hepsini giymişti. Fakat güneşin altında yer üzerindeki yükleri taşıyamayacak bir hâle girince, yıldırım süratiyle her günlük esvabını da çıkardı. İç gömleğinin içinden çıplak kolları meydanda kalınca ağır bir yükten kurtulmuş gibi bir hafiflik ve sevinç duydu. Büyük bir neşe ile esvaplarını muntazam bir yığın yaptı. Ve yük üzerinde bıraktı. İlerledi. Seri adımlarla tırmanarak keçilerin arasından geçti, Petir’in yanına yetişti. Küçük Petir, Haydi’nin bu yeni kıyafetiyle arkasından geldiğini görünce yüzünde hafif bir tebessüm hasıl oldu. Arkasına döndü, çimenlerin üzerinde esvap yığını görünce boynu büyüdü, ağzı kulaklarına doğru bir kahkaha hâlinde yayıldı. Bununla beraber Haydi, hiçbir şey söylemedi.

Haydi kendini hafif ve serbest hissedince Petir’le konuşmaya başladı. Petir’e ne kadar keçisi olduğunu, onları şimdi nereye gönderdiğini ve oraya gittiği zaman ne yapacağını soruyor, öğrenmek istiyordu. Petir Haydi’nin birçok suallerine masumane cevaplar veriyorlar, keçilerle beraber konuşarak ilerliyorlardı.

Nihayet çocuklar keçilerle beraber kulübeye yaklaştılar ve Det’in görebileceği bir yere

İlk önce kırmızı mendilini sonra elbiselerini çıkardı. İç gömleğinin arasından tombul tombul kolları göründü.

Sevimli Mecmua

Sahife: 96

geldiler. Det çocukları görür görmez bağırdı:

– Haydi, Haydi ne oldun, esvapların nerede? Boyun mendilini ne yaptın?.. Eyvah, geleceğiniz diye daha yeni ayakkabı almıştım. Yeni çorap örmüştüm. Hepsi gitti... Hepsi... Haydi, söylesene... Esvaplarını ne yaptın?.. Nereye bıraktın?.. Haydi sakın, masum bir işaretle dağın aşağısını gösterdi:

– Orada, dedi.

Teyzesi parmağının gösterdiği yere baktı.

– Sahih orada bir şeyler var. Dağın ta aşağısında kırmızı bir şey görünüyor, mutlak büyük şalıdır.

Det hiddetle bağırdı:

– Ne kayıtsız çocuksun, Haydi? Neye daldın, ne düşünüyorsun? Niçin esvaplarını çıkardın? Maksadın ne? Söylesene?..

Sözünün teyzesinin üzerinde yapacağı tesiri düşünmeksizin:

– Onlar, bana lazım değil ki!.. dedi.

– Ah, hissiz, kayıtsız Haydi... Daha hiçbir şey öğrenmeden teyzesi şikâyet ederek kızgın bir tavırla ona doğru geldi.

– Şimdi tekrar birinin aşağı inmesi için yarım saat ister. Petir, gel oğlum, benim hatırım için onları aşağıdan al getir oğlum... Çabuk ol, ne duruyorsun? Niye öyle yere mihlanmış gibi duruyorsun? Det'in hiddetli hiddetli kendine geldiğini görünce, iki elleri cebinde yavaş yavaş mırıldandı:

– Ben artık geç kaldım.

– Şimdi burada dik dik bakıp durmakla gideceğin yere varamayacaksın. Sana iyi bir bahşış vereceğim. Bunu görüyor musun? Elinde yeni basılmış bir gümüş beşlik vardı. Çocuk bunu görünce gözleri açıldı, derhâl koştu, müthiş bir sıçrama ile kestirme yollardan, Alm'ın aşağısına indi, elbiseleri aldı. O kadar süratle döndü ki Det bile kendisini takdire mecbur oldu. Parayı verdi.

Petir büyük bir sevinçle onu cebine indirdi, yüzünde tatlı bir tebessüm ve sevinç belirdi. Böyle bir servet ona her zaman kısmet olmazdı.

Det ilave etti:

– Elbiseleri, dayının kulübesine kadar taşıyabilirsin. Zaten aynı yoldur.

Petir beşliğin verdiği sevinçle bu işi de memnuniyetle kabul etti. Sol elinde paket, sağ elinde sopası olduğu hâlde onları takip etti. Haydi ve keçilerle atlayıp sıçrayarak neşe ile dağı tırmanıyordu. Böylece daha üç çeyrek saat yürüdüler, nihayet sivri bir kayanın üzerinde yapılmış olan dayının kulübesine geldiler. Burası rüzgâra maruz olmakla beraber, güneşin parlak ziyaları altında, yeşil dağlara, yeşil ovalara nazırdı. Kulübenin arkasında uzun, kalın ve dağınık dallarıyla üç eski çam ağacı

vardı. Biraz uzakta dağın arkası, gümüş kayaları gibi yükselmiş sevimli bir manzara arz ediyor, münbit çayırlar üstünde küçük fidanlar beliriyor, kayaların çıplak sırtlarını ihata ediyorlardı.

Alm Dayı, kulübenin önünde yeşil ovaya nazır oturacak bir yer yapmıştı. Şimdi rahlesinin üzerinde, ağzında piposu, elleri dizleri üstünde sükûnetle çocuklara, teyze Det'e ve dağı tırmanan keçilere bakarak oturuyordu.

Det arkadan yavaş yavaş geliyordu. Haydi ondan evvel koşarak kulübesine yetişti. İhtiyara koştu ve elini sıkarak:

– İyi misin, dedeciğim?.. dedi.

İhtiyar istemeyerek çocuğun ellerini tuttu, iri gözlerine nafiz bir nazarla baktıktan sonra huşunetle sordu:

– İyi, iyi bu da nereden çıktı? Bu da ne demek?..

Haydi gözlerini kaldırmaksızın tekrar ona baktı. Çünkü şimdiye kadar büyük babasına benzer bir adam görmemişti. Dedesinin uzun sakalı, gözlerinin üzerindeki kalın gümüş kaşları çalıya benziyordu. Bu dakikada Det, Petir'le beraber geldi. Petir, ihtiyarla çocuk arasında geçeni anlamak için bir müddet merakla bakıp durdu. Sonra Det ihtiyarın yanına yaklaştı, ellerini tuttu:

– Hayırlı sabahlar olsun, dayı... dedi. Size Tobyas'ın ve Adelayet'in çocuğunu getirdim. Şüphesiz onu tanımadınız, çünkü onu bir yaşından sonra bir daha görmediniz, değil mi?..

– Pek güzel, bunu buraya niye getirdin?.. Bu burada benimle ne yapacak? Sonra Petir'e seslendi: – Hey, sen orada ne yapıyorsun?.. Haydi, keçilerini al da git, zaten artık geç kaldık. Benimkileri aldık, anladın mı?..

–Mabadi gelecek nüshamızda–

Müdür-i Mesul: M. Zekeriya

Ebussuut Caddesi: Marifet Matbaası

Sevimli Mecmua Sinema Kuponu 1

Sevimli Mecmua Sinema Kuponu 2

Müsabaka Sahifemiz

Resimli İlavemiz

Her nüshamızda mecmuamıza ilaveten verdiğimiz renkli sahife şimdiye kadar hemanda yalnız kız çocuklarına güzel bir eğlence teşkil edebiliyordu. Şimdi birkaç nüsha da erkek çocukların eğlenebilecekleri renkli sahife koyacağız.

Bu nüshamızda bulacağınız renkli ilave kız ve erkek bütün karilerimizin zevkle eğlenebilecekleri küçük oyuncaktır. Bu sahifedeki resimleri kesip mukavvalara yapıştırınız. Sonra o mukavvaları noktalarla işaret edilen yerlerinden kırınız ve icap eden yerlerde birbirine geçiriniz. Elinize bütün takımlarıyla ev geçirmiş olacaksınız. Bunu yapmak hem güzel ve istifadeli bir eğlence olur, hem de elinize güzel bir oyuncak geçmiş olur. Yapması o kadar güç değildir. Bir defa tecrübe ediniz. Memnun olacaksınız.

Gelecek nüshadan itibaren çok meraklı ve hepinizin sevdiği bir renkli ilave yapacağız. Biliyorsunuz ya önümüz de ramazandır. Ramazanda çocuklar eğlenmeyi pek severler. Ramazanın en güzel çocuk eğlencesi nedir? Karagöz değil mi? Biz de size Karagöz'le Hacivat'ı vereceğiz. Onları kesip oynatabileceksiniz. Gelecek nüshamızı alırsanız orada Karagöz'ü bulacaksınız.

Vagonların Yerlerini Nasıl Değiştirmeli

Yukarıki resme dikkat ediniz. Lokomotifin bulunduğu hattın yanında istasyonlarda görülen bir de yan hat vardır. Bu küçük yan hattın ortasında bir köprü mevcuttur. Köprü alçak olduğu için lokomotif onun altından geçemiyor. Köprü'nün sol tarafında (A) işaretli bir vagon, sağ tarafında (B) işaretli diğer bir vagon vardır. Lokomotifi idare eden makiniste soldaki (A) vagonunu sağdaki (B) vagonunun yerine, sağdaki (B) vagonunu da soldaki (A) vagonunun yerine geçirmesini tembih etmişler. Lokomotif köprü'nün altından geçmeden bu vagonların yerlerini nasıl değiştirmiştir? Tren yolu tabii boylu boyunca uzundur. Değiştirmek için vagonları oraya çekebilirsiniz. Bu bilmeceyi doğru halledenlerden birinciye bir şimendifer, ikinciye bir motorlu makine, üçüncü, dördüncü ve beşinciye Sevimli Mecmua'nın altı aylık abonesi, altıncıdan onuncuya kadar çikolata veya şeker, onuncudan yirmi beşinciye kadar birer kitap verilecektir. Cevaplarınız martın sonuna kadar elimize vasıl olmalıdır. Evvelce resminizi göndermiş değilseniz bir de resminizi gönderiniz.

Cevaplarınızın zarfı üzerine (Müsabaka Memurluğuna) işaretini koyunuz ve hangi müsabakaya ait olduğunu tasrih ediniz.

Yarın Sinemaya Geliniz.

Sevimli Mecmua

On beş günde bir perşembe günleri çıkar. Türkiye'nin yegâne çocuk mecmuasıdır. Fiyatı 10 kuruştur. Senelik abonesi 250, altı aylığı 130, üç aylığı 75 kuruştur. Ecnebi memleketler için senelik abonesi 400, altı aylığı 200 kuruştur. *Resimli Ay* veya *Resimli Hafta* ile birlikte bir sene abone olanlara 50 kuruş tenzilat yapılır. İdarehanesi İstanbul'da Suudi Kütüphanesidir.

7– Halıcioğlu Lisesi sınıf 7, 21 Fuat.

8– Antalya Orta Mektep sınıf 1, 219 Muammer Ayhan.

9– İstanbul Erkek Muallim Mektebi sınıf 1, 162 Mustafa Abit.

10– Kadıköyü'nde Kraber Mektebi'nden Sabir Arif.

1– Vefa'da Sarı Bayezit Mahallesi'nde Yamacı Çeşmesi Sokağı'nda 4 numarada Feriha.

2– Beşiktaş'ta Kılıç Ali Mahallesi'nde 67 numarada Cemal Kâmil.

3– Nişantaşı'nda Çiftebakkallar'da Bayır Sokağı'nda 38 numarada Zühtü.

4– İstanbul Sanayi Mektebi 1. sınıftan 46 İsmet.

5– Bakırköy'de Kartaltepe Mahallesi'nde Millet Bahçesi Sokağı'nda 35 numarada Bakırköy Kız Mektebi'nden Orhan Hayri.

6– İstanbul Lisesi 3. sınıftan 237 Zekeriya.

7– Eskişehir Orta Mektebi'nde 1. sınıftan İbrahim Ethem.

8– Üsküdar'da Gülnuş Sultan Mektebi talebesinden 38 Nigâr Hayri.

9– Bursa'da 2. Lise 9. Oğuz Muammer.

10– İstanbul Kız Lisesi 1. sınıftan 91 Berrin Hazım.

11– Söke Kocagözoğlu İlk Erkek Mektebi 5. sınıf 21 Atilla Reşat.

12– İzmir Şehit Fethi Bey Numune Mektebi muallimlerinden İsmail Hilmi Efendi mahdumu M. Kemal.

13– Bursa 2. Lise 6. sınıftan Halit Atif.

14– Dava vekili Abdurrahman Adil Bey'in mahdumu Emin Ali.

15– Bursa Koza Hanı'nda (36) numarada Mümeyyizzade Ahmet Hayri Bey'in mahdumu Mustafa Suphi.

16– Konya Darümuallimat Tatbikat Mektebi 5. sınıftan 36 Nedime.

17– Bursa Kız Muallim Mektebi son sınıftan Seniyye Arif.

18– Konya Kız Muallim Mektebi talebelerinden 103 Lütfiye Kadriye.

19– Kabataş Lisesi 13 Kemal Hikmet.

20– Çengelköyü'nde Havuzbaşı'nda Gümrüküzade Ferit Bey'in köşkünde Milarzade Muhammet Selçuk Kerim.

21– Ordu Orta Mektebi talebesinden 5. sınıftan 193 Ali Hilmi.

22– Ödemiş Hakkı Paşazade Hamza Bey'in kerimesi Sevim.

23– Menteşe Erkek Lisesi 5. sınıftan 21 Muhammet Ali.

24– Tarih-i Harp Daire Reisi Miralay Hüseyin Hüsnü Bey'in kerimesi Macide Yıldız.

25– Bafra Reji Müdürü İbrahim Bey'in hanesinde Nermin.

26– Galatasaray'dan Babanzade 691 Mustafa Cihat.

27– Bursa Erkek Muallim Mektebi'nden Tufan.

28– Konya'da Kürkçüoğlu Mahallesi'nden Emlak-ı Emiriyeden 423 numarada Miralay Yusuf Cemal Bey'in mahdumu Saim Reşat.

29– Trabzon Erkek Muallim Mektebi 2. sınıftan 356 Mustafa Fevzi.

30– İzmir'de Amerikan Koleji'nde 59 Aşçızade Dünder Mustafa.

Yazısız Hikâye

Mündericatsız Hikâye'nin suret-i halli de aşağıdaki şekil gibidir.

“Küçük Lamia gezmek için evden çıkıyordu. Kapının önünde çok sevdiği (Bobi)sini buldu. Beraber giderlerken Bobi yanından kaçtı. Önünden geçtikleri kasap dükkânına girdi. Yine aynı süratle dükkândan bir kemik kapıp kaçtı. Kasabın çırağı köpeği yakalamak için arkasından koşmaya başladı. Kurnaz Bobi kendini kurtarmak için oradan geçmekte olan otomobile atladı, gitti.”

Doğru Halledenler Arasında Çektiğimiz Kurada:

1– Kadıköyü Moda Caddesi Anpenan Eczanesi fevkinde İnci İhsan: Bir motor makine.

2– İzmir’de Karantina’da Ülker Sadık: Bebek.

3– Üsküdar’da Ethem Paşa Sokağı’nda Mal Hatun Mektebi talebatından Semiha Süleyman Sırrı: Bir mektep çantası.

4– Ankara Ziraat Mektebi talebelerinden 177 Ispartalı Bekir Sıtkı: Oyuncak.

5– Güneş Sokağı’nda 4 numarada Saadet Sabih: Oyuncak.

Çikolata Kazananlar

1– Maiyet Talebesi sınıf 4’ten 12 Fuat Kemal.

2– Makriköyü’nde Bağlarbaşı’nda 64 numarada Niyazi Resneli Osman.

3– Kastamonu Lisesi 6. sınıftan 31 Zafer.

4– Kadıköyü’nde Fererler Mektebi’nde Sabit Arif.

Şeker Kazananlar

1– Gebze 1. Mektep 5. sınıftan 243 İbrahim Ethem.

2– Gelenboy Lisesi 4. sınıftan 191 Muzaffer Turgut.

3– Tophane’de Firuzağa Yokuşu’nda İtalyan Hastanesi karşısında Darüşşafaka talebelerinden 10 Ömer Niyazi.

4– Laleli 2. Harikzadegân Apartmanı 3 numarada Süleyman Fahri.

5– Altıncı İlk Kız Mektebi 2. sınıf şube talebelerinden Neriman Fahri.

6– Vefa Orta Mektebi 6. sınıftan 67 Lütfü.

7– Galatasaray talebesinden 197 Naci.

8– İzmir Müdafaa-i Hukuk Mektebi talebesinden 112 Ertuğrul.

9– Konya Darülrifan Mektebi 3. sınıftan 61 Hasan Faik.

10– İstanbul Erkek Lisesi 327 Nasuhi.

Kitap Kazananlar

1– Kastamonu Lisesi 5. sınıftan 6 Perihan.

2– Beşiktaş Şark İdadisi 7. sınıftan 175 Nesrin Ruhi.

Sinemaya Geliniz

Bütün karilerimizi davet ediyoruz. Yarın sabah saat 9.30'da Şehzadebaşı'nda
Millî Sinema'da.

Bedava Sinema

Parasız sinema seyrediniz. Gülünüz ve eğleniniz. Fırsatı kaçırmayınız.

7. SEVİMLİ MECMUA, C:1 Nu. 7

Fiyatı	SEVİMLİ MECMUA	Numara:
10 kuruştur		7

İstanbul Marifet Matbaası

Sevimli Mecmua

On beş günde bir perşembe günleri çıkar. Türkiye'nin yegâne çocuk mecmuasıdır. Fiyatı 10 kuruştur. Senelik abonesi 250, altı aylığı 130, üç aylığı 75 kuruştur. Ecnebi memleketler için senelik abonesi 400, altı aylığı 200 kuruştur. *Resimli Ay* veya *Resimli Hafta* ile birlikte bir sene abone olanlara 50 kuruş tenzilat yapılır. İdarehanesi İstanbul'da Suudi Kütüphanesidir.

Bu Tabakı Yapıştırınız

Sofrada yaramaz Şükrü rahat durmuyormuş. Oynaya oynaya önündeki tabağı yere düşürmüş. Tabak parça parça olunca annesi koşmuş, parçaları toplamış. Oturmuş, birçok uğraşmış, nihayet parçaları birleştirip tabağı yeniden yapmış.

Siz de bunu yapabilirsiniz. Mecmuanın kapağını kesmeyiniz. Üzerinden ince bir kâğıtla resmi kopya ediniz. Tecrübenizi o kâğıt üzerine yapınız. Birleştirdiğiniz parçaları bir tabak hâline getirince bir kâğıda yapıştırıp bize gönderiniz. Gönderilecek cevaplar 15 Nisan'a kadar elimizde bulunmak lazımdır. Bilmeceyi gönderirken son sahifedeki kuponu da beraber koymayı unutmayınız.

Bu bilmeceyi doğru halledenlerden birinciye bir mektep çantası, ikinciye altın uçlu bir dolma kalem, üçüncüye güzel bir oyuncak, dördüncüden onuncuya kadar kazananlara şeker, çikolata veya kitap, onuncudan yirmi beşinciye kadar kazananlara defter, kalem vesaire verilecektir.

Basit Fakat Uğraştırıcı Bir Bilmece

Bu defa karilerimize yeni tarz bir bilmece veriyoruz. Bu bilmeceyi hal için vereceğimiz izahatı iyi dinleyiniz. Bu resimde gördüğünüz boş gözlere harfler koyacaksınız. Bu harfler sağdan sola veya yukarıdan aşağı doğru okunacak tarzda kelimeler vücuda getirecektir. Sağdan sola okunan kelime ile yukarıdan aşağı

kelimelerin birleştiği gözlerle konacak harfler okunan iki kelimedede bulunacak harfler olacaktır. Bu sebeple kelimeler ufki ve şakuli yani sağdan sola ve aşağıdan yukarı olmak üzere iki kısma ayrılmıştır. Bu kelimeleri bulmak için aşağıdaki tariflere dikkat ediniz:

Sağdan Sola Okunacak Kelimeler

1– Kışın yağmur yerine yağan beyaz şey

4– Gökyüzü

6– Tekkelerde çalınan bir çalgı aleti

7– 365 güne verilen isim

8– Beyaz

10– İpekböceklerinin yaptığı şey

12– Hayır manasına gelen bir kelime

14– Az olmayan şey

16– Üzerine bindiğimiz bir hayvan

17– Ağzımızda yemeğimizi çiğneyen şey

18– Demir yolu

19– Bir nevi meyhane

20– Asya’da büyük bir memleket

21– Vücudumuzun azasından biri

23– Bir renk

24– Öğle zamanı

27– Pâd-ı râhe verilen [bi]r isim

28– Akan suya verilen isim

29– Beraber

Yukarıdan Aşağı Okunacak Kelimeler

2– Zaman

- 3- İkiyüzlülük
4- Taş
5- Ay
7- İçine eşya konan bir şey
8- Acıkan adamın hâli
9- Yaş olmayan şey
11- Bir edat-ı nida
12- Yüz kuruşluk para
13- Arkadaş
15- Vücudumuzda dolaşan mayi
17- Ağaçların azası
22- Boğa
21- İçinde yaşadığımız şey
22- Öldüren bir şey
26- Tenekeleri birleştirmek için kullanılan şey

Bu bilmeceyi halleden elli kişiye yirmi liralık mütenevvi hediyeler verilecektir. Cevaplar 15 Nisan tarihine kadar idarehanemizde bulunmalıdır. Mektubunuzda isim ve adresinizi unutmayınız.

Sahibi: M. Zekeriya Sevimli Mecmua Başmuharriri: Sabiha Zekeriya

Cilt:1

1341 – 26 Mart Perşembe

Numara:7

Karanlık Bir Ormanda Kurt Hücumundan Nasıl Kurtulmuştuk?

Bundan sekiz on sene evveldi. O zaman babam Erzurum'da yüzbaşıydı. Biz orada üç dört sene kaldık. Nihayet sıra için memleketimiz olan İzmir'e geliyorduk. Kış o sene pek şiddetli olmuştu. Hatta annem, yola çıkmakta epeyce tereddüt gösterdi. Fakat babamla ben memleketimize kavuşmak için sabırsızlanıyorduk, her müşkülü yenmeye çalışıyorduk. Nihayet yol tedarikatını yaptık, babam, annem, neferimiz Ahmet yola çıktık. Yollar karla örtülmüştü. Küçük arabamız, karları

güçlkle yarararak ilerliyordu. Sabah erken yola salındık, akşam geç vakit yakında bir köye varacak, geceyi orada geçirdikten sonra tekrar yola çıkacaktık. Hatta ev sahibimiz bile bizi yola çıkmaktan vazgeçirmek için epeyce uğraştı. Şimdi yollar tamamen karla örtülmüştü. Aç kurtlar bu fırsattan istifade ile kendilerine av ararlar, diyor, bizi vazgeçirmeye çalışıyordu. Fakat babamı aklına koyduğu bir fikirden vazgeçirmek mümkün değildi. Hareket emrini verdi. Ahmet atları arabaya koştı, yola salındı

O gün akşama kadar gayet iyi gittik. Kar bir taraftan yağıyor, arabamız tamamen karla örtülüyordu. Akşam hava karardı. Kar biraz durmuştu. Annem birdenbire heyecanla sordu:

– Bey o geçen ne idi?..

Hepimiz kulaklarımızı kabarttık ve dinledik. Gecenin karanlığı içinde uzakta köpeklerin uluması gibi sesler geliyordu. Bunu anlamakta hiç zahmet çekmedik. Bu kurtların ulumasından başka bir şey değildi. Annemin gördüğü de bir kurttu. Atlar da bu sesleri duymuş olacaklar ki en son süratle koşmaya başladılar. Fakat yavaş yavaş bu vahşi, korkunç ulumalar, gittikçe yaklaşıyordu.

Babamla Ahmet, silahlarını çıkardılar. Beyaz kar yığınları arasından gümüşi bir bulutun, bir kar sürüsünün geldiğini gördük. Birdenbire arabamızın etrafı kurtlarla sarıldı. Atlar süratle koşuyor, arabayı sarsarak bir yıldırım gibi kaçmaya çalışıyorlardı. Fakat biz kaçtıkça kurtlar daha yakın geliyorlardı. Kurt sürüsü o kadar kalabalıktı ki, bunları birer birer öldürmek imkânsızdı. Hele içlerinden bir tanesi ateşe rağmen atın üzerine atıldı. Ahmet derhâl silahını çekti, kurt kanlar içinde ölü olarak karların içine düştü. Fakat bir saniye sonra diğerleri onun yerini aldılar. Bu defa babam ve Ahmet birden ateş açtılar, kurtların daha dört tanesi devrildi. Fakat sürü yine yılmıyor, süratle arabayı takip ediyorlardı. Ahmet ve babam heyecan ile bir taraftan arabayı sürüyor, bir taraftan mütemadiyen ateş ediyorlardı.

Ahmet, titrek bir sesle bağıırıyordu.

– Beyim bu hayvanlardan kurtulmak için başka çare yok, hayvanlardan birini feda etmeli, kendilerine atmalıyız. Onlar onu yiyinceye kadar biz de son süratle belki köye varırız.

Ahmet'in dediğini yaptık. Hayvanlardan birini çözdük, ormana doğru fırlattık. Kurtlar hep arkası sıra koşular. Babam:

– Artık kurtulduk, dedi...

Ben korkudan sapsarı olmuşum, bütün vücudum titriyor, annemin koynuna sokulmuş, sesimi bile çıkarmaktan korkuyordum. Fakat Ahmet yavaşça ilave etti:

– Aç kurtlar, şimdi orada işlerini bitirdikten sonra kardan bizim izlerimizi takip ederek tekrar gelecekler. Onun için mümkün olan süratle ilerlemeli ve silahları tetikte bulundurmalıyız.

Ahmet'in dediği gibi oldu. On dakika sonra kurtlar, tekrar koşarak, kudurmuş gibi saldırarak arkamız sıra geldiler. Ben o kadar titriyordum ki başımı bile çıkarıp bakamıyordum. Geldiklerini ulumalarından ve silah seslerinden anlıyordum. Ahmet:

– Daha bir at feda etmeliyiz, dedi... Babam itiraz etti. Sonra, bizi parçalarlar, köye ne ile gideriz?

Ahmet'le babam bir taraftan arabayı sürüyor diğer taraftan mütemediyen ateş ediyorlardı.

Sevimli Mecmua

Sahife: 98

– Eğer atı feda etmezsek, şimdi bize saldıracaklar, köye iki mil kaldı, onlar ikinci atı yiyinceye kadar biz belki koşarak varırız. Bundan başka yapacak bir şey yoktur.

Yine Ahmet'in dediğini yaptık. İkinci atı da karlar içine attık. Köy hafif hafif yanan sönen ziyalar içinde uzaktan görüldü. Biz artık kurtulduğumuz zannı ile seviniyorduk. Fakat ansızın yine kurtların koşarak geldiğini duyduk. Bu defa Ahmet döndü.

– Bu defa ben kendimi feda edeceğim beyim, siz köye varıncaya kadar belki kurtları ben işgal ederim. Eğer hepimiz birden kalırsak kurtlar hepimizi birden parçalayacaklar. Eğer muvaffak olursam, silahımla kendimi müdafaaya çalışacağım, siz belki köyden imdat alarak gelir beni kurtarabilirsiniz. Eğer beni öldürürlerse çocuğum ve karım size emanet olsun...

Babam sadık neferini feda etmek istemiyordu. Fakat Ahmet mütemadiyen elleriyle itiyor.

– Gidiniz gidiniz, diye bağıyordu. Yoksa hepimiz birden mahvolacağız.

Biz ister istemez kaçmaya başladık. Zavallı Ahmet kendini fedaya karar vermişti. Arkamızdan –Allah yardımcınız olsun, diye bağıyordu. Ahmet kaldı. Kurtlar karların ortasında Ahmet’i bulunca etrafını sardılar, o elindeki silahla mukavemete çalışıyordu. Biz köye epeyce yaklaşmıştık, hâlâ Ahmet’in silah seslerini işitiyorduk. Fakat daha köye girmeden silah sesi durdu, artık kurtların ulumasından başka bir şey işitilmiyordu.

Biz köye geldik, köyün muhtarı, orman bekçisi, daha birçokları silahlarıyla çıktılar, fakat kurtlara yanaşmak mümkün olmadı. Ertesi sabah, yola çıktığımız zaman tekrar gittik, zavallı Ahmet’in yalnız silahını bulduk. Kemiklerinden bile eser kalmamıştı.

Hepimiz bu büyük ölünün silahı üstünde ağladık. Kalbimizden gelen his eceliyle karışmış bir takdirdi, başkaları için canını veren bu büyük askerin yanında ben ilk defa fedakârlığı ve sadakati öğrendim. Babam onun öldüğü yere bir taş dikti. Üzerine şu kelimeleri yazdırttı:

“Yolcu, bu taş büyük bir ölünün, bir kahramanın ruhuna nigebandır. Buradan geçerken kendini başkaları için feda eden büyük bir ölünün ruhuna dua et...”

Arslanla Çakalın Kavgası

Bir sene çok müthiş bir yaz olmuş, bütün nehirler, çaylar kurumuştu. Zavallı hayvanlar hiçbir tarafta içecek su bulamıyorlardı. Birçok günler içecek su aradıktan sonra nihayet bir çay buldular, fakat oranın suyu çekilmişti. Nihayet oradan bir kuyu kazıp suyu çıkarmaya karar verdiler.

Arslan:

– Haydi çocuklar, hepimiz birden işe başlayalım, kuyuyu kazalım, dedi. Böylece hepimiz doyuncaya kadar içecek su buluruz.

Hayvanlar[ın] hepsi kabul ettiler, yalnız çakal tembel olduğu için çalışmaya yanaşmadı. Yavaşça kaçtı. Buna hepsi fena hâlde kızdılar:

– Biz de çeşmenin başında bekler, çakala bir yudum su vermeyiz, dediler.

Arslan kükreyerek bağırdı:

– Çeşmeyi ben bekleyeceğim. Hele bir içmeye teşebbüs etsin, gözlerimi açar, onu yutarım.

Biraz sonra çakal, gülererek, sıçrayarak çayın kenarına geldi. Fakat suya yaklaşıp içeceğine arslanın yanına oturdu. Elindeki çantayı açtı, içinden gayet güzel kokulu bir bal gümece çıkardı.

– Görüyor musun arslan kardeş, dedi, ne güzel bal getirdim.

Arslan gözlerini bala dikti:

– Azıcık bal tattırmaz mısın?

Çakal parmağının ucuyla azıcık arslana tattırdı.

Bal arslanın o kadar hoşuna gitti ki yine döndü:

– Aman ne güzel bal!.. Çakal kardeş, biraz daha vermez misin?..

– Bütün gümeç senin olsun kardeşim. Sen yere yat, ben boğazına dökeyim.

Arslan derhâl yattı. Zevkinden pençelerini oynatıyor, balları yemek için sabırsızlanıyordu.

Çakal yaklaştı:

– Ama, dedi, sen bu uzun pençelerinle beni tırmalayacaksın. Müsaade et onları bağlayayım, sonra rahatla balı boğazına dökebilirim.

Arslan kalın bir organla dört pençesini bağlamasına müsaade etti.

Çakal dört pençeyi de bağladı, fakat arslana bal verecek yerde, doğru çaya koştu, kana kana su içti. Artık büyük bir sevinçle evine gidiyordu.

Arslan çakalın kaçtığını görünce arkasından bağırdı:

– Çakal kardeş, çakal kardeş, beni böyle ayaklarım bağlı burada yatar bırakma, rica ederim. Öteki hayvanlar beni bu hâlde görürlerse hepsi bana gülecek.

Sana arslancasına, namus üzerine söz veriyorum, beni çözer, serbest bırakırsan, istediğin kadar su içmene izin vereceğim.

Çakal bir iki dakika düşündü. Eğer şimdi o arslanı çözmezse bir başkası gelip çözecek, hayvanların padişahı herhâlde ondan bunun intikamını alacaktı. Onun namusuna inanmak herhâlde evla idi. Böylece çakal ipleri çözdü ve balın da bir kısmını ona verdi. Arslan da bütün hayvanlara çakal istedikçe su içmesine müsaade etmelerini emretti.

Arslanla çakal böylece dost olduktan sonra beraber eve gitmeye başladılar. Fakat çakal bir gün arkadaşlıklarının bozulmasından korkuyor, ne olur ne olmaz, evini arslanın çıkamayacağı yüksek bir kayanın üstünde seçti, karısını, çocuklarını bu kayanın üstündeki eve yerleştirdi. Hatta çakal kendisi bile buraya tırmanarak çıkamazdı. Seyahatten döndüğü zaman karısına işaret verir, o da uzun bir urgan uzatır, çakal ipe tırmanarak yukarı çıkardı.

Avladıkları kuşlardan arslan daima arslan payı alırdı.

Çakal arslandan kurtulmayı düşünüyor, bir türlü bir çare bulamıyordu. Bir gün avdan döndüler, arslanla şakalaşırken çakal avı aldı, koşarak hepsini karısına götürdü. Ertesi günü arslan kızgın bir hâlde kayanın aşağısına geldi ve yukarı seslendi:

– Çakal kardeş, ipini uzat, yukarı gelip seninle dostçasına biraz konuşmak istiyorum.

Evdekiler korktular, zira arslan yukarı gelirse başlarına geleceği biliyorlardı. Fakat kurnaz çakal bunun da çaresini buldu, arslana urganı sarkıtığını söyleyerek, çürük bir ip sarkıttı. Arslan olanca hırsıyla tırmanırken tam orta yerde ip koptu, arslan düşerek öldü.

Sahife: 99

Sevimli Mecmua

Rokfeller Nasıl Milyarder Oldu?

**Tenekecilikten başlayan bu Amerikan milyarderinin hayatı sizin için
ibret-bahş derslerle doludur.**

Rokfeller dünyanın en zengin adamıdır. İnsan Rokfeller deyince aklına para gelir. Rokfeller zengin olduğu için değil, zengin olmak için gösterdiği zekâ sebebiyle meşhurdur. O, hayata fakir bir çocuk olarak girmiş, dünyanın en zengin adamı olarak çıkmıştır.

Rokfeller 1839'da Riçford'da doğdu. On iki yaşına kadar ailesiyle beraber orada yaşadı. 1835'te ailesi iş için Ohayo'ya gelip yerleştiler. Con, kardeşi Vilyam ile sabah erken kalkar, inekleri sağlar, odunları pazara indirir, sonra kendi mektebine giderdi. Oturdıkları ev küçük bir kulübeden ibaretti. Geceleri damda yatarlar, hatta bazen sabah uyandıkları zaman yataklarını karla örtülmüş bulurlardı. Bir gün Con kulübenin arkasında bir hindi görmüş, yuvasına kadar takip etmiş, yavrularıyla beraber sahipsiz hindiyi alıp evine getirmişti. Annesine hindiyi sütle beslemesi için pek çok yalvardı. Piliçleri büyüdüktan sonra onları pazarda bir dolara sattı. Artık Con'un memnuniyetine nihayet yoktu. Ticaret âleminin bu büyük adamı daha o zaman bu bir dolar için defter tutmuş, son santimine kadar ne harcettiğini yazmıştı.

Rokfeller evvelce rüştiye tahsili görmüş, bilahare ticaret mektebinde tahsilini tamamlamıştı. On, on altı yaşında mektepten çıktıktan sonra kendisine bir iş bulmaya teşebbüs etti. Ailesi onu geçindirmek için çok fakirdi. Birçok günler iş bulmak için sokak sokak dolaşmış, fakat hiçbir şey bulamamıştı. Nereye müracaat etse "Yer yok" cevabıyla karşılaşıyor, gün gün meyus oluyordu. Nihayet bir toptancı parasız çalışmak şartıyla onu yanına aldı. Con, ne olursa olsun, bir işe yerleşmek ümidiyle bunu kabul etti. Fakat patronu Con'un işinden o kadar memnun oldu ki üç ay orada çalıştıktan sonra mükâfat olarak elli dolar verdi. Con'un en büyük sevinci bu işte patronlarıyla bir arada bulunmasıydı. Vazifesi olmadığı hâlde muhasebenin defterleri nasıl tuttuğunu, bir malı bir şehirden ötekine nasıl sevk ettiklerini, malları nasıl tertip ettiklerini, deftere nasıl yazdıklarını, bir ticarethanenin nasıl idare edilebileceğini öğreniyordu.

Con bu öğrendiklerinden az zaman sonra istifade etti. İşinden memnun olan efendisi Con'un seneliğini iki bin dolara kadar çıkardı. Burada Mister Kalorka isminde kendinden on yaş büyük bir arkadaşı vardı. Bir gün kendi başlarına müşterek bir iş yapmayı teklif etti. Kalork'un 2000 dolar parası vardı. Con da bin dolar para artırmıştı. Fakat daha bin liraya ihtiyacı vardı. Babasına yazdı, babası her çocuğu

yirmi bir yaşına geldiği zaman verilmek üzere her birine biner lira ayırmıştı. Bunun hissesini gönderdi, arkadaşıyla müşterek işe başladılar. Con işe başladığı zaman on dokuz yaşında idi. İki şirin komisyoncuya acentelik ediyordu. Bu suretle iyice bir para kazanmaya başladılar. Çocuk yalnız zekâsıyla hayatta muvaffak olmanın kabil olmayacağını biliyor, sermayesini artırmaya çalışıyordu. Kendine servet tasavvur ettiği zaman gaye olarak 25,000 dolar tasavvur ederdi. Hiç aklına gelmezdi ki bir gün dünyanın en büyük bir milyoneri olacaktı. Her akşam yatağına girdiği zaman:

“Dikkat et Con, derdi, biraz muvaffak oldun, ama, birdenbire düşebilirsin. Sonra yine kalkarsın, yalnız unutma ki ticaret bir kumardır. Dikkat, yalnız düşüp kalkmada kafanı kaybetmeyesin.”

Rokfeller az zamanda babasından aldığı parayı iade ettikten başka bir kredi bankası açtı. Başkalarına para istikraza başladı. Bağ işinde fazla kâr olduğunu gördü, sermayesini tevsi ederek bağ işine başladılar. Bu ticaret az zamanda büyük bir paraya sahip olmalarına yardım etti.

Rokfeller çocukluk ve gençlik hayatını sefilane geçirmişti. Hatta ilk evlendikleri zaman babasının ormanlarından topladıkları odunlar, çalı çırpı ile yaptıkları kulübede yaşamışlardı. Rokfeller’in ailesi dört çocuğu ve karısından ibaretti. Ticarete muvaffak olduğu kadar aile hayatında da muvaffak olmuş bir adamdı. Evini çok sever, işten gayrı zamanlarını evinde bahçesini ekmekle geçirirdi. En büyük zevki de golf oynamaktı. Hayatının son yirmi senesinde artık para kazanmaktan ziyade dikkatini hayırlı işlere sarf etmeyi tercih ediyordu. Artık evlatları iş başına geçmiş, o da ihtiyarlığını bu zevk aldığı işlerle geçirmişti.

Rokfeller şimdi yetmiş yaşındadır ve sizin gibi küçük çocukları severek eğlendirmekle meşguldür.

Sevimli Mecmua

Sahife: 100

Resimli Sıhhat Sahifesi

Sihirli Yulaf Tarlası

Bir gün Sıhhat Perisi gül ağacının altında oturuyordu. Çiçekli yollardan tuhaf kıyafetli bir adam çıkıp geldi. Gelen adamın çok neşeli bir çehresi vardı, bahçe kapısı önünde durdu ve sordu:

– Sihat Perisi burada mı oturur, efendim?..

– Peri, yavaşça geleni karşılamak için kalktı. Ziyaretçi cebinden bir kart çıkarıp periye uzattı. Bu kartın üstünde çocukların dostu “Köse Kâhya” diye yazılıydı.

– Sizin bahçenizin methini işittim, görmeye geldim. Sizden çocuk kalbinin sırlarını öğrenmek istiyorum.

Güzel peri Köse Kâhya’nın ellerinden tuttu, onu uzun, sevimli, çiçekli bir yoldan bir yulaf tarlasına getirdi. Tarla baştan başa latif yulaf çiçekleriyle süslenmiş, hava tatlı bir koku ile dolmuştu. Peri omuzlarını silkti ve dedi ki:

– Bu tarlada yulaflar yetişir. Memleketin her tarafındaki çocuklar, sabah kahvaltılarında, yulaf unuyla yapılmış leziz muhallebilerini yerlerse, günden güne kuvvetli, neşeli, sağlam olurlar. Eğer bu yulaflar yetişmez veya kurursa o zaman çocuklar da kurur, sıska olurlar.

Peri daha sözünü bitirmemişti ki, tarlanın üzerinde şimşek gibi bir ziya yandı, derhâl yulaflar, birer birer uçmaya başladılar. Perinin gözleri korkudan büyüdü, Köse Kâhya, ne olduğunu anlamak için merakla etrafına bakınıyordu. Birdenbire gözleri önünde bir Ankara kedisi belirdi.

Yavaşça:

– Cesaretini kaybetme, güzel peri, ben sana yardım etmeye geldim. Geçen akşam mehtapta gezerken, senin tarlana bir kadının girdiğini gördüm, dedi.

Elinde büyük bir kutu vardı. Ben bir yulaf fidanının arkasına saklandım, kutunun içindekini gördüm. Kutuyu açar açmaz, içinden küçük böcekler fıskırdı, yulafların arasına dağıldılar. Cadı büyük bir kahkaha ile güldü:

– Gidiniz böceklerim, gidiniz, yulafları çürütünüz, haydi vaktiniz az kaldı.

Ben cadının sihirli lisanından anlar ve istediğim zaman istediğim şekle girebilirim. Ben de silkindim, onun gibi bir cadı oldum. Yavaşça yanına yaklaştım:

– Hayırlı geceler, cadı, burada ne arıyorsun?..

Cadı benim sesimi işitince, sıçradı, fakat karşısında kendi gibi bir cadı görünce cevap verdi:

– Yüzlerce çocuğu yulaf yemekten menetmeye çalıştım, hiçbirisi beni dinlemedi. Ben de şimdi bu küçük böceklerle onları yeryüzünden kaldıracam, beni bundan men için yalnız bir çare var.

– Beni çelik zincirle bağlarsa ancak buna mâni olabilirler.

– Sen ne akıllısın cadı... Artık geç oldu, ben gidiyorum, Allahısmarladık.

Ve cadıyı orada bıraktım, evime geldim.

Güzel peri:

– Aman Allah’ım, ben şimdi ne yapayım?.. diye bağırdı.

Kedi:

– Korkma, güzel peri ben senin dostunum, arkam sıra gel...

Çiçekli yollardan yarım mil kadar ilerlediler, bir söğüt ormanına geldiler. Orman o kadar yalnızdı ki, ayak sesleri bile işitiliyordu. Kedi yürüdü, yürüdü, peri ile Köse Kâhya artık yorulmuşlardı. Nihayet, dalları göğe erişen bir çınar ağacının altında durdu. Kedi:

Dalları göğe varan ağaç

Bize bir yol aç

diye bağırdı. Birdenbire ağacın ortası açıldı, gözlerinin görebildiği kadar büyük bir yol göründü. Kedi:

– Haydi gelin, dedi, işte cadı burada oturur. Yavaş yürüyün, yoksa geldiğimizi duyar.

Ayaklarının ucuna basa basa, nihayet karanlık bir odaya geldiler. Oda yalnız yanan ocağın ışığı ile aydınlanıyor, ocağın önünde de cadı uyukluyordu. Köse Kâhya yavaşça fısıldadı:

– Güzel kedi, in misin, cin misin, sen kimsin?..

– Benim ismim Bilgi’dir. Bu zalim cadı da Cehalet’tir. Bütün hayatı çocukların sıhhatini mahvetmekle geçiyor. Bizim ikimizin arasında daimî bir kavga vardır. Sonra cadıya döndü: “Uyu, cadı, uyu, sen uyu ki, çocuklar büyüsün” dedi ve çelik bir zincirle cadıyı sardı.

– Artık güzel peri, senin tarlan, dünyanın en güzel tarlası olacak dedi.

Kedi bunları söyledikten sonra ikisini de selamladı, şahane bir eda ile geldiği yola gitti.

– *Hayırlı geceler cadı burada ne arıyorsun?*

Sahife: 101

Sevimli Mecmua

Dünyanın En Meşhur Polis Hafiyesi

Hırsızlıktan başlayarak polisliğe çıkan ve bugün dünyanın en meşhur polis hafiyesi olan (Vidok)un hayatı meraklı ve heyecanlı maceralarla doludur.

Vidok Fransa'nın en meşhur dedektifidir. Hırsızlıktan başlayıp dedektiflikte karar kılan Vidok dünyanın meşhur polis hafiyeleri yanında bir yer tutmuş ve önu dolmaz bir isim bırakmıştır.

On sekizinci asrın sonlarına doğru Fransa'da (Aras) kasabasında bir fırıncının bir oğlu dünyaya gelmişti. Ekmekçinin ismi Vidok idi. Çocuğu da onun ismiyle tevessim edildi. Babası gayet halim tabiatlı, merhametli, namuslu bir adamdı. Vidok sekiz yaşına geldiği zaman ateş gibi haşarı, yaramaz bir çocuk olmuştu. Babası tatlı nasihatler ile onu yola getirmeye çalışır, azarlar, fakat bir türlü doğru yola getiremezdi. Nihayet o halim ve sakin adam bile onu dövmekten kendini alamazdı. Vidok dayak yedikçe daha fena oluyor, daha yaramaz oldukça daha çok dayak yiyordu.

Vidok babasının satmak üzere verdiği ekmek sepetini omuzlayıp şehre indiği zaman en adi kahvehanelere gider, orada hayırsızlarla, külhanbeyleriyle konuşur, âdeta bunlarla arkadaş olmaktan iftihar duyardı.

Bu hayırsızlardan birçok hikâyeler dinler, bunların hayırsızlık için gösterdikleri cesaretleri âdeta bir kahramanlık sanırdı. Vidok yavaş yavaş büyüdü, fakat aldığı terbiye babasının verdiğiinden ziyade içinde beraber bulunduğu adamların terbiyesiydi. Bunlar da hayırsızlardı. Bir gün birkaç arkadaşıyla beraber bir evi soydular. Eşyasını pazarda sattılar. Babası bunu işittiği zaman zavallı ihtiyar kalbinden vurulmuş gibi oldu. Bütün hayatını fazilet ve namusuyla geçiren baba, onu evlatlıktan reddetti. Tamamen başiboş kalan Vidok artık büsbütün fena bir adam oldu. Nihayet hapisaneyeye düştü. Bu felaketten mütenebbih olup nadim olacağına,

bilakis ilk serbest çıktığı gün babasının para sandığını çalıp kaçtı. Polislere yakalanmamak için başka bir şehre gitti. Oralarda aç ve sefil süründükten sonra perişan bir hâlde tekrar vatanına döndü. Gece gündüz arkasından gözyaşı döken anası onu şefkatle karşıladı, yola getirmek için tekrar çalıştı.

Vidok'un bütün hikâyelerini burada anlatmak mümkün değildir. Yalnız ilk hapisaneden nasıl kaçtığını ve sonra Fransa'nın nasıl meşhur polis hafiyesi olduğunu yazacağız.

Vidok yine bir sirkat meselesinden dolayı mahpustu. Yaşadığı âlemlerde genç bir kızı sevmiş, ekser zamanını onunla beraber geçirmişti. Vidok hapishaneye düşünce sevgilisi her gün onu görmek üzere gelirdi. Fakat kendisi kapalı bir hücrede mahpustu, sevgilisiyle ancak kafeslerin arasından görüşebilirdi. Bir gün kaçmayı aralarında kararlaştırdılar, sevgilisi ona bir kadın elbiseleri getirdi. Ve daha evvelce balmumu ile hücrenin anahtarının boyunu ölçtüler. Ellerindeki kalıba göre bir anahtar yaptırıldılar. Sevgilisi elbiseleri verdikten sonra Vidok içerde giyindi. Bu, kızın her gün

Vidok süratle yerinden kalktı, jandarmanın şapkasını başına geçirdi, kendi yerine mahpuslardan birini attı ve polis, Vidok yerine onu alıp mahkemeye götürdü.

Sevimli Mecmua

Sahife: 102

hapishaneye geldiği elbisenin aynı idi. Kız anahtarla hücreyi açtı. Vidok, üzerinde kızın elbiseleri, şapkası geniş koridorlardan geçti, gitti. Nöbetçi kızı her gün görmeye alışık olduğu için hiç dikkat bile etmedi. Fakat yarım saat sonra kızın içerden çıktığını görünce meraka düştü, yanına yaklaştı, kız ta kendisiydi. Acaba önce giden kimdi? Kız kendini müdafaa etti, içeri girdiği zaman kimseyi bulamadığını, Vidok'un serbest kaldığı zannıyla dışarı çıktığını iddia etti. Kızı tazyik ettiler, fakat hiçbir şey öğrenemeyince onu da serbest bıraktılar...

Vidok ilk önce hapisaneden bu suretle firar etti. Eski harap bir meyhaneye gitti, elbiselerini değiştirdi ve masalardan birine uzanıp yattı. Bu dakikada bir polis komiseri yanında üç polisle meyhaneye girdiler. Vidok bunları görünce meseleyi anladı:

– Kimi arıyorsunuz? dedi...

– Vidok’u arıyoruz, buraya geldi mi?..

– Oh, bu pis hırsız arıyorsanız, ben kendisini tanıyorum. Her zaman buraya gelir. Siz burada, içerdeki odaya girin, pencereden burasını gözetleyin içeri girince ben size işaret ederim.

Polisler birbiri ardınca odaya girerlerken, Vidok yerinden sıçradı ve girdikleri odanın anahtarını çevirdi. Pencereden meşhur polis hafiyesi kurumla hitap etti:

– Sizi buraya kitleyen Vidok’tur, azizim Forvel... Size hürmetlerini arz için bu suretle harekete mecbur olduğuna kendisi de müteessiftir.

Fakat bir iki gün sonra Forvel tekrar kendisini yakaladı ve tevkif etti. Bulunduğu hücrede daha bir mahpus vardı. Bu hırsız duvarın içinden bir delik kazmaya başlamıştı. Vidok da ona yardım etti. Birçok geceler uğraştılar, nihayet delik epeyce büyümüştü. Vidok kendisi zayıf olduğu için buradan geçeceğini tahmin etti. Öteki arkadaşı uyurken yavaşça deliğin içine girdi, fakat delik aşağı geçmesine mâni olacak derecede dardı. Deliğin içine öyle yerleşmişti ki ne aşağı ne yukarı çıkamıyordu. Âdeta iki taşın arasına sıkışmıştı. Birçok uğraştı, vücudu taşlar arasında deliniyor, kaniyor, ızdırabından olanca kuvvetiyle bağıyordu. Gardiyanlar koşup geldiler, delikten çıkardıkları zaman kanlar içinde, âdeta ölüm hâlinde idi.

Mahkeme günü daha sekiz mahpusla beraber mahkemeye gideceklerdi. Bir kıta askerin arasında yola düzöldüler. Mahkemeye gelince bunları küçük bir odaya koydular. Yanlarında nöbetçi olarak iki jandarma bıraktılar. Jandarmalardan biri şapkasını yere koydu, mahkeme salonuna girdi. Kapı şiddetle vurulup kapandı. Vidok süratle yerinden kalktı, jandarmanın şapkasını başına geçirdi, kendi yerine mahpuslardan birini itti ve polis onu alıp mahkemeye götürdü. Vidok jandarmanın şapkası başında, askerlerin arasından geçti, kurtuldu.

Üç ay Vidok’u ele geçirmek mümkün olmadı. Nihayet Fransız polisleri bir akşam kendisini yakalayıp getirdiler. Bu defa bulunduğu hücrede daha iki mahpus vardı. Mahpuslar kendilerine kaçmak için bir yol hazırladıklarını söylediler. Buldukları odanın döşemesini sökmüş, altından nehre varan bir yol yapmışlardı. Artık işleri bitmek üzere idi. Yaptıkları yoldan doğru nehre inecek, oradan yüzerek kurtulacaklardı.

Nihayet yol bitti, üç arkadaş birer birer döşemeyi açık bırakarak aşağı indiler. Fakat yaptıkları hesap yanlış çıktı. Nehre çıkan son taşı çıkardıkları gibi müthiş bir dalga içeri çarptı ve düşürdüğü topraklarla tüneli kapadı, bunlar orada mahpus kaldılar.

Gardiyanlar odaya girdikleri zaman açık döşemeden hırsızların kaçtığını anlamış ve yaptıkları yoldan aşağı indikleri zaman üçünü de yaralı, baygın bir hâlde bulmuşlardı. Oradan çıktıktan sonra Vidok rahatça müddetini doldurdu ve çıktı.

Fakat bu defa masum olarak yine mahkemeye getirdiler. Bir demir hırsızlığı yüzünden mahkûm olmuştu. Bu meselede hiç günahı yoktu. Fakat sicili o kadar bozuk, ismi o kadar tanınmıştı ki, kendisini müdafaa edemedi. Hâkim sekiz seneye mahkûm etti. Bu defa Vidok'u zincirli katillerin arasına koydular. Burası gayet korkunç bir yerdi. Gözleri fırlamış caniler, kalın zincirler içinde birer canavar gibi dolaştıkça Vidok kendinden geçiyordu. Burada yaşarsa çıldıracağını anlıyordu. Derhâl kaçmak için plan yapmaya başladı. Hapishane gardiyanlarından biriyle anlaştı. Gardiyan ona bir gemici esvabı, bir keser getirdi. Bir gün işlerken ayağının zincirini kesti, üzerindeki hapishane gömleğini çıkardı, gemici esvaplarını giydi ve şehre kaçtı. Fakat en büyük tehlike şimdi idi. Çünkü şehrin kapısında bekleyen nöbetçi kendisi gibi bir hapishane kaçkını idi. Bir mahpusun yürüyüşünden kim olduğunu anlardı. Vidok yavaşça yaklaştı, sigarasını yakmak için ateş istedi. Konuşarak sigarasını yaktıktan sonra selametle şehrin haricine çıktı. Fakat yeni gittiği şehirde kendisinden pasaport isteyen polisler göstererek hiçbir kâğıdı olmadığından tekrar hapsettiler.

Bu defa kaçmak için başka bir çare buldu. Tütün çiğneyip yutuyordu. Yavaş yavaş hastalandı, tedavi için kendisini hastaneye geçirdiler. Yataktan kalkacak hâli olmadığı için kendisine fazla takayyüt gösteriyorlardı. Bir gün hasta bakıcıyı kandırdı, onun getirdiği esvapları giyerek yine kaçtı. Hapishaneden çıkar çıkmaz bir mahpus arkadaşının tavsiye ettiği bir meyhaneye gitti. Meyhaneci kadın kendisini fevkalade hüsn-i kabul etti. Burası gayet neşeli bir yerdi. Herkes gülüyor, eğleniyordu.

*İlk defa kendisini kucaklayan annesinin kucağında artık namusuyla
yaşayacağına söz verdi.*

Vidok'a da güzel bir oda verdiler. Orada yiyip yatıyordu. Fakat burası büyük bir hırsız kumpanyasının merkezi imiş. Orada Vidok'u giydirdiler, fakat kendisine o akşam soyacakları evi beraber soymayı şart ettiler. Fakat Vidok artık doymuş, namuskârane bir hayat yaşamak istiyordu. Böyle daima bir hapisshaneden ötekine geçmek, polislerin elinde eziyet çekmek onu yormuş, hayattan nefret ettirmişti. Kimseye sezdirmeden meyhaneden çıktı, doğru vatanına ve evine koştu. Ve ilk defa kendisini kucaklayan annesinin kolları arasında artık namuslu bir adam gibi yaşayacağına yemin etti.

Fakat memlekette durmak kendisi için tehlikeliydi. Sekiz senesini doldurmadan kaçtığı için nasıl olsa bir gün polisin eline geçecekti.

Annesiyle vedalaştıktan sonra Hollanda'ya geçti. Toprakta olduğu gibi denizde de birçok maceralar geçirdikten sonra yine kendisini yakalayarak Tolun Hapishanesi'ne koydular. Bu defa kaçmamasını temin için daha kalın zincirlere vurulmuş, sekiz senesini hapisshanede doldurmak için birçok tedbirler almışlardı. Kendisi artık namuslu yaşamaya karar verdiği için fevkalade sakin ve rahat duruyordu. Bundan cesaret alan gardiyanlar, yavaş yavaş kendisini fazla taziyik etmemeye karar verdiler. Bir gün bu fırsattan istifade ile Vidok tekrar kaçtı. Fakat bu defa hiç kimse valinin imzaladığı yeşil bir kartı göstermedikçe şehir kapısından harice çıkamazdı. Nasıl bir plan bulacağını düşünüyorken şehrin kalesinden bir mahpusun kaçtığını haber vermek için bir top attılar. Bu dakikada şehrin haricindeki mezarlığa bir ölü götüren bir cenaze alayı geliyordu. Vidok bunların arasına karıştı, sanki ölen kendi anası veya babası imiş gibi içini çekerek ağlamaya başladı. Ve alayla beraber şehrin kapısından çıkıp kaçtı. Yolda kırmızı gömlekli iki gence rast geldi. Bunlar kendilerinin bir spor kulübüne mensup olduklarını, şehrin haricinde kamp kurduklarını, eğer onların kampında hizmet etmek isterse beraber gelebileceğini söylediler. Vidok bu işi kemal-i memnuniyetle kabul etti. Fakat altmış kişiden ibaret olan bu spor kulübü, altmış kişilik bir eşkıya komitesi imiş.

Bir akşam haydutlardan biri para cüzdanının aşırıldığını söyledi. Herkes Vidok'tan şüphe ediyordu. Onu tevkif ettiler, sıkıştırdılar, fakat çanta bulunamadı. Hırsızlık lekesi Vidok'un yüzünde kaldı. Müttehiden Vidok'u kurşuna dizmeye karar

verdiler. Vidok bu havadisi işitir işitmez fena hâlde korktu, aklına yeni bir fikir geldi. Çete reisinin kulağına bir şeyler fısıldadı. Reis Vidok'un teklifini kabul etti. Bir yığın saman hazırladı ve dedi ki:

– Hepiniz bu samanlardan birer tane alacaksınız. En uzun samanı çekenin çantayı çalan hırsız olduğu anlaşılacak dedi.

Hepsi birer tane çektiler. Reis muayene ettiği zaman hepsi zaten aynı boyda olduklarından birinden diğerine hiçbir fark yoktu. Yalnız birinin elindeki ötekilerden oldukça küçük çıktı. Çantayı çalan kendisi olduğu için samanının uzun çıkmasından korkmuş, eliyle samanı küçültmüştü. Reis samanı görünce:

– Hırsız sensin, dedi. Samanlar hepsi bir boydu. Sen vicdanının azabıyla bunu küçülttün.

Vidok bu suretle kurtuldu ve çeteden ayrıldı. Artık bir köye gidip çiftçi olmaya, öküzleri gütmeye ve böylece vatanında yaşamaya karar verdi. Fakat bir müddet sonra polis yine kendisini tanıdı ve hapsedti. Son defa olarak yine kaçtı ve bu defa asker oldu. Zekâsı sayesinde orduda büyük bir mevki aldı. Ve hiç kimse kendisinin bir hapisane kaçkını olduğunu anlamadı. Askerliğini bitirdikten sonra Paris'e geldi, orada terzi oldu. Annesini yanına aldı, artık namuskârane bir ev hayatı yaşamaya başladı. Namuskârane yaşamak için verdiği kararı yine bozdular, polis kendisini tanıdı, tekrar hapse attı.

Vidok artık son derece meyustu. Maziden kurtulmak için son bir karar verdi.

(Gelecek nüshamızda Vidok'un hafiyeliğini yazacağız.)

Oyun

Size bu küçük köpek ve mini mini kulübelerin un ve hamurdan yapıldığını söylesem hayret edersiniz değil mi... Fakat bu bir hakikattir. Bizzat siz de bunu yapabilir ve eğlenirsiniz.

Annenizden izin alınız. Eğer müsaade ederse bir çay fincanı un, bir çorba kaşığı tuz ve kâfi derecede su alınız. Bunları karıştırıp bir hamur hâline getiriniz. Yalnız hamur ne çok yumuşak, ne de çok sert olmalı. Bunu alınız, istediğiniz şekilde murabba veya müdevver bir hâle getiriniz. Bıçağın ucuyla üzerine evler, ağaçlar, dükkânlar, sokak şekilleri çiziniz. Evlerin bazıları daha uzun yapılabilir. Evlerin

üzerindeki kiremitleri de bıçakla çizebilirsiniz. Çizgiler dönüp takarrür edinceye kadar bekleyiniz. Ba'de boya fırçanızı alıp evleri istediğiniz renkte, kiremitleri kırmızı, ağaçları yeşil olarak boyayınız. Eğer muktedirsenez küçük kulübe kapılarının önüne renkli güller dahi yapabilirsiniz. Eğer arzu ederseniz hamurdan tek tek evler yapar, ba'de bunları beyaz bir mukavva üzerine yapıştırır, mukavva arasında sokak, bahçe için yerler bırakır, burasını da boyarsınız.

Oyun Şarkıları

- Alaylan, bulaylan, karşı saraydan
Şehzadem biz geldik, der-top alaydan.
- Hoş geldin safalar ey yüce sultan,
Kimi isterseniz, bildirin heman.
- Sizlerden birini almaya geldik.
Başına altın taç takmaya geldik
- Alaylan bulaylan biz gelin verimiz.
Kimi isterseniz bize bildirin.
- Kırk sancak, kırk tuğu yere indirin
- Aranızda bir güzel var, o ahu gözlü
Şirindir, güzeldir, ismi “sevimplidir”

Ziya

Biraz da Gülelim ve Eğlenelim

- 1– Çocuklar şu kazı tutabilir miyiz?
- 2– Siz durun. Ben onu bu ağla tutayım.
- 3– Kaz çocukları görünce borunun içine kaçtı.
- 4– Çocuklar onu yakalamak için borunun diğer ucuna koşular.
- 5– Fakat kaz onlardan akıllı davrandı, ortadaki delikten çıktı.
- 6– Ağa kaz değil, çocuklar düştü.

7– Tam kazı tutacakları sırada nine hanım çıkınca tetiği bozmadılar. Kaz arkalarından güldü, güldü.

Bu Hafta

Sinema Yok

Ramazan münasebetiyle Şehzadebaşı'nda Sevimli Mecmua karilerine vermekte olduğumuz bedava sinemayı şimdilik kaldırıyoruz. Bayramdan sonra görüşürüz.

Eğlenceli Bir Oyun

Orta sahifelerimizde ramazan içinde Karagöz oynatmak için yapılmasını tarif ettiğimiz perdede bu resimde gördüğünüz oyunları da yapabilirsiniz. Resimlere dikkat ediniz. Ellerinize resimde görüldüğü üzere şekiller veriniz. Sonra ellerinizi o şekilde mumla bir perde arasına koyunuz. Perde üzerinde garip garip hayvan resimleri göreceksiniz.

Sahife: 105

Sevimli Mecmua

Cingöz

1– Şükrü, haydi bu akşam bize gel...

Ne iyi, yemekten sonra da oynarız.

2– Haydi çabuk olun, oyuna vakit kalsın!

Çorba ne güzel.

3– Çocuklar artık vakit geldi, ben gidiyorum.

4– Allaha ısmarladık teyze.

Çocuğum yağmur yağıyor, bu gece burada kal.

5– Yaşasın!..

6– Burunsuz nerede?

Bilmem, meydanda yok...

7– Kapı çalınıyor, acaba kim?

Geceliklerimi almak için eve gittim...

Faydalı Sualler**Ne İçin Yoruluyoruz?**

Yorgunluk nedir hepimiz biliriz. Çok oynar, çok koşar, çok çalışırsak yoruluruz. O vakit bir ağırlık çöker, istirahatete ihtiyaç hissederiz. Fakat yorgunluk ne demektir, niçin yoruluyoruz?

Evvelce zannederlerdi ki insanın vücutu bir makineye benzer. Makineyi işleten kömür veya gaz bitince nasıl makine durursa, insanın aldığı gıda bitince vücut makinesi durur, yorgunluk başlar. Hâlbuki sonraları bunun yanlış olduğu anlaşıldı. Yorgunluğun sebebi şudur: İnsan çalıştığı zaman vücut birtakım zehirler ifraz eder. Bu zehirler kanı yorar ve vücut yorulur. Bunu tecrübe ile de anlamak mümkündür. Yorgun bir köpeğin kanını alınız, zinde sağlam bir köpeğe aşılayınız, göreceksiniz ki birincinin kanındaki zehirler ikincinin de kanını bozacak, ona da bir gevşeklik verecektir.

Yorgunluğun en iyi ilacı uykudur. Çok yorulanlar iyi uyur, vücutlarını dinlendirirler. Uyku gündüz yorgunluğundan hasıl olan zehirleri öldürür, vücuda tazelik verir.

Hava Aıkken Bulutlar Nereye Gider?

Bir saat evvel hava bulutlarla kapalı iken bir saat sonra havanın açılarak gökte bulut kalmadığını gördüğünüz zaman kendi kendinize bu suali sorarsınız: Bulutlar nereye gidiyorlar?

Bulut dediğimiz şey küçük su habbeciklerinden vücuta gelmiş bir şeydir. Hava açıldığı zaman bu su habbecikleri yine havada mevcuttur. Fakat ya güneşin, ya havadaki elektriğin tesiriyle bu su habbecikleri gaz hâline geçerler. Nasıl biz nefes aldığımız zaman içimizden çıkan rutubetli havayı görmüyorsak, gökte gaz hâline geçmiş habbecikleri de göremiyoruz. Zaten havada daima su vardır. Bu su olmazsa biz yaşamayız. Fakat gaz hâlinde olduğu için onu görmüyoruz.

Bu tıpkı deniz altından yukarıya baktığımız zaman suyu görmemeye benzer. Onun için açık havada bulutların kaybolması, onların içinde bulunan su habbeciklerinin gaz hâline geçmesinden dolaydır.

Taze Ekmeğin Hazmı Ne İçin Güçtür?

Taze ekmeğin bayat ekmekten daha güç hazmedildiğini belki bilmezsiniz. Onun için belki de annenizden hep taze ekmek istersiniz. Hâlbuki bayat ekmeğin hazmı taze ekmeğin hazmından daha kolaydır. Çünkü yenen şeyin hazm işi dörtte üç ağız içinde görülür. Beyhude, yemeği iyi çiğneyiniz, demezler. Yemek ne kadar iyi çiğnenirse, o kadar kolay hazmolur. Ekmek ağızda çiğnendiği zaman içindeki un tükürükle hallolur ve hazmı kolaylaşır. Taze ekmeği iyi çiğnemek kabil değildir. Ağızda hamur topu gibi olur ve mideye hamur hâlinde gider. Onun için bayat ekmeği daima tercih ediniz.

Dünyanın En Büyük Gölü Nerededir?

Dünyanın en büyük gölü Şimalî Amerika'dadır. Bu göl bir deniz gibidir. Yalnız suyu tatlıdır. Avrupa'da en büyük göl Rusya'daki (Ladoğa) gölüdür. Dünya üzerinde bulunan tatlı suyun dörtte üçü bu iki gölde toplanmıştır.

Parmaklarımız Ne İçin Aynı Boyda Değildir?

Elimizin beş parmağı birbirine benzemez. Kimi uzun kimi kısadır. Parmaklarımızın böyle kimisinin kısa, kimisinin uzun olmasının sebebi basittir:

İnsanlar insan olmazdan evvel hayvandılar, tıpkı maymunlar gibi. O vakit insanlar dört ayak üzeri durmaya mecbur oldukları için ön ayakların beş parmağı birbirinden farklı olmuştur. Ellerinizi bir masaya dayayınız. Orta parmağınızın uzun, baş ve küçük parmaklarınızın kısa olmasının o vakit ne kadar faydalı olduğunu anlarsınız. Tavukların, kedilerin ayaklarına bakınız. Aynı şeyi göreceksiniz.

Karınca İle Kumru

Bir gün bir karınca çayın kenarında su içerken suya düştü. Su derhâl onu bir hamlede ta uzaklara çekip götürdü. Zavallı karınca artık boğulmak üzere idi. Ağacın üzerinde duran kumru karıncayı görünce acıdı, onu kurtarmak için yanındaki ağaçtan büyük bir yaprak koparıp suyun üzerine attı.

Zavallı karınca can havliyle hemen yaprağın üzerine tırmandı, yaprakla suyun sahiline geldi, toprağa çıkıp hayatını kurtardı. Azıcık sonra bir avcı elinde tüfengi, köpeğiyle kumruyu avlamaya geldi. Silahını hazırladı, tam kumruya nişan aldığı

dakika karınca avcının ayağına tırmandı, bacağını öyle bir ısırıldı ki zavallı adam acıdan hemen silahını attı, kumru da olanca süratiyle kanatlanıp uçtu...

Sokak Oyunu – Bayrak Dikme

Her sıranın sonundaki çocuğun elinde bir bayrak olmalı, sıranın başında duran da kaptan rolü yapmalı. Kaptan hareket kumandası verir vermez elinde bayrak tutan sıranın sol çocukları yerde dikili duran bayraklara doğru koşup, bayrağı diker dikmez yerine avdet ile elindeki bayrağı yanında duran çocuğa verir. Yanındaki de aynı süratle bayrağa koşar, dikince yerine avdetle bayrağı yanındaki arkadaşına verir, bu suretle kaptana kadar gelir. Hangi tarafın kaptanı daha çabuk bayrağa giderse o taraf kazanmış olur.

Sahife: 107

Sevimli Mecmua

Kendi Oyunlarımızı ve Kendi Oyuncaklarımızı Kendimiz Yapalım

Cam Bilezik

Bu oyun için iki kişi lazımdır. Arkadaşınızla evvelden anlaşsınız, fakat hazırın ortada danışıklı dövüş olduğunu bilmemelidirler. Oyuna başlarken etrafınıza bakınırsınız ve hazır bulunanlardan hokkabazlık için bir şeyler istersiniz. Mesela, dersiniz, bana bir cam bilezik veriniz! Sonra hazır olanlardan birinin size yardım etmesini istersiniz. O aralık arkadaşınız kalkıp yanınıza gelir, bileziğin ortasına bir ip geçirirsiniz. Sonra da seyircilerden birisine ipi arkadaşınızın bileklerine bağlamasını söylersiniz. İp bağlandıktan sonra isterseniz kırmızı mühür mumu ile de düğüm yerlerini mühürletirsiniz. Bileziğin üzerine bir mendil örtersiniz ve mendilin altında bileziği ipten çıkarırsınız.

Bu oyun şöyle yapılır: Kolunuzda oyundan evvel diğer bir cam bilezik hazırlarsınız. Daha evvel kimlerin hazır bulunacağını bildiğinizden hazırundan birinin bileziğine müşabih bir cam bilezik tedarik edersiniz. Eğer seyircilerden hiçbirisinin cam bileziği olmadığını bilerseniz, elinizde bir cam bilezikle ilerlersiniz. Mendilin altında bileziği arkadaşınızın eline geçirir ve ceketinin altında saklarsınız. Sonra siz bileğinizde gizli olan diğer bileziği çıkarır ve gösterirsiniz.

Eğer oyunu yalnız yapmak isterseniz bileziği ipten çıkaracağınıza ipe geçirirsiniz. Bu da şöyle olur: Elinize ipi bağlatırsınız. Sonra üzerini mendil ile

örtersiniz. Hemen ceketinizin altında sakladığınız bileziği ipe geçirir, elinizdeki bileziği cebinize saklarsınız.

İyi Vakit Geçirmek İçin Bir Oyun

Yukarıda gördüğünüz resim sizi hayli eğlendirecek güzel bir oyundur. Bu oyunda yapılacak şey (C) noktasından başlayıp hiçbir yerde tevakkuf etmeksizin (B) noktasına gelebilmektir. Bunun için (C) noktasına açılan ağızlardan birinden girecek, orta yerde görünen dört yuvarlakların etrafını işaret edilen istikamette takip ederek (B) noktasına varacaksınız. Ortadaki müseddeslerin hepsini dolaşmaksızın (B) noktasına varmak maksadı temine kâfi değildir. Güç görünen bu oyun haddizatında çok basittir. Tecrübe ediniz. İyi eğleneceksiniz.

Resim Boyamasını Bilir misiniz?

Size yukarıda iki resim neşrediyoruz. Bunları evinizde kendi kendinize boyayınız. Hem mecmuanız süslenir, hem siz resim boyamasını öğrenirsiniz. Bu resimler bilmece değildir. Kesip göndermek istemez. Sadece sizin istifadeniz için konmuştur.

Sevimli Mecmua

Sahife: 108

Resimli Masal

Kırk Dev Kesen Şehzade

Evvel zamanda Hint padişahlarından birisi bir gün hacca gitmeyi fikrine koymuştu, lakin bir türlü evlatlarını kimseye emanet edemiyordu. Nihayet çocuklarını emektarlarından birine emanet ederek gitmeye karar verdi. Yola çıkmazdan evvel üç oğlunu yanına çağırır. Onlara der ki:

– İşte yavrularım, ben hacca gidiyorum. Lakin sizi kimseye emniyet edemiyorum. Hayatınızın tehlikeye düşmesinden korkuyorum. Fakat size evvela kendinize, sonra da emektarlarımdan birine bir çadır kurduracağım. Orada ben gelinceye kadar hiçbir kimse ile konuşmayacaksınız. Eğer konuşacak olursanız, çadırınızda yakacağım tılsımlı mumlar söner.

Üç gün sonra padişahın emri üzere dağda birer saat ara ile üç çadır kurdular. Ve üç şehzade de o gün padişah babalarıyla vedalaştıktan sonra bir senelik

erzaklarını alarak çadırlarına çekildiler... Gel zaman git zaman padişah babaları nihayet Hicaz'dan avdet etti. İlk günü kimseye haber vermeden büyük oğluna yaklaştı. Ne görse beğenirsiniz, mum sönmüş. Ertesi gün öteki oğlunun çadırına gitti, onunki de sönmüş. Padişah fena hâlde müteessir oldu. Küçük şehzade, babasının geldiğini duyunca son derece sevindi. Zira, ötekilerinki söndüğü hâlde onun mumu el'an yanıyordu. Bir aks-i talih eseri, padişah babasının, onun çadırına geleceğinden bir gece evvel, çadırında otururken bir rüzgâr gelerek mumu söndürdü. Şimdi şehzade ne yapacağını şaşırıldı. O tarafa koştu, bu tarafa koştu, bir kibrit yok. Nihayet çadırdan dışarı çıktı. Bir de ne görsün? Ta uzakta bir alev! Ama ne alev, dağlar gibi... Hemen eline bir kürek alarak ateşin olduğu tarafa doğru koşmaya başladı. Şehzade biraz yürüdükten sonra bir ihtiyara rast geldi ve ona ne yaptığını sordu.

İhtiyar cevaben, “Yavrum, ben gece ile gündüzü toplar ve atarım” dedi. Şehzade ihtiyara yalvardı, elinde sarmakta olduğu yumakları alarak ateşin bulunduğu tarafa doğru olanca kuvvetiyle koştu. Şehzade

Kırk devi öldüren şehzade sultanın parmağına nikâh yüzüğünü geçirdi.

ateşin yanına gelince bir de ne görsün? Kırk tane dev oturmuş, koca bir ateş yakmışlar, üzerinde büyük bir kazan su kaynatıyorlar.

Şehzade devlerden fena hâlde korktu ve kaçmaya başladı. Lakin onların içlerinden bir total dev şehzadeyi gördü, omzundan yakaladı. Korkunç bir sesle ne istediğini sordu. Şehzade de cevaben ateş istediğini söyleyince, total dev dedi ki: “Bak şu karşığı sarayda oturan sultan için aylardan beridir büyü yapıyoruz. Maksudumuz bu sultanı ele geçirmektir. Şayet sen onu bize getirebilirsen sana ateş veririz.” Kurnaz şehzade hemen bir ip, bir keskin kılıç, bir de koyun istedi. O gece duvardan bir delik açtı. Etrafta gezinen saray nöbetçilerini uyuttu, sonra yavaşça içeri girdi. Sultan da şehzadenin bu hâlini odasından seyrediyordu. Şehzade yavaşça sultanın yanına gitti ve meseleyi kendisine anlattı. Sultanla aralarında anlaşdıktan sonra doğruca devlerin bulunduğu mahale geldi ve kendilerine saraya girmek için açtığı delikten girmelerini söyledi. O delikten geçerken hepsini birer birer kesti. Ve kulaklarını kopararak ceplerine doldurdu. Sultan arkasından geldi. Devlerin kanlarına ellerini buladı, şehzadenin arkasına nişan vurdu. Şehzade bu işi bitirdikten sonra dışarı çıktı ve ateş üzerindeki büyü kaynayan kazanı devirdi. Oradan aldığı ateşle

koşa koşa çadırına geldi. Sönen mumunu yaktı, derin bir uykuya daldı. Sabah olduğu zaman padişah babası geldi. Şehzade babasını büyük bir sevinçle çadırın dış kapısından karşıladı. Ellerini öptü ve mumunun el'an yanmakta olduğunu söyledi. Padişah babası, küçük oğlu hakikaten sözünü dinlediği için dua etti ve hayli de para ihsan eyledi. Çünkü öteki oğulları bir gün bir Yahudi ile konuştuklarından mumları sönmüş ve yakmak için bir parça ateş bulamamışlardı.

Hani şehzade ateş almaya gittiği zaman devleri kesmişti ya, o sarayın padişahı sabah olunca sarayının önünde devlerin leşlerini gördü. Herkes devleri kendinin kestiğini iddia ediyordu. Sultan bunların devleri kesenler olmadığını iddia etti. Kendisinin devleri keseni tanıdığını söyledi ve babasından bütün memleket halkının sarayının önünden geçmesi için tellal çıkarmasını rica etti. Bir de babasından bir altın top istedi. Padişah kızına altın topu yaptırdı. Dört bir tarafta tellallar çağırttı, bütün memleket halkı sarayın önünden birer birer geçtiler. Sultan hanım saatlerce halk geçtiği hâlde elindeki altın topu kimsenin arkasından atmadı. Nihayet en sonra şehzade kayıtsız bir tavırla sultanın önünden geçti. Sultan

Sahife: 109

Sevimli Mecmua

şehzadeyi görünce arkasındaki işareti tanıdı, derhâl topu attı. Etrafta bekleyen adamlar şehzadeyi yakaladılar, doğru padişahın huzuruna getirdiler. Şehzade padişaha devleri nasıl kestiğini anlattı ve cebinde bulunan kırk dev kulağını da padişahın önünde duran masanın üzerine dizdi. Padişah yıllardan beri hiçbir yiğidin öldürmeye muvaffak olamadığı devleri bu yiğidin öldürdüğünü görünce dedi ki: “Yavrum, devler benim kızımı büyülemişlerdi, kim onu devlerin elinden kurtarırsa kızımı ona vermeyi ahdetmiştim. Şimdi mademki onlardan kızımı sen kurtardın, kızım senindir.” Şehzade bunu işitince cebinden bir yüzük çıkardı, sultanın parmağına geçirdi ve padişahın tahtına da şehzade geçti. Kırk gün kırk gece düğün dernek yaptılar ve muratlarına erdiler.

H. Hikmet

Karagöz

Ramazan ayı çocuklar için Karagöz ayıdır. Hepiniz babalarınızdan alabileceğiniz birkaç parayı ya sinemaya ya Karagöz'e vermek istersiniz. Karagöz'ün şen, şuh muhaveresini işitmek için hepimiz çıldırırız.

Hâlbuki Sevimli Mecmua'nın bu nüshasını alanlar Karagöz'ü evde kendi kendilerine yapabilirler. Bu nüshamızın ilavesi Karagöz'le Hacivat'tır. Bundan evvelki resimlerde olduğu gibi bu defa da Karagöz ve Hacivat'ı kenarlarından kesiniz. Sonra bu kâğıtları mukavvalara yapıştırınız. Ve savbrın muhtelif kısımlarını birbirine iple bağlayınız. İşte size çarşıdan bir mecdiyeye alamayacağınız bir çift Karagöz ve Hacivat...

Şimdi bunları oynatmak için perdeye ihtiyacınız vardır. Bunu da gayet kolay yapabilirsiniz. Bir tahta gaz sandığı alınız. Ağızdaki ve dibindeki tahtaları çıkarınız. Yalnız sandığın iki yanı ile iki tarafı kalsın. Sandığı yukarıdaki resimde görüldüğü üzere yere yatırınız... Sandığın bir tarafından baktığınız zaman karşıki tarafı görebilmelisiniz. Bunu yaptıktan sonra sandığın tahtalarını çıkardığınız bir tarafına ince beyaz bir bez geriniz. Bu bezi sandığın kenarlarına resim kâğıdı tutturduğunuz (penset)le çivileyiniz. Perdeniz de hazır demektir.

Karagöz'ü oynatmak için evvelce hazırladığınız resimleri bir sopanın ucuna bir iple bağlayınız. Sonra bir kandil alınız.

Perdenin arkasına, sandığın içine yerleştiriniz. Odadaki lambaları söndürünüz. Sonra perdenin arkasına geçip Karagöz'ü oynatmaya başlayınız.

Sandık bulamazsanız perdeyi mukavva ile de yapabilirsiniz. Büyükçe ve kalın bir mukavva alınız, evvela onu, üzerine perdeyi koyacağınız boyda kesiniz. Sonra mukavvanın ortasını, buradaki resimde görüldüğü üzere bir tiyatro perdesine benzer şekilde kesiniz. Bezi bu kesilen yere geçiriniz. Sonra, perdeli tarafı ayakta durdurabilmek için kenar vazifesini göreceğ iki parça mukavva daha kesiniz. Bu parçaları perdeli parçaya zamklı bir kâğıtla yapıştırınız. Sonra, sandıkta olduğu gibi, bu perdeyi bir masa üzerine koyunuz. Yine arkasında bir kandil yakınız. Bu perdenin üstü açık olduğu için Karagöz'ü oynatırken seyir dahi edebilirsiniz. Buradaki resimde görüldüğü üzere Karagöz'ü Hacivat'ı ayrı ayrı iki uzun değneğe geçiriniz.

Bu değnekleri, perdenin önünden uzatarak oynatabilirsiniz. Bu suretle hem Karagöz oynatmış, hem de seyretmiş olursunuz.

Bu yapacağınız perde ile birçok oyunlar daha yapabilirsiniz. Ez-cümle bu nüshamızda dercedilen el oyunlarını gösteren resimde görüldüğü üzere elinizle birçok resimleri yapabilirsiniz. Elinizi kandil ile perde arasında tutunuz.

Parmaklarınızla bu resimde gördüğünüz şekilleri yapınız. Perdeye aksedecek gölgede çeşit çeşit hayvan resimleri görülecektir.

Sevimli Mecmua

Sahife: 110

Başka Memleketlerde Neler Oluyor?

Dört ahbap çavuşlar pencereden gelen geçeni seyrediyorlar.

Küçük bir kız, köpeğinin resmini yapıyor.

Uçurum kenarından geçen tehlikeli bir tramvay

Yılanları Nasıl Terbiye Ediyorlar?

Bizim yüzünü görmek istemediğimiz korkunç yılanları Hindistan’da bazı sihirbazlar uyutup teshir ediyor, sonra onu ellerinde bir oyuncak gibi kullanıyorlar. İşte burada gördüğümüz adam bir Hintli sihirbazdır. Etrafında birçok yılanlar vardır. Fakat o onlarla korkmaksızın oynamaktadır. Sakın tecrübe edeyim demeyiniz, aldanırsınız.

Sahife: 111

Sevimli Mecmua

Muharriri: Cohan Sipeyri

Mütercimi: Sabiha Zekeriya

Haydi

Sevimli Mecmua’nın Romanı

(Geçen nüshamızdan mabat)

Det vakit geçirmeksizin hemen itaat etti. Dayının orada durmasını istemediğini anlamıştı.

Det ihtiyara cevap verdi:

– Dayı, Haydi artık sizin yanınızda kalsın. Bu dört sene zarfında ben ona karşı olan vazifemi yaptığıma eminim. Lakin artık benim için onu bakmak imkânı kalmamıştır. Şimdi vazifenizi yapmak sırası size gelmiştir.

İhtiyarın gözleri döndü, hiddetli bir nazarla Det’i süzdü:

– Öyle mi, küçük hanım? Çocuk burada dağın tepesinde yabancı bir adamla nasıl yaşar, onu hiç düşünmüyorsun. Ya senin arkandan ağlamaya, üzölmeye başlarsa ben ne yapayım? Bu çocukların ekseriya âdetidir.

Det, dayının itirazını kabul etti:

– Bundan ötesi, artık size ait dayı... Adelayet öldüğü zaman bir yaşında bir çocuğu benim elime verirken kimse, annesi için ağlarsa Det ne yapar diye düşünmedi. Şimdi artık ben de hiç kimseyi düşünmeyeceğim, biraz da kendimi düşüneceğim. Bundan başka bu çocuğun asıl sahibi, akrabası sizsiniz. Eğer çocuğu yanınızda alıkoymayacaksanız, istediğiniz yere verebilirsiniz. Yalnız unutmayınız ki bütün mesuliyet size aittir. Şimdiye kadar omuzlarınıza yüklediğiniz günahlar kâfi gelmedi, yine günaha mı girmek istiyorsunuz?

Det, çocuğun büyükbabasından gördüğü bu muameleyi hazmedemiyor, âdeta vicdanı isyan ediyordu. Dayısına karşı bu kadar şiddetli söylemek istemediği hâlde kendine hükmedememişti. Alm Dayı Det'in sözleri karşısında daha fazla kızdı. Hiddetle yerinden fırladı, Det'e öyle korkunç nazarla baktı ki, genç kız olduğu yerden bir iki adım geri geri gitti.

İhtiyar amirane bir tavırla parmağını uzattı, hırçın bir sesle de işaret etti,

– Haydi, geldiğin yoldan, git bakalım... Uğurlar olsun, bir daha buralarda görünme ha!..

Det hiç aldırmadan döndü:

– Allaha ısmarladık dayı. Sana da Allaha ısmarladık Haydi... Dayını üzme iyi mi cicim?

Det çocuğu kolları arasında öpüp sıktı, sonra olanca süratiyle dağdan koşarak Dörfli'ye doğru inmeye başladı. Dayının vazgeçmesinden korkarak makine gibi süratle koşuyordu.

Dörfli'ye indiği zaman birçokları ona Haydi'yi sordular. Dörfli halkı hepsi Det'i de Haydi'yi de tanır, macerayı olduğu gibi bilirlendi. Birden köy halkı etrafına toplandı, her kapıdan, her pencereden bir baş uzanıyor:

– Haydi'yi ne yaptın Det?.. Zavallı çocuğu nerde bıraktın?.. gibi mütemadi sualler soruyorlardı. Det her saniye ziyadeleşmiş bir asabiyetle cevap veriyordu:

– Yukarda Alm Dayı’yla beraber... Alm Dayı’nın kulübesinde... Yukarda Alm Dayı’yla beraber. Söylüyorum işte, Allah Allah, herkese ayrı ayrı mı cevap vermeli?

Det herkesin sualleri karşısında gittikçe sinirleniyordu. Her taraftan kadınlar onu tenkit ediyor:

– Bunu nasıl yaptın Det? Zavallı yavrucak! Böyle kimsesiz bir çocuğu yukarda o adamla yalnız bırakmak, ah ya Rabbi, Det, bunu nasıl yaptın? diye muaheze ediyorlar ve içlerini çekerek:

– Zavallı yavrucak. Zavallı yavrucak! diye söyleniyorlardı.

Det bir sürü kadının arasından kurtulmak için onları itiyor, kaçmaya çalışıyordu. Kadınların arasından çıktığı zaman son derece memnundu. Bu meselede Det, kendisi de vicdanen rahat değildi. Çocuğun anası ölüerken, zavallı yavrucağı ona emanet etmişti. Vicdanının sesini boğmaya çalışıyor, Haydi’yi her zaman orada bırakmayacağını her hâlde çocuğu oradan kurtarmak için bir çare bulacağını söyleyerek kendi kendini teselliye çalışıyordu. Şimden sonra iyi para kazanabilecekti. Böyle bir iş

Sevimli Mecmua

Sahife: 112

bulduğuna çok memnundu. Biraz para kazandıktan sonra Haydi’yi artık orada bırakmayacaktı. Köyden çıktıktan sonra da uzak yakın herkes ona bu meseleden bahsediyor, vicdanının ızdıraplarını âdeta çoğaltıyorlardı. Artık Dörfli’den çıktıktan sonra bu işe karışan adamlardan kurtulduğuna memnun, gözleri istikbale müteveccihiti...

2’nci Kısım

Büyükbabamın Kulübesinde

Det gözden kaybolduktan sonra dayı rahlesinin üzerine oturdu, piposundan uçan duman bulutları arasında gözlerini toprağa dikmiş, uzun zaman bir şey söylemeden oturdu. Bu dakikada Haydi dağın etrafında yeşillikleri, güzel manzaraları seyretmekten memnundu. Gözü bir dakika keçiler için yapılan tahta sipere ilişti. Bu, küçük köpek kulübesi gibi bir yerdi. İçinde hiçbir şey görünmüyordu. Haydi merakla bütün etrafını tecessüs ediyordu. Gözleri kulübenin

arkasındaki üç büyük çam ağacına ilişti. Kulübesinin arkasında bu ağaçların ne şahane bir duruşu vardı. Rüzgâr dalların arasından, ağacın tepesinden iniyor gibi şiddetle ıslık çalarak ve gürleyerek esiyordu.

Haydi olduğu yerde durdu ve dinledi. Bir saniye rüzgârın şiddeti âdeta sükûnet bulmuş gibi oldu. Bu dakika kulübenin öteki tarafına gitti, orasını da gördükten sonra tekrar dedesinin yanına geldi. Dedesini yine bıraktığı yerde bulmuştu. İhtiyarın karşısına geçti, ellerini belinin arkasında kilitledi, masum bir nazarla dedesini seyre daldı. İhtiyar yavaşça gözlerini kaldırdı:

– Ne istiyorsun?.. Haydi.

Haydi kımıldamaksızın olduğu yerde durdu. Ve ince bir sesle fısıldadı:

– Kulübenin içini görmek istiyorum... Acaba içinde ne var?..

– Haydi, gel, göstereyim...

İhtiyar kalktı, kulübeye doğru ilerlerken Haydi'ye seslendi:

– Esvap bohçanı da içeri al...

– Artık onlar bana lazım değil... Artık onları giymeyeceğim ki!..

İhtiyar arkasına döndü. Çocuğun siyah gözlerinin içi parlıyordu.

Kendi kendine:

– Ne zeki çocuk! dedi. Sonra Haydi'ye döndü:

– Onları bir daha niçin giymeyeceksin bakalım?..

– Dağlarda çabuk koşan, ince bacaklı keçilere benzemeyi daha çok severim.

– Sen şimdi bohçanı içeri getir, sonra yine onlara benzersin.

Sonra amirane bir sesle ilave etti:

– Haydi bakalım, şimdi çabuk onları getir, dolaba koy bakayım...

Haydi sesini çıkarmadan itaat etti. İhtiyar kapıyı açtı, kulübe dört köşeli küçük bir odadan ibaretti. İçinde bir masa ve sandalye, köşede büyükbabasının yatağı, diğer bir köşede etrafına büyük tencereler asılmış bir ocak. Karşı tarafta, duvarın içinde geniş bir kapı vardı ki Haydi ne olduğunu bir türlü anlamamıştı.

İhtiyar orasını açtı, burası Haydi'nin esvaplarını koyacağı ihtiyarın esvap dolabıydı. Dolabın bir katında ihtiyarın gömlekleri, çorapları, diğerinde çamaşırları diziliydi.

Dolabın diğer tarafında tabaklar, fincanlar, bardaklar dizilmiş, en üstünde bir ekmek somunu, et, peynir, sucuk vesair yiyecekler vardı. Alm Dayı'nın malik olduğu ve muhtaç olduğu her şey bu dolapta saklanmıştı.

Haydi bohçasıyla içeri girdiği zaman dayı dolabı açtı, küçük muhteriz adımlarla yaklaştı. Dolapta dayının çamaşırları arkasına çamaşırlarını öyle gayrimuntazam bir vaziyette döktü ki içinden aradığını bulmak kabil değildi. Sonra dikkatle odanın dört bir tarafına bakındı:

– Ben nerede yatacağım dede?

İhtiyar soğuk bir tavırla:

– Nerede istersen, dedi.

Bu intihabın Haydi'ye bırakılması kendini son derece memnun etmişti. Uyumak için en iyi yerin neresi olduğunu anlamak için müdakkık gözlerle odanın her tarafını süzdü. Köşede dedesinin yatağı yanında bir el merdiveni vardı. Haydi yer intihabını unuttu, tatlı bir sevinçle koştu, merdivenin yukarısına tırmanmaya başladı. Bu merdivenden doğru samanlığa çıkılıyordu. Haydi merdivenden çıkınca orada büyük bir saman yığını buldu. Samanlık alçak tavanlı bir dam arası idi, hava almak için yalnız tepesinde bir küçük yuvarlak penceresi

–Mabadi gelecek nüshamızda–

Ebussuut Caddesi: Marifet Matbaası

Sevimli Mecmua Bilmece Kuponu: 3

Her Nüshada Karilerimize Beş Lira Veriyoruz, Acaba Sizin Fotoğrafınız Var mı?

Her nüshamızda beş çocuğun resmini neşredeceğiz. Resim sahiplerini tanımıyoruz. Fotoğrafçımız sokakta veya mektepten çıkarken tesadüf ettiği çocukların resimlerini alıyor. Fotoğrafçımız yalnız İstanbul'da değil Türkiye'nin her tarafını dolaşüyor. Sizi her yerde görebilir. Bu sebeple her nüshada fotoğrafınız

çıkabilir. Sokakta fotoğrafımızın tesadüfünü beklemek istemeyen çocuklar fotoğraflarını doğrudan doğruya idarehanemize gönderebilirler.

Elimize geçen fotoğraflardan her nüsha beş tane neşredeceğiz. Fotoğrafları intişar eden kimseler idarehanemize müracaat edip birer lira alabilirler. Lirayı almak için ya doğrudan doğruya idarehanemize müracaat edip o fotoğraf sahibi olduğunuzu ispat etmek veyahut posta ile fotoğrafınızı göndermek lazımdır. Eğer evvelce bize fotoğrafınızı göndermiş ve fotoğrafınızın arkasına isim ve adresinizi de yazmışsanız ayrıca müracaata ihtiyaç yoktur. Biz lirayı doğrudan doğruya adresine göndereceğiz.

Yukarıda fotoğrafları neşredilen çocuklar idarehanemize müracaat ettikleri takdirde birer lira alabilirler. Müracaat müddeti iki haftadır. İki hafta sonra müracaat edenler haklarını kaybederler.

Müsabakalarımızı Doğru Halledip Mükâfat Kazananlar

Bahçeyi Taksim Edenler

Beşinci Nüshamızdaki Bilmecenin Halli:

Evvelki nüshamızda Ahmet Efendi'nin öldükten sonra bahçesini dört oğlu arasında taksim etmek istediğini yazmıştık. Bahçenin ne suretle taksim edileceğini aşağıdaki resim gösterir, fakat, bu şekilden maada bahçeyi daha muhtelif şekillerde taksim de mümkündür. Dört müsavi kısma ayrılan her hall-i sureti kabul edilmiştir. Bu müsabakada kazananların esamisi aşağıda gösterilmiştir.

Birinci– Kuleli Lisesi 6. sınıftan 579 Muhammet Hulusi: Bir dolma kalem.

2– Beşiktaş Mihrimah Sultan İnas-ı Numune Mektebi 4. sınıftan 482 Nîmet Mustafa: Bir mektep çantası.

3– İzmir Darüleytam talebesinden 276 Ahmet Korkut: Zeplin.

4– Isparta Orta Mektebi talebesinden 46 Mustafa Nuri: Bir oyuncak.

Ahmet Ağa Bahçesini Nasıl Taksim Etmışti?

5– Muğla Orta Mektebi 1. sınıftan 220 Şükrü: Bir oyuncak

Çikolata Kazananlar

6– Konya Erkek Lisesi 2. sınıftan 336 Güneri.

- 7– İstanbul Sanayi Mektebi talebelerinden 1. sınıftan 69 Nurettin.
- 8– Bolu Orta Mektebi talebelerinden 210 Abdullah.
- 9– İzmir, Bornova’da Dokuz Eylül İnas Mektebi talebelerinden Melahat Rıfat.
- 10– Kadıköy Acıbadem’de Çamlıca Sultanisi ittisalinde Ali Bey’in köşkünde Nazan.

Şeker Kazananlar

- 1– Beşiktaş’ta Sinan Paşa Mektebi talebesinden 3. sınıftan 118 İsmail Şükrü.
- 2– Vefa Lisesi talebelerinden 222 Ali Rıza.
- 3– Sarıyer Kız Numune Mektebi talebesinden Namiye.
- 4– Halıcıoğlu Lisesi 1. sınıftan 351 Ahmet Fuat.
- 5– İzmir Karşıyaka 7/1 numaralı hanede Doktor Nevzat Eşref Bey’in kerimesi Mefkûre Nevzat.
- 6– Silivrikapı Velit Karabaş Mahallesi Cami-i Şerif Sokağı 1 numarada Muazzez İlhan.
- 7– Arnavutköyü’nde Ali Vafi Bey’in köşkünde Muhammet Fehmi.
- 8– Bolu Orta Mektebi talebelerinden 5 İsmail Hakkı.
- 9– Bursa 1. Lise 5. sınıftan 557 Şinasi Süreyya.
- 10– İzmir Darüleytam 4. sınıftan 262 Ahmet Kemal.

Kitap Kazananlar

- 1– Kuleli Lisesi Hasan oğlu Mustafa Süreyya Kandilli.
- 2– Selçuk Hatun Kız Sanayi Mektebi talebatından 399 Emine.
- 3– Adana Erkek Muallim Mektebi müdavimlerinden Şevket Alp.
- 4– Maçka Nilüfer Hatun Numune Mektebi’nden 170 Saide.
- 5– Hasköy Sütlüce’de Hoca İshak Efendi Numune Mektebi’nden 519 Hadi.
- 6– Edirne Erkek Muallim Mektebi 1. sınıftan 167 Tahir Vahit.

7– Tekfurdağ Orta Mektebi 6. sınıftan 17 Hüseyin Hilmi.

8– Şehzadebaşı’nda Emin Nurettin Mahallesi’nde Burmalı Mescit Sokağı’nda
7 numarada Hakkı.

9– Erenköy Taşlı Tarlada Kantarcının köşesinde Sabiha Cemil.

10– İstanbul 3. İlk Erkek Mektebi’nden M. Alp Reşat.

Leylek Müsabakasını Kazananlar

1– İzmit Alay 31-32 Zabitanından Mülazım Hüseyin Hüsnü Efendi kerimesi
Zerfeşan. (Bir sinema makinesi).

2– İzmit: Alay 31 Mülazım-1 Evvel Cemal Efendi kerimesi Perihan: (Boya
takımı).

3– Kocaeli Orta Mektep 5. sınıftan 108 Ahmet Lütfü: Otomatik (Bir
şimendifer).

4– Kocaeli Orta Mektep 5. sınıftan 221 Kemal: (Bir oyuncak).

5– Süleymaniye İnas-1 Numune Mektebi 5. sınıftan 2594 Edibe Şükrü: (Bir
oyuncak).

Çikolata Kazananlar

6– Kuleli Lisesi’nden Muhammet Saim.

7– Edremit Altınoluk Mektebi’nde 5. sınıftan 40 İsmail Hakkı.

8– İzmir Erkek Muallim Mektebi 3. sınıftan 28 M. Necdet Ayhan.

9– Galatasaray İptidai kısmından 898 Necmettin.

10– Konya Darülrifan 67 Mektebinde 2. sınıftan 69 Vahit.

Şeker Kazananlar

11– Konya Asariatika Müzesi memuru kerimesi Makbule Nuri.

12– İstanbul Erkek Lisesi 3. sınıftan 308 Ahmet Selim.

13– Ödemiş Üç Eylül İlk Mektebi’nden 8 numaralı Ahmet Turgut.

14– Darüşşafaka 4. sınıftan 16 Muhammet Hadi.

- 15– İzmir Erkek Lisesi 131 Hüseyin Avni.
- 16– Göztepe Ahmet Vefik Paşa köşkünde Meziyet Refik.
- 17– Beyoğlu Alaattin Paşa Numunesi’nden 329 Sabri.
- 18– Kadıköy Orta Mektebi talebesinden 401 Hüseyin Bedrettin.
- 19– Kadıköy Orta Mektebi’nden 45 Süleyman.
- 20– Tarsus Orta Mektebi’nden Ressam Ömer Taha Bey.

Birer Kitap Kazananlar

- 1– Kastamonu Erkek Muallim Mektebi’nde 1. sınıftan 101 Ahmet Lütfü.
- 2– İnebolu Hükûmet Tabibi Fahri Bey’in mahdumu Abdullah Orhan.
- 3– Galatasaray Lisesi’nden Orhan Celil.
- 4– Bafra Kız Cumhuriyet Mektebi 27 T. Avni.
- 5– Kızıltoprak’ta Hüseyin Paşa çıkmazında Kadir Efendi’nin hanesinde Bekir İhsan.
- 6– Erenköy Zükur Numunesinde 58 Siret Refik.
- 7– Bursa Rehber-i Tahsil 4. sınıftan Varidat Kalemî Temettü Kâtibi Eşref Hakkı Efendi kerimesi Muazzez.
- 8– İzmir, Karşıyaka’da Yalı Caddesi’nde 57 numarada Nermin Nafiz.
- 9– Bafra Vatan Matbaası’nda K. Argun.
- 10– İzmir Göztepe Tramvay Caddesi 648 numaralı yalıda Erkek Muallim Tatbikat kısmı 5. sınıftan Fuat Tevfik.

Bilmece Müsabakasına İştirak Edenlere:

Çokları birinci ve ikinci olabilecek kadar kabiliyet gösterdikleri hâlde yaptıkları resmin altına isim ve adreslerini yazmadıkları için müsabakaya girmek hakkını kaybetmişlerdir. Her resmin ve bilmecenin altına ayrıca isim ve adres yazmanız icap eder.

Çocuklar Sevimli Mecmuaya Abone Olunuz

Türkiye’de şimdiye kadar Sevimli Mecmua kadar güzel ve sevimli bir mecmua çıkmamıştır. Okuduktan sonra mecmuayı beğendinizse arkadaşlarınıza tavsiye ediniz. Mecmuamız büyüyüp güzelleştikçe size daha faydalı olmaya çalışacaktır.

Sevimli Mecmua’nın altı aylık aboneliği 130, seneliği 250 kuruştur. Ecebi memleketler için 300 kuruştur. Abone olunuz, gazetenizi muntazam okuyunuz.

Sevimli Mecmua

8. SEVİMLİ MECMUA, C:1 Nu. 8

SEVİMLİ MECMUA

Numara: 8

Fiyatı 10 kuruştur

İstanbul – Marifet Matbaası

Müsabaka Sahifemiz

Askerler Nasıl Yatmışlar?

Eski padişahlardan biri yazı geçirmek üzere deniz kenarında küçük bir köşke gitmiş. Köşkün dokuz odası varmış. Padişah ortadaki odada, yirmi dört kişiden ibaret olan maiyet askerleri de etraftaki odalarda yatarmış. Yalnız her oda dokuz askerden fazla olmasına müsaade etmemiş. Her odada üçer asker olmak üzere yirmi dört kişi sekiz odada yatarlarmış. Padişah köşkte epeyce zaman kalmış, asker, geceleri konuşmak veya oynamak üzere birbirlerinin odalarına geçebilmek için padişahın izin istemişler. Padişah yalnız her tarafta dokuz askerden fazla olmamak şartıyla birbirlerinin odalarına geçmelerine müsaade etmiş. Padişah her gece odaları gezer, emrine riayet edip etmediklerini teftiş edermiş. Bir tarafta dokuzdan fazla olmamasını temin için dışardan içeri kimsenin girmesine müsaade etmezmiş. Bir gece kaidenin hilafına olarak mühim bir iş zamanında dört asker yakındaki köye gitmişler, padişah teftişe çıktığı zaman her tarafta yine dokuz asker bulmuş. Bir diğer akşam yine gizlice köşke dört dostlarını almışlar. Padişah gezerken yine her tarafta dokuz asker bulmuş. Bu nasıl olmuş?

Üçüncü gece daha sekiz misafir gelmiş, bu suretle oda 32 kişi olmuş, padişah yine teftişte her tarafta dokuz kişi bulmuş, yenilerin farkına varmamış. Askerler padişahın anlamadığını görünce ertesi akşam on iki misafir getirmişler, bu otuz altı kişiye dört tarafı dokuz olmak şartıyla yerleştirmek için epeyce müşkülât çekmişler, fakat yine muvaffak olmuşlar, padişah bir şey anlamamış...

Beşinci akşam dışardan misafir davet edecek yerde evde on sekiz asker kalıp diğer altısı harice gitmiş, fakat kendilerini o suretle yerleştirmişler ki yine her tarafta dokuzdan fazla asker yokmuş. Askerler bu beş gece padişahı nasıl aldatmışlar?..

Bu müsabakayı halledenlere yukarıdaki bilmeceye verilen mükâfatların aynı verilecektir. (Numara 4)

Kolay Fakat Uğraştırıcı Bir Bilmece (Numara 5)

Bu defa karilerimize yeni tarz bir bilmece veriyoruz. Bu bilmeceyi hal için vereceğimiz izahatı iyi dinleyiniz. Bu resimde gördüğünüz boş gözlere harfler koyacaksınız. Bu harfler sağdan sola ve yukarıdan aşağı doğru okunacak tarzda kelimeler vücuda getirecektir. Sağdan sola okunan kelimeler ile yukarıdan aşağı kelimelerin birleştiği gözlere konacak harfler okunan iki kelimeye bulunacak harfler olacaktır. Bu sebeple kelimeler ufki ve şakuli yani sağdan sola ve aşağıdan yukarı olmak üzere iki kısma ayrılmıştır. Bu kelimeleri bulmak için aşağıdaki tariflere dikkat ediniz:

Sağdan Sola (Ufki)

- 1– Ramazanda minarelerin şenliği
- 6– Budala bir kümes hayvanı
- 8– Boynumuza attığımız
- 10– Üzerinde yaşadığımız
- 12– Hayvanların ağzına vurulan
- 13– Çok tatlı, bir taşra mahsulü
- 15– Ramazan akşamları tablacıların sattığı

Yukarıdan Aşağıya (Şakuli)

- 2– Küçük çocukların annelerine yaranmak için yaptıkları
- 3– Kuru değil
- 4– Uzun değil
- 5– Güzel bir meyve

7– Erkek

9– Kısa gelen şeye konan parça

11– Kışın soğuk çiçekleri

13– Bir işaret

14– Bir millet

Bu bilmeceyi doğru halledenlerden birinciye bir mektep çantası, ikinciye bir senelik Sevimli Mecmua aboneliği, üçüncüye dolma bir altın kalem, dördüncü ve beşinciye altı aylık Sevimli Mecmua aboneliği, altıncıdan onuncuya kadar kazananlara şeker, çikolata veya kitap, onuncudan yirminciye kadar kazananlara defter, kalem vesaire verilecektir.

Cevaplar 30 Nisan'a kadar elimizde olmalıdır.

Muharriri: Sabiha Zekeriya Sevimli Mecmua Sahibi: M. Zekeriya

Cilt: 1

9 Nisan Perşembe – 1341

Numara: 8

Öldüren Ölü

Kar gittikçe şiddetlenerek bir tipi hâlini almıştı. Daha güneş batmadan, derelerden yükselen koyu bir gölge yamaçları kaplıyor, dağların zirvelerine doğru tırmanıyordu. Tuna nehrine muvazi bir yılan gibi Bolonya Dağları'na sarılan yolda iki yorgun atın çektiği üstü tenteli, süslü bir arabanın çamur ve karlara gömülen tekerlekleri bir türlü dönemiyorlardı.

Nihayet birçok uğraştıktan sonra yolu söktüremeyeceğini anlayan kulakları hizansız, yüzü kırmızı bir şal ile sarılı, yeşil elbiseli, kavuklu arabacı oturduğu yerden atlayarak arabanın perdesini aralıkladı.

Rüzgârın savurduğu kar aralıktan içeriye vurunca feraceli, yüzleri kapalı iki kadından biri sordu.

– Ne oldu Kamber Ağa!.. Hâlâ gelemedik mi?..

Kamber Ağa başını perdeden içeri soktu. Bu, çikolata renginde bir harem ağası idi. İnce ve meyas bir sesle cevap verdi.

– Hayır!.. Sultani... Kar şok fazla. Kamşak para etmedi; atılar yürümeyo. Şems şoktan batmış, kaz vaktisi geçti... Yola devam fena olur. Kurdu var, şakalı var... Eğer sultani ferman ederse ta şurada bir mağara olacak, orda kalalım... Bence... Merak yok... Ben saba dek uyumayaca!..

Mağarada ufak bir ateş yakıldı. Kadınlar yere minder serip oturdular, Kamber atları getirmeye gitmişti.

Kadınlar yavaş sesle konuşuyorlardı.

– Korkuyor musunuz sultanım?..

– Hayır, Safiye!.. Yalnız... İçimde büyük bir keder var, inşallah sonu hayırdır. Ya paşayı görmeden ölürsem...

– Allah göstermesin sultanım... Ah!.. Efendimiz, eğer böyle tebdil çıkacağıma yanımıza birkaç tüfenkçi alsa idik... Şimdi yolumuza devam ederdik...

Safiye sözünü bitiremedi. Dışarıda bir şakırtı oldu, atlardan biri kişnedi. Sert sesli bir adamın Kamber ile kavga ettiği işitiliyordu.

Sesler gittikçe yükseldi, kılınç sesleri şiddetlendi. Nihayet Kamber kapıdan içeriye elinde palası, baş açık, gözlerinin akı dönmüş, sendeleyerek girdi. Yüzü kıpkırmızı kana bulanmıştı.

– Sultanım! Saklanın!.. diye kısık bir sesle bağırdı. Sonra ağzı köpüklendi. Beyaz karların arasına gömüldü, kaldı.

Kadınlar gördükleri ani vakanın dehşetinden daha kurtulmamışlardı ki, burnundan soluyan, turuncu sakallı, elinde iri bir kılınç taşıyan, üstü karlı, haydut suratlı bir herif kapıda gözüktü. Bunu bir ikinci, bir üçüncü takip etti. Şimdi “6” kişi olmuşlardı.

İçeriye süratle bir göz gezdirdiler. İki kadın görmüş olmak onları çok memnun etmiş olmalı ki, kahkahalar ile gülererek aralarında acayip bir lisan ile konuşmaya başladılar. Nihayet içlerinden biri ilerledi. Bozuk bir Türkçe ile sordu:

– Bu hamlar Türk gibi?.. Acaba nereye gidiyorlar... Kimdirler?..

Biraz evvel Safiye'nin “Sultanım” diye hitap ettiği yüzü örtülü kadın azametli bir tavır ile cevap verdi:

– Evet Türküm... Kocamı görmeye gidiyorum... Pis haydut.

– Koca, kim?

– Hepinizin önünde hürmetle eğildiği Nemselilerle şimdi muharebe etmekte olan Sadrazam Halil Paşa!.. Haydi bakalım ne yapacaksınız?..

Türkçe konuşan haydudun sözleri tercüme etmesine hacet yoktu. Diğerleri “Sadrazam

Haydutlar tam muzafferane seslerle bağırlarken içlerinden biri dehşetle açılan gözlerini kapıya dikerek titrek bir sesle mırıldandı:

– Bak!.. Bak!.. Hayal.. O geldi.

Sevimli Mecmua

Sahife: 114

Halil Paşa” sözünü işitince sapsarı kesilmişlerdi. Yaptıklarına pişman oldukları anlaşılıyordu. Sultan, söylediği sözün tesirini görerek sesini biraz daha yükseltti.

– Bana bak! Harami... Görüyorum ki sadrazamın bir uşağını öldürmek seni korkuttu... Fakat ben iyi kalpliyim... Haydi gidin... Sizi affediyorum... Kocama bir şeyi söylemem... Gitsenize!

Kalpaklı gülerek cevap verdi:

– Siz çok lütufkârsınız sultan efendi... Fakat biz de çok kurnaz!.. Bizi affediyorsunuz. Bakalım paşa ne yapacak? Herhâlde tutturup bu mağaranın kapısına astıracaktır!.. Yok sultan efendi yok! Biz gidemeyiz... Maatteessüf sizi öldüreceğiz. “Çirkin bir sesle gülerek” Eğer bir şart var sizi öldürmeyiz ama!..

Haydut sultanın üzerine yürüdü, ellerinden tuttu. Bu iğrenç temastan ürken sultan ve Safiye bağırmaya, imdat çağırmaya başladılar. Haydutlar gülüyor, alay ediyorlardı. Birkaçı birden kadınların üzerine atıldılar. Şimdi mağaranın içi çığlıklar, ümitsiz, acı feryatlar ile dolmuştu... Tam bu sırada dışarıda dörtnala giden bir atın nallarının karlara çarpmasından mütevellit bir ses işitildi. Tiz sedalı bir at kişnedi. Kadınlar daha fazla bağırmaya başladılar. Birdenbire kapıda bir ses gürledi.

– Kimdir... İmdat çağırın işte geldim... Buraya gene uğrular mı dolmuş? Savulun bakayım!..

Haydutlar, hayret ve dehşetle kapıya baktılar, içlerinden biri bağırdı.

– Akkurt!.. Geldi... O!..

Mağaranın kapısında geniş kavuklu, pala bıyıklı, kartal bakışlı, uzun boylu bir adam duruyordu. İçerisini süzerek sert bir sesle sordu:

– Gene mi siz ulan!.. Ben size kaç defa söyledim buralara uğramayın... Gözüme gözükmeyin diye!.. Ah!.. Bak şimdi ne yapacağım. Hepinizi şişleyip ateşte kızartacağım.

Demin iki kadına hücumdan çekinmeyen altı Bulgar ismi Akkurt olan bu Türk'ün karşısında sapsarı kesilip korkudan tir tir titriyorlardı. Kartal bakışlı adam içlerinden birine doğru yürüdü.

–Köpek uğru?.. Pis cüce... Yaklaş bakayım evvela senin kulaklarını keseceğim.

Haydut ağlar gibi bir sesle:

– Eyvah! Ah!.. dedi.

– Böyle her yeri kirlettiği için bacaklarını keseceğim.

– Oh!..

– Daha duruyorsan derini yüzeceğim.

– Oh. Oh!..

Haydut, yalvarmak, ağlamakla beraber, yavaş yavaş yaklaşımdan kendini alamıyordu.

Herhâlde bu mor cepkenli, mavi ayakkaplı Türk'ten pek çok korkuyorlardı. Fakat bu sırada umulmadık bir şey oldu, sinsî sinsî Akkurt'un arkasından yaklaşan haydutlardan biri, sultanın “Dikkat et!..” diye haykırmasına rağmen hançerini Akkurt'un sırtına saplamaya muvaffak oldu.

“Akkurt” bir kere sendeledi, palasını sıyırdı. Tek ayağı üzerinde yıldırım gibi dönerek haykırdı. Mağara inim inim inledi.

– Ah!.. Kıyma!..

Pala bir kalktı indi. Haydut ikiye bölünen kafasını tutarak beyaz karlara gömüldü. Fakat diğerleri bu fırsattan istifade için hançerlerini çekerek üzerine

atıldılar. Akkurt'un sırtında açılan yarada hançer hâlâ duruyordu. Koyu renkli bir kan lekesi mor cepkenini kirletiyordu. Kadınlar heyecandan gözlerini kapadılar... Şimdi yalnız kavga edenlerin homurtularını ve küfürlerini işitiyorlardı... Birkaç çalının ışıldattığı mağarada bu beş haydut ile yaralı Türk'ün mücadelesi epey sürdü. Nihayet homurtular, haykırmalar azaldı. Yavaş yavaş işitilmez oldu. Şimdi soluk ve kesik nefeslerin tüyleri ürperten hışırtıları duyuluyordu... Nihayet müthiş bir çığlık mağarayı sarstı, Akkurt yere yıkılmıştı. Yalnız ikisi sağ kalan bu haydutlar hemen üzerine çullandılar. Bu sırada ne olduğunu görmek için bakan sultanın dehşetle açılan gözlerinin önünde bir tanesi Akkurt'un saçlarından tuttu ve hançerini gırtlığına saplayarak çevirdi. Bir kan fişkırdı, karları kızıla boyadı...

İki haydut Akkurt'u sürükleyerek mağaranın dışarısına attılar, sonra tekrar kadınların üzerine hücum ettiler. Artık bu sefer kimse onları, katiller ellerinden kurtaramazdı.

Aralarında müthiş bir mücadele başladı, kadınlar bağıyor, yalvarıyor, ağlıyorlardı... Aradan on beş dakika kadar geçmişti. Kadınlar korku ve heyecandan bayılmışlardı. Haydutlar tam muzafferane sesler ile bağırlarken içlerinden biri dehşetle açılan gözlerini kapıya dikerek titrek bir sesle mırıldandı.

– Bak!.. Bak!.. Hayal!.. O... O geldi.

Her ikisinin de tüyleri diken diken olmuştu. Soğuk bir rüzgârın ciltlerini okşadığını hissettiler... Kapının önünde Akkurt yüzü kan içinde pıhtılaştıran, saçları alınına yapışmış, gözleri açık, yumruklarını sıkmış... Akkurt, öldürdükleri Türk... Ayakta duruyordu... Yarı yarıya kesilen kafası sağ omzuna doğru eğilmişti... Yavaş yavaş üzerlerine yürüdü...

Ertesi sabah Sadrazam Halil Paşa'nın adamları geç kalan sultanı merak ederek aramaya çıkmışlardı. Mağaranın önündeki atı uzaktan görüp derhâl oraya geldiler... Önünde birçok kızıl renklere boyanmış kar yığınları gördüler.

Kapısındaki kayaya arkası üstü düşmüş, parmakları ile sımsıkı göğsünü tutmuş bir ölü vardı. Fincan gibi açılan gözleri bir noktaya dikilip kalmıştı. Herhâlde korkudan ödü patlamış olacak ki ağzının kenarından sarı bir mayi akıyordu. Ölünün gözlerinin dikilip kaldığı noktaya baktıkları zaman hepsi dehşetle titrediler. Başı

kopuk, üstü başı kan içinde, sırtında sapına kadar gömülü bir kama olan, Akkurt dedikleri Türk bahadırı yüzükoyun yatıyordu.

Sımsıkı kapalı, kanlı pençeleri yerde yatan diğer bir Bulgar'ın boğazına yapışmıştı... Sultan ve Safiye hâlâ baygındılar, eğer birkaç saat daha bu vaziyette kalmış olsalar muhakkak donacaklardı.

Sadrazam Halil Paşa bu Türk bahadırının öldüğü mağaraya bir türbe yaptı. Baş uçlarına iki çınar dikildi. İlkbahar gelince orada bir memba kaynadı. İsmine “Akkurt” Tepe dediler. Sonra o kadar meşhur oldu ki yeniçeriler Viyana surlarına kadar uzanan seferlerine çıkarken buraya uğrar, suyundan içip “Akkurt”un intikamını isterler ve göğüslerinden kopararak, kanlarıyla boyadıkları bezleri parmaklıklarına asarlardı.

Abdullah Ziya

Sahife: 115

Sevimli Mecmua

En Korkunç Hayvanlar

Dünyada en korkunç, en iğrenç, en soğuk hayvan hiç şüphe yok ki yılanır. Kıvrımlarında ölüm zincirleri bağlanmış gibi, korku ve dehşet veren bu hayvan bilhassa sıcak yerlerde bulunur. Onun için yazın güneşin hararetine maruz yerlerde ansızın önünüze çıkar, sizi korkutur ve kaçır. Dokunmazsanız yılan korkak bir hayvandır. Fakat kaçacak yer bulamaz ve hayatının tehlikede olduğunu anlarsa saldırır. O vakit hayatınız tehlikede demektir.

İki Amerikalı bir gün bir Afrika ormanında böyle büyük bir yılanla tesadüf etmişler. Yılan bunların üzerine atılmış. Karı koca ellerinde değnek bile olmadığı hâlde yılanla mücadeleye mecbur olmuşlar ve nihayet bu soğuk hayvanı mağlup ve esir etmişler. Sonra onu beraberlerinde alarak Amerika'ya götürmüşler ve hayvanat bahçesine hediye etmişler.

Yılanları sevenler, teshir edenler ve korkmaksızın tutup kollarına ve boyunlarına saranlar vardır. Unutmamalıdır ki yılanların bir kısmı sokmaz, soksa bile zehirlemez. Diğer bir kısmın ağzında zehir vardır. Dili ile iğnelediği yere zehrini akıttırır. Bunlardan korkulur. Fakat yilancılar bu vahşi hayvanla o kadar ünsiyet peyda etmişlerdir ki korkmaksızın onu tutup sevebilirler. Mamafih bunu ekseriya

derece-i harareti 25'ten aşağı olan yerlerde yaparlar. Bu derece içinde yılan gevşer ve hayat eseri göstermez: Sıcak bir odada yılanla oynamak tehlikelidir. Yılanı en mahirane idare ve teshir edenler, Hintlilerdir. Hindistan'da yilancılar vardır ki yılanı köpek bakar gibi bakar. Onunla beraber yatıp beraber kalkarlar. Bunlara yılan sihirbazları derler ki, onlar kadar hiç kimse bu soğuk hayvanla dost olmamıştır.

Bir gün Afrika ormanlarından birinde iki genç Amerikalı büyük bir yılanın hücumuna maruz kalmışlar, kendilerini güç hâl ile kurtararak yılanı mağlup etmişlerdi.

Sevimli Mecmua

Sahife: 116

Elektrik Ziyasını Keşfeden Çocuk

Bugün Anadolu'da hâlâ elektrik nedir bilmeyen yerler vardır. İnsanlar geceleri etraflarını saran karanlığı yarmak için ta başlangıçtan beri ışık yapmak için çareler aramışlardı. Uzun müddet geceleri sokaklarda yürümek için çıra kullanılmıştı. Daha sonraları petrol gazından istifade mümkün olduğunu öğrenmişler, bunun için suret-i mahsusada gaz lambaları yapmışlar. Bundan elli sene evvel Türkiye'nin her tarafında çıra kullanırlarmış. Hâlâ da Anadolu'nun birçok köylerinde mum, petrol gazı, bilhassa hava gazı ve elektrik nedir bilmeyenler çoktur. Hâlâ memleketin birçok yerlerinde ışık yapmak için çıra yakan yerler vardır. Hâlbuki insanlar çiradan sonra mumu, mumdan sonra gaz lambasını, lambadan sonra hava gazını keşfetmişlerdir. Hava gazı görmeyen yerler ahali si bunun nasıl bir şey olduğunu bilmeyebilirler. Maden kömürünü yakarak gazını alıyor, bunu borular vasıtasıyla evlere sevk ediyorlar. Evlerde su çeşmesi gibi hava gazı çeşmesini açarsınız. Çeşmenin ağzından çıkan havaya bir kibrit çakarsınız. Birdenbire havanın yanarak ışık verdiği görülür. İnsanlar hava gazını tam elli sene evvel keşfetmişlerdir. Bugün dünyanın her tarafında vardır. Yalnız bizde pek mahdut yerlerde mevcuttur.

Fakat insanların bulduğu en hayret-bahş ışık elektrik ışığıdır. Elektrik vasıtasıyla ziya elde edilebileceğini evvela (Deyvis) isminde bir çocuk bulmuştur. Bu çocuk bir kimyahanede çıraklık ediyormuş. O kimyahanede elektrik yapmak için batarya varmış. Elektrik bataryası nedir tabii hepimiz biliriz. Bir gün (Deyvis) bu batarya ile oynuyormuş. Bataryanın iki telini birbirine birleştirmiş. Bir şey olmamış. Telleri ayırmış yine bir şey olmamış. Sonra tellerin uçlarını yan yana getirince iki tel

arasında ateş çıkmış. Birdenbire korkmuş. Derhâl kimyagere giderek yaptığı tecrübeyi anlatmış. Kimyager (Deyvis)in dediğini tekrar etmiş. Filhakika birleştirilen iki uç ayrılınca kuvvetli bir ışık veriyor ve uzaklaşınca sönüyormuş. Kimyager bunu anlamakta gecikmemiş. İki tel yan yana gelince elektrik cereyanı birinden diğerine geçiyor. İki uç arasında mesafe kalırsa cereyan bir uçtan diğer uca geçemiyor. Hava bu cereyana mâni oluyor. O vakit bu temas ziyayı vücuda getiriyor. Bunu anladıktan sonra sokak lambalarında görülen siyah kömürlü lambaları icat ediyor.

Fakat bu kömürlü lambalar her yerde kullanılamıyordu. Elektrik cereyanına mukavemet edecek yeni bir madde bulmak lazımdı. Bunu da ilk defa Edison buldu. Edison'un bulduğu lamba sayesinde bugün büyük küçük her türlü lambalar yapılıyor ve elektrikten müthiş ziya istihsal ediyorlar. Elektrik ziyasını görmeyenler bunun kıymetini anlayamazlar.

İlk elektrik ziyasını bulan (Deyvis) büyüyünce büyük bir kimyager olmuş, fakat onun keşfinden ustası istifade etmiştir. Deyvis insanlara büyük hizmetler temin eden bu keşfinden dolayı hiçbir mükâfat görmemiştir. Mamafih Edison bu keşfi sayesinde zengin olmuş ve insaniyete yaptığı hizmetin mükâfatını tamamen almıştır.

Elektrik lambası bugünkü medeniyetin en tabii bir ihtiyacı olmuştur. Elektrik, mumu da, gaz lambasını da ortadan kaldırmış insanlara temiz, ucuz bir tenvir vasıtası temin etmiştir.

Deyvis ilk elektrik ışığını nasıl bulmuştu?

Renkli İlavemiz

Bu hafta renkli ilavemiz Karagöz'ün Arkadaşları'dır. Geçen hafta Karagöz'ü yaparak eğlenen karilerimiz, bu nüshadaki resimleri geçen defaki gibi keserek mukavvalara yapıştırmız ve sonra geçen nüshada tarif ettiğimiz perdede oynatınız.

Sahife: 117

Sevimli Mecmua

Dünyanın En Meşhur Polis Hafiyesi

Meraklı ve Heyecanlı Bir Hikâye

(Birinci kısmı geçen nüshamızdadır)

Vidok, artık bu kirli maziden kurtulmayı kararlaştırdıktan sonra bunun ancak iki suretle mümkün olacağını düşünüyordu. Artık bu hayatın kalbinde yaptığı ızdıraplardan yorulmuş, herkes nazarında bir hırsız diye tanınmak nefesine ağır gelmeye başlamıştı. Ne kadar zekâ gösterse, hapisaneden kaçmak için ne kadar dâhiyane fikirler icat etse yine neticede bir hırsız, herkesin hakir gördüğü, nefret ettiği adi bir adamdı. Ne de olsa bir gün yine polisin eline geçecek, hayatı hapisanelerde çürüyüp gidecekti. Böyle kirli bir hayatın ızdıraplarını çekmedense, namuskârane bir surette yaşamak, kalbinde hiçbir ızdırap duymadan yaşamak şüphesiz en güzel bir hayattı.

Polisin elinden kurtulmak için güzel bir çare buldu: Polis olmak... Paris'teki polis müdüriyetine müracaat etti, teklifini kabul ettiler. Artık polisi aldatmak vazifesinden, hırsız aldatmak vazifesine geçmişti. Hürriyetini kazanmıştı, fakat bu hürriyet başkalarının hürriyetini gasbetmekle mümkündü. Artık hayatında küçük bir leke bile olmasını istemiyor, başkalarının da hayatlarında leke olmasına tahammül edemiyordu. Polis müdürü onu vazifeye bir şartla kabul etmişti: Her ay mahkemeye birkaç mahkûmu yakalayıp getirmekle mükellefti.

Vidok'un hırsızlıktan polisliğe geçişi gayet tuhaf olmuştu. Polis müdürü, Vidok'un tövbe, istiğfar ettiğini, artık namuskârane yaşayacağını, polis olmak istediğini bildiren istidasını okuduğu zaman kendisine bir teklifte bulunmuştu. Bu teklif mucibince, bir gece yarısı Vidok'u hapisaneden çıkardılar, şehirden bir iki saat ötede bir yere götürdüler ve ertesi günü Vidok'un hapisaneden kaçtığını gazetelere ilan ettiler. Vidok, eski külhanbeyi kıyafetiyle hırsızların arasına girdi, bunların usullerini ve nerelerde hırsızlık yapmakta olduklarını tetkike koyuldu. Herkes Vidok'u hapisaneden kaçmış bir hırsız olarak tanıdığı hâlde o polis hafiyeliği yapıyordu.

Hırsızlar hapisaneden son kaçışını methederek onu alkışladıkları zaman o da onlarla beraber gülüyordu.

İlk tecrübesi gayet iyi bir netice verdi. Sabıkalıardan Jermen isminde birinden, bir bankerin evini müştereken soymak için bir davetname aldı. Jermen adi bir sokak hırsızı değildi. Kendisini yüksek cemiyetlerde gayet terbiyeli, namuslu bir adam olarak tanırlardı.

Vidok bu daveti alınca kendi kendine düşündü:

– İşte güzel bir muvaffakiyet numunesi... Bu vesile ile bütün kibar âlemini korkutan sirkat silsilesini meydana çıkarabilirim. Ve Jermen'e davetini kabul ettiğini müşir bir cevap yazdı.

Fakat sirkat ertesi akşam yapılacaktı. Jermen'i görmek için önce gitti. Jermen o akşam ihtifagâhta kalması için o kadar ısrar etti ki elinden kurtulmak mümkün olmadı.

Vidok kalmak istemiyor, fakat fikrini arkadaşlarına söyleyemiyordu. Eğer polis, hırsızları yakalayacak olursa onu da şerik-i cürüm olarak tevkif edecekler, o da polis olarak aralarına girdiğini ispat edemeyecekti. Hâlbuki şimdi polise haber vermek için vakit yoktu. Arkadaşları bıçaklarını bilemeye, silahlarını doldurmaya başladılar. Vidok takatsiz bir hâlde kendini bir yatağın üstüne attı ve arkadaşlarına onda gayet güzel şarap olduğunu, yola çıkmazdan evvel bir miktar içip ısınmalarını teklif etti. Hepsi bu teklifi memnuniyetle kabul ettiler. Kapıcıyı Vidok'un evine göndermeye karar verdiler... Vidok karısına şarabı kendisinin getirmesini yazdı.

Vidok yatakta yatarken gizlice karısına verilmek üzere bir mektup yazdı. Burada kendisini takip etmesini ve polise ihbar-ı keyfiyet etmesini bildirdi. Karısı şarapları getirdi, giderken arkası sıra gitti, elini sıkarken yavaşça mektubu avcuna sıkıştırdı. Arkadaşlarına ertesi akşam soyacakları evin etrafını gündüz beklemek münasip olacağını söyledi. Arkadaşları ev hakkında bilinmesi icap eden her şeyi biliyorlardı, fakat kendisi bilmediği için gidip görmeyi tercih etti. Hepsi kabul ettiler ve beraberce gittiler...

Vidok yeri gördü, bu onun için kâfiydi. Dönerken Jermen yüzlerini örtmek için krep almak üzere bir dükkâna girdi. Vidok bu fırsattan istifade ile polise bir iki satır yazdı. Yolda giderken kâğıdı elinden bıraktı. Arkasından kendilerini takip eden karısı kâğıdı aldı, derhâl polis müdüriyetine götürdü. Burada soyacakları binanın neresi olduğunu bildiriyordu.

Gece yarısı olunca dört kişi beraber dışarı çıktılar, تنها sokaklardan yavaş yavaş geçerek bankanın olduğu yere geldiler. Her yer derin bir sükût içinde idi. Dört arkadaş siyah maskelerini yüzlerine geçirdiler ve işe başladılar. Birbirlerine sırt vererek duvara tırmandılar, fakat ansızın çimenlerin arasından bir polis devriyesi

çıktı, hırsızlar derhâl silaha sarıldılar, polislerden bir ikisini yaraladılar. Vidok duvarın arkasına saklandı. Böylece kendini ateşten kurtardı. Polis

– *Biraz sonra altın şarap bardağını gösterince...*

Sevimli Mecmua

Sahife: 118

hırsızların hepsini yakaladı, Vidok'un ilk muvaffakiyetini bütün polisler büyük bir iftiharla alkışladılar.

İkinci vakası da hasis bir papazın hikâyesiydi. Segestün isminde bir papaz Fransızlarla Ruslar harp ettiği zaman Kazaklar'ın Paris'e girecekleri korkusuyla kilisede ne kadar kıymetli tabak varsa hepsini yere gömmeyi düşünür, diğer bir papaz da kendi elmaslarını beraber gömmeyi teklif eder ve bir gece beraberce gömmeyi ve kuyuyu Segestün'ün kazmasını kararlaştırırlar. Bir gece karanlıkta kuyuyu kazarlar, tabakları, elmasları gömerler. Bir gün Segestün deli gibi koşarak kiliseye girer, ikinci papaza:

– Kuyu, kuyu!.. Açılmış, içinde bir şeyler yok diye bağırr...

Bütün polis hafiyeleri işe girişirler, hırsız kimse bulamaz. İş nihayet Vidok'a gelir, Vidok hikâyeyi dinler dinlemez der ki:

– Segestün'ü tevkif ediniz.

Segestün'ü taht-ı müşahedeye alırlar. Bir gün Vidok eski bir elmasçı kıyafetiyle Segestün'ün kulübesi önünde görünür. Segestün'e bazı kıymetli elmaslar satmak teklifinde bulunur. Ve Segestün'e onda karısının satılacak elmas gibi şeyleri varsa satın alacağını söyler. Kadın hiçbir şeyi olmadığını söyler.

Bundan hiçbir netice çıkmadığını görünce, Vidok Segestün'ün tevkif edilmesini ve kendisinin de bir Alman uşağı diye tevkif edilip Segestün'le bir hücreye konmasını teklif eder. İlk önce iki mahpus birbirlerine gayet soğuk dururlar, sonra yavaş yavaş dost olurlar. Vidok kendisinin bir asarıatika meraklısı olduğunu söyler ve cebinden bir altın tabak çıkarıp gösterir. Biraz sonra altın bir şarap bardağı gösterince Segestün bir kat daha ahbablığı kızıştırır. Birbirlerine hikâyeler anlatmaya başlarlar.

Vidok evinde oturduğu Alman'ın evinden birçok kıymetli tabaklar çaldığını, bunları bir ormanda gömdüğünü, hapishaneden çıkar çıkmaz bunları alıp Almanya'ya kaçacağını söyler. Segestün de karısından bıktığını, hapishaneden çıkınca beraber Almanya'ya kaçmak istediğini söyler. Ve firarı kararlaştırırlar. Bu karardan sonra Vidok mücevherlerin Segestün'de olduğuna kanaat getirir. Polise kendilerini başka bir odaya geçirmelerini, kendileri[ni] kaçabilmek için son derece serbest bırakmalarını söyler. Polisler, Vidok'un istediğini yaparlar, bunlar bir akşam beraberce kaçarlar. Doğru Segestün'ün götürdüğü ormana gelirler. Segestün ağaçların önünde durur, ağacın üzerine asılmış bir kazmayı alıp yeri kazmaya başlar. Kuyudan gayet kıymetli tabaklar ve mücevherler çıkarır. Kazmayı elinden bırakır bırakmaz, Vidok kazmayı alır, Segestün'e:

– Eğer mukavemet edersen, bu kazma ile başını uçururum, der... Önüne düşmesini emreder. Doğru hapishaneye gelirler. Polisler, üzerini taharri ile kuyudan çıkardığı mücevherleri istirdat ve mahkûmiyetine hükmederler.

Vidok yirmi sene bu meraklı ve tehlikeli hayatı yaşamış, Paris'te 20000 mücrimi ele geçirmiştir. Vidok günahla başlayan hayatının sonunda o kadar temiz ve doğru bir adam olmuştu ki kendi yüzünden bir karıncaya bile zarar gelmesine razı olmazdı.

Arslanla Dost Olan Esir

Bundan yüzlerce sene evvel Şimali Afrika'da “Androkıl” namında zavallı bir esir yaşıyordu. Onun efendisi çok meşhur ve zengin fakat aynı zamanda çok sert ve zalim bir adamdı, binaenaleyh Androkıl için esaret son derece ağır geliyordu. Ona yemeği az veriyor, fakat çok iş gördürüyorlardı. Efendinin hoşuna giden herkes ona eziyet ediyor ve ceza veriyordu. Androkıl uzun müddet bu ağır hayata tahammül etti. Fakat en nihayet sabrı tükendi ve kaçmaya karar verdi. O, bu garip diyarda birçok tehlikelere maruz kalacağını biliyordu zira icabında kendisini himaye ve müdafaa edecek dostlardan mahrum bulunuyordu. Tutulduğu takdirde müthiş bir cezaya duçar olacağını da pekâlâ biliyordu. Fakat yaşamakta olduğu (müziç) acı hayata ölümü bile tercih ediyordu. Belki de sağ ve salim denize kadar, oradan da Roma'ya kadar gidebilirse daha iyi efendilerin eline düşebilirdi.

Yüksek semadaki ayın dar altın sahada kaybolmasını bekledi. Gece karanlığında efendisinin konağından sıvıştı. Meydanı geçerek sessiz şehrin haricine çıktı, şehir duvarlarının ötesinde üzüm bağlarıyla geniş yeşil tarlalar uzanıyordu. Gece havası serindi ve Androkıl süratle ilerliyordu. Vakit vakit köpek havlamaları, yolun etrafındaki kulübelere işitilen insan sesleri onu ürkütüyordu. Fakat uzaklara gittikçe, sükûnet hükümferma olmaktaydı. Güneş çıktığı zaman, Androkıl şehirden çok uzak bulunuyordu. Fakat şimdi de başka bir korku, yalnızlık korkusu baş gösteriyordu. Çünkü o, gayrimeskûn, bir sahraya düşmüştü. Burada insandan eser bile yoktu. Önünde vâsi, koyu fakat alçak, dikenli ot sahasından başka bir şey görünmüyordu. Bu sahadan yürüyerek geçmeye karar verdi, fakat sivri dikenler vücudunu müthiş surette tırmaladı. Elbisesini parça parça etti.

Güneş yükseldikçe yükseliyor, gittikçe ortalığı kızdırıyordu. Tek görünen ağaçlar o kadar alçaktı ki gölgeleri bile yoktu, yorgunluktan bitap olan Androkıl'ın istirahat ihtiyacı fevkalade idi.

Bir taraftan da son derece acıkmıştı. Bu gidiş onu muhakkak ölüme götürüyordu. Belki yabancı meyve ve su bulurum ümidiyle biraz daha yürüdü, harareten dudakları birbirine yapışmıştı. Bin müşkülle diken ormanından kurtuldu ve önüne daha fena bir kayalık çıktı. Burada da ne bir insan izi ve ne de bir mesken vardı. Yiyecek bir şeyin bulunmasından da ümidini büsbütün kesti. O derece yorulmuştu ki bir adım bile daha ileriye gidemedi. Bir kayanın dibinde bir karanlık mağara gördü. Burası serin idi. Yorgun vücudunu kumların

Sahife: 119

Sevimli Mecmua

üzerine uzattı ve derin uykuya daldı. Bir müddet sonra müthiş bir ses onu uyandırdı. Korkudan âdeta damarlarındaki kan donmuştu. Bir vahşi hayvanın sesi ona kulağının içinde imiş gibi geliyordu. Biçare adamcağız korku ile yattığı yerden zıpladı. Mağaranın methalinde (kapısında) koyu kırmızı ve iri cüsseli bir arslan duruyordu. Kaçmak mümkün değildi, çünkü arslan kendi vücuduyla mağaranın çıkış yolunu kapatmıştı. Androkıl çivilenmiş yerinde, arslanın hücumunu ve kendisini parça parça etmesini bekledi. Arslan da hareket etmiyordu. O, güya çok acı ve ağrıdan inler gibi hafifçe inledi ve ön ayaklarından birisini uzattı, Androkıl arslanın ayağından cerahat ve kan aktığını gördü. Korkusunu unuttu, yavaşca arslana yaklaştı. Güya adamın

muavenetini rica ediyormuş gibi uzanan ayağı eline aldı ve oraya büyük bir çöp parçasının battığını, şiş ve yaranın da bundan hasıl olduğunu gördü. Androkıl kemaliihtiyat, fakat büyük bir emniyetle çöpü çekip çıkardı. Cerahati çıkarmak için eliyle şişi sıktı. Ağrıdan halas bulan arslan Androkıl'ın ayakları üzerine başını koydu. Nimetşinas köpek gibi kuyruğunu bir taraftan öbür tarafa sallamaya başladı, işte hemen o dakikadan itibaren Androkıl ile arslan dost oldular. Arslan Androkıl'ın yanında bir müddet yattıktan sonra mağaradan çıkıp gitti. Bir zaman sonra ağzında bir keklik olduğu hâlde yine avdet etti, kuşu Androkıl'ın önüne koydu. Açlıktan hemen hemen ölmek üzere olan adamcağız kekliği kızarttı ve yedi.

Akşamüstü arslanı takip ederek bir memba buldu, burada hararetini teskin eyledi.

İşte bu suretle Androkıl ile arslan uzun müddet beraber yaşadılar, gündüz sahrada gezer, gece de mağarada beraber yatarlardı. Mağara kışın sıcak, yazın serin oluyordu.

Nihayet böyle sahrada yalnız yaşamak Androkıl'ın fevkalade canını sıkımaya başladı. O, insan görmek istiyordu. Mamafih şehre gittiği takdirde -kaçak esir diye-müthiş bir cezaya duçar edileceğini de pekâlâ takdir ediyordu. Nihayet latif havalı bir gün mağaradan çıktı, şehrin bulunduğunu tahmin ettiği istikamete doğru yürümeye başladı. Günlerce yoluna devam etti. Fakat bir gün efendilerinden kaçan esirleri aramakta olan askerlerin eline düştü. Askerler Androkıl'ı yakalayıp ellerine kelepçe vurdular ve Roma'ya gönderdiler. Orada onu hapsedtiler.

Androkıl efendisinden kaçmak cürmünü irtikâp eylediğinden dolayı vahşi hayvanlar tarafından parçalanmaya mahkûm edildi.

Bu işin, ilk bayramda Roma'nın büyük "Sirk"inde şenlik makamında icrası takarrür etti. Muayyen olan gün geldi, Androkıl'ı

Mağaranın methalinde koyu sarı, iri cüsseli bir arslan duruyordu. Kaçmak mümkün değildi, arslanın ayağı şişmişti.

zindandan çıkardılar, ona kısa ve eski bir entari giydirdiler. Eline de kendini müdafaa etmek için ufak bir çakı verdiler. Fakat günlerce aç ve susuz bırakılmış olan müthiş bir arslana karşı mücadelede kurtuluş ümidi hiç yoktu. Androkıl sahneye çıktığı

zaman binlerce seyircinin uğuldayan sesleri arasından yer altındaki demir kafeste korkunç hayvanın kükremesini işitti.

Bütün seyirciler birdenbire sükût ettiler. Çünkü Androkıl ile çarpışacak olan arslanı kafes ile beraber sahneye çıkarmışlardı. Yırtıcı hayvan insana dehşet verici kükremesiyle kafesten fırladı ve bir zıplayışta korkusundan titremekte ve son dakikalarını yaşamakta olan adamın yanına geldi ve durdu.

Arslan bir şey düşünür gibi oldu. Yavaş yavaş Androkıl'ı yaklaştı, onun elini yalamaya, kuyruğunu sallamaya, büyük bir köpek gibi yaltaklanmaya, Androkıl'ı de arslanı okşamaya başladı, çünkü o, bu arslanın uzun müddet mağarada dost olarak beraber yaşamış olduğu arslan olduğunu anlamıştı.

Androkıl'ın vahşi hayvan tarafından parça parça edilerek yendiğini seyretmek ve bundan zevk almak için toplanmış olan binlerce seyirci, yırtıcı arslanla insanın bu suretle iki ahbap gibi karşılaşmalarına hayret ettiler. Seyirciler arasında, locasında oturan imparator Androkıl'ı huzuruna getirtti ve başından geçen şayan-ı hayret macerayı anlatmasını emretti. İmparator Androkıl'ı dinledikten sonra pek müteessir oldu ve ona para ihsan etti. Bundan sonra serbest olmasını emretti.

İşte bundan sonra Androkıl Roma sokaklarında kendi sadık arslanıyla beraber gezerken Romalılar ona işaret ederek “İşte bu arslan bu adamın misafiridir, bu adam da arslanın doktorudur” derlerdi.

Bayezit İlk Erkek Mektebi Müdürü

Nurullah

Sevimli Mecmua

Sahife: 120

Biraz da Gülelim ve Eğlenelim

– Lamia ve kardeşleri bir gün pencereye çıkmışlar, sokağa bakıyorlardı. O sırada kasabın çırağı et getirdi. Kapıyı çaldı. Çocuklar onu görünce derhâl saklandılar.

2– Çocuk kapının açılmasını beklerken bizim yaramazlar yavaşça tepsi üzerinden eti aldılar, yerine evin küçük ve sevimli köpeğini yerleştirdiler.

3– Kasabın ırağı yerde bulduğu bir ocuk gazetesinin gülünç resimlerine o kadar dalmıştı ki yaramazların ona yaptıkları oyunu anlamadı.

4– Fakat kapı açılıp da hizmetçiye eti de vermek isteyince tabağın içine köpek düştü. Bizimkiler kahkahayı salıverdiler. Hizmetçi de ırac da şaşırdılar.

Sıfat Mektubu

Her zaman bahçelerde oynanamaz. Bazen odada soba yanında da oynamak istersiniz. İşte size gayet eğlenceli bir oyun. Bu oyunu istediğiniz kadar çok çocukla oynayabilirsiniz. Bu oyun için yalnız bir miktar kğıtle birkaç kurşun kalemine ihtiyaç vardır. Kğıtlarınız, kalemlerinizi hazır olduktan sonra içinizden biri bir mektup yazar, fakat bu mektubun sıfat olan kelimelerini açık bırakır. Mesela:

“ ” Kardeşim

Bayram bu sene hepimizi ... buldu. Bu ... havalarda seninle beraber kırlarda gezmeyi ne kadar isterdim. Sen şimdi kim bilir o ... ayırılarda o ... arkadaşlarınla ne ... günler geçiriyorsun. Kuzuları ... melemelerine, köy hayatında o ... letafetine hasret kaldım. İnşallah gelecek sene ben de sizi o ... hayatınıza iştirak edebilirim. Bu ... bayramını tebrik ile o ... gözlerinden öperim, kardeşim.

Bu mektubun açık kalan sıfat yerlerini siz doldurursunuz. Fakat mektubu katiyen arkadaşlarınız görmemeli. Mektubu yazan sıra ile karşısına dizilenlere birer birer sormalı. Hepsisi sıra ile bir çift bulmalı, mektup muharriri bu kelimeleri boş yerlere doldurmalı. Mektup dolduktan sonra okumalı. Hepinizin müştereken yazacağınız mektubu bir tecrübe ediniz, ne nefis bir eser olur. Bu bir nutuk, bir makale de olabilir. Yalnız mevzunun oyuncular tarafından bilinmemesi matluptur.

Tahta kırıldı! Demek artık sallanamayacağız.

Ah! Bir çare bulsak.

Babacığım! Yerdeki şu deliğe kalemim düştü çıkaramıyoruz!

Oh... Yaşadık sallanıyoruz!..

Sizi yaramazlar sizi! Ben size gösteririm.

Selma'nın Yastığı

Muharriri: Ercüment Ekrem

Aranızda küçük kızlar var mı, bakayım? Bir, iki, üç... Oh! Çok iyi? Zira, beni annelerle babalar dinlemiş, faydası yok! Başıma gelenleri kendim gibi küçük kızlara anlatmalıyım. Ancak onlar acır.

Dün, yedi yaşına bastım. Siz de bilirsiniz ki, yedi yaşına basan bir kız çocuk, artık küçük hanım sayılır. Eskiden on yaşına kadar beklerlermiş. Fakat biz şimdi daha çabuk akıllanıyoruz... Çünkü yirminci asrın çocuklarıyız. Anlaşıldı mı?

Ne diyordum?.. Ha... Evet! Dün sabah yatakta gözlerimi açar açmaz kendi kendimle ahdedtim: Artık öyle körü körüne her emre itaat etmeyeceğim. Yedi yaşında koskocaman bir insan biraz da kendi istediğini yapar, değil mi?

Derken, annem odama girdi. Her vakitki gibi bana sarılıp öptü. Sonra da ne dese beğenirsiniz?

– Haydi, bebek dedi, kalk! Mektebe geç kalma!

Yedi yaşında bir adama: “Bebek!” denir mi? Tepem attı. Yorganın altına daha fazla sokuldum:

– Hayır! dedim, ne kalkarım ne de mektebe giderim.

Annem yüzüme bir bakış baktı! Görmeli idiniz. Lakin arası çok geçmedi. Babam, kocaman bıyıklarını bura bura içeriye girdi:

– Ne imiş, bakayım?

diyerek beni kolumdan çektiği gibi yataktan dışarıya çıkardı. Bağırđım. Çağırđım. Tepindim. Nafile. Zorla yüzümü gözümü temizlediler. Zorla giydirdiler. Sürükleye sürükleye mektebe götürdüler.

Hiddetimden ne yapacağımı bilmiyordum. Herhâlde bir intikam almak da lazımdı. Ben de ne yaptım? Tam teneffüs için bahçeye çıktığımız vakit, usulcacık

kaçtım. Babam da o aralık yazıhanesinden eve dönüyormuş. Bana sokakta rast gelmez mi?

– Eh dedim, Selma! Dayağın tuzlusunu, biberlisini şimdi yiyeceksin!

Hayır. Ağzını bile açmadı. Sade, eve gider gitmez, haydi hapse!.. Diz çöküp de af dileyinceye kadar. Yedi yaşında da af dilenir mi imiş? Beni çocuk sandılar zahir!

Öğle vakti kapıdan bir dilim ekmekle bir bardak su uzattılar. Bir tekme ile suyu devirdim. Ekmeği de fırlattım. Sonra hırısından ağlamaya, tepinmeye başladım.

Yok valla fena bir kız değilim! Hem bu ilk defa başıma geldi. Lakin tam altı senedir ki itaat ediyordum. İnsaf artık değil mi ya?

Kilitli kapının arkasından annem bana nasihat veriyordu:

– Bağırma, Selma. Sesin kısılacak. Af talep et. Seni çıkarayım!

Af talep etmek mi? Asla. Bütün ömrümü zindanda geçiririm de yine tenezzül etmem!

Nihayet akşam oldu. Ortalık karardı. Babam, içinde mahpus olduğum yükün kapısını araladı. Bana bir yastık ile bir de yorgan uzattı. Fena olmadım dersem yalan! Ben geceleri yapıyınız, karanlıkta çok korkarım. Lakin yine yalvarmadım. Yalnız, yattıktan sonra kapının tekrar üzerime kilitlendiğini ve ayak seslerinin uzaklaştığını görünce daha fazla haykırmaya, duvarlara yumruk vurmaya başladım. O kadar ki artık yorgun düştüm. Gözlerim de kendi kendine kapandı.

Derken, bir ağlama duydum. Hafif, tatlı bir ses, kulağımın dibinde bana hitap etti:

–Selma, Selma.

Hemen kalktım. Heyecanla sordum.

– Kim o beni çağırın?

Aynı ses cevap verdi:

– Benim. Ben, senin yastığın, Selma. Her gece uslu uslu, başcağzını üzerime yaslayıp da uyuduğun zaman ben ne kadar bahtiyardım. Şimdi yaramaz oldun. Ben

de çok zavallıyım. Beni hiddetli ellerinle mıncıklıyor, isyan gözyaşlarıyla ıslatıp, yakıyorsun. Ne kadar bedbahtım. Artık senin tatlı rüyalarına şahit olmayacağım.

Bunu işitince korkum büsbütün arttı. Dişlerim birbirine çarpıyor, vücudum titriyordu.

– Yastık konuşur mu hiç, diye bağırdım.

O zaman, birdenbire yükün içi aydınlandı. Güzel yüzlü, altın gibi sarı saçlı bir genç kız mahzun mahzun üzerime doğru eğildi:

– Sana hitap eden ben idim, Selma!

dedi, ben, annenin ruhuyum. Sen uslu iken çok bahtiyardım. Daima yüzüm gülerdi. Bak şimdi beni nasıl ağlatıyorsun!

Gözlerinden de inci gibi yaşlar dökülüyordu. Bende de artık hiç korku kalmamıştı. Gözlerimi açtım...

O güzel kız kaybolmuştu. Fakat onun yerinde anneciğim vardı. Elinde bir küçük lamba tutmuş, nemli gözleriyle bana bakıyordu.

Hıçkırığa hıçkırığa ağlamaya başladım. Aynı zamanda iki kollarımı onun boynuna doladım ve:

– Anneciğim güzel anneciğim, diye haykırdım. Artık hiç seni üzmeyeceğim. Senin için... Senin ruhun için... Cici anneciğim. Beni affet!

Sahife: 123

Sevimli Mecmua

Resimli Masal

Sarı Cüce

Güner Sultan, zamanının en güzel kızıydı. Her memlekette padişahlar, seraskerler, kumandanlar bu kızın uzaktan işittikleri güzelliğine âşıktılar. Her yerde onu dünya güzeli diye anarlardı. Cihan padişahları onun için mücadeleye giriştiler, en nihayet müsabakayı kim kazanırsa Güner Sultan'ı onun alması kararlaştırıldı... Bütün meydanlara bin bir dünyadan gelen halk toplandı, kızın âşıkları atlar üstünde geldiler, kimin atı kızın eliyle çizdiği noktaya peşin gelirse kızı o alacaktı. Bu heyecanlı müsabakayı Altın Ülke Padişahı Yıldırım Sultan kazandı.

Artık her tarafta Yıldırım Sultan'la Güner Sultan'ın düğünü için hazırlıklar yapılıyordu. Düğün haftası yaklaştı, fakat Yıldırım Sultan ansızın hasta düştü. Bütün dünyanın doktorları geldiler, hiç kimse onu tedavi etmeye muvaffak olamadı. Güner Sultan'la annesi büyük bir merak içinde idiler. Nihayet Güner Sultan'ın annesi Nergis Adası'nda sihirli bir sarayda bu hastalığın ilacı saklı olduğunu öğrendi. Damadını kurtarmak için bu ilacı getirmeye karar verdi. Fakat bu saray Nergis Adası'nda deniz kenarında imiş, etrafı arslanlarla çevrilmiş, şimdiye kadar hiç kimse bu saraya girmeye muvaffak olamazmış. Sandalla sahile yaklaşan birçok yiğitler daha saraya yaklaşır yaklaşmaz arslanlar tarafından parçalanmış.

Güner Sultan'ın annesi bu saraya gitmeye karar verdikten sonra arslanları memnun edecek başka bir nevi yağlı ekmekler yaptırdı, sepetine yerleştirdi ve yola çıktı. Ayakla gitti, dağ, tepe düz gitti. Nihayet bir yeşil ovaya düştü. Artık yürümek için ayaklarında hiç kuvvet kalmamıştı. Ovanın ortasındaki bir ağacın altına yattı, uyudu. Fakat birdenbire arslanların kükremesini duydu, gözlerini açtı. Derhâl arslanları susturmak için elini ekmek sepetine götürdü. Bir de ne görsün! Ekmeklerin yerinde yeller eser... Zavallı kadın[ın] büyük bir korkuyla kalbi burkuldu. Bu dakikada ağacın üzerinden bir ses geldi:

– Hah, hah!..

Kadın başını kaldırdı, ağacın üzerinde çirkin bir cüce, eline ekmek sepetini almış acı acı gülüyordu.

Kadın arslanların kalbine verdiği korku ile yalvardı:

– Aman cüce, kuzum cüce... Benim ekmeklerimi ver... Sonra arslanlar beni yiyecek...

– Eğer kızını bana karı diye verirsen, ben de senin ekmeklerini veririm.

Kadın bunu kabul etmektense ölmeyi tercih etti. Fakat birdenbire iki arslan karşısına dikilince korkudan yine yalvardı:

– Haydi ekmeklerimi ver, sana kızımı vereceğim...

Bunun üzerine cüce ekmekleri kadına verdi, arslanlar ekmeği yedikten sonra kadına bir zarar vermeden geçmesine müsaade ettiler. Bu ovadan doğru deniz kenarındaki Nergis Sarayı'na geldi. İçeri girdi, Sihirli Sultan'dan sihirli ilacı aldı,

doğru kendi sarayına geldi. Yıldırım Sultan ilacı içer içmez kendine geldi. Fakat kadın büyük bir ızdırap içinde idi. Kızı Sarı Cüce'ye vadetmişti:

– Ben acele eder, kızımı derhâl Yıldırım Sultan'la evlendirirsem Sarı Cüce bir Şey yapamaz...

Düğün tedarikatı için derhâl emir verdi, her Şey hazırlandı, Güner Sultan'la Yıldırım Sultan altın başlı iki güvercin gibi tahtlarına oturdular. Fakat kızın annesi, ya Sarı Cüce çıkar da gelirse korkusuyla sapsarı, düğünün bitmesini bekliyordu. Gelin arabaları Yıldırım Sultan'ın sarayına giderken, kadın, arabacıya mütemadiyen çabuk sürmesini emrediyordu.

Fakat zavallının bütün telaşı boşa gitti. Gelin arabaları Yıldırım Sultan'ın kapısı önünde durunca, kapı önünde biri acı acı:

– Hah, hah...

diye güldü. Kızın annesi arabadan başını çıkardı, bir de ne görsün, Sarı Cüce, sarayın kapısı önünde bağdaş kurmuş beklemiyor mu? Kadının ağzını açmasına meydan vermeden yerinden fırladı. Arabanın içinden Güner Sultan'ı kaptığı gibi havaya uçtu gitti.

Birdenbire ortalığa diğer bir havadis yayıldı. Yıldırım Sultanı da tahtından alıp uurmuşlar... Yıldırım Sultan gözlerini açtığı zaman kendisini Nergis Adası'ndaki Nergis Sarayı'nda, Sihirli Sultan'ın yanında buldu. Sarı Cüce Güner Sultan'ı kaçırmak için Sihirli Sultan'ın yardımını istemiş, ikisi beraberce kızı kaçırmaya gelmişler. Fakat Sihirli Sultan Yıldırım Sultan'ı görünce aklı başından gitmiş, ona açık olmuş, Sarı Cüce Güner Sultan'ı kaçırırken, o da Yıldırım Sultan'ı kaçırmış.

Kadın başını kaldırdı. Ağacın üzerinde çirkin bir cüce acı acı gliiyordu.

Sevimli Mecmua

Sahife: 124

Sihirli Sultan, Yıldırım'ın kalbini kazanmak ve kendini ona sevdirmek için eline ne geldiye yaptı. Nergis Sarayı'nın en güzel döşenmiş odalarını ona verdi. Onun Şerefine sarayda renkli sular akan havuzlar yanında peri kızlarını raks ettirerek türlü türlü eğlenceler tertip etti, fakat Yıldırım Sultan bunların hiçbirine baş çevirmedi. Gece gündüz deniz kenarında gezinir, kederli kederli düşünürdü.

Bir gün deniz kenarında gezerken denizde bir kızın kendine doğru yüzerek geldiğini gördü. Kız sahile yaklaşınca bunun başından beline kadar bir genç kız, belinden aşağısının da balık kuyruğu olduğunu gördü.

Yıldırım Sultan'a yaklaştı:

– Ah padişahım dedi, sen de Güner Sultan da ne talihsiz âşıklersınız. Sarı Cüce onu adanın diğer ucundaki sarayına götürdü, o da senin gibi gece gündüz deniz kenarında gezer ağlar.

Padişah büyük bir sevinçle sordu:

– Deniz kızı beni Güner Sultan'ın yanına götürür müsün?..

– Eğer kuyruğuma oturabilirsen, seni sevgilinin yanına götürürüm.

Padişah deniz kızının kuyruğu üstüne oturdu. Deniz kızı yüzerek karşı sahile geçti, padişahı Sarı Cüce'nin sarayı önüne getirdi. Ayrılacağı zaman padişaha bir elmas kılıç verdi ve dedi ki:

– Güner Sultan'a sahip oluncaya kadar bu silahı elinden bırakma... Eğer Güner Sultan senin olmadan bunu bırakırsan, Güner Sultan'ı ilelebet kaybedersin..

Yıldırım Sultan saraya doğru ilerledi, dört tane uzun boynuzlu yabani geyik üzerine saldırdılar. Genç sultan arkasını çınar ağacına dayadı, elindeki kılıçla dört geyiği de yere serdi.

Sarayın kapısına gelince, Güner Sultan'ı beyaz bürümcek gömlekler içinde beyaz bir zambak gibi başını eğmiş düşünür buldu. Derhâl kendini ayakları önüne attı:

– Ah sultanım! Nihayet sana kavuştum, dedi.

Fakat bu büyük sevinçle kılıcını attı, Güner Sultan'ın boynuna sarıldı.

Meğer Sarı Cüce kapının arkasından Güner Sultan'ın ne yaptığını gözetliyormuş. Yıldırım'ın geldiğini görünce hemen kapıdan fırlar, kılıncı yerden alır ve Güner Sultan'a der ki:

– Sultanım... Artık ikimizden birini intihap etmek zamanı geldi. Ya beni kabul et, âşıkına bir zarar vermeden geldiği yere gitmesine izin vereyim... Ya onu kabul et?.. Böylece onu ikiye böleyim.

Güner Sultan tehlikenin büyük olduğunu anladı.

– Seninle evleneceğim Sarı Cüce... dedi.

Sarı Cüce bunu işitince sevincinden elindeki kılıncı attı, Güner Sultan'ın boynuna sarıldı... Yıldırım Sultan derhâl yerdeki kılıncı aldı, Sarı Cüce'yi ikiye böldü...

Güner Sultan'la sevgilisi çiçekli yollardan kendi saraylarına geldiler, baştan kırk gün kırk gece düğün bayram ettiler... Onlar ermiş muradına biz de erelim muradımıza...

Sihirli El

Bir iğne yastığı ile birkaç beyaz ve birkaç siyah iğne hazırlayınız. Hazırundan birine iğneleri yastığa saptırmasını söyleyiniz. Sonra yastığı avucunuza alınız ve üzerini bir mendil ile örtünüz. Hazırundan birine ne renk iğne istediklerini sorunuz, sonra elinizi mendilin altına sokup istenilen iğneyi çıkarınız. Bunun sırrı çok basittir. Evvelden kolunuzun bir tarafına siyah ve bir tarafına beyaz iğne sokarsınız. İğneyi almak için elinizi mendilin altına sokarken istenilen renk iğneyi kolunuzdan çıkarır ve yastıktan alıyor gibi yaptıktan sonra isteyen zata verirsiniz. Yalnız nerede beyaz, nerede siyah iğne bulunduğunu unutursanız foyanız meydana çıkar.

Bahar

[Bu küçük şiir, resmi görülen küçük karimiz tarafından yazılmıştır.]

İşte geldi de ilkbahar

Canlandı kırlar bayırlar

Lale sümbül menekşeler

Papatyalar, daha neler

* * *

Ağaçlar hep çiçeklenmiş

Gökyüzü ipeklenmiş

Bebeğim de pembe fistan

Giymiş ona bu, yaraşan.

* * *

İster elbette bir demet,

Ben de ona sepet sepet,

Gerçi topladım çok çiçek

Bu işte çektim hayli emek

Erzurum İlk Kız Mektebi 3. sınıf talebesinden 218 numaralı Hidayet

Sahife: 125

Sevimli Mecmua

Kendi Oyunlarımızı ve Kendi Oyuncaklarımızı Kendimiz Yapalım

Hırsızlarla Askerler

Bu oyun gayet basittir. Elinize bir deste iskambil kâğıdı alınız. İçinden dört valeyı ayırıp resimde olduğu gibi karşınızdakilere gösterin ve aşağıdaki hikâyeyi anlatın:

Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde İspanya'da dört tane hırsız varmış, bunlar o kadar çok hırsızlık yaparlarmış ki bir fırka asker bunları takibe çıkmış. Bu dört vale bu dört hırsızdır. Askerlerden kaçmış, saklanmak için bir mağaraya gelmişler. Uykuları gelmiş, fakat uyurlarsa askerlerin baskınından korkuyorlarmış. İçlerinden birini bekçi olarak bırakmaya karar vermişler. Bu dakikada tepedeki kâğıdı yüzü kapalı olarak masanın üzerine bırakınız. İşte bu hırsız bekçi olarak ayırmışlar, ötekiler uykuya varmışlar. Derhâl üç hırsız destenin altına sokunuz ve hikâyenize devam ediniz. Uykuya giderken bekçiye eğer uzaktan bir gölge, bir işaret görürse kendilerini derhâl uyandırmasını tembih etmişler. Gece yarısı, mehtap ağaçların üzerinde parlarken bekçi uzaktan bir tabur askerin gelmekte olduğunu görmüş, derhâl:

– Kalkınız kalkınız, askerler geliyor, diye bağırması. Üç hırsız bir hamlede fırlamışlar. Bunu derken destenin üzerinden birer birer üç valeyı masanın üzerine açınız. Valeler destenin altına konduğu hâlde üstünden nasıl çıktılar? Merak etmeyiniz gayet basit. Oyuna başlamazdan evvel desteden hariç olmak üzere üç vale hazırlayınız. Bunları kolunuzun arasında saklayınız. Hırsızları saklamak için valeleri

destenin altına götürürken süratle kolunuzun arasındakileri destenin üstüne indiriniz. Sonra askerlerin geldiğini işitince hırsız aşağı fırlarken, destenin altındaki üç kâğıdı yine kolunuzun arasına sokunuz. Bütün maharet süratinize bağlıdır.

Keçi Bu Daireden Nasıl Çıkacak

Bu dairenin ortasında bir keçi var. Her nasılsa buraya düşmüş, fakat çıkmak için bir yol bulamıyor. Bu açık hatlardan girip çıkmak gayet kolay görünür. Fakat görüldüğü kadar kolay değildir. Haydi, bütün çizgilerin arasından geçerek keçiye vasıl olabilir miyiz, bir deneyelim. Bu tecrübeyi yapmak için mecmuanızı bozmayınız. Şeffaf bir kâğıt üzerine bu dairenin bir kopyasını alınız. Dairenin aşağısındaki açık yoldan giriniz, kurşun kalemle hiçbir çizgili yolu kaçırmadan keçinin bulunduğu yere kadar geliniz, bakalım...

Sevimli Mecmua

Sahife: 126

İnsanlara En Yakın Hayvanlar

İnsanlara en çok benzeyen hayvanlar maymunlardır. İki ayağı üzerine yürüdüğü, ön ayaklarını kol gibi kullandığı için, bu hayvana, insana en yakın hayvan nazarıyla bakarlar.

Zaten bu hayvanın yüzüne, gözlerindeki bakışa dikkat ederseniz, Afrika çöllerinde tesadüf edilen siyahlarla bunlar arasında pek az fark görülür. İkisinin de burunları yassı, ağızları büyük, dudakları kalın ve alınları basıktır.

Maymunların muhtelif cinsleri vardır: şempanze, orangutan, gorilla gibi. Bunlardan insana en ziyade benzeyenler şempanzelerdir. Şempanzeler birçok hareketlerinde insanlar gibi düşünür, insanlar gibi yaşar, insanlar gibi yatıp kalkarlar. İlk insanlar da, onlar gibi, ağaç kovuklarında yaşar, hayvanlarla mücadele ederek geçinirlerdi. Şempanzeler küçüklüklerinde tıpkı bizim çocuklarımıza benzerler. Fakat büyüyünce konuşamıyor ve insanlardan ayrılıyorlar.

Maymunlardan bazıları kendilerini odunla, taşla müdafaaya muktedirler. Hatta bazılarının taştan ve ağaçtan bazı aletler yaptıkları görülmüştür.

Bilhassa Afrika ormanlarında bulunan maymunlar, insan gibidirler. Aile hâlinde birlikte âdeta aşiret hayatı yaşarlar. Kendilerine göre evleri, teşkilatları, çocukları vardır. Hariçten gelen avcılara karşı kendilerini taşla müdafaa ederler.

Maymunların asıl sevildiği, hürmet edildiği, iyi bakılıp büyütüldüğü yer Hindistan'dır. Hindistan'ın bazı yerlerinde ahali maymunlara tapar, onlara mukaddes hayvan nazarıyla baktıkları için mabetler, hastaneler, evler yapmışlardır. Maymunlar burada temiz, müreffeh, güzel bir hayat yaşarlar. Onların yiyeceğini, içeceğini hep yerli verir. Hastalarına bakar. Ve onların kıllarına bile dokunulmasına müsaade etmezler.

Hindistan'da maymunlarla dost olan bir yerli

Faydalı Sualler

S– Hangi mesleğe intisap etmeliyim?

Kadıköy, Şarık Asım

C– Daha henüz mesleğinizi tayin çağına gelmiş değilsiniz. On bir yaşında verilecek karar herhâlde ileride değişmeye mahkûmdur. Şimdilik malumat-ı umumiyenizi tevsi edecek derecede çalışınız. Mesleğinizi tali mektebin son sınıfında düşünürsünüz.

S– Köse Kâhya'nın eğlencesinden taşra karileri nasıl istifade edecek?

İzmir, Necat Şevket

C– Sevimli Mecmua taşra karilerini de müstefit edecek bir eğlence tertip edecektir. Taşra karilerimiz mahrum kalmayacaklarına emin olabilirler.

S– Ben bu yaşıma kadar başıma gelen felaket veya saadeti daima evvelden rüyamda gördüm. Her rüyanın nice tecrübe edilmiş bir manası vardır. Fakat bu tecrübe beni üzüyor ve hayatımı zehirliyor. Bu azaptan nasıl kurtulabilirim?

Ayşe Eda

C– Sizin hâliniz bir hastalıktır. Bu hastalığın adı da (Kendi kendine telkin)dir. Siz rüyanızın hakikat olduğuna inandığınız için nefsinizi de onun doğruluğuna kandırıyor ve gördüğünüz felaket veya saadeti bekliyorsunuz. Hâlbuki rüya gündüz yorgunluklarının kafada insicamsız ve intizamsız bir seyrinden ibarettir. Sizin rüyaya attettiğiniz mana doğru değildir. İnsanlar bir vakitler rüya tabir edenlerin tabirlerine inanırlarmış. Fakat siz artık böyle saçma şeylere ehemmiyet vermeyiniz. Rüyalarınızı unutunuz, onlar üzerinde uğraşmayınız. Bir müddet sonra kurtulursunuz.

Muharriri: Cohan Sipeyri

Mütercimi: Sabiha Zekeriya

Haydi

Sevimli Mecmua'nın Romanı

varitti. Bu küçük pencereden nadirenin nihayetine kadar her taraf görülüyordu.

Haydi büyük bir sevinçle bağırdı:

– Ben burada yatacağım dede!.. Burası çok güzel!.. Dede gel gör... Burası ne güzel!..

İhtiyar aşağıdan ağır bir sesle cevap verdi:

– Ben bu evin her köşesini bilirim, görmeye lüzum yok!..

Haydi samanlıkta sevinçle bir taraftan bir tarafa telaşlı telaşlı koşuyor, ellerini çırparak bağıırıyordu:

– Ben yatağımı buraya kendim yapacağım. Haydi, dede sen bana vikaye bir çarşaf ver... Yatağımın üzerine yatmak için bana bir çarşaf lazım.

Dedesi gülümseyerek cevap verdi:

– Pekâlâ, pekâlâ...

Bati adımlarla dolaba yaklaştı, bir müddet çamaşırların arasında aradıktan sonra kendi gömleklerinden birini çekti. Bu büyük bir parça kumaştı ki çarşaf yerine kullanılabilirdi. İhtiyar merdivenden çıkınca yukarıda samanlardan yapılmış küçük bir yatak buldu Haydi samanları birbiri üzerine yığarak mini mini bir yatak yapmıştı, yine samanlardan muntazam bir yastık vücuda getirmişti. Ve yatağın yastığını öyle bir yere koymuştu ki yuvarlak pencere yastığın önüne geliyor ve buradan yatağından kalkmaksızın ta derenin nihayetine kadar her tarafı görebiliyordu.

İhtiyar kapıdan baktı:

– Yatağı çok güzel yapmışsın, dedi... Şimdi çarşaf lazım öyle mi? Bir dakika daha dur...

İhtiyar yerden bir kucak dolusu saman aldı, yatağı kalınlaştırıp üzerine döktü ve yaptı. Çünkü toprağın sertliğini hissetmemek için bunu mümkün mertebe kalın yapmak lazımdı. Yatağı düzelttikten sonra döndü.

– Haydi, çarşafı yay bakalım, dedi.

Kumaş o kadar ağırdı ki Haydi yerinden kaldıramadı. Bu gayet ağır bir kendirdi. İkiisi beraber çarşafı yatağın üzerine yaydılar. Kumaşın kalın olması, samanların kumaşı delip Haydi’yi rahatsız etmemesi için çok iyi bir şeydi. Çarşaf yatağın bazı taraflarından sarkıyordu. Haydi uzun gelen yerleri kıvrıyor, yatağın altına sokuyordu. Her tarafını düzletti, artık yatak rahat, güzel ve temiz görünüyordu. Sonra endişeli nazarlarla durdu ve dedesine döndü:

– Bir şey unuttuk dede, dedi

İhtiyar yine kalın sesiyle cevap verdi:

– O nedir bakalım?..

– Battaniye. İnsan yattıktan sonra üzerine battaniye örtünür.

– Ya, öyle mi? Fakat bende battaniye olmadığını hiç düşünmedin değil mi?

Haydi, ihtiyarı müteessir etmemek için:

– Oh, zarar yok, dedi, zaten ehemmiyetli bir şey değil ki! Battaniye yerine üstüme biraz saman alırım.

Çalak bir tavırla saman almak için koşuyordu. Dedesi kolundan tuttu:

– Dur, Haydi...

Sonra kendi yatağına doğru gitti, yatağının altından büyük, ağır bir çanta çıkarıp yere koydu:

– Bu çantanın içindeki samandan daha iyi değil mi?.. dedi.

İhtiyar yerden bir kucak dolusu saman aldı. Yatağı kalınlaştırmak için üzerine döktü ve yaydı.

Sevimli Mecmua

Sahife: 127

Haydi, bütün kuvvetiyle çantayı çekti, onu açmaya çalışıyordu. Küçük, mini mini elleri çantayı yerinden bile oynatamıyordu. Nihayet dedesinin yardımıyla battaniyeyi çıkardı, yatağının üstüne açtılar.

Artık yatak heyet-i umumiyesiyle temiz ve rahat görünüyordu Haydi hayretle yeni yatağına baktı:

– Bu çok güzel bir battaniye, dedi. Yatağım ne sevimli, ne mini mini oldu. Artık gece olsa da içine yatsam!..

Haydi yatağına âdeta hasret çekiyordu. İhtiyar:

– Zannederim, yatmazdan evvel bir şeyler yemek lazım... Ne dersin küçük?..

Haydi yatağın verdiği zevk ve neşe içinde açlığını unutmuştı. Fakat şimdi kendisine yemek hazırlanınca, midesinde büyük bir açlık duydu. Sabah erken bir ekmekle hafif bir fincan kahveden başka uzun gün bir şey yiyememişti. Bu hafif kahvaltıdan sonra bu büyük seyahati yayan yapmıştı.

İhtiyar samimi bir sesle:

– Değil mi anlaştık küçük, haydi şimdi aşağı gidelim.

İkisi de merdivenden indiler. Haydi bir kuş gibi koşuyordu. İhtiyar, ocağın yanına gitti, zincirde asılı olan büyük kazanın altından bir küçük tencere aldı. Üç ayaklı bir tahta sandalye üzerine ocağın önüne oturdu, ateşi yaktı.

Tencere içindeki süt kaynamaya başlayınca ihtiyar büyük bir maşa üstünde bir parça peynir kızarttı, peynir nar gibi kızarıncaya kadar mütemadiyen altını üstünü çevirdi.

Haydi büyük bir dikkatle dedesinin ne yaptığını takip ediyordu. Ansızın aklına yeni bir fikir geldi, hemen fırladı, doğru dolaba koştu. İhtiyar, peyniri pişirdiği müddetçe Haydi'nin oda içinde aşağı yukarı gidip geldiğinin farkına varıyor, fakat ne yaptığını görmüyordu. Peyniri sofraya getirdiği zaman, Haydi her şeyi itina ile hazırlamış, sofraya iki tabak, iki bıçak ve çatal, ekmeğ, bardak her şeyi dizmişti. Haydi çamaşırlarını dolaba korken bunları görmüş, yemek zamanı bunların kullanılacağını düşünmüştü. İhtiyar peyniri ekmeğinin üzerine koydu, elindeki çaydanlığı da masanın üzerine bıraktı ve ilave etti:

– Aferin Haydi, yapılacak işleri böyle kendi kendine düşünüp yapmak çok iyi bir şey... Aferin kızım... Lakin burada bazı eksikler var.

Haydi masa üzerinde çaydanlığın savurduğu dumanları görünce derhâl dolaba koştu. Lakin orada küçük bir sütlükten başka bir şey bulamadı. Haydi bunun kâfi

gelmeyeceğini düşünürken tabakların arkasında iki tane çay fincanı gördü. Derhâl sofranın eksiklerini aldı, elindeki fincanları ve sütlüğü masanın üzerine bıraktı.

İhtiyar memnun bir çehre ile ilave etti:

– Çok güzel Haydi. Sen kendi kendine iş görmesini biliyorsun. Şimdi sen nereye oturacaksın bakalım?..

Meydanda yalnız bir sandalye vardı, ona da ihtiyar oturdu. Haydi bu sual üzerine derhâl anladı, bir ok gibi ocağın yanına koştu. Üç ayaklı tahta sandalyeyi masaya getirdi ve üzerine oturdu.

Dedesi yine mütehayyir bir çehre ile:

– Âlâ, bu yer sana kâfi!.. Yalnız biraz alçak. Benimkini sana versem, o zaman masa alçakta kalır, yetişemezsin... Şimdi böylece yiyelim de sonra bakarız...

İhtiyar sütlükten Haydi'nin fincanını doldurdu, kendi sandalyesi üstüne koydu. Sandalyeyi Haydi'nin önüne çekip ona göre bir masa yaptı. Bu suretle Haydi de kendine göre bir masaya sahip olmuştu. Kendi de masanın kenarına oturdu, bir dilim ekmek üzerine bir parça peynir sürdükten sonra Haydi'ye uzattı:

– Şimdi artık yiyebilirsin, dedi. Ve kendi de yemeğe başladı. Haydi süt fincanını kaldırdı, durmaksızın sonuna kadar içti. Bu uzun seyahatin hararetini birden teskin ediyordu. Bitirdikten sonra geniş bir nefes aldı ve fincanı yere bıraktı.

İhtiyar, Haydi'nin iştiha ile içtiğini seyretmişti:

– Sütü sever misin Haydi?.. dedi.

– Şimdiye kadar hiç bu kadar lezzetli süt içmemiştim, dedi.

–Mabadi gelecek nüshamızda–

Ebussuut Caddesi: “Marifet” Matbaası

Müdür-i Mesul: M. Zekeriya

Sevimli Mecmua Bilmece Kuponu: 3

Sevimli Mecmua Bilmece Kuponu: 4

Her Nüshada Karilerimize Beş Lira Veriyoruz, Acaba Sizin Fotoğrafınız Var mı?

Her nüshamızda beş çocuğun resmini neşredeceğiz. Resim sahiplerini tanımıyoruz. Fotoğrafçımız sokakta veya mektepten çıkarken tesadüf ettiği çocukların resimlerini alıyor. Fotoğrafçımız yalnız İstanbul'da değil Türkiye'nin her tarafını dolaşüyor. Sizi her yerde görebilir. Bu sebeple her nüshada fotoğrafınız çıkabilir. Sokakta fotoğrafçımızın tesadüfünü beklemek istemeyen çocuklar fotoğraflarını doğrudan doğruya idarehanemize gönderebilirler.

Elimize geçen fotoğraflardan her nüsha beş tane neşrediyoruz. Fotoğrafları intişar eden kimseler idarehanemize müracaat edip birer lira alabilirler. Lirayı almak için ya doğrudan doğruya idarehanemize müracaat edip o fotoğraf sahibi olduğunuzu ispat etmek veyahut posta ile fotoğrafınızı göndermek lazımdır. Eğer evvelce bize fotoğrafınızı göndermiş ve fotoğrafınızın arkasına isim ve adresinizi de yazmışsanız ayrıca müracaata ihtiyaç yoktur. Biz lirayı doğrudan doğruya adresine göndereceğiz.

Yukarıda fotoğrafları neşredilen çocuklar idarehanemize müracaat ettikleri takdirde birer lira alabilirler. Müracaat müddeti iki haftadır. İki hafta sonra müracaat edenler haklarını kaybederler.

Şimendifer Vagonlarını Doğru Halledenler Kimlerdir

Karilerimizin cevaplarında isabet edip etmediklerini anlamak için evvelki nüshamızda dercedilen şimendifer vagonlarının ne suretle tebdil edileceğini aşağıya kaydediyoruz.

Evvela, lokomotif asıl hat üzerinde ilerler. Arka arkaya sol tarafından yandaki hatta girerek (B) markalı vagonu köprünün arkasına iter.

Sonra dönüp tekrar asıl hatta iner. Ve sağ tarafından yan hatta girerek (A) vagonunu (B) vagonuna kadar sürükler. Orada iki vagonu birbirine bağlayıp asıl hatta indirir. Sonra (A) vagonunu alıp tekrar geri döner. Sağdan yan hatta geçerek vagonu köprünün altından iter. Sonra tekrar dönüp evvelce yol ortasında bıraktığı (B) vagonunu alır. Sağ taraftan yan yolda getirilecek yere bırakıp döner. Asıl hattı geçerek soldan yan hatta geçer. Köprünün altında bekleyen (A) vagonunu alıp yerine getirir. Bilmeceyi bu tarzda halledenlere aşağıdaki mükâfatlar verilmiştir:

Birinci: Eyüp Sultan civarında Otakçılarda Fethi Çelebi Mahallesi'nde Binbaşı Hüseyin Hüsni Bey'in mahdumu Muhammet İhsan: (Bir şimendifer).

Süleyman Bahri

Emine Emin

Sevimli Mecmua

On beş günde bir perşembe günleri çıkar. Türkiye'nin yegâne çocuk mecmuasıdır. Fiyatı 10 kuruştur. Senelik abonesi 250, altı aylığı 130, üç aylığı 75 kuruştur. Ecnebi memleketler için senelik abonesi 400, altı aylığı 200 kuruştur. *Resimli Ay* veya *Resimli Hafta* ile birlikte bir sene abone olanlara 50 kuruş tenzilat yapılır. İdarehanesi İstanbul'da Suudi Kütüphanesidir.

İkinci: Ankara'da Nakşibendi Kız Mektebi dördüncü sınıftan 414 Şadiye: (Bir motorlu makine).

Üçüncü: Beşiktaş'ta Sinan Paşa Mektebi talebesinden 198 Süleyman Bahri: (Sevimli Mecmua'nın altı aylık abonesi).

4- Bursa 1. Erkek Lisesi 6. sınıfından 31 numaralı Osman Nuri: (Sevimli Mecmua'nın altı aylık abonesi).

5- Göztepe'de Yenyol'da 9 numaralı köşkte Şişli Terakki Lisesi talebatından Füzuran Hanım: (Sevimli Mecmua'nın altı aylık abonesi).

6- Denizli İlk Erkek Mektebi 3. sınıfından 14 Ahmet İlhan: Çikolata.

7- Adana Lisesi 6. sınıfından 106 S. Şevket: Çikolata.

8- Kastamonu Orta Mektebi 4. sınıftan Bedia Ethem: Çikolata.

9- Aydın'da Güzelhisar Mektebi talebesinden 364 Ali Haydar: Çikolata.

10- 1. Erkek Lisesi 1. sınıftan 176 Ziyaattin: Çikolata.

Kitap Kazananlar

11- Sirkeci'de Ali Şevket Nakliyat Ambarı Müdürü Şevki Bey'in mahdumu Haluk Şevki: Bir kitap.

12- İzmir Keçeciler Musevi Mektebi talebesinden Muhammet İhsan.

13- İçerenköy İlk Mektebi 3. sınıfından Emin Fikri.

14– Edirne Erkek Muallim Mektebi 44 Muhittin.

15– Erenköy Enver Paşa Lisesi leyli talebelerinden Emin Avni.

17– Şehzadebaşı’nda Hoşkadem Mahallesi’nde Doktor Necmettin Arif Bey’in kızı Nermin Arif.

18– Kastamonu’da Cumhuriyet Mektebi’nden 185 Necdet.

19– Kadıköy Talimhane Meydanı Feridiye Sokağı’nda 44’te Arif Bey’in mahdumu Hakkı Kemalettin.

20– Heybeliada’da Orhan Gazi Mektebi arkasında Eski Hamam Sokağı’nda Camcı Şiko’nun hanesinde Ertuğrul.

22– İzmir Şehit Fethi Bey Numune Mektebi muallimlerinden İsmail Hilmi Efendi mahdumu Kemal.

23– Uşak Orta Mektebi talebesinden 150 Muhammet Ruhi.

24– Konya Mekteb-i Sanayi 26 Enver Naşit.

25– Hasköy Halıcıoğlu’nda Hoca İshak Numune Mektebi 519 Hadi Yusuf.

Çocuklar Sevimli Mecmua’ya Abone Olunuz

Türkiye’de şimdiye kadar Sevimli Mecmua kadar güzel ve sevimli bir mecmua çıkmamıştır. Okuduktan sonra mecmuayı beğendinizse arkadaşlarınıza tavsiye ediniz. Mecmuamız büyüyüp güzelleştikçe size daha faydalı olmaya çalışacaktır.

Sevimli Mecmua’nın altı aylık abonesi 130, seneliği 250 kuruştur. Ecnebi memleketler için 300 kuruştur. Abone olunuz, gazetenizi muntazam okuyunuz.

Sevimli Mecmua

Resimli Yıl

Türkiye’de ilk defa neşredilen almanaktır. 200 sahife, 500 resim yüzü müteceviz yazı içinde herkesin istifade edebileceği mütenevvi malumat vardır.

Fiyatı (1) Liradır.

9. SEVİMLİ MECMUA, C:1 Nu. 9

SEVİMLİ MECMUA

Numara: 9

Fiyatı 10 kuruştur

Marifet Matbaası

Müsabaka Sahifemiz

Kurbağa Bardakları Nasıl Atlıyor?

6 Numaralı Bilmece

Bahçelerde çilek toplamaya giderken sazlıkların arasında sıçrayan kurbağaları görmüşsünüzdür. Ne süratle atlarlar. Şimdi bu bilmeceye nasıl atladıklarını bulunuz bakalım. Bu resimde gösterildiği gibi 64 tane bardak bir masanın üzerine murabba şeklinde dizilmiştir. Her sırada sekiz tane bardak var. Sekiz tane bardağın üzerinde sekiz kurbağa oturuyor. Bu kurbağalardan üçü, üzerinde kurbağa oturmeyen diğer bardaklara atlamak istiyorlar. Yalnız atlayacakları bardağın ne altında, ne üstünde, ne sağ yanında, ne sol yanında kurbağa olmaması lazım. Hiçbiri ne üzerinde kurbağa oturan bardağın üstüne atlayabilir, ne de altında veya üstünde kurbağa bulunan bardaklara atlayabilir. Birçok boş bardak olduğu için bunlara bir yer bulmak kolay gibi görünür, fakat unutmamalısınız ki bir sırada iki kurbağa oturamaz. Bu kurbağaları nasıl atlatmalı?..

Bu Resmi Büyütüp Gönderiniz.

Küçük karilerimiz şimdiye kadar yaptığımız müsabakalar içinde en ziyade resim yapmayı sevdiler. Bu sebeple bu nüshamızda yeni bir resim koyuyoruz. Yukarıda gördüğünüz çocuğu orada gösterilen tarzda büyütüp gönderiniz. Resmi ne kadar büyütürseniz o kadar makbuldür. Boyayabilerseniz daha iyi.

Bu resmi en güzel boyayanlardan 25 kişiye şu mükâfatlar verilecektir: Birinciye bir kol saati, ikinciye bir kutu güzel yağlı boya, üçüncüye (Sevimli Mecmua'nın altı aylık abonesi), dördüncüden onuncuya kadar şeker veyahut çikolata, onuncudan yirmi beşinciye kadar birer kitap verilecektir.

Bu resimler 15 Mayıs tarihine kadar elimizde bulunmak lazımdır. Bu resim bayram için size güzel bir eğlence olabilir. Cevabınızın içine ve zarfın üzerine isim ve adresleri açıkça yazınız, bilmece kuponunu raptetmeyi unutmayınız.

1, 2, 3 Numaralı Bilmece

Sevimli Mecmua

On beş günde bir perşembe günleri çıkar. Türkiye'nin yegâne çocuk mecmuasıdır. Fiyatı 10 kuruştur. Senelik abonesi 250, altı aylığı 130, üç aylığı 75 kuruştur. Ecnebi memleketler için senelik abonesi 400, altı aylığı 200 kuruştur. *Resimli Ay* veya *Resimli Hafta* ile birlikte bir sene abone olanlara 50 kuruş tenzilat yapılır. İdarehanesi İstanbul'da Suudi Kütüphanesidir.

Muharriri: Sabiha Zekeriya

Sevimli Mecmua

Sahibi: M. Zekeriya

Cilt: 1

23 Nisan Perşembe – 1341

Numara: 9

Ali'nin Bayramı

Çocukların derdini en iyi çocuklar anlar... Ne vakit çatik çehreli, mahzun bakışlı bir çocuk görsem kalbime beni için için yiyen bir acı çöker...

Mektepte arkadaşlarım benimle “Köse Kâhya” diye alay ederlerdi... Evet, ben de onun gibi cami kapılarına dizilen, tramvay istasyonlarında bacaklarımız arasında dolaşan dilenci çocuklarına herkesten fazla alakadar olurum.

Bir sabah bayram topu atılırken yatağımdan fırladım... Babam camiye gitmek için hazırlanıyordu. Zaten daha gecedен elbiselerimi yatağımın yanına hazırlamış, yeni ayakkabılarımı karyolanın altına, yeni bastonumu duvardaki askıya asmış, sabah oluncaya kadar üç defa sabah diye uyanmıştım... Topu işitince hemen yatağımdan fırladım, giyindim, yemeğimi yedim, babamla beraber camiye gitmek üzere çıktım. Yeni caminin önünde iyice bir kalabalık vardı... Dilenci çocuklar, etrafımızı sarmış... Mübarek bayram hürmetine!.. Çocuğunuzun başı için... diye mırıldayarak topluyorlardı. Babam cebinden çıkardığı yuvarlak bir kuruşu, yırtık pantolonlu, çıplak ayaklı bir çocuğun avcuna bıraktı... Çocuğun mahzun çehresinde bir tebessüm uçu... Ben bir yeni elbiseme bir de onun yırtık pırtık esvaplarına baktım:

– Bu para ile ne yapacaksın, dedim...

- Mahzun nazarlarını eğdi:
- Fatih'teki salıncaklara bineceğim... dedi.
- Karnın aç değil mi?..
- Aç ama, çocuklar sallanırken, benim de canım istiyor...
- Senin adın ne?..
- Ali...

Babam önde bağırıyor, haydi, Fikret çabuk ol diyordu...

Benim Ali ile biraz daha konuşmaya ihtiyacım vardı.

- Sen nerede oturuyorsun, dedim.
- Burada, caminin önündeki bu sahanlıkta yatarım...
- Annen baban yok mu?..
- Hiç kimsem yok...
- Buralara nasıl geldin?..

Ali hikâyesine başlıyorken babam tekrar bağırdı. Artık durmak kabil değildi. Bir türlü Ali'den de ayrılamıyordum. O da vaziyetimi anladı, sen içeri gir, ben yine burada dileneceğim, çıkarken beni bulursun, sana hikâyemi anlatırım... dedi.

Babamla camiye girdim... Namazı kıldık, ben bir dakika evvel çıkıp Ali'nin hikâyesini dinlemek için sabırsızlanıyordum. Babam eski bir dostuna rast geldi. Ağır ağır hem konuşuyorlar, hem yürüyorlardı. Benim artık beklemek için sabrım kalmamıştı.

*Dilenci çocuklar etrafımızı sarmış, mübarek bayram hürmetine para
dileniyorlardı.*

Sevimli Mecmua

Sahife: 130

Yavaşça babamın yanından ayrıldım, camiden çıktım, Ali orada hâlâ dileniyordu. Yavaşça yanına yaklaştım.

- Haydi, Ali, hikâyeni anlat, ben geldim... dedim.
- Şimdi herkes camiden çıkıyor, tam kazanacağı zaman...

Elimi cebime götürdüm. Annemin bayramlık verdiği kâğıt paralar cebimde duruyordu, bir tanesini Ali'nin avcuna sıkıştırdım:

– Bundan fazla kazanacak değilsin a... dedim. Babam da arkadaşıyla uzakta mühim bir şeyler konuşuyordu... Ali, yavaşça oturdu, ben ayakta hikâyesini dinliyordum...

– Ben Rumeliliyim dedi. İstanbul'a geleli çok olmadı... Orada güzel evimiz, bağımız, her şeyimiz vardı. Bir gün bilmem neden annem babam, kalktılar, eşyalarımızı topladılar, haydi gidiyoruz, dediler. Gâvur bizi orada tutmuyormuş. Heybelerimizi arkamıza aldık, babam çobandı, kendine de bana da güzel deriden çarıklar yaptı, üzerime kalın bir kebe örttü... Suyumuzu, ekmeğimizi heybemizi doldurduk, yola çıktık. Büyük bir memlekete geldik, oradan bizi vapura bindirdiler... İstanbul'a çıktık, o gün akşama kadar iskelede nereye gideceğimizi bekledik. Artık gece olmuştu. Bir polis geldi. Bizi önüne kattı, kimimizin arkasında yorganı, kimisinin torbası, kadınların sırtında çocukları saatlerce gittik. Ellerim soğuktan donmuş, ayaklarım, hareket edemeyecek bir hâle gelmişti. Soğuk gözlerimden yaşlar akıtıyor, içimden anneme babama kızıyordum. Orada ne güzel yeşil çayırlarımız, güzel sürülerimiz vardı. Beni bu yabancı memlekete niçin getirmişlerdi?.. Şimdi soğuk başıma kadar geçiyordu... Nihayet bizi bir misafirhaneye götürdüler... Orada bize yalnız bir yarım somun veriyorlardı. Otuz kırk kişi bir koğuştaki yerlere açtığımız bohçalar üstünde yatıyorduk. Kıştı, soğuktan, ne ateşimiz, ne de paramız vardı. Babam elindekini hep sarf etti... Soğuktan annem hasta düştü. Bir doktor getirdiler, hasta olmuş dedi, hastaneye kaldırdılar... Muhacirlerin hepsi hastalıktan ölüyordu. Birkaç gün sonra babam da yakalandı, onu da hastaneye götürdüler... Ben ikisinin de arkasından ağladım. Vahşi bakışlı bir polis ağzıma bir tokat vurdu:

– Sus yumurcak, şimdi dişlerini sökerim, dedi...

Sustum, bir daha hiç annemi babamı sormadım... Polis görünce ta uzaklara kaçardım... Beraber geldiğimiz hemşehrilerimiz annemin de babamın da bu fena hastalıktan öldüğünü söylediler... Bu defa gizli gizli ağladım. Polise göstermekten korkuyordum... Belki yine darılırdı... Yanımdakiler, beni teskin ettiler... Hükûmet seni mektebe verir, korkma yalnız kalmazsın, dediler... Beni arayan soran olmadı. Bir gün bizimle gelen muhacirleri başka memlekete götürmek için bir polis geldi. Hiç

kimse beni benimsemiyor, benim çocuğumdur, demiyordu. Kimin yanına gitsem, sen polise git, o seni bir yere yerleştirecek, diyordu. Bu yabancı memlekette bana biraz yakın olan memleketimin adamları hep birden gittiler... Kendimi her zamandan daha fazla öksüz ve kimsesiz hissettim... Şimdi polise gitsem, kim bilir, yine o vahşi çehresiyle yüzüme bir tokat vuracak, yine ötekilerle beraber gitmedin diye bana darılacaktı... Beni hiçbiri istemedi ki... Misafirhaneden çıktım, bu yabancı sokaklarda nereye gideceğimi bilmiyordum. Akşama kadar hem ağladım, hem gezdim... Bu caminin yanına gelmiş, akşam için kendime yatacak bir yer arıyordum. Birçok çocuklar bu bahçede oynuyorlardı. Yanıma yaklaştılar, derdimi sordular, anlattım, hepsi birden niçin korkuyorsun dediler... Bizler hepimiz burada yatarız, sen de bizimle gel... Yalnız kendini polisten sakla, sonra seni döver. Onu biliyordum, zaten daha ağzıma vurduğu tokadın acısını unutmamıştım. O akşam onlarla yattım, ertesi günü onlarla dilendim. Dayanacak bir yere ihtiyacım vardı. Ben de onlar gibi yaşamaya başladım... Bir gün polis hepimizi sokaktan topluyordu. Yavaşça yanına yaklaştım:

– Polis efendi, dedim. Ben iyi bir çocuğum, dilenmek istemiyorum, kimsem yok, beni iyi bir yere götürünüz...

O güldü:

– Onları sen bana anlatma, dedi... Ben seni her zaman görüyorum, arsız dilenci... On para için saatlerce insanın arkasına yapışır da bırakmazsın. Ben kendimi müdafaaya çalıştım... O yine bir tokat vurdu. Ben de bir fırsatla yanından kaçtım... Şimdi polisi nerede görsem bir solukta kaçarım... Hem çocuklar bana diyor ki: Seni mektebe vermezler, verseler bile hocası var dayak atar, mürebbiyesi var azarlar, hademesi var çimdikler, neme lazım burada rahat rahat yaşarsın. Ama, karlı gecelerde soğuktan öleceğim sanıyorum. Bir sıcak oda, bir sıcak çorba hele memleketimdeki o dağlar, çayırlar, kuzular gözümde tütüyor... Ah, o dağlara kavuşsam... Kuzularımı kucaklasam, hiç, hiçbir şey istemem... Ben bu paraları ne yapayım?.. Ben dağlarımı, kuzularımı isterim...

Ali ağlıyordu... Ben de yavaşça ağlamaya başladım, babam arkadaşıyla beraber bize doğru geliyordu, hemen koştum:

– Baba Ali’yi dağına, kuzularına götüremez miyiz?..

– Hangi Ali, hangi kuzular?..

Ona Ali’yi gösterdim, ağlayarak hikâyesini anlattım... babamın gözünde de yaşlar vardı. Bu dakikada göğüsleri rozetli çocuklar “Himaye-i etfal için” iane topluyorlardı. Babam kutuya para atarken bana döndü:

– Bu kutuya para atarsan, Ali dağına ve kuzularına kavuşur dedi...

Dağına ve kuzularına hasret çeken Ali!

Sahife: 131

Sevimli Mecmua

Çiçeklerden Nasıl Koku Yapmalı?

Hepimiz kokunun çiçeklerden yapıldığını biliriz. Bazen kendimiz de yapmaya çalışıyoruz. Bir şişe içine çiçeklerle su koyar, fakat bir müddet sonra bunun mendillerimize koyduğumuz koku olmadığını anlarız. İflasımızın sebebi gayet basittir. Çünkü nasıl yapılacağını, ne usuller takip edileceğini bilmediğimiz için bütün imkânlarımız heba olur. Eğer bunun nasıl yapılacağını, usullerini öğrenirsek, hakiki lavanta yapanlar gibi biz de yapabiliriz.

İlk önce gülden mi, menekşeden mi, hangi çiçekten koku yapacaksak, çiçekleri toplamalı, yalnız çiçeklerin iyi açılmış olmalarına dikkat etmeli. Goncalardan koku çıkarılamaz. Bir de çiçekler tamamıyla kuru olmalıdır. Çiçeklerde rutubet, çiy olmadığına emin olmak için, bir müddet bunları güneşe çıkarıp kurutmak daha doğru olur. Çiçekler kururken biz de koku çıkarmak için icap eden diğer tedarikatı yapmalıyız. Bu iş için bize lazım olan mevaddan biri halis, temiz, en birinci nev’i zeytinyağıdır. Bunu şişeler içinde mayonez yağ diye satarlar, diğer yağlar istimal edilecek olursa kokusunu çıkarmak müşkül olur. Yağı hazırladıktan [sonra]

Sevimli Mecmua

Sahife: 132

bir miktar beyaz, çekirdeksiz pamuk alın. Sonra koku yapmak için küçük bir sırça kavanoz hazırlayınız. Pamukları kavanozun içine girecek hacimde yuvarlak sekiz on parça olarak makasla kesiniz. Pamukları derince bir kap içine koyup üzerine zeytinyağını dökünüz. Yalnız yağın ancak pamukları[n] içeceği miktardan fazla olmamasına dikkat etmeli. Bunları hazırladıktan sonra dışarda kuruyan çiçekleri alınız. Kavanozun içinin tamamıyla temiz olması lazım. Mutfaktan bir avuç tuz

alınız. Bütün bu mevadı yanınıza hazırladıktan sonra koku istihsaline başlayabilirsiniz. İlk önce şişenin dibine bir miktar tuz koyunuz. Bunun üzerine bir miktar çiçek yaprağı diziniz, çiçeklerin üzerine bir sıra yağı yutmuş pamuk koyunuz. Sonra pamuğun üzerine bir miktar tuz, üstüne çiçek yapraklarını, daha üzerine pamuk, bu minval üzere şişe doluncaya kadar devam ediniz. Dolduktan sonra şişenin içine havanın girmesine mâni olmak lazım. Kavanozun kapağını kapayıp etrafını zift veya balmumu ile kapamalı. Bu muameleden sonra şişeyi sıcak bir yere güneşin altına koymalı. Daimi surette güneşte tutulması, geceleri ateş yanına alınması müreccahtır.

On dört gün bu suretle devam etmeli. On dördüncü günü şişenin kapağını açmalı, kokuyu hangi şişeye koyacaksanız üzerine ince bir tenzif açıp pamuğu sıkarak içine dökmeli. Bu koku dışarda gördüğümüz kokuların aynıdır. Pamuğu kavanozdan bir kaşıkla çıkarmalı. Kokuyu şişeye boşalttıktan sonra kapağını kapamalı. Etrafını yine zift veya balmumu ile kapayıp içine hava girmesine mâni olmalı. Bir çiçekten koku yapmasını öğrendikten sonra karışık çiçeklerden de koku çıkarabilirsiniz. Bu hem ucuz, hem dışardaki kokulardan daha güzel olur.

Bu tecrübe sizin için hem faydalı hem eğlendirici olur.

Faydalı Sualler

Maymunlardan Bugün İnsan Oluyor mu?

Bir karimiz soruyor:

Geçen nüshanın Faydalı Sualler sütununda parmaklarımız niçin aynı boyda değildir? sualine verilen cevapta biz insanların bundan çok seneler evvel maymunlar gibi olduğumuz bildiriliyor. Bunu okuyunca hatırıma şu soru geldi: Mademki insanlar maymunlardan gelmiştir. Niçin şimdi insanlardan maymun olmuyor? Yahut anamızdan niçin maymunlar gibi kuyruklu olarak doğmuyoruz?

Nazilli Erkek Mektebi Muhammet Nuri

C- Maymunların birkaç cinsi vardır. Gorilla, orangutan, şempanze gibi. Bunlardan insana en ziyade yakın olan, insan gibi yaşayan maymun şempanzedir. Afrika çöllerinde şempanzeden bir devir ileride insanlar vardır. Bu insanlar maymunluktan henüz çıkmış iptidai ve hayvana benzer insanlardır. İlk insandan

maksat bu istihalenin ilk husul bulduğu devre ait insandır. Yoksa şimdi maymunlar tekâmül ede ede insan olmuyor demek değildir. Analarımızdan kuyruklu olarak doğmayışımızın sebebi ise basittir. Nasıl maymun ilk cetleri olan kurbağalara benzemiyorsa biz de maymunlara benzemiyoruz. Tekâmül ede ede insanlar artık büsbütün başka bir şekle girmişlerdir.

Ağaç Niçin Yukarı Doğru Uzar?

Nebatat yerlerde sürünür. Hâlbuki ağaçlar semaya doğru yükselirler. Size bunun sebebini sorsalar cevap verebilir misiniz? Bunun muhtelif sebepleri vardır. Evvela ağacın dimdik uzayıp büyümesi kendisi için en kolay olan büyümedir. Çünkü yukarı doğru büyürken hiçbir mâniye tesadüf etmez. Sonra ağaç dört tarafından da dal budak salar. Bu dallar onu dimdik tutar.

Çünkü dallar dört tarafında muvazene tesis ederler. Nihayet doğru yükselen ağacın köküne olan yükü daha hafif olur. Hülâsa tabiatın bütün bu sebeplere cevap vermek üzere bulduğu çare ağacı dimdik yukarı doğru boy atmaya sevk eder.

Kamerde İnsan Var mı?

Kamer küremize yakın olduğu için rasathaneler oradaki şeraiti tetkik edebilmişlerdir. Teleskopla Ay'a bakıldığı zaman orada hayat namına bir şey görülüyor. Kamer artık sönmüş bir yıldızdır. Üzerinde nebat veya hayvan namına hiçbir şey yoktur. Bütün sathı volkanlı araziye benzer. Ötesinde berisinde evvelce su ile dolu iken kuruyan denizlerin yerleri görünmektedir.

Camide Ses Niçin Kolay İşitilir?

Hiç farkına vardınız mı? Cami içinde bir vaizin, bir hocanın sesi gayet kolaylıkla caminin her tarafından işitilir. Hatta yavaş ses bile gayet kolaylıkla uzaktan anlaşılır. Bunun sebebi camilerde kubbe ve duvarların sesi güzel aksettirecek tarzda yapılmış olmasıdır. Ses dalgaları duvarlara ve kubbeye çarparak tekrar dönüyor ve bu suretle içerde kuvvet ve kesafet peyda ediyor. Camilerde sesin aksetmesi, kolay işitilmesi bundan dolayıdır.

Su İnsanı Atar mı?

Bir söz vardır: Su, yüzmek bilmeyeni üç defa dışarı atarmış. Yani bir adam, kazaen denize düşerse boğulmadan evvel üç defa suyun yüzüne çıkar batarmış. Bu

itikat yanlıştır. İnsanın vücudu sudan hafif olduğu için ilk suya düşen adam birdenbire batmaz. Onun için suya düşen adam ekseriya bir defa yukarı çıkar. Fakat denizde kâfi derecede su yutmuş olursa o vakit suyun içinde kalır, yukarı çıkamaz.

Sahife: 133

Sevimli Mecmua

Kendi Oyunlarımızı ve Kendi Oyuncaklarımızı Kendimiz Yapalım

Kibrit Kutusundan Dolap

Evinizde kendi kendinize eğlenmek için muhtaç olduğunuz oyuncaklarınızı para vermeksizin kendiniz yapar, hem de bu sayede eğlenmiş olursunuz. İşte bu nüshada tarif edeceğimiz oyuncak da sizin için aynı zamanda bir oyun olacak kadar eğlencelidir.

Odanızda ufak tefek eşya gözü koymak için ihtiyacınız olan dolabı kendiniz yapabilirsiniz. Bakınız nasıl: Üç dört kibrit kutusu alınız, yalnız bu kutular aynı boyda olmalıdır. Kutuların üzerindeki renkli kâğıdı ve zımparayı yaş süngerle hafifçe ıslatarak çıkarınız. Sonra kutunun içlerini alıp iki tanesini yan yana getirerek toplu iğne ile birbirine birleştiriniz. Keskin bir bıçakla kutuların uzun kenarlarından birer tarafını çıkarınız. Diğer iki tanesini daha birbirine birleştirdikten sonra bunları birinci resimde görüldüğü üzere, bir araya getiriniz ve dört göz hâlinde iğne ile birbirine raptediniz. Bu suretle dolabın içi hazırlanmış demektir.

İkinci resim

Şimdi kibrit kutularının dişilerini alınız. Birer kenarını kesiniz. Kalan iki kanatlı parçaları iki tarafından bu dört gözün etrafına sarınız. Sonra bu kanatların arka tarafına ve üstüne bir bez yapıştırınız. Bu bez o suretle yapıştırılacaktır ki dolabın ön tarafına düşen kapaklar açık kalacaktır. Arka ve üst taraflar düz bir satıh gibi görünecektir.

Birinci resim

Ön kapakları kopup düşmekten men için ikinci resimde görüldüğü üzere kapakları bezden menteşe ile birleştiriniz. Sonra bunu tedricen kurutunuz. Dolap kapaklarını açtığınız zaman içinde dört çekmeceli bir dolap vücuda gelmiş olacaktır.

Yahut yalnız bir kibrit kutusundan ikinci resimde görüldüğü üzere bir çekmece yapabilirsiniz. Bunu için kibrit kutusunun kenarlarını bir bezle yapıştırınız. Üst kapağını bir bıçakla açınız.

İşte size bir çekmece. Bu oyuncakları tecrübe ediniz. Memnun olacaksınız.

Üçüncü resim

Kâğıttan Yel Değirmeni

Mukavva kâğıdını yukarıdaki resimde görüldüğü tarzda hazırlayıp kesiniz.

Alelade kâğıtla evinizde bu resimde gösterilen yel değirmenini yapabilirsiniz. Bunu yapmak için kâğıtçıdan bir tabaka siyah kâğıt alınız. Bu kâğıdı yukarıdaki resimde görüldüğü tarzda on parçaya kesiniz. Bu parçaları bir mukavva üzerine yapıştırınız. Pencere için ayrı küçük beyaz kâğıt yapıştırınız. Sonra mukavvayı siyah kâğıdın kenarları hizasından kesiniz. İşe size mükemmel bir yel değirmeni. Bu yel değirmenini evinizi, odanızı süslemek için kullanabilirsiniz.

Sevimli Mecmua

Sahife: 134

Resimli Sıhhat Sütunu

Cadının Arabası

Güzel Sıhhat Perisi saçlarını omuzlarına dökmüş, çıplak ayaklarını gölde yıkıyordu. Birden arkasındaki yeşil sazlıkların hışırdadığını duydu. Başını çevirdi. yeşil sazların arasından siyah bir gölgenin geçtiğini gördü. Bu siyah kediydi... Sıhhat Perisi'nin önünde durdu:

– Güzel peri, dedi, sana yine fena bir haber getirdim.

Sıhhat Perisi yumuşak elleriyle kedinin sırtını okşadı:

– Hayır olsun, İrfan kedisi, bu fena haberi nereden aldın?..

– Hiçbir yerden almadım, gözlerimle gördüm. Dün gece şehirde hiç yiyecek bulamamış, biraz etraftaki kedilere gitmişim. Köye varmazdan bir saat kadar evvel, yolum büyük bir ormanlığa düştü. Ağaçların arasından korka korka geçiyor, vahşi bir hayvana rast gelmekten ürküyordum. Gecenin karanlığı arasında ne göreyim?.. Bizim çocukların düşmanı cadı, sekiz tane araba hazırlamış, içine kendi gibi birçok cadıları oturtmuş, her arabaya sekiz beygir koşmuş, hazırlanıyordu. Yavaşça

arabalardan birine atladım, karanlıkta kimse beni görmedi. Bir köşeye gömüldüm. Ne yapacaklarını seyrettim.

Arabalar hazırlandı, cadı elindeki boruyu öttürdü, arabalar olanca süratiyle ilerlediler... Acaba, bu saltanat alayı nereye gidecek diye merak ediyordum. İçlerinden biri gülerek söylüyordu:

– Çocuklar, şehre geldiğimiz zaman hepiniz ellerinizdeki boruları öttürünüz, bu sesleri duyan bütün çocuklar pencereye koşacak, gecenin on birine kadar şehrin sokaklarını gezecek, çocukların uyumalarına meydan bırakmayacağız. Çocukların, sıhhatli, neşeli olması için akşam saat yedide yataklarına girmesi lazım. Biz onları ne kadar geç bırakırsak, onlar o kadar zayıf, hasta olurlar.

O sözünü bitirir bitirmez, hepsi birden düdüklarını öttürdüler:

– Kahrolsun çocuklar, yaşasın çocuklarını geç yatan anneler, diye bağırdılar. Arabalar şehre geldi, düdükları öttürerek saat on ikiye kadar şehrin bütün sokaklarını dolaştık. On ikide yine ormana döndük. Bu akşam saat altıda tekrar buluşmak üzere sözleştiler... Artık her akşam çocukların uykusuna mâni olmak için bu arabalarla gezecekler... Şimdi buna bir çare bulmak için sana geldim. Güzel peri...

– Güzel kedi, buna ancak Köse Kâhya çare bulabilir, dedi. Beni sırtına al, gidip onu bulalım...

Kedi sırtında peri olduğu hâlde, olanca süratiyle koşuyordu. Ormanlardan geçtiler, dağlardan aşağı kaydılar, nihayet düz bir ovaya geldiler. Köse Kâhya yere yatmış bir şey yapıyordu. Sıhhat Perisi yavaşça kolundan tuttu:

– Ne yapıyorsun Köse Kâhya, sana gayet fena bir haber getirdik, dedi.

Köse Kâhya yavaşça kalktı:

Peri, kedinin bir akşam evvelki macerasını anlattı. Köse Kâhya bir dakika durdu, şimdi ne yapacağını düşünüyordu. Güzel peri yavaşça kolunu tuttu:

– Kaybedecek vaktimiz yok, saat altı. Onlar yedide yola çıkacaklar... Haydi çabuk ne yapacaksak yapalım...

Köse Kâhya periyle kediyi oldukları yerde bıraktı, kendi kulübesine doğru ilerledi. Üç tane sihirli balta aldı, tekrar çıktı.

Perinin yanına geldiği zaman onlar sabırsızlıkla bekliyorlar, gitmek için acele ediyorlardı. Peri, kedinin sırtında, Köse Kâhya, otların üzerinden uçarak, cadıların saklandığı ormana giden düz bir yola geldiler. Köse Kâhya baltaların birini kediye, birini Sıhhat Perisi'ne verdi, birini de kendi aldı. Üçü birden arabaların geçeceği yola hendekler, kuyular kazmaya başladılar... Yarım saat içinde bütün yol, hendeklerle dolmuştu... Üçü de işlerini bitirdikten sonra ağaçların arasına girip saklandılar...

Akşam saat yedi olunca, Cehalet Cadısı, arabalarını hazırladı, diğer cadıları arabalara bindirdi, ellerine de düdüklerini verdikten sonra yola koyuldular... Hepsi borularını öttürerek büyük bir neşe ile geliyorlardı. Birden arabanın biri süratle gelirken hendeğin içine yuvarlandı, bir diğeri, bir diğeri onu takip etti. Hepsi böylece derin kuyular içine düşmüşlerdi...

Köse Kâhya, kedi, Sıhhat Perisi muzafferiyetlerinden memnun, kahkahalarla gülüyorlardı. Yavaşça kuyuların yanına yaklaştılar, cadılar, belleri, bacakları kırılmış, içerde feryat ediyorlardı.

Köse Kâhya işini bitirdi, memnun bir çehre ile:

– Artık çocuklar kurtuldu...

Cehalet Cadısı'nı da yerin altına gömdük, dedi...

Kaybedecek vaktimiz yok, saat altı.

Sahife: 135

Sevimli Mecmua

Resimli Hayvan Hikâyesi

Ayı Gölden Nasıl Balık Avladı?

Kışın ortasıydı. Her taraf karla örtülmüş, bütün nehirler, sular donmuştu. Genç bir tilki karların arasından kuyruğunu oynatarak çıktı. Günlerden beri yiyecek hiçbir şey bulmamış, açlıktan fena hâlde muzdaripti. Karla örtülmüş ağaçların arasından bir kar arabası içinde bir adamın arkasında bir balık torbası taşıdığı hâlde geçtiğini gördü. Tilki burnunu uzattı, uzaktan balığın kokusunu koklar gibi oldu. “Aman ne lezzetli balık... Ah keşke bu balıklardan bir iki tanesi ağzıma düşse!..” Yavaşça arabanın arkasına geçti, arabanın bıraktığı izleri takip ediyordu. Köylünün arkasındaki avcı tüfengini, silahını gördü. Eğer arabaya atlasa bunlardan biri ile

öleceği muhakkaktı. Balığın kokusu açlığını bir kat daha artırmış, gözleri açlıktan fırlamıştı. Aklına bir kurnazlık geldi. Olanca süratiyle ağaçların arasına girdi. Son süratle koşarak köylünün geleceği yolun üzerine çıktı. Uzaktan arabanın gelişi duyuluyordu. Yolun üzerine ölü gibi yattı, dilini uzattı, vücudunun hiçbir tarafında hareket yoktu. Gözleri yarım kapalıydı. Köylü süratle geçerken ölü tilkiyi gördü:

– Çarık yapmak için ne güzel deri olur, dedi...

Yerdeki ölü tilkiyi kuyruğundan yakaladı, arabadaki balık torbasının yanına koydu. Araba yavaş yavaş kaydığı müddetçe tilki hiç yerinden oynamadı. Fakat dik bir yere geldiler, araba süratle aşağı kaymaya başladı. Tilki yavaşça ağzını torbanın içine soktu, balıkların en büyüklerinden üç taneyi ağzına aldıktan sonra olanca kuvvetiyle yere, karlar üzerine atıldı. Elindeki avlarla karların arasından kaçarken köylü arkasından ateş ediyordu.

Tilki balıklar ağzında kaçarken bir kurda rast geldi. Kurt son derece vahşi bir nazarla onu süzdü. Gözleri tilkinin ağzındaki balıklara dikilmiş, kudurmuş gibi bakıyordu.

– Tilki kardeş, bu güzel balıkları nerede buldun?.. diye sordu.

Kurt bunları söyler söylemez karların üzerinden atladı, tilkinin yanına geldi. Tilki yavaş yavaş uzaklaşmaya başladı. Zira kurda emniyeti yoktu. Ondan uzaklaşınca geçen vakayı anlattı. Sonra:

– Senin de karnın açsa, git benim gibi yap, dedi ve olanca süratiyle kaçmaya başladı. Kurt tilkinin kendisini atlatmasına fevkalade kızdı. Pençelerini sıkarak dişlerini gıcırdattı. Fakat o da kaç günden beri açtı. Herhâlde bir yiyecek bulmaya şiddetle ihtiyacı vardı. Tilkinin oyununu tecrübe etmeyi kararlaştırdı. Uzaktan yine köylünün geldiğini gördü. O da tıpkı tilki gibi yolun üzerine yattı. Fakat köylü ikinci defa aldanmadı. Yavaşça silahını hazırladı, kurdun yanına yaklaştı... Bir hamlede silahını çekti. Kurt aldığı yaranın acısıyla bağırarak ormanın içine kaçtı. Kurşun kurdun kalbine girmişti. Her tarafta tilkiyi aradı, nihayet vücudu kuvvetsiz düşünce bu faydasız aramadan vazgeçti.

Bu dakikada tilki büyük bir kayanın altında balıklarını yemekle meşguldü. Son balığı ağzına atacağı zaman, lokma ağzından ta kayanın aşağısına düştü. Başını

uzattı, kayanın altında büyük bir ayı oturuyordu. Ayı, balığı görmemişti. Fakat herhâlde kokusunu duyacaktı. Duymazdan evvel ayıyı aldatmanın bir çaresini bulmak lazımdı.

– Ne de büyük pençeleri var, dedi.

Ayı tilkiyi görünce balığın kokusunu duydu:

– Balık kokuyorsun tilki kardeş, balığı nerede buldun?

Tilki bu budala ayıyı aldatmanın ne hoş bir şey olacağını düşündü. Yüksek sesle:

– Gölden bir kıyamet balık çıkardım, dedi. Eğer gölün kenarına gider kuyruğunu suya sokarsan, balıklar gelip kuyruğunu ısırırlar. Sen derhâl kuyruğunu dışarı çek, balıklar üzerinde kalır, sen de afiyetle yersin...

Budala ayı:

– Aman ne güzel plan, diye sevindi. Doğru gölün kenarına koştu. Gölün kenarına oturdu, kuyruğunu suyun içine daldırdı. Balıkların gelmesini bekliyordu. Uzun zaman oturdu, bekledi, bekledi, hiç balık gelmiyordu.

Nihayet bacakları yoruldu, soğuktan kuyruğu da fena hâlde üşüyor, sızlıyordu. Kuyruğunu çekti, çekti, nihayet bir dakika sonra kendisini serbest buldu. Fakat uzun kuyruğu buzların arasında kalmıştı.

Balık avlamak üzere suya soktuğu kuyruğu buz içinde kalmış, ayı kuyruğunu kaybetmişti.

Sevimli Mecmua

Sahife: 136

Biraz da Gülelim ve Eğlenelim

Çocuklar mahallenin yaramazı ve pisboğazı Fehmi'ye bir muziplik yapmayı düşündüler.

Pisboğaz Fehmi tatlıyı çok severdi. Ona tatlıdan bir oyun yapmaya karar verdiler.

Büyük bir kap içinde helva pişirdiler. Helvanın içine bir hokkabaz sakladılar.

Sonra hep birlikte tencereyi aldılar. Alayla, güle oynaya Fehmi'nin önüne getirdiler.

– Fehmi dediler, sana bayramlık helva getirdik. Hem ye, hem dua et.

Fehmi arkadaşlarının bu hareketine memnun oldu. Oh ne güzel, dedi ve derhâl tencereyi önüne koyup yemeye teşebbüs etti. Bayram için ona bundan güzel hediye verilemezdi.

Fakat ilk kaşığı salar salmaz helvanın içinden oyuncak bir yılan gibi fırlayıp Fehmi'nin üzerine atıldı. Fehmi az daha korkudan bayılacaktı.

Bob İle Coni İki Ahbap Çavuşlar

1– Bob bugün hava güzel ne yapsak. Komşudan tavuk mu aşuralım, kıra çıkıp gezelim mi?

2– Ah, Coni ben sana küskünüm. Ben artık seninle hiçbir yere gitmem. Sen benim gönlümü kırdın.

3– Bobi neye küstün? Niçin benden kaçyorsun? Ben sana ne yaptım?

4– Sen komşunun köpeğine göz koymuşsun. Artık seni sevmiyorum. Allaha ısmarladık.

Sahife: 137

Sevimli Mecmua

Bugün av galiba eğlenceli olacak!

Nah... Bak boğa yılanını görüyor musun?

Anneciğim! Korkuyorum!

Ateş!

Pek kocaman bir şey!

Sevimli Mecmua

Sahife: 138

Başka Milletlerin Mesut Çocukları Nasıl Eğleniyorlar?

Bu sahifede gördüğünüz resimler onların mesut hayatlarından bir iki sahneyi tasvirdir.

Başka memleketlerde çocukları büyüklerden daha çok düşünürler. Oralarda memleket çocuklar için şehirlerde hususi oyun mahalli yaptırır. Bu yerlerde her türlü oyunlar bulunur. Çocuklar bu oyun yerlerine gidip bedava oynar, eğlenirler. Hatta fazla olarak hükûmetin veya belediyenin tayin ettiği bir mürebbiye onlara oyun öğretir.

Bu sahifede gördüğünüz resimler bu oyun memleketlerindeki oyunlardan bazılarını gösterir. Yukarıda küçük çocuklar mürebbiyenin idaresi altında oynuyorlar. Ortada salıncakta sallanıyorlar. Aşağıdan sağda dans etmeyi öğreniyorlar. Ortada suret-i mahsusada yaptırılmış bir köprüden kayıyorlar. Solda dimağı idmana yarayan bir oyun oynuyorlar.

Sahife: 139

Sevimli Mecmua

Resimli Masal

Padişahın Bahçesindeki Altın

Evvel zaman içinde, Turan ilinde hüküm süren bir padişahın gayet büyük, etrafı bin bir çeşit çiçeklerle süslü bir bahçesi vardı. Bahçenin ortasında bir ağaç, ağacın üzerinde de altın elmalar vardı. Elmalar tam olduğu zaman her gece bir tanesi ağaçtan kaybolurdu...

Padişah bir gün bunu görünce fena hâlde kızdı. Elmaların muhafazası için her gece bir nöbetçinin ağacı beklemesini emretti. İlk gecesi bahçıvan büyük oğlunu ağacın altına koyup bekletti. Fakat saat on ikiye doğru çocuk uykuya daldı. Ertesi sabah elmadan bir tanesi daha eksildi. Ertesi akşam ikinci çocuğun beklemesi kararlaştırıldı. Gece yarısı o da uyuyakaldı, ertesi sabah elmaların bir tanesi daha eksildi.

Üçüncü akşam en küçük oğlu ağacın altına oturdu. Saat on ikiye çalar çalmaz, yekpare altından bir kuş uçup geldi. Tam elmalardan birini ağaçtan çalarken bahçıvanın çocuğu okunu attı. Ok kuşa hiçbir zarar vermedi, yalnız altın tüylerinden biri düştü ve kuş süratle uçup gitti.

Ertesi sabah altın tüyü padişaha götürdüler. Herkes bu tüyün bütün padişahın hazinesinden daha kıymetli olduğunu tasdik etti. Padişah bunu işitince:

– Yalnız bir tüy benim işime yaramaz, bütün kuşa sahip olmalıyım... dedi.

Bahçivan, kuşu bulmak üzere büyük oğlunu hazırladı, yola çıkardı. Çocuk bir müddet gittikten sonra yolu bir ormana düştü, ormanda bir tilkiye rast geldi. Elindeki okla ona nişan alırken tilki lisana geldi:

– Beni vurma... Bahçivanın oğlu... Sana güzel bir nasihat vereceğim. Senin altın kuşu aramaya gittiğini biliyorum. Sen şimdi bir köye varacaksın. Burada karşılıklı iki han var. Bunlardan birinin görünüşü çok latiftir. Sakın bunun içine girme... Geceyi öteki handa geçir...

Tilki bunu söyler söylemez gözden kayboldu. Çocuk tilkinin sözlerine kulak asmaksızın, doğru güzel görünen hana gitti. Orada kemal-i afiyetle yedi, içti, altın kuşu unuttu.

Sabah oldu, büyük çocuk geri gelmedi. Bahçivan ikinci oğlunu yola çıkardı, aynı hadise onun da başına geldi. Nihayet üçüncü çocuk altın kuşu aramaya çıktı. Ormana gelir gelmez tilkiye rast geldi. Tilki ona da aynı nasihati verdi. Tilkiye teşekkür etti, onu öldürmeye hiç teşebbüs bile etmedi. Tilki:

– Öyleyse sırtıma bin, seni varacağın yere çabuk erİştireyim... dedi.

Çocuk tilkinin sırtına bindi. Tilki o kadar süratle koşuyordu ki, tüyleri âdeta rüzgâr gibi uçuyor, çocuğu üşütüyordu.

Köye geldiler, çocuk doğru harap görünen hana girdi, geceyi orada geçirdi. Ertesi sabah tilki tekrar geldi:

– Doğru bu yoldan git... dedi, sarayın önüne geleceksin. Bu sarayın önünde bir tabur asker uykuya dalmış yatıyorlar... Sen hiç onlara bakma, doğru sarayın içine gir. Sarayın içindeki bütün odaları gez, ta ki, altın kuşun olduğu odaya gelinceye kadar... Altın kuş bir ağaç kafesin içindedir. Bu kafesin üstünde bir altın kafesi var. Sakın kuşu ağaç kafesten çıkarıp altın kafese koyma..."

Tilki tekrar kuyruğunu sallayarak kayboldu. Tilkinin dediği gibi sarayın önüne geldi, içeri girdi, altın kuşun bulunduğu ağaç kafesi buldu. Altın kafes onun üzerinde duruyordu. Padişahın bahçesinden çalınan üç altın elma, altın kafesin içinde duruyordu. Kendi kendine:

– Böyle altın bir kafes dururken bu güzel kuşu bu fena kafeste götürmek yazıktır,

dedi ve kuşu ağaç kafesten çıkardı, altın kafese koydu. Fakat kuş öyle fena bir sesle bağırdı ki, askerler uyandı, çocuğu yakalayıp hapse koydular... Ertesi sabah mahkeme çocuğun idamına hükmetti. Yalnız bir şartla kurtulmasına izin veriyorlardı. Eğer rüzgârdan daha çabuk koşan altın atı o sarayın padişahına getirirse, onu ölümden affedecekler, hem de altın kuşu ona vereceklerdi.

Çocuk tekrar altın atı bulmak üzere yola çıktı. Yolda tekrar tilkiye rast geldi:

– Sözümlü dinlemediğin için başına gelenleri gördün mü?.. Şimdi altın atı nasıl bulacağını söyleyeceğim. Bu yoldan doğru git. Nihayet bir saraya varacaksın. At bu sarayın ahırındadır. Seyis atın yanında uyuyor. Yavaşça atı al, tahta semeri üstüne koy, sakın onun yanında duran altın semeri koymayı deneme...

Çocuk tekrar tilkinin sırtına bindi ve ilerlediler... Her iş yolunda gidiyordu. Çocuk içeri girdi. Seyis elini altın semere dayamış uyuyordu. Çocuk ata baktı:

Çocuk hem atı hem kızı hem kuşu aldı. Doğruca bir ormana gittiler.

Sevimli Mecmua

Sahife: 140

Bu güzel atın üzerine bu tahta semeri koymak çok yazıktır... dedi. Ben altın semeri koyacağım... Eminim ki bu ona daha çok yaraşacak.

Altın semere dokunur dokunmaz, seyis uyandı. O kadar gür bir sesle bağırdı ki, bütün saray bekçileri içeri koştular, çocuğu yakalayıp hapse götürdüler. Ertesi sabah tekrar hâkimin önüne götürdüler, mahkeme ölümüne karar verdi. Yalnız bunlar da bir şart koydular... Eğer Altın Sultan'ı getirirse, hem altın atı, hem altın kuşu kendisine verecekler, hem hayatını kurtaracaklardı. Genç fevkalade meyus olarak tekrar yola çıktı. İhtiyar tilki tekrar göründü:

– Benim sözümlü niçin dinlemedin?..

Fakat daha bir defa sana nasihat edeceğim, dedi.

Doğru bu yoldan git. Akşam bir sarayın önüne geleceksin. Gecenin on ikisinde sultan hamama girer. Kızın yanına yaklaş, yanaklarından öp. Kız seninle beraber gelmeye razı olacak. Sakın altın esvabını beraber almasına müsaade etme...

Saraya geldiği zaman tilkinin dedikleri birer birer oldu. Saat on ikide genç sultana rast geldi. Kızı öptü, beraber kaçmayı kararlaştırdılar, fakat kız gözyaşları

arasında ağlayarak odasından esvabını almasını yalvardı. Çocuk önce reddetti, nihayet dayanamayarak kızın ricasını kabul etti. Fakat esvabı almak üzere odasına girer girmez, nöbetçiler uyandı, çocuğu tekrar hapse götürdüler.

Ertesi sabah padişahın huzuruna çıkardılar. Padişah:

– Eğer pencere önündeki dağı sekiz günde yerle yeksan edebilirsen sana kızımı veririm, dedi.

Bu dağ o kadar büyüktü ki kimse onu devirmeye cesaret edemezdi. Çocuk yedi gün yedi gece çalıştı, dağın ancak küçük bir yerini oyabildi. Sekizinci günü sabahı tilki çıkıp geldi:

– Haydi, yat, uyu çocuğum, dedi... Çok yoruldu. Senin için biraz da ben çalışayım... Ertesi sabah dağdan eser kalmamıştı. Padişah verdiği sözü tutmaya mecburdu. Kızı oğlana verdi. Fakat tilki çocuğa yaklaştı:

– Üç şeye sahip olmaklığın lazım. Sultan, at, kuş... Padişaha vardığın zaman senden Altın Sultan'ı isteyecek, sultanı verir, altın atı alırsın; sonra herkesle vedalaşırsın. En son sultanın elini sık. Bir hamlede sultanı ata bindir, kaç...

Tilkinin söyledikleri hepsi oldu. Çocuk kızını atla beraber kaçırdı. Tilki tekrar yollarına geldi:

– Şimdi altın kuşun olduğu saraya geleceksin. Ben sultanla beraber kapıda bekleyeceğim. Padişahın huzuruna gir, atı göster. Padişah atı görünce sana kuşu getirecek. Sen hiç yerinden oynama, yalnız kuşu muayene etmek istediğini söyle. Kuşu eline alır almaz atın üstüne sıçra, kaç...

Bu da tilkinin dediği gibi oldu. Çocuk hem atı, hem kızını, hem kuşu aldı. Doğru bir ormana geldiler. Tilki tekrar göründü:

– İki şeyden sakın oğlum, dedi. İşin olmayan şeye karışma... Nehir kenarında sakın oturma...

Çocuk sultanla beraber atın üzerine bindi, doğru köylerine geldiler. Uzaktan bir gürültü işittiler, çocuk ne olduğunu sordu. Oradan geçenler:

– İki adamı asıyorlar, dediler.

Yakına gelince, asılacak adamların, iki kardeş[i] olduğunu gördü. Bu kardeşler hırsızlık yaptıkları için asılıyorlardı. Çocuk bu manzarayı görünce, yaklaştı, kurtarmak için bir çare olup olmadığını sordu. Herkes kabil olmadığını, yalnız eğer çocuk bütün parasını verirse kardeşlerini serbest bırakacaklarını söylediler... Çocuk bütün parasını verdi, tilkiye ilk rast geldiği ormana döndü. Burası o kadar sıcak ve latifti ki, sultanla beraber nehrin kenarına oturdular...

Çocuğun kardeşleri arkalarından habersizce geldiler, bir tekme vurup çocuğu nehre yuvarladılar... Sultanı, altın atı, kuşu alıp kaçtılar... Doğru padişahın huzuruna geldiler...

– Padişahım, bütün bunları kendi emeğimiz mukabili kazandık, dediler...

Bu haber bütün sarayda büyük bir memnuniyet uyandırdı. Herkes memnun ve neşeli idi. Fakat at yemiyor, kuş şakımıyor, sultan ağlıyordu.

Çocuk nehre düştü, fakat bereket versin çok derin olmadığı için boğulmadı. Fakat bir türlü dışarı da çıkamıyordu. İhtiyar tilki tekrar geldi, onu yine azarladı:

– İtaatsiz çocuk, seni son defa affediyorum. Haydi sırtıma bin... dedi.

Tilki olanca kuvvetiyle koşmaya başladı. Köye gelince sırtından indirdi:

– Kardeşlerin sizi burada görürlerse öldürecekler, dedi... Kıyafetini değiştir...

Çocuk bir ihtiyar dilenci kıyafetine girdi, saraya gitti. Çocuk içeri girer girmez at yemeye başladı. Kuş tatlı tatlı öttü. Sultan gülmeye başladı. Çocuk kardeşlerinin yaptığı fenalığı padişaha anlattı, padişah onlara en ağır cezaları verdi. Padişah öldükten sonra çocuk onun yerine geçti. Sultanla beraber memleketi idare ettiler...

Bir müddet sonra bir gün ihtiyar tilkiye rast geldiler. Tilki ağlayarak onu öldürmesini çocuktan rica etti. Çocuk okunu çekti. Bu saniyede tilki ayın on dördü gibi bir genç oldu. Bu sultanın kaybolan kardeşi imiş... İki kardeş birbirinin boynuna dolandılar... Ömürlerini bir arada mesut ve bahtiyar geçirdiler...

Her Nüşhada

25 Liralık Mükâfat Veriyoruz

Sevimli Mecmua karilerine en çok ve en mütenevvi mükâfat veren çocuk mecmuasıdır. Her nüshada yüz kişiye 25 liralık mükâfat dağıtıyoruz. Bilmecelerimizi halletmeyi ihmal etmeyiniz.

Sahife: 141

Sevimli Mecmua

Esrarengiz Bir Resim

Japonya’da Ayna Görmeyen Bir Ailede İlk Ayna Ne Gülünç Bir Vaziyet İhdas Etmmişti.

Bundan çok zaman evvel Japonya’da Yuvkaski köyünde hiç kimse aynanın ne olduğunu bilmezdi. Kızlar bile kendi çehrelerini hiç bilmezler, yalnız âşıklarının onlar hakkında söylediği methiyelere inanarak güzelliklerini öğrenirlerdi.

Bir gün genç bir Japon delikanlısı sokakta ecnebilerden birinin düşürdüğü bir küçük aynayı buldu. Bu adamın ismi Tikiitsam idi. İlk defa hayatında böyle bir şey görüyordu. Aynaya bakar bakmaz bir derin hayrete düştü. Aynada esmer çehreli, siyah saçlı, kara gözlü bir adamın şekli vardı. Hayretten kendini şaşırılmış, dalgın dalgın resme bakıyordu.

– Bu benim babamın resmi... Acaba buraya nereden, nasıl gelmiş, babamın resmini kim yapmış?.. Acaba bu sihirli bir şey olmasın, diye düşünüyordu. Aynayı büyük bir ihtimam ile mendili içine sardı, geniş gömleğinin cebine yerleştirdi. O akşam eve gidince hiç kimseye göstermeden aynayı bir çiçek vazosunun içine sakladı. Bundan daha emin bir yer yoktu. Bunu karımdan bile saklamalıyım, diyordu. Çünkü kadınlar mütecessistirler ve sır saklamasını bilmezler.

Tikiitsam birçok günler bu aynanın verdiği merak ve heyecan ile âdeta kendinden geçmişti. Her zaman bu resmi düşünür, her gün işinden iki üç defa eve gelir, odaya saklanıp hazinesine bakardı.

Japonya’da herkes esrarengiz şeylere çok ehemmiyet verir, fakat hiç kimse sırrını karısından saklayamazdı. Lilitis, Tikiitsam’ın karısı, kocasının böyle günde iki üç defa eve gelmesinin hikmetini bir türlü anlayamıyordu. Nihayet Lili kocasını tarassuda başladı. Kocasını her gelişinde küçük odaya girer, uzun zaman orada kalırdı. O gittikten sonra bu küçük odaya girer, odanın her tarafını dikkatli dikkatli arar, fakat hiçbir şey bulamazdı. Odada her şey eskisi gibi yerli yerinde dururdu.

Bir gün kocası odaya girerken arkadan kitlemesini unuttu. Lili bundan istifade ile o gün kocası içerde iken ansızın içeri girdi. Kocasının elinde bir çiçek vazosu vardı. Vazoyu yine eski yerine koyuyordu. Kocasını çıkar çıkmaz vazoya yaklaştı, içindeki aynayı buldu. Artık hakikati keşfetmişti. Aynayı yüzüne çevirince kadın, müthiş bir çığlık kopardı.

– Aman ya Rabbi, bir kadının resmi! Hâlbuki ben kocamın beni sevdiğine, beni aldatmayacağına inanıyordum...

Lili hiddetinden titriyor, aynaya nefretle bakıyordu. Aynı kadın çehresi sanki ona bakıyordu. Kocasının böyle çirkin bir kadını sevdiğine için için kızılıyordu.

Kocasına o gün o kadar kızdı ki, evde hiçbir iş görmedi, yemek hazırlamadı, başını iki yastığın arasına soktu, akşama kadar ağladı. Akşam Tikiitsam geldiği zaman sofranın kurulmadığını, yemeğin hazırlanmadığını gördü. Fena hâlde kızdı. Hemen karısının yanına gitti:

– Aşk olsun, daha evleneli bir sene olmadan sen beni ihmal etmeye başladın... Sen beni böyle mi bakacaktın? Bu hareketinle ne demek istiyorsun?..

– Ne demek mi istiyorum?.. Yoksa sen, ne demek istiyorsun?.. Sen ne hakla sevdiğin kadının resmini benim çiçekliğim içinde saklıyorsun?.. Haydi git, resmini oradan al, istediğin yerde sakla... Gözüm bir daha onu görmesin... Pis, çirkin kadın...

Tiki hayretle etrafına bakınıyor:

– Ne demek istiyorsun Lili, anlayamıyorum, diyordu.

– Anlayamazsın, elbette! Çünkü anlamak işine gelmiyor. Sen bu pis, çirkin, nuhuset kadını hakiki karına tercih ediyor, onu benden daha çok seviyorsun değil mi?..

– Lili, bunları nereden çıkarıyorsun?..

– Ne demek istiyorsun? Bu resim benim ölen babamın resmidir. Geçen gün onu sokakta buldum, kaybolmaması için senin çiçekliğin içine sakladım.

– Şu aptala bak... Sanki ben kadınla erkeği anlamazmışım.

Lili hiddetinden bir yaprak gibi titriyordu. İş gittikçe fena şekil alıyor, kavga kızışıyordu. Şimdiye kadar mesut geçen izdivaç hayatları bu esrarengiz resim yüzünden bozulmuş, her şey altüst olmuştu.

Tiki de bu iftiradan kızmış, hiddetinden gözleri al kan olmuştu. Karısının ithamları çok gülünçtü. Mutlak surette resimde bir kadın resmi olmadığını, babasının resmi olduğunu biliyordu. Yanılmasının ihtimali yoktu. Karı koca birbirlerine o kadar hiddetle bağıyorlardı ki, sokak kapısı önünden geçen bir Japon rahibinin nazarıdikkatini celbetti. Kapı önünde durdu, bir dakika ne konuştuklarını dinledi. Böyle bir kavganın devamına müsaade

Çocuklar beyhude kavga ediyorsunuz. Bu resim çok mukaddes bir rahibe aittir.

Sevimli Mecmua

Sahife: 142

etmenin doğru olmayacağını anladı. İhtimal ki aralarında bir anlaşmazlık vardır, ben halledebilirim, diyordu.

Aralık duran kapıdan başını uzattı:

– Hayrola, çocuklar!.. Niye böyle birbirinize kızılıyorsunuz?.. Bu kavganın sebebi ne?..

– Hoca efendi benim karım çıldırdı...

– Aşağı yukarı bütün kadınlar öyledir!.. Oğlum... Kadınları akıllı zannettiğin için yanılmışsın oğlum. Buna hiç kızmaya lüzum yok!..

Lili hiddetle atıldı:

– Hoca efendi, kocam benim çiçekliğim içine bir kadın resmi sakladı.

– Vallahi yalan söylüyor, hoca efendi. Benim çiçekliğe sakladığım resim babamın resmidir.

– Haydi çocuklar, bana bu resmi gösteriniz bakalım...

Rahip, aynayı eline aldı, dikkatle içine baktı. Resmi görür görmez büyük bir tazim vaziyeti aldı, resmin önünde eğildi:

– Çocuklar, haydi barışın ve birbirinizi severek yaşayın. İkiniz de yanlışsınız. Bu resim ne senin babanın, ne de yabancı bir kadının resmidir. Bu çok muhterem bir rahibin resmidir. Bu resmi birinizin erkek, birinizin kadın görmesini bir türlü anlayamıyorum. Bu mukaddes resmi bana veriniz, mabetteki mukaddes eşyanın arasında saklayım...

Rahip çocukların ikisini de el ele verdikten sonra, aynayı cebine atıp uzaklaştı.

Rahip için bundan büyük bir hadise olamazdı. Yeni ve büyük bir define bulmuş gibi mabede döndü. O, şimdi Japonya’da kimsenin elinde olmayan kıymetli bir şey elde etmiş gibi seviniyordu.

Karı koca da bir türlü sırrını halledemedikleri bu esrarengiz fotoğrafın ellerinden gitmesinden hem memnun, hem mahzun oldular. Memnundular. Çünkü hatalarını anlamışlardı. Mahzundular, çünkü işin sırrını anlayamamışlardı. Ne kadın, ne erkek, ne de rahip evvelce aynayı görmemişlerdi.

Resim Yapmaya Meraklı İseniz Bu Resmi Yapınız.

Resmin köşesinde bir elma resmi vardır. Sağdaki gözler üzerinde köşedeki resmi büyülterek yapınız.

Bu resmi, sizi resim yapmaya alıştırmak için koyuyoruz. Bu gözler sayesinde hiç resim yapmasını bilmeyenler bile elma resmini kolaylıkla yapabilirler. Bu resmi bu nüshada tecrübe ediniz. Gelecek nüshada buna benzer bir müsabaka resmi koyacağız.

Bursa Amerikan Kız Koleji’ndeki Türk Talebenin Grup Hâlinde Resmi

Sahife: 143

Sevimli Mecmua

Ev ve Bahçe Oyunları

Eskimolar Köyü

Bu resimde gördüğümüz Eskimolar köyü aynen fotoğrafı alınmış bir köy gibi görünüyor. Ama, doğrusunu isterseniz bu köy hakikatte mevcut değildir. Her kız ve erkek çocuk için böyle bir köyü aynen yapmak gayet kolaydır. Bakın nasıl?

Derince bir tepsi veya tabak alır, içine su doldurursunuz. Bu su, denizi temsil eder. Deniz kenarındaki karlı adayı temsil etmek için ya eczaneden, ya şiltenin kenarından biraz pamuk tedarik edersiniz. Pamuğu, üzeri karla örtülmüş toprak gibi açarsınız. Pamuğun su içinde yüzmesine mâni olmak için bazı yerlerine ağırca taşlar korsunuz. Pamuğun aynen kar gibi görünmesi için üzerine biraz tuz serpersiniz. Denizle ada hasıl olduktan sonra üzerindeki kulübeleri yapmak kalır. Bu kulübeleri yapmak için kullanılmış bir miktar yumurta kabuğu lazım. Yalnız yumurtaların beyaz olmasına, üzerine kar yağmış bir köy hissi vermesine dikkat etmek lazım. Yarım yumurtadan bir kulübe olur. Yumurtaları kırık tarafından adanın üstüne oturtursunuz. Mümkünse yumurtalarla taşları kapamaya çalışınız. Yumurtalara kulübe şekli vermek için üzerlerini kurşun kalemle çizersiniz. Pamuğa değen kısmını güya kapı imiş gibi göstermek için koyu kalemle kapı şeklinde boyarsınız.

Şimdi köy tamam oldu. İhtiyacımız yalnız bir Eskimo kayığı ile bir Eskimo'ya kaldı. Biraz kalınca bir kâğıttan bir kayık veya resimde gösterildiği şekilde bir mukavva kesersiniz. Eskimo'ya benzeyen bir resim yapar veya bir yerden keser, kayığın ortasını delerek içine geçirirsiniz. Tüy vesaire istediğiniz her şeyi ilave edebilirsiniz...

Yüzük Oyunu

Oyuncular bir halka olup içlerinden birini ortada ebe olarak bırakırlar. Halkaya giren çocukların iki ucu birbirine düğümlenmiş, yuvarlak ip var. Yüzük bu ipin üzerine geçmiştir. Oyuncular yüzüğü avuçlarının içinde saklayarak şarkı okumaya başlarlar ve ellerini mütemadiyen oynatırlar. Bu hareketler arasında yüzüğü bir avuçtan ötekine geçirirler. Ebe yüzük kimin eli altına girdiğini görmeye çalışır. Oyunun marifeti yüzüğün nerelerde dolaştığını ebeye göstermemektir. Ebe yüzüğü kimin elinde hissederse, elindeki mendille onu işaret eder. İşaret olunan adam ellerini derhâl açmaya mecburdur.

Eğer ebe yüzüğü bulmuşsa, yüzüğü meydana veren ebe olur, eğer bulamamışsa oyun devam eder, durur...

Sıkı Tutunuz, Bırakınız.

Dört oyuncu bir mendilin dört ucunu tutar. Biri de kaptan olur. Kaptan kumanda ile mükelleftir. Yalnız verdiği emirlerin muhakkak aksini yapmak lazım.

Mesela mendili tutanlara sıkı tutunuz dediği zaman mendilin uçlarını bir elden ötekine süratle geçirmeleri lazım. Eğer bırakınız derse mendilin uçlarını olanca kuvvetleriyle sımsıkı tutmaları icap eder.

Kurt Oyunu

Oyunculardan biri kurt olup ya kapının arkasına, ya masanın altına, her hâlde göze görünmeyecek bir yere saklanır. Oyuncuların diğerleri de kuzu olur, bir kenarda sürü gibi toplu dururlar. Biri de çoban olur. Çoban:

– Haydi kuzularım, akşam oldu, eve gidelim, der. Kuzular da:

– Kurt var, korkarız, derler...

Çoban da, hayır, kurt yok, haydi gidelim, der... Ve yola çıkarlar, kurdun olduğu yere yaklaşınca kurt bir tanesini kapar, götürür, sürüde kuzu kalmayınca kadar oyun devam eder, en sona kalan kuzu, kurt olur...

Açık Havada Yeni Bir Top Oyunu

Küçük bahçeli evlerde top oyunu oynamak çok müşküldür. Top ekseriya duvarın arkasına gider. Fakat topu, kaçamayacağı bir direğe bağlayarak tatlı tatlı oynamak mümkündür. Bakınız, nasıl... Yere sağlam, kuvvetli bir ağaç veya kalınca bir dal dikeriz. Ucuna da ince bir sicim bağlarız. İpin ucuna bir tenis topu veya herhangi örülmüş bir topu takarız. İki oyuncu ağacın iki tarafına geçer. Ellerinde tenis aleti veya tenis gibi düz iki tahta olması icap eder. Oyunun mahiyeti topa o şekilde vurmaktır ki, ip dala çözülmeyecek bir şekilde sarılmalı. İpi ağaca sarana kadar oyun devam eder. İlk önce saran oyunu kazanır. Oyuna devam etmek isterseniz ilk saran bir sayı yapmış olur, en çok sayı yapan yani ipi en çok ağaca saran oyunu kazanır. Yalnız oynarken topa vuran ağaca yakın durmalı, öteki topun kendine vurmaması için uzağa çekilmeli. Bunu birçok çocuklarla beraber oynamak mümkündür. Çocuklar iki gruba ayrılır. Hangi grup daha fazla ipi sararsa oyunu o taraf kazanmış olur.

Mum Söndürme

Masanın üzerine bir mum, bir kutu kibrit hazırlayınız. Oyunculardan birinin gözlerini bağlayınız. Sonra mumun önüne getirip bir defa döndürünüz. İleri doğru bir, iki, üç adım atsın. Bir daha dönsün, sonra yine üç adımda masanın önüne gelip

mumu söndürsün. Söndürmeye muvaffak olan vadedilen hediyeyi alır, söndüremeyenler oyunu kaybederler.

Sevimli Mecmua

Sahife: 144

Muharriri: Cohan Sipeyri

Mütercimi: Sabiha Zekeriya

Haydi

Sevimli Mecmua'nın Romanı

(Geçen nüshamızdan mabat)

Haydi ihtiyarın çalışmasını sessizce ve sevinçle seyrediyordu.

İhtiyar gülerek Haydi'ye döndü:

– Bu nedir Haydi? Bil bakalım!

– Bu yaptığınız çok yüksek bir şey... Ancak, benim için bir sandalye olabilir.

Amma da çabuk yaptınız...

Haydi hayretle ihtiyarın yaptığı işe bakıyordu.

İhtiyar kendi kendine söylendi:

– Zeki çocuk! Her gördüğünü derhâl anlıyor. Gözleri her şeyin sanki ta dibine bakıyor.

Haydi kulübenin etrafında bir keklik gibi koşup sıçrarken ihtiyar öteye beriye çiviler çakıyor, kapıyı testereliyor, elinde çekiçle oradan oraya geziyor, bazı yerlere delik açıyor, bazı delikleri de tahta parçalarıyla yamıyordu. Hulasa kulübeye lazım olan tamirleri yapıyordu.

Haydi dedesini adım adım takip ediyor, yaptıklarını büyük bir hayretle seyrediyor, en küçük şeyler bile onu eğlendiriyordu. Artık akşam oluyordu. Şedit bir rüzgâr, ihtiyar çamları yerinden sarsarak, ağaçların tepesindeki kalın dalları inleterek müthiş bir gürültü ile esiyordu. Rüzgârın bu haşin sesi, Haydi'nin kalbine ne tatlı, ne latif geliyordu. O kadar rahat ve memnundu ki derhâl çamların altına fırladı, bu kadar tatlı bir zevki hayatında ilk defa duyuyordu. İhtiyar, kapının önünde durmuş, bu masum çocuğu mütehayyir nazarlarla seyrediyordu.

Rüzgâr mütemadiyen ıslık çalarak esiyordu. Haydi artık sıçramaktan yorulmuş duruyordu. İhtiyar, kapıdan çıktı, dışarı doğru ilerliyordu. Aşağıdan keçiler

birbirlerinin kuyruklarını yalayarak, birbirlerinin kuyruklarına dolanarak dağıtırmıyorlardı. Petir sürünün ortasında yürüyordu. Haydi sevincinden bağırarak sürünün arasına koştu ve sabahki arkadaşlarını birer birer selamladı.

Petir sürüyü kulübenin önüne getirince keçiler hep birden durdular. İki zayıf keçi biri beyaz, biri kahverengi, sürünün içinden ayrılarak ihtiyarın yanına geldiler, onlar için avcunda hazırladığı tuzu ve ellerini yalamaya başladılar. Bu her akşam aynı surette tekrar ederdi. Petir ihtiyarın keçilerini bıraktıktan sonra sürüsünü alıp uzaklaştı. Haydi şefkatle önce birini sonra diğerini okşadı. Keçilerin arkasını okşamak için karşı tarafa geçti. Bu küçük mini mini mahluklardan ne kadar memnundu...

– Bunlar bizim mi dede?.. İkisi de bizim mi? Siperin altında mı yatacaklar?.. Bunlar her zaman bizimle beraber mi oturacaklar?..

Haydi büyük bir sevinç içinde birbirini müteakip sualler soruyordu. Keçiler ihtiyarın avcundaki tuzu yalamayı bitirmişlerdi. İhtiyar ellerini silkerek seslendi:

– Haydi, içeri git, senin küçük süt bardağını ve bir parça ekmek al, gel...

Haydi itaat ederek hemen içeri gitti. Gitmesiyle gelmesi bir oldu. İhtiyar, keçileri sağdı, süt bardağını doldurdu. Somunun kenarından bir dilim keserken yine Haydi'ye seslendi:

– Şimdi sütünü iç, sonra doğru yatağına git. Teyzen senin bohçanı içeride bıraktı. Herhâlde geceliğin onun içindedir. Eğer başka bir şeye ihtiyacın varsa, onları da dolabın aşağısında bulursun. Şimdi ben keçilere bakacağım. Allah rahatlık versin...

– Hayırlı geceler dede... Hayırlı geceler... Bu keçilerin adı ne, dede?

İhtiyar bu dakikada siperin içine giriyordu. Haydi arkasından koştu, mütemadiyen bunların adı ne, dede? diye bağırıyordu.

– Beyazın adı (Şövenli) küçük martı demektir. Sarının da Berli'dir, yani küçük ayı...

Haydi isimleri öğrenince memnuniyetle keçilere yaklaştı:

– Hayırlı geceler Şövenli, hayırlı geceler Berli...

–Mabadı gelecek nüshamızda–

Müdür-i Mesul: M. Zekeriya

Ebussuut Caddesi: “Marifet” Matbaası

Sevimli Mecmua Bilmecce Kuponu: 6

Sevimli Mecmua Bilmecce Kuponu: 7

Her Nüshada Karilerimize Beş Lira Veriyoruz, Acaba Sizin Fotoğrafınız Var mı?

Her nüshamızda beş çocuğun resmini neşrediyoruz. Resim sahiplerini tanımıyoruz. Fotoğrafçımız sokakta veya mektepten çıkarken tesadüf ettiği çocukların resimlerini alıyor. Fotoğrafçımız yalnız İstanbul’da değil Türkiye’nin her tarafını dolaşıyor. Sizi her yerde görebilir. Bu sebeple her nüshada fotoğrafınız çıkabilir. Sokakta fotoğrafçımızın tesadüfünü beklemek istemeyen çocuklar fotoğraflarını doğrudan doğruya idarehanemize gönderebilirler.

Elimize geçen fotoğraflardan her nüsha beş tane neşredeceğiz. Fotoğrafları intişar eden kimseler idarehanemize müracaat edip birer lira alabilirler. Lirayı almak için ya doğrudan doğruya idarehanemize müracaat edip o fotoğraf sahibi olduğunuzu ispat etmek veyahut posta ile fotoğrafınızı göndermek lazımdır. Eğer evvelce bize fotoğrafınızı göndermiş ve fotoğrafınızın arkasına isim ve adresinizi de yazmışsanız ayrıca müracaata ihtiyaç yoktur. Biz lirayı doğrudan doğruya adresine göndereceğiz.

Yukarıda fotoğrafları neşredilen çocuklar idarehanemize müracaat ettikleri takdirde birer lira alabilirler. Müracaat müddeti iki haftadır. İki hafta sonra müracaat edenler haklarını kaybederler.

Bu Hafta Müsabakamızı Doğru Halledip Mükâfat Kazananlar

Tabak Bilmecesinin Halli

Tabak bilmecesinin halli aşağıda gösterdiğimiz resim mucibinedir. Bu bilmeceyi ancak üç kişi halledebilmiş, diğerleri imtihan münasebetiyle uğraşamadıklarını bildirmişlerdir. Bilmeceyi halleden üç efendinin isimleri aşağıda gösterilmiştir:

Tabak Bilmecesini Halledenler:

Birinci– Konya Darülrifan Mektebi talebesinden 5. sınıftan 264 Hikmet Saffet. (Bir mektep çantası).

İkinci– Taksim, Ayaz Paşa'da Mustafa Bey Apartmanı 27 numara Ateş Muhammet. (Bir dolma kalem).

Üçüncü– Vefa Orta Mektebi 334 Muhammet Alaattin. (Bir oyuncak).

Tabak nasıl yapışacaktı?

Elma Bilmecesinin Suret-i Halli

Elma bilmecesinin suret-i halli aşğıdaki resimde gösterilmiştir. Bilmeceleri halledenler arasında çektiğimiz kurada elli efendi kazanmıştır, isimleri aşğıya dercedilmiştir.

Birinci– Kasabada İlk Kızlar Mektebi 3. sınıftan 33 Emine Hasan. (Bir dolma kalem).

İkinci– Gelenboy Erkek Orta Mektebi 6. sınıftan 9 Remzi Hidayet. (Bir oyuncak).

3– Şişli'de Dere Sokağı'nda (12) numarada Nâzım Bey'in kerimesi Nihal. (Bir oyuncak).

Sevimli Mecmua Abonesi Kazananlar

4– Kocaeli Lisesi 6'ncı 227 Yusuf Ziyaattin.

5– Canik Orta Mektebi talebesinden 173 Abdülkadir.

6– Çorak İlk Erkek Numune Mektebi'nden 75 Hasan.

7– İzmir Darülmualimin Tatbikat Mektebi 1. sınıftan Fazıl Sungur Tekin.

8– Adapazarı Orta Mektebi 6. sınıftan 8 Şerafettin.

Kitap Kazananlar

9– Çengelköy Hamam Arkası Sokağı numara 11 Yüzbaşı Kenan Bey'in kerimesi Melahat.

10– Vefa Orta Mektebi 6. sınıf 425 Abdülrahim.

11– Karesi Orta Mektep 6. sınıf 12 Şinasi.

- 12– Burdur Orta Mektep 2. sınıf 27 Naci.
- 13– Maraş Merkez Jandarma Bölüğü'nde Mülazım Refik Bey'in biraderi Hikmet.
- 14– Şehit Muhtar Bey Numune Mektebi talebesinden Nezahat Abdullah.
- 15– Bolu Karaçayır Mahallesi Niyazi Efendi Mahdumu Orta Mektebi'nden Ahmet Tevfik.
- 16– Kuleli Lisesi'nden 390 Kâzım Rıdvan.
- 17– Samsun Darüleytamı 5. sınıf 189 Nail Vehbi.
- 18– Trabzon Erkek Muallim Mektebi 415 Necmettin.
- 19– Tokat Birinci Lisesi 9. sınıfta Halil Sami.
- 20– Edremit Gazi Celal Numune Mektebi'nden 78 Sabahat Tahsin.
- 21– Topkapı'da Çapa Kız Muallim Mektebi Tatbikat 3. 177 Rasim Hüsamettin.
- 22– Saruhan Kula kasabasında Bosnalı Dervişzade Muhammet Şükrü Efendi mahdumu Sadettin.
- 23– Ankara Lisesi 5. sınıftan 135 Hasan.
- 24– Konya Erkek Lisesi 5. sınıftan 318 Tacettin.
- 25– İstanbul Erkek Lisesi'nde 974 Sadi.
- 26– Makriköyü'nde İnas Mektebi Türkan Bekir.
- 27– Halıcioğlu Lisesi 7. sınıftan 6553 İbrahim Hayri.
- 28– Kadıköy Yel Değirmeni Severler Mektebi Nilüfer Lütfü.
- 29– Kandilli Kız Orta Mektebi 4. sınıftan Nazlı.
- 30– Üsküdar Erkek Mektebi 5. sınıftan 337 Cemal.
- 31– Bandırma Kız Mektebi talebesinden 164 Nuriye.
- 32– İzmir Sarıkamış Mektebi talebatından İsmet Hamit.
- 33– Sen Mişel Mektebi 7. sınıftan Muhammet İzzet.

- 34– Havza İlk Erkek Mektebi 37 Pirzade Kemal.
- 35– Ankara Erkek Lisesi 6. sınıf 88: Celalettin.
- 36– Trabzon Ticaret Mektebi 48 Ömer Lütfü Emin.
- 37– Galatasaray’dan 616 Fahri Nüzhet.
- 38– İzmir’de Liman Dairesi Heyet-i Fenniye Reisi İsmail Cihat.
- 39– Antalya vilayetinde Korkuteli kazasına merbut Bozova nahiyesi İnas Mektebi talebatından Makbule Ethem.
- 40– Kastamonu Erkek Muallim Mektebi birinci sınıftan 119 İbrahim Fevzi.
- 41– Nişantaşı Numune Mektebi 221, 5. sınıftan Muhammet Sezai.
- 42– İzmir’de Dumlupınar Mektebi’nde 205 Ahmet Reşat.
- 43– Isparta Orta Mektebi 35 Suat Hüsnü.
- 44– Erdek kazasında Halit Paşa Mahallesi’nde Hasan Kaptan mahdumu Mustafa Fehmi.
- 45– Bergama’da Hatır Eczanesi’nde eczacı şakirtlerinden Muhammet Ata.
- 46– Tire Erkek Numune Mektebi 243 Hüseyin Muharrem.
- 47– Kütahya Kapakaltı’nda Ahmet Mithat.
- 48– Bursa Kız Muallim Mektebi Tatbikat 3. Vildan Rıfat.
- 49– İnebolu’da Poyrazzade Osman Efendi mahdumu Ahmet Hamdi.
- 50– Söke’de Kocaoğuz Oğlu Mektebi talebesinden Cemil Nihal.

Çocuklar Sevimli Mecmuaya Abone Olunuz

Türkiye’de şimdiye kadar Sevimli Mecmua kadar güzel ve sevimli bir mecmua çıkmamıştır. Okuduktan sonra mecmuayı beğendinizse arkadaşlarınıza tavsiye ediniz. Mecmuamız büyüyüp güzelleştikçe size daha faydalı olmaya çalışacaktır.

Sevimli Mecmua'nın altı aylık abonesi 130, seneliği 250 kuruştur. Ecebi memleketler için 300 kuruştur. Abone olunuz, gazetenizi muntazam okuyunuz.

Sevimli Mecmua

10. SEVİMLİ MECMUA, C:1 Nu. 10

Fiyatı	SEVİMLİ MECMUA	Numara:
10 kuruştur		10

“Resimli Ay Matbaasında tab olunmuştur”

Kolay Bir Bilmece

Bu defa küçük karilerimize gayet kolay bir bilmece veriyoruz. Aşağıdaki resimde gösterilen hikâyeyi çok küçük olmak şartıyla en güzel yazarlar arasında çekeceğimiz kurada elli kişiye yirmi liralık hediye vereceğiz. Birinci kazanana bir dolma kalem, ikinciye yazı takımı, üçüncüye kızsak bir bebek, erkekse büyük bir lastik top, üçüncüden onuncuya kadar yıldızlı defter, onuncudan yirminciye kadar birer çikolata, yirmi birden elliye kadar birer kitap gönderilecektir.

Muharriri: Sabiha Zekeriya Sevimli Mecmua Sahibi: M. Zekeriya

Cilt: 1 14 Mayıs Perşembe – 1341 Numara: 10

Boş Evin Esrarı

İstanbul’a tahsile gelmezden evvel ailemle beraber Bursa’ya yakın bir köyde oturuyorduk. Mahallemizde Naile Molla isminde ihtiyar bir kadın ölmüş, kimsesi olmadığından evi boş kalmıştı. Mahallenin muhtarı evin eşyasını boşalttı, Bursa’da bulunan akrabasından birine gönderdi. On altı aydan beri boş duruyordu. Bir gün bilmem nasıl, bende bu boş evi gezmek merakı uyandı. O zaman on dört yaşında çok mütecessis bir çocuktum. Ağaçların arasına bir yuva gibi saklanmış olan bu evi gezmek, bir çocuk için ne tatlı bir meraktır, keşfedebilirsiniz.

Bu eve ilk defa adım attığım zaman ne kadar korktuğumu, bir daha gelmemek için nasıl yemin ettiğimi bilmezsiniz. Her gün küçük kardeşim Hidayet’le babamın değirmenine gider, ona yardım ederdik. Bir gün yine değirmenden dönüyorduk, Hidayet’e:

– Haydi, gidelim. Naile Molla’nın evini gezelim, dedim...

Hidayet on bir yaşında idi... Bir defa durdu, sonra:

– Ben korkarım, dedi...

Ona, korkacak hiçbir şey olmadığını söyledim, elinden tuttum, eve doğru giden iki tarafı ağaçlı yola girdik. Evin kapıları kapalı idi. Cebimdeki küçük çakı ile pencerenin vidasını oynattım, pencere öyle gürültü ile açıldı ki Hidayet âdeta korktu.

Ev, o kadar karanlık, rutubetli idi ki hiçbir şey göremiyorduk. Sokak kapısının arkasında anahtar, deliğinde duruyordu. Bir diğer defa daha kolay içeri girebilmek emeliyle anahtarı aldım. Aklımda hiçbir fenalık yoktu, zaten arkadaşlarım arasında daima iyi olarak tanınmıştım. Her cuma babamla beraber camiye gider, bir karıncayı bile incitmekten sakınırdım. Benim bu evde geçirdiğim macera, sırf bir tecessüs dolayısıyla başıma gelmişti.

Bir gece akşam yine Hidayet’le beraber her gün gezmeye alıştığımız eve gitmiş, yanımıza öteberi yiyecek almış, hırsız oyunu oynamayı kararlaştırmıştık. Yemekleri açtık, mutfakta bir mum ışığı ile yemeğimizi yiyorduk. Birdenbire yanımızdaki odada küçük bir gürültü işittim. Zavallı Hidayet mum gibi beyaz oldu. Korkudan kolumu yakaladı. Gözleri açıldı, o kadar korkmuştu ki sesini bile çıkaramıyordu. Hidayet’e korkmamasını söyledim, bir taraftan da mumu söndürdüm, ikimiz de yemek dolabının içine saklandık. İkimiz de çorapla idik. Hakiki hırsızlara benzemek için ayakkabılarımızı çıkarmıştık. Bu sebeple hiç gürültü etmeden kaçabilirdik.

Yavaşça mutfaktan çıktık, kimseye duyurmadan kendimizi bahçeye atmaya çalışıyorduk; fakat birdenbire, yemeğimizi, ayakkabılarımızı, mumu mutfakta unuttuğumuzu hatırladık. Bunlar bizim eve girdiğimizi göstermeye kâfi delillerdi. Bunları ortadan kaldırmak lazımdı. Hidayet dışarda yalnız kalmaktan korkuyordu. Onu ikna ettim. Yavaşça tekrar mutfağa girdim, eşyaları aldım, tam geri dönüyordum ki başımın üstündeki odada ayak sesleri duydum. Dört kulak kesilmiş, hakikaten bir insan yürüyüşü olduğunu anlamıştım. Derhâl adımların evin salonuna doğru uzaklaştığını, salonun kapısının açıldığını, tekrar kapandığını duydum. Evin arka kapısı tekrar anahtarla açıldı, kim olduğunu anlamadığımız biri dışarı çıktı.

Hidayet’e, eve bizim gibi anahtarla arka kapıdan giren biri olduğunu söyledim. Biz

Birdenbire yanımızdaki odada bir gürültü işittim. Zavallı Hidayet mum gibi beyaz oldu.

Sevimli Mecmua

Sahife: 146

ön kapıdan giriyorduk. Artık korkacak bir şey kalmamıştı. Mamafih yine yukarı çıkmaktan korkuyorduk.

Eve insan girdiğine dair hiçbir alamet yoktu. O gece eve çok geç gelmiştik. Hiddetten sinirlenen annemizden uzun bir nasihat nutku dinledik. Babam kulaklarımı kopartırcasına çekti, tecessüsün ilk cezası bu oldu.

Fakat bunlar bizi tekrar boş eve gitmekten menedemedi. Yine kâfi derecede cesurduk. Soğuk bir kış günüydü, eve yalnız gittim. Yanıma bir küçük fener aldım, bu yeni ışığımla evin her tarafını gezebilecektim. Babam değirmenine, annem de Çekirge'de oturan babasını görmeye gitmiş, Hidayet'i de beraber almıştı. Bu gece geç kalmaktan o kadar korkmuyordum. Elimdeki fenerle evin her odasını gezdim. Mutfığa gittim. Yemek dolabını, evdeki dolapları, hepsini aradım, evin arka kapısını kullanan esrarengiz adama ait hiçbir iz bulamadım. Yalnız evin kapısı önünde bağlanmış, bir tavuk tüyü nazarıdikkatimi celbetti. Kapının deliğine baktım, kapıda da aynı bağ vardı. Bu deliller bana eve gelen adamın hayal olmayıp cidden bir adam olduğunu öğretti. Ama bu adam bu boş eve niçin geliyordu?.. Babam değirmenden gelmezden evvel eve gittim, fenerimi kimsenin görmeyeceği bir yere sakladım. Fakat yağlı tüyün sırrını bulmak için kendimi yoruyor, meraktan çatlıyordum.

Annem Çekirge'den geldi, babam yemekten sonra tekrar değirmene gitti. Hidayet bu uzun seyahatten çok yorulmuş, erkence yatağına girmişti. Yavaşça kapıyı açtım, kimse duymadan bahçeye sıyrıldım. On dakikada boş evin bulunduğu bahçeye girmiştim. Evin içinde dolaşan adamın sırrını keşfedecektim. Kendimi bu defa bir hırsız değil, bir polis hafiyesi farz ediyor, hırsızı bulmuş, hükûmet tarafından takdire mazhar olmuş bir adam sanıyor, gazetelerin benden bahsettiğini düşünüyor, âdeta üzerime mevdu bir vazife gibi evi tarassut etmeyi kendime farz biliyordum.

Bu defa Naile Molla'nın evine girmedim. Evin her iki kapısını görebilecek bir yere, ağaçların arkasına saklandım. Karanlıkta girenin kim olduğunu görmek mümkün değildi. Fakat bir defa ayak seslerini, kapının açıldığını işitecek, eve birinin geldiğine kani olacaktım. Birdenbire ağaçların arasından yola inen karanlık bir gölge

gördüm. Sonra bu, köyün yolunu tuttu ve gözden kayboldu. Bu adamın evden çıktığına kaniydim. Eğer doğru yoldan gelse benim yanımdan geçecekti. Hâlbuki o ağaçların arasından doğru köye giden yolun üstüne indi. Fakat ne kapının açıldığını, ne kapandığını hiçbir şey duymadım. Birden iki fikir arasında tereddüde düştüm. Şimdi bu adamı mı takip etmeli, yoksa eve girip taharriyyatı mı yapmalı idim? Takibin faydalı olmayacağına hükmederek ağaçların arasından eve doğru ilerledim.

Fenerimi yanımda getirmeyi unutmuştum. Fakat cebimde küçük bir parça mum vardı, onu yaktım, evin yukarı katına çıktım. Ne merdivenlerde, ne yukarıda evin içine insan girdiğine dair bir alamet gördüm. Her şey olduğu yerde duruyordu. Yukarı kattaki odalardan birine çıkarken damdan şöminenin içine sarkan bir ip gördüm. İpin ucunda bir demir halka vardı. Bu ip buraya nereden gelmişti, niçin gelmişti? Bu gayet mühim bir ipucu idi. Ben orada bunu düşünüyordum ki yanımdaki odada bir insan sesi işittim. Yavaşça ipi çektim. Şöminenin içinden gelen bir rüzgâr mumu söndürdü. Ben korkudan nereye kaçacağımı şaşırđım, sahanlıktaki büyük bir dolabın içine girip saklandım. Kalbim heyecanla çarparken pabuçlarımı merdivende unuttuğumu hatırladım. Bu defa artık onları saklamak ihtimali yoktu.

Artık yandaki odadan gelen adımlar gittikçe yakınlaşıyor, yakınlaşıyordu. Cesur adam korkusuzca merdivenlerden indi, sahanlıkta bir kibrit çaktı, gürültünün nereden geldiğini arıyordu. Ben kaçmayı düşündüm. Fakat bu daha tehlikeli idi. Bir dakika sonra bir daha kibrit çakıp karşısındaki odaya girdi. Bu dakikada ocağın içindeki ipin çekildiğini gördüm. Yavaşça bir adam ipten sıyrılarak ocağın içine indi. Saklandığım yerden bunları ne kadar merak ve heyecanla takip ettiğimi tahmin edebilirsiniz. Kibritin burada hasıl ettiği gölgede birçok insanların dizleriyle şömineden sürünerek çıktıklarını görüyordum. Benim yerim artık selametti. Yavaşça başımı çıkardım, ne yaptıklarını seyrediyordum. İpin ucunda bir yastık vardı. Aşağıdaki adam yastığı aldı, ip tekrar yukarı çekildi bu defa, ipin ucunda bir paket indi. Paketler birbirini takip etti. Adamlar bulunduğum yere doğru geliyorlardı. Ben tekrar dolabı kapadım, içine saklandım. Evde sükûnet hasıl olduktan sonra başımı çıkardım, her taraf zindan gibi karanlıktı. Mumu yaktım, ip çekilmiş, sükûnet avdet etmişti. Kendi kendime muhakkak Naile Molla'nın bu evin bir tarafına saklanmış mücevherleri veya hazineleri vardı. Bunu bilen bir iki hırsız, bu hazineyi aşırıyorlar. Şöminenin yanına gittim, ipi çektim, fakat bir şey düşmedi. Ben sükût-ı hayale

uğramış, nevmi bir hâlde merdivenleri indim, ayakkabılarımı giydim, koşabildiğim kadar koşarak eve geldim.

Hidayet'e hiçbir şey söylemedim. Yalnız boş evin sırrını öğrendiğimi söyledim. O öğrenmek için çok ısrar etti, fakat hiçbir kelime bile, ağzımdan, kaçırmadım. O gece ne kadar müşkülâtle uyuyabildiğimi tahmin edebilirsiniz. Ne rüyalar gördüm. Monte Kristo

Yukarı kattaki odalardan birine çıkarken damdan şöminenin içine sarkan bir ip gördüm.

Sahife: 147

Sevimli Mecmua

gibi hep gizli defineler, hazineler buluyordum.

Ertesi sabah ne yapacağımı düşünüyordum. Ben bu servete sahip olmak istiyordum. Bu hırsızlıktan başka bir şey değildi. Eve tekrar girmek, hırsızın beni öldürmesine meydan vermektir. Bunu da istemiyordum. Zengin olmak, şerefli bir adam olmak istiyordum. Fakat bu servetin gayrimeşru vasıtalarla değil, başımı daima yukarda tutan bir vasıta ile, fazilet ve namus vasıtasıyla olmasını istiyordum. Benim için en doğru hareket bunu polise haber vermektir.

Polisin mahkemede hırsızları benim bulduğumu söylemeyeceğinden korkuyordum. Fakat başka hiçbir çare yoktu. Doğru polise gittim, haber verdim. Polis yavaşça güldü:

– Seni yaramaz seni, dedi, ben bir aydan beri seni takip ediyordum. Meğer sen de benim işimi görmek istiyormuşsun...

Ne ise, beni hapsetmedi, fakat çok korkuttu:

– “Haydi şimdi evine git, fakat bu meseleye dair kimseye bir şey söyleme” dedi. Elimdeki anahtarı aldı. Bundan kurtulduğuma ben de memnundum. Benim şeref rüyalarım da böylece nihayetlendi. Fakat bu tatlı hülyaları acı bir felaket takip etti. Bir akşam yemekten sonra mangal yanında oturuyorduk. Ansızın kapı şiddetle vuruldu. Babam değirmende, Hidayet de yatağında idi. Kapının böyle şiddetli vurulması ikimizi de korkuttu. Annem kapıyı açtı, genç bir polis kapının önünde duruyordu. Polisin kalbime verdiği dehşeti hâlâ unutamam, ayaklarımın ucuna basarak kalktım. Polis anneme yavaşça söylüyordu:

– Hanımefendi, size maatteessüf gayet fena bir haber getirdim, belki bu haberi bekliyordunuz. Bu sözler kafamda birer kurşun gibi patladı. Şimdi beni alıp götürceklerini, kim bilir nasıl fena bir yere hapsedeceklerini düşünüyor, titriyordum.

Annemin yüzüne baktım, o bir mum gibi beyazdı, eliyle fistanını sıkıyor, polise korkak nazarlarla bakıyordu:

– Hayır, hiçbir haber beklemiyordum polis efendi, ne demek istediğinizi anlamadım, dedi.

Polis elini beline dayadı:

– Öyle ise izah edeyim, efendim. Zevceniz tevkif edildi. İhtimal ki sebebini bilmiyorsunuz...

Babasının hapsedildiğini duyan bir çocuğun kalbi nasıl burkulursa benimki de öyle oldu. Sanki bir ölüm soğukluğu bütün neşemi öldürdü. Kalbim bir saat gibi çarptı, nefeslerim tılandı, annemin yanına gittim, kollarımı boynuna sardım, sessiz sessiz, için için ağladım. Bu dakikada omuzlarım etrafında bir melaikenin uçtuğunu duyuyordum. Annem kollarım arasında titredikçe kalbimin derin derin ağrıdığını duyuyordum. O titrek bir sesle sordu:

– Zevcem tevkif edilmiş... Niçin, neden?.. Sebebini söyler misiniz polis efendi?

– Şekavetle maznun olarak tevkif edildi... Civar köylerden çaldıkları eşyayı Naile Molla'nın evine saklarken kendilerini tevkif ettik...

Bu dakikadaki hislerimi bilmem siz de duyabilir misiniz? Babamı polise ben haber vermiştim. Fakat onun bu adamlar arasında olduğunu bilmeyerek... Kalbim bir tarafta babamın bir hırsız olduğunu duymak ızdırabıyla, bir taraftan onu elimle haber verdiğime yanıyordum...

Namuslu ve faziletli olmayı gaye edinen bir çocuk için bu ne acı bir ızdıraptır... Yatağıma yattığım zaman hep maziyi düşünüyordum. Babam her gece geç geldiği için annem nasıl üzülürdü, babam nasıl gece gündüz değirmenine giderdi, değirmende iş olmadığı zamanlar bile biz hiç para sıkıntısı çekmezdik... Bütün bunlar bana polisin söylediklerinin doğru olduğunu anlatıyordu.

Ben hiçbir zaman hırsızları yakalayan[ın], ben olduğumu söyleyemedim. Polis bütün köy arasında mühim bir hadise olan bu muvaffakiyetin bütün şerefini yükledi. Babam ve değirmendeki ortağı hapse gittiler... Annem bir daha avdet etmemek üzere Bursa'yı terk etti... Beni leyli olarak İstanbul'a gönderdiler... Boş ev, bütün bir ailenin felaketini hazırlayan meşum bir ev oldu...

Küçük Yıldız Sen Nesin?

Küçük yıldız, küçük yıldız ışılda

Şu dünyanın üzerinde, yukarda!

Elmas gibi yükseklerde parlayan,

Bir yaramaz çocuk gibi oynayan

Küçük yıldız sen nesin?

Her tarafı yakan güneş gidince,

Günün yüzü kapanırken iyice,

Yavaş yavaş senin parlar gözlerin,

Söylemezsin, işitilmez sözlerin

Küçük yıldız sen kimsin?

Karanlıkta gelip geçen seyyahlar

Sana bakar, selam verir ve koşar.

Işıkların göstermese yolunu,

Nerden bulur yolcu sağla solunu?

Bize hayrın var demek.

Mavi gökte uyumazsın titrersin

Bekçi gibi geceyi mi beklersin?

Çok defalar seni gizli gözledim

Uyur musun, bunu bilmek istedim.

Uyumadın, şen yıldız.

Güneş gibi yanar söner parlarsın
Yolculara ışık, müjde sunarsın
Bunları hep biliyorum, lakin sen
Nesin? İşte bunu bilmem ben, neden?
Küçük yıldız nesin sen?

Faydalı Sualler:

Konya’da Şimendifer Fabrikası’nda Umur-ı Harbiye Müfettişi Bahattin Bey’in mahdumu Cavit Süreyya Bey’e:

Her nüshada ayrı bir fotoğraf göndermeye ihtiyaç olup olmadığını soruyorsunuz. Hayır, bir defa arkası adresli bir resim göndermek kâfidir.

İzmir’de Yüce Erkek Lisesi 5. sınıftan Osman Uluğ, Soma’da Muhammet Remzi Beyler’e: Sinema kuponlarından taşra karilerimizin istifade edemediğine biz de müteessiriz. Çocuk romanları hakkındaki fikriniz çok güzeldir. Yakında Sevimli Mecmua Külliyyatı diye gayet güzel çocuk romanları neşredeceğiz. İnşallah o zaman tatbik ederiz.

Biga kazası Çakpazar Mektebi’nden (1) numaralı Hüseyin Hüsnü Bey’e:

Mektepliler tarafından iyi yazılmış nesir veya şiirleri çok küçük olmak şartıyla mecmuada neşrederiz. Bir sütun çocuklara tahsis edilmiştir. Böyle bir yazınız varsa gönderin, eğer neşre müsait bir yazı ise neşrederiz.

Sevimli Mecmua

Sahife: 148

Hayvanlar Birbiriyle Nasıl Konuşurlar?

Hayvanların birbirleriyle nasıl konuştuklarını düşündüğümüz zaman, bizim gibi bir lisanları olduğunu hiç aklımız almaz. Birbirleriyle müşterek hareket ettiklerini görürüz, fakat onlar bizim gibi kelimeler kullanmazlar, nasıl birbirleriyle konuşurlar? Kelime kullanmadıkları hâlde konuştuklarına nasıl hükmedebiliriz? Hareketlerindeki neticelerle... At atla konuşur, fakat biz anlamayız. Köpek köpekle konuşur, hatta istediğini bize anlatmak için dahi bin türlü vaziyetler takınır. Kedilerin de kendilerine mahsus lisanı vardır. Ormanlardaki vahşi hayvanların, evlerdeki ehli hayvanların, dağlardaki kuşların, hepsinin kendilerine göre bir lisanı vardır. Kim

bilir, belki böceklerin de mükemmel bir lisanı vardır. Biz insanlar, hayvanların lisanına ait pek az şey biliyoruz, yalnız neticelerle konuştuklarını anlıyoruz. Pek azı müstesna olmak üzere büyük hayvanların hepsi sedalarını kullanırlar... Bu yalnız bir bağırmandan ibaret değildir. Bunların da kendilerine göre alçak, tiz, muharrik, müşteki şekilleri vardır. Seslerinden başka şekillerle de, evza ile de birbirlerine meram anlatırlar. Bir dilsizin de bugün kendine göre bir konuşma lisanı vardır. İşaretle, sesiyle istediğini anlatmaya çalışır. Hatta bugün mekteplerde dilsizleri okutuyorlar. Fakat dilsiz lisanından anlamayan bir adam için bütün bu işaretlerden hiçbir şey anlamak mümkün olmaz. İşte hayvanların da lisanını biz onun için anlayamıyoruz.

Hayvanların konuştuklarını anlamak için maymunlar iyi bir misaldir. Maymunlarla uzun zaman uğraşmış adamlar, maymunlara ait birçok hikâyeler anlatırlar... Bazı memleketlerde en vahşi hayvandan en küçük böceğe kadar bütün hayvanları bir bahçede toplar, halka teşhir ederler. Mektep talebesi hayvanat dersini bu bahçelerde hayvanları görerek öğrenirler... Londra'da da böyle bir bahçe var. Orada hayvanlara bakan insanlardan biri maymunlara ait şöyle bir hikâye anlatıyor:

“Maymunların her birine bir isim takmıştık. Orangutan ile Joni bir gün yeni gelecek hayvanlar için hazırlanmış bir kısma kaçtılar... Kendilerini çıkarmak için çok uğraştım, bir türlü çıkmadılar. Ben de kendilerini bıraktım. Öğle zamanı öteki hayvanların kafeslerine yemeklerini koyduğum hâlde bunlara hiçbir şey vermedim. Derhâl cezalı olduklarını anladılar, Joni kafesten çıktı, önüme geldi, diz çöktü, ellerimi öpmeye ve kendi lisanıyla bir şeyler söylemeye başladı. Bu şüphesiz benden af talebiydi. Bir gün iki büyük köpeğim ile ormanda gezerken büyük bir maymun sürüsüne rast geldik, elimizdeki tüfenkleri ateşledik. Maymunlar çil yavrusu gibi, ormanın içine dağıldılar. Yalnız bir küçük yavru kaçmamış, yolun üzerinde kalmıştı. Maymunun anası maymunların arasında acı acı bağırdı, garip bir şeyler söylemiş olacak ki derhâl bütün maymunlar heyecana gelip süratle yavrunun kaldığı yere koşuştular. Ateşe rağmen yavruyu kucaklayıp beraber götürdüler.

İki gün sonra maymunların uzakta olmasından istifade ile yavru maymunu köpekler vasıtasıyla yakalamak hevesine düştük. Köpekler daha yuvaya yaklaşır yaklaşmaz, aşiret hâlinde takım takım gezen bir maymun sürüsü derhâl farkına vardı,

öyle yek ahenk bir sesle bağıştılar ki orman içinde ne kadar maymun varsa hepsi koşarak geldi, bir ordu gibi dizildiler, içlerinden bir ihtiyar kumandan mevkiine geçip emirler vermeye başladı. Biz sürüyü dağıtmak için silahlarımızı boşalttık. Silah sesini işiten kadın maymunlar derhâl ormanın içerisine kaçıştılar, erkek maymunlar ön safa geçtiler, ihtiyarları bağırarak bir şeyler söylemeye başladılar. Gençler kayaların üzerinden büyük taş parçalarını üzerimize atmaya başladılar. Maymunlar kumandanlarından emir alınca taşları atıyor, kumandan susunca onlar da taşları ellerinde tutuyorlardı. İçlerinden biri kumandandan aldığı bir emir ile ağacın üzerine tırmandı, elinde tuttuğu taşı ağacın üzerinden aşağıya attı. Taş ayağımın yanına düştü, artık bu ordu ile mücadele mümkün olmadığını anladık, ben de yavru maymundan vazgeçip döndüm...

(Mabadı gelecek nüshamızda)

Terbiye görmüş maymunlar insan gibi sofrada muntazam surette yemek yerler.

Maymunlara kumanda eden kumandan

Sahife: 149

Sevimli Mecmua

Ağaçların Efsaneleri

Dişbudak ağacının neden budakları var, kavak ağacının neden yapraklarının ortası gümüş gibi hatlarla ayrılmıştır?

Ta eski zamanlardan beri dişbudak ağacının bir şöhreti var... Nedir bilir misiniz?... Tembelleri cezalandırmak için dallarında bir sihir varmış... Tembel bir talebe bir defa dişbudak dalıyla hocasından bir dayak yerse derhâl çalışkan olurmuş. Dişbudak ağacının şöhreti, işte bu çocukları çalışkan yapmasındaki sihirdir. Fakat çok zaman evvel Yunaniler, daha Allah'ı tanımamış iken birçok Allahlara inanırlardı. Güneş Allahı, kudret Allahı gibi kendilerine göre uydurma birçok Allahları vardı. Bu Allahlar arasında (Cavyeta) isminde bir terakki ilahı vardı. Terakki ilahı dişbudak ağacının bu fena vazifesini beğenmedi. Bir gün bütün ağaçları işe davet etti, fakat koca dişbudak yerinden bile kımıldamadı. Terakki ilahı dişbudağa fena hâlde kızdı, derhâl keskin kılıcını alıp ağacın üzerine vurdu, vurdu, kılıcının çarptığı her yerde bir kesik, bir budağı hasıl oldu. İşte dişbudağın üzerindeki

bu budaklar terakki ilahından yediği dayağın bakiyesidir... Sonraları çalışmayan çocukları dişbudakla döverler, vücutlarına batan budaklar, terakki ilahının elinden çıktığı için çocuklara çalışkanlık geçirirmiş... Şimdi ne terakki ilahının, ne de koca dişbudağın hükmü kaldı... Cennetten gelen dayak yine cennete döndü... Çocuklara çalışmak ne cennetten, ne de dişbudağın ucundan geliyor, dersleri sevdikleri için çalışıyorlar.

Kavak ağacının neden yapraklarının ortası gümüş gibi hatlarla ayrılmıştır?.. Eski Yunan kahramanlarından Herkül isminde bir adam vardı. Bu adam o zamanın en kuvvetli adamıydı. Bir zamanlar Herkül, İspanya'dan birçok sığırlar alıp Yunanistan'a gelmiş. Bir gün bir ağacın altında uyurken, karşı dağda bir mağarada yaşayan büyük bir dev gelip, sığırlarından bir kısmını almış götürmüş... Hatta hayvanları kuyruklarından çekip götürdüğü için Herkül, nereye gittiklerini ayak izlerinden bile bulamamış.

Bir gün bu mağaranın yanında sığırlarıyla geçerken içerde kendi sığırları bağırmış, Herkül hayvanlarını sesinden tanımış ve içeri girmiş, devi öldürmüş, sığırlarını alıp tekrar dışarı çıkmış. Muvaffakiyetle mağaradan çıktıktan sonra bir ağaçtan bir dal koparmış, muzafferiyet alameti olarak başına takmış. Bu ağacın ismi kavakmış... O zamanlar orada muharebe varmış, barut dumanından ağacın yaprakları simsiyah olmuş. Herkül dalı başına geçirir geçirmez ağacın üzerindeki siyah kurumlar gitmiş, yaprakların ortası gümüş gibi beyaz olmuş...

Söğüt ağacı neden matemli başını eğmiş meyustur?..

Yunan kahramanlarından Herkül'ün büyük oğlu bir gün bir ağacın yanında bir arkadaşıyla beraber oynuyormuş. Birden aralarından bir kavga çıkmış, çocuk hiddetine mağlup olarak arkadaşını öldürmüştü... Fakat öldürdükten sonra pişman olmuş, arkadaşına o kadar acımış ki, gece gündüz kalbinin ızdırabından ağlarmış. Bir gün ellerini kaldırmış ilahlara yalvarmış: "Allah'ım, dünyanın en büyük günahkârıyım. Arkadaşımı öldürdüm... Bu ızdırap ile kalbim kıvrılıyor, dertten öleceğim... Çok meyusum, çok kederliyim... Allah'ım sana yalvarıyorum, bu temiz mavi göğün altında beni bir matem heykeli yap... Asırlar geçsin, ben bu büyük matemî tutayım..."

İlahlar çocuğun arzusunu kabul etmiş, onun zahmetsizce ve asırlarca matem tutmasını temin için, çocuğu bir söğüt ağacına çevirmiş... Ve dallarını aşağı eğmiş, demiş ki: “Göğün matemim membaıdır... Boynu bükük dalların kalbinin ızdırabından kıvrıldı.. Sen bu matemı asırlarca, asırlarca, bütün insanlara taşıyacak ve bir adam öldürmenin ızdırabını anlatacaksın...” İşte söğüdün dalları bu katil çocuğun matemini tutmak için aşağı eğilmiş ve asırlardır öyle duruyor.

Kavak ağacı

Dişbudak ağacı

Sevimli Mecmua

Sahife: 150

Üç Küçük Kuzu Evlerini Nasıl Yaptılar?

Üç kuzu ormanlarda yalnız yaşamaktan sıkılmışlardı. Bir gün insanların yaşadığı taraflara doğru bir seyahat yapmayı düşündüler. Birinci kuzu ormandan çıktı, daha birçok zaman gitmeden arkasında hasır saplara taşıyan bir insana rast geldi, yanına yaklaştı:

– Rica ederim, bana bir az saman verir misiniz? Kendime bir ev yapacağım...

Adam, kuzunun ricasını kabul etti, bir miktar saman verdi. Kuzu samanları aldı, ormanın nihayetinde kendine bir ev yaptı. O civarlarda oturan bir kurt bu küçük kuzu ile kendine güzel bir ziyafet çekmeyi kararlaştırdı. Ertesi sabah erken kuzunun kulübesi önüne geldi ve seslendi:

– Küçük kuzu, küçük kuzu, içeri gelebilir miyim?.. Kuzu, kurdun sesini tanıdı ve cevap verdi:

– Hayır, hayır, benim yuvamın düşmanı, tıngır, mıngır kurt efendi, içeri gelemezsin, dedi...

Bunu işiten kurt:

– Ya, ya, öyle mi, küçük bey dedi, şimdi ben üfürürüm, müfürürüm, senin yuvanı aşağı yıkarım, dedi.

Kurt omzuyla saman yuvayı devirdi ve kuzunun yanına geldi, bir hamlede onu yedi.

İkinci kuzu arkasında ağaç dalları taşıyan bir adama rast geldi. Yanına yaklaştı:

– Rica ederim, dedi, bu dallardan bir miktar bana verir misiniz, kendime bir ev yapacağım.

Adam ricasını kabul etti. Kuzu dalları alıp kendine bir ev yaptı. Gece olunca kurt kapının önüne geldi:

– Küçük kuzu, küçük kuzu, içeri gelebilir miyim?..

Bu da birinci kuzu gibi:

– Hayır, hayır, benim yuvamın düşmanı, tıngır, mıngır kurt efendi, içeri gelemesin, dedi...

Kurt hiddetle:

– Ya, ya, öyle mi küçük bey, ben üfürürüm, müfürürüm, senin yuvanı aşağı yıkarım, dedi. Kurt bir nefeste evi aşağı devirdi. Derhâl içeri girdi, küçük kuzuyu iki lokmada yedi, bitirdi.

Üçüncü kuzu daha sabah erkenden yola çıkmış, epeyce zaman da gitmişti. Yolda, arkasında tuğla taşıyan bir adama rast geldi. Yavaşça yanına yaklaştı:

– Rica ederim, bana biraz tuğla verir misiniz?.. Kendime bir ev yapacağım.

Adam teklifini kabul etti, kuzu tuğlaları alıp kendine bir ev yaptı. Kurt yine eskisi gibi gece olunca geldi, kapıyı çaldı:

– Küçük kuzu, küçük kuzu, içeri gelebilir miyim?..

Kuzu, kurdun sesini işitince pencereye koştu:

– Hayır, hayır, tıngır mıngır kurt efendi, içeri gelemesin, dedi...

Kurt:

– Öyle mi? Ben şimdi üfürürüm, müfürürüm, senin yuvanı aşağı yıkarım, dedi. Ve dediğini yapmaya çalıştı, fakat ev tuğladan yapılmıştı. Kurt üfürdü, müfürdü, omuzladı, ne yaptı ise, ev, yine olduğu gibi duruyordu. Kurt kederli kederli gitti, fakat bir türlü kuzudan vazgeçmiyordu, tekrar geldi:

– Küçük kuzu, küçük kuzu, buraya yakın bir tarla var. Orada güzel otlar var. Yarın sabah gelirim, seni alırım, bu tarlanın yolunu gösteririm.

Ertesi sabah kurt kapının önüne geldi ve seslendi:

– Küçük kuzu hazır mısın?..

Küçük kuzu başını pencereden çıkardı ve cevap verdi:

– Ah, dostum, sen ne kadar geç kaldın. Ben gittim, yedim, geldim. Bir saat oldu, bununla beraber sana çok teşekkür ederim dostum, cidden çok lezzetli şalgamlar buldum.

Kurt fena hâlde kızdı. Fakat hiddetini göstermek istemiyordu.

Tatlı bir sesle sordu:

– Mısır sever misin, küçük kuzu? Ben bu derenin aşağısında bir mısır tarlası biliyorum, bütün dalları sarı sarı mısırlarla doludur. Yarın sabah gelir seni alırım, bu tarlanın yolunu gösteririm, dedi.

Ertesi sabah kurt çok erken kalktı, kuzunun evine geldi. Fakat kuzu ondan daha erken kalkmıştı. Kurt geldiği zaman kuzu evde yoktu. Kurt kuzunun evde olmadığını görünce acele ile derenin aşağısına

Sahife: 151

Sevimli Mecmua

indi. Kuzu, kurdu görür görmez, derenin içine girdi, gözleriyle yukarı bakıyordu. Kuzu:

– Cidden çok lezzetli mısırlar buldum, dedi. İşte biraz da elimdekilerden sana atıyorum, lezzetine bak bakalım, dedi...

Sarı mısırları, uzağa, otların arasına fırlattı. Kurt mısırları almak için otların arasına koştu. Kurt uzaklaşır uzaklaşmaz, kuzu çabucak ağacın yanından ayrıldı, arka yollardan koşarak evine geldi.

Kurt aldanmayı hiç sevmezdi. Ertesi sabah yine erken erken kuzunun evine geldi ve seslendi:

– Küçük kuzu, küçük kuzu, bugün öğleden sonra köyde bir pazar kuracaklar. Benimle gel, seninle bir güzel eğlenelim. Saat üçte ben gelir, seni alırım...

Kuzu hiç cevap vermedi. Saat iki buçukta evinden çıktı, doğru pazara geldi. Güzel üzümler aldı, evine yaklaşmıştı ki biraz öteden kurdun geldiğini gördü. Kendini saklamak için sıçradı, kayaların arasına atladı. Fakat kendini idare edemedi. Ayağı kaydı, dağdan aşağı yuvarlandı. Kuzunun taşlar arasına atlamasıyla eğri duran bir taş düşmüş büyük bir gürültü yapmıştı. Kurt gürültüyü işitince, korkudan koşa koşa kaçtı. Kuzu yavaşça yine tırmandı, evine geldi. Bir iki saat sonra, kurdun tekrar cesareti geldi ve [kuzunun] evine yaklaştı:

– Küçük kuzu, vallahi ben seni tam saatinde almaya geliyordum. Fakat kayaların arasında birdenbire bir gürültü oldu, mutlak bir cadı idi, ben de korkudan kaçtım.

Kuzu bunu işitince, güldü, güldü, katılcaya kadar güldü, o kadar çok güldü ki nihayet kurdun canı sıkıldı.

Acı acı bağırmaya başladı.

Kuzu:

– Cadı, bendim, dedi. Seni uzaktan gördüm, canımı kurtarmak için taşların arasına atladım... Ve seni de korkuttum.

Kurt bu defa o kadar kızdı, o kadar kızdı ki hiddetle damın üzerine atladı, tırnaklarıyla tuğlaları yerinden çıkarmaya çalışıyordu.

Olanca hızıyla tuğlalardan bir ikisini çıkardı. Fakat tavandan geçebilecek kadar bir delik yapmak için çok uğraşmak lazımdı. Tırnakları bu müşkül işten âdetâ sızlıyordu. Henüz daha ayağını geçirebilecek kadar bir delik açmıştı ki şiddetli bir yağmur yağmaya başladı. Büyük dolu taneleri başına ayaklarına çarpıverdi, kurt kendini saklayacak bir yer aradı. Gözüne evin bacası ilişti. Buradan kuzunun odası içine düşeceğini düşündü. Bu suretle hem kendini yağmurdan kurtarmış, hem de kuzuyu yemek için fırsat bulmuş olacaktı. Olanca hırsıyla kendi[ni] ocağın üzerine attı. Fakat kuzu öteden beriden topladığı kırık tenekelerle bacasını yapmıştı. Tenekeler ayağını kan içinde bıraktı. Izdırabından acı acı bağırıyor, yağmurdan fena hâlde ıslanıyordu. Dolu o kadar büyük, o kadar büyük bir cesamette düşüyordu ki, başı gözü, âdetâ yara içinde kalıyordu. Son bir hırsıyla kendini bacanın üzerine attı. Başıyla, ayaklarıyla bacanın içine girmeye çalıştı. Fakat o gün çok soğuk vardı. Kuzu

ısınmak için ocağını yakmıştı. Kurt indi, indi, indi, ateşi görünce şaşırıldı. Siyah bir duman gözlerini yakıyor, nefes almasına meydan vermiyordu. Geri dönmek için ayaklarıyla bacanın yukarısına çıkmaya çalıştı. Fakat artık geri dönemezdi, duman gözlerini kararttı, doğru ateşin ortasına düştü ve yandı. Kuzu da bu taciz edici arkadaştan kurtuldu.

Sevimli Mecmua

Sahife: 152

Yaramazlıklarımız:

Peki, anneciğim, istediğin şeyi çabucak alıp getireceğim!

Bakkala kadar, koşarak gidip gelmeli, karnım acıktı.

Keyfim ne kadar yerinde, hava çok güzel! Değil mi ağabey?

A!.. Duvarın üstündeki kirpiyi görüyor musun? Ne hızlı koşuyor.

Çabuk, bir teneke bulalım oynatırız!

Nasıl, oynuyor mu bari? Oo... zıp zıp zıplıyor!..

Bakkala sonra giderim, yaşasın duvarın öbür tarafında kirpi oynatıyorlar galiba!

Küçük hanım çal da oynayayım!

Ayol, kirpi insan oldu yahu!.. A!.. A!.. Kirpi bizim “Amber”miş.

Sahife: 153

Sevimli Mecmua

Biraz da Gülelim ve Eğlenelim

1– Çocuklar deniz kenarında oynuyorlardı, uzaktan bir adamın Karagöz oynattığını gördüler. Ayı Dayı davul çalıyor, Kaz Kardeş’le, Baba Hindi Karagöz ve Hacivat rolünü oynuyorlardı.

2– Nesime arkadaşlarına döndü: Aklıma bir muziplik geldi, dedi. Haydi bunların Karagöz perdesini omuzlayalım, hepsini yere devirelim.

3– Perde yere devrilince hayvanlar hepsi birden bağırdılar... Çocuklar karşıdan bağırarak gülüyorlardı... Hurra, Karagöz Amuca...

4– Bu vakanın ertesini günü çocuklar Beykoz’da bir kır âlemi yapıyor, yemeklerini çadırda yiyorlardı. Ayı Dayı intikam almak için fırsat bekliyordu. Hayvanları aldı, kalın bir iple çadırın yanına yaklaştı.

5– Hepsi birden ipi çadırın etrafına geçirdiler... Yüksek sesle: Hurra, hura, oyun arkadaşları diye bağıyorlardı.

6– Çocuklar çadıra bağlı, aşağı yukarı koşmaya başladılar. Hayvanlar yemeklerin başına geçtiler, kendilerine iyi bir ziyafet çektiler... Karnımız doysun sizin çarenize bakarız, diyorlardı.

Sevimli Mecmua

Sahife: 154

Dünya Etrafında Seksen Günde Seyahat

1872 senesinde, Londra’da Islahat Kulübü’ne mensup Filis Fogg isminde gayet tuhaf bir adam vardı. Kendisi Londralı olmakla beraber hayatının kısm-ı azimini Londra’da geçirmişti. Daima insanlardan uzak yaşar, hiçbir zaman misafir kabul etmezdi. Bîti ihtiyacatını yalnız bir hizmetçi ile ifa ederdi. Bu hizmetçiden o derece intizam isterdi ki, küçük bir şeyin onun tayin ettiği saatten bir dakika sonra yapılması onu ıgzab etmeye kâfi gelirdi. Hatta bu hizmetçi bile güçlkle onun yanında oturur, daima efendisinden şikâyet ederdi.

Bir teşrinievvelin ikinci günüydü, hizmetçisi tıraş suyunu 84 fahrenheit sıcaklıkta getirecek yerde 86 fahrenheit sıcaklıkta getirdiği için, hizmetçisini kovmuştu. Şimdi de yeni hizmetçisinin intizamını tecrübe ediyordu. Hizmetçiye on birle on bir buçuk arasında gelmesini söylemişti. Eğer bu zamanda gelirse hizmetçisinin intizamperver olacağına hükmedecek, aksi takdirde intizamsız olduğunu anlayıp işe kabul etmeyecekti. Bu dakikada eski hizmetçi yenisini odaya getirdi. Yeni hizmetçinin ismi Jan Paspapot’tu. Otuz yaşlarında, zeki bakışlı bir Fransız’dı.

Filis Fogg hizmetçiyi görünce:

– Sizi bana tavsiye ettiler, dedi. Hakkınızda gayet güzel malumat aldım. Yalnız benim şeraitim var, onları biliyor musunuz?

– Evet efendim.

–Âlâ. Şimdi sizin saatiniz kaç? Paspapot cebinden bir gümüş saat çıkardı, baktıktan sonra:

– On biri yirmi iki dakika geçiyor, dedi.

Mister Fogg derhâl cevap verdi:

– Hayır, sizin saatiniz geri.

– Affınızı istirham ederim efendim. Belki geri kalmıştır. Fakat bu pek nadiren vuku bulur.

– Saatiniz dört dakika geridir. Mademki şimdi hakiki vakti öğrendiniz, ehemmiyeti yok. Şimdi bu dakikadan itibaren 2 Teşrinievvel 1872 Çarşamba on biri yirmi dokuz geçeden itibaren benim hizmetçimsiniz.

Filis Fogg bunu söyler söylemez ayağa kalktı, sol eliyle şapkasını aldı, makine gibi bir süratle başına geçirdi, hiçbir kelime söylemeksizin evden çıkıp gitti. Sağ ayağıyla beş yüz yetmiş adım, sol ayağıyla beş yüz yetmiş altı adım attıktan sonra Islahat Kulübü'ne vardı. O kadar intizama müptela idi ki attığı adımları bile sayardı. Yemek salonunda her zaman oturduğu sandalyeye oturdu, her gün onun için hazırlanan yemeği hazır buldu.

On ikiyi kırk yedi geçe kalktı, mütalaa salonuna geçti. Salondaki garsonlardan biri ona vakit gazetesini verdi. Üçü kırk beş geçene kadar gazetesini okudu, sonra “Gazete” isminde yeni bir gazete aldı, bu da onu yemek zamanına kadar işgal etti. Saat beşi 40 geçe tekrar yemek salonuna gitti, orada da “Sabah Havadisi” isimli bir gazeteyi okudu, yarım saat sonra her gece beraber yemek yediği, beraber kâğıt oynadığı muayyen arkadaşları ona iltihak ettiler. İçlerinden biri bir banka direktörü olan Mister Ralf'e döndü:

– Ha, sormasını unuttum, dedi. Şarka ait son bir haber aldınız mı?..

Yaşlıca bir mühendis olan Endriva Stüvart Jon'a meydan vermeden cevap verdi:

– Zannederim, banka bu parayı kaybedecek, dedi.

Mister Ralf bunu kabul etmedi:

– Bilakis, dedi, ümit ederim ki yakın zamanda hırsız avcumuza düşecektir. Şehrin dört bir tarafı öyle sıkı bir tarassut altına alınmıştır ki kaçmak için hiçbir yol bulamayacaktır.

Filis Fogg elindeki gazeteyi buruşturdu:

– Sabah Havadisi'nin yazdığına göre bankadan elli beş bin banknot çalan hırsız, adi bir banka hırsızı değil, mevki-i içtimai sahibi bir adamdı. Arkadaşları bu fikri tasdik ettiler. Mübahase banka sirkatine ait olmak üzere devam ediyordu. Hepsi birçok fikirler dermeyan ediyor, hırsızın nasıl kaçabileceğini münakaşa ediyorlardı. İçlerinden birisi dedi ki:

– Dünya o kadar büyüktür ki, böyle bir sirkati yapan adam herhâlde kolaylıkla kaçır ve bu büyük dünyanın içinde bir daha izi bile bulunamaz...

Filis Fogg bu fikri reddetti:

– Hayır dostum, dünya artık eskisi gibi büyük ve ucu bucağı belirsiz bir yer değildir, dedi.

Banka direktörü de Fogg'u tasdik etti:

– Vesait-i nakliye dünyayı bir taraftan öbürüne çarçabuk erişilebilecek kadar küçültmüştür.

Bu suretle münakaşa her akşam oyun kâğıtlarında olduğu gibi banka hırsızından dünyanın küçülüp küçülmemesine intikal etti. Hepsi, dünyanın etrafı kaç günde gezilebilir diye münakaşaya başladılar. Hepsi üç aydan evvel gezilemeyeceğinde ittifak ettiler, yalnız Filis Fogg, seksen günde gezilebileceğini iddia ediyordu. Hatta:

– İşte hemen şimdi hareket eder, size davamı ispat ederim, dedi.

Filis Fogg bu iddia uğruna 100000 dolar fedaya hazırды.

Filis Fogg arkadaşlarının itimadını kazanmış olmak için dedi ki:

– Ben servetimden 100000 dolar feda edeceğim, fakat seksen günde seyahati yapabilirsem bu miktarı da siz bana vereceksiniz.

Arkadaşları bu teklifi kabul ettiler.

Fogg:

Mabedin bekçisi Paspapot'u içeri girmekten menediyordu.

Sahife: 155

Sevimli Mecmua

– O hâlde her şey kararlaştı, dedi. Bu gece saat sekizi kırk beş geçe Düver'e bir tren hareket eder. Ben bu trenle seyahatime başlayacağım.

Stüvart büyük bir hayretle sordu:

– Hemen bu akşam mı?..

Filis Fogg bir sokaktan ötekine geçecekmiş gibi gayet soğukkanla cevap verdi:

– Evet dostum, hemen bu akşam.

Sonra cebinden küçük takvimli defterini çıkardı ve sözüne devam etti:

– Bu akşam teşrinievelin ikisi ve günlerde[n] de çarşambadır. Ben kânunuevelin yirmi birinde, sekizi kırk beş geçe cumartesi akşamı tekrar Islahat Kulübü'nün yemek salonunda, bu masanın önünde bulunacağım. Eğer bir dakika geç gelirim, bankadaki 20000 dolarım sizin olacak ve seyahat için sarf ettiğim yüz bin dolar masraf da bana ait olacak. Eğer zamanında gelirim, seyahat için sarf edeceğim 100000 doları siz vereceksiniz.

Saat yediyi vurduğu zaman o daha hâlâ söylüyordu. Arkadaşları artık lafi bırakıp seyahat için hazırlanmasını teklif ettiler. O, kendisinin daima hazır olduğunu söyledikten sonra kulüpte saat yediyi yirmi beş geçene kadar söyledi, konuştu, sonra arkadaşlarıyla vedalaşıp kulübü terk etti.

Yirmi beş dakika sonra evinin kapısını çaldı. İçerde Paspapot kendisini bekliyordu.

– On dakikaya kadar Londra'yı terk edip Düver ve Kale'ye hareket ediyoruz, dedi. Seksen günde dünya etrafında bir seyahat yapacağız... Haydi, kaybedecek bir dakikamız bile yoktur.

Filis Fogg bu havadisi gayet sakin, soğukkanlı bir tavırla verirken karşısında Paspapot hayretten ağzı açık bir vaziyette kalmıştı. Paspapot seyahat için bazı hazırlıklar teklif etti, fakat Fogg, ağzını tekrar açmasına meydan vermeden, hiçbir

şeye ihtiyaç olmadığını, yalnız gecelik gömlekleriyle, iki frenk gömleği, iki kat çamaşır, birkaç tane de çorap hazırlamasını emretti ve seyahate bundan fazla eşya ile çıkılamayacağını ilave etti.

Saat sekizde Paspapot bu basit hazırlığı bitirmişti. Birçok odaları açıp kapadıktan sonra efendisini hazır buldu. Mister Fogg küçük çantasını bir yığın banknotla doldurdu ve sonra Paspapot'a verirken, iyi dikkat etmesini, içinde yüz bin dolar olduğunu hatırlattı. Böylece evden çıktılar. Paspapot yol çantasını, Fogg'un su şişesini, bir de seyahat halısını taşıyordu. Sokak kapısını iki defa kitlediler, derhâl arabaya atlayıp süratle Caringgros istasyonuna götürmesini söylediler. İstasyonda Mister Fogg'un beş arkadaşı onu teşyiye gelmişlerdi. Fogg kendilerine, pasaportunu her gittiği memlekette imzalatıracağını, bu suretle bütün dünyayı gezeceğini mevsukan kendilerine ispat edeceğini söyledi. Saat sekizi kırk beş geçte tren hareket etti, bu dakikadan itibaren dünya etrafındaki seyahat başladı.

Bir hafta sonra Süveys'e muvasalat edecek olan Mongolya vapurunu sahilde bekleyen iki kişi konuşuyorlardı. Bunlardan biri İngiliz konsolosu, diğeri kısa boylu, yüzü fevkalade meraklı, zeki bakışlı bir adamdı. Bu adam, banka sirkatini meydana çıkarmak için dünyanın her tarafına gönderilen polis hafiyelerinden Fi[k]s'ti. Bu iki kişi Filis Fogg'un dünya etrafındaki seyahatini garip buluyor, bu zemin üzerinde konuşuyorlardı.

Fiks'in fikrine göre hırsız Avrupa'dan dolaşıp Amerika'ya gitmekten ise, muhakkak şarktan Hindistan, Japonya tarikiyle Amerika'ya geçmeyi tercih edecekti.

Mongolya Süveys'e yaklaştı, az bir zaman durduktan sonra tekrar Bombay'a doğru olan seyahatine devam etti. Vapur sahile yaklaşınca bütün yolcular, polis hafiyeleri tarafından muayene edildi. Fogg burada pasaportunu göstermeye lüzum olmadığı hâlde, sırf arkadaşlarını temin için Süveys polisinin imzasını almak üzere pasaportu gönderdi, bu hafiyelerin nazarıdikkatini celbetti. Polis, İngiliz konsolosunun imzası icap ettiğini, bizzat Fogg'un dışarı gelmesi lazım olduğunu söyledi. Fogg bu haberi alınca derhâl dışarı çıktı, konsolos böyle bir imzaya ihtiyaç olmadığını söyleyince, bunu sırf arkadaşlarını ikna için aldığını temine çalıştı. Fakat Fiks hırsız bulana vadedilen mükâfatı hatırladı. Ve kalbinde uyanan şüpheler

tesiriyle Fogg'u Bombay'a kadar takibe karar verdi. O da bilet alıp Mongolya vapuruna girdi.

Yolda Paspapot'tan Fogg hakkında mümkün mertebe fazla malumat almaya çalışıyor, Paspapot da samimi bir adam olduğu için efendisi hakkında bildiklerini söylüyordu. Fiks kendi istediklerine dair bir şey öğrenemedi.

–Mabadı gelecek nüshamızda–

Kulüpte dört arkadaş bu seyahatin seksen günde icrası kabil olmadığına dair bahis tutuşuyorlar.

Sevimli Mecmua

Sahife: 156

Millî Kıyafetler:

Yukarıda Sağdan: 1– Fransız: Hanriyet; 2– Alman: Gretcen; 3– Hollanda: Petir; 4– İsveç: Vilhelmina; 5– Rus: İvan... Ortada Sağdan: 1– Norveç: Greta; 2– Türk: Muhammet; 3–Macar: Pana; 4– İtalyan: Florina... Aşağıda Sağdan: 1– Hindistan: Gandi; 2– Japon: Lutas Plasim; 3– Ermeni: Hayganoş; 4– Eskimo: Ahva...

Sahife: 157

Sevimli Mecmua

Kendi Oyunlarımızı ve Kendi Oyuncaklarımızı Kendimiz Yapalım

Geceleri Arkadaşlarımızla Uzak Bir Mesafede Nasıl Konuşuruz?

Aşağıdaki izahatta ve resimde gösterilen vesaitle arkadaşınız ne kadar uzak bir mesafede olursa olsun konuşabilirsiniz. Bu oyuncak daha ziyade askerlerin uzaktan birbiriyle konuştukları helyostaya benzer. Helyostanın manası güneşle yazı yazmak demektir. Bu alet bir küçük aynadan ibarettir. Aynayı kalın bir tahta veya sair mukavim bir şey üzerine yapıştırırlar, bu suretle ziyası ta uzaklara kadar aksedebilir.

Bizim yapacağımız oyuncak gayet basittir. Her şeyden evvel bakkaldan bir tahta kutu alırız. Bu kutu bir kadem uzunluk ve on iki santimetre genişlikten küçük olmamalıdır ve muhakkak kapağı bulunmalıdır. Bu kutunun içine resimde gösterildiği üzere bir lamba koyarsınız. Kutunun tepesine birkaç delik delersiniz. Bu deliklerin her biri yarım diyametre büyüklüğünde olmalı, ta ki kutunun içindeki

duman dışarı çıkabilsin. Sonra kutunun dibine bir diyametre genişliğinde bir delik açarsınız. Kutunun içindeki ziyayı dışarı nakletmek için bu deliğin içine bir yuvarlak ayna geçirirsiniz. Bu yuvarlak kesilmiş bir cam da olabilir. Vereceğimiz işaretleri kesmek ve ilave etmek için aynanın üzerine bir perde örtmeye mecburuz. Bunu istediğimiz zaman açar, istediğimiz zaman kapatırız. En güzel perde vazifesi görmek üzere bir parça kalay kullanmak daha münasip olur. Bunu herhangi bir tenekeci dükkânından gayet ucuz bir fiyatla alabilirsiniz. Tenekeci alacağınız kalayı istediğiniz boya göre keser, size verir. Bu resimde gösterilen şekilden daha büyük olmamalı. Kalay kâğıdının ortasına da bir delik açmalı. Kutunun içerisine koyduğunuz lambayı yakmalısınız. Bunlar hazır olduktan sonra artık konuşabilirsiniz. Arkadaşınızla istediğiniz lisanda konuşabilirsiniz. Fakat bunun elifba harfleriyle olması şarttır. Elifba harflerini ipe kutunun yukarısındaki deliklerden içeri sarkıtınız. Kalaylı deliğin arasından, aynadan aksetmek üzere istediğimiz harfleri geçiririz. Ayna içerdeki lambadan aldığı ziyayı nakledeken harfleri de nakleder. Küçük bir pratik bu işi fevkalade kolaylaştırır.

Eğer arkadaşımız uzak bir yerden bizimle konuşmak isterse onun da aynen böyle bir aleti olmalı. Böyle iki aleti olan iki arkadaş için yarım mil uzaktan birbiriyle konuşmak mümkündür. Kutuları pencerenin önüne kor, bazı ziyalar aksettirerek konuşmak istediğimize ihsas ederiz. Arkadaşımız ziyaları görünce o da ya elifba harfleriyle veya yalnız gösterdiği ziya ile hazır olduğunu bildirir, bu suretle konuşmak başlar. Bu yalnız bir oyuncak değil, sıkı zamanda haber alabilmek için âdeta bir telgraf vazifesi görür, gayet faydalı bir alettir. Keşşafklar, sporcular, kendilerine böyle birer kutu yapmalı, bu suretle aralarında muhabereyi tesis etmelidirler. Bu hem eğlenceli, hem faydalı bir oyuncaktır.

Geceleri bizi arkadaşlarımızla konuşturan aks-i ziyalı kutu

Kırmızı Kuşla Kara Kuş

Çocuklar bir halka teşkil ederler. Halka içinde karşılıklı iki çocuğa birine kırmızı bir çanta, diğerine bir siyah çanta verilir. Kaptan tarafından verilir verilmez siyah kuş, kırmızı kuş[u] yakalamaya çalışır. Kırmızı kuş da çantayı hemen yanındakine verir, çanta elden ele o kadar süratle geçer ki siyah kuş kırmızı kuşu tutmaya pek zor muvaffak olur. Yakaladığı gibi, kırmızı kuş siyah kuşun çantasını

alır ve o siyah kuş olur. Onun nihayetine kadar kara kuş olmadan kurtulan çocuk, oyunun şahı olur.

Tavada Kuzu

Çocuklar el ele verip bir halka yaparlar. İçlerinden b[ir]ini kuzu olarak ayırırlar. Kuzu dairenin içinde ve ortasında durur. Çocuklar ellerini sıkıştırarak, şarkı okuyarak dönmeye başlarlar. Kuzu çocukların ellerini yarıp halkadan fırsat bulup çıktığı gibi olanca kuvvetiyle kaçmaya başlar. Halkadaki çocuklar, hepsi birden onu takip eder. Selamet noktası olarak tayin edilen yere tutulmadan gelirse kurtulmuş olur. Eğer muayyen noktaya varmadan tutulursa oyunu kaybeder.

Eşek Oyunu

Geniş büyük bir mukavva üzerine kuyruksuz bir eşek resmi yapar veya bir taraftan bir eşek kesip duvara asarsınız. Yalnız eşeğin kuyruğu olmaması matluptur. Eşeği hazırladıktan sonra oyuncuların miktarına göre kuyruklar hazırlarsınız. Oyuncuları bir iki numara ile sıraya ayırdıktan sonra birincinin gözlerini bağlar, eline kuyruklardan birini verirsiniz. O kapalı gözle elindeki kuyruğu eşeğin boş olan kuyruk yerine yapıştırmaya çalışır. Bu oyun gayet eğlencelidir. Gözleri kapalı olan çocuk ekseriya kuyruğu eşeğin karnına, başına yapıştırır. Kuyruğu tam yerine yapıştırmaya muvaffak olan oyunu kazanır. Yapıştırmak için pünez kullanabilirsiniz.

Sevimli Mecmua

Sahife: 158

Bazı Kolay Oyunlar

Sihirli Firkete

Evvela hazırladığımız düz bir firketeyi hazıruna gösterir ve bunun bazı fevkalade havâss-ı câmi kıymetli bir madenden mamul olduğunu söylersiniz.

Sonra bir kibrit çöpü alır, başını kırdıktan sonra bir iğne ile merkezinden bir delik açar ve firketenin bir ayağını bu delikten geçirirsiniz. Firketeyi A şeklinde görüldüğü gibi tutarsınız. İğnenin serbest olan ucu firketenin diğer ayağına değmemelidir. Bu uca parmağınızla vurunca kibrit bir daire resmetmiş ve firketenin diğer ayağının içinden geçmiş gibi görünür. Yalnız kibrite ne hafif, ne de çok sert vurulmalıdır. Hokkabazlık yapılmadan evvel herhâlde oyun bir iki kere tecrübe edilmiş olmalıdır.

Yüzen Top

Derin bir kabın içine bir miktar su koyunuz. Küçük, ağza girebilecek kadar küçük bir topu bu suyun içine bırakınız. Oyuncuları bir, iki, üç diye numara ile sıralayınız. Bir çocuğu da kumandan olarak ayırınız. Kumandan numara sırasıyla her çocuğu çağırır. Bir numara evvela suyun içinden topu ağzıyla çıkarmaya çalışır. Ellerini hiçbir tarafa değdirmek hakkı yoktur. Ellerini ya aşağıda, yahut göğsü üzerinde çaprazlama bulundurur. Bu oyunda muvaffak olmak için marifet ağız açık olduğu hâlde suya yaklaşmak ve derin bir nefes alıp topu açık ağza doğru çekmektir. İlk vazifeyi geniş bir nefes, ikinci vazifeyi de dudaklar yapar. Nefesinizin getirdiği topu dudaklarınızla sıkı yakalarsınız. Bu oyun görüldüğü kadar kolay değildir, tam alacağınız dakika top dudaklarınızdan kaçır. Topu ağza çekebilmek için çok uzun bir nefes lazım, eğer nefes yarıda kalırsa top da kaçır. Oyunu oynamazdan evvel üç dört hediye hazırlarsınız. Topu sudan ağzıyla çıkarabilenler bu hediyeye istihkak kesbederler, diğerleri kaybederler.

Şişe Oyunu

Şişe oyunu büyük bir mektep bahçesinde veya salonda oynanabilecek bir oyundur. Resimde görüldüğü üzere şişeleri bir kız veya erkeğin, arasından geçebileceği şekilde fasıla ile sıralayınız. Oyunculardan ikisi at, biri de arabacı. Arabacı hayvanlarının gözlerini iyice bağlar. Şişelerin yanına getirir, hayvanlar bir sağa bir sola şişelerin arasından yürüyerek geçerler. Fakat bu geçmede şişelere değmemeleri, şişeleri düşürmemeleri şarttır. Hayvanlar geçerken şişelerden kaçına değerse o kadar fenadır, onların hesabına yazılır. Eğer hiç temas etmeden geçmişlerse kazanmış olurlar. Onların sırası bitince diğer bir arabacı ve iki hayvan aynı tecrübeyi yapar. Çocukların adedine göre hayvanlar ile arabacılar çoğaltılabilir. En az kim temas ederse oyunu o kazanır. Arabacı hayvanlarını değdirmen geçirmeye çalışır. Çocuk da kolları arasından geçen ipi tutar. Arabacı onlara sağ, sol diye adımlarını nasıl atacaklarını emreder.

En çok şişe devirene oyunun sonunda bir ceza verilir.

Çocuklar Sevimli Mecmua'ya Abone Olunuz.

Türkiye'de şimdiki kadar Sevimli Mecmua kadar güzel ve sevimli bir mecmua çıkmamıştır. Okuduktan sonra mecmuayı beğendinizse, arkadaşlarınıza

tavsiye ediniz. Mecmuamız büyüyüp güzelleştikçe size daha faydalı olmaya çalışacaktır.

Sevimli Mecmua'nın altı aylık abonesi 130, seneliği 250 kuruştur. Ecnebi memleketler için 300 kuruştur. Abone olunuz, gazetenizi muntazam okuyunuz.

Sevimli Mecmua

Sahife: 159

Sevimli Mecmua

Muharriri: Cohan Sipeyri

Mütercimi: Sabiha Zekeriya

Haydi

Sevimli Mecmua'nın Romanı

–Geçen nüshadan mabat–

Çayırda

Haydi sabah erken uyanmıştı. Gözlerini açtığı zaman güneşten gelen ziya hatları yuvarlak pencereden yatağına doğru uzanıyordu. Ve her şey bu ziyalar altında altın gibi parlıyordu. Haydi memnuniyetle etrafına bakındı, nerede olduğunu hatırlayamıyordu.

Sonra dışarda dedesinin boğuk, kalın sesini işitti. Ve her şeyi hatırladı. Dedesinin kulübesinde olduğunu, onu bakan Ursul'ün evinde olmadığını anladı. Yatağı içinde Ursul'ü düşünüyordu. O ne tuhaf bir kadındı. Kedi gibi mutfakta ateşin yanından, odada sobanın yanından ayrılmazdı. Haydi daima onun yanında oynamaya mecburdu. Zira Ursul sağır olduğu için Haydi'nin ne yaptığını işitemez, kendisini yakından görmek için bir saniye bile yanından ayıramazdı. Haydi için bu hayat ne can sıkıcı bir şeydi.

Şimdi bu yeni evinden pek memnundu. Ve dün gördüğü birçok garip şeyleri ve bugün göreceği daha birçok yeni şeyleri, hususıyla (Şövenli) ve (Berli)yi hatırladı. Keçilerin hayali gözleri önüne gelince, Haydi süratle yatağından fırladı ve dün üzerinden çıkardığı esvabı iki dakikada giydi, karyoladan indi, büyük bir sevinçle kulübenin dışarısına koştu. Orada keçi çobanı Petir, sürüsüyle duruyor, dedesi, Şövenli ve Berli'yi siperden alıp sürünün yanına getiriyordu. Haydi, Petir'e ve güzel keçilere, hayırlı sabahlar demek için sabırsızlanıyordu. Sürünün yanına koştu, dedesi boğazından gelen öksürüklü bir sesle sordu:

– Sen de çayıra gitmek ister misin?

Haydi bu fikirden çok memnun oldu ve sevincinden sıçradı.

Dedesi devam etti:

– Ama, önce yıkan, temizlen. Sonra karışmam, çayırdaki güneş parlak ziyalarla yanarken seninle alay eder. Senin kirli olduğunu görür, güler. Güneş kirli çocuklardan kaçır... Bak, senin için her şeyi hazırladım.

İhtiyar, kulübenin kapısı önünde güneşin altında duran su dolu güğümü gösterdi. Haydi hemen güğüme doğru koştu, yüzü parlayıncaya kadar yıkandı ve temizlendi. Bu dakika ihtiyar, kulübeye giriyordu. İçerden Petir'e seslendi:

– Buraya gel, küçük keçi kumandanı... Heybeni de beraber getir.

Petir şaşkın şaşkın bu içerden gelen davete icabet etti. Arkasında hafif yemeğini taşıyan heybesini de getirdi.

İhtiyar heybesini indirmesini işaret etti. Petir aldığı emirleri birer birer icra ediyordu.

– Haydi bakalım, heybeni aç...

İhtiyar, heybenin içine büyük bir dilim ekmek ve bir parça peynir koydu. Petir peyniri görünce sevinçten yuvarlak gözlerini bir kat daha açtı. Her iki parça da kendi yemeğinin iki misli kadar kalın ve büyüktü.

İhtiyar, masaya doğru ilerledi:

– Şimdi küçük sütlüğü koyalım, dedi. Çocuk senin içtiğin gibi doğrudan doğruya keçinin memesinden sütü içemez. Haydi şimdi seninle beraber aşağı gidecek. Öğle zamanı keçiden iki şişe süt sağır, çocuğa verirsin. Dikkat et, kayalardan düşmesin. Anladın mı keçi kumandanı!..

Bu dakikada Haydi koşarak telaşla geldi, yüzünden kollarından sular akıyordu.

– Dede şimdi güneş bana gülecek mi?.. dedi.

Güneşin kendisiyle alay etmesinden o kadar korkmuştu ki yüzünü, boynunu, kollarını tahta fırçalar gibi ovmuş, ovmuştu, sonra dedesinin güğüm

yanına astığı kalın, kaba havlu ile ovmaktan ıstakoza benzeyen kırmızı derisini sildi, kuruladı... Gözleri hâlâ dedesinden cevap bekliyordu. İhtiyar gülerek,

– Hayır, artık gülmeyecek... dedi. Fakat biliyor musun, bu akşam keçilerle uzun gün topraklar içinde koşacaksın, akşama kadar ayakların siyah, çamur gibi olacak. Eve döndükten sonra bütün vücudunu balık gibi yıkamak lazım. Anladın mı... Haydi bakayım, şimdi Petir’le keçilerle gidebilirsin.

İhtiyar bu kumandayı verdikten sonra arkasını döndü, Haydi, sevinçle kulübeden fırladı, sürüyle beraber evin yukarısına doğru neşeli neşeli gitti.

Gece esen rüzgâr bulutları dağıtmıştı. Göğün her tarafı derin bir mavilik içinde parlıyordu. Mavi göğün ortasında altın güneş, yeşil tepeli dağları nurlandırıyor, keskin hülyaları altında mavi, sarı çiçeklerin ortaları açılıyor, başlarını memnuniyetle yukarı kaldırıyorlardı.

Haydi çiçeklerin yanına koştu ve sevincinden bağıırıyordu:

– Ne güzel çiçekler!..

Karşıdan yeşil otların arasında biten kırmızı çiçekler, kırmızı bir gelincik tarlasına benziyordu. Beri tarafta mavi çiçeklerle süslenmiş bir tarla, daha ötede ince yapraklı, yaldızlı kaya çiçekleri, güneşin altın ziyaları altında tebessüm ediyor gibiydi. Haydi bu renk renk çiçeklerin arasında o kadar neşeli idi ki keçileri, Petir’i tamamıyla unutmuştu.

Bir kelebek gibi bir taraftan öbürüne uçuyor, yolun üstünde dağılan sarı, kırmızı, mor çiçekler onu zevkten sarhoş ediyordu. Her taraftan demet demet topladığı çiçekleri önlüğünün içine koydu, bunların hepsini eve götürmek, yatak odasındaki samanların üzerine dizmek istiyordu. Orasını tıpkı bir bahçe gibi süsleyecekti. Tıpkı buradaki gibi kırmızı bir gelincik tarlası vücuda getirmek istiyordu.

Geçtikleri yollar oldukça eğri büğrü, tehlikeli yerlerdi. Petir, her tarafa, her zamandan daha fazla dikkatle bakmaya mecburdu. Çünkü keçiler de Haydi gibi yaramazdı. Fakat küçük çoban kolaylıkla gözlerini bir taraftan ötekine çevirmeye alışkın değildi. Bugünkü iş iktidarının fevkinde idi. Haydi çiçek toplamak için bir

kayadan diğere atlıyor, keçiler aşağı yukarı koşuyorlar, Petir onları idare etmek, sürüden ayrılmamalarını temin etmek için ıslık çalıyor, bağırıyor, değneğini sallıyordu. Bütün su'yine rağmen Haydi gözden kaybolmuştu, hiddetle bağırırdı:

– Haydi neredesin?

Meçhul, derin bir yerden Haydi'nin sesi aksetti:

– Buradayım.

Petir hiçbir tarafta bir şey göremiyordu. Haydi bir tulumbanın arkasında kat kat yabancı kokulu çiçeklerle örtülmüş bir toprağın üstünde oturuyordu. Etrafındaki hava öyle tatlı bir koku ile dolu idi ki Haydi şimdiye kadar hiç bu kadar saf bir hava tenefüs etmemişti. Çiçeklerin arasına oturmuş, güzel kokuları derin derin tenefüs ediyor, kokluyordu.

Petir tekrar onu görmeksizin bağırırdı:

– Neredesin Haydi?.. Yanıma gel... Kayalardan aşağı düşersin... Deden seni yanımdan ayırmamaklığımi tembih etti.

Haydi oturduğu yerden sordu:

– Kayalar, nerededir Petir?

Haydi yerinden kımıldamak istemiyordu. Çünkü her nefeste rüzgâr ona tatlı kokular getiriyor ve zevkini tezyit ediyordu.

Petir derhâl cevap verdi:

– Yukarda, yolun üstünde... Oraya varmak için daha çok yolumuz var. Şimdi yanıma gel... Hem tepede çocuk çalan bir kuş var, gak gak diye bağırır.

Petir bu sözüyle Haydi'yi yerinden oynatmaya muvaffak oldu. Derhâl yerinden fırladı, önlüğü çiçeklerle dolu olduğu hâlde Petir'e doğru koştu. Tekrar beraberce dağın yukarısına tırmandılar. Haydi, yine yolda rast geldiği çiçekleri koparmadan geçemiyordu. Petir yavaşça güldü:

– Kâfi derecede toplamışsın, Haydi, dedi... Şimden sonra artık her gün buradasın... Eğer hepsini bugün koparacak olursan yarına bir şey kalmaz.

Bu son sebep Haydi'yi vazgeçirmeye kâfi geldi. Bundan başka önlüğü o kadar dolmuştu ki, bundan fazlası küçük odasına fazla gelecekti. Birazını da yarına bırakmak lazım olduğunu teslim etti. Petir'le beraber yoluna devam ettiler. Keçiler, durmaksızın yüksek çayırdan gelen, güzel çayırdan gelen güzel kokulu otlara doğru ilerliyorlardı.

–Mabadi gelecek nüshamızda–

Müdür-i Mesul: Zeki Cemal

Sevimli Mecmua'nın Bilmece Kuponu: 8

Sevimli Mecmua'nın Bilmece Kuponu: 9

Her Nüshada Karilerimize Beş Lira Veriyoruz, Acaba Sizin Fotoğrafınız Var mı?

Her nüshamızda beş çocuğun resmini neşrediyoruz. Resim sahiplerini tanımıyoruz. Fotoğrafçımız sokakta veya mektepten çıkarken tesadüf ettiği çocukların resimlerini alıyor. Fotoğrafçımız yalnız İstanbul'da değil Türkiye'nin her tarafını dolaşüyor. Sizi her yerde görebilir. Bu sebeple her nüshada fotoğrafınız çıkabilir. Sokakta fotoğrafçımızın tesadüfünü beklemek istemeyen çocuklar fotoğraflarını doğrudan doğruya idarehanemize gönderebilirler. Elimize geçen fotoğraflardan her nüsha beş tane neşrediyoruz. Fotoğrafları intişar eden kimseler idarehanemize müracaat edip birer lira alabilirler. Lirayı almak için ya doğrudan doğruya idarehanemize müracaat edip o fotoğraf sahibi olduğunuzu ispat etmek veyahut posta ile fotoğrafınızı göndermek lazımdır. Eğer evvelce bize fotoğrafınızı göndermiş ve fotoğrafınızın arkasına isim ve adresinizi de yazmışsanız ayrıca müracaata ihtiyaç yoktur. Biz lirayı doğrudan doğruya adresine göndereceğiz.

Yukarıda fotoğrafları neşredilen çocuklar idarehanemize müracaat ettikleri takdirde birer lira alabilirler. Müracaat müddeti iki haftadır. İki hafta sonra müracaat edenler haklarını kaybederler.

Kolay Bir Bilmece

Geçen nüshamızdaki kelime bilmecesinin aynı olan bir balık resmi koyuyoruz. Bu resimde gördüğünüz boş gözlere harfler sağdan sola veya yukarıdan aşağı doğru okunacak tarzda kelimeler vücuda getirecektir. Sağdan sola doğru

okunan kelime ile yukarıdan aşağı kelimelerin yerleştiği gözlere konacak harfler okunan iki kelimedede bulunacak harfler olacaktır. Bu sebeple kelimeler ufki ve şakuli yani sağdan sola ve aşağıdan yukarı olmak üzere iki kısma ayrılmıştır. Bu kelimeleri bulmak için aşağıdaki tariflere bakınız:

Sağdan Sola

- 1– Aza-yı nakıs
- 3– Tükürdüğümüz yapışkan şey
- 6– Şeklin ismi
- 8– Mayısta gelen büyük kuş
- 10– Çocuklar da büyük adamlar da uçurur
- 11– Sahip olan
- 12– Ateş karıştıran
- 14– Boynumuza attığımız

Yukarıdan Aşağı

- 1– Su veren
- 2– Deriden balon gibi şişen şey
- 3– Vücudumuzun bir kısmı
- 4– Bitirmek
- 5– Futbolda muvaffakiyeti bildiren
- 7– Dudak
- 9– Bir emr-i hazır
- 13– Şerefın başka türlüsü

Bu bilmeceyi halleden elli kişiye yirmi liralık mütenevvi hediyeler verilecektir. Cevaplar (22) Mayıs tarihine kadar idarehanemizde bulunmalıdır. Mektubunuzda isim ve adresinizi unutmayınız.

Bilmeceyi Halledenler

Sekizinci nüshamızdaki bilmeceimizin suret-i halli aşağıdaki şekilde gösterilmiştir. Müsabakaya iştirak edenler arasında çek[ti]ğimiz kurada kazananların esamisi:

Geçen nüshamızda kelime bilmecezinin suret-i halli aşağıdaki kelimelerden ibarettir:

Sağdan Sola Doğru:

1– Kandil

6– Kar

8– Şal

10– Yer

12– Kem

13– Bal

15– Çörek

Aşağıdan Yukarı

3– Yaş

4– Yakın

5– Elma

7– Er

9– En

11– Bu

14– La

1– Bolvadin Şube-i Muamelat Memuru Yüzbaşı Kemal Bey'in mahdumu Necmettin Efendi: Bir mektep çantası.

2– İstanbul Kız Lisesi 762 Cemile Hanım: Bir senelik Sevimli Mecmua abonesi.

3– Ankara Nakşibendi Kız Mektebi sınıf 3 Pakize Tevfik Hanım: Bir dolma kalem.

4– Vefa Orta Mektebi sınıf 6, 14 Rıza Avni Efendi: Altı aylık Sevimli Mecmua abonesi.

5– Kuleli Lisesi sınıf 7 Mustafa oğlu İsmail Hikmet Efendi: Altı aylık Sevimli Mecmua abonesi.

Şeker, Çikolata, Kitap Kazananlar

6– Ankara Erkek Lisesi’nden 78 Bekir Hıfzı Efendi,

7– Anadoluhisarı’nda Yeni Mahalle’de Kasap Süleyman Efendi’nin köşkünde Muhammet Sadi Bey,

8– Salihli Mithatpaşa Caddesi’nde Bağcı Hacı Ahmet mahdumu Ali Kemal Efendi,

9– Mudanya Trilye Darüleytam sınıf 5, 184 Muhammet Ali Efendi,

Defter, Kalem Kazananlar

10– Ayvalık Bininci Numune Mektebi sınıf 5, 18 Asiye Hanım,

11– Burgaz İsmet Paşa Numune Mektebi Muallimlerinden Muhammet Bey vasıtasıyla sınıf 5 71 İbrahim Efendi,

12– Tokat’ta Koca Ferhatzade Mustafa Zihni Efendi mahdumu Adil Efendi,

13– Manisa Lisesi sınıf 3, 148 Adil Giray Efendi,

14– Amasya Orta Mektep 137 Muhammet Nazif Efendi,

15– Konya Erkek Lisesi sınıf 1, 420 Fuat Efendi,

16– İhsaniye’de alt sokakta 148 numaralı Sermühendis Fuat Bey’in yalısında Galatasaray Lisesi’nden Üsküdarlı Muhammet Bahattin Efendi,

17– Muğla’da Terzi Hacı Mahmutzade Muhammet Celalettin Efendi vasıtasıyla Reşadiye Müdürü Hamdi Bey mahdumu Mümtaz Bey,

18– İzmir’de Kızılçullu’da Amerikan Koleji talebesinden Mustafa Fazıl Efendi,

19– Tekfurdağı Büyük İlk Erkek Mektebi sınıf 2 Adnan Tahsin Efendi,

20– İzmit: Kocaeli Orta Mektep sınıf 5, 212 Feridun Efendi,

Bilmecelerimizi halledenlerden Bafra’da Feyz-i Cumhuriyet Mektebi beşinci sınıf talebesinden 17 numaralı Muhammet Mithat Efendi

Asker Bilmecesi

Sekizinci nüshamızda Askerler Bilmecesi’nin suret-i halli şu suretledir:

4	1	4	2	5	2
1		1	5		5
4	1	4	2	5	2

1	7	1	9	5	4
7		7	9	9	
1	7	1	9	4	5

Bu bilmeceye iştirak edenler arasında çektiğimiz kurada kazananlar ber-vech-i âtîdir:

1– Kadıköy Orta Mektebi’nden 45 Süleyman Efendi: Mektep çantası.

2– Gedikpaşa Amerikan Mektebi sınıf 6 Haluk Hakkı Efendi: Bir senelik Sevimli Mecmua abonesi.

3– Ayvalık Yeni Hayat Mektebi sınıf 5, 315 Âliye Osman Hanım: Bir dolma kalem.

4– Kocaeli Mevki Hastanesi Eczacısı Yüzbaşı Cemil Bey kerimesi Mualla Cemil Hanım: Altı aylık Sevimli Mecmua abonesi.

5– İzmit 8’i 31 Mülazım-ı evvel Cemal Efendi kerimesi Perihan Hanım: Altı aylık Sevimli Mecmua abonesi.

Şeker, Çikolata, Kitap Kazananlar

6– Merzifon Erkek İrfan Mektebi sınıf 5, 29 Ahmet Cevdet Efendi,

7– Adana Yeni İstasyon’da sınıf 3 talebatından Hareket Müfettişi Zühtü Bey kerimesi Perihan Zühtü Hanım,

8– Feyz-i Âti Lisesi sınıf 5, 350 Hilmi Veli Efendi,

9– Soma’da Muhammi Muammer Bey’in mahdumu Sedat Efendi,

Defter, Kalem Kazananlar:

10– Eyüp Sultan’da Sufiler Mahallesi’nde Merdivenli Sokak’ta 6 numarada Mesrure Hakkı Hanım,

11– Bafra Feyz-i Cumhuriyet Mektebi sınıf 5, 27 Muhammet Mithat Efendi,

12– Kuleli Lisesi 3 Hidayet Efendi,

13– Kocaeli Encümen-i Daimî Başkâtibi Hilmi Efendi mahdumu Fikret Bey,

14– Üsküdar’da İhsaniye’de Sultaniye Sokağı’nda 18 numarada Hulki Hamit Efendi,

15– Bursa Işıklar Lisesi sınıf 6 Şamlı Rüştü Efendi,

16– İnegöl Mustafa Kemal Paşa Mektebi talebesinden 17 Muhammet Zeki Efendi,

18– Çelebi Sultan İnas-ı Numune Mektebi’nden 86 Nezahat Şefik Hanım,

18– Ankara Hacı Bayram Camii karşısında Dava Vekili Halit Efendi hanesinde Mukim Nizam oğlu Ferhan Nebil,

19– Gaziosmanpaşa Lisesi sınıf 5, 258 Ahmet Ziya Efendi,

20– Kuleli Lisesi sınıf 6, 429 Nazmi Fikret Efendi.

Resimli Ay Abonelerine 100 Lira Veriyoruz.

“Resimli Ay” mecmuası bir sene zarfında abone olacak karileri arasında sene nihayetinde keşide edilecek kurada isabet eden karta yüz lira mükâfat vadediyor. Bunun için karilerinden hiçbir şey istemiyor. Yalnız mükâfata istihkak kesbetmek için abone olmak şarttır. “Resimli Ay”ın senelik abonesi 300 kuruştur.

Sevimli Mecmua

On beş günde bir perşembe günleri çıkar. Türkiye'nin yegâne çocuk mecmuasıdır. Fiyatı 10 kuruştur. Senelik abonesi 250, altı aylığı 130, üç aylığı 75 kuruştur. Ecnebi memleketler için senelik abonesi 400, altı aylığı 200 kuruştur. *Resimli Ay* ile birlikte bir sene abone olanlara 50 kuruş tenzilat yapılır. İdarehanesi İstanbul'da Suudi Kütüphanesidir.

11. SEVİMLİ MECMUA, C:1 Nu. 11

10	SEVİMLİ MECMUA	Numara
Kuruş		11

“Resimli Ay” Matbaası’nda tab olunmuştur.

Çocuk Oyunları

Değnekli Koç

Oyuna iştirak edecek çocuklardan biri “koç” olur. Gözlerini bağlarlar. Eline bir değnek verirler. Diğer oyuncular bir halka teşkil ederler. Koç elinde değneğiyle bu halkanın ortasında durur. Piyanoda seri bir hava çalınır. Halkayı teşkil eden çocuklar bu havaya ayak uydurarak çepçevre dönerler, sonra birdenbire piyano susar, çocuklar da derhâl dururlar. O zaman koç değneğini halkanın herhangi bir tarafına doğru uzatır, oyunculardan birine değneğin ucuyla dokunur.

Bu suretle temas edilen oyuncu da değneğin bir ucunu tutar. Koç herhangi bir hayvan veya kuş sesini taklit ederek bağırır. Değneğin ucunu tutan aynı tarzda bağırarak mukabeleye mecburdur. Eğer koç onun ağzından çıkan seda üzerine kim olduğunu keşfedebilirse yerlerini değiştirirler. Yani “koç” olanın gözleri çözülür, onun yerine öteki koç olur, gözleri bağlanır. Piyano yine çalmaya başlar ve oyun bu tarzda devam eder.

Kör Ebenin Kaşıkları

Ebe olan çocuğun gözleri bağlandıktan sonra eline iki kaşık verilir. Sonra diğer oyuncular odanın dört tarafına dağılırlar. Her biri bir köşe intihap edip tutar. Hiç kimse sesini çıkarmaz. Ebe çocuklardan birine rast gelinceye kadar dolaşmaya başlar. Birine rast geldi mi, elindeki iki kaşıkla vücudunun her tarafına dokunarak yoklar ve bu suretle kim olduğunu bilmeye çalışır.

Dediğimiz gibi bu oyun icra edilirken hiç sesini çıkarmamalı, katıyen bir hışırtı, bir gürültü olmamalıdır. Eğer ebe doğru tahmin eder de kim olduğunu bilirse o zaman kaşıkları ona teslim eder, kendi gözlerini çözüp onunkilerini bağlar. Yeni ebenin gözleri bağlanır bağlanmaz bütün diğer oyuncular çabucak yerlerini

değiştirirler. Eğer böyle yapmazlarsa yeni ebe onların nerelerde durduklarını bildiğinden kim olduklarını kolaylıkla keşfedebilir.

Ressam Oyunu

Her oyuncunun eline bir parça kâğıt, bir de kurşun kalemi verilir. Sonra ebeden başka hepsinin gözleri bağlanır. Ebe kendilerine ellerinde tuttıkları kâğıda bir canavar resmi çizmelerini, gözünü de yerinde işaret etmelerini emreder. Herkes elinden geldiğ kadar resmi çizer. Fakat ebe emir verinceye kadar gözlerini açıp yaptığı resme bakmaz. Hepsi bitirdikten sonra gözler çözülür ve resimler muayene edilir. O zaman kimsenin kahkahasını zapt etmeye takati kalmaz. Gözler kapalı yapılan resimler o kadar alelacayip şeyler olur. Hatta resimde kendilerini çok kuvvetli bilenler bile ancak gülünç bir karikatür vücuda getirebilirler.

Körler Müsabakası

Oyuncular odanın bir tarafına toplanarak dururlar. Birkaç adım ileride yere kartpostal büyüklüğünde kesilmiş birçok kâğıt parçaları yayılır. Bu kâğıtların her birine bir rakam yazılmış olmak lazımdır.

Oyunculardan biri ebe olur, gözleri bağlanır, eline bir ucu sivri bir değnek verilir. Ebe yerdeki kâğıtlara doğru iki üç adım ilerler, değneğin sivri ucunu yere vurarak rakamlı kâğıtlardan birini delmeye ve en yüksek rakamları havi olan kâğıtlara isabet ettirmeye çalışır. Bu tecrübeyi üç kere tekrar etmesine müsaade olunur. Sonra ebe hareket etmiş olduğu noktaya avdet ederek diğer arkadaşları yanında durur ve gözleri çözülür.

Eğer isabet edip kâğıt delmeye muvaffak olmuş ise o kâğıttaki rakamlar onun hesabına kaydolunur.

Onu müteakip oyunculardan bir başkası ebe olur, aynı oyunu tekrar eder. Hasılı bütün oyuncular sırasıyla ebe olur ve değneğin ucuyla sapladıkları kâğıtların rakamları her birinin hesabına ayrı ayrı geçirilir. Bütün oyuncular nöbetlerini savdıktan sonra hangisinin sapladığı rakam daha çok ise oyunu o kazanmış olur.

Kolay Bir Bilmece

Bu Hayvanların Başlarını İlave Edip Gönderiniz

Burada gördüğünüz hayvanlar[ın] ne hayvanları olduğunu altlarına yazınız. Ve başlarını ilave ediniz. Büyülmek şart değildir, fakat arzu edenler şüphesiz büyülebiller... Bu bilmeceyi kazananlar arasında çekeceğimiz kurada birinciye bir dolma kalem, ikinciye bir boya kutusu, üçüncüye bir çakı, üçüncüden onuncuya kadar birer kutu çikolata, ondan yirmi beşe kadar birer kitap, yirmi beşten elliye kadar Sevimli Mecmua'nın renkli ilavesi verilecektir.

Sevimli Mecmua

Cilt: 1

28 Mayıs Perşembe – 1341

Numara: 11

İtalya'yı Esaretten Kurtaran “Garibaldi”nin Sergüzeşleri

Bundan yetmiş sene evvel İtalya bugünkü gibi istiklaline, vahdetine sahip değildi. Yani İtalyanlar baştan başa aynı lisanı konuştukları, aynı hislere, aynı âdetlere tabi oldukları hâlde kendileri yabancılara, Avusturyalılara, Fransızlara esir idiler. Kendi memleketlerinde kendi milletlerinin bir hükûmeti yoktu. Ecnebi kahrı altında inliyorlardı. Ecnebiler İtalya memleketini parça parça etmişler, küçük küçük krallıklar vücuda getirmişler, tahtlarına kendi adamlarını, kendi akrabalarını oturtmuşlardı.

Esaret, istibdat İtalyanların nihayet gözünü açtı. “Genç İtalyanlar” diye bir parti zuhur etti. Bunlar vatanperver İtalyanlardı. İtalya'nın millî vahdetini temin etmek, ecnebileri memleketlerinden kovmak, millî bir hükûmet yapmak istiyorlardı.

Bu emelle çok uğraştılar, düşmanlarla senelerce çarpıştılar, istibdadı yıkmaya çalıştılar, pek çok zahmetlere, fedakârlıklara katlandılar.

Bu kadar fedakârlıkla çalışanlar arasında “Mazzini” ve bilhassa “Garibaldi” şöhret almışlardı. Bu itibarla Garibaldi'nin hayatı kahramanane vakayi' ile ve harikulade, meraklı maceralarla doludur. İşte milletinin hürriyeti, istiklali için uğraşmış olan bu adamın bugün size en meraklı, en heyecanlı sergüzeşlerinden bazılarını nakledeceğiz.

Garibaldi 1807 senesinin temmuzunda “Nis” şehrinde doğmuştur. O zaman Nis şehri İtalya memleketi idi. Sonradan Fransa'ya geçti. Garibaldi dünyayı biraz anlamaya başlar başlamaz kendi vatanı olan Nis'te Fransızların tahakkümünü görerek müteessir olmuştu. Lakin bu hâl yalnız Nis'te değil bütün İtalya'da da

vakiydi. Her yerde bir yabancı nüfuzu, yabancı hükmü, hükûmeti vardı. O esnarlarda İtalya sekiz kadar krallılara ayrılmıştı. Kiminde Avusturyalılar, kiminde Fransızlar hüküm sürüyor, bazılarında Avusturya hanedanına, bazılarında Fransızların Borbon hanedanına mensup krallar saltanat sürüyor, İtalya'nın kanını emiyor, servetinin menabi'ni kurutuyordu.

Bu felaketleri Garibaldi daha pek genç yaşında hissetmeye başlamıştı. Orta hâlli olan ebeveyni onu zamanına göre mükemmel tahsil ettirmişlerdi. Babası gemici idi. Garibaldi de gemiciliğe süluk etti. İlk deniz seferine babasının gemisinde muço olarak çıktı. Bu suretle gençliğinin ilk senelerini Avrupa denizlerinde seyahatlerle geçirdi. Tahsil ve terbiyesi iyi olduğu ve mütemadiyen malumatını,

Meşhur İtalyan kahramanı Garibaldi

Garibaldi 1849'da Mazzini ile birleşerek Roma'yı zapt ve cumhuriyeti ilan ettiler.

Sevimli Mecmua

Sahife: 162

maharetini artırmaya çalıştığı için gemicilikte pek çabuk terakki etti. Bir derecedeki siyasi hayata karışmadan evvel henüz yirmi beş yaşında iken bir tüccar gemisinin kaptanlığını elde etmişti.

O sıralarda Garibaldi “Genç İtalyanlar” partisine iltihak etti ve orada “Mazzini”yi tanıdı. Bu parti “Savva” eyaletine bir hücum icra ederek müstevlileri kovmak üzere gizli tertibatta buldukları sırada tertibat meydana çıkmış, Garibaldi'nin de iştiraki anlaşılmış ve idama mahkûmiyeti ilan edilmişti. Bunun üzerine “Cenuh”ta bulunan Garibaldi bahriye elbisesini çıkardı, bir dilenci kıyafetine girdi, geceleyin oradan kaçtı ve ertesi sabah “Nis”e, ebeveyninin yanına vardı. Oradan da sahte bir isimle Cenubi Amerika'ya gitti.

Bu sıralarda Rio dö Janeyro müstakil cumhuriyet ilan edildi. Bu hususta yerlilere muavenet etmiş olan Garibaldi'nin kendi vatanını da aynı suretle esaretten, istibdattan kurtarmak en büyük emeli olduğu için yüreğinden kan gidiyordu.

Garibaldi Cenubi Amerika'da senelerce kaldı ve orada teşekkül eden cumhuriyetlere fiilen, silahıyla muavenet etmekten geri durmadı. Bunun için istibdat taraftarları ile mütemadi muharebe hâlinde idi.

Kendi gibi on iki cesur arkadaş bularak küçücük bir gemi elde etti, Asya'dan bayrağını çekti ve denizlerde korsanlığa atıldı. Bir gün büyük ve güzel bir gemi yakaladılar, içindeki tayfa ve tüccarı esir aldılar, o gemiye naklettiler, kendi gemilerini batırdılar. Esirlerinin hâline acıyarak onları karaya çıkardılar. Bu gemiyi toplarla da teçhiz ettiler, senelerce o sahillerde korsanlıklara devam ettiler.

Garibaldi bir deniz muharebesinde ensesine bir kurşun isabet ederek gayet ağır yaralandı. Arkadaşları onu tedavi edilmek üzere karaya çıkardılar, bir cerraha teslim ettiler. İki ay tedaviden sonra iyi oldu. Lakin mahalli hükûmet isyana iştirakinden dolayı kendisini mevkuf tutmak istedi. Garibaldi bir gece at sırtında kaçtı ise de çabuk tutuldu ve zindanda hapsedildi. Firarına yardım eden gardiyanları haber vermesi için kendisine müthiş işkenceler ettiler. Ellerinden bağlayıp tavana astılar, kamçı ile dövdüler. Fakat ağzından bir itiraf alamadılar. Nihayet o memlekette de cumhuriyet ilan edilmesi üzerine iki ay sonra hapishaneden kurtuldu ve tekrar korsanlığa çıktı.

Cenubi Amerika'da on iki sene kaldı. Bu müddet zarfında pek çok maceralar geçti. Hepsinden de salimen kurtuldu.

Bir gün "Santa Katerina" sahili önünden geçerken Garibaldi gemisinin güvertesinde durarak dürbünle sahili tetkik ediyordu. Deniz kıyısında gayet genç ve güzel bir kız gördü. Kızı fevkalade beğendi. Yakından görmek hevesine mukavemet edemedi. Bir sandala binerek karaya çıktı. Kızla karşılaşınca onu derhâl sevdi ve boş sözlerle vakit geçirmeye alışmamış olduğu için hemen kıza:

– Benim olmak ister misin? dedi.

Bu kızın ismi "Anita" idi. Yaşı on sekiz ya vardı ya yoktu. Babası kendisini ihtiyar bir adama nişanlamıştı. Onu hiç sevmiyordu. Garibaldi pek yakışıklı bir erkekti. Tereddüt etmeksizin razı oldu, Garibaldi ile hemen gemiye gitti. O günden sonra bu "Anita" Garibaldi'nin yanından ayrılmadı, bütün muharebelerine, bütün meşakkatlerine iştirak etti. Ona son nefesine kadar en sadık, en fedakâr bir refika-i hayat oldu.

Hatta bir gün Garibaldi gemide yokken düşman tecavüzüne uğrayınca kumandayı Anita eline aldı ve top ateşini, manevrayı kemal-i muvaffakiyetle idare

ederek düşmanı kaçırmaya muvaffak oldu. Fakat bir gün faik kuvvetlere rast geldiler. Gemileri batırıldı ve Garibaldi ile Anita yüze yüze karaya çıkıp kurtulabildiler.

Garibaldi on iki sene bu serseriyane hayatı geçirdikten sonra vatani olan İtalya'yı esaretten tahlis fikrinden vazgeçemediği, kalbinde bu ateşin emeli daima beslediği için nihayet zevcesi Anita ile beraber uğradıkları takibattan yakalarını sıyrarak 1848 senesinde beş parasız Avrupa'ya geldiler.

Evvela Nis'e gitti. İhtiyar peder, validesiyle görüştü. O sırada millî bir İtalyan hükûmeti sayılan "Sardinya" krallığı Avusturyalılarla harp etmekte idi. Garibaldi Sardinya'ya muavenet etmek istedi. Lombardiya'ya geçti. Şöhreti bütün İtalya'ya yayılmış olduğu için hemen etrafına birkaç bin gönüllü toplandı. Bu gönüllülere "Garibaldililer" namı verilmiştir.

Garibaldi bu suretle düşmana karşı yürümeye hazırlanırken "Milan" şehrinin teslim olması üzerine Avusturyalılarla mütareke akdedilmiş, kendisine ve maiyetine yapacak iş kalmamıştı. Lakin yabancıları İtalya toprağından tamamıyla sürüp çıkarmak azminden feragat etmeyen Garibaldi, Mazzini ile birleşti, 1849 senesi Şubat'ında Roma'yı zapt ederek cumhuriyeti ilan ettiler.

Ancak Fransa İmparatorluğu kuvvetli bir ordu sevk ederek Roma'yı muhasara ve beş ay sonra zapt etti. Garibaldi ve maiyetindeki 4000 gönüllü Fransızlara teslim olmadılar, muhasara saflarını yarıp geçtiler, şimali İtalya'ya doğru gelmek istediler. Arkalarında Fransız, Avusturya, İspanya ve Napolitan askerleri takip ediyordu. "San Marino"ya varınca gönüllülerini terhis etti. Yanında yalnız 200 kişi alıkoydu. Zevcesi Anita ve bu 200 kişi ile birlikte Venedik'e doğru gitti. Fakat her taraftan vahşi hayvanlar gibi kovalandıkları için gündüz saklanıyorlar ve yollarına gece devam ediyorlardı.

Adriyatik sahiline varınca balıkçı kayıklarına bindiler, bitaraf bir memlekete kaçmak istediler. Fakat birdenbire Avusturya harp gemilerinin baskınına uğradılar. Avusturyalılar balıkçı kayıklarından ekserisini batırdılar. Bu arada Garibaldi ile Anita'nın rakip oldukları kayık da battı. Anita aylardan beri devam eden mahrumiyetlerden, yorgunluklardan hastalanmıştı. Yüzecek mecali yoktu. Garibaldi onu kucağında tutarak yüze yüze sahile çıktı. O civarda Garibaldi'nin eski bir dostu oturuyordu. Kendilerini hemen evine aldı, hekimler Anita'yı tedaviye çalıştılar.

Lakin kâr etmedi. Sadık, fedakâr, kahraman zevce sevgili kocasının kollarında can verdi.

Garibaldi daha bir hayli uğraştı, 1860 senesinde Sicilya ve Napoli'yi zapt ederek İtalya'nın istiklalini temine muvaffak oldu ve 1882'de dünyaya memnun ve bahtiyar veda etti.

Sahife: 163

Sevimli Mecmua

Köse Kâhya:

Sevimli Kuş

Yazın çok sıcak bir günüydü. Sokaklarda hararet, toz toprak insana güçlkle adım attırıyordu. Köse Kâhya birdenbire Sıhhat Perisi'nin memleketini ve sevimli bahçesini hatırladı. Çamaşırlarını çantasına koydu, evinin kapısını kapadı, doğru periye ziyarete gitti.

Perinin bahçesi cennet gibi bir yerdi. Bahçenin dört bir tarafı ağaçlarla, çiçeklerle çevrilmişti. Bahçenin ortasında bir kameriye, kameriyenin içinde de bir havuz vardı. Bu havuzdan mavi, yeşil, kırmızı, renk renk sular dökülürdü. Havuzun etrafında güzel peri kızlarının heykelleri vardı. Mermerden kanatlı melaike çocuklar avuçlarını sulara uzatmış sanki avuçlarını yıkamak istiyorlardı.

Köse Kâhya, Sıhhat Perisi'ni gölgeli bir ağacın altında oldukça serin bir yerde buldu, o da yanına oturdu:

– Güzel peri, dedi... Ben yine çocuklarımdan meraka düştüm.

– Hayrola, Köse Kâhya, yine ne yanlışlık var?

– İki küçük böcek var, çocuklara musallat oldu. Çocuk olan her eve giriyor. Bunların birinin ismi Pislik. Çocukların ellerinde, yüzlerinde siyah lekeler bırakıyor, esvaplarını kirletiyor, çocukları çirkin gösteriyor. İkincisinin ismi “İhmal”. Çocuklara dişlerini yıkamamalarını, saçlarını taramamalarını, banyo yapmamalarını öğretiyor. Çocuklar da bu pis böceklerin sesini kendi içlerinden geliyor gibi kıyas ediyor ve onları dinliyorlar. Bu böcekleri ben sihirli pencereden gördüm. Şimdi senin yardımını istemeye geldim. Acaba ne yapsak!..

– Benim sevimli bir kuşum var. İsmi Talim ve Terbiyedir. Onu mektepte hocalara, evde annelere göndeririz, onlar da çocuklara bu böceklerden kurtulmak için nasıl kendilerini yıkayacaklarını, suyu nasıl seveceklerini öğretirler.

Bunlar daha konuşuyorlardı ki sevimli kuş kanatlarını çırparak uçup geldi. Sıhhat Perisi dertlerini anlattı, kuş:

– Korkmayınız, dedi, ben şimdi bütün hocaları gezeceğim. Fakat geçeceğim yollar hep tehlikelidir. Bu böcekler çok kuvvetlidirler, beni de kirletmek için arkama yapışacaklar, siz bu kameriyede sihirli pencerenizden beni takip ediniz. Eğer yaralanırsam bu kameriyenin içinde bir mavi tüy göreceksiniz, Köse Kâhya derhâl imdadıma gelsin.

Kuş bunu söyler söylemez göğün mavi boşlukları içinde, yükseldi, yükseldi, gözden kayboldu. Köse Kâhya ile peri günlerce havuzun kenarında mavi tüyü beklediler, hiçbir şey görmeyince Talim ve Terbiye'nin kolaylıkla hocalar vasıtasıyla çocuklara eriştiğine kani oldular. Fakat bir gün otururken toprağın üzerine mavi tüy düştü. Peri tüyü görünce:

– Aman, Köse Kâhya, güzel kuş yaralandı, dedi.

– Korkma, benim bir köpeğim var, rüzgâr gibi uçar. İsmi Matbuat'tır. O kuşu kurtarır.

Evi çok uzak değildir, çok cesurdur, sevimli kuş yakın zamanda serbest kalacaktır.

Köse Kâhya koşa koşa köpeğin evine gitti. Kapıyı köpeğin karısı açtı, köpeğin kahvaltı ettiğini, şimdi geleceğini söyledi. Bir iki dakika sonra köpek geldi, Köse Kâhya sevimli kuşun başına gelenleri anlattı, köpek:

– Yardım etmeyi çok isterim, fakat acaba ben ne yapabilirim? dedi.

Köse Kâhya, cebindeki mavi tüyü çıkardı, köpeğin burnuna sürdü. Köpek tüyün kokusunu aldı, başını kaldırdı:

– Haydi, sırtıma bin Köse Kâhya, dedi...

Köpek Köse Kâhya'yı sırtına alır almaz bir rüzgâr gibi süratle koşmaya başladı. Sokakta çocuklar, evlerin pencerelerinde insanlar hayretle seyrediyorlardı.

Her köyden, her şehirden geçtiler, halk pencerelere koşuyor, köpeğin koşmasını seyrediyorlardı.

Şehirden çıktılar, nihayetsiz çöllerden

Kuşun mavi tüyü güzel perinin kolları arasına düştü.

Sevimli Mecmua

Sahife: 164

geçtikten sonra uzakta bir kulübe gördüler. Köpek doğru oraya gitmeye başladı. Eve yaklaştıkları zaman evin taştan olduğunu ve hiç penceresi olmadığını gördüler. Evin tepesindeki pencerelerden eve ziya ve hava giriyordu. Eve girmek için yalnız büyük bir demir kapı vardı.

Köpek kapının önünde durdu, tüyleri arasından bir altın anahtar çıkardı, kapıyı açtı, içeri girer girmez, iki böceğin ateş kenarında uyumakta olduklarını gördüler. Böcekler, demir kapının açıldığını işitir işitmez uyandılar ve kalktılar.

Köse Kâhya derhâl sordu:

– Güzel kuşu ne yaptınız?

Pislik ismindeki böcek:

– Ben böyle bir kuş görmedim, dedi. Eğer sözüme inanmazsanız bütün evi arayın.

Köse Kâhya, köpeğe orada beklemesini, böcekleri kaçırmamasını tembih ettikten sonra sihirli fenerini yaktı, odaları aradı. Yolu karanlık bir koridora çıktı, gitti, gitti, kuştan hiç eser yoktu. Tekrar karanlık bir odaya girdi, elindeki fenerle yolunu buluyordu. Duvarda beyaz bir leke gördü, elini sürmesiyle duvar açıldı, kendini bir odada buldu. Kuş burada kanatları kırılmış gibi takatsiz yatıyordu. Köse Kâhya kuşu aldı, köpeğin sırtına bindirdi. Böcekler, artık çekecekleri cezanın büyük olduğunu anlamış, duvarın kenarına büzülmüşlerdi. Köse Kâhya kalın bir iple ikisini bağladı. Böcekler yollarda daima ızdıraplarından bağırdılar.

Kuş iyileşti, tekrar hocalara, annelere yetişti. Her yerde onu hürmetle karşıladılar, şimdi dünyanın her tarafında bu iki böcekten kurtulan çocukları herkes dilber bulur, sever. Çocuklar da bu içlerine giren pislik ve ihmal kurtlarından kendilerini kurtarmak için çalışırlar, Köse Kâhya'ya dua ederler. Hatta bunu bilen

çocuklar, bu böceklerden kurtulmayanlara kendilerini anlatırlar, sabunun, suyun, diş fırçasının bu böceklere düşman olduğunu, bu böceklerden kurtulan çocukların neşeli ve sıhhatli olduklarını anlatırlar...

Ahretten Gelen Adam

Sıcak bir yaz günüydü. İhtiyar bir köylü kadın bir ağacın altında oturmuş dinleniyordu. Biraz ötede kocası atını çayırların içine salıvermiş, tarlasını sürüyordu.

Kadın birdenbire ağacın dallarının sallandığını, kırmızı eriklerin başından aşağı düştüğünü duydu. Merakla başını kaldırdı, ağacın üzerinden beyaz, yırtık gömlekli bir adam yere atladı. Kadın evvela fena hâlde korktu, sonra heyecanla sordu:

– İn misin, cin misin, nereden geliyorsun?

– Ahretten geliyorum, nine, görmüyor musun kefenim boynumda...

Kadın daha fazla korktu. Fakat bundan bir sene evvel muharebede ölen oğlunu hatırladı, saffetle sordu:

– Öyle mi oğlum? Benim Memiş'i orada gördün mü?..

– Nasıl görmedim... Yataklarımız yan yana idi...

– Vah, vah... Yavrucuğum! Kim bilir ne hâldedir?..

– Hiç sorma valide! O derece sefalet içindeyiz ki hepimiz kadide döndük. Bir parça kuru ekmeğe bile hasretiz. Ben işte dünyaya onun için geldim. Belki bir şeyler bulur da, oraya götürürüm. Hele Memiş'i görsen!.. Ne üzerine giyecek bir elbisesi, ne ayakkapları, ne de cebinde beş parası var... Gece gündüz, ah anam hâlimi bilse, diye ağlar durur...

– Ah zavallı Memiş'im... Benim arslan Memiş'im... Ne günlere kaldın!.. Bu ihtiyar anan neye duruyor?.. Sen yine oraya gideceksin, değil mi evladım?..

– Elbette nineciğim... Bir günlük izin aldım, geldim...

– Memiş'e götürmek üzere sana öteberi versen götürürsün, değil mi oğlum?..

– Hay hay nineciğim...

– Sen biraz burada bekle, ben şimdi gider gelirim...

Zavallı ihtiyar, oğlunu sefaletten kurtarmak ümidiyle, güneşin altında terleyerek evine koştu. Sandığını açtı. Çıkınların arasına sarılmış bir çanta çıkardı. Kocasının esvaplarını, ayakkaplarını bir pakete sardı, yine soluyarak ahretten gelen adamın yanına geldi:

– Bunları al, oğlum, Memiş’e bunları ihtiyar anan verdi, de... Gece gündüz senin hasretinle yüreği yanıyor, Allah’a sana kavuşturması için her gece dua ediyor, de.

Adam kemal-i memnuniyetle paraları aldı ve yola düzüldü... Kadın büyük bir sevinçle çayırdaki kocasının yanına gitti:

– Kocacığım, biliyor musun, Memiş’ten haber geldi... Ahrette çok sıkıntıda imiş... Oradan gelen arkadaşı hâlini anlattı, ben de kendisine esvap, ayakkabı, bir çanta da para gönderdim...

– Kime, Memiş’e mi!.. Öbür dünyaya mı? Allah sana akıllar versin. Hiç ahretten adam gelir mi?..

– Hem geldi, hem paraları aldı gitti.

Zavallı adam hırsızın kendilerini iyi dolandırdığını anladı. Hemen atına atladı, hırsızın arkası sıra koşmaya başladı.

Hırsız, kadının verdiği esvapları giymiş, süratle giderken, Memiş’in babası da yetişti... Fakat hırsız beyaz gömlekle bildiği için tanıyamadı, yavaşça seslendi:

– Hemşehri, buradan geçen beyaz gömlekle bir adam gördün mü?..

– Evet beyim, bu dağın tepesine çıktı...

Atla dağın tepesine çıkmak imkânı yoktu... Derhâl atından indi:

– Hemşehri, ben gelinceye kadar bu atı tut, ben hırsız kulağından yakalar, şimdi getiririm...

İhtiyar olanca süratiyle dağa çıktı. Fakat ne insan, ne cin hiçbir şeyler yoktu. Meyus indiği zaman ne at, ne adam kimseler yoktu. Atı hırsıza teslim ettiğini anladı. Teessüfle evine geldi. Kadın kapıdan merakla sordu:

– Hırsız buldun mu?

– Buldum...

– Atını ne yaptın?

– Senin paralarını Memiş’e çabuk götürsün diye, hırsızını üzerine bindirdim, gönderdim.

– Allah senden razı olsun kocacığım, Memiş ne sevinecek!..

Sahife: 165

Sevimli Mecmua

Dünya Etrafında Seksen Günde Seyahat

–Geçen nüshamızdan mabat–

O kendince, sirkatin faili Fogg olduğuna inanıyor, bu dünya etrafındaki seyahati polisleri aldatmak için yaptığını hükmediyordu. O Bombay’a gelinceye kadar sirkati ispat edeceğini, Fogg’un seyahatine meydan vermeyeceğini zannediyordu.

Fakat bu zannında aldandı. Mongolya mutadından çok seri bir seyahat yaptı. Teşrinievvelin yirmisinde Bombay’a vasıl oldu. Fiks daha Süveş’ten Fogg’un tevkifi için emir almadan vapur mutadından iki gün evvel Bombay’a gelmişti. Fakat Fiks, ne olursa olsun avucu içine düşen bu şüpheli adamı kaçırmamayı kararlaştırdı.

Vapur Bombay’da bir saat tevakkuf edecekti. Paspapot bu bir saat zarfında öyle bir sergüzeşt geçirdi ki hem kendini, hem efendisini oldukça üzdü. Fogg kendisini öteberi almak üzere dışarı göndermişti. Paspapot bundan istifade ile büyük Hint mabetlerinden birine girdi. Fakat mabede girerken ayakkaplarını çıkarmak icap ettiğini bilmiyordu. İçeri ayakkaplarıyla girdiğini gören bekçiler, döverek kendisini girmekten menetmiş, ahali büyük bir gazapla onu mabetten kovmuşlar ve dövmek üzere arkasından koşmuşlar. Paspapot soluk soluğa iskeleye geldiği zaman vapur artık iki dakikaya kadar hareket etmek üzere idi. Efendisi güvertede onu sabırsızlıkla bekliyordu. Paspapot nefesi kesilmiş bir hâlde macerasını anlattığı zaman Fogg, hem kızıyor, hem de gülüyordu.

Fiks her adımda onları takip ediyordu. Kalküta’ya kadar beraber gitmeye, emri orada beklemeye karar verdi. Paspapot efendisinin yanındaki kompartımanı işgal ediyor, karşılarındaki kompartımanda da Fransis Kurumarti isminde biri

bulunuyordu. Bu Fransa'nın meşhur kumandanlarından biriydi, kendileriyle Bombay'dan seyahate başlamış, şimdi de Benaris'e gidiyordu.

Bu zabıt Mister Fogg'la da, Paspapot'la da dost oldu. Paspapot kocaman gümüş saatinin ayarını hâlâ “Grinviç” tulüne göre muhafaza etmekte idi. Sir Fransis, mütemadiyen şarka doğru ilerledikleri için günlerin gittikçe daha ziyade kısaldığını ve geçtikleri her bir tul derecesinde dört dakikalık bir vakit farkı hasıl olduğunu Paspapot'a anlatmaya çalıştı. Binaenaleyh her yeni bir tul dairesine vasıl oldukça saati dört dakika ileriye almak ve o tul dairesine göre ayarlamak lazımdı, çünkü Grinviç saati de Grinviç'ten geçen tul dairesine göre ayar edilmişti. Fakat Paspapot'un bu türlü tavsiyeye kulak astığı yoktu. Onun nazarında taşıdığı köhne enfiye kutusu hakiki Grinviç vaktini gösteren bir saatti.

Teşrinievvelin yirmi ikinci günü sabah erkenden demir yolunun bittiği noktaya vardılar. Hâlbuki oradan “Allahabat” şehrine kadar daha katedilecek elli millik bir mesafe vardı. Zira demir yolu hattının o şehre kadar ikmal edildiği ilan olduğu hâlde henüz bitmemişti. Filis Fogg bir dakika bile fevt etmeyerek seyahatine devam etmek azminde idi. Bunun için de bir fil kiralamaktan başka çare yoktu.

Lakin bu kolay bir iş değildi. Zira şimendiferin kendilerini isal etmiş bulunduğu “Holbi” köyünde yalnız bir Hintlinin bir fili vardı. O da gitmek istemiyordu. Kendisine fili satması için 2,500 dolar teklif edildiği hâlde ehemmiyet bile vermedi ve ancak Mister Fogg kendisine 10000 dolar saydığı zaman hayvanı satmaya razı olabildi. Paspapot bir fil için bu kadar cesim bir meblağ tediye olunmasına karşı lal ü mebhût kaldı. Sir Fransis Komarti'nin de hayreti ondan aşağı kalmadı. Bununla beraber hayvanı hemen seyahat için hazırladılar ve kendiliğinden müracaat eden bir “Parsi” delikanlısını pîl-bân yani fil sürücüsü olarak hizmetlerine aldılar.

“Holbi” köyüne saat sekizde varmışlardı. Saat dokuzda her şey hazırlanmıştı, filin sırtına bindiler ve latif bir hurma ormanının içinden geçen büyük yolu tuttular. Akşamın sekizinde Allahabat'ın yarı yolunda bulunuyorlardı.

Ertesi gün saat altıda tekrar yola çıktılar. Kılavuzları o gece Allahabat'a varacaklarını ümit ediyordu. Şüphesiz de bu ümit tahakkuk edecekti. Ancak akşama

doğru saat dört sularında sık bir orman içinden yollarına devam ederken garip bir cenaze alayının geçtiğini müşahede ettiler. Yeni vefat etmiş bir racanın cenazesini orman içindeki Hint mabetlerinden birine götürüyorlardı. Önde birçok Hint rahipleri gidiyorlar, garip

Mabedin bekçileri Paspapot'u ta dışarı kadar takip ettiler ve iyice dövdüler.

Sevimli Mecmua

Sahife: 166

ve hazin ahenkli nağmelerle taganni ediyorlar, beraberlerinde geç bir kadın[1] sürükleyip götürüyorlardı. Bu kadın hemen bir Avrupalı gibi beyazdı ve cebren götürüldüğü meydana idi.

Sir Fransis bunu görünce Mister Fogg'un kulağına fisıldadı:

– Buna “sati” derler.

Fogg bunun ne demek olduğunu anlamadı. Fransis devam etti:

– “Sati” demek Hintlilerin “insan kurbanı” demektir. Fakat kurbanın kendiliğinden razı olması icap eder. Bu geç bir kadın şüphesiz vefat eden racanın dul kalan zevcesidir. Onu yarın sabah erkenden kocasının cesediyle birlikte diri diri yakacaklardır.

Burada söze fil sürücüsü karıştı:

– Tam güneş doğarken yakacaklar. Fakat kadın kendi arzusuyla gitmiyor. Bunu bütün civar halkı bilirler.

Filis Fogg'a bu müşahede fevkalade tesir etti. Cenaze alayı gözden kaybolduktan sonra müteheyyiç görünüyordu. Fil sürücüsü o ana kadar seyahatlerinin neticesini, yani Allahabat'a ne kadar mesafe kaldığını haber verince Mister Fogg dedi ki:

– Tam on iki saat kazanmışız, bu vakti ř geç bir kadını kurtarmak için memnuniyetle feda ederim.

Fil sürücüsü diri diri yakılmaya götürülen o kadın hakkında daha birçok malumat verdi. Bombay'da zengin bir tacirin kızı imiş. Gördüğü tahsil ve terbiye öyle imiş ki kendisini bir Avrupalı kızımdan ayırt etmek güç imiş. İsmine “Auda”

derlermiş. Vefat eden racaya varalı ancak üç ay olmuş. Kocasını vefat edince başına gelecekleri bildiği için kaçmış ise de zavallıyı yakalamışlar.

Bunun üzerine Mister Fogg mümkün olduğu takdirde kadını kurtarmaya daha ziyade azmetti ve fil sürücüsüne kendilerini mabedin bulunduğu yere götürmesini emretti. Orada gece olduktan sonra zavallı kadını kaçırmak için bir çare bulmak ümidinde idi.

Mabedi görebilecek bir yere geldikleri zaman merasim hitam bulmuş idi. Alaya iştirak etmiş olanlar dağıldıktan sonra genç dul kadını muhafaza etmek üzere bırakılan muhafızlar birtakım meşaleler yakarak etrafında nöbet beklemeye başladılar. Onu ne suretle kurtaracakları hakikaten bir muamma idi. Mister Fogg ve arkadaşları gece yarısına kadar düşünüp taşındıkları hâlde nasıl hareket edeceklerine dair bir plan kararlaştıramadılar.

Bununla beraber Pasparot kendi kafasına göre küçük bir planı mevki-i tatbika vazetmeyi zihnine koydu ve arkadaşlarına bir kelime bile söylemeksizin ve sezdirmeksizin aralarından savuştu gitti.

Gece süratle geçiyor, sabah yaklaşıyor ve mabede girebilmek imkânı olmadığı anlaşılıyordu. Artık karanlığın kesafeti azalmaya başlamış, günün ağarması yaklaşmıştı. Kurbanın ateşte yakılacağı dakikalar hulul etmek üzere idi. Derken mabedin kapıları açıldı. İki Hint rahibi mazlum Auda'yı çıkarıp kurban yerine doğru sürmeye başladılar. Aynı zamanda Hint fakirlerinden ve böyle matem ayinlerinde mersiye okuyanlardan mürekkep büyük bir kalabalık Auda ile rahiplerin arkalarından gitmeye başladılar.

Fogg ile arkadaşları da bu kalabalığın arkasına takıldılar. Birkaç dakika sonra ihrâk merasiminin yapılacağı nehir sahiline vardılar. Orada odunlar istif edilerek büyük bir yığın vücuda getirilmiş, ölen racanın cesedi onun üzerine yatırılmıştı.

Fecrin alacakaranlığında kendinden geçmiş bir hâlde bulunan zavallı genç kadının nazik ve narin vücudunu kocasının naaşını[n] yanına yatırıp bıraktıklarını fark etmişlerdi. Şimdi odun istifinin alt tarafına bir meşale yaklaştırdılar. Gaz dökülerek ıslatılmış olan odunlar birdenbire parlayıp tutuştu.

Birdenbire korkunç bir feryat, büyük bir havf ü haşyete dalalet eden bir feryat aksetti. Ve bütün o kalabalık korkudan titreyerek yüzlerikoyun yere kapandılar. Öyle görünmüştü ki raca ölmüş değildi ve yattığı yerden birdenbire canlanıp kalkmıştı. Hemen yanındaki baygın yatan genç kadını kucağına alıp kaldırdı, gittikçe daha ziyade koyulaşan dumanlar arasında garip ve efsanevi bir manzara arz ederek odun yığını üzerinden indirdi.

Rahiplerle halk böyle bir mucize karşısında beht ve hayret içinde kalmışlardı. Gözlerini yerden kaldırıp da bakmaya cesaret edemiyorlardı.

Racanın hayaleti ise genç kadını sıkı sıkı kucağında tutarak ve yerlere kapanmış olan

kalabalığı yarararak doğru Mister Fogg ile Sir Fransis Komarti'nin yanına yaklaştı ve:

– Haydi çabuk gidelim, dedi.

Meğer racanın hayaleti bizzat Paspapot idi. Odun istifinin etrafında yükselen kesif dumandan istifade ederek gizlenmiş olduğu yerden çıkmış, racanın sarığını başına, kaftanını sırtına geçirdiği gibi genç kadını yakalayıp kaçırmış, diri diri ateşte yanmaktan kurtarmıştı!

–Mabadi gelecek nüshamızda –

Paspapot ölen mihracenin sarığını başına sardı, kızı odunların üzerinden kolları arasına aldı, doğru filin üzerine bindirdi.

Sahife: 167

Sevimli Mecmua

Hayvanlar Birbirleriyle Nasıl Konuşurlar?

Arslan, kaplan gibi vahşi hayvanların lisanlarını tetkik etmek hayli güç bir iştir. Arslanın herkesi dehşete veren müthiş ulumasını biliriz. Hatta dişi arslanların uluduğu zaman erkeklerden daha ince bir sesle bağırdıklarını da biliriz. Fakat ne söylediklerini tabii anlayamayız. Fakat işaretlerini anlamak tabii daha kolaydır. Dişi arslanlar kocalarını severken âdeta kedi gibi yaltaklanır, sürünürler. Kaplanların da arslanlar gibi lisanını anlamak müşküldür. Fakat bir avcının başından geçen bu hikâyeye kaplanın da nasıl konuştuğunu göstermek için bize yardım edebilir. Avcı macerasını şu suretle anlatıyor:

“Birkaç sene evvel, Hindistan’da ava çıkmıştım. Ansızın yere yuvarlandığımı hissettim. Aklım başıma geldiği zaman kendimi bir dişi kaplanın ağzında buldum. Kaplan olanca süratiyle beni uzaklara götürüyordu. Belki bir, bir buçuk mil kadar gittik, sonra beni ağzından yere bıraktı. Fakat ağzında sol omzumun kemiğini kırmıştı. Yerimden kımıldamaya mecalim yoktu. Bununla beraber tüfengimi sağ elime geçirmeye çalışıyordum. Kaplan kalın, korkunç bir sesle bağırdı. Nereden olduğunu anlamadığım hâlde derinden bir başka ses geldi, birdenbire iki küçük kaplan yavrusu kuyruklarını sallayarak geldiler. Ayaklarının ucunda bir insanın yattığını görür görmez fena hâlde korktular. Fakat anneleri yavaşça, mırıldar gibi bir sesle onlara bir şeyler söyledi, sonra tekrar beni ağzına aldı, pençesiyle beni tırnaklamaya, tıpkı kedinin fareyi tırmalaması gibi tırmalamaya başladı. O kendi lisanıyla çocuklarına beni nasıl yemeleri icap ettiğini öğretiyordu. Anneleri birçok kereler bu tecrübeyi yaptıktan sonra yavruları ikna etti, yanıma yaklaştılar, küçük dişleriyle bacaklarımı ısırmağa başladılar, bu dakikada anneleri üzerime çıkmıştı. Ben elimdeki tüfengi patlattım. Kaplan kalbinden yaralandı. Yavrular kendilerini koruması için babalarını çağırıyor, âdeta kedi gibi miyavlıyorlardı.

Uzaktan derhâl cevap aldılar ve memnuniyetle sıçramaya başladılar. Ben elimdeki tüfenkle ikisini de vurdum. Kırık omzumla kaçmaya başladım. Zira şimdi babaları gelecek, ihtimal ki bir hamlede beni parçalayacaktı. Bu suretle canımı kurtardım.”

İşte bu vaka da kaplanların konuştuğuna iyi bir delildir. Biz bazen birkaç kişiyi baş başa vermiş konuşurlarken görünce muhakkak aralarında bir plan kurduklarına hükmederiz. İşte hayvanlar da böyle bir araya gelince aralarında bir plan kurar ve beraberce icra ederler.

Yine avcılardan biri bir gün ormanda gezerken yolu dağlık bir araziye düşmüş. Burada kayaların üzerinde iki tilki görmüş. İkisi de kayanın kenarında duruyor, başlarını birbirine yaklaştırmış bir şeyler konuşuyor, âdeta bir mesele hakkında karar veriyorlarmış. Bir iki defa bağırdıktan sonra ikisi de ayrılmışlar. Birisi çalılıkların arkasına saklanıp oturmuş, diğeri olanca süratiyle ormana doğru koşmaya başlamış. Avcı birdenbire, ormanın içinden olanca süratiyle kaçıp gelen bir tavşan görmüş. Tilki tavşanın arkasından olanca kuvvetiyle koşuyor, yakalamaya

çalıyor, fakat bir türlü yetişemiyormuş. Tavşan çalılarının arkasında saklı olan tilkinin önüne gelince, tilki derhâl üzerine atılmış ve tavşanı yakalamış. Evvelce kararlaştırdıkları plan sayesinde tavşanı yakalamış ve kemal-i afiyetle yemişler...

Yine aynı avcı güvercinlerin de plan yaptığını anlatıyor. Bir gün bizim kafesteki güvercinlerin bir tanesine diğerleri düşman oldular, gagalarıyla ona hücum ediyor, dövüyorlardı. Sonra tetkik ettim bu güvercin diğer bir güvercinin eşini öptü. Güvercinin kocası diğerlerini çağırdı, baş başa konuştular, sonra hepsi birden ötekine hücum ettiler. Bu vaka da bana her hayvanın kendi lisanınca konuştuğunu ispat etti.

Kaplanlar bir arada muhtelif ahenklerle birbiriyle konuşur, hatta başları ve elleriyle işaretler bile yaparlar.

Kurnazlıkta hayvanlara ders veren zeki tilki

Sevimli Mecmua

Sahife: 168

Yaramazlıklarımız:

1– Merak etme şampiyonluğu kimseye vermem!!!

Söz veriyorum seninle bir boks maçı yaparsam adamakıllı pataklarım anlıyor musun?

2– Eldivenlerin uçlarını deldim; içerisine birer şişe tutkal! Ağabeyime bir oyun oynayım da görsün!!!

3– İşte küçük bey eldivenler, işte ring! Hakem de bizim Arap. Hepsi tamam...

4– Maç başlıyor!!!

5– Oof! İlk yumruklar amma kuvvetli!

Eyvah! Eldivenimden bir şeyler damlıyor!

6– Felaket! Elim yapıştı kurtaramıyorum.

7– Oof, ellerimi bir türlü kurtaramıyorum! Yapıştım kaldım.

Artık yumruklarıma tamamen hâkimim! Yaşasın!

8– Yaşasın galibiyet!!!

Teslim oluyorum! Beni sakın dövme!

Sahife: 169

Sevimli Mecmua

Cingöz Sinema Filmlerini Nasıl Aldı?

1– Çocuklar Ali'ye müthiş bir oyun oynayacağım, beni dün aldattı!

Ne iyi olur be!

Beni de aldattı!

2– Cingöz! Sen bedava film nereden buldun?

Oo, o bir şey mi? Ben birkaç yüz bin metreliklerini biliyorum.

3– Yaşa be Cingöz!

İster isen seni oraya götüreyim. Bir gör, Ali!

Burda be! Avala bak, nasıl da kandı!

4– Orada, deposu var!

Cingöz bu iyiliğini bir türlü unutmam!

5– Nah! Kutuları görüyor musun? Üst üste dolu!

Ooh! Milyonlarla metrelik filmler!

6– Teşekkür ederim Cingöz'cüğüm! Artık sen gidebilirsin. Ben alırım.

Bir şey değil Ali be? Hep kardeş değil miyiz zaten?

7–Yaşasın! Cingöz'ü de savdım.

Şimdi bütün bunlar benim.

8– Hii!

Ali sinema oynattım ha!

Aval Ali, hiç yağurda bu surette bulanılır mı? Hah hay! Hah hay!

Halis miydi yağurdun be Ali! Hah hah ha!

Sevimli Mecmua

Sahife: 170

Cambazların Meşakkatli, Fakat Pek Meraklı Hayatı

Cambazları herkes bilir. Şayan-ı hayret oyunlarını, hünerlerini, marifetlerini görüp seyretmeyen yoktur. Cambazlar küçük, büyük kumpanyalar teşkil ederler, dünyanın her tarafını gezerler, gerek kendi hünerlerini, gerek terbiye ettikleri at, fil, kaplan, arslan, zürafa, köpek, hatta yılan gibi hayvanlara öğrettikleri marifetleri göstererek maişetlerini kazanırlar. Bir yerde çok durmazlar, ancak rağbet gördükleri müddetçe kalırlar, sonra başka yerlere giderler.

Bunların kumpanyalarına “cambazhane” yahut “sirk” tabir ederler. Memleketimizde varyete kumpanyalarında çalışan tek tük cambazlar daima bulunursa da mühimce cambaz kumpanyaları ancak iki üç senede bir bizi ziyaret ederler. Mühimce diyoruz çünkü buraya gelenler ancak kırk elli cambaz ve palyaçodan, yirmi otuz hayvandan ibarettir. Hâlbuki mesela Amerika’da cambazları, palyaçoları ve müstahdemleri ile bin, bin beş yüz kişilik muazzam “sirk”ler vardır.

Bu miktardan cambazlık sanatının ne kadar inkişaf etmiş olduğu kolaylıkla anlaşılır. Fakat cambazlık hiç de kolay bir sanat değildir. Cambazların geçirdikleri hayat pek çetin, meşakkatli ve tehlikelidir. Bir cambaz intihap ettiği şubesine göre ta küçüklüğünden beri alışmaya mecburdur. Her gün sabah akşam yorucu idmanlar yapar. Bir gün bile rahat yüzü görmez. Lazım gelen mümareseyi peyda ettikten sonra da idmana fasıla veremez. Yaptığı oyunların ekserisi tehlikeli olduğu için ölüm daima gözünün önündedir. Yanlış bir hareket neticesinde, yahut bir ipin kopmasıyla düşerse ölmese bile sakatlanmak tehlikesi daima mevcuttur.

Trapezlerde, iplerde oynayan, havada taklak kılan, parende atan cambazlar için böyle olduğu gibi sıklet kaldıran, at sırtında icra-yı hüner eden erkek, kadın cambazlar da daima aynı tehlikeye maruzdur.

Sahneye çıkardıkları hünerli hayvanların terbiyesi de gayet güçtür ve o da tehlikeden hali değildir. Bir cambaz, bir atı, bir fili, bir zürafayı ilh[ilâ âhir] oyuna alıştırmak, matlup hünerleri yaptırabilmek için aylarca, hatta senelerce mütemadiyen uğraşması lazımdır. Hele terbiye edilecek hayvan yılan, arslan, kaplan gibi korkunç hayvanlar olursa hayatının ne büyük muhataralara maruz kaldığını izaha hacet yoktur.

Fakat cambazların yapacakları oyunlar, göstereceği hünerler, güç ve tehlikeli olduğu nispette seyircilerin merakını, rağbetini celbettiği için her türlü zahmete katlanmaya, her türlü tehlikeden korkmamaya alışırlar.

Cambazhanelerde çalışan atların ekseriyetle beyaz olması her yerde nazarıdikkati celbetmektedir. Bunun ne için olduğunu merak edenler, cambazlardan soranlar pek çoktur. Meşhur Amerikalı cambazlardan “Norovid” Amerika mecmualarında yazdığı makalede buna cevap vererek diyor ki:

“Farz ediniz ki küçük bir kasabada yaşıyorsunuz. Size kasabada kaç tane doru at var diye sorarlarsa cevap veremezsiniz. Fakat kaç tane beyaz at var derlerse derhâl adedini haber verirsiniz. Bu ise beyaz atların derhâl göze çarpmasından ileri gelir. İşte biz de cambazhanede nazarıdikkati daha ziyade celbettiği, en cüzi hareketleri de uzaktan görülebildiği için beyaz ve kır atları tercih ediyoruz.”

Filhakika cambazlar oyun verir, hüner gösterirken daima seyircilerin hâletiruhiyesini nazarıtibara alırlar. Oyunlarını ona göre

Dünyanın En Meşhur Cambazı Almiyako

Dünyanın en büyük kadın cambazı Mey Voris at üzerinde bin türlü hünerler gösterir.

Sahife: 171

Sevimli Mecmua

tertiple ederler, kıyafetlerini, elbiselerini ona göre intihap ederler.

Bu cihete ne kadar itina edildiğini yine “Norovid”in verdiği şu izahat göstermektedir:

“Cambazhanede gösterilen hayvanlar miyânında en ziyade rağbet görenler fillerdir. Çünkü hem cüsseleri büyüktür, hem de zeki, munis ve latifeyi seven hayvanlardır. Bu itibarla son zamanlarda sirkler mümkün olduğu kadar fazla fil bulundurmaya itina ederler. Şu da bir hakikattir ki aynı cinsten hayvanların adedi ne kadar çok olursa halkın merakını o nispette fazla tahrik eder.

Mesela sirkimizde yirmi tane kaplan ve yalnız iki tane fil bulunursa dikkatinizi, merakınızı en ziyade kaplanlar celbedecektir. Eğer size faraza yüz tane

fili bir arada gösterebilirsek o zaman ondan küçük hayvanların bulunduğu demir kafeslere dönüp bakmazsınız bile!

Kezalik bin tane maymunu büyük bir kafes içine koyup gösterecek olursak kafesin her taraftan dehşetli bir tehacüme uğrayacağına şüphe yoktur.

Mamafih fillerin fazla rağbete mazhar olmalarının bir sebebi de cesametleri cihetiyle pek uzaktan müşahede edilebilmeleridir. Bir de fil munis olduğu için kafesten dışarıda icra-yı hüner eder. Bunun fevkalade dahli vardır. Çünkü halk nazarında kafes içinde görülen her şeyde bir sunilik hiss olunur. Eğer kabil olsa da mesela elli tane arslanı bir şehrin sokaklarında serbest gezdirebilirsek o zaman hep filleri unuttur, arslan katarını seyre koşarsınız.”

Sirk hayvanları arasında zürafa da uzun boyu ve bilhassa boynu ile nazarıdikkati celb eder. Zürafa sevimli, munis ve zeki bir hayvandır. Fakat fevkalade ürkektir. Cambazlar ürkmemesine çok dikkat ederler. Zira ürker de öteye beriye sıçırarsa ince uzun bacaklarını kırmak ihtimali çoktur. Zürafalar sıhhatleri mükemmel hayvanlardır. Uzun müddet yaşarlar.

Ya fok balığına ne diyelim? Evet, fok balığı sahnede o kadar hünerler ibraz eder, o kadar maskaralıklar yapar ki seyredenler kahkahalarla gülmekten kendilerini alamazlar. Seyircileri bunun kadar eğlendiren hayvan nadir bulunur.

Şimal denizlerinde yaşayan bu iri hayvanın cambazlığa o kadar istidadı olacağı hatıra gelmez. Hâlbuki fok hilka ten cambaz, daha doğrusu komiktir. Hatta cambazhaneye getirildikten, talim ve terbiye gördükten sonra değil, denizlerde serbest ve vahşi bir hayat geçirdiği zamanlarda bile kendiliğinden hünerler yapar. Mesela yakaladığı bir balığı burnunun üzerine koyup bir müddet salladıktan sonra havaya fırlatır, sonra düşerken ağzıyla tutar.

İşte bunun için cambazlar foku pek kolay alıştıırırlar. Hem garibi şu ki fok sahnede hünerler gösterdiği zaman kendi de seyirciler kadar eğlenir, muvaffakiyetinden onlardan ziyade hoşlanır. Resimde görüldüğü gibi at sırtına binip gülle ile oynayan, en mahir cambazların ancak yapabileceği hareketleri yapan foklar pek çoktur. Fok sayıdan anlayacak kadar zekidir de.

En ziyade şöhret ve rağbet kazanan cambazlar, en güç ve en tehlikeli oyunları yapmaya muvaffak olanlardır. Bunların arasında en ziyade temeyyüz eden ekseriya kadınlardır. Çünkü aynı tehlikeli oyunu bir erkek ile bir kadının yapması arasında büyük fark vardır. Aynı oyun kadın tarafından yapılırsa erkekten kat kat ziyade takdire mazhar olur.

Bu türlü oyunlarda maharetiyle meşhur olan kadın cambazlardan Amerikalı “Mey Voris”i zikredebiliriz. Bu genç, güzel ve mütenasip endamlı kadının en güzel oyunu şudur: Birbiri arkasından koşan iki beyaz atından öndekine biner. Atlarda eyer falan yoktur. Atlar öyle koşarken kalkar, at sırtında ayakta durur, sonra birdenbire havaya sıçrar, arkaya doğru havada bir taklak atar, döner ve tam arkadaki atın sırtına oturur, hiçbir şey olmamış gibi koşusuna devam eder.

Cambazhanelerde halkı en ziyade eğlendiren palyaçolardır. Palyaçolar bir sirk için çok değerli unsurlardır. Çünkü hem birer hakiki cambazdırlar, hem de birer komik sanatkârdırlar.

Palyaçolar içinde resmini gördüğümüz “Almiyako” pek meşhurdur. Bu adam tam seksen yaşındadır. Öyle olduğu hâlde bir genç çevikliğiyle cambazlıklar yapar, kemalitalakatle Şekspir’den şiirler okur. Babası da cambaz ve palyaço idi. Sanatına ta çocukluğundan beri alışmış, yani çekirdekten yetişmiştir.

Bu adamın seksen yaşına vardığı hâlde sıhhatini, çevikliğini muhafaza etmesi ve aaleb-i ihtimale göre yüz yaşından ziyade yaşamak ihtimali bulunması cambazların bir kazaya uğramadıkları ve sıhhatlerini muhafazaya muvaffak oldukları takdirde çok yaşadıklarını gösterir.

Cambazların Amerika’da ne kadar rağbet gördüklerini anlatmak için bir iki misal zikrederim. Bir iki sene evvel “Rinling Bruzırs” sirkî oyun vermek üzere Amerika’da Eyuva[Iowa]’da “Postvil” kasabasına gitmişti. Orada iki oyun verdi. Sirkîn mevcudu 1500 kişi olduğu hâlde “Postvil” kasabasının nüfusu ancak bin kişiden ibaretti. Böyle iken iki oyuna iştirak eden seyircilerin miktarı 20.000 i tecavüz etmişti.

Bunun sebebi şudur: Postvil’e sirk geldiğini civar köy ve kasabalar halkı haber alınca 40, 50 hatta 60 kilometre uzaklardan cambazları seyretmek için akın akın gelmişlerdi.

“Kansas”ta “Konkordiya” ismindeki küçük kasabada verilen bir oyuna gelen seyirciler de 13.000 kişiye baliğ olmuştur.

Tabii sirkler böyle küçük yerlerde bir iki oyun vermekle iktifa edip başka yerlere giderler. Nev York gibi büyük bir şehirde sirkin beş altı hafta kaldığı ve her gün iki defa oyun verdiği olur. Bu müddet zarfında cambazhaneye devam eden temâşâ-gerlerin miktarı vasati olarak 600000 kişiye baliğ olmaktadır.

Fok balığı en marifetli cambazdır.

Sevimli Mecmua

Sahife: 172

İstiklal Harbi

Muazzez – 18 yaşında

Neriman – 10 yaşında

Makbel – 8 yaşında

Meşhur hürriyetperverlerden Sahir
Recai Paşa'nın üç yetim çocuğu.

Birinci Sahne: Sahir Recai Paşa'nın Bursa'daki konağı

İkinci Sahne: Cafer Recai Bey'in İzmit'teki konağı

Üçüncü Sahne: Aynı

Dördüncü Sahne: Aynı

Birinci Sahne

[Bursa'da Sahir Recai Paşa'nın konağı. Sağda kapı, masa üstünde bir vazo ile çiçekler, bir kanepe, bir koltuk. Bir dolap. Makbel koltukta gömülmüş, elindeki kitaptan dersine çalışıyor.]

– Yaptım, yaptın, yapmış, yok yapar, o da değil, yaptım, yaptın, yapsın, yine olmadı. Aman, ya Rabbi! Bu sarftan da artık usandım. (Elindeki kitabı yere atar) Arapça, sarf, tarih, bu üç ders öyle canımı sıkıyor ki!.. Okursun, okursun, bitmez. Ne yemeğe vakit bırakır, ne de oyuna... (Odanın etrafını dolaşır, dolabın rafında bir bisküvi bulur, alıp yer) Enfes. (Kapıdan gelen olup olmadığını dinler, tekrar dolaba dönüp bir elma alır. Bu dakikada dışarda ayak sesleri duyulur, elmayı arkasına saklar).

– Geliyorlar, bu mutlaka Neriman’dır.

Dışarıdaki ses şarkı okuyarak gelir: Turnam, turnam, ben buralarda durmam.

Neriman kucağı çiçek dolu ve yine şarkı söyleyerek girer:

– A, Makbel, sen burada mısın, bu güzel havada niye buraya kapanıp duruyorsun? Seni bahçede bekledik... Hava o kadar güzel ki!

– Ne yapayım, hâlâ sarfımı bitiremedim. Aman bu sarf! Bu dersten o kadar nefret ediyorum ki!..

(Neriman çiçekleri masa üstüne koyar.)

– Artık bitti, değil mi?.. İşte kitabımı atmışsın. (Kitabı yerden kaldırır) Haydi Makbelciğim, benim çiçeklerime dışarıdan biraz su getirir misin?..

Makbel sandalyeye yaslanarak:

– Hayır.

– Tembel!.. Haydi gitsene canım... Biraz nezaketli olmalısın. Bahçede sıcak güneşin altında bu kadar çiçeği toplamak için yandım, yorulдум. Bir adım atacak takatim kalmadı.

– Ben çiçeklerden nefret ederim. Sana bu budalalığı kim tavsiye etti? Sana kızgın güneş altında git çiçek topla diye hangi akıllı nasihat verdi?..

– Ben Muazzez’e yardım etmek için bunları beraber topladım. Hem affedersin beyefendi, ben budala değilim...

– Eğer budala olmasaydın,

(Neriman hiddetle)

– Sus, küçük yumurcak. (Hiddetle ona doğru yürür, yumruklarını sıkar, fakat ansızın geriler) A, a, üstüne, başına ne olmuş, bütün esvabın kırıntı içinde. Anlaşıldı, kim bilir nereden börek çalmışsın.

(Makbel hiddetle yerinden kalkar.)

– Yalan söylüyorsun. (Bu dakikada elma arkasından yere düşer)

Neriman elmaya bakarak:

– Utanmadan, bir de elma çalmışsın. (Elmayı yerden kaldırır)

– Tüh, açgözlü, tüh hırsız, tüh yalancı...

Makbel elinden elmayı almaya çalışarak:

– Ben elmayı çalmadım, buldum.

Neriman Makbel'in elmayı almaması için elini havaya kaldırır:

– Buldun mu?.. Nerede?..

– Bir ağacın üstünde buldum.

– Bir ağacın üstünde mi buldun?..

Bu da hırsızlıktır, benim sevgili kardeşim. (Yine elmayı yukarda tutar, Makbel almaya çalışır)

Makbel– Ver elmamı, ver elmamı... (O almaya çalışır, Neriman mukavemet eder. Bu dakikada Muazzez girer)

Muazzez– Maşallah, maşallah ikinize de çok yakışıyor. Mahalle çocukları gibi birbirinizle kavga etmekten utanmıyor musunuz?..

Makbel– Ah, abla, Neriman elmayı kaptı. (Neriman'a) Ver elmamı, kuzum Neriman, ver elmamı...

Muazzez Neriman'ın elinden elmayı alır, Makbel'e:

– Bu elmayı sana veremem. Baksana, daha olmamış, sonra hasta olursun.

Makbel hırslanır:

– Elmamı isterim, elmamı isterim...

Neriman asabiyetle:

– Şımarık çocuk, dayak ister misin?..

Makbel Neriman'a saldırır, Muazzez ikisini ayırmaya çalışır:

– Kızdırma Neriman.

(Neriman yine devam eder)

– Şımarık çocuk, dayak ister misin?

Muazzez, ikisini de bırakarak:

– Pekâlâ, mademki ikiniz de böyle yaramazsınız, ben de size dayı beyimin getirdiği havadisi söylemeyeceğim. (Kapıya doğru yürür, ikisi de arkasından koşar, kollarından çekerler)

Neriman yalvararak:

– Kuzum ablacığım, şeker ablacığım, cici ablacığım bize de söyle...

Makbel– Güzel ablacığım, sevgili ablacığım bize de söyle!.. Artık melaikeler gibi uslu olduk... (Muazzez'i koltuğa oturturlar, koltuğun iki kenarına ikisi oturur.)

Muazzez gülerek:

– İyice bir düşününüz bakalım, dayı beyim İzmit'ten büyükannemden bir mektup almış, içinde ne yazıyor bilin bakalım?..

Neriman– Babaannemden mi?

– Evet, dayımı ve bizi İzmit'te amcamın düğününe davet ediyor.

Makbel ellerini çırpar:

– Yaşasın...

Muazzez– Fakat dayım diyor ki, eğer uslu, çok, çok uslu otursanız sizi de

Sahife: 173

Sevimli Mecmua

İzmit'e düğüne götürürüm, oturmazsanız!

– Dayımla İzmit'e, düğüne gitmek, aman ya Rabbi ne güzel havadis!

(Makbel'i ellerinden yakalar, beraber dans ederler)

Muazzez şهادet parmağını kaldırır:

– Ama çok, çok uslu olmak lazım.

Makbel– Çok, çok uslu olacağım. Ama!.. (Elini kaldırır) Ben, ben abla bu sabah bir bisküvi çaldım. Ben çok büyük bir fenalık yaptım değil mi?

Muazzez– Mademki itiraf ediyor, günah yaptığını anlıyorsun, ben de seni affediyorum. Artık hepsi bitti.

Makbel– Zaten bisküvi de bitti. Artık şimden sonra melaikeler gibi uslu olacağım. Ben Neriman’ın çiçeklerine su getirmeye gidiyorum. (Gider)

Muazzez– Bu çiçekleri, hepsini sen mi topladın!.. Dur, ben tanzim edeyim (Çiçekleri çiçekliğe koyar, Neriman yardım eder).

Neriman– Amcam kiminle evleniyor?..

– Hamit’in, eski müstebit paşalarından İrfan Paşa’nın kızını almış.

– Allah, Allah amcam hürriyetçi, nasıl olur da böyle bir adamın kızını alır?

– Fakat İrfan Paşa’nın kızı Meziyet Hanım, babası gibi değilmiş. Hatta İzmit’e milliyetçilerin askerlerine yardım etmek için gitmiş...

– Kuzum abla, bu milliyetçiler de kim?..

– Biz harbi kaybettikten sonra Hristiyanlar memleketlerimizi elimizden aldılar. Bizleri kendi vatanımızda esir ettiler. Şimdi bizi düşmandan kurtarmak için vatanın aziz çocukları toplandılar, düşmanları kovmaya çalışıyorlar. Fakat padişah düşmanlarımızla beraber olmuş, milliyetçileri öldürüyor. Vatanımızı düşmanlara peşkeş çekiyor. Amcam milliyetçi olduğu için bir gece kimsenin haberi olmadan hamal kıyafetiyle İzmit’e geçti. Dört aydan beri orada çalışıyor. Şimdi ansızın bu Meziyet Hanım’la evlenmede de bir hikmet var ama, kim bilir, nedir?

Neriman– Senin memleket hakkında oldukça malumatın varmış abla!..

– Bütün bunları bana dayı beyim anlattı. O diyor ki bu Meziyet Hanım çok faal, ateş gibi bir kadınmış. Mutlaka bu işlerde beraber çalışmak için onunla izdivaç ediyor.

(Çiçekleri vazoya yerleştirmeye devam eder)

Neriman– Nemize lazım, ne için evlenirse evlensin, biz eğlenmeye bakalım... Düğün ne zaman? Ha işte Makbel su getirdi.

(Makbel elinde su testisi ile girer)

Makbel– Aman kollarım ağrıdı, amma da ağır...

Muazzez– Niçin Dilber’e taşıtmadın?..

– Dilber aşağıda yok...

Muazzez– Ha, sahi, Dilber, yukarıda dayımın bavullarını hazırlıyor.

(Suyu çiçekliğin içine döker)

– Âlâ, bu iş de bitti. Haydi şimdi Gülter’i bulalım da İzmit’e gitmek için esvaplarımızı hazırlatalım. Oraya gitmek için en güzel esvaplarımızı almalıyız. Sonra orada alacak hiçbir şey bulamayız. Her şeyi buradan götürmeliyiz. Ben firaz kadife ile sarı ipek elbiselerimi alacağım.

(Konuşarak giderler)

(Makbel tekrar döner, etrafına bakınır, masa üzerinde elmayı görür, alır, ısırarak üzere ağzına götürdükten sonra vazgeçer)

– Hayır, yemeyeceğim, ablama uslu olmayı söz verdim, hem kim bilir, belki bu elma bana İzmit’te lazım olur. (Tekrar çıkar)

Perde iner.

(Mabadı gelecek nüshamızda)

Resimli Yıl

Türkiye’de ilk defa çıkan almanak

200 sahife, 500 resim

Hâlâ almamış olanlar mutlaka birer tane edinmelidirler. Sevimli Mecmua’yı okuyanlar bundan mahrum kalmamalıdır.

Fiyatı 100 kuruştur

Resimli Ay İdarehanesi’nden isteyiniz.

Faydalı Sualler

Niçin Herkes Kahraman Olmaz?

Küçük karilerimizden biri herkes[in] niçin kahraman olmadığını soruyor. Kahramanlar her asırda en az yetişen kıymetli adamlardır. Bunlar fitraten haiz oldukları fazla bir kabiliyet ve görgülü tahsil, seciyelerinin yüksekliği, bilhassa azim ve sebatkârlılıklarıyla temayüz ederler. Kahramanlar kendilerini cemiyetlerine vermiş

adamlardır. Derin bir feragat içinde daima başkalarını, memleketlerini düşünürler ve hayatlarını feda ederler. Bunlar da insanların fevkü'l-beşerleridir. Her insanın fevkine çıktıkları için onlara kahraman denir. Herkes bu hassaları haiz olmadığı için kahraman olmaz.

Niçin Kendimizi Aynada Görürüz?

Aynaların arkasına sır dediğimiz gümüşümsü bir madde geçiririz. Eğer bu geçmezse pencereden dışarı baktığımız zaman dışarısını gördüğümüz gibi aynaya bakınca da öte tarafı görürüz. Sır ziyanın öteye geçmesine mâni olur ve yine geriye iade eder. Cam da, sır da tamamıyla düzdürler. Bizim yüzümüzden giden ziya bu düz cam üzerinde kalır ve bize akseder. Eğri büğrü bir satıhta hayalimizi görmeyiz, çünkü bunlar ziyayı alıp saklarlar. Eğer bir duvara bir top atsak yine bize geri gelir, fakat açık bir yere atacak olsak bir daha avdet etmez. İşte bizim de hayalimiz arkası sırlı bir cama tesadüf ettiği için öteki tarafa geçemez, aynada kalıp bize akseder.

Tren Bir Tünele Girince Neden Gürültü Yapar?

Gürültüden ne mana anlarsınız? Dışarı akseden bir seda hava dalgaları arasında ihtizaz ederek yayılır ve dimağımıza akseder.

Ve havada yayıldıkça kaybolur gider. Şarkı söyleyen bir adamın sedası da aynı şekilde çıkar ve kaybolur. Açık havada bir seda daha fazla hava tabakalarına tesadüf ettiği için daha süratle yayılır. Kapalı bir yerde ses duvarlara çarpar, yine kulaklarımıza akseder. Bu sebeple tren tünele girdiği zaman ses tünelin kalın duvarlarına çarpar ve müthiş bir gürültü ile kulaklarımıza akseder. Açık havada süratle yayılan hava dalgaları, bu kalın duvarlara çarpar ve bize gürültüsünü daha fazla hissettirir.

Sevimli Mecmua

Sahife: 174

Biraz da Gülelim ve Eğlenelim

Bir gün kırmızılı esvaplı bir Arap'a rast geldiler. Niçin ağladığımı sordular, ben de sizin gibi beyaz olmak istiyorum, dedi.

Çocuklar, hiç merak etme, biz seni şimdi beyaz kar gibi bir adam yaparız, dediler.

Arap'ı unla yıkarcasına ovdular, Arap sahiden sizin gibi beyaz olacak mıyım, diye merak ediyordu.

Arap kendini beyaz görünce şaşırdı, Allah sizden razı olsun çocuklar, dedi, şimdi gidip kendimi babama göstereyim, dedi.

Fakat kulübeden çıkar çıkmaz bir sağanağa tutuldu. Bütün unlar üzerinde hamur oldu. Uzaktan gelen babası onu görünce, bu ne hâl diye şaşırdı.

Babası Arap'ı iyice yıkadı, fakat kırmızı çocuklar evdeki unlarını sarf ettikleri için, ihtiyar onlara un yerine ananas verdi, Arap'ın da sevinci yarıda kaldı.

1– Ah güzel Mimi, seni ne kadar sevdiğimi bilmezsin.

2– Ben de senin için çıldırıyorum Bobi.

3– Karımdan korkmasam şimdi senden bir öpücük alırdım.

4– Aşk olsun Bobi... Şimdi gelip de kuyruğunu bir ısırayım da gör.

Sihirli Bilek Bağı

Bu oyunda bir kulaç boyunda bir sicim parçasından başka bir şeye lüzum yoktur. Sicimi ortasından iki müsavi parça olmak üzere kesersiniz. Misafirlerden iki kişiye rica edersiniz. Ortaya gelirler. İkisinin de bileklerini sicimler resimde görüldüğü gibi birbirine geçecek surette, bağlarsınız. Sonra sicimleri bileklerinden çözmeksizin birbirinden ayrılmalarını teklif edersiniz. Bu suretle bağladığınız kimseler oyunun hilesini bilmiyorlarsa mümkün değil kendilerini kurtaramazlar, beyhude uğraşırlar.

Oyunun hilesi dediğimiz şudur: (A) harfiyle işaret edilen noktadan sicimi tutarsınız. Bir ilmek yaparsınız ve (B) noktasından içeriden dışarıya doğru bileğe bağlı ilmeğin altından geçirirsiniz ve elin etrafından dolaştırırsınız. O anda birbirine bağlı iki adamın ayrıldıklarını kemalihayretle görürsünüz.

Tıpkı (A) noktasından tutacağınız sicimi isterseniz (T) harfiyle gösterilen yerden de geçirebilirsiniz. Kezalik (A)nın mukabil tarafından tutup (D) ve (H) harfleriyle gösterilen noktalardan geçirirseniz aynı neticeye vasıl olursunuz. Yalnız ilmeği mutlak içeriden dışarıya doğru geçirmeye dikkat etmelisiniz.

Kendi Oyunlarımızı ve Kendi Oyuncaklarımızı Kendimiz Yapalım**Sigara Kutusundan Keman**

En kolay musiki aleti tek telli kemandır. Bir havayı bir iki kere dinleyince doğru, falsosuz tekrar edebilen, yahut ıslıkla söyleyebilen herkes tek telli keman çalabilir. Musiki öğrenmesine, nota bilmesine hacet yoktur. Yalnız tecrübe ile parmaklar nereye basılırsa matlup olan sesin hasıl olduğunu öğrenmek kâfidir. Bunu öğrenmek, sesleri, yani perdeleri bellemek için bir iki gün çalışmak icap eder. Bu kadar kısa bir tecrübeden sonra hassas kulağı olan bir çocuk için tek telli keman ile sade basit havaları çalmak pek kolaydır.

Tek telli kemanlara musiki sazları satan dükkânlarda pek nadir olarak tesadüf olunur. Fakat böyle bir kemani, para israfına lüzum kalmaksızın, kendimiz bir sigara kutusu ile yapabiliriz. Bu kutu yaprak sigaralara mahsus tahta kutu olmalıdır. Elli yaprak sigarasını havi kutular keman yapılmak için tam münasip cesamettedir.

Evveleminde kutunun üzerine yapıştırılmış olan bütün kâğıtları çıkarırız. Bunun için sertçe bir tırnak fırçasını sıcak suya batırıp kâğıtları ovarız. Fakat kutunun tahtasını lüzumundan fazla ıslatmamaya dikkat ederiz. Zira o takdirde tahta eğri büğrü olur.

Kutunun kapağını büsbütün çıkarırız. Çünkü kutuya ancak kâğıtlarla merbuttur. Kapağı güzelce temizledikten sonra üzerine resimde görüldüğü üzere kurşun kalemi ile karşılıklı (S) gibi iki şekil çizeriz, oymacı testeresiyle bu şekilleri oyarız. Bunu pek ziyade dikkatle yapmalıyız. Zira kemanımızın güzel görünmesi bu şekillerin güzel yapılmasına mütevakıftır.

Sonra takriben yetmiş beş santim uzunluğunda dar, uzun, sert bir ağaç parçası alırız. Bu ağacın maun, yahut ceviz olması daha iyidir. Böyle bir ağaç parçasını bir doğramacıya istenilen ende ve uzunlukta kestirebiliriz. Bunun eni takriben iki, kalınlığı da bir buçuk santimetre olmak lazımdır. Bir tarafı, öne gelecek tarafı, düz köşeli olacak, arka tarafı yuvarlak ve köşesiz olmak üzere yontulacaktır. Bir suretteki bir ucundan bakılınca Fransızca (D) harfine benzeyecektir. Baştan başa aynı ende ve kalınlıkta olmalıdır.

Bundan sonra sigara kutusunun iki tarafındaki tahtalarının ortalarını, bu suretle hazırladığımız ağacın yuvarlak tarafı tamamıyla sığacak ve düz tarafı tahtaların kenarıyla bir seviyede olacak surette çakı ile oyarız. Ağaç bu kertik yerlerine tamamıyla mutabık geldikten sonra zımpara kâğıdı ile onları pürüzsüz bir hâle gelinceye kadar güzelce ovarız.

Bunu müteakip ağacın bir ucu[nu] kutunun alt tarafından iki santimetre artacak surette kertiklere yerleştirip tutkalla yapıştırırız. Sonra kutunun kenarlarına da tutkal sürerek evvelce temizleyip hazırladığımız kapağı üzerine yapıştırırız. Kapağı gayet küçük birkaç pirinç çivi ile mihlarsak çok sağlam olur.

Şimdi ağacın yukarı tarafında, ucundan iki santim beride yedi sekiz milimetre kutrunun yuvarlak tarafından düz tarafına doğru baştan başa bir delik açıp oyarız. Sertçe bir ağaçtan resmin yukarıda sağında görülen şekilde bir ağaç çivi yontarız. Buna “kulak” tabir olunur. Açtığımız deliğe sıkı sıkı uyması lazımdır.

Kemana artık bitmiş nazarıyla bakabiliriz. Fakat daha iki ufak tahta parçasına ihtiyaç vardır. Birine “köprü”, öbürüne de “köprücük” derler. Şekilleri resimde biri yukarıda sol tarafta, biri de onun altında gösterilmiştir. Bunlar da sert ağaçtan yapılır. Yerlerine tutkalla yapıştırılır ve ortalarına telin geçmesi için küçük birer diş yapılır. Keman köprüsünün gireceği kapakta oyduğumuz şekillerin alt tarafı, köprücüğün ve kulağın yeri de resimde görüldüğü üzere sapın yukarı tarafıdır.

Bütün bunlar hazırlanınca musiki aletleri satan bir dükkâna gideriz, (A) markalı bir keman teli isteriz. Bu (A) tellerinin uzunluğu bizim kemanımıza tamam gelir.

Sapı teşkil eden uzun ağacın alt ucunu kutudan iki santim artacak surette yapıştırmıştık. Bu artan ucu ufak bir düğme teşkil edecek tarzda yontarız ve kemanın her tarafını mükemmel surette vernikleriz. Vernik kuruyunca telin bir ucuna “düğme”ye geçebilecek kadar ufak bir ilmek yaparız. Teli bu ilmek vasıtasıyla düğmeye bağlarız, köprü ve köprücüğün ortalarındaki dişlerden geçmek üzere kulağın düz tarafta artan ucuna sararız. Kulağı tel matlup derecede gerilip pürüzsüz ses verinceye kadar çeviririz.

Kemanımızı çalabilmek için bir de yaya ihtiyacımız vardır. Onu da musiki aletleri satan dükkânlardan tedarik edebiliriz. Yenilerini bir bir buçuk liraya verilerse de müstamelini bulmak her zaman kabildir. Hem daha ucuz olur, hem de ekseriya yenilerinden daha mükemmel çıkar.

Bu sayede elde ettiğimiz kemanı çaldıkça, ahenginden, mükemmeliyetinden fevkalade memnun kalırız. Keman çalmak esasen çok güçtür. Fakat tek telli olursa gayet kolaydır.

Tek telli keman ile konserler veren sanatkârlar vardır. Hatta birçoklarının garabet olsun diye kemanları bu tarzda yani sigara kutularından yapılmıştır.

Şunu da ilave edelim: Sigara kutusundan yapılan tek telli keman çalınırken diğer kemanlar gibi tutulmaz, kutu tarafını iki dizimiz arasına koyup hafifçe sıkıştırırız. Sol elimizle sap üzerinde tele basar ve sağ elimizle yayı ufki tutarak kullanırız.

Sevimli Mecmua

Sahife: 176

Muharriri: Cohan Sipeyri

Mütercimi: Sabiha Zekeriya

Haydi

Sevimli Mecmua'nın Romanı

(Geçen nüshadan mabat)

Bu çayır, Petir'in her zaman keçilerle beraber gelip, uzun gün bir kayanın ayaklarında uzanıp yattığı çayırdı. Bu çayırın aşağı tarafları çalılar ve çam ağaçlarıyla muhattı. Yukarı tarafında kel ve dik kayalar sanki göğe uzanıyordu. Dağın kenarında da derin bir uçurum vardı. Alm Dayı, bu uçurumdan sakınmalarını Petir'e şiddetle tembih etmişti.

Dağın en yüksek yerine geldikleri zaman Petir çantasını aldı ve toprağın üzerindeki bir küçük çukurun üzerine yaydı. Rüzgârın ekseriya şiddetle eserek dağın üzerinden her şeyi aşağı yuvarladığını bilirdi. Şimdi bu kilitli servetinin aşağı yuvarlanmasını istemiyordu. Sonra dağa tırmanmanın verdiği yorgunluğu dinlendirmek için çayırların içindeki toprağın üzerine uzandı.

Bu esnada Haydi topladığı çiçekleri yemek çantasının içine dolduruyordu.

İşini bitirdikten sonra geldi, o da Petir'in yanına oturdu ve etrafına bakındı. Dere güneşin ziyaları altında uzanıp gidiyordu. Haydi'nin gözleri önünde ufuk uzanmış karlı bir ova gibi görünüyor, solundaki azim, heybetli kayalar, vapur bacaları gibi yükseliyor, hisar gibi yontulmuş küçük kubbe, göğün maviliği içine giriyordu. Sanki bu kayalar Haydi'ye huşunetle bakıyor gibi geldi.

Çocuk bir sıçan gibi hareketsiz duruyordu. Her tarafta derin nihayetsiz bir sükût vardı. Yalnız rüzgâr çiçeklerin üzerinden altın ziyalarla parlayan kayaları yararak geçiyor, her tarafta ince nahif dallar, sevinçle oradan oraya eğilip kalkıyorlardı.

Petir, hem dinleniyor, hem uyuyordu. Keçiler, fidanlar arasında tırmanarak karınlarını doyuruyorlardı. Haydi güneşin altın hatları altında havayı, çiçeklerin hafif, canlı kokularını içiyor, burada ilelebet oturmaktan başka bir şey istemiyordu.

Vakit bu suretle uzun zaman geçti. Haydi uzun müddet dağların, aşağı ona bakıyor gibi görünen tepelerine bakmıştı. Dağlar ona bir arkadaş, bir dost gibi görünüyorlardı. Sonra etrafında bir ses, bir hışırtı işitti, başını göğe kaldırdığı zaman hayatında hiç görmediği gayet büyük bir kuş göğün boşlukları içinde uçuyor, kanatlarını gererek, daireler yaparak başının üstünde yüksek seslerle bağırarak kulağını deliyordu.

Haydi en yüksek sesiyle bağırdı:

– Petir Petir, kalk, bak, hırsız, kuş... Bak, bak...

Petir derhâl kalktı, Haydi ile beraber semanın derinliklerinde uçan kuşa baktı. Bu bir leylekti. Petir Haydi'yi aldatmak için kuşu bu suretle tarif etmişti. Kuş kanatlarını çırparak gümüş kayaların üstünden kayboldu.

Haydi mütemadiyen soruyordu:

– Şimdi nereye gitti? Evi nerededir? Onu kim besler?.. Şimdi nereye gidiyor?

Sonra gözlerini semaya dikti, derin bir şevkle seyrediyordu. Petir sakın bir tavırla:

– Evine, yuvasına, dedi.

– Onun evinin yolu gökte midir? Oh, bu kadar yükseklerde olmak ne güzel!
Niçin bu kadar çok bağıyor?..

– Uçmak için bağıarak kuvvet alır.

– Biz de oraya çıkalım. Evi nerededir, görelim...

– A, a, a...

Petir her (a)yı büyük bir hayret ve ademimemnuniyetini ihsas eden yüksek bir sesle salıverdi:

– Hiç dağın tepesine nasıl çıkarız? Keçiler bile oraya çıkamaz. Hem Alm Dayı kayalardan düşmemeye benim dikkat etmemi söylemedi mi?

Haydi masumane sustu, Petir, ıslık çalarak keçileri yanına davet etti.

Haydi, bunun ne olduğunu anlamamıştı. Fakat keçiler bu sesin manasını anladılar. Birbirini müteakip, sıçrayarak hep sürüye geldiler. Bir kısmı ince sebze dallarını çiğneyerek, diğer kısmı oradan oraya koşarak, bir diğer kısmı da birbiriyle tos vuruşarak çayırın üzerinde toplandılar. Haydi yerinden fırladı, keçilerin arasına koştu. Keçilerin böyle birbiriyle oynaması, yalaşması, onun için yeni gördüğü, çok eğlenceli bir şeydi. Haydi, keçilerin her birini ayrı ayrı tanımaya başladı. Her birinin müstesna bir hususiyeti, kendine göre bir gidişleri vardı.

–Mabadı var–

Müdür-i Mesul: Zeki Cemal

Sevimli Mecmua'nın Bilmece Kuponu: 9

Her Nüshada Karilerimize Beş Lira Veriyoruz, Acaba Sizin Fotoğrafınız Var mı?

Her nüshamızda beş çocuğun resmini neşrediyoruz. Resim sahiplerini tanımıyoruz. Fotoğrafçımız sokakta veya mektepten çıkarken tesadüf ettiği çocukların resimlerini alıyor. Fotoğrafçımız yalnız İstanbul'da değil Türkiye'nin her tarafını dolaşüyor. Sizi her yerde görebilir. Bu sebeple her nüshada fotoğrafınız çıkabilir. Sokakta fotoğrafçımızın tesadüfünü beklemek istemeyen çocuklar fotoğraflarını doğrudan doğruya idarehanemize gönderebilirler.

Elimize geçen fotoğraflardan her nüsha beş tane neşrediyoruz. Fotoğrafları intişar eden kimseler idarehanemize müracaat edip birer lira alabilirler. Lirayı almak için ya doğrudan doğruya idarehanemize müracaat edip o fotoğraf sahibi olduğunuzu ispat etmek veyahut posta ile fotoğrafınızı göndermek lazımdır. Eğer evvelce bize fotoğrafınızı göndermiş ve fotoğrafınızın arkasına isim ve adresinizi de yazmışsanız ayrıca müracaata ihtiyaç yoktur. Biz lirayı doğrudan doğruya adresine göndereceğiz.

Yukarıda fotoğrafları neşredilen çocuklar idarehanemize müracaat ettikleri takdirde birer lira alabilirler. Müracaat müddeti iki haftadır. İki hafta sonra müracaat edenler haklarını kaybederler.

Kolay Bir Bilmece

Yukarıda gördüğünüz kuş resminin içindeki murabbalara harfler koyacaksınız. Bu harfler sağdan sola ve yukarıdan aşağı doğru okunacak tarzda kelimeler vücuda getirecektir. Sağdan sola okunan kelime ile yukarıdan aşağı kelimelerin birleştiği gözlere konacak harfler okunan iki kelimedede de bulunacak harfler olacaktır. Bu sebeple kelimeler ufki ve şakuli yani sağdan sola ve yukarıdan aşağı olmak üzere iki kısma ayrılmıştır. Bu kelimeleri bulmak için aşağıdaki tariflere dikkat ediniz:

Yukarıdan Aşağı

- 1– İşlerimizi gören
- 3– Bizi yağmurdan muhafaza eden
- 4– Herkesin nefret ettiği bir şey
- 6– Hediye etmek
- 10– Çocukların çok sevdiği bir şey
- 12– Söz vermek
- 13– Un gibi ince şeyleri temizleyen bir alet
- 14– Dinin hükümlerinden biri
- 18– Ziya veren bir şey

Sağdan Sola

- 2– Havada yaşayan bir mahluk
- 5– Dört taraftan biri
- 7– Üzerine oturduğumuz bir şey
- 8– Gezinti yeri
- 9– Bir adet
- 11– Ezmeye, dövmeğe yarayan bir alet
- 15– Bir çiçek
- 16– Ders öğretene
- 17– Eşyanın şeklini çizmek
- 19– Eşya satılan bir yer
- 20– Hepimizin doğup büyüdüğü, hayatımızla koruduğu bir yer

Bu bilmeceyi halledenler arasında çekeceğimiz kurada birinciye bir lastik top, ikinciye bir otomobil, üçüncüye bir kutu mozaik, üçüncüden onuncuya kadar bir kutu çikolata, onuncudan yirmi beşinciye kadar birer kitap, yirmi beşten elliye kadar Sevimli Mecmua'nın renkli ilavesi verilecektir. Cevaplar on sekiz Haziran'a kadar matbaamıza gönderilmelidir. Cevapları ne kadar erken gönderirseniz o nispette tehlikesi azalır. Ekseriya geç gelen cevapları kuraya ithal edemiyoruz. Her bilmeceyi ayrı kâğıda yazmalı, altına isminizi, adresinizi ve kuponu ilave etmelisiniz. Zarfın üzerine de hangi nüshanın bilmececi olduğunu ilave etmelisiniz.

Geçen Nüşamızdaki Kurbağa Bilmecesinin Suret-i Halli:

Bilmeceyi halledebilmek için kurbağaların her birine birer isim veririz. Mesela Ahmet Atiye, Zeki vesaire... Atlamak isteyen üç kurbağa bunlardır. Biri Ahmet'tir ki yukarıdan aşağıya doğru üçüncü sıradadır. Atiye dördüncü sıradadır, Zeki yedinci sıradadır. Ahmet ufki surette aşağıya doğru yedinci sıradaki Zeki'nin yerine atlar, Zeki derhâl dördüncü sıradaki Atiye'nin yerine atlar, Atiye de üçüncü sırada Ahmet'in boş bıraktığı yeri alır.

Bazıları buna müşabih olarak diğerkurbağaları atlatmışlar, o suret-i halli de kabul ettik. Bununla beraber Kurbağa Bilmecesi'ni pek az kimse halledebilmiştir. Bu sebeple bundan sonra daha kolay bilmeceler neşredeceğiz.

Kurbağa Bilmecisini Halledenler:

1– Salihli: Mithatpaşa Caddesi'nde Yağcı Hacı Ahmet mahdumu Ali Kemal: Bir boya kutusu,

2– İzmir Göztepe Tramvay Caddesi 648 numaralı yalıda Fuat Tevfik: Altı aylık Sevimli Mecmua abonesi,

3– Kayseri Lisesi'nde 592 İhsan: Üç aylık Sevimli Mecmua abonesi,

4– İstanbul Erkek Lisesi sınıf 6, 974 Sadi Sabit: Bir kutu çikolata,

5– İzmir'de Başdurak'ta Kestelli Mescidi çıkmazında 109 numarada Memduhe Abdülhalim: Bir kitap.

Resim Bilmecesinde Kazananlar:

Küçük kızı boyamak hususunda çocuklarımızın gösterdiği istidat ve kabiliyet şayan-ı takdirdir. Bilhassa şimdiye kadar resim bilmecesinde Kocaeli Orta Mektebi'nin çocukları fevkalade muvaffak olmuşlardır. Bu vesile ile bu mini mini yavruları tebrik ederiz.

Bu Defaki Küçük Kız Bilmecisini Muvaffakiyetle Resmedenler:

1– Darüşşafaka talebesinden 76 Hadi: Bir kol saati,

2– Kocaeli İzmit Alay 21-1'in 2 Mülazım-ı Evvel Ahmet Hamdi Efendi'nin kerimesi Tabdar: Bir kutu boya,

3– Galatasaray Lisesi'nden 1080 Kemal Ahmet: Sevimli Mecmua'nın altı aylık aboneli.

Birer Kutu Çikolata Kazananlar:

4– İzmir Şehit Fethi Bey Numune Mektebi muallimlerinden Hilmi Efendi mahdumu Mustafa Kemal,

5– Zonguldak Kimyahane Müdürü Arif Bey'in mahdumu Hikmet,

6– Konya Şerifşirin Mahallesi’nde Közlülüzade Ali Efendi mahdumu Mahmut Şevket,

7– Galatasaray Lisesi’nden 585 Enis,

8– Konya Sanayi Mektebi 2 sınıf 49 Ahmet Fazıl,

9– Kayseri Erkek Muallim Mektebi talebesinden Rüştü,

10– İstanbul Kız Muallim Mektebi 163 Müşfike Asaf.

Birer Kitap Kazananlar:

11– Uzme Birecik Tekye Şeyhi Celal Efendi’nin mahdumu 4 sınıf 14 Cüneyt Nazım,

12– Kocaeli Fırka 23 Alay 31 zabitanından Mülazım Tevfik Efendi kerimesi Meliha Hanım,

13– Kasımpaşa’da Hasan Gazi Numune Mektebi 5 sınıf Muhammet Rıdvan,

14– Galatasaray’dan 343 Mecdi,

15– Kartal İlk Kız Mektebi 1 sınıf 102 Bahire Aşar.

16– Adana Darüleytam 2 sınıf 285 İsmail Turabi,

17– Isparta Orta Mektep 39 Halit Tuğrul,

18– İstanbul Feyz-i Âti Lisesi 5 sınıf 350 Hilmi Veli,

19– Tarsus Orta Mektep 26 Hüseyin Âdil,

20– Bursa, Trilye Darüleytamı 5 sınıf 403 Hasan,

21– İstanbul Erkek Lisesi 1 sınıf 254 Hüseyin Cahit,

22– Canik Orta Mektep 6 sınıf 24 Ali Haydar,

23– Kah Kız Mektebi son sınıf talebesinden 206 Muzaffer Hüseyin,

24– Tarsus İttihat Mektebi 3 sınıf 119 Sabri,

25– Ortaköy Darüleytam talebelerinden 308 Sıtkı,

Dünyanın en büyük serserisi sahte prens Zerdüşto'nun Sergüzeşleri

Cici Anne

Türkiye Şerlok Holms'unun Hatıratı

Bugün neşrolunan yegâne iki renkli haftalık

Resimli Perşembe

Mecmuasında... Fiyatı 5 kuruş

***Resimli Ay* Abonelerine 100 Lira Veriyoruz.**

“*Resimli Ay*” mecmuası bir sene zarfında abone olacak karileri arasında sene nihayetinde keşide edilecek kurada isabet eden karta yüz lira mükâfat vadediyor. Bunun için karilerinden hiçbir şey istemiyor. Yalnız mükâfata istihkak kesbetmek için abone olmak şarttır. “*Resimli Ay*”ın senelik abonesi 300 kuruştur.

Sevimli Mecmua

On beş günde bir perşembe günleri çıkar. Türkiye'nin yegâne çocuk mecmuasıdır. Fiyatı 10 kuruştur. Senelik abonesi 250, altı aylığı 130, üç aylığı 75 kuruştur. Ecnebi memleketler için senelik abonesi 400, altı aylığı 200 kuruştur. *Resimli Ay* ile birlikte bir sene abone olanlara 50 kuruş tenzilat yapılır. İdarehanesi İstanbul'da Suudi Kütüphanesidir.

12. SEVİMLİ MECMUA, C:1 Nu. 12

10	SEVİMLİ MECMUA	Numara
Kuruş		12

Sahib-i İmtiyaz: Benizade Hamdi

“Resimli Ay” Matbaası’nda tab olunmuştur.

Öküz bilmecesini kazanan 78 Bekir Hıfzı

Öküz bilmecesini kazanan 23 Ali Enver

Öküz bilmecesini kazanan 274 Abdülkadir

Balık bilmecesini kazanan Ercüment Hüsnü

Balık bilmecesini kazanan 43 Ferman Fevzi

Resimli Perşembe

Türkiye’nin en güzel haftalık mecmuasıdır. Dünyanın en büyük serserisi Zerdüşto’nun meraklı hayatı, muhtelif hikâyeleri havidir.

Nüshası 5 kuruş

Bilmecemiz

Geçen nüshalardaki kelime bilmecesinin diğeri bir şeklidir. Bu yelpazede gördüğünüz boş gözlere harfler sağdan sola veya yukarıdan aşağı doğru okunacak tarzda kelimeler vücuda getirecektir. Sağdan sola doğru okunan kelime ile yukarıdan aşağı kelimelerin birleştiği gözlere konacak harfler okunan iki kelimedede bulunacak harfler olacaktır. Bu sebeple kelimeler sağdan sola ve yukarıdan aşağıya olmak üzere iki kısma ayrılmıştır. Bu kelimeleri bulmak için aşağıdaki tariflere bakınız. Bu bilmeceyi halledenlere geçen nüshamızdaki hediyelerin aynı verilecektir.

Yukarıdan Aşağıya

- 2– Oturduğumuz yer
- 3– Yediğimiz bir yemek
- 5– Bir adet-1 taaccüp
- 7– Şeklin ismi
- 10– Bir çiçek ismi
- 13– Bu zamanda çocukları yoran bir şey
- 15– Yazın yaşayan bir böcek
- 17– Vücudumuzda bir uzuv

Sağdan Sola

- 1– Teneffüs ettiğimiz şey
- 2– Baba
- 3– Mahrukatın bakiyesi
- 4– Kunduracıların bir aleti
- 6– Ceylan
- 7– Hava
- 8– Çok
- 9– Bir renk

11– Kuşların yemeği

12– Tenha manası veren bir kelime

14– Çevik

16– Musiki için lazım olan bir şey

Onuncu nüshamızda Öküz Bilmecesi'nin halli küçük yavrularımızdan Madelet Hanım tarafından şiirle izah edilmiştir. Memnuniyetle neşrediyoruz:

Küçük bebek elde çiçek,

Yanında bir beyaz köpek.

Kırda çayırda geziyor,

Bir öküze rast geliyor.

Diyor: Çiçeği yer misin?

Öküzde var mı nezaket,

Ona verilir mi buket?

Koca öküz buna kızar,

Deli gibi birden azar.

İkisini öne katar.

Kovalarken köpek anlar

Kızgın öküz yetişecek,

İşlerini bitirecek.

Hemen durur ayağa kalkar.

Öküz durur ona bakar,

Hem de biraz aptallaşır.

Bebek ağaca yaklaşır.

Köpek sanki bir cambazmış,

Ne kadar da düzenbazmış!

Şimdi baş aşağı durmuş,
Yeni bir hilecik kurmuş.
Öküz bütün bütün şaşmış,
Donmuş kalmış güya taşmış.
Köpek tek ayakla sıçrar,
Pek çok maskaralık yapar,
Sersem öküzü oyalar.
Dilini çıkarır havlar.
Bebek ağaca tırmandı.
Yetişse hâli yamandı.
Tutulmadı o aptala,
Bebek binmişti bir dala,
Köpek etrafına baktı,
Şeytan gibi işi çaktı.
Sıra gelmişti kendine,
Düştü kurtulma derdine:
Birdenbire bağırarak,
İnce kalın haykırarak,
Kahkahalarla gülmeye.
Toz dumana kattı yeri,
Öküz ürküp kaçtı geri,
Köpek küçük beye yardı,
Onu ölümden kurtardı.

Bursa Amerikan Mektebi'nden Madelet Necdet

Sevimli Mecmua

Molla İle Nasıl Eğlendik?**Muharriri: Orhan**

O sene idadının ikinci sınıfında idik. Sınıfımız kırk dört mevcutlu idi. Fakat kırk dördümüz de mahsus seçilmiş gibi ele avuca sığmaz, afacan şeylerdik. Bütün hocalar bizden hem memnuniyetle bahsederler, hem de yaka silkerlerdi. Derste, yaramazlıkta, hiçbir şeyde birinciliği bırakmazdık. Aramızda öyle söz birliği vardı ki kaç defa kabahat işleyen arkadaşı ele vermemek için hepimiz bilaistisna sıra dayağına çekilmiş, tevkif almış, hatta izinsiz kalmıştık.

İçimizde Molla ismini taktığımız bir taşralı vardı. Hüsnü o koca gövdesi, iri elleri, adaleli kolları ile bir molladan ziyade pehlivanlara benzerdi. Sınıfta en ziyade alaya maruz olan o idi. En küçüğümüzden en büyüğüne kadar hepimiz sabahtan akşama kadar Molla ile alay eder, çocuğun maskarasını çıkarır idik. Hüsnü istese üçümüzün kafasını bir koltuğuna sıkıştırır, öteki eliyle canımız çıkıncaya kadar döverdi. Fakat iyi tabiatı kendisini bir karıncaya bile fenalık etmekten menederdi.

Bir cuma akşamı birkaçımız oturmuş hem tatlı tatlı konuşuyor, hem de cumanın yorgunluğunu dinlendiriyorduk. Söz döndü dolaştı hırsızlığa ve hırsızlara intikal etti. O günlerde türeyen bir hırsız çetesi civarı kasıp kavuruyordu. İçimizden birisi:

– Ya hırsızlar mektebe gelirler de bizim kütüphaneyi soyarlarsa ne yaparız? diye bir şey yumurtladı. Bu vakte kadar kenarda sessiz sessiz duran Molla birden:

– Yahalarınız, dedi.

Sonra coşarak melmekette [memleket] evlerine giren eşkıyayı [eşküyayı] nasıl yakaladığını anlatmaya başladı. Kodamanlar arkada hafif tertip alaya bile başlamışlardı. O aralık mubassır yanımıza geldi ve Molla'ya müdür beyin kendisini çağırdığını söyledi. Bizim alayın yarım kaldığına canımız sıkılmıştı. O aralık Muhammet atılarak:

– Aklıma güzel bir şey geldi, şu Molla'ya bir oyun oynar mıyız? dedi. Muhammet'in etrafına halka olduk. Bir çeyrek sonra her şey kararlaştı.

Gece yarısı ben Molla'nın yatağına sokuldum. Molla hem hafif tertip horluyor, hem ikide bir de bir şeyler sayıklıyordu. Karmakarışık sözler arasında “Hırsız, kaçtı, tuttu” kelimelerini anlayabildim.

Birden Molla'yı dürtmeye, sarsmaya başladım. Biraz sonra gözünün birini aralıklıyarak:

– Ulen ne yapıyon! dedi.

Ben gülmemi zabta çalışarak:

– Molla kalk, bahçeye bir iki gölgenin atladığını gördüm, diye fısıldadım.

Bu sözlerimin üzerine Molla gayrete geldi,

Hırsız böyle karanlıkta önüne çıkan kimseden bilhassa elindeki, uzaktan tıpkı tabanca gibi duran fenerden korkmuş olmalı ki olduğu yerde durdu.

Sevimli Mecmua

Sahife: 178

yataktan kalktı, pantolonunu çekti, arkasına pek sevdiği avniyesini aldı, ayağına terliklerini giydi, beraber dışarı çıktık.

Koridorun köşesini döner dönmez pencereden içeri akseden ay aydınlığında sırtında bir çuval olan eski, yırtık elbiseli, başı kasketli bir adamın etrafına ürkek ürkek bakınarak bize doğru ilerlediğini gördük. Molla elini avniyesinin cebine soktu, bir şey çıkardı. Ben merakla:

– Elindeki ne? diye sordum.

– Benim eski elektrik lambam!

Cevabını verdi, başka bir şey söylemedi. Bir aralık kafasını kapıdan uzatarak baktı. Sonra birden kapıyı açarak dışarı fırladı.

– Dur! diye gürledi, yoksa kafanı patlatırım. Hırsız olduğu yerde durdu, sonra birden arkasına dönerek kaçmaya başladı. Molla durur mu? O da arkasına düştü.

Molla hırsıza gittikçe yaklaşıyordu. Fakat tam köşeyi dönecekleri zaman zavallı Molla teker meker yere yuvarlandı.

Ben doğru yatakhaneye gittim. Bizim güruh muzipliğın neticesini bekliyordu. Ben olanı biteni anlattım. Şimdi Ekrem ile Rıza'yı bulmak, onlardan işin mabadını öğrenmek lazımdı. Koridorda Molla ile benim önümüze çıkan o korkunç haydut bizim Rıza idi. Niyetimiz Molla'yı bahçeye kadar koşturtmak, sonra Rıza'yı kapıdan içeri alıp dışarda Molla'ya ayaz kestirmek idi.

O aralık Rıza geliverdi.

– Bırak Allah'ı seversen! dedi. Tam köşeyi döndük, Molla paldır küldür yuvarlandı. Bir de baktım müdür beyin odasında lamba yanıyordu. Kapının aralığından da içerde kendisinin çalıştığı görülüyordu. Eğer gürültümüzü işitmiş olsa idi sağlam iki izinsizi kapardık. Ben hemen sessizce geçtim, dolaştım buraya geldim.

Şimdi hepimizde şefkat rengi atmıştı. Merakla işin sonunu bekliyorduk. Birazdan Molla hızla yanımıza geldi, telaşlı telaşlı:

– Arkadaşlar! dedi. Müdür beyin odasında bir hırsız var. Kapıyı kilitledim. Hep beraber yakalayalım! Rıza telaşla:

– Ne? Kapıyı mı kilitledin! diye bağırdı.

Molla demin koridorda takip ettiği hırsız karşısında görünce biraz şaşaladı. Sonra müdür beyin odasına hırsız nasıl kapadığını anlatmaya başladı:

– Yere düştükten sonra baktım hırsız meydanda yok. Müdür beyin odasında bir ışık ve bir tıkırtı var, hemen o tarafa doğru yollandım. Kapının aralıklarından baktım, yan taraftaki kasa odasının kapısı arkasına kadar açıktı. Tıkırtı da oradan geliyordu. Demek gırsız kapıyı açmış, içerdeki paraları çalıyordu. Hemen odaya girdim. Yavaş yavaş yürüdüm ve hücrenin kapısını birdenbire kapadım. Hırsız içerde tepindi, çağırdı ama ben hiç gapuyı açar mıyım? Size haber vermeye geldim, hep beraber gidip hırsızı tutalım!

Rıza atıldı:

– Hay Allah müstahakkını versin Molla! Hücreye hapsettiğın hırsız (!) bizim müdür bey... Zaten mektebe giren hırsız filan da yok. Biz sana bir oyun oynayalım dedik, sen gittin işleri berbat ettin.

Hepimiz süt dökmüş kedi gibi susuyorduk. Molla biraz düşündü, sonra:

– Ben müdür beyi çıharmaya gidiyorum! diye gitti. Biz de telaş içinde yatakhaneye çekildik, Molla’yı beklemeye başladık.

Bir vakit sonra koridorda ayak sesleri işittik, kapıdan baktık, karanlıkta iki gölgenin geldiğini gördük. Bunlar şüphesiz Molla ile müdür beydi. Hepimizde zayıf bir ümit vardı: Eğer Molla boşboğazlık etmeyip yaptıklarımızı söylemezse izinsizden kurtulabilirdik. Fakat şimdi müdür bey yatakhane kapısından girecek olursa hepimizi cürmümeşhut hâlinde yakalardı. Fakat ne ise müdür bey Molla’yı yatakhane önüne kadar getirdi, sonra arkasını okşayarak:

– Aferin oğlum: Cesaretine ve mektebi bu kadar düşündüğüne memnun oldum. Yalnız unutma yarın sabah doktor beyi gör de bir müşil al, anlaşılın dün akşam pilavı biraz fazla yemişsin, dedi ve dönüp gitti.

Molla yatakhane girer girmez etrafına halka olduk. Rıza:

– Müdür beyi çıkardığın zaman ne yaptı? diye sordu. Molla:

– Bir şey yapmasına vakit kalmadan hemen ben söze başladım, bahçeye hayal gibi bir şeyin atladığını gördüğümü, hemen dışarı çıktığımı, kapının önünden geçerken kasa kapısının açık bulunduğunu gördüğümü ve içerde hırsız var zannıyla kapıyı kapadığımı anlattım. Bir şey yapmadı.

Arkadaşlardan biri:

– Peki müdür bey sonra niçin gelip kapıyı açtın diye sormadı mı?

Diye sordu. Molla:

– Evet sordu. Fakat ben “Çünkü sonradan aklıma orada siz bulunmanız ihtimali geldi” diye bunu da atlattım, dedi.

Bizim yaptığımız muzipliğin cezasını zavallı Molla çekti. Çünkü biçareye ertesi gün bir fincan Hint yağı içirdiler ve bir hafta da perhiz tutturdular.

Kapı iç taraftan açılmazdı, hırsız içerde tepindi, ben hiç kapıyı açar mıyım?

Molla kalk, bahçeye bir iki gölgenin atladığını gördüm.

Sahife: 179

Sevimli Mecmua

Hayvanlar Birbirleriyle Nasıl Konuşurlar?

Kedilerin de birbiriyle konuştuğuna hiç şüphe yoktur. Hatta bazı kediler vardır ki insan gibi kendilerini bakan sahiplerine evlat gibi muamele eder. Sürünür, hatta onların felaketli zamanlarında bir çocuk gibi ağlar. Kedilere çok meraklı bir kadın kendi büyüttüğü zeki bir kedinin hikâyesini şöyle anlatıyor:

“Her gece Pamuk, çocuğumun karyolası altında uyur, sabahları yatağıma gelip bin türlü maskaralık ederdi. Bir akşam yine yatağıma yattım, biraz sonra Pamuk kapıyı aralayıp girdi, karyolanın altında tırnaklarıyla yerleri tırmalıyor, pençelerini çarşafa uzatarak âdeta yırtıyordu. Pamuk için fevkalade bir hâldi. Kalktım, Pamuk’u kucağıma aldım, belki sancısı var diye battaniyeye sarıyor, onu teskin etmek istiyordum. O yine kucağımdan atlıyor, muttasıl tırnaklarını kapıya sürüyor, kapının açılmasını istiyordu. Kapıyı açtım, Pamuk hem merdivenlerden iniyor, hem gelip gelmediğimi anlamak için arkasına bakıyordu, ben tecrübe için yavaşça durdum. Pamuk olanca süratiyle merdivenlerden atlayarak geldi, tırnaklarıyla ayaklarımı tırmalıyor, muttasıl arkası sıra gitmeye beni mecbur ediyordu. Pamuk’u takip ettim. Beni çocuğumun yattığı odaya götürdü. Meğer o akşam çocuğum sancılanmış, dadısı çocuğu uyuttuktan sonra diğer hizmetçilerle konuşmak üzere komşuya gitmiş, çocuk uyanıp ağlamaya başlayınca Pamuk evvela dadısını aramış, bulamayınca benim odama gelmiş, hareketleri, miyavlamaları ile meseleyi bana anlatmaya çalışmıştı. Onun lisanından anlamadığımı görünce, takındığı hareketlerle beni takibe mecbur etti ve vakayı bu suretle anlattı.”

Yine kedi meraklısı diğer bir zat da şu vaka ile kedilerin dahi konuştuğunu anlatıyor: “Gayet güzel beyaz tüylü bir kedim vardı. Bir gün birdenbire ortadan kayboldu. Bir hafta kediyi nerede aradımsa bulmak kabil olmadı. Bir hafta sonra kedi tüylerini kabarta kabarta bahçenin duvarından atladı geldi. Kedi gitmezden evvel yavrulamış, yavruları da epeyce büyümüşü. Fakat annelerinin gaybubeti esnasında zavallı yavrular istedikleri gibi süt emmedikleri için iyice zayıflamışlardı. Annelerini görünce hepsi etrafını aldı, kimi sürünüyor, kimi gözlerini öpüyor, kimi de memesinden süt emiyordu. Bir saniye kedi miyavladı, küçükler hepsi toplandılar, baş başa annelerinin söylediğini dinlediler. Bir saniye sonra kedi yine geldiği duvardan tırmandı, küçükler de onu takip ederek, duvarı aştılar. Bir hafta sonra yine hepsi beraber geldiler. Bu defa kediler iyice semizlemiş ve daha ziyade güzelleşmiştiler.

Hiç şüphesiz anne kedi, çocuklarına bulduğu bir hazineyi anlatmış, hepsi beraber bu hazineden müstefit olmak için gitmişlerdi.”

Bir gün nereye gittiklerini merak ettim. Duvarın arkasındaki küçük kapıdan onların indikleri arsaya çıktım, yavaşça kendilerini takip ettim. Pamuk önde, yavruları arkada bir kasap dükkânının arkasındaki çöplüğe girdiler. Burada kokmuş etler, ciğerler vardı. Meğer Pamuk bu defineyi bulmuş, yavrularını da bundan haberdar etmişti.

*Pamuk'un yavruları annelerinden aldıkları nasihat mucibince birleşip
konuştular ve kaçmaya karar verdiler.*

Beyaz tüyleriyle bir kraliçe gibi kurulan Pamuk

Sevimli Mecmua

Sahife: 180

Dünya Etrafında Seksen Günde Seyahat

–Geçen nüshamızdan mabat–

Bir dakika sonra dördü de fil sırtında orman içine dalıp gözden kaybolmuşlardı. Pîl-bân fili fevkalade bir süratle koşturuyordu. Bir saniye bile kaybetmemeye mecbur idiler. Çünkü ancak cüzi bir mesafe katetmişlerdi ki arkalarından birtakım feryatlar, bağırmalar işittiler. Bundan hilenin keşfolunduğu anlaşılıyordu. Birazdan Hintliler ateş etmeye başladılar. Kurşunlardan biri Mister Filis Fogg'un şapkasını gelip geçti.

Bereket versin ki sürücülerini ormanın köşe bucağını karış karış biliyordu da Hintlilerin takiplerinden kurtulabildiler. Sürücü fili azami süratle koşmaya mecbur etmişti. Bu sayede saat onda “Allahabat”a vasıl olmuşlardı. Buradan Kalküta'ya kadar yine şimendiferle seyahat edeceklerdi.

Mister Fogg fil sürücüsüne evvelce takarrür eden ücreti ödedi. Paspapot bu miktarı çok görerek efendisinin semahatine hayret ediyordu. Fakat Fogg bu kadarla da kalmadı. Ondan sonra kendi işine yaramayacağı için fili sadık Parsi'ye hediye etti. Genç Parsi bu kadar mühim bir hediye almamak istemedi ve bunun kendisi için mühim bir servet olacağını söyledi.

Buna mukabil Mister Fogg:

– Sen fili kabul et. O takdirde bile ben sana borçlu kalacağım, demekle iktifa etti.

Birkaç dakika sonra, Fogg, Paspapot, Auda ile beraber trene bindiler. En iyi yeri Auda'ya vermişlerdi. Burada Mister Fransis, Fogg'a muvaffakiyetler temenni ederek ayrıldı.

Sabah saat yedide Kalküta'ya vasıl oldular. Fakat Honkong'a gidecek olan vapur öğleden evvel müşteri kabul etmiyordu. Bu suretle Fogg'un önünde istifade edilebilecek beş saat vardı.

Mister Fogg istasyondan çıkar çıkmaz bir polis ile karşı karşıya geldi. Polis yavaşça yanına yaklaştı:

– Mister Feliks Fogg siz misiniz?.. dedi. Bu efendi de uşağınız mıdır?..

Fogg:

– Evet, dedi...

– O hâlde ikiniz de beni takip ediniz. Hatta yanınızdaki Hintli kadın da bizimle beraber gelecek.

Polis üçünü de bir arabaya bindirdi, yirmi dakika devam eden seyahat esnasında hiçbiri ağızlarını açıp bir kelime bile söylemediler. Orada yakın bir karakola geldiler, biraz sonra polis kendilerini müdürün yanına götürdü.

Biraz sonra yollarından kendilerini meneden bu gayrimemul tevkifin sebebi anlaşıldı. Paspapot Bombay'daki mabette bekçiler ve ahali ile kavga ettiği zaman, efendisini takip eden polis hafiyesi Fiks, bu sebeple her iki seyyahı yolundan menetmek istemişti. Fakat daha İngiltere'den tevkif emri gelmediği için buna cesaret edememişti. Fogg'un yoluna devam ettiğini, onu elinden kaçırdığını görünce hiç olmazsa Paspapot'un cezasını vermek için 5000 dolar ceza-yı nakdi istiyordu.

Fogg bu parayı kemal-i memnuniyetle verdi. Karakolda bu cezanın sahibi Paspapot olduğunu ispat için Bombay'dan gönderdikleri ayakkabını iade ettiler. Fakat Paspapot bir türlü ayakkabını ayağına giyemiyordu. Ömründe bu kadar pahalı ayakkabı giymemişti. Şimdi bu pabuçlar için tam 5000 dolar ödemiş bulunuyordu.

Mister Fogg ve arkadaşları derhâl karakolu terk edip rıhtıma geldiler. Polis hafiyesi Fiks kendilerini takip ediyordu. Fogg bu müziç arkadaştan kurtulmak için arkadaşlarıyla beraber sandala atladı. Ve denizde, binecekleri vapurdan biraz açıktaki duran Rangon isimli bir vapura doğru ilerlediler. Fogg bunu hususi olarak kiralayacak ve bununla seyahatine devam edecekti.

Fiks vapura yaklaştıklarını görünce fena hâlde kızdı:

– Alçak, diye bağırdı. Şimdi bu vapurla gitmek için 10.000 dolar ödeyecek, bunu ancak bir hırsız yapabilir. Fakat dünyanın öteki ucuna gitse yine onu takip edeceğim. Yalnız bu suretle hareket ederse, çaldığı parayı harcedecek, geriye alacak bir şey kalmayacak ki!..

Fiks yine İngiltere’den tevkif emrinin gelmesini beklemeden (Rangon’a) gitti, içerde kendini kimseye göstermiyor, nazarıdikkatlerini celbetmekten fena hâlde çekiniyordu. Vapur iyice açıldıktan sonra meydana çıktı. Yine Paspapot’la konuşuyor, ondan Auda’nın sergüzeştini öğrenmek istiyordu. Polis hafiyesi, bu havadisi kendi hesabına çok mühim bir şey addediyordu.

[Mabadı gelecek nüshamızda]

Fogg, Paspapot mabette bekçilerle kavga ettiği için polis müdüriyetine getirildiğini müdürden öğrendi.

Sahife: 181

Sevimli Mecmua

“Jan Dark” Vatanı İçin, Diri Diri Yanarak, Feda Olmuştur

“Jan Dark” Fransız vatanını düşman istilasından kurtarmış genç bir köylü kızıdır. Miladın 1412 senesinde, yani 513 sene evvel “Domremi” isimdeki köyde doğmuştur. O tarihte Fransa ile İngiltere arasında mütemadi muharebeler devam ediyor idi. Bunlara Yüz Sene Muharebesi namı verilmiştir. Çünkü fasılalarla yüz sene sürmüştür.

İngilizler Fransa’nın büyük bir kısmını zapt edip yerleşmişlerdi. Jan Dark’ın zamanında ise Fransa’nın kral ailesinden Dük “Döborgoni” vatanına hıyanet etmiş, İngilizlerle birleşmişti. Paris şehri onun elinde idi. Fransa kralı olması icap eden

“Döfenşarl” ise atalete, zevk ve sefaya düşerek İngilizleri tart etmekten âciz bir hâlde bulunuyordu.

İşte bu sıralarda ancak on dört yaşında sevimli bir kızcağz olan Jan Dark, babasının çiftliğinde, tabiatın güzellikleri arasında bahtiyar yaşıyor, hayatın lezzetini duyuyordu. Fakat kendisi gayet sükûti idi ve yalnızlığı severdi. Onun için köyünün kızları ile düşüp kalkacak, gülüp oynayacak yerde, ekseriya تنها yerlere çekilir, derin tahayyülata dalar, âdeta kendinden geçer, ona tuhaf bir hâl olurdu.

Bu hâl yaşı ilerledikçe artıyordu. Bir gün öyle düşünürken İngilizlerle olan muharebe hakkında işitmiş olduğu vakaları hatırladı. İngiltere kralı 6. Henri'nin Paris'in ta yanı başında “Sen Deni”ye giderek orada kendisini Fransa kralı ilan ettirdiğini söylemişlerdi. Diğer taraftan “Döfenşarl”ın buna karşı elleri bağlı durduğuna pek ziyade müteessif oluyordu. Ne için Şarl harekete gelip de düşmanı denize dökmüyor, Fransız vatanından kovmuyordu?

O zaman böyle bir köylü kızı olacak yerde niçin erkek doğmadığına teessüf etti. Erkek olsa idi, zırh giyecek, ata binecek, kılıcını çekecek, düşmana karşı yürüyecek, onu Fransa'dan defedecekti.

Bu hülyalar sevimli çehresinde tatlı bir tebessüm peyda eder, gözlerinde azim ile dolu bir parıltı görünürdü.

Daima bunları düşününe düşününe öyle bir hâl geldi ki kendinden geçtiği sırada kulağına gaipten birtakım sesler geldiğini zannetmeye başladı. Mikail ile Sent Katri'nin olduğunu iddia ettiği bu sesler ona: “Fransa'yı sen kurtaracaksın! Durma git, Döfen'e yardım et. Onu hükûmetin başına geçir.” gibi telkinlerde bulunuyormuş.

Jan Dark, vatanı olan Fransa'yı pek ziyade severdi. Hatta beş yüz bu kadar sene evvel Fransa'da derebeylik hükmettiği için vatan mefhumunu Fransızlara ilk evvel Jan Dark'ın bu ateşin ve kuvvetli imanı hissettirmişti.

Evet bu vatan hissi ve düşmanı kovmak arzusu Jan Dark'ta sarsılmaz bir azim, tükenmez bir iman hasıl etmişti. Bu hâlde üç sene devam etti. Artık Jan Dark tamamıyla inkişaf etmiş, on yedi yaşında dinç, cevval bir kız olmuştu. Köylüler onun bu hâlini hakikaten Allah tarafından vâki'-i itikadında bulduklarından ona hürmetle bakarlardı. Lakin gaipten sesler işitmesi gibi şeyleri delilik âsârı zann

Jan Dark atına bindi, vatanını seven herkes onun arkası sıra geldi.

Sevimli Mecmua

Sahife: 182

edenler de vardı. Nihayet 1429 senesinde Jan Dark'ın iddiasına göre hatifin sesi kendisine "Vukolur" kalesi kumandanı "Bodrikor"a müracaat etmesini ve onun vasıtasıyla Döfenşarl'a gitmesini, Orlean şehrini muhasaradan kurtarmasını emretmiş.

Jan Dark hemen babasının evini terk etti ve Vukolur'a gitti. Kumandan Bodrikor'u görmek istedi. Fakat Bodrikor, on yedi yaşında bir kızın Fransa'yı kurtarmaya geldiğini işitince: "Geri gönderin, evine gitsin!" emrini vererek kaleye sokturmadı.

Kız bundan meyus olmadı, evine dönmedi, kale civarında dolaştı, askerleri etrafına topladı, "Ben Fransa'yı kurtarmak için Allah tarafından geliyorum. Vatanı seven benimle gelsin." dedi. Askerler kumandana rica ettiler. Nihayet Bodrikor Jan Dark'ı nezdine kabule razı oldu. Onun gösterdiği itimatsızlığa rağmen Jan Dark iki üç mülakattan sonra kendisini tamamıyla ikna etti.

Bodrikor Jan Dark'a müsellaah bir kafil e terfik etti, Şarl'ın bulunduğu "Şinun"a gönderdi.

Jan Dark Şarl ile görüşerek uzun uzadıya izahat verdi. Orlean'ı muhasaradan kurtaracağını söyledi ve neticede Şarl'ı teshir etti.

Bunun üzerine Jan Dark, Şarl'ın hediye ettiği zırhı giyindi, kılıç kuşandı, güzel bir ata bindi. Kuvvetli bir müfrezenin başına geçti. Maiyetindeki asker Jan Dark'ın Orlean'ı kurtaracağına iman ettikleri için bütün gayretleriyle çarpıştılar ve filhakika İngilizleri "Patey"de mağlup ettiler, geri sürdüler ve Orlean'ı muhasaradan kurtardılar.

Bu büyük muzafferiyet üzerine Jan Dark'ın ordusuna akın akın gönüllüler geliyordu. Orlean kurtulduktan sonra Jan Dark'ın arzusuyla Şarl "Reymis" şehrine gitti. Orada tetvîc merasimi yapıldı, Yedinci Şarl namını aldı ve hükûmetin fiilen başına geçti.

Bundan sonra Jan Dark Paris şehrini de zapt etmek istedi. Kilitli kuvvetlerle muhasarasına başladı. Lakin sonradan Şarl'ın emriyle bu teşebbüsten vazgeçmeye mecbur oldu, birkaç ay boş durdu. İcra edilen bir hücumda Jan Dark ağırca yaralanmıştı. Yarası az zamanda iyi olmakla beraber maiyetindeki gönüllülerin maneviyatı bozuldu. Çünkü onlar Jan Dark'ı eizzeden zannediyorlar, yaralanmasına ihtimal vermiyorlardı. Şimdi kendileri gibi alelade insan olduğunu ve onun da yaralanabildiğini görünce yüz çevirmişlerdi.

Bununla beraber Jan Dark'ın kalpleri teshir eden bir hâli vardı. O sayede etrafında gönüllülerden bir miktarını muhafaza edebildi ve o sırada Dük "Dalanson" aleyhine icra ettiği ufak muharebelerde parlak muvaffakiyetler istihsal etmesi üzerine maiyetindeki adamlar yine cazibesine tabi olmuşlardı. Jan Dark nereye saldırsa arkasından gitmeye hazır dılar.

Bununla beraber Jan Dark ondan sonra evvelki nüfuzunu elde edemedi. Kendisi bütün Fransız kuvvetlerini müştereken düşman üzerine sevk ettirmek emelinde idi. Fakat kendisini kıskanan birtakım adamlar, kendi menfaatlerini düşünerek Yedinci Şarl'ın zihnini çelmeye, Jan Dark aleyhine çevirmeye uğraşıyorlardı. Bir dereceye kadar da muvaffak oluyorlardı. Şarl Jan Dark'ı aylarca boş durmaya mecbur etmişti.

Sekiz ay böyle boş durduktan sonra Jan Dark'ın galeyanlı mizacı daha ziyade tahammül etmedi. Bir gün Şarl'ın haberi olmaksızın küçük bir müfreze teşkil eden gönüllülerini beraber alarak kışladan kaçtı ve Dük Döborgoni'nin bulunduğu "Kompiyeni" şehri üzerine yürüdü, orasını muhasara fikriyle muharebeye girişti. Fakat muharebede maiyeti ihanetle Jan Dark'ı terk etti, zavallı kahraman kız "Dük Döborgoni"nin adamlarının eline esir düştü. Onlar da kendisini İngiliz'e sattılar.

İngilizler Jan Dark'ı "Röen"e götürüp dinsizlik töhmetiyle papazlara muhakeme ettirdiler, diri diri yakılmasına hükümler verdiler.

Jan Dark bütün yaptığı fedakârlıklara rağmen kendisini yakanlara karşı, odun yığınları üzerinde bile imanı sarsılmamış, ölümlerine yine vatan için değil mi diyor ve yaşasın Fransa diye bağırıyordu.

İşte bu kahraman köylü kızı 30 Mayıs 1341’de henüz on dokuz yaşında iken “Röen”de vatani uğruna diri diri yandı. Fransızlar Jan Dark’ı (1909)da azizler sırasına geçirmişler, 1920 senesinde de mayısın ikinci pazar gününü Jan Dark Bayramı günü ittihaz etmişlerdir.

Jan Dark vatanına hakikaten pek büyük bir hizmet etmişti. Çünkü zahiren muvaffakiyetleri bir iki muharebeyi kazanmaktan ibaret kaldıysa da gençliğini, hayatını, her şeyini vatan uğruna feda etmiş olması Fransızların kalbinde vatan duygusunu uyandırmış, onları galeyana getirmişti. Birkaç sene sonra bütün Fransa düşman istilasından kurtarılmış bulunuyordu.

Jan Dark hakkında birçok kitaplar yazılmıştır. Onun ulvi fedakârlığını yalnız Fransızlar değil diğer Avrupa milletleri, hatta onu mahkûm ettirmiş olan İngilizler bile tebci etmek için birçok eserler yazmışlardır.

Jan Dark 1431’de Röen’de diri diri yakılırken

Sahife: 183

Sevimli Mecmua

Başka Milletlerin Çocukları Ne Yapıyorlar?

İçinizde bilmem yıkanmaktan korkanlar var mı?.. Hele Japon çocukları gibi sizi ykasalar bilmem ne yapardınız. Japonlar temizliğe fevkalade meraklıdırlar. Evlerini katiyen boyatmaz, tahtada bırakır, tahtaları her gün iyice silerler. Eskiden bizde olduğu gibi bu temiz odalara ayakkabıyla girmezler. Onların bizim gibi bir sedirleri, şilteleri var, onun üzerinde bağdaş kurarlar. Avrupalı mobilyalar orada çoğalmakla beraber bu ananelerini bozmamaya gayret ediyorlar. Japonlar son derece vatanperver ve milliyetperver bir millettirler. Dünyanın hangi tarafına gitseler millî kıyafetlerini, millî âdetlerini değiştirmezler. Eğer icabı hâlinde elbiselerini değiştirseler bile ruhları ve kafaları nerede olsalar Japon’dur. Bu resimlerde gördüğünüz gibi kıyafetlerini muhafaza etmekle beraber, dünyanın en son terakkilerini tatbik etmekten de çekinmezler. İlim için dünyanın her tarafına dağılırlar, arı gibi dışardan topladıkları malumatı vatanlarına gidip bal yapmaya çalışırlar. Her Japon genci, evvela vatanım, sonra kendim için yaşarım der... Onlar da bizim gibi mahcup, büyüklerine hizmetkârdırlar... Bize benzeyen birçok âdetleri vardır. Son zamanda en ileri milletler arasına dâhil olmuşlardır. Japonlar ekseriyetle

kısa boylu, zayıf, narin yapılı olurlar. Hele ayakları pek mini minidir. Ayaklarını küçük tutmak için, çocuk doğduğu zaman dar bir demir pabuç içerisine koyarlar, ayaklarının büyümesine mâni olurlar. Çocuk büyür, ayaklar olduğu gibi kalır... Mamafih şimdi okumuş, münevver fikirli Japonlar bu fena âdeti yıkmak için çalışıyorlar. Japonlarda sanat çok ilerlemiştir. Bugün dünyanın en güzel porselen işlerini onlar işlerler. Her tarafta gördüğünüz Japon işi fincanlar, çiçekler, vazolar, bu sanatkâr milletin eseridir. Orada en küçük çocuklar bu çinileri işlemeyi bilirler. Bütün meziyetleriyle zamîme olarak son derece çalışkandırlar. Bir Japon için en büyük kusur tembel olmaktır. Çocukların tembelliğini ceza ile, takdir ile değil şefkatle gidermeye çalışırlar. Bir aile tembel çocuğunu diğerlerinden ayırır, bir hasta gibi tedavi eder. Çocuk da cidden hasta olduğuna, tembelliğin bir hastalık olduğuna inanır. Hastalığının savması için annesinin tavsiyelerini dinler, tembellikten kurtulmak için âdeti mücadele eder ve muvaffak olur. Bugünkü büyük Japonya'yı işte bu mefkûreli gençler yapmıştır.

Bir Japon yavrusu

Bir Japon Darüleytamında çocukların başlarını ve vücutlarını yıkadıktan sonra dört köşeli bir banyo içinde çalkarlar.

Bir Japon iptidai mektebi talebesi millî kıyafetleriyle

Biri millî diğeri Avrupalı kıyafetiyle iki Japon darülfünun talebesi

Çocukları çelik gibi yapmak için başından aşağı soğuk su dökerler.

Sevimli Mecmua

Sahife: 184

Yaramazlıklarımız:

Ağabey boyalar dökülüyor.

Biraz daha sabret. Yumurtaların hepsini bak ne güzel boyadım!

Beş dakika daha sabredeyim, çocukların sesini işitiyorum!

Bizim kazan! Bakalım nasıl civcivleri olacak!!!

Eyvah!.. Kıyamet kopacak, bunlar ahir zaman yavruları!

Ağabey bak, civcivlerin ne güzel maskeleri var!

Çocuk Oyunları

Kör Kahvaltısı

Bu oyuna başlamadan evvel döşeme kirletmemek için yere birkaç büyük tabaka kâğıt, yahut birkaç gazete yaymak lazımdır. Kâğıtlar yere yayıldıktan sonra oyuncuların iki kişi bu kâğıtlar üzerine basarak karşı karşıya ve ellerini uzattıkları takdirde birbirini tutabilecek kadar yakın dururlar.

Sonra bunların gözleri bağlanır, ellerine birer dilim ekmekle bir tabak da tereyağı, yahut bir kâsede süt, bir de kaşık verilir. Onlar da öyle gözleri bağlı birbirine süt içirmeye, yahut tereyağı yedirmeye başlarlar. Bu oyun icra edilirken birbirine yedirecek olanların elbiselerini muhafaza edecek tarzda peşkir kullanmak lazımdır. Yoksa üstleri, başları süt ve yağ içinde kalır. Çünkü süt dolu kaşıkları birbirinin ağzına sokmaya uğraşırken muvaffak olmaları ihtimali yoktur. Bazen kaşığı burunlarına, bazen kulaklarına, yanaklarına, omuz başlarına dokundururlar. Süt rastgele dökülür, serpilir, sıçrar. Hasılı öyle bir manzara hasıl olur ki seyredenler için gülmekten katılmamak kabil değildir.

Hoş Bir Oyun

Oyuncular bir sıra teşkil ederler. Sıranın başında duran yanındakinin kulağına bir cümle söyler. O da aynı cümleye bir kelime ilave ederek yanındakine söyler. Bu suretle sıranın başındakine gelir. Sıra başı kulaktan kulağa gezerek kendine gelen cümleyi, ilk kendi söylediği hâlde, anlamaktan âciz kalır. Zira cümle tamamen değişir.

Sahife: 185

Sevimli Mecmua

Cingöz'ün Muziplikleri

1– Sizi çapkınlar sizi, mektepten kaçarsınız ha...

Vallahi billahi mektepten kaçmadık.

2– İşte muallime hanım size iki mektep kaçağı teslim!..

3– Bunların cezalarını vermeli de ders-i ibret olsun.

Siz hiç merak etmeyin efendim.

4– Nasılsınız efendim, hanımefendi nasıl?

Biliyor musunuz? Dışarıda öyle sıcak var ki insan patlıyor... Of bu ne ter, ne ter...

5– Aile cümlece iyiler. Allah afiyet versin cem-i cümleye.

Görürsün sen şimdi.

6–Ayyy!

Aman ölüyorum!

Hah hah hah hah hah!

Sevimli Mecmua

Sahife: 186

İstiklal Harbi

Dört Perdelik Piyes

–Geçen nüshadan mabat–

İkinci Perde

İkinci Sahne: İzmit’te Cafer Recai Bey’in konağı. Akşam. Sağda kapı, solda pencere, sandalyeler, duvarda levhalar, kanepeler, duvarda bir çalar saat, duvarda Sahir Recai Paşa’nın tablosu, kanepenin önünde küçük bir masa üzerinde hafif yiyecekler, bir gümüş fincan, kaşıklar vesaire.

Muazzez koltukta işliyor ve kendi kendine şarkı söylüyor:

Karadeniz akmam diyor

Etrafımı yıkmam diyor

Plevneli Osman Paşa

Plevne’den çıkmam diyor

(Neriman kapıdan girer. Elinde bir gümüş fincan, içinde çay ve elinde bisküviyi ısırarak yürür)

Muazzez– Allah Allah, bu ne biçim akşam yemeği? Hem sen niye hâlâ yatmadın? (Saate bakar) Nerde ise sekiz oluyor.

Neriman– Aman abla, daha uykum yok, daha birkaç dakika müsaade et.

– Pek güzel, sekize kadar kal. Makbel nerede?

– Dışardadır.

– Çağır onu. O derhâl yatağına gitmeli.

(Neriman kapıya gider)

– Makbel, Makbel!

(Makbel yavaşça girer ve etrafına bakınır)

Makbel– Ne var abla?

Muazzez– Saat sekiz. Hemen durmaksızın yatağına git.

Makbel– Hayır.

Muazzez– Ne? Hayır mı? Sen benim sözümü dinlemez misin?

Makbel– Hayır, dinlemem. Ahmet Ferit saat dokuzda yatıyor. O da benimle bir yaştadır.

Neriman– Ahmet Ferit, aptalın biridir.

Muazzez– Dayım hemen nerde ise gelecek. Seni hâlâ burada bulunca yine kızacak.

Makbel– Neriman da daha yatmadı.

Muazzez– Sen benim sözümü dinleyecek misin? Ha yatağına bakayım, küçük arsız.

Makbel– Gitmeyeceğim.

Muazzez– Terbiyesiz.

Makbel– Terbiyesizim işte. Hem senin düşündüğünden daha terbiyesizim. Kabul ediyorum, fakat gidip yatmayı kabul etmiyorum. (Dışarı çıkar)

Muazzez– Ona ne oluyor? Bu kadar ısrarıma rağmen yatağına gitmemekte ısrar ediyor.

Neriman– Herhâlde yatağına gitti. Seni kızdırmak için söylüyor.

Muazzez– Hakikaten çok şımarık çocuk. Bu dayımın kabahatidir. Öksüz diye o kadar şımartıyor ki!.. Merhum babam hiç yüz vermezdi. (Babasının levhasına doğru gider) Beş sene evvel Çanakkale’de (5) Mart muharebesinde şehit olmuştu. Zavallı annem de onun şehadetinden tam üç hafta sonra öldü. (Düşünür): Muharebe meydanında ölmek!.. Bir asker için çok büyük şeref... İnşallah Makbel de büyüdüğü zaman babam gibi bir kahraman olur. Şimdi çok şımarık, arsız bir çocuk oldu. Fakat ne de olsa çok iyi bir kalbi vardır, o zamana kadar tamamen değişir. Damarlarında babamın kanı var, herhâlde bir gün o kanın tesirini hayatında duyacaktır. (Saate bakar) Saat sekizi geçiyor Neriman.

Neriman– Hayırlı geceler ablacığım (Öpüşürler, Neriman kapıya doğru yürür.)

Muazzez– Hayırlı geceler Neriman. Makbel’in odasından geçerken bir defa bak, eğer yatağında yoksa, gel bana haber ver.

Neriman– Peki (Gider).

(Muazzez Tekrar babasının resmine bakar, tekrar oturur, işler, Neriman tekrar girer)

Neriman– Makbel odasında yok. Gülter hiçbir yerde görmemiş.

Muazzez– Eyvah... O hâlde nerededir?

Neriman– Belki bir tarafa saklandı.

Muazzez– Belki... Git Dilber’e, Gülter’e, diğer hizmetçilere haber ver, evin her tarafını arasınlar.

Neriman– Peki. (Gider).

Muazzez– Ne yaramaz çocuk! (Sabırsızlıkla odanın içinde dolaşır) Yarın öyle bir ceza vereceğim ki!..

(Neriman tekrar girer)

Neriman– Hepsine söyledim. Evin dört bir tarafını arıyorlar (Gözlerini ovuşturur).

Muazzez– Uykun geldi, haydi sen de git yat.

– Oh, hayır, abla, Makbel bulununcaya kadar burada kalmaklığıma müsaade et.

– Pekâlâ, öyle olsun.

(Neriman pencereye gider, dışarı bakar, telaşla Muazzez'e döner.)

Neriman– Abla, ya sokağa kaçmışsa!

Muazzez– Kaçmak mı? Nereye, sokağa mı?

– Evet.

– Aman ya Rabbi, bu da mümkün mü?

– Öyle değil mi, ablacığım. Senin düşündüğünden fazla yaramazdır. Katiyen yatmayacağım demedi mi?

Mutlak dışarı gitmiştir. Yemin ederim ki evin hiçbir tarafına saklanmış değildir. Sokağa kaçmıştır.

– Belki arkadaşı Ahmet Ferit'e gitmiştir. Fakat onlar bizden çok uzakta oturuyorlar, sokaklarda kaybolacak.

(Kapı vurulur, ikisi de kalkarlar, Neriman kapıya doğru ilerler, kapıdan çıkar, sesler duyulur, tekrar avdet eder)

Neriman– Evin her tarafını aramışlar, Makbel'in herhâlde evde olmadığını söylüyorlar.

– Aman ya Rabbi! Sahih mi söylüyorsun?.. Şimdi ne yapmalı?.. Gecenin bu saatinde sokaklarda yalnız başına ne yapacak, aman Allah'ım!.. Sait Ağa orada mı?..

– Evet.

(Muazzez kapıya gider, kapıdan seslenir)

Muazzez– Sait Ağa, Makbel sokağa kaçmış, Ferit Paşalara kadar git, bak bakalım Makbel orada mı?.. Orada ise al, hemen getir.

Ses: Pek güzel küçük hanım.

(Muazzez Neriman'a döner)

– İşte, Sait Ağa'yı Ferit Paşalara gönderdim. Bir arasın bakalım. Gidip gelmesi yarım saat sürer. Pencerede bekleyelim.

(Pencereye yürürler) Perde iner.

(Mabadı gelecek nüshamızda)

Sahife: 187

Sevimli Mecmua

Gözlerimize İnanabilir miyiz?

Gözlerimiz bizi çok kere aldatır. Yani bazı kere gördüğümüz şeylerin şekillerini tayinde yanılırız. Uzun şeyi kısa, kısayı uzun, düzü eğri, eğriyi düz görürüz. Buna âlimler “galat-ı rü'yet” derler.

Bu hâlin pek meraklı birkaç misalini bu sahifedeki resimlerde göreceksiniz. Evvela en yukarıda sağa sola mail çizgilerle vücuda getirilmiş üç şerit arasında beyaz kalan iki yoldan üsttekini ortası dar, kenarları daha geniş, alttakini de, ortası geniş, kenarları daha dar gibi görürsünüz. Fakat öyle değildir, gözleriniz sizi aldatıyor, gerek şeritler, gerek aralarındaki yollar dümdüzdür.

Şimdi de sağdaki resme bakınız. Önde büyük bir adam, ortada bir erkek çocuk, arkada elinde çember bir kızcağız var. Siz bunlardan adamın daha uzun olduğuna hükmedersiniz. Fakat santimle ölçerseniz adamın en kısa ve kızın en uzun olduğunu anlayarak hayret edeceksiniz.

Bu resmin yanında küçük yuvarlaklardan mürekkep altı köşeli şekil çok eğlencelidir. Ona bir müddet dikkatle bakarsanız o yuvarlaklar size bal peteklerindeki delikler gibi altı köşeli görünür, hâlbuki hepsi tamamıyla yuvarlaktır.

Yuvarlakların solunda yan yana uçlarında birinin içeriye doğru kıvrılmış, öbürünün dışarıya doğru uzanmış noktalı hatlar bulunan iki siyah çizgi vardır. İlk bakışta hatları dışarıya açılanı daha uzun zannedersiniz. Fakat ölçünce ikisinin de bir boyda olduğunu görürsünüz.

Bunların altındaki mustatil içinde bulunan yuvarlakla darp ve nakıs işaretlerini tetkik ediniz. Sol gözünüzü kapayıp sağ gözünüzle darp işaretine dikkatli bakarken resmi otuz santimetre kadar uzakta tutunuz, sonra yavaş yavaş gözünüze yaklaştırınız, bidayette darp işaretini de, nakıs işaretini de, yuvarlağı da görürsünüz.

Hâlbuki resim gözünüze 13 santimetre kadar yaklaştığı zaman bir müddet yuvarlak gözünüzden kaybolur. Daha ziyade yaklaştınca yuvarlak tekrar görünmeye başlar.

Bunun altındaki sırada biri siyah biri beyaz yan yana iki murabba var. Beyazı siyahından daha büyük görünür. Fakat ikisi tam bir boydadır. Biri ufki, biri şakuli çizgilerle yapılmış iki murabba da böyledir. Ufki çizgili diğerinden daha dar ve daha uzun zannedilir. Hâlbuki enleriyle boyları arasında zerre kadar fark yoktur.

En alttaki çizgili dairelere gelince üçüncü dairenin ortasına bir iğne geçirip masa üzerinde tespit ediniz. Kâğıdı sola doğru mütemadiyen çevirirseniz çizgili daireler sola doğru, dişli daireler de sağ tarafa doğru döner gibi görünür.

Bu şekilde gördüğünüz hayvan resmi tamamıyla incir ve hurmadan yapılmıştır. Yanınıza bir miktar incir ve hurma bir miktar da ince sicim hazırlayınız. İlk önce bir ipin bir tarafına on bir tane incir geçiriniz sonra bir hurma, sonra tekrar bir incir, yine bir hurma geçiriniz. Bu son hurma hayvanın başıdır. Sonra ipin öteki tarafına eşeğin kuyruğu makamında bir yarım hurma geçiriniz ve ipi kuyruk olarak salıveriniz. Ayrıca bir ipe bir incir ve iki hurma geçiriniz, bunu inciri delerek içine geçirip ayak şeklini veriniz. Bu suretle dört ayağı ilave ediniz, gayet güzel bir eşek resmi meydana gelir.

Sevimli Mecmua

Sahife: 188

Monolog:

Hocamı Nasıl Boyadım?

Görünüşte gayet uslu terbiyeli bir çocuktum. Hocam beni hepsinden fazla severdi, fakat bütün zahiri usluluğuma rağmen içimde bir şey kaynar dururdu... Birisiyle alay etmeden, birine bir muziplik yapmadan içim rahat olmazdı.

Bir gün bir muzipliğim meydana çıktı, hocam kızdı, bir iyice tokatladı. Bu tokatların intikamını almaya ahdettim. O gece güzel bir plan hazırladım. Ertesi gün koğuştaki kimse yokken yukarı çıktım, şiltenin kenarını yavaşça söktüm, büyücek bir parça pamuk çıkardım. Ayaklarımın ucuna basarak aşağı indim. Şimdi gece olmasını sabırsızlıkla bekliyordum.

Akşam yemekten sonra arkadaşlarımın haberi olmadan sınıfa çıktım. Gündüzden hazırladığım pamuğu kalın bir bezin üzerine yaydım. Cebimden çıkardığım bir şişe kırmızı mürekkebi pamuğun üzerine döktüm. Pamuk boyayı iyice yuttu. Pamuğu dolabımın içine sakladım, hiçbir şey olmamış gibi kemal-i azametle bahçeye indim.

Hocam bahçede çocuklarla beraber oynuyordu... Oyna, oyna diyordum, asıl oyunu sen bu akşam göreceksin!..

Akşamı güç buldum... Kalbim tık, tık vuruyordu. Herkes aşağıda yemek yerken bir ayağımın ucuna basarak tekrar yatakhaneye çıktım. Elektrik lambasını yaktım. Hocanın yatağına yaklaştım... Yavaş, yavaş yürüyordum. Yatağın yorganını kaldırdım, hazırladığım pamuğu hocamın yastığı üzerine koydum ve örtüsünü tekrar örttüm. Hocam aydınlıkta odaya girerse şüphesiz bu kıpkırmızı pamuğu görecekti... Bu kadar aptal değilim a!.. Derhâl elektrik düğmesinin bir telini kestim, dışarı çıktım.

Aşağı indiğim zaman, arkadaşlarım oynuyorlardı. Ben de oyuna iştirak ettim. Onlar yukarıda geçen dalavereden bihaberdiler. Kampana çaldı, mütalaahaneye girdik... Ben ders okuyabilir miyim?.. Aklım daima kırmızı pamukta... Aklıma geldikçe kitabı yüzüme kapıyor, için için gülüyordum.

Nihayet yatma zamanı geldi, hepimiz yatakhanelerimiz[e] çıktık. Hocam bizi yatırdı, kendi de yatmak üzere odasına girdi... Arkadaşlarım bir şeyden haberdar olmadıkları için çabuk uyumuşlardı... Benim gözüme uyku girer mi? Acaba şimdi ne olacak diye başımı yastığın altına sokmuş, gülüyor, gülüyor, gülüyordum. Hocamın içerde elektrik düğmesiyle uğraştığını duyuyordum. Ara sıra hafif hafif mırıldanıyordu:

– Hay Allah belasını versin! Hay aksi şeytan hay!..

Sabah yatakhane hepimiz mışıl mışıl uyuyorduk. Birdenbire hocamın kalın sesi hepimizi uyandırdı:

– Bunu hangi alçak yaptı? Söyleyiniz bakayım!.. Şimdi hepimizi falakaya dizeceğim. Hepimiz yataklarımız üzerine oturduk... Çocukların kimi geriniyor, kimi esniyor, ne olduğunu anlamadıkları bu gürültünün sebebini âdeta birbirlerine soruyorlardı. Başımızı çevirdik, bir de ne görelim... Hocamın yüzünün yarısı

kıpkırmızı kesilmiş! Çocuklar hepsi kahkaha ile gülüyorlardı. Hocam bunu işitince tekrar küplere bindi:

– Gülüyorsunuz ha!.. Utanmazlar! Çabuk söyleyin, bakayım bu terbiyesizliği hanginiz yaptınız?..

Ses seda yok!.. Şimdi gülmeye de korkuyorduk. Fakat içim fıkır fıkır kaynıyordu. Onun yüzünü böyle ıstakoz gibi kızarmış gördükçe, içimden kabaran kahkahayı güçlkle zapt ediyordum. Çocuklar başlarını yorganları içine soktular, gülüyorlardı.

Hocam artık asabiyetten yerine sığmıyor, hiddetli hiddetli bir aşağı bir yukarı geziyor, elinde bir mendille yüzünü ovuyordu. Zavallı, ovdu, ovdu, temizlemek istedikçe kırmızı mürekkepler yüzüne yayılıyor, âdeta kırmızı bir domatese benziyordu.

Hocamın sesini işiten öteki koğuştaki çocuklar, biz yastık oyunu oynuyoruz zannetmişler, hepsi ellerinde yastıkları koşup gelmezler mi?.. Hocam onları da görünce bir kat daha kızdı:

– Sizi kim çağırdı, haydi yataklarınıza bakayım!..

Fakat bizim kırmızı ıstakozu gören çocuklar hiç gider mi?.. Hepsi yastıkları ellerinde kahkahalarla bayılıyorlardı... Artık bizimkilere de cesaret geldi, bir koğuş, hep birden gülüyorduk. Biz güldükçe hocam kızıyor, bağırıyor, tepiniyordu... Gürültüyü işiten diğer muallimler de geldiler. Artık sahne tahammülsüz bir şekil almıştı... Muallimler sükûnu iade için hepimizi odalarımıza dağıttılar... O gün bu hadise artık mektebin en mühim vakası oldu... Herkes bundan bahsediyor, herkes gülüyor, fakat ben süt dökmüş kedi gibi sesimi çıkarmaktan korkuyordum...

Muallimler derhâl tahkikata başladılar... Bu muzipliği kim yapmış! Her muallim sordukça heyecandan kalbim kopuyordu... Birçok sorgu sual, birçok tahkikat, tetkikat hiçbir şey öğrenemediler...

Akşama doğru idi, hocamın beni istediğini söylediler. Bunu işitince bütün vücudum titremeye başladı... Eyvah!.. Bir şey keşfettiler, diyordum... Korku ve

heyecanla içeri girdim. Hocam odasında yalnızdı. Beni görünce, yüzünün kırmızı tarafını benden saklayarak:

– Oğlum, dedi... Bütün bu çocuklar arasında en ziyade sana itimadım var. Bu terbiyesizi mutlak sen bulacak ve bana getireceksin...

Bunu işitince geniş bir nefes aldım... Ooh ya Rabbi!.. Kurtuldum... O kadar sevindim ki hocama cevap bile vermeyi unutmuştum. O, yüzüme bakıyor, cevap bekliyordu. Kendime geldim:

– Ha evet efendim, baş üstüne efendim, nasıl emrederseniz efendim... dedim. Hocam şaşkınlığımdan bir şey anlamadı:

– Haydi oğlum, şimdi git, bu yaramazı mutlak getireceksin, anladın mı?

– Hay hay efendim, dedim, çıktım...

Artık kahkahadan bayılıyordum... Bu yaramazı kulağından tutacak, tokatlamak için sana getireceğim hocacığım... Hiç merak etme!.. Şimdi, şimdi hemen getireceğim... Oyunu gece değil, asıl şimdi oynadık!

Sahife: 189

Sevimli Mecmua

Biraz da Gülelim ve Eğlenelim

Bilyelerle Bir Oyun

Toprağın üzerine tebeşir vesair bir şeyle yuvarlak bir daire çiziniz. Her oyuncu bu dairenin içine bir veya iki bilye kor. Bu daireden altı adım öteye tekrar bir daire çiziniz. Oyuncu elindeki bilyeye merkezdekilere nişan alarak atar. Eğer sonradan attığı bilye merkezden bir tanesini daireden çıkarıp öteki daireye sokabilirse dışarı çıkan bilyeyi kazanmış olur. Eğer içerde kalırsa kendinkini de kaybeder. En çok bilye kazanan oyunu kazanmış olur.

1: Ali Dayım, teleskobu elime verdi, bununla en uzakları bile görebilirsin, dedi.

2: Necmi, haydi dayına bir oyun yapalım, dedi, biraz güleriz.

3: Teleskobun içerisini su ile iyice doldurduk

4: Teleskobu kendine iade ettim, teşekkür ederim dayıcığım, ikimiz de gördük.

5: Dayım teleskobu eline alır almaz, yüzümüze çevirdi, ta uzakları bile görüyorum, dedi... Biz su içinde dayıma oynayacağımız oyuna yatıverdük.

Allah Allah, niye gitmiyor, ne oldu buna?

Bugün hiçbir şeye elimi süremem.

Sevimli Mecmua

Sahife: 190

Resimli Masal:

Altın Dağ'ın Padişahı

Çok çok eski zamanlarda zengin bir tüccar ve tüccarın da bir kız bir erkek iki çocuğu vardı. Tüccarın bütün serveti denizde iki vapurda yüklü idi. Bu vapurların memlekete gelmesini dört gözle bekliyordu. Fakat bir gün iki vapurun da denizde kaybolduğu haberini getirdiler. Zavallının bütün serveti mahvolmuş, yalnız bir küçük tarlası kalmıştı.

Bir gün tarlasında kederli kederli aşağı yukarı dolaşıyordu. Birdenbire çirkin bir cüce önüne çıktı ve dedi ki:

– Âdemoğlu, neden bu kadar meyussun?

Tüccar da:

– Bütün servetim mahvoldu, şimdi bu küçük tarladan başka hiçbir şeyim yok, onu düşünüyorum ve kederleniyorum.

Hiç merak etme. Eğer şimdi buradan evine giderken yolda ilk neye rast gelirsen ve on iki sene sonra bu rast geldiğin şeyi bana getirirsen sana istediğin kadar altın veririm...

Tüccar, eve giderken yolda köpeğine rast geleceğini bildiği için derhâl bu teklifi kabul etti:

– Pekâlâ, dedi. Senin istediğini yaparım. Cüce derhâl ortadan kayboldu...

Tüccar yine kederli kederli evine gidiyordu ki yolda ona doğru koşan oğluna rast geldi.

Bir ay geçti, fakat cüceden hiç para gelmedi. Tüccar kendi kendine düşünüyordu:

– Hâlâ hiçbir para gelmedi, muhakkak cüce benimle alay etti.

Bir gün tüccar parasızlıktan fena hâlde sıkışmıştı. Evinin damındaki demirleri satıp bir miktar para elde etmeyi düşündü, evinin damına çıktı. Orada demirleri karıştırırken yerde bir torba altın buldu. Artık yeniden zengin olmuştu. Sevincinden yerinde duramıyordu.

Seneler geçti, oğlu büyüdü, fakat babası cüceye verdiği vaadi hatırlayınca aklı başından gitti, büyük bir derde düştü. Ve meseleyi oğluna anlattı. Çocuk bunu işitince:

– Sakın korkma babacığım, dedi. Ben katiyen cücenin beni almasına müsaade etmem.

Böylece cüceye vadettiği gün geldi. İkisi beraber cüce ile buluşmayı kararlaştırdıkları yere gittiler. Çocuk yere büyük bir halka çizdi ve kendisi babasıyla beraber bu halkanın içine girip durdu. Biraz sonra cüce çıkıp geldi ve tüccara yaklaşınca:

– Hani ya, vaadini ifa edecek misin? Bana verdiğin sözü inşallah unutmadın... dedi.

Fakat ihtiyar hiçbir şey söylemedi, onun yerine çocuk cevap verdi:

– Sen burada ne arıyorsun, çirkin cüce?..

Cüce:

– Ben buraya seninle konuşmak için gelmedim. Babana soruyorum ve bana vadettiği şeyi istiyorum.

Çocuk hemen halkadan fırladı, cücenin üzerine atıldı. Artık boğaz boğaza kavga ediyorlardı. Nihayet çocuk mağlup oldu, cüce çocuğu gölün kenarındaki bir

gemiye bindirdi, ihtiyar tüccar da artık çocuğunu ebediyen kaybettiğinden müteessir, ağlayarak evine döndü.

Gemi mavi denizin üzerinde gitti, gitti. Nihayet büyük bir sarayın önünde durdu. Saray tamamıyla boştu ve cinler tarafından tutulmuştu. Çocuk gemiden çıktı, boş sarayın içine girdi. Bir baştan bir başa bütün odaları gezdi, en nihayet açtığı odada beyaz bir yılanın yattığını gördü.

Bu yılan güzel bir kızdı. Fakat cinler onu bağlamış, yılan şekline sokup bu saraya getirmişlerdi. Yılan, çocuğu görünce sevindi ve:

– Güzel şehzade, sen beni kurtarmaya geldin, dedi... On iki senedir burada seni bekliyorum. Şimdi hem beni hem kendini kurtarmak için ben ne dersem hemen yapmalısın. Bu gece on iki siyah cüce, bellerinden zincirler sarkarak gelecekler. Sana buraya niçin geldiğini soracaklar. Sakın cevap verme, hatta seni bu zincirlerle dövseler bile, ses çıkarma. Yarın akşam başka on iki cüce gelecek, daha ertesi akşam yirmi dört tane gelecek, senin başını kesecekler, yine ses çıkarma. O gecenin saat on ikisinde artık onların kuvveti bitecek. Ben de serbest kalacağım. Senin yanına geleceğim, seni hayat suyuyla yıkayıp tekrar hayata getireceğim.

Yılanın bütün bu söyledikleri, dediği gibi çıktı. Üçüncü akşam çocuğu kestiler, yılan dilber bir sultan oldu ve çocuğu hayat suyuyla yıkayıp tekrar hayata getirdi ve ikisi de evlendiler... Sultan, çocuğu kendi dağına götürdü. Bu dağ serapa altından yapılmış, üzerindeki saray da altından inşa edilmişti. Çocuk bu dağın padişahı oldu. Uzun zaman beraber mesut ve bahtiyar yaşadılar, sultanın bir küçük erkek çocuğu oldu. Bir gün padişah ihtiyar babasını hatırladı. Tekrar memleketine dönüp onu görmek hevesine düştü. Fakat sultan gitmesini istemedi, dedi ki:

– Eğer gidersen, biliyorum başına büyük felaketler gelecek.

Fakat çocuk, sultanın sözünü dinlemedi. Sultan katiyen gideceğini görünce, parmağından bir yüzük çıkardı, kocasına verdi:

– Bu yüzüğü parmağına tak, ne zaman bir ihtiyaca gelirsen, parmağından çıkar, istediğini dile... Fakat sakın babanın önünde iken beni yanında görmek isteme...

Padişah yüzüğü parmağına takarken kızın dediklerini tutacağını vadetti. Yola çıktı, yol çok uzundu, parmağından yüzüğü çıkardı:

– Babamın yanında olmak istiyorum, dedi...

Gözünü kapadı, tekrar açtığı zaman kendisini babasının memleketinde buldu. Fakat memleketin kapısını bekleyen askerler içeri girmesine müsaade etmiyorlardı. Çünkü çocuğun kıyafeti, esvapları tamamıyla yabancı idi. Padişah tekrar döndü, yolda rast geldiği bir çobanla esvaplarını değiştirdi, bu kıyafetle doğru babasının evine gitti. İhtiyar tüccar, oğlunu tanımadı, çocuk kendisini tanıtmaya çalıştı, o:

– Hayır, sen benim çocuğum değilsin, diyordu. O, çok sene evvel öldü...

Bunu işitince Altın Dağ'ın Padişahı dayanamadı, gözyaşları içinde:

– Hayır, baba, ben senin çocuğum, dedi. Sen vücudumda hiçbir nişan hatırlamıyor musun ki, benim senin oğlun olduğumu ispat etsin?.. Kendi çocuğuna ait bu kadar da mı bir nişanın yok?..

Orada bu sözleri işiten annesi cevap verdi:

Sahife: 191

Sevimli Mecmua

– Bizim oğlumuzun sağ kolunun altında bir Frenk üzümü nişanı vardı. Öylece doğmuştu.

Çocuk üzerindeki çoban kebesini çıkardı, kolundaki nişanı gösterdi. Annesi, babası artık oğullarını bulmaktan mütevellit sevinçle ağlayarak çocuğun boynuna sarıldılar... Sonra, çocuk bütün başından geçenleri, nasıl Altın Dağ'ın Padişahı olduğunu onlara anlattı. Ve Altın Dağ'daki güzel karısını, mini mini yavrusunu tatlı tatlı methetti.

Babası bunları işitince:

– Hayır, sen yalan söylüyorsun, dedi... Hiçbir Altın Dağ'ın Padişahı eski bir çoban kebesiyle seyahat eder mi?

Padişah onlara meseleyi anlatmaya çalıştı, fakat bir türlü inanmıyorlardı. Kendinin hakikaten padişah olduğunu ispat için karısının ve çocuğunun orada

bulunmasını istedi. Parmağından yüzüğü çıkardı, karısıyla çocuğu derhâl geldiler. Fakat kadın son derece meyustu.

– Altın Dağ’ın Padişahı, sen sözünü bozdun... Kara talih arkamız sıra gelecek, unutma, dedi...

Annesiyle babası hakikaten padişah olduğuna inandılar... Burada beraberce yaşamaya başladılar...

Bir gün padişahla sultan gölün kenarına gezmeye gittiler... Padişah kendisinin gemiye bindirildiği yeri gösterdi. Bir müddet ayakta durduktan sonra ikisi de yoruldu, gölün kenarında çimenlere uzandılar... Ve derhâl uykuya daldılar. Sultan, sözünü tutmadığı için kocasından intikam almak istedi. Padişah uyurken yavaşça parmağından kendi verdiği yüzüğü çıkardı ve çocuğuyla beraber kendi sarayında olmayı diledi.

Padişah uyandığı zaman kendini gölün kenarında yalnız buldu. Yüzük de parmağından gitmişti. Bunu görünce:

– Artık babamın evine gidemem, diyordu. Böyle birdenbire karımla çocuğumun kaybolduğunu işitince beni sihirbaz, yalancı zannedecekler.

Herhâlde karımı ve çocuğumu bulmalıyım. Altın Dağ’ımı bulmak için ileri, daima ne yol düşerse düşsün ileri gideceğim.

Altın Dağ’ın Padişahı başını dikmiş, meyus bir hâlde Altın Dağ’ını aramaya çıktı... Gitti, gitti, dere tepe düz gitti, nihayet bir dağa geldi. Burada üç dev, miras meselesinden dolayı boğaz boğaza kavga ediyorlardı. Genç padişahı görünce birbirlerine:

– İşte, bu genç bize hakem olsun, mirası aramızda taksim etsin, dediler...

Bu miras, bir kılıç, bir saat, bir çift de çizmeden ibaretti. Kılıca ne zaman kalkın kılıcım kalkın, dersen istediğin adamın başını keserdi. Saate kim sahipse, ne olmak isterse o olurdu. Çizmeleri de giyen, istediği yere ne kadar uzak olursa olsun beş dakikada gidebilirdi. Padişah davayı dinleyince:

– Evvela bu güzel şeyleri bir defa kendim tecrübe etmeliyim, sonra hanginize verilmesi icap ettiğini söyleyebilirim.

– Evvela kendisine saati verdiler, bir sinek olmak istedi, derhâl bir sineğe inkılap etti.

– Saat sağlam, dedi, şimdi kılıcı verin bakayım!..

Devler itiraz ettiler:

– Yok, hayır, eğer kalkın kılıncım demezen verimiz, zira üçümüzün de başını kesersin...

Padişah kesmeyeceğini vaat ile kılıncı aldı. Üçüncü olarak da çizmeleri aldı, derhâl Altın Dağ’ında olmayı talep etti. Ve gözlerini açınca kendini Altın Dağ’ın üzerinde buldu. Saraya yaklaşınca içerden gelen çalgı seslerini işitti. Sarayın etrafına toplanan halk sultanın bir başka şehzade ile evlendiğini söylediler. Padişah derhâl elindeki miraslarla sarayın içine girdi. Göze görünmez bir şekilde sultanın yanında durdu. Sultan sofrada yüzlerce misafirlerle beraber yemek yiyordu. Padişah sultan yemek için eline ne alırsa, içmek için ağzına ne götürürse elinden alıyordu.

Sultan bunu görünce fena hâlde korktu, derhâl sofradan kalkıp doğru kendi odasına kaçtı, padişah da arkası sıra takip etti.

Sultan odasına girince, kendini sedirin üzerine attı:

– Aman ya Rabbi, yine beni cinler bağladı.

Padişah derhâl saatini çıkardı, kendi şekline inkılap etti:

– Sultanım, dedi. Ben seni cinlerden kurtardım, fakat sen beni aldattın. Ben bu fena muameleye layık mı idim?..

Sultan derhâl dışarı çıktı, bütün ahaliye gitmelerini, düğünün olmayacağını, Altın Dağ’ın hakiki padişahının geldiğini söyledi. Düğüne davetli olan padişahlar, şehzadeler hepsi bu gülünç netice ile alay ettiler. Padişah bunların bu müstehzi gülüşlerine fena hâlde kızdı, kılıncı ile hepsinin başını kesti, ikinci defa Altın Dağ’ın Padişahı oldu ve karısıyla, çocuğuyla beraber mesut, bahtiyar yaşadılar.

On iki cüce çocuğun etrafını sardılar, zincirlerle dövdüler, fakat o kızın tembihi üzere sesini çıkarmadı.

Muharriri: Cohan Sipeyri

Mütercimi: Sabiha Zekeriya

Haydi

Sevimli Mecmua'nın Romani

– Geçen nüshadan mabat–

Bu sırada Petir çantayı toprağın üzerine koydu, yere bir kâğıt açtı, ekmekleri peynirleri sıraladı, büyük dilimleri Haydi'nin, küçükleri de kendi önüne koydu.

Kendi ekmeklerinin kaç dilim olduğunu iyi biliyordu. Sonra sütlüğü aldı, Şövenli'den sağdığı sütü getirdi. Ekmeklerin yanına bıraktı. Haydi hâlâ keçilerle oynuyordu.

Olanca sesiyle haykırdı:

– Haydi, yemek hazır!..

Küçük keçilere o kadar kendini vermişti ki açlığını bile duymuyordu. Bu yeni oyunlar ve neşeler içinde kendini o kadar kaybetmişti ki bundan başka hiçbir şey görmüyor ve işitmiyordu.

Petir ona nasıl işittirebileceğini düşünüyordu, nihayet keşfetti. Kayalara doğru, aksiseda yapıncaya kadar bağırdı. Haydi hemen göründü.

Yemek masası üzerine sıralanan levazımı görünce, masanın etrafında sevincinden sıçramaya başladı.

Petir yine kızılıyordu:

– Sıçramayı bırak, Haydi. Şimdi yemek zamanıdır. Haydi otur, hem başla...

Haydi yine o masum tavrıyla oturdu.

– Süt benim midir?..

– Evet... İki büyük dilim ekmekle peynirler de senindir. Eğer sütün hepsini içersen Şövenli'nin sütünden dolu bir bardak daha vereceğim. Ondan sonra sıra benimdir, ben içeceğim...

– Sen sütünü hangi bardakta içeceksin!..

– Keçinin memesinden içerim...

– Yesene!.. Ne duruyorsun?..

Petir o kadar amirane bir tavırla söyledi ki Haydi derhâl sütünü içmeye başladı. Sütü bir nefeste içti bitirdi, bardağı yere bıraktığı zaman içinde bir katre bile kalmamıştı. Petir kalktı, tekrar bir bardak doldurdu.

Haydi hiç bu kadar nefis bir yemek yememişti. Ekmeğinin bir kısmını sütün içine ufaladı, sonra kalan büyük bir parça ekmeğini -ki Petir'in bütün dilimlerinden daha büyüktü- ve peynirlerini hep Petir'e verdi:

– Onları sen ye, bunlar bana kâfi...

Petir Haydi'yi müstehzi bir nazarla süzdü. Hayatında hiç böyle bir söz söyleyebilecek, malını başkalarına verebilecek bir kabiliyette olmamıştı. Evvela Haydi'nin sözüne inanmadı. Kabil mi, hiç insan bıkıp yemeğini başkasına verir mi?..

Haydi cidden yemeğini ona veriyordu. Petir'in almadığını görünce, ekmekleri dizi üstüne koydu. O zaman cidden verdiği artık şüphesi kalmadı. Teşekkür makamında başını

eğdi. Keçi çobanı hayatında ilk defa doyuncaya kadar yemek yiyebilmişti. Haydi yemeğini çabuk bitirmiş, keçileri seyrediyordu:

– Petir, bunların hepsinin isimleri var mı? Adları nedir?..

Petir keçilerini o kadar iyi tanırdı ki hepsinin ayrı ayrı isimlerini aklında tutardı. Zaten aklında bunlardan başka bir şey yoktu ki! Derhâl durmaksızın bir bir hepsinin isimlerini, kendilerine ait hususiyetlerini saymaya başladı. Haydi derin bir dikkatle onun tariflerini dinliyordu. Derhâl o da hepsini öğrendi, bir bir çağırmaya başladı. Hepsinin kendine göre bir alameti vardı. Bununla onları hatırlamak kabildi. Yalnız onlara bir defa dikkatle bakmak tanımak için kâfiydi. Haydi bunu lüzumundan fazla dikkatle yaptı.

Biraz ötede büyük (Türk) kuvvetli boynuzlarıyla duruyordu. O sürüsünün en kuvvetli keçisi idi. Daima diğerlerine tos vurmaya tecrübe ederdi. Keçiler onun geldiğini görünce hepsi uzağa kaçır, hepsi bir araya gelse bu yaramaz arkadaşlarına bir şey yapamazlardı. (İstenfik) sıska, küçük fakat cesurdu. Hatta ekseriya Türk'ü muvaffakiyetle takip ederdi. Türk biraz mütehayyir, biraz müstehzi onun

maskaralığını seyreder, fakat fazla hücum yapmazdı. (İstenfik) çok muharip ve kuvvetli boynuzlu görünüyordu.

Ötede küçük (Şenopli) meleyerek, yalvararak duruyordu. Haydi ona doğru koştu, kollarını boynuna doladı. Onu sevmek istiyordu. Fakat keçi başını çekti, yemek istiyordu. Haydi uzaklaşınca başını otlara eğdi, fakat yine bağırıyordu. Haydi tekrar koştu, onu biraz daha kolları içine çekti, fakat keçi ağlayan, kederli bir sesle acı acı meliyordu. Haydi kollarını keçinin boynundan çekti, masumane bir tavırla sordu:

–Mabadı var–

Müdür-i Mesul: Zeki Cemal

Sevimli Mecmua'nın Bilmeceler Kuponu: 11

Her Nüshada Karilerimize Beş Lira Veriyoruz, Acaba Sizin Fotoğrafınız Var mı?

Her nüshamızda beş çocuğun resmini neşrediyoruz. Resim sahiplerini tanımıyoruz. Fotoğrafçımız sokakta veya mektepten çıkarken tesadüf ettiği çocukların resimlerini alıyor. Fotoğrafçımız yalnız İstanbul'da değil Türkiye'nin her tarafını dolaşüyor. Sizi her yerde görebilir. Bu sebeple her nüshada fotoğrafınız çıkabilir. Sokakta fotoğrafçımızın tesadüfünü beklemek istemeyen çocuklar fotoğraflarını doğrudan doğruya idarehanemize gönderebilirler.

Elimize geçen fotoğraflardan her nüshada beş tane neşrediyoruz. Fotoğrafları intişar eden kimseler idarehanemize müracaat edip birer lira alabilirler. Lirayı almak için ya doğrudan doğruya idarehanemize müracaat edip o fotoğraf sahibi olduğunuzu ispat etmek veyahut posta ile fotoğrafınızı göndermek lazımdır. Eğer evvelce bize fotoğrafınızı göndermiş ve fotoğrafınızın arkasına isim ve adresinizi de yazmışsanız ayrıca müracaata ihtiyaç yoktur. Biz lirayı doğrudan doğruya adresine göndereceğiz.

Yukarıda fotoğrafları neşredilen çocuklar idarehanemize müracaat ettikleri takdirde birer lira alabilirler. Müracaat müddeti iki haftadır. İki hafta sonra müracaat edenler haklarını kaybederler.

Balık Bilmecesinin Halli

Onuncu numarada balık bilmecesinin suret-i halli bu şekilde gösterilmiştir. Halledenler arasında çekilen kurada hisselerine mükâfat isabet edenlerin isimleri ber-vech-i âtîdir:

- 1– Vefa Orta Mektep müdavimlerinden Fuat: Bir otomobil.
- 2– Manisa Memleket Hastanesi Asabiye Mütahassısı Doktor Fahri Celal Bey'in kerimesi Kevser: Bir bebek.
- 3– Şehit Niyazi Mektebi'nden 517 Muhammet Muammer: Bir oyuncak.
- 4– Amasya Orta Mektebi'nden: 137 Muhammet Nazif.
- 5– Şemsülmekatip'ten: 562 Ercüment Hüsni.
- 6– Eyüp Sultan Ortakçılarda Fethi Çelebi Mahallesi'nde Binbaşı Hüseyin Bey'in mahdumu İbrahim Hakkı.
- 7– Tarsus Tuhafiyeci Muhammet Cabbare mahdumu Hayrettin.
- 8– Gedikpaşa Amerikan Mektebi'nde sınıf 6 Haluk Hakkı.
- 9– Galatasaray Lisesi 381 Muzaffer.
- 10– Bursa Telgraf Muhabere Baş Memuru Süreyya Bey'in mahdumu Şinasi.

On Birden Otuza Kadar Birer Kitap:

- 11– Anadoluhisarı'nda Yeni Mahalle'de Kasap Süleyman Efendi'nin köşkünde Muhammet Sadi.
- 12– Bafra Belediye Matbaası Sermürettibi Hasan Enver.
- 13– Ankara Müdafaa-i Milliye Vekâleti Müsteşarı Şefik Paşa'nın mahdumu İsmail Şefik.
- 14– Haydarpaşa Askeri Hastanesi'nde 23 numaralı talebe koğuşunda.
- 15– Kuleli Lisesi talebesinden Adilcevazlı Hüseyin.
- 16– Sinop Orta Mektep sınıf 5, 86 Nedim Tuğrul.
- 17– Bursa'da Amerikan Kolej'de sınıf 4 Fahire İzzet.

18– İnegöl’de Bursa Otelı müsteciri Muhammet Şevki Efendi mahdumu Şuayip.

19– Kuzguncuk Nakkaş Caddesi’nde 3 numarada Divan-ı Muhasebat Müddeiumumisi Faik Bey’in kerimesi Fahire.

20– Gelenboy Orta Mektep sınıf 3 Cihat Hidayet.

21– Erenköyü’nde Eski İstasyon’da Sadettin Paşa köşkünde Müşavir Naci Bey’in kızı Bedia Naci.

22– Kartal İlk Kız Mektebi sınıf 4, 102 Bahire.

23– Samsun Saathane Meydanı’nda Mollazade Ali Efendi mahdumu Hasan Fehmi.

24– Şişli Terakki Lisesi talebesinden 64 Muhammet Reşat.

25– Karşıyaka’da Yalı boyunda 11 numaralı hanede Naili Muzaffer.

26– İzmir Şehit Fethi Bey Numune Mektebi 5. Sınıf 378 Ali Rıza.

27– Kadıköy Orta Mektebi sınıf 4, 654 Fahrettin.

28– İstanbul, Zîrek’te Feyz-i Terakki Mektebi 5. Sınıf 30 Muhammet Selahattin.

29– İzmir Darüleytam talebesinden 276 Ahmet Turgut.

30– Fatih Sultan Abdülaziz Numune Mektebi sınıf 2, 890 Mefharet Sadık.

31’den Elliye Kadar Birer Yıldızlı Defter:

31– Göztepe’de 695 numaralı hanede Amerikan Mektebi talebesinden Feriha Handan.

32– Ankara Gazi Mustafa Kemal Numune Mektebi 3. Sınıf 295 Orhan.

33– Ankara Erkek Lisesi sınıf 2, 328 Hasan Behçet.

34– Beykoz Darüleytam Müdürü Cemal Bey’in mahdumu 347 Ömer Kenan.

35– Üsküdar İttihat Lisesi sınıf 4, 252 Hüseyin Hüsni.

36– Kuleli İdadi Lisesi 491 Mustafa Şekip.

- 37– İzmir Saltanat-ı Milliye Kız Mektebi 254 Şehime Muhammet Ali.
- 38– Çamlıca Lisesi'nden 24 Suat Tevfik.
- 39– Feyziye Mektebi'nden Feyyaz Fahri.
- 40– Galatasaray Lisesi'nden 1080 Kemal Ahmet.
- 41– Muğla'da Hükûmet Caddesi'nde Tuhafiyeci Sabri Efendi vasıtasıyla Şivezar.
- 42– Bandırma'da Ankara Lokantası sahibi Mustafa Usta kerimesi Feriha.
- 43– Şişli'de Mehtap Sokağı'nda Saadet Apartmanı'nda 2 numarada Muammer Hamdi.
- 44– Edirne Erkek Lisesi'nde 111 Niyazi.
- 45– Adana Lisesi 4. Sınıf 78 İsmail.
- 46– Niğde Orta Mektep sınıf 5, 1 Ali Kemal.
- 47– Akşehir kaymakamı kerimesi Siret Fuat.
- 48– Samsun Kasaplar arasında Bakkal Haris Efendi mahdumu Muhammet Nihat.
- 49– Ayvalık'ta Gümrük Caddesi'nde 21 numaralı Te'avün Ticarethanesinde Selim Suphi.
- 50– Konya Erkek Muallim Mektebi sınıf 3, 43 Ferhan Fevzi.

Öküz Bilmecesini Halledenler:

- 1– Bursa Amerikan Mektebi'nden Muadelet Necdet: bir dolma kalem.
- 2– Fatih'te Tramvay Caddesi'nde Yeni Sokak'ta 14 numarada Hilmi Veli: bir yazı takımı.
- 3– Gazi Osman Paşa Orta Mektebi sınıf 3 Gültekin: Bir lastik top.

Birer Yıldızlı Defter Kazananlar:

- 4– Kasabada Havuzlu Bahçe'de Mustafa Efendi hanesinde Seniha.
- 5– Tatavla'da 86 Necati.

6– İzmit Liva-mülhakkı Mülazım Cemal Efendi oğlu Orhan.

7– İzmir’de Damlacık Mahallesi’nde İğneci Sokağı’nda 18 numarada Ali Enver.

8– Sultanahmet’te Akbıyık’ta Bakkal Salim Efendi vasıtasıyla İhsan.

9– Gelenboy Orta Mektep 6’ncı sınıf 8 Ahmet Nuri.

10– Adana Lisesi sınıf 4, 178 İsmail.

Birer Çikolata Kazananlar:

11– Amasya İmam Hatip Mektebi 223 Ömer Hadi.

12– Mebde-i Servet Şirketi’nde Ahmet Fehmi.

13– Ankara Erkek Lisesi’nde 78 Bekir Hıfzı.

14– Eyüp Sultan Reşadiye talebesinden Ahmet Müfit.

15– Feyz-i Âti Lisesi’nden 307 Orhan zeki.

16– Kasımpaşa Numune Mektebi sınıf 5, 439 Müzeyyen Ali.

17– Kuleli Mektebi’nden 3 Muhammet Hidayet.

18– Ankara Lisesi sınıf 5, 135 Hasan Hıfzı.

19– Hasköy’de Halıcıoğlu bir numaralı Erkek Numune Mektebi sınıf 4, 783 Ali Namık.

20– Üsküdar’da Mal Hatun Mektebi’nde Semiha Süleyman Sırrı.

Birer Kitap Kazananlar:

21– Vefa Orta Mektebi sınıf 6, 305 Mustafa Asım.

22– Eyüp Sultan Ceditşah Mektebi sınıf 6, 190 İsmail Hakkı.

23– İstanbul Erkek Lisesi’nden 974 Sadi Sabit.

24– İzmir Darüleytam sınıf 4, 268 Behçet Kaya.

25– Bafra Feyz-i Cumhuriyet Mektebi 27 T. Avni.

26– İstanbul Kız Mektebi Lisesi’nden 395 Saliha Mustafa.

- 27– İzmir Bellavista Darüleytam sınıf 4, 573 Ali Enver.
- 28– İzmir Öksüz Yurdu sınıf 4, 92 Fuat Bozkurt.
- 29– Edirne Erkek Muallim Mektebi sınıf 1, 167 Tahir Vahit.
- 30– Kuleli Askerî Lisesi sınıf 7 İsmail Hikmet.
- 31– İzmir’de Kule Yokuşu’nda (24) numaralı hanede Rıza Efendi oğlu Ali Kemal.
- 32– Üsküdar İlk Erkek Mektebi sınıf 4, 98 Ahmet Kemal.
- 33– Üsküdar Yirmi Dördüncü İlk Mektep Müdürü mahdumu Ahmet Samim.
- 34– Kadıköy Orta Mektebi’nden 45 Süleyman.
- 35– Seyfettin Osman.
- 36– Zonguldak Orta Mektebi talebesinden 2 İshak Tevfik.
- 37– Üsküdar Erkek Orta Mektebi sınıf 5 Muammer Hakkı.
- 38– Zonguldak Kimyahane Müdürü Arif Bey’in mahdumu Hikmet.
- 39– Kayseri İmam Hatip Mektebi sınıf 1, 37 Ahmet Turan.
- 40– Bakırköy Birinci Mektep sınıf 3, 36 Ahmet Semih.
- 41– Edirne Erkek Lisesi sınıf 3, 74 Abdülkadir.
- 42– Buldan Zafer Mektebi talebelerinden 115 Nevzat.

Sevimli Mecmua

On beş günde bir perşembe günleri çıkar. Türkiye’nin yegâne çocuk mecmuasıdır. Fiyatı 10 kuruştur. Senelik abonesi 250, altı aylığı 130, üç aylığı 75 kuruştur. Ecnebi memleketler için senelik abonesi 400, altı aylığı 200 kuruştur. *Resimli Ay* ile birlikte bir sene abone olanlara 50 kuruş tenzilat yapılır. İdarehanesi İstanbul’da Suudi Kütüphanesidir.

13. SEVİMLİ MECMUA, C:1 Nu. 13

10	SEVİMLİ MECMUA	Numara
Kuruş		13

Sahib-i İmtiyaz: Nebizade Hamdi

“Resimli Ay” Matbaası’nda tab olunmuştur.

Geçen Nüshamızdaki Bilmecelerin Suret-i Halli

Tatil münasebetiyle mecmuamızı çıkarmayacağımız için yeni bilmece vermiyoruz.

Kuş bilmecesini halledenler arasında çekilen kurada kazananlar ber-vech-i âtîdir:

1– Edirne Erkek Muallim Mektebi birinci sınıfından Tahir Vahit Efendi’ye bir lastik top.

2– İstanbul Erkek Lisesi’nden 629 numaralı Mustafa Asım Efendi’ye bir otomobil.

3– Süleymaniye’de Muhammet Paşa Yokuşunda 16 numarada Tahir Efendi’ye bir kutu mozaik.

Birer Kutu Çikolata Kazananlar:

4– Konya Mahkeme-i Asliye Başkâtibi Ali Fehmi Bey mahdumu Muhammet Tahir Efendi.

5– Isparta Orta Mektep kısm-ı sani talebesinden 51 numaralı Ömer Âdil Efendi.

6– Soma İlk Erkek Numune Mektebi mezunlarından Topçuzade Muhammet Şükrü Efendi.

7– Anadoluhisarı’nda Yeni Mahalle’de Kasap Süleyman Efendi’nin köşkünde Muhammet Sadi Efendi.

8– Üsküdar’da Hayrettin Çavuş Mahallesi’nin Dutlukahve karşısında 163 numarada merhum Hakkı Efendi’nin kerimesi Adalet Hanım.

9– Bursa Rehber-i Tahsil Mektebi’nden Bülent Necdet Efendi.

10– Soma Altuntaş İlk Erkek Mektebi mezunlarından Bünyamin Avni Efendi.

Birer Kitap Kazananlar:

11– Tekfurdağı Orta Mektebi altıncı sınıfından 19 numaralı Ahmet Necati Efendi.

12– Galatasaray’dan 1080 Kemal Ahmet Efendi.

13– Üsküdar Orta Kız Sanayi Mektebi ilk kısmı beşinci sınıftan 196 numaralı Samime Ziya Hanım.

14– Şehit Niyazi Numune Mektebi beşinci sınıfından Saffet Efendi.

15– Vefa Orta Mektebi altıncı sınıf birinci şubeden 463 numaralı Hüseyin Efendi.

16– Kuleli Askerî İdadisi’nde 4’üncü sınıfta 769 numaralı Emin Suat Efendi.

17– Üsküdar İttihat Lisesi’nden 4’üncü sınıfından 269 numaralı Muammer Efendi.

18– Salihli Müddeiumumisi mahdumu Hasan Tarık Efendi.

19– Aksaray Yusuf Paşa, 23’üncü İlk mektep beşinci sınıf talebesinden 55 numaralı Muhammet Rauf Efendi.

20– Adana Lisesi altıncı sınıfından 190 numaralı Kâmil Efendi.

21– Balıkesir Tevfikiye Erkek Mektebi’nden 3’üncü sınıfından 12 numaralı Muzaffer Rıza Efendi.

22– Ankara Gazi Mustafa Kemal Paşa Mektebi 3’üncü sınıfından 295 numaralı Orhan Efendi.

23– Beşiktaş Valide Çeşmesi’nden 1020 numara[1]ı evde Cahide Hamdi Hanım.

- 24– Beykoz Öksü[z]ler Yurdu Müdürü Cemal Bey’in mahdumu Ömer Kenan Efendi.
- 25– Beşiktaş, Askerî Sanayi Mektebi talebesinden 40 numaralı Selamettin Efendi.
- 26– Konya Mülga-i Hukuk Müdürü Refik Bey’in hafidesi Nijat Hanım.
- 27– Beşiktaş’ta Esmâ Sultan Mektebi’nden Aliye İbrahim Hanım.
- 28– İstanbul Mahmutpaşa’da Hacı Küçük Cami-i şerifi karşısından Kuyumcu İsmet Bey’in mahdumu Osman İsmet Efendi.
- 29– İstanbul Erkek Lisesi’nden 974 numaralı Sadi Sabit Efendi.
- 30– Adana Erkek Lisesi’nden 182 numaralı Muhammet Necati Efendi.
- 31– Topkapı Fukaraperver Müessesesi-i Hayriyesi Çocuk Bucağı talebesinden 43 numaralı Şükûfe Derviş Hanım.
- 32– Küre’de Umum Gazeteler Bayii Ahmet Fevzi Efendi vasıtasıyla Kız Mektebi’nde Hatice Abbas Hanım.
- 33– Kız Amelî Hayat Mektebi ikinci sınıf 40 numaralı Nuriye Cemal Hanım.
- 34– Makriköy’de Zuhurat Baba’da Muhammet Yavuz Efendi.
- 35– Kayseri Lisesi’nde 592 numaralı İhsan Efendi.
- 36– Bursa Kozahan alt kat 26 numarada Mümeyyizzade Sabri Bey’in mahdumu Mustafa Suphi Efendi.
- 37– İzmir’de Paradiso’da Kızılçullu Amerikan Mektebi’nde 26 numaralı Orhan Fikri Efendi.
- 38– İzmir’de Ponta’da Binbaşı Şerafettin Bey Sokağı’nda 21 numaralı hanede Ahmet Hüsnü Efendi.
- 39– Nur-ı Osmaniye’de Şeref Sokağı’nda 48 numaralı hanede Hüseyin Nevin Efendi.
- 40– İstanbul Mahmut Şevket Paşa Numune Mektebi’nden 14 numaralı Abdullah Cevdet Efendi.

41– Edremit Savran Cami-i Kebir Mahallesi'nde 138 numaralı hanede Muhammet Rıfat Efendi.

42– Şehzadebaşı'nda Fevziye Caddesi'nde Tevfik Paşa konağında Semih Efendi.

Sevimli Mecmua

Cilt 1

25 Haziran – 1341 Perşembe

Numara: 13

Vahşi Hayvanları Nasıl Avladık?

1320 senesi idi. O zamanlar on sekiz yaşlarında bir çocuktum. O sırada İstanbul'a Avusturya'dan gayet meşhur bir cambaz kumpanyası gelmişti. Bütün çocuklar bu kumpanyayı o kadar sevmiş, türlü oyunlar yapan arslanlara, maymunlara o kadar hayran kalmıştık ki gitmesini bir türlü istemiyorduk. Nihayet kumpanya burada birkaç oyun verdikten sonra gidiyordu. Ben oyuncuları teşyi için trene gittim. Orada aklıma bir şey geldi. Trenin arka merdiveninden girdim, kömür vagonu içine saklandım. Bu suretle ben de onlarla beraber Avusturya'ya gidecek, orada cambaz kumpanyasına yazılacaktım. Kondüktör beni orada bulunca kızdı, ilk istasyonda indireceğini söyledi. Ben korkumdan ağlamaya başladım, herkes etrafımıza toplandı, cambaz kumpanyasının müdürü Kleyron da geldi, trene niçin bindiğimi öğrendikleri zaman hepsi gülmeye başladılar. Kleyron onlarla beraber gitmek için bunu yaptığımı işitince âdeta memnun oldu, biletimi ödedi, ben de kumpanyaya dahil oldum.

Oyuncular Avusturya'ya gidecek, Kleyron yeni hayvanlar almak için bir seyahate çıkacaktı. Bana seyahate beraber gelmekliğimi teklif etti. Kleyron beyaz fil almak üzere Siyam'a gidiyordu. Benim için enfes bir şey... Evvela Siyam'a gittik, oradan Yeni Zeland, Avustralya, Cava, Malezya Adaları'na gittik. En vahşi hayvanları bu Malezya adasında tutarlarmış. Biz orada bir sene kaldık. Singapur'a çıkar çıkmaz Kleyron eskiden beri tanıdığı hayvan tüccarı Muhammet Arif'in evine gitti. Ben burada İslam bulunduğunu hiç bilmiyordum. Muhammet Arif ismini işitince âdeta sevindim. Muhammet Arif bahçesinde oturuyordu, avlamış olduğu vahşi hayvanlar kafesler içinde içime âdeta korku veriyorlardı. Kendisi gayet tuhaf bir adamdı. Başı tıraşlı ve köse idi. Aynı zamanda aşiretin reisi imiş. Herkes ondan korkuyordu.

Kleyron ile eskiden beri iş yaptıkları için bizi gayet iyi karşıladı. O gün bir kaplan, birçok maymunlar, bir çift de

Muhammet Arif bahçesinde oturuyordu. Avlamış olduğu vahşi hayvanlar kafes içinde içime âdeta korku veriyorlardı.

Sevimli Mecmua

Sahife: 194

kanguru aldık. Orada kaldığımız müddetçe birkaç defalar Muhammet Arif'i görmeye gittim Malez lisanından başka biraz da İngilizce biliyordu. Ben her iki lisanı da bilmediğim için Kleyron vasıtasıyla konuşuyordum.

Ondan vahşi hayvanların nasıl avlandığını işittikçe içimde bir merak uyandı. Kleyron bana da bu av silahlarından aldı. Bunlar bizim kullandığımız silahlardan çok başka idi. Bunun içine hayvanı bir hamlede öldürecek dinamit koyuyorlardı.

Fakat yerlilerle beraber ava çıkabilmek için onların lisanını öğrenmek lazımdı. Ben de vaktimi lisan öğrenmeye sarf ediyordum, bir taraftan da Muhammet Arif'ten bu sanatın sırlarını öğrenmeye çalışıyordum. Bunu daha iyi öğrenebilmek için onun yanında çalışmayı, gelen vapurlara avının ajanlığını yapmayı teklif ettim. Kabul etti. Zaten birçok kaptanlar onunla iş yapmıyordu, ben bunları ona temin edecektim. Oraya uğrayan her kaptan mutlaka hayvan satın alır, bunları Avrupa'da, Amerika'da satardı. Bir gün bir Alman vapuru geldi, gittim kaptanla anlaştım, fakat Muhammet Arif geceleyin benim haberim olmadan hayvanları vapura göndermiş, paraları almış. Sonra benim hissemi vermek istemedi, kendisiyle kavgalaştım, ayrıldım. Fakat Kleyron da gittiği için yabancı bir memlekette gayet fena bir vaziyette kalmıştım. Burada hacdan gelen bir hacıya rast geldim. Beni kendi memleketi olan Sumatra'ya davet etti. Arif'in yanında hayvanların nasıl avlandığından ziyade nasıl satıldığını öğrenmiştim, şimdi bütün emelim bu hayvanları avlamaktı. Hacı bana bunu öğreteceğini vadetti. Kleyron'a yazdım, o da bunun çok faydalı olacağını yazdı. Hacı ile beraber Sumatra'ya gittim. Hacı oturma yerlerinde Çin, Malezyalı, Alman çok karışık insanlar vardı. Burası öyle dağlık ve ormanlık bir yerdi ki dünyanın en büyük hayvanları bu dağlarda bulunmuş. Kar yağdığı zaman dağın yüksekliği nispetinde yağar, âdeta iki dağ üst üste olurdu. Ben hacının evine yerleştim, bu suretle yerlilerle de ahab olmuşum.

Muhammet Arif'le olan kavgam, beni yerlilere kahraman olarak tanıttı. Zira Muhammet Arif'ten herkes korkar, laf söyleyemezken benim kavgalaşmam âdeta büyük bir cesaretti. Zaten Sumatralılar da onu kendilerini aldattığı için hiç sevmiyorlardı.

Ben yerlilerin lisanını, âdetlerini öğrendim. Her gün onlarla beraber ava çıkmaya başladım. Yavaş yavaş bu sanatın elifbasını öğreniyordum. En mühim mesele yerlerde hayvanların ayak izlerinden hangi hayvan olduğunu anlamak, seslerinden hangisinin sesi olduğunu keşfetmek, kuşların envamı bilmek, maymunların ve büyük hayvanların nasıl yakalanacağını öğrenmekti.

Birçok günlerimi yerlilerin evlerinde geçiriyor, hem lisanı öğreniyor, hem sergüzeştlerini dinleyerek, hayvanları nasıl tuttıklarını öğreniyordum. Bir gün yerlilerden biri koşarak geldi, büyük bir yılan gördüğünü haber verdi. Onun sözüne göre yılan elli ayak uzunluğunda ve bir ağaç kalınlığında idi. Ben Malezyalıların mübalağacı olduğunu bildiğim için sözünün yarısını iskonto ettim. Yerlilerden birkaçını aldık, oraya yakın bir ağacın altına büyücek bir tuzak kurduk. Yerliler bu tuzakları büyük bir tahta kafes cesametinde yapıyor, kapısını aynen tuzak gibi manivelalı yapıyorlardı. Büyük hayvanları tutmak için tuzağın içine bir domuz korlar, hayvan domuzu yemek için içeri girince kapısı kapanır içerde kalırdı. Bu yılanı tutmak için böyle bir tuzak getirdik. Tuzağın üstünden kalın bir urgan geçirip ağaca bağladık. Zira hayvan kafesin içine girince can havliyle öyle yuvarlanıyor ki, tuzağı da altüst edip uzaklara yuvarlayıp götürüyordu. Buna mâni olmak için kafesi ağaca astık.

Bize haber vermeye gelen yerlinin rivayetine göre yılan henüz bir domuz yutmuştu. Bunu hazmedinceye kadar uyumak âdeti imiş. Biz gittiğimiz zaman yılan uyuyordu. Ben yanımdaki adamlara yılanı tutmak için nasıl hareket edeceklerini anlattım. Yılanı görünce hayretten parmağımı ısırdım. Yerlinin söylediği kadar varmış. Ben ömrümde bu kadar büyük yılan görmemiştim. Bu cins yılanların ismi pitonmuş. Yanımdaki adamlara yavaşcacık kafesi yılanın başı olan tarafa getirmelerini, kapısını tam karşısına koymalarını söyledim. Yılan kendini toplayarak bu kafesin içine zor sığınabilirdi. Kafesin üstünden geçirdiğimiz ipi yine ağaca bağladık, aşağısına da iki ip geçirdik. Bu iplerle kafesi uzaktan çekecek, dağdan

aşağı indirecektik. Kafesin yukarisından içine doğru da iki ip geçirdim, yılan içeri girince kurtulmak için dönecek, döndükçe bu iplere sarılacaktı. Her şey hazırlandı, şimdi yılanın uyanmasını bekliyor, ellerimizde silahlar ve iplerle hazır duruyorduk. Yılan yavaşça yerinden oynadı, bilmem insan kokusu mu duydu, ne oldu, kafesin içine girecek yerde başıyla kafese vurdu. Kafes devrildi, kafesin üzerinden bizim üstümüze saldırmaya başladı. Biz ellerimizdeki iplerle başını, kuyruğunu vücudunu sarmaya çalışıyorduk. Yerlilerden birini altına aldı, onunla uğraşıyordu, biz arkadaşımızı kurtarmak istiyor, fakat hayvanı da öldürmek istemiyorduk. Ölü yılanı satmak kabil değildi. Ben arkadaşımızın kurtulması için yılanın başına geçirdiğim ipi sıktım, bu defa şiddetle benim üstüme saldırdı. Bu dakikada yerinden oynadığı için yerlilerden biri elindeki ipi vücudunun altına geçirmeye muvaffak olmuştu. Hepsi birden ipi sıktılar. Artık yılan ızdırabından kıvranıyor, altındaki adamı da serbest bırakıyordu. Biz yılanı iyice sıktıktan sonra kafesi getirdik, başına geçirdiğimiz ipi kafesin içine geçirdikten sonra öteki taraftan çekmeye başladık. Yılan sürüklene sürüklene kafese girdi, tuzak kapandı, biz de kurtulmuştuk.

Artık hayvanların hepsinin ayak izini, sesini öğrenmiştim. Hayvanlar içinde avlanması en güç (leopar)dı. Kaplan dinamitli tüfengi çekince derhâl düşerdi, fakat leoparı yaralasan bile düşürmek kabil değildi. Bundan başka yakaladığı adamı bir saniye o kadar çok ısırırdı ki kaplan onun bir saniyede yaptığını üç dakikada yapamazdı.

Hacının Ali isminde bir oğlu vardı. Onunla beraber ormana gezmeye çıkmıştık. Ben dalgın, hazırladığımız kafesleri anlatıyordum. Ali kolumu dürttü, “Leopar!” Hem o kadar yakın gelmişti ki bir hamlede bizi yere devirecekti. Ali derhâl silahını çekti, bağırdı:

– Ne duruyorsun, ateş et.

Ben canımı kurtarmak için hayvanın neresine gelirse, ateş ediyordum. Ali de canından korkmuş olacak ki bu dakikada hiçbir şey söylemedi. Leoparı öldürdük, sonra bana döndü:

– Sen ne istidatsız adamsın, dedi... Hiç hayvanın karnına vurulur mu?.. Hayvanı ağzından vur ki, hiç olmazsa derisini deliksiz satabilesin...

Ben ölüm karşısında ne bu kadar ince hesap yapacak kadar menfaatperest, ne de ellerim titrediği hâlde ağzına nişan alabilecek kadar usta olmuştum. Ama herhâlde vahşi hayvanları kafese sokmayı iyi öğrendim.

Sahife: 195

Sevimli Mecmua

Filler Birbiriyle Nasıl Konuşurlar?

Filler, bu kadar işlerimizi gördüğü için onlardan daha fazla zekâ bekleriz ve bunda haksız da değiliz. Filler bir ormanda yolunu kaybetmiş iki insanı birbirleriyle buluştururlar. Uzun zaman Hindistan'da yaşamış bir seyyah başından geçen bir vakayı şöyle anlatıyor:

“İngiltere'deki hayvanat bahçesi için Hindistan'dan fil almaya gitmiştim. Birçok avcılar silahlarımızla ormana girdik. Büyük bir fil sürüsüne rast geldik. Biz hücumla başlayınca sürü ikiye ayrıldı, bir kısmı şimale bir kısmı cenuba kaçtılar. Bizim çadırlarımız iki tarafta da vardı. İkiye ayrılan filler birbirlerini bulmak istiyorlardı. Gece yarısında derin sükût içinde ormandan gelen fil seslerini duyduk. Bir tarafta olanlar sanki şarkı söyler gibi bir ahenkle bağıyor, ötekiler de aynı ahenkle cevap veriyorlardı. Bazen tek bir fil, kumanda eden bir kumandan gibi emirler veriyordu. Bütün seyyahlar bunların birleşmek için birbirlerine işaret verdiklerini anladık. Ve ortalık ağarırken birbirine işaret veren iki grubun birleştiğini gördük. Birbirlerine verdikleri işaret “helu a” “talvuv” ahenginde çıkan sestir. Filler yemek yerken de bağırlar...”

Fillerin sessiz kullandıkları ayrıca bir lisan da vardır. Tecrübe ile insanların kendilerine düşman olduğunu, kendilerine güler yüz göstererek avladıklarını öğrenmişlerdir. Bir zabıt yine Hindistan'da başından geçen bir vakayı anlatıyor: “Bir karanlık yaz gecesi idi. Fillerin yakındaki büyük havuzdan su içmeye geldiklerini bildirdim. Ağacın üzerine çıktım, havuza gelecek bir sürüyü tarassut ediyordum. İki saat bekledim, hiçbir taraftan ne bir ses ne bir hareket gelmiyordu. Birdenbire ağaçların arasından görülmemiş derecede büyük bir fil kocaman vücudunu sarsarak, koşarak geldi. Sürünün takibinden kaçtığı belliydi. Havuzun yanına yaklaştı, hareketsiz durdu, kulaklarını açmış etrafı dinliyordu.

Arkasından takip edilmediğine kani olduktan sonra ormanın içine girdi, bir müddet sonra beş arkadaşıyla beraber geldi. Hepsi yavaşça suyun kenarına ilerlediler, kumandan beşini de havuzun muhtelif beş yerine götürüp bıraktı. Tekrar ormanın içine dalıp gitti. Bu defa arkasından büyük bir sürü getirdi. Hayvanları sekizer sekizer ayırdı, her defasında sekiz kişi havuzdan su içiyor ve onlar çekilip yerine diğer sekiz kişi geliyordu. Kumandan hepsinin suyunu içirdikten, başka bir sürünün takibinden onları kurtardığından mutmain, hepsini etrafına topladı. Hepsi kumandanlarının ne söyleyeceğini bekliyorlardı. Bu sırada ilk gelen beş fil de sularını içtiler, sürüye geldiler. Kumandan hiçbir şey söylemedi. Fakat evvelce yaptıkları plan muvaffakiyetle tatbik edilmişti. Kumandan öne geçti, ötekiler arkası sıra ormana girip kayboldular.”

Fillerin insanlara ne kadar hizmetler ettiğini hepimiz biliriz. Bir defa Hindistan’da bir sürücü iki filin sırtına üç sandık yüklemiş ve bunları dağın tepesine çıkarmalarını istemişti. Sürücü sivri taşlara basarak dağa tırmanıyor, fakat ağır yüklü filler, ayaklarına batan taşlardan bir türlü tırmanamıyorlardı. İlk önde çıkan fil, yoldan o kadar zahmet çekiyordu ki acı sesle arkasından gelen file şikâyet ediyordu. İkincisi de büyük bir alaka ile birinciyi dinledi, heyecanından o da rahat duramıyor, bağırıyordu. Sürücü arkasından dürttüğçe koşup önde giden arkadaşına yardım etmek istiyordu. Jimnastik yapan bir adam gibi ellerini, ayaklarını oynatıyor, hâlinden şikâyet ediyordu. Nihayet birincisi dağın tepesine çıktı. Şimdi sıra ikinci file gelmişti. O da birincisi kadar asabi idi. Dağın tepesindeki gözü yollarda merak ve heyecanla arkadaşını bekliyordu. Bütün kuvvetiyle sırtındaki sandığı yere bırakmaya uğraştı ve muvaffak oldu, sonra aşağıdan müşkülâtle tırmanan arkadaşına koştu, hortumunu uzattı, ötekisi de hortumunu onun hortumuna geçirdi. Bu suretle dağın yukarısındaki fil onu hortumundan çekerek dağın tepesine çıkardı.

Bundan sonra bu ikisinin meydana getirdiği sevinç sahnesini bir görmeliydiniz. Hortumlarını birbirine geçirerek birbirlerini kucakladılar, öpüşür gibi, uzun zaman yüz yüze durdular, birbirlerine süründüler. Âdeta hafif fısıltılarla birbirini tebrik ediyor, birbirlerine teşekkür ediyorlardı.

Filler çok anlayışlı hayvanlardır. Hatta denilebilir ki ehli hayvan istidadında bulunan bütün hayvanlar içinde fil kadar zekisi yoktur.

*Hortumlarını birbirlerine geçirerek birbirlerini kucakladılar, öpüşür gibi,
uzun zaman yüz yüze durdular, birbirlerine süründüler.*

Sevimli Mecmua

Sahife: 196

Dünya Etrafında Seksen Günde Seyahat

Pasparot Auda'yı Hong Kong'da çıkaracaklarını, o şehirde bulunan zengin akrabalarına tesellüm edeceklerini söylemişti. Bundan sonra seyahatleri fena bir şekil aldı. Dehşetli bir fırtına baş gösterdi, bu sebeple (Rangon) Hong Kong'a bir gün geç geldi. Hâlbuki Fogg'un hesabına göre buraya teşrinisaninin altısında değil, beşinde vasıl olacaktı. Oradan altısında hareket edecek olan vapurla yollarına devam edeceklerdi. Hâlbuki vapur bir gün geç gelince, gidecekleri vapuru kaçırmış olacaktı. Fakat iyi bir talih neticesi vapuru orada buldular. Vapur tedarikatını bitiremediği için hareketini yedi teşrinisaniye tehir etmişti. Bu suretle Mister Fogg Auda'nın akrabasını bulmak için on altı saat vakit kazanmıştı. Fakat birçok taharriden sonra bu zengin tüccarın (Hong Kong)u terk edip Avrupa'ya gittiğini öğrendiler. Artık Auda için bu arkadaşlarla beraber seyahate devam etmekten başka çare yoktu.

Fogg, Pasparot'u (Karnatik) vapurunda üç kamara kiralamak üzere gönderdi. Mister Fiks, Fogg'un ertesi sabah (Karnatik) ile hareket edeceğini öğrenir öğrenmez o da biletlerini hazırladı. Ancak vapur tedarikatını o gün bitirdiği için ertesi günü bekleyeceğine o gece gece yarısı hareket etti. Fakat bundan ne Fogg'un, ne de polis hafiyesinin haberi olmadı.

Hafıye Fiks "Pasparot"u bir afyonkeş kahvesine celbetmeye muvaffak oldu. Orada onu iğfal ile kendisine afyon içirdi. Pasparot bir buçuk afyon içmesi üzerine uyuyup kaldı ve vapurun ertesi gün değil hemen o gece hareket edeceğini Mister Fogg'a haber veremedi.

Ertesi sabah Fogg rıhtıma gelip de Karnatik'in gittiğini haber alınca fena hâlde kızdı. O esnada hafiyeye rast geldi. Hong Kong'dan Yokohama'ya ancak sekiz gün sonra diğer bir vapurun hareket edeceğini öğrendiler. Fiks buna pek memnun oldu. Çünkü o zamana kadar Mister Fogg'un tevkifi için beklediği emrin geleceğini ümit ediyordu.

Fakat Filis Fogg böyle bir tehire razı olamazdı. Limandaki bütün gemicilere birer birer başvurarak kendisini teşrinisaninin on dördünde Yokohama'dan San Fransisko'ya hareket edecek olan posta vapuruna yetiştirecek bir vapur bulup kiralamak kabil olup olmadığını anlamaya uğraştı.

Bidayette bunun mümkün olamayacağı zannedildi. Hatta bazı gemiciler Mister Fogg'a güldüler. Fakat nihayet şu anlaşıldı ki San Fransisko'ya giden posta vapuru evvela Şangay'a, sonra Yokohama'ya uğruyordu. Hong Kong'dan Şangay'a ise dört günlük mesafe vardı. Fogg kendisini bu müddet zarfında Şangay'a yetiştirmeyi taahhüt eden "Bozbi" namında bir kaptana rast geldi. Bunun "Tankaver" isminde bir gemisi vardı.

Fogg kaptana günde yüz İngiliz lirası ücret ve posta vapuruna Şangay'da vaktinde yetiştiği takdirde ayrıca iki yüz İngiliz lirası bahşiş vereceğini vadetti. Bir saat sonra "Tankaver"e hareket ediyordu. Buna Fogg ile Auda binmişti. Paspapot dün gecedan beri esrarengiz bir surette ortadan kaybolmuştu. Artık onu bekleyemezlerdi. Fogg Fiks'i de vapura almaya razı olmuştu. Çünkü o da Yokohama'ya bir an evvel varmak istediğini söyleyerek yalvarmıştı.

"Tankaver" gemisi seri olmakla beraber yolda şiddetli bir fırtınaya rast geldikleri için hayli tehire uğradı ve posta vapuruna yetişmek ümidi azaldı. Bununla beraber Mister Fogg soğukkanlılığını muhafaza ediyordu.

Şangay limanına üç millik bir mesafe kalmıştı ki uzakta bir duman görüldü. Tankaver'in kaptanı bunun Amerika posta vapuru olduğunu ve biraz evvel Şangay'dan hareket ettiğini anladı. Zahiren hiçbir çare yoktu. Ancak Fogg kolay kolay meyus olan adamlardan değildi. Hemen kaptana tehlike işareti olarak kurusıkı bir top atmasını ve bayrağını yarı direğe indirmesini emretti.

Bu suretle posta vapurunun imdada geleceğini ümit ediyordu. Bu ümidi boşa gitmedi. Amerikan vapuru derhâl yolunu değiştirdi, Tankaver'e yaklaştı. Fogg Tankaver'in kaptanına hem ücretini, hem bahşişini vererek Auda ve Fiks ile beraber "Cenral Grand" ismini taşıyan Amerikan vapuruna geçti ve ertesi gün Yokohama'ya vasıl oldu.

Vapur Yokohama'da birkaç saat kalacağı için Fogg karaya çıkarak vakit geçirmeye çalıştı, bir cambazhane[ye] girdi. Orada cambazlardan birinin birdenbire: "Ah! Mister Fogg" diye haykırarak yanına koştuğunu görünce ve bunun sadık uşağı Paspapot olduğunu tanıyınca fevkalade hayret etti.

Fiks Paspapot'u Hong Kong'da afyonkeş kahvehanesinde uyuyup kalmış bir hâlde bırakmıştı. Paspapot bir müddet sonra ayılınca sersem sersem etrafına bakındı. Derhâl "Karnatik" vapurunun o gece hareket ettiği hatırına geldi. Afyonlu kafa ile başka bir şey düşünmeyerek hemen kalktı, doğru limana gitti, o anda hareket etmek üzere bulunan Karnatik'e atladı. Ancak sonradan Mister Fogg'un Hong Kong'da ka[l]dığını anladı ve çaresiz yalnız başına Yokohama'ya kadar gitti.

Orada beş parasız kalmıştı. Maişetini temin etmek için Yokohama'da oyun veren bir Amerikan cambaz kumpanyasına girdi. Güçlü kuvvetli olduğu için iyice işe yarıyordu. İşte bu suretle tesadüfen oyun yerine gelen efendisi Mister Fogg'a kavuştu.

"Cenral Grand" vapuru Yokohama'dan teşrinisaninin on dördünde hareket ederek kânunuevvelin 3'üncü günü San Fransisko'ya vasil oldu.

Fiks Yokohama'da İngiliz konsoloshanesine gitmiş ve orada Mister Filis Fogg'un tevkifine dair beklediği emri bulmuştu. Fakat şimdi İngiliz toprağı üzerinde bulunmadığı için Fogg'u tevkif edemezdi. Binaenaleyh bir an evvel İngiltere'ye varmaları için hafiye Fiks de Mister Fogg kadar acele ediyordu.

San Fransisko'ya vasil oldukları gün akşam saat altıda Nev York'a hareket eden trene bindiler. Fiks bazı işleri için İngiltere'ye döneceğini söyleyerek birlikte

Sahife: 197

Sevimli Mecmua

seyahat teklifinde bulunmuş, Fogg da muvafakat etmişti.

Nev York'a yedi günde varacaklar ve oradan bir gün sonra Liverpool'a hareket eden posta vapuruna râkib olacaklardı.

Fakat yarı yolda trenleri Amerika vahşilerinin taarruzuna uğradı. Neticede asker yetişerek kendilerini kurtardı ise de yirmi dört saate yakın vakit kaybetmişlerdi.

Kânunuevvelin on birinci günü akşam dokuzda Nev York limanına yetiştikleri zaman Liverpool vapuru hareket edeli takriben bir saat olmuştu.

Şimdi yalnız bir çare vardı: Derhâl Avrupa'ya hareket etmek üzere bir vapur kiralamak... Fakat bu kolay bir iş değildi. Nihayet “Bordo” limanına mensup bir vapurun kaptanı Fogg ve refiklerini (8000) dolara Bordo'ya götürmeye razı oldu. Fogg kabul etti, vapura bindiler, denize açıldılar. Fakat Bordo'ya gitmek Fogg'un işine gelmiyordu. Çok vakit kaybedecekti. Tayfanın ekserisini para ile kandırdı, kaptanı hapsettirdi ve vapurun istikametini İngiltere'ye çevirdi.

Meğer Fogg kaptanlıktan çok iyi anlıyormuş. Vapuru pek güzel idare etti. Fakat süratini tezyit için hesapsız kömür yaktırıyordu. Liverpool'dan henüz 770 mil uzakta iken kömür mevcudu bitti, yelken açıp bataetle yoluna devam etmek hiç işine gelemezdi. Kaptanı razı etti, vapurunu 12000 İngiliz lirasına satın aldı ve hemen vapurun direklerini ve bütün kereste aksamını kestirdi, kömür yerine ocakta yaktırdı ve bu suretle yoluna devam edebildi.

Vapurun direklerinden ve diğer ahşap kısımlarından çıkan odunlar İrlanda'da “Koinstaun” limanına kadar varmalarına kifayet etti. Vapur bu limana girdiği vakit sade bir tekne ve makine ile kazandan ibaret kalmıştı. Bu tekneyi kaptanına hediye ederek kendisinden pek dostane ayrıldı.

“Kuinstavn”dan “Dublin”e trenle, oradan da “Liverpool”a vapurla varınca Londra'ya şimendiferle gitmek için kendilerine altı saatlik bir zaman kalıyordu. Bu ise kâfi idi. Ne çare ki Liverpool'a, yani İngiltere toprağına ayak basar basmaz taharri memuru Fiks, elindeki tevkif müzekkeresine istinaden Mister Fogg'u tevkif ederek doğru hapishaneye götürdü. Mister Fogg hapishanede iki saat çırpındı. Bağırды, çağırды. Fakat iki saat sonra Pasparot, Auda ve Fiks telaş ile hapishaneye geldiler. Fiks'in koşmaktan nefesi tıkanıyordu, saçları karmakarışık, çehresi perişan bir hâlde idi. Mister Fogg'dan özür diledi, bankayı soyan hakiki hırsızın tutulup hapishaneye tıkdıldığını haber verdi ve kendisinin serbest olduğunu söyledi.

Mister Fogg Fiks'e hiçbir şey demedi, hemen Auda ile Pasparot'u alarak bir araba tuttu, doğru istasyona gitti. Hareket edecek tren yoktu. Derhâl Londra için hususi bir tren kiraladı. Hareket ettiler.

Maatteessüf Londra'ya vardıkları zaman istasyon saatine baktılar: Dokuza on dakika vardı!.. Beş dakika geri kalmış, bahsi kaybetmişti!..

Zavallı Mister Fogg bahsi kaybetmekle de kalmıyordu. Yolda vaktinde yetişeyim diye servetini de israf etmişti. Şimdi bankadaki yirmi bin İngiliz lirasını rakipleri alacaklardı. Kendisi fakir kalıyordu. Artık kulübe değil, doğru evine gitti.

Auda Mister Filis Fogg'u elinden geldiği kadar teselliye çalıştı. Bu genç ve güzel kadın seyahat esnasında Fogg'un çok iyi kalpli bir erkek olduğunu görerek onu sevmişti. Fogg da

Vapurun direklerini ve bütün kereste aksamını kestirdi ve ocakta yaktırdı.

Sevimli Mecmua

Sahife: 198

kadını sevmiş, fakat itiraf etmemişti.

Fakat Auda hayatını kurtardığı için de Fogg'a minnettardı. Ona izdivaç teklifinde bulundu. Kendisini zevceliğe kabul ederse hayatını kendisini teselli etmeye vakfedecekti.

Fogg bu teklifi büyük bir memnuniyetle kabul etti ve ertesi gün Paspapot'u mahalle papazına gönderdi. Hesaba göre o gün pazar günü idi, pazartesi günü nikâhlarının kıyılmasını rica etti. Fakat Paspapot yarım saat sonra telaş içinde, soluk soluğa geldi, uzaktan bağıyordu:

– Mösyö! Bugün pazar değil, cumartesi imiş!.. Seyahatte bir gün yanılmışız. Buraya tam yirmi dört saat evvel gelmişiz. Hiç durmayınız, kulübe gitmek için ancak on dakikanız var!..

Filis Fogg birdenbire sadık uşağının ne dediğini anlayamamıştı. Şaşkın şaşkın bakıyordu. Fakat kaybedecek vakit olmadığı için Paspapot tereddüt etmeksizin efendisini yakasından yakaladı, merdivenden indirdi, sokak kapısında beklettiği araba içine soktu, kulübe götürdü.

Filis Fogg yolda kendine gelmişti. Kulübün mütalaa salonuna girdiği anda duvardaki saatte dokuza çeyrek vardı. Bahis tuttuğu arkadaşları orada bekliyordu. Bu suretle tam seksen gün sonra kulüpte ispat-ı vücut etmiş ve 20000 İngiliz lirasını kazanmıştı.

Filis Fogg Londra'ya pazar günü vardığını zannettiği hâlde bir gün evvel varmış olmasının sebebi aşikârdır. Mütemadiyen şarka doğru seyahat ettikleri için her nısf-ün-nehâr dairesinde dört dakika kazanıyorlardı. Küre-i arz 360 daire olduğu için mecmuu 1440 dakika, yani yirmi dört saat eder.

Eğer daima garba doğru seyahat etselerdi o zaman 24 saat kaybedeceklerdi.

Mister Fogg yine bu fark sayesinde hem bahsi kazandı, servetini kurtardı, hem de Auda gibi kendisini bahtiyar eden bir zevceye nail oldu.

Küçük Karilerimize

Sevimli, intişar ettiği müddet zarfında size faydalı olmaya, size neşe, ümit ve hayat vermeye çalıştı. Şimdi tatil müddetinde sizi çayırlarda serazat eğlenmek üzere terk ediyor. Gelecek sene daha canlı bir şekil ile yine ellerinize gelecek olan bu sevimli arkadaşınızı unutmayınız. Size güzel bir tatil temennisiyle, sevimlinin de üç aylık tatilini karilerimize arz ederiz.

Kristof Kolomb Amerika'yı Nasıl Keşfetti?

“Kristof Kolomb” Amerika'yı keşfetmekle kendisinin tasavvur edemediği derecede büyük bir muvaffakiyet elde etmiş ve bu ehemmiyet ancak senelerden sonra, artık Kristof hayatta değilken anlaşılmıştır.

O zaman herkes Bahr-i Muhît-i Atlas'ı bi-payansız bir deniz zannederlerdi. Kristof Kolomb o zamanın gemileriyle ancak birkaç ayda katedilebilen engin denizi geçerek karayı keşfettiği zaman herkes bizim bildiğimiz Asya'daki Hindistan'a vasil olduğunu zannetmişti. Bu keşfi Hindistan'a gitmek için büsbütün yeni bir yol bulmaktan ibaret telakki etmişler idi. Hâlbuki keşfettiği yeni bir kıta -yani Amerika- idi. Mamafih bu kıta “Amerika” namını ancak sonradan almış ve Kristof Kolomb keşfettiği yeni dünyaya bu namın verildiğini işitip göremeden vefat etmiştir.

Kristof Kolomb çocukluğunda fakirdi, fakat zeki ve becerikli idi. O zamanda, bundan dört yüz elli sene evvel, coğrafya ilmine, seyahatlere, deniz seferlerine ait ne kadar malumat mevcut ise hepsini tahsil edip öğrenmişti. Aynı zamanda birçok gemilerde çalışmış ve defaat ile seyahat etmişti.

Kendisi İtalya'nın "Cenoa" şehrinde doğmuştu. Büyüyüp de dediğimiz gibi malumat sahibi olduktan, denizlerde senelerce gezerek birçok tecrübelerle bu malumatını artırdıktan sonra vatani olan Cenoa şehrinin zengin adamlarına müracaat etmiş, yeni yeni memleketler bulmak, keşfetmek için kendisine bir gemi teçhiz ve teslim etmeleri ricasında bulunmuştu.

Çünkü Kristof Kolomb o vakitlerde birçok adamların zannettikleri gibi dünyanın dümdüz bir sahadan ibaret olduğu fikrinde değildi. Okuduğu eski yazma kitaplardan dünyanın portakal gibi yuvarlak olduğuna kanaat getirmişti. Hindistan'ın kendi memleketi olan İtalya'nın şarkında ve pek uzakta bulunduğunu biliyordu. Binaenaleyh Hindistan'a gitmek için şarka doğru ilerlemek lazımdı. Hâlbuki dünya yuvarlak olduğuna göre mütemadiyen garba doğru hareket edilecek olur ise nihayet dönüp dolaşp muhakkak yine Hindistan'a varılacaktı. Tabii Kristof Kolomb bu mülahazalarda bulunur iken Avrupa'nın garbı ile Hindistan arasında yalnız deniz olduğuna hükmediyor, ara yerde meçhul bir kıtanın mevcudiyet ihtimalini asla hatırına bile getirmiyordu.

Bunun üzerine Portekiz'e giderek Portekiz kralından muavenet istedi. Portekiz kralı Kristof Kolomb'un tasavvurundan bir netice çıkabileceğine hükmetti. Fakat bu kral hilekâr ve sözünde durmaz bir adam olduğu için Kristof'un fikrini güzelce anladıktan sonra ondan gizli başka gemicileri bir gemiye bindirerek garba, engin denize doğru yolladı. Lakin bu gemiciler cesaretsiz ve cahil adamlar oldukları için beş on gün denizle gökten başka hiçbir şey göremeyince korkarak geri döndüler.

Kristof Kolomb Portekiz kralının bu hilesini haber alınca gücendi ve İspanya'ya

Kristof Kolomb'un rakip olduğu Santa Mariya gemisi

Sahife: 199

Sevimli Mecmua

gitti, bir tavsiyename ile İspanya kralı Ferdinand ile kraliçesi İzabella'ya müracaat etti. Fakat mesele her gün tehire uğruyordu. Kristof nihayet bıktı ve Fransa'ya gitmeye karar verdi. Lakin pek fakir olduğu için oğluyla beraber yürüyerek seyahat ediyordu.

Bir gün sabahtan akşama kadar kırlarda yürüdükten sonra yorgun, argın, aç, susuz bir manastırın kapısını çaldı ve küçük oğlu için bir lokma ekmekle bir yudum su dilendi. Manastırdaki rahipler tesadüfen iyi adamlardı. Baba oğlu ikisini de içeriye aldılar, karınlarını doyurdular ve o gece orada yatırdılar.

Kristof hoşsohbet bir adamdı, rahipleri teshir etti, maksadını ve başından geçen maceraları anlattı. Manastırın başrahibi kraliçe İsabella'nın pek ahbabı imiş. Kristof'a bir tavsiyename verdi ve geriye dönüp kraliçeye vermesini söyledi. Oğlunu da iâşe ve terbiye etmek üzere manastırda alıkoydu.

Bu defa rahibin tavsiyesi iş gördü. İsabella Kristof Kolomb'un izahatını dinledi, kanaat getirdi ve üç gemi yaptırarak kendisine teslim etti.

Hindistan gayet zengin, mahsuldar bir memleket olduğu için o zaman büyük Avrupa seyyahları doğrudan doğruya deniz tarikiyle Hindistan'a varılacak bir yol aramakta idiler. Bir kısmı Afrika'yı cenup tarafından dolaşarak gitmeye çalışıyorlar idi. İşte Kristof Kolomb Afrika'yı dolaşmaktan ise garba doğru gidip Hindistan'ı bulmak daha kolay ve o yolun belki daha kısa olacağı fikrine zahip olmuştu.

Kristof Kolomb 1492 Ağustos'unun üçüncü Cuma günü (Barselon) limanından hareket etti. O zaman 56 yaşında idi. Kumandasındaki gemilerden birincisine "Santa Mariya", ikincisine "Pinta", üçüncüsüne de "Nita" ismi verilmişti. Kendisi "Santa Mariya" gemisinde idi. Bu üç geminin tayfası yüz kişiye yakındı ve hepsi cesur, bıçkın adamlar idi. Bunlar günlerce, haftalarca gittikleri hâlde kara eseri göremediklerinden birkaç defa isyan çıkarıp geri dönmek istemişlerse de Kristof Kolomb metaneti ve mahareti ile kendilerini teskin ve yoluna devam etmiş, nihayet hareketinden iki ay bir hafta sonra, 1492 teşrinievvelinin 11inci gecesi kara görülmüş ve ertesi gün Kolomb'un gemileri büyük bir adaya yanaşmıştı.

Kristof Kolomb en güzel elbisesini giyerek tayfasıyla beraber karaya çıkmış ve orada bütün tayfasına diz çöktürerek bu muvaffakiyetlerinden dolayı Cenab-ı Hakk'a şükrettirmiştir. Bunu müteakip adaya İspanyol bayrağını dikerek İspanya'ya ait olduğunu ilan etmiş, sonra yoluna devam ederek daha iki ada keşfetmiştir. Bunlardan biri Küba Adası, diğeri de "San Dominigo" Adasıdır. Kolomb son adaya bu ismi vermiş ise de sonradan değiştirilmiş ve "Hayti" Adası denilmiştir.

Kolomb keşfettiği adaların Hindistan adaları olduğunu zannettiği için oradaki ahaliye de “Hintli” denilmişti. Ondan sonra da bundan galat olarak Amerika’nın bakır renkli yerlilerine hep bu nam verilmiştir. Şimdi Avrupalılar asıl Hintlileri, onlardan tefrik etmek için “Hindu” namını vermektedirler.

Son adaya giderken “Santa Mariya” gemisi kazaya uğrayarak batmıştı. Bunun enkazıyla Kolomb Haiti’de bir ev inşa etmiş, tayfasının bir kısmını orada bırakarak bu mesut neticeyi Ferdinand ve İzabella’ya haber vermek için İspanya’ya dönmüştür.

Ferdinand ve İzabella Kolomb’u Barselon şehrinde mutantan bir surette huzurlarına kabul etmişler ve keşfi hakkında verdiği izahatı dinlemişlerdir. Ondan sonra Kolomb yine Amerika’ya avdet ve keşfiyatına devam etmiştir. Lakin hasutların tezviri neticesinde ellerine ayaklarına zincir vurularak mahpusen Avrupa’ya getirilmiş ve zavallı kâşif az bir müddet sonra fakir, sefil bir hâlde vefat etmiştir. Kristof Kolomb’dan sonra keşfe giden “Amerigo Despuçi” isminde bir gemici oranın Hindistan değil başlı başına ve büyük bir kıta olduğunu tespit etmiştir. İşte bunun ismine izafeten kıtaya Amerika namı verilmiştir. Amerika’yı Kristof 1492’de keşfetmişti, fakat “Amerika” namı ancak 1506 senesinde verilmiştir.

Amerika Kâşifi Kristof Kolomb

Ferdinand ve İzabella Kristof Kolomb’u Barselon şehrinde mutantan bir surette huzurlarına kabul etmişler ve keşfi hakkında verdiği izahatı dinlemişlerdir.

Sevimli Mecmua

Sahife: 200

Baba, yarın annemin yaş günü. Ona kendi resmimi hediye vermek istiyorum.

Hah hah... Öyle ise yarın yeni esvaplarını giydireyim hem güzel yemekler pişireyim.

Hayırlı sabahlar olsun fotoğrafçı efendi. Çocuk annesine vermek için resme alınsın istiyor.

İyi, güzel ama kulaklarını resme nasıl sığdıracağım?

Hiçbir şey görülüyor... Kulak, kulak, sade kulak...

Vallahi kulaklar çok büyük, cama giriyor. Biraz dizlerinin üzerine çök bakayım afacan.

Biliyor musunuz ne yapacağım, bir sandalyeye çıkıp yüksekten alacağım ki kulaklar küçülsün...

Hiç faydası yok... Ulan bu eşek kulaklarını galiba babandan aldın...

Bu artık çok oldu, beni tahkir ede ede eşeğe benzetti, ona bir ders vereyim de görsün...

Seni aptal şey!.. Bir daha oğlumun kulaklarıyla alay et bakayım... Eşek seni.

Vay, vayy...

Amanın!..

Sahife: 201

Sevimli Mecmua

Cingöz'ün Muziplikleri

1) Bizim de var ya...

Kime ne. Bizim de var...

Bana Cingöz demişler. Paketin en büyüğünü ben aldım.

2) Heyt yaşasın, bana şimendifer çıktı.

Siz benimkini seyredin, benimkini yavrum.

3) Bana da düdüğ çıktı.

Siz benimkini seyredin, benimkini bakın yavrum.

4) Bana da bayrak çıktı

Siz benimkini seyredin benimkini yavrum.

5) Evet çıkıyor... Hava çıkıyor...

Ne havası yavrum... Arslan mı arslan be mübarek... Gel yanıma bakalım...

6) Eyvah!

Sıhhat Perisi'nin Ziyafeti

Sıhhat Perisi bir gül ağacının yanında oturmuş, goncaların etrafındaki dikenleri temizliyordu. Meraklı komşulardan biri bu hazırlığın sebebini sordu, peri kucağı, elleri çiçek dolu olduğu hâlde cevap verdi:

– Bugün öğleden sonra uzak bir yerden gelecek olan bazı arkadaşlarıma ziyafet vereceğim, onun için hazırlanıyoruz.

Bu dakikada Köse Kâhya da kapıdan girdi. Köse Kâhya ile Sıhhat Perisi daha bir saat çalıştılar, üzüm, çiçek topladılar, bunlarla evi çok latif bir şekilde süslediler. Nihayet her şey hazırlandı.

Bir dakikada kapı vuruldu, şüphesiz misafirlerden biri gelmişti. Sıhhat Perisi misafirini karşılamak için ilerledi. Bu Van kedisi idi, başında bir gümüş yemeni, elinde altın saplı bir teneke vardı. Periyi görünce:

– Sen Sıhhat Perisi çiçeklere bile rekabet ediyorsun, onlardan daha güzel olmuşsun, dedi.

Bahçenin duvarından bir ses geldi. Başlarını çevirdiler, köpek, karısı ile beraber geliyordu. Köpek beyaz bir yakalık giymişti. Periye yaklaştı, karısını takdim etti. Üçüncü misafir de çiftlikte oturan küçük çocuktur. Mahcup bir vaziyetle bunların yanına yaklaştı, fakat Köse Kâhya'yı görür görmez bütün hicabı, korkusu silindi, memnun bir tebessümle güldü. Hepsi gül ağacının yanında etek etek gül topluyorlardı ki küçük sebzevatçı da geldi, perinin yanında durdu. Peri hepsini nezaketle karşılıyor, hepsini memnun etmeye çalışıyordu. Bu dakikada güzel kuş yanında kardeşi Izdırap olduğu hâlde kanatlarını çırparak geldi. Artık bütün davetliler gelmişti. Yalnız kırmızı sincap eksikti. Peri yolda gelirken içlerinde birinin ona rast gelip gelmediğini sordu. Hiç kimsenin ondan haberi yoktu. Hatta Van kedisi o yoldan geldiği hâlde yine tesadüf etmemiştir.

Bir saat geçti, peri gittikçe merak ediyordu. Köse Kâhya saatine baktı:

– Müsaade edersen, güzel peri, ben gidip kırmızı sincabı arayım... Benim çok iyi bir dostumdur, zavallı, bir felakete uğramış olmasın.

Kedi ile köpek– Biz de geleceğiz dedi. Yollar çok tehlikelidir, arkadaşta her zaman ihtiyaç olur. Kedi:

– Arkadaşlar, dedi, ben kırmızı sincabı bulabilirim. Onun evi ile Sıhhat Perisi'nin bahçesi arasında bir böcek var, ismi Kıskançlık'tır, bugün geçerken nasılsa üzerine bastım, hiddetle kalktı, beni görünce üzerime atılmaktan korktu. Fakat sincap küçüktür, hem bu zararlı böcekten haberdar değildir, hiç şüphesiz bu muzır böceğin zulmüne kurban olmuştur.

Köse Kâhya bunları işitince:

– Çabuk, çabuk, diye bağırdı ve sincabın evine doğru koşmaya başladı. Kedi ile köpek arkasını takip ettiler, az zaman sonra perinin bahçesindeki davetlilerin gözünden kayboldular.

Köse Kâhya ile beraber çimenlerden âdeta uçarak sincabın evine yaklaşmıştı ki Köse Kâhya yerde yarıyı yenmiş bir ceviz kabuğu gördü. Yakınlarda ceviz ağacı yoktu, bunu hiç şüphesiz dostları sincap düşürmüştü. Hepsi yere eğildiklerinde sincabın ayak izleri, biraz ötesinde de böceğin izlerini gördüler. Kedinin gözleri hepsinden kuvvetli olduğu için o öne geçti, böceğin izlerini takip ederek büyük bir tarlayı geçtiler, hiç görmedikleri bir yola geldiler. Bir kayanın üzerinde çirkin böceği gördüler. Böcek Köse Kâhya'nın yüzüne fırlıyor, onu şaşırtıp nehre düşürmeye çalışıyordu. Kedi birden üzerine atıldı, boynundan yakaladı, ağzında sıkarak onu boğdu. Hepsi beraber kayanın arkasına gittiler. Kırmızı sincabı orada zincirlere bağlanmış buldular. Sincabı çözüp bahçeye getirdiler. Peri misafirlerini yemek odasına davet etti. Misafirler hepsi sofraya geçtiler, kırmızı sincap onlara sergüzeştini anlattı.

– Bu sabah tarlada küçük çocuklar bana ceviz verdiler, benimle gülüp eğlendiler. Böcek çocukların gülmesini, eğlenmesini kıskandı, onlar yanımdan çekildikleri gibi üzerime hücum etti, beni bağladı. Ve çocukları seven herkesi böyle bağlayacağımı söyledi...

Kedi yavaşça yerinden fırladı:

– Artık iki dişim arasında can verdi. Artık çocukların düşmanları hep öldü. Şimdi bu ziyafette çocukları düşmanlarından nasıl kurtaracağımızı konuşalım, hep çocuklar şerefine gülüp eğlenelim...

Hepsi birden çocuklar şerefine şarkı söylediler, güzel peri raks etti, bu eğlence, çocukların kurtuluş eğlencesi oldu.

Köse Kâhya saatine baktı. Müsaade edersen, güzel peri, ben gidip kırmızı sincabı arayım... Zavallı felakete uğramasın.

Sahife: 203

Sevimli Mecmua

Masal:

Talih Kutusu

Bir gün ekmek almak üzere bir bakkal[iy]e dükkânına girmiştım. Bu dakikada içeri küçük bir çocuk girdi. Kadına yaklaştı:

– Annem, daha bir somun ekmek vermenizi rica ediyor, dedi.

Kadın yavaşça ekmeği çocuğa uzatırken yavaşça güldü ve sordu:

– Para getirdin mi?

– Hayır efendim, annem yarın gelip sizinle konuşacakmış...

– Pekala... Haydi ekmeği al da git.

Çocuk ekmeği aldı, teşekkür ederek çıktı. Kadın, benim istediğim francalalardan bir tanesini bana verdi. Paranın küsurunu aldım, başımı çevirdim, çocuk hâlâ orada, kapıda duruyordu.

Bakkalın karısı da başını uzattı:

– Hayrola, dedi, sen daha gitmedin mi? Yoksa ekmeği mi beğenmedin?

Çocuk dalgın dalgın cevap verdi:

– Hayır...

– O hâlde ne duruyorsun, ekmeği annene götürsene!.. Geç kalırsan sonra seni azarlar.

Çocuk işitmiyor gibiydi. Kadın yavaşça yanına gitti, çenesini okşadı:

– Ne düşünüyorsun bakayım?.. dedi. Çocuk hayretle sordu:

– Burada kim şarkı söylüyor?

– Hiç kimse.

– Söylüyor bakın, dinleyin...

İkimiz de kulak verdik, şarkı sesine benzeyen bir şey yoktu. Yalnız sineklerin vızıltısı işitiliyordu.

– Bakınız, bir kuş şakıyor, kim bilir, belki ekmeğin içindedir.

İkimiz de güldük. Kadın:

– Bir şey değil yavrum, sineklerdir.

– Sinekler mi? Sahiden sinekler mi?.. Bana bir tane veremez misin, çok rica ederim...

Kadın yine cevap verdi:

– Ne yapacaksın oğlum?.. Bir tane değil, keşke hepsini alıp götürsen, dedi...

– Rica ederim bir tane veriniz. Bana birisi söyledi, bu sinekler eve kısmet getirirmiş. Eğer bizim odada bir tane olursa belki zavallı annem artık kederlenmez, hastalanmaz. Böyle gece gündüz ağlamaktan kurtulur.

Bakkalın karısı da o kadar müteessir oldu ki gözleri nemlendi. Yavaşça başını tuttu:

– Annen niçin ağlıyor, yavrum?..

– Hesap pusulaları için!.. Babam öldü, annem bunları ödemek için çok çalışıyor, hastalanıyor, dedi.

Çocuk o kadar masumiyetle söyledi ki göğsüm arasına aldım, onu sıktım ve öptüm. Bu dakikada kadın demir kafesin arkasına girdi, sinekleri tutmaktan ürküyor, kocasının yardımını istiyordu. Bir miktar tuttular, bir kutuya doldurdular, sineklerin havasızlıktan ölmemesi için kutunun üzerine delikler deldiler. Sonra kadın kutuyu

çocuğa getirdi. Çocuk kutuyu o kadar memnuniyetle aldı ki sevincinden yüzü gülüyordu. Kutusu elinde atlaya atlaya çıkıp gitti.

Kadın arkasından baktı:

– Zavallı yavrucak, dedi. Kasasına doğru gitti, defteri çıkardı, ekmeğin hesabı yazılı olan yeri kalemle çizdi, altına “Ödenmiştir” diye yazdı.

Ben bu vakadan o kadar müteessir olmuşum ki cebimdeki paraları çıkardım, kadına uzattım:

– Rica ederim, bu paraları sizin ödenmiş hesap pusulalarını gönderir iken, çocuğun annesine gönderir misiniz? dedim. Ve kendine benim tarafından eve gelen sinekler değil, fakat annesini bu kadar düşünen çocuk büyüyünce ona talih getireceğini de söyler misiniz?.. dedim...

Kadın kabul etti. Ve benim istediklerimi yaptı. Çocuk elinde sinek kutusu ve ekmek ile eve gelmeden bakkalın çırağı ödenmiş hesap pusulalarını, benim yolladığım paraları ve haberi annesine götürdü.

Çocuk içeri girince, babası öldüğünden beri ilk defa annesini güler gördü. Hiç şüphesiz bunu sineklerin eve getirdiği talihe hamletmişti. Sinekler değil, onun şefkatli kalbi eve sevinç ve talih getirmişti.

Seneler geçti. Ben ihtiyar oldum. Bakkalın karısı da benim gibi kocadı. Geçenlerde bir gün rast geldim. Çocuğu sordum:

– Oh, bilmiyor musun? dedi... Şimdi başlı başına bir fabrika açtı. Kendisi işletiyor. Artık annesi hesap pusulalarını ödeyemediği için ağlamıyor. Çok rahat ve mesutturlar... Eve talih getiren, sinekler değil, çocuklardır.

– *Hesap pusulaları için!.. Babam öldü, annem bunları ödemek için çalışıyor, hastalanıyor, dedi.*

Sevimli Mecmua

Sahife: 204

**Kendi Oyunlarımızı ve Kendi Oyuncaklarımızı Kendimiz Yapalım
Pencere Kenarına Konacak Zarif Bir Çiçek Saksısını Kendimiz Nasıl
Yapabiliriz?**

Doğramacılığa meraklı bir çocuk için pencere önüne konmak üzere zarif bir çiçek saksısı yapmak çok kolay bir şeydir. Şehir içinde ekseri evlerde çiçek yetiştirecek ufacık bir bahçe nadiren bulunur. Fakat bulunsa bile sokağa nazır pencere önüne, pencere kenarını baştan başa dolduracak, tarif edeceğimiz güzel bir saksıdaki çiçeklerin vücuda getireceği güzellik, gözlere vereceği ferahlık büsbütün başka bir şeydir. Bir sokakta herkes penceresinin önünü böyle süsleyecek olursa o sokağın ne kadar güzel, ne kadar ferah verici bir manzara alacağını bir kere düşününüz. Sokak ne kadar fakirane olursa olsun tabiatın birer tebessümü demek olan çiçekler, yeşillik orasını baştan başa şenlendirir.

Pencere önüne konmak için böyle zarif bir saksı yapmak için büyük bir masraf istemez. Hele saksıyı kendimiz yapabilirsek daha iyi olur.

Yapacağımız saksı tahtadan ve resimlerde görüldüğü gibi dar uzun olacak ve pencere kenarını baştan başa kaplayacaktır. Tabii her pencerenin genişliği bir olmaz. Onun için siz de pencerenizi ölçersiniz, saksı vazifesini görecek kutuyu ona göre yaparsınız.

Farz edelim ki pencerenin alt kenarı baştan başa 72 santimetre genişliğindedir. Ve kenar çıkıntısının eni de 16 santimetredir. Bu takdirde 72 santimetre uzunluğunda ve 14 santimetre eninde bir tahta keseriz. Saksının dibini teşkil edecek olan bu tahta hiç olmazsa iki santimetre kalınlığında olmalıdır. Saksıdaki çiçekleri sulayacağımız vakit fazla gelen suyun sızabilmesi için bu tahtanın kâfi miktarda delikli olması lazımdır. Çünkü saksı içinde fazla su kalırsa çiçekler bozulur.

Bu delikleri miskab denilen aletle delmek daha kolaydır. Fakat böyle bir alet herkeste bulunamayacağı için testere veya keskin bir bıçakla dip tahtasında (1) numaralı şekilde görüldüğü gibi muntazam fasılalarla birkaç çentik yaparız. Bunlar yan tahtaları bittiği vakit matlup olan delikleri vücuda getirir.

Bundan sonra yine 72 santimetre uzunluğunda ve 14 santimetre eninde dip tahtasından daha ince iki tahta keser ve bunları güzelce rendeleriz. Bunlar saksının önü ile arkasını teşkil edecektir. Sonra yan taraflarını teşkil etmek üzere dört tarafı 14 santimetre boyunda iki murabba tahta keseriz. Bütün bunları (2) numaralı şekildeki

gibi birbirine raptederek çivileriz. Yalnız yan taraflara gelen ufak parçaların ön ve arka tahtalara isabet eden taraflarını bu tahtaların kalınlığı kadar kısaltırız. Ta ki mihlandığı zaman tahtaların kalınlığı ile beraber (14) santimetreyi tecavüz etmesin. Sonra bunları delikli dip tahtası üzerine (3) şekilde görüldüğü gibi mıhlarız. Saksı daha mukavemetli olmak için (4) şekildeki gibi üç köşeli takozlar yontarak içeriden tahtaların birleştiği noktalara (5) şekilde olduğu gibi yerleştirip iki tarafa mıhlamalı. Bunlardan her iki tarafa ikişer tane kónsa kâfidir.

Şimdi saksı hazırır. Yalnız onu dışarıdan güzel bir boya ile boyamak kalıyor. Filiz renginde boyarsak çok güzel olur. Fakat saksımızı daha ziyade süslemek istersek şunu da yapabiliriz: Saksının uzunluğuna göre birkaç çini alırız ve ön tarafa (6) şekildeki gibi dizip kâfi kalınlıkta yuvarlak pervazlarla etraflarını tuttururuz. Şayet mesela beş çini koyduğumuz hâlde bir miktar boş kalacak olursa, çinilerin iki tarafından müsavi açıklık bırakırız ve onu aynı şekilde görüldüğü gibi iki kat pervaz ile süsleriz. Tabii bu pervazları da saksının renginde boyarız.

Saksı böyle hazırlanınca pencereimizin önüne yerleştiririz. Fazla suyun kolayca sızması için dibine dört santimetre kalınlığında bir tabaka teşkil edecek kadar tabak kırıntıları koruz, onun üzerine toprağı doldururuz ve çiçeklerimizi dike yetiştiririz.

O zaman pencereimizin önünde 7 numaralı şekildeki gibi güzel bir manzara hasıl olur.

1- Saksı sandığının dip tahtası

2- Sandık tahtaları mihlandıktan sonra

3- Sandığın dipten görünüşü

4- Üç köşe takoz

5- Takoz nasıl mihlanacak

6- Çiniler cepheye raptedildikten sonra

7- Saksının pencere önünde çiçekler hasıl edeceği manzara

Biraz da Gülelim ve Eğlenelim

İhtiyar nine çocuklara şemsiyeyi verdi: Haydi çocuklar doğru mektebe gidin bakayım, şemsiye sizi yağmurdan korur.

Sokağın köşesinin döner dönmez, elinde bezelye torbasıyla Hımhım Ahmet'e rast geldiler. Bezelyelerle bizi vursana, Ahmet diye bağırdılar.

Çocuklar: Haydi şemsiyeyi siper edelim dediler ve Ahmet'e bağırdılar: Ateş

Ahmet, topunu kurdu ve ateş etti. İnanır mısınız, bezelyeler şemsiyeyi delik deşik edince çocuklar: Anneciğim diye bağırılmaya başladılar.

Küçük Muhammet şemsiyeden başını çıkardı, bakın topla ateş ediyor, sayım suyum, yok dedi. Şimdi bu yırtık şemsiye ile mektebe nasıl gideceğiz?

Çocuklar mektepten girince muallimi karşılarında buldular. Muallim sizi yaramazlar, şemsiyenizi nasıl yırttınız, nasıl ısladınız, diye bağıırıyordu.

Muallim çocukları korkutmak için ateşin karşısına dizdi, bu da size bir ceza olsun da anlarsınız, dedi.

Patatesten Çekirge

Bu çekirgeyi kendiniz yapabilirsiniz. Bir patates, bir incir, bir miktar üzüm, dört tane de Amerikan fıstığı alınız. İnciri patatesin ucuna geçirip, çekirgenin başını meydana getiriniz. Sonra üzümleri iplere geçirip çekirgenin kuyruğunu patatese dikişiniz. Amerikan fıstıklarını da ayak olarak iğne ile veya açtığınız deliklerden iğnenizi geçirip patatese dikişiniz, gayet güzel bir çekirgeye sahip olursunuz.

Patatesten Çekirge

Kibritlerle Yapılabilen Eğlenceli Oyunlar

Size kibritlerle yapabileceğiniz birkaç oyun tarif edeceğiz. Bu oyunlar bilmece gibidir, aynı zamanda zihni birer idman demektir.

On yedi tane kibrit ayırınız. Bunlarla masa üzerinde (Şekil-1)de görüldüğü gibi altı müsavi murabba vücuda getiriniz. Sonra arkadaşlarınıza: "Bu altı murabbadan beş kibrit çıkarınız, tam üç murabba kalsın... Ama fazla eksik

olmayacak, hiçbir kibrit açıkta kalmayacak...” deyiniz. Arkadaşlarınız dakikalarca zihinlerini yorarlar, bir türlü meseleyi halle muvaffak olamazlar. Nihayet çok basit olan hallini gösterir ve hayretlerini celbedersiniz. Yukarıki iki köşeden ikişer tane kibriti ve alt tarafta orta murabbanın aşağısındaki kibriti kaldırınız, tam  c murabba kalır.

On beş kibrit ile (Şekil-2)de[ki] gibi beş murabba teşkil ediniz. Sonra alttan orta murabbanın tek kibritini, üstten sağ köşenin iki kibritini çıkarırsanız tam  c murabba kalır.

On iki kibritle dört murabba vücuda getiriniz. (Şekli-3) Kibritlerden dört tanesinin yerlerini değiştiriniz ve dört murabbayı  c murabbaya indirmek için üstte sol köşeden iki, altta sağ köşeden de iki kibrit çekiniz, bu dört kibritle ayrı ve yeni bir murabba yapınız.

(Şekil – 1)

(Şekil – 2)

(Şekil – 3)

Sevimli Mecmua

Sahife: 206

İstiklal Harbi

Dört perdelik piyes

-Geçen nüshamızdan mabat ve hitam-

 c nc  Perde

 c nc  Sahne: İkincinin aynı. Gece lambalar yanıyor.

(Muazzez’le Neriman fevkalade asabi. Neriman pencereden bakar, Neriman odada aşağı yukarı dolaşır.)

Muazzez– Sait Ağa gideli tam beş saat oldu?.. Acaba ne oldu?.. Niçin hâlâ dönmedi. Saat bir. Aman ya Rabbi, ya Makbel ne oldu?.. Gecenin bu saatinde sokaklarda yalnız başına!.. Amcam da hâlâ gelmedi. O belki hafi cemiyetinde i timaya gitmiştir. Fakat Makbel ne oldu?.. Sait Ağa niçin avdet etmedi?.. İnsan meraktan  atlayacak!..

Neriman– (Pencerede) İşte bir adam geliyor. O kadar karanlık ki kim olduğunu anlayamıyorum. Evet odur, hayır, hayır, değil, aman ya Rabbi, acaba ne

oldu?!. (Elleriyle cama bir şeyler yazar. Muazzez Neriman'ın omzundan sokağa bakar.)

Muazzez– İşte, birisi daha geliyor, oh, değil, bir askermiş. Bak, bak koşuyorlar, karşıdaki evin kapısı önünde insan gölgeleri görmüyor musun?

Neriman– Evet, evet, beyaz gölgeler var.

Muazzez– Bak görüyor musun, tebeşirle kapının üzerine beyaz bir şeyler yazıyorlar. Acaba bu saatte neler oluyor. Çok esrarengiz bir şey!..

Neriman– Saat biri geçiyor, bu saatte sokakta bu kalabalık ne?.. Acaba Sait Ağa yolu şaşırdı mı dersin? Artık yarın sabah gelir. (Muazzez pencereden döner)

Muazzez– Bir kazaya maruz kalmasından korkuyorum.

Neriman– Aman abla, acaba Makbel de bir kazaya kurban oldu mu dersin?..

Muazzez– Neriman, artık ben burada duramayacağım, (Ellerinin kavuşturur) kabil değil, kabil değil, ben kendim gidip Makbel'i arayacağım. Eğer beş saatten beri bir yere gitmeyip de sokaklarda kaybolmuşsa herhâlde şimdi fevkalade büyük bir korku içindedir. Acıkmıştır, yorulmuştur. Onu sokaklarda bu hâlde düşündükçe burada durmak benim için kabil değildir. Hemen gidip onu aramalıyım.

Neriman– Ama, sen çok gençsin, ablacığım. Gecenin bu vaktinde sokağa yalnız çıkamazsın!

Muazzez– (Reddeder) Hayır gideceğim. (Düşünür) Sahi, bu biraz tehlikeli olacak. O hâlde ne yapmalı? (Sevinçle) Ha buldum. Aklıma yeni bir fikir geldi. Erkek elbiseleri giyeceğim.

Neriman– Abla!..

Muazzez– Evet amcazadem Bedri'nin elbiselerini giyeceğim.

Kuzu

Bir kuzu aldım bu yaz,

Tüyleri gayet beyaz,

Gözleri kara kara,
Maskara mı maskara!..

* * *

Bazı pek neşelidir,
Görseniz, ne delidir.

* * *

Bazı da: me... me... diye

Yalvarır: me me diye!

Anneciğini sorar,

Yüreciğini yorar...

* * *

Derim: Gel kuzucuğum,

Benim minik çocuğum.

* * *

Gönlündeki derdi at

Senin annen tabiat!

Bu çimenler, çiçekler,

Hepsi de seni bekler.

* * *

Dolaş, dağda, bayırda,

Şu yemyeşil çayırdan.

Şimdi hakkındır oyun!

Yarın, olunca koyun

Götürüp kaba saba

Satarlar bir kasaba!

Yusuf Ziya

Neriman– A, abla, ne tuhaf olacaksın. (Güler) Sana yardıma geleyim mi?

Muazzez– Hayır, sen burada kal, (Çıkar) Neriman yalnız:

– Ablam da nasıl korkmadan gidiyor? Bu Makbel de ne şeytan, ne yaramaz çocuktur. Başımıza bu belayı getirdi. (Gözlerinin ovuşturur) Aman ya Rabbi, ne kadar uykum geldi... (Kanepeye oturur, başını dayar, gözlerini kapar, yine fırlar) Hayır, uyumayacağım, biraz dans edeyim, uykum açılır. Ama kavalıyem yok... Zarar yok, ben kendi kendime de oynarım. (Kendi kendine dönmeye başlar, bu sırada Muazzez erkek elbiseleriyle girer, Muazzez kıyafetine bakıp güler:))

– Bak, ne kadar yakışıklı bir delikanlı oldum.

Neriman– Hakikaten çok sevimli oldun. Seni görenler ne kibar delikanlı diyecekler...

Muazzez– Şimdi bu küçük yaramazı aramaya gidebilirim. Evvela Ferit Paşalara gideceğim. Sonra (Bu dakikada çok yakın mesafeden silah sesleri işitilir. Kızların ikisi de sıçrarlar, birbirlerine bakışırlar) bu ne demek?.. Silah sesleri!..

Neriman– Evet, öyle zannedirim...

Muazzez– Sanki istasyon tarafından geldi... (Neriman parmağını kaldırır).

Neriman– Dinle, bak, başka bir şey daha işitmiyor musun?..

(Dinlerler, davul sesi işitilir.)

Muazzez– Davullar çalınıyor!.. Belki milliyetçiler geldi de davullar çalınıyor... Ama gecenin bu saatinde, herkes uyurken... Ne olsa bu saatte davul çalınmaz...

Neriman– Bu gece kandildir. Belki onun için çalıyorlar.

Muazzez– Kandilde hiç davul çalınır mı? Ne olursa olsun ben yoluma gidiyorum. (Kapıya gider).

Neriman fevkalade müteheyyiç:

– Geç kalma, kuzum abla!..

Muazzez– Mümkün mertebe erken gelmeye çalışacağım. Makbel’i ne kadar süratle bulursam o kadar çabuk gelirim. Korkma Neriman, bir şey olmaz, Allaha ısmarladık. (Çıkar).

Neriman yalnız:

Sahife: 207

Sevimli Mecmua

– Ne de olsa, sokaklarda gezmek için çok geçtir. Erkekler için bile tehlikelidir. Bereket versin ki erkek elbiseleri giydi. Onun bu kıyafetle kız olduğunu kimse anlamaz. (Gülerek pencereye gider)

İşte, köşeyi sapıyor. Karşı kaldırıma geçti. Aşağıdan da bir adam geliyor, hem ona bakıyor, aman ya Rabbi, elinde bir dipçik var. Ona doğru ilerliyor, (Acı bir ses çıkar ve pencerenin yanına yuvarlanıp düşer) hayır, hayır, hayır, aman Allah’ım, kabil mi, onu öldürdü... Ablacığımı vurdu!.. (Tekrar merakla kalkar, pencereye koşar)

– Adam gitmiş, ablam kalkıyor, çok şükür Allah’ım, ölmemiş!.. Eve dönüyor... (Memnuniyetle kanepeye oturur, biraz sonra dışarda ayak sesleri duyulur, Muazzez girer, yüzü tebeşir gibi beyazdır. Elbiseleri kanlar içindedir. Ayaklarını sürterek kanepeye yaklaşır, kendini atar. Neriman ona yardım için koşar)

– Abla, abla, aman ya Rabbi, ablacığımı... (Muazzez dermansız)

– Su, su...

Neriman odadan fırlar, seslenir:

– Dilber, dilber...

(Elinde su ile döner. Muazzez içer, biraz kendine gelir. Neriman kanepede doğrulması için ablasına yardım eder.)

Muazzez– Bir Çerkez az daha beni öldürüyordu. Haykırabildiği kadar “Kahrolsun milliyetçiler, kahrolsun milliyetçiler” diye bağırıyordu. (Omzunu tutar) Sol omzum acıyor...

(Neriman omzuna bakar, kanları görür, heyecanla kapıya doğru koşar)

– Dilber, Dilber! Kimse gelmiyor. Sana su, çamaşır getirtecektim. (Masanın çekmesinden bir havlu alır, bardaktaki su ile ıslatır, kanları silmeye çalışır)

Muazzez– Aman, aman, acıyor, ağlama Neriman, ne oluyorsun?..

Neriman– Seni pencereden takip ettim. Öldürdüklerini gördüm. Ne kadar korktuğumu bilmezsin... Dinle, bak, bak daima silahlar patlıyor, hem davul çalınıyor. Sesler gittikçe çoğalıyor. (Pencereye koşar ve dışarı bakar, silahlar patlar) Bir, iki, üç adam yıkılıp öldü. Büyük bir katliam var. Öldürenler hep Çerkez... Aman, aman ya Rabbi... (Pencereden çekilir Muazzez'e yaklaşır. Muazzez'e yine fenalık gelir) Aman ya Rabbi, ne yapmalı?.. Dilber niçin gelmiyor?.. Öteki hizmetçiler ne oldu? (Kapıya gider seslenir) Dilber, Gülter, Sait Ağa, Naile Molla... (Döner Muazzez'e doğru ilerler) Hiçbiri cevap vermiyor, galiba korkudan odalarına kapandılar, yerlerinden oynamaya korkuyorlar. Aman Allah'ım, ben yalnız başıma ne yapayım... (Masadan bardağı alır, Muazzez'e içirmeye çalışır. Muazzez içer. Biraz öksürür ve yine kendine gelir.)

Muazzez– Bu su bana can verdi. Bana yardım et Neriman. (Kanepede oturmaya çalışır).

Neriman– Kalkma ablacığım, yat, istirahat et...

Muazzez– Artık yürüyebilirim. (Yavaşça kanepeden kalkar, bati adımlarla kapıya doğru yürür.)

Neriman mütehayyir:

Neriman– Ne oluyorsun abla, nereye gidiyorsun?..

(Muazzez yürütmesinde devam eder)

Muazzez– Makbel'i aramaya gidiyorum.

Neriman– Çıldırıldın mı Allah aşkına!.. Kabil değil bırakmam... Sokakta ne müthiş şeyler oluyor, duymuyor musun?... Dinle, bak, bağışıyorlar, silah seslerini duymuyor musun?.. (Dışardan sesler işitilir) Asiler, katiller!.. Milliyetçileri öldürüyorlar... Katliam var, duymuyor musun? Aman ya Rabbi!..

(Ağlayarak kapıya geçer, mâni olmaya çalışır, Muazzez duvara dayanır)

– Evet, biliyorum, katliam var, halifenin askerleri vatani düşmandan kurtarmak isteyen Türkleri öldürüyor. Türkleri uyandıran milliyetçileri kesiyorlar. İşte bunun içindir ki her zamandan fazla Makbel’i aramaya gitmeliyim, çünkü o da senelerce hürriyet için Fizan çöllerinde sürünen bir babanın evladıdır... Daha fazla, gizli cemiyete mensup bir adamın yeğenidir ve onun evinde yaşıyor. Gözleri kanla bulanmış bir Çerkez için bir küçük milliyetçinin kanını içmek şurup kadar tatlıdır. Makbel küçüktür, bu büyük mahşerde sokaklarda yalnızdır, onun imdadına yetişmeyecek bir kardeşin, onu kardeşim diye bağırma hakkı yoktur.

Neriman– Seni de öldürecekler... Sen de aynı babanın kızı, aynı amcanın yeğenisin... Hatta sen de onlar kadar milliyetçisin... Gitme, gitme, ablacığım...

Muazzez– Gitmeliyim Neriman, onu kurtaracak başka hiç kimse yoktur. Dayım bu sabah İstanbul’a gitti. Amcam gelmedi. Kim bilir, belki artık onu öldürmüşlerdir. Sait Ağa da gitti gelmedi. Benden başka gidip arayacak kimse kalmadı. (Babasının levhasına döner) Oh babacığım, şimdi Çanakkale’nin toprakları altında yatıyorsun, bizden çok uzaksın, fakat bu kanlı gecede benimle beraber gel, ruhun beni korusun!.. Kardeşimi bulmak için bana yardım et, senin maneviyetine sığınıyorum. Eğer bu yoldan dönecek kadar sefil olursam bana cesaretini ver, kalbime kuvvet ve ümit ver...

(Pencereden koşar, dışarı bakar.)

Neriman– (Acele) Bak, aklıma bir şey geldi, pencereden mütecavizlerin hep Çerkez olduğunu, başlarında Çerkez kalpağı taşıdığını gördüm. Sen de bir Çerkez elbisesi ve kalpağı giy. Belki bu suretle Çerkezlerin seni öldürmesine mâni olursun. Bizim aşçı Çerkezdir, onun genç bir oğlu var, aşağıda belki elbiselerini buluruz, ben gidip bakayım... (Muazzez mâni olur)

Muazzez– Ben gider, bulursam giyinirim. Allaha ısmarladık (Öpüşürler, Muazzez babasının resmine son bir nazar atfettikten sonra çıkar. Neriman kendini kanepe üstüne atar, ellerini yüzüne kapar, ağlar.)

– Öldürecekler, ablamı da öldürecekler! Artık onu bir daha göremeyeceğim...

(Üçüncü perde iner)

Dördüncü Perde

Dördüncü Sahne: (İkincinin aynı. Neriman üçüncü perdenin nihayetinde kanepede oturduğu vaziyette uyuklar. Yavaşça uyanır, gözlerini ovuşturur, gerinir ve oturur. Gündüz)

Neriman– Ne fena rüya gördüm. Rüyamda Muazzez’i (Sözünü yarıda bırakır, yerinden fırlar) A!.. (Yerden kanlı havluyu kaldırır) O hâlde şahidir demek, demek rüya değilmiş. Muazzez Makbel’i aramaya gidiyordu, gördüm, sonra yaralanmıştı... Demek sahiymiş... (Havluyu muayene eder, saate bakar) Üç saat uyumuşum. Aman ya Rabbi, bu saate kadar ne oldular, nerededirler?.. (Dışarda gürültü olur, kalkar, dikkatle dinler, Muazzez Makbel’le beraber girer, ikisinin de rengi ölü gibi beyazdır.)

Sevimli Mecmua

Sahife: 208

Muazzez– (Makbel’i gösterir) Nihayet buldum. İşte, (Kendini sandalyeye atar, Makbel de kanepeye yaslanır)

Neriman– Nerede buldun?

Muazzez– İstasyonda buldum. Aman susuzluktan ölüyorum. Bana azıcık su ver. (Neriman su verir)

Neriman– İstasyonda mı? Bu kadar uzaklara nasıl gitmiş?.. Allaha çok şükür ki bu gürültü arasında onu bulabildim. Ya omzun nasıl?..

Muazzez– Acıyor, (Muzdarip vaziyette omzunu tutar) sokaklarda tutulmamak için deli gibi koşuyordum. Fakat her yerde üzerimde Çerkez kıyafeti görünce serbest geçmeme müsaade ediyorlardı. Bütün kıtali Çerkezler ve halifenin şuradan buradan topladığı ne olduğu belirsiz külhanbeyleri yapıyordu. Zavallı milliyetçiler, onlara kardeş olduklarını, düşmanlar namına Türklerin böyle birbirini öldürmesi reva olmadığını anlatmak istedikçe, onlar dipçiklerle mukabele ediyor, hepsini dövüyor, öldürüyorlardı. Eğer bu Çerkez elbiselerini giymemiş olsaydım, şimdiye kadar yüz defa ölmüş bulunacaktım. Hatta Makbel’i de öldüreceklerdi. (Yine omzunu tutar)

(Makbel yerinden kalkar, Muazzez’in önüne gelir ve diz çöker)

Makbel– Affet ablacığım, sen benim yüzümden yaralandın. Ben yaptığım günahın bu kadar büyük olacağını bilmiyordum. Artık şimden sonra hiç yaramazlık etmeyeceğim. (Ağlar)

Muazzez– Ağlama kardeşim, seni affettim. Artık cezayı kâfi derecede gördün. Yedi saatten beri sokaklarda serseri gibi dolaştın, az daha yorgunluktan ve korkudan ölecektin. Git şimdi biraz istirahat et. (Makbel kanepeye doğru gider ve orada uyumaya çalışır, Muazzez devam eder:)

– Düşün Neriman, eğer bir dakika daha geç gitseydim, Makbel'i ölmüş bulacaktım. Halife ordusunun katil bir neferi ondan kimin nesi olduğunu sormuş, amcamın ismini işitince dipçliğini kaldırmış, çocuğun kafasını ikiye ayıracaktı. Hemen elini tuttum, Çerkez olduğum için beni dinledi ve çekildi. Aman ya Rabbi ne feci şeyler gördüm! Bu hınzırların gözlerini o kadar kan bürümüş ki gözlerinin önünde kadın, çocuk, bebek görmüyorlardı. Biz artık İzmit'te oturamayız. Cebren evlere giriyorlar, milliyetçileri topluyorlar. Amcam meşhur bir adamdır. Şimdi nerde ise gelir, bizleri de burada yakalarlar. Fakat nereye gitmeli ya Rabbi, dayım İstanbul'da, amcam meydanda yok, ne yapmalı ya Rabbi?.. (İkisi de düşünceli düşünceli dalarlar) Kapının vurulduğunu işitirler.

Neriman– Aman Allah'ım, işte bizi öldürmeye geldiler. (Muazzez dinler)

Muazzez– Konağın büyük kapısını değil, aşçının kapısını vuruyorlar. Merdivenin penceresinden bakalım. Belki bir dosttur. (Kalkmaya çalışır, Neriman onu yerine iter)

Neriman– Sen otur, bu defa gitmek sırası bana geldi.

Muazzez– Kapıyı tamamıyla açma. Bir kanadını arala bak. Hem kim olduğunu öğrenmeden kapıyı sakın açma. (Neriman gider, Muazzez Makbel'e seslenir)

Muazzez– Haydi Makbel, ağlama... Kucağıma gel bakayım... (Makbel hiç yerinden oynamaz. Uyumuştur. Muazzez ızdırapla yanına yaklaşır, eğilir) Zavallı küçük! Kim bilir ne kadar yorgundur. Allaha çok şükür ki seni buldum ve kurtarabildim. (Başını babasının fotoğrafına doğru kaldırır) Kardeşimi senin sayende

kurtardım babacığım. En korktuğum dakikalarda ruhun imdadıma geldi, kardeşini kurtar diye bağırdı. Senden aldığım kuvvetle onu kurtardım.

(Acele kapıya gider, Neriman elinde bir mektup, bir de yüzükle girer)

– Abla, gelen bir köylüdü. Amcamı hilafet ordusunun katil neferleri vurmuş. Bu köylü kendisini ağır yaralı olduğu hâlde sokakta bulmuş. Kendisini evvelden tanıyormuş, ona bilmem neden minnettarmış, bütün tehlikeye rağmen evine götürmüş, şimdi amcamın yazdığı mektubu ve bize emniyet vermek için verdiği yüzüğünü getirdi.

(Muazzez mektubu yırtar ve okur:)

Aziz çocuklar,

Vatanı düşmanlara satmak için halifenin hazırladığı hilafet ordusu İzmit’te Çerkezlerin yardımıyla çok muvaffak oldu. Geceki kıtalde vatanı kurtarmak için çalışan milliyetçilerin pek çoğu öldü. Ben de ağır surette yaralandım. Memleketin bütün felaketlerine karşı canıyla başıyla hizmet eden bir köylü beni kurtardı. Şimdi onun evinde yatıyorum. Ben temiz kalpli adamların arasında huzur ve sükûn duyuyorum. Beni öz oğulları gibi bakıyorlar. Üçünüz de süratle buraya geliniz. Kaybedecek bir dakikamız yoktur. Belki siz gelinceye kadar ruhumu Allah’ıma vereceğim. Eğer siz gelinceye kadar ölürsem müsterih olunuz, benim için ağlamayınız, herhâlde milliyetçiler bir gün galip gelecek. Onların davası halkın davası, Hakk’ın davasıdır. Saltanatı, hırsı için Türkleri Türklere kırdıran, vatanı düşmanlara satan halifenin cezasını da hem Allah hem insanlar verecektir. Mektubumu alır almaz, geliniz, köylü sizi buraya getirecek, belki gözlerimi kapamadan bir defa gözlerinizi öpebilirim...

Amcanız Cafer Recai

(Çocuklar gözlerini silerler, Neriman elindeki yüzüğü gösterir)

Neriman– İşte amcamın bize emniyet vermek için gönderdiği yüzük... (Yüzüğü Muazzez’e verir).

Muazzez– Bu yüzüğü saklayalım. Bizim için güzel bir hatıradır. Zavallı amcacığım, belki kurtulur.

Neriman– Köylünün dediğine bakılırsa ağır yaralıdır, fakat ölüm tehlikesi yoktur diyor. Hepimizin orada emniyette olacağımızı söylüyor. Asiler, katiller oraya, hatta milliyetçileri almak için bile giremezmiş. Kendisi buranın eşrafından imiş, ona hürmet ederler ve çekinirlermiş... Hem milliyetçiler İzmit'e gitmiş...

– Haydi gidelim (Kanepeye doğru yürür) haydi Makbel, (Makbel'i sarsar) haydi amcamın olduğu eve gideceğiz, kalk...

Makbel– Aman abla, o kadar yorgunum ki! (Gözlerini ovuşturur)

Neriman– Orada istediğin kadar uyursun. Orada katiller yoktur.

Muazzez– Allaha şükürler olsun. İnşallah amcam da kurtulur, bu badireden kalbimiz yaralanmadan çıkarız. Bu sabahki güneşle beraber İzmit'in ufuklarında doğan sevgili bayrağımızı, vatanın öz oğullarını mesut ve bir kalple görür ve alkışlarız.

(Makbel'i ellerinden çekerek giderler)

Perde iner

Müdür-i Mesul: Zeki Cemal

Her Nüshada Karilerimize Beş Lira Veriyoruz, Acaba Sizin Fotoğrafınız Var mı?

Her nüshamızda beş çocuğun resmini neşrediyoruz. Resim sahiplerini tanımıyoruz. Fotoğrafçımız sokakta veya mektepten çıkarken tesadüf ettiği çocukların resimlerini alıyor. Fotoğrafçımız yalnız İstanbul'da değil Türkiye'nin her tarafını dolaşüyor. Sizi her yerde görebilir. Bu sebeple her nüshada fotoğrafınız çıkabilir. Sokakta fotoğrafçımızın tesadüfünü beklemek istemeyen çocuklar fotoğraflarını doğrudan doğruya idarehanemize gönderebilirler.

Elimize geçen fotoğraflardan her nüsha beş tane neşrediyoruz. Fotoğrafları intişar eden kimseler idarehanemize müracaat edip birer lira alabilirler. Lirayı almak için ya doğrudan doğruya idarehanemize müracaat edip o fotoğraf sahibi olduğunuzu ispat etmek veyahut posta ile fotoğrafınızı göndermek lazımdır. Eğer evvelce bize fotoğrafınızı göndermiş ve fotoğrafınızın arkasına isim ve adresinizi de yazmışsanız ayrıca müracaata ihtiyaç yoktur. Biz lirayı doğrudan doğruya adresine göndereceğiz.

Yukarıda fotoğrafları neşredilen çocuklar idarehanemize müracaat ettikleri takdirde birer lira alabilirler. Müracaat müddeti iki haftadır. İki hafta sonra müracaat edenler haklarını kaybederler.

43– Silivrikapı Velet Karabaş Mahallesi Cami-i Şerif Sokağı 1 numarada Muazzez İlhan Hanım.

44– Büyükkada’da Ticaret Mektebi talebelerinden 213 numaralı M.Sedat Efendi.

45– Bayezit Fevziye Mektebi 87 numaralı Niyazi Galip Efendi.

46– Sinop Orta Mektep ilk kısımdan 82 numaralı Nedim Efendi.

47– Bergama Gazipaşa Erkek Numune Mektebi beşinci sınıftan 32 numaralı Hüsni Altay Efendi.

48– Söke Duatepe Mektebi talebesinden Berber Tahir Efendi mahdumu Ahmet Şükrü Efendi.

49– Şemsü’l-mekatip dördüncü sınıftan 119 numaralı Ömer Ziya Efendi.

50– Galatasaray Lisesi’nden 473 numaralı Ümit Ziya Efendi.

Hayvan Başları Bilmecesinin Halli

Hayvan başlarının suret-i halli evvelki sahifedeki resimde gösterilmiştir. Bu bilmeceyi doğru ve tamamıyla halleden çıkmamıştır. Nispeten doğru halledenler ber-vech-i âtîdir:

1– Üsküdar Ayazma Tulumba Sokağı’nda 28 numaralı hanede Behrâmen Nezir Efendi: Bir dolma kalem.

2– Bandırma’da Emin Bülent Bey biraderi Muhammet Fevzi Efendi: Bir boya kutusu.

3– Konya Sanayi Mektebi talebesinden 49 numaralı Ahmet Fazıl Efendi: Bir çakı.

Birer Kutu Çikolata Kazananlar:

4– Bursa Işıklar Mektebi’nden Tokatlı Nuri oğlu Ekrem Efendi.

5– Galatasaray Lisesi’nden 1195 numaralı Hayrettin Efendi.

6– Şehit Muhtar Bey Mektebi’nden 99 numaralı Nezahat Abdullah Hanım.

7– İstanbul Kız Lisesi’nden 645 Seniha Mustafa Hanım.

Yelpaze Bilmecesinin Halli

12’nci nüshamızdaki yelpaze bilmecemizin suret-i halli.

Yukarıdan Aşağı

2– ev

3– kebab

5– ya

7– yelpaze

10– gül

13– imtihan

15– sinek

17– göz

Adresini Galatasaray’dan 1102 Lütfullah

Sağdan Sola

1– heva

2– ab

3– kül

4– biz

6– ahu

7– yel

8– yek

9– el

11– yem

12– yalnız

14– tetik

16– nota

Yelpaze bilmeçesini halledenler arasında çekilen kurada hediye kazananların isimleri ber-vech-i âtîdir:

1– Ankara’da Nakşibendi Kız Mektebi talebesinden 107 numaralı Nurhayat Hanım. Bir dolma kalem.

2– Adana Lisesi’nde üçüncü sınıf talebesinden 184 Salim Şeref Efendi. Bir boya kutusu.

3– Alaşehir’de Simsar Ahmet Efendi mahdumu Kâzım Efendi. Bir çakı.

Birer Çikolata Kazananlar:

4– Balıkesir’de Gazete Bayii Şah Muhammet Bey vasıtasıyla Balıkesir Tevfikiyye Mektebi üçüncü sınıfında 50 numaralı Mustafa Enver Efendi.

5– Feyziye Lisesi’nden Feyyaz Fahri Efendi.

6– Bandırma İnas Mektebi ikinci sınıfından 90 numaralı Gülizar Mahmut Hanım.

7– Niğde’de Paşakapısı’nda Belediye Azası Faik Efendi mahdumu Ahmet Ferit Efendi

8– Kartal telgraf ve posta müdürünün kerimesi Vehibe Hanım.

9– İnegöl’de Hamidiye Mahallesi’nde Bozacı İdris Ağa vasıtasıyla Ayet Efendi mahdumu Muhammet Şevket Efendi.

10– Haydarpaşa’da 11’inci Numune Mektebi talebesinden Zafer Efendi.

Birer Kitap Kazananlar:

11– Soma Altıntaş İlk Erkek Mektebi mezunlarından Bünyamin Avni Efendi.

12– Balıkesir müftüsü mahdumu Şinasi Efendi.

13– Kadıköy Orta Mektebi dördüncü sınıfından 654 Fahrettin Cemil Efendi.

14– Eyüp Sultan’da Otakçılar’da Fethi Çelebi Mahallesi’nde Binbaşı Hüseyin Bey’in hanesinde Emin Ethem Efendi.

15– Konya Mahkeme-i Asliye-i Hukuk Başkâtibi Ali Fehmi Bey mahdumu Muhammet Tahir Efendi.

16– Konya’da Ankara Jandarma Mıntıka Müfettişi Miralay Tahir Bey’in mahdumu Kemal Efendi.

17– Anadoluhisarı Körfez Caddesi’nde Esat Bey’in hanesinde Nesip Efendi.

18– Salihli Mithatpaşa Caddesi’nde Arzuhâlcî Ahmet Hamdi Efendi mahdumu Ali Rıza Efendi.

19– Anadoluhisarı’nda Set üstünde 9 numaralı hanede Ekrem Nijat Efendi.

20– Üsküdar İttihat Lisesi sınıf 4, 193 Muhammet Zeki Efendi.

21– Konya’da Mülga-i Hukuk Mektebi Müdürü Refik Bey’in hafidi Nijat Sırrı Efendi.

22– Feyz-i Âti sınıf 4, 234 Atûf Reşit Efendi.

23– Ankara, Kalecik kazası Mahkeme-i Asliye Başkâtip Muavini Hikmet Efendi’nin yeğeni Kemal Efendi.

24– Haseki’de Nevbahar Mahallesi’nde Gülşen Caddesi’nde 22 numarada Faruk Efendi.

25– Heybeliada’da Reşadiye Sokağı’nda 8 numarada Valihe Hanım.

26– Terbiye-i Etfal Mektebi talebelerinden 46 Necla Hanım.

27– Fındıklı Dereiçi Selime Hatun Mahallesi’nde Taksim Caddesi’nde Lütfullah Fevzi Efendi.

28– Bolvadin Şube Reisi Binbaşı Abdullah Bey’in kerimesi Emine Hanım (Bolvadin bayii Gazi Efendi vasıtasıyla).

29– Şişli Celal Paşa Sokağı’nda 20 numarada Galatasaray’dan 1372 Cihat Kemal Efendi.

30– Üsküdar İttihat Lisesi sınıf 4, 238 Muhammet Feridun Efendi.

- 31– Kadıköy Müterakki Mektep talebatından Berrin Nami Hanım.
- 32– Bursa Rehber-i Tahsil Mektebi'nden Münire Hanım.
- 33– Bandırma'da Emin Bülent Bey'in hemşiresi Emsal Hanım.
- 34– Gelenboy Orta Mektep talebesinden 335 Muhammet Cevdet Efendi.
- 35– Togancılar'da Kasap Sokağı'nda 40 numarada Sedat Şükrü Efendi.
- 36– Kartal İlk Kız Mektebi sınıf 4, 98 Bahire Hanım.
- 37– Kadıköy Orta Mektep 45 Süleyman Efendi.
- 38– Edirne Erkek Muallim Mektebi 171 Ömer Faruk Efendi.
- 39– Bursa Birinci Erkek Lisesi sınıf 3, 417 numaralı Mustafa Efendi.
- 40– İzmir, Göztepe Tramvay Caddesi'nde 648 numarada Fuat Tevfik Efendi.
- 41– Kasaba-ı Havuzlubahçe'de Mustafa Efendi'nin hanesinde Ahmet Hamdi Efendi.
- 42– Burgazadası'nda Rıhtım boyunda Aleksandros'un 7 numaralı hanesinde Dava vekili Ali Galip Bey'in mahdumu Ahmet Niyazi Efendi.
- 43– Kuzguncuk'ta Nakkaş Caddesi'nde (3) numarada Divan-ı Muhasebat Müddeiumumisi Faik Bey'in kerimesi Fahire Hanım.
- 44– Samatya'da Arpacı yokuşunda 16 numarada Meliha Hakkı Hanım.
- 45– Adana Lisesi'nde 78 İsmail Efendi.
- 46– Adana Cami-i Kebir civarında İnen Sokağı'nda 3 numarada Abdullah Cevdet Efendi.
- 47– Üsküdar'da Arabacılar Sokağı'nda 19 numarada Trablusgarplı Arif Efendi.
- 48– Çamlıca Orta Mektebi 43 Muzaffer Tahsin Hanım.
- 49– Bayraklı'da Sümbül Sokağı'nda bilâ-numarada 61 Behice Hanım.
- 50– Feyziye Mektebi talebesinden: Muhadder Nahit Hanım.

Yavrularımızın Sütunu

9 Mayıs 341

Vatanım;

Saf mai semanın altında geniş ufuklarından kopup gelen havayı teneffüs ederken kalbim sana karşı bilsen ne büyük bir minnet ne nihayetsiz bir sevinçle çarpar.

Benim gibi nice Türk yavruları senin nuranur ziyalarla yıkanan rengin ve muattar kırlarında, bahçelerinde dolaşır. Nice Türk gençleri ki: Senin feyyaz ikliminde sonsuz bir gayretle büyük emellerine yetişmek için çalışır, koşar, didirir... Engin denizlerin, zümürüdîn çayırların, kuşların mesut cıvıltılarıyla dolan zengin koruların taze dimağlarımıza ümit güneşi serper. Mor dağlarından bin bir terane ile süzülen leziz suların her gün bize taze hayat getirir...

Sen bizim yegâne hamimiz, kıymettar Allah'ımızsın... Güzel Marmara'n her gün koyu neftî sularıyla altın yaldızlı sahillerini öper...

Bedayinin mehdi olan emsalsiz Boğaziçi'nden, narin adalarından her tarafa sıhhat fişkırır. Bütün bunların fevkinde olarak rehâ-kâr kullarının arasından kalbi azim ve iman dolu olan Türk gençliğini arşa kadar yükselten de sensin; seni yaşatmak için yaşayan Türk'ün mukaddes namını bütün dünyaya yayarken sevimli hilalini taşıyan şanlı bayrağımız da semadan sana binler, yüz binlerce selamlar ithaf ediyor.

Samim Alparslan

Sevimli Mecmua

On beş günde bir perşembe günleri çıkar. Türkiye'nin yegâne çocuk mecmuasıdır. Fiyatı 10 kuruştur. Senelik abonesi 250, altı aylığı 130, üç aylığı 75 kuruştur. Ecnebi memleketler için senelik abonesi 400, altı aylığı 200 kuruştur. *Resimli Ay* ile birlikte bir sene abone olanlara 50 kuruş tenzilat yapılır. İdarehanesi İstanbul'da Suudi Kütüphanesidir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmada Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan iki yıl sonra, 1925'te çıkan eski harfli çocuk dergilerimizden *Sevimli Mecmua* yeni harflere çevrilmiştir. Bu çeviriyle birlikte hikâyeden karikatüre, piyesten şiire varıncaya dek pek çok türü; el işi çalışmalarından sokak oyunlarına dek pek çok etkinliği barındıran bu derginin çocuklar için oldukça zengin bir içeriğe sahip olduğu görülmüştür. Ödüllerinin bolluğu ve metinlerinin sürükleyiciliği derginin öne çıkmasını sağlamıştır.

Sevimli Mecmua renkli resimleri, eğlendirici karikatürleri ve çoğunluğu hayvanlarla ilgili hikâye ve masallarıyla çocukların ilgisini çekebilecek nitelikte bir dergidir. “Kediye Ana Gibi Bakan Zeki Bobi”, “Hayvanlar Geceleri Nasıl Uyurlar?”, “Rıfat ile Köpeğinin Bir Balonla Heyecanlı Bir Seyahati” başlıklı yazılar, dergide hayvanların ön plana çıkarılarak çocukların ilgisinin çekilmeye çalışıldığını

göstermektedir. Bu yazılarla çocuklara hayvan sevgisi hayvanlar hakkında bilgi aşılama amacı güdülmüştür.

Sevimli Mecmua'da ilk sayıdan itibaren çocuklardan fotoğraflarını göndermeleri istenmiştir. Bu fotoğraflara her sayıda yer verilmesi derginin görsele olan ilgisini ortaya koymaktadır. Öğrencilerin toplu hâlde çekildikleri ve dergiye gönderdikleri bir fotoğraf da yayınlanmıştır. "Bursa Amerikan Kız Koleji'ndeki Türk Talebenin Grup Hâlinde Resmi" başlığıyla dergide yer alan bir fotoğraf, derginin okurlardan gelen fotoğrafların yayınlanmasında gösterdiği hassasiyetin belirgin bir örneğidir.

Çocuklara her sayıda çeşitli ödüllü bulmacalar sunması, derginin başta İstanbul olmak üzere Anadolu'da da beklediği ilgiyi görmesini sağlamıştır. Bu tespite ödül kazanan çocukların yaşadıkları farklı il, ilçe ve kasabaları göz önüne alarak ulaşabiliriz. Başta İstanbul, İzmir ve Bursa olmak üzere Amasya'dan Tarsus'a, Bafra'dan, Muğla'ya dek Türkiye'nin pek çok ilinden çocuk okurlar derginin ödüllü bulmacalarını çözüp ödül kazanma hakkı elde etmişlerdir.

Sevimli Mecmua'da ödül kazanan çocukların yaşadıkları ilin yanısıra öğrenim gördükleri okulların adları da yer alır. Bu veriler ışığında Cumhuriyet'in ilk yıllarında eğitimin niteliği hakkında önemli bulgulara ulaşabiliriz. Türk eğitim tarihi üzerine yapılabilecek farklı konulardaki araştırmalara bu dergi kaynaklık edebilir. Örneğin ödül kazanan çocuklar; cinsiyetlerine, yaşlarına, yaşadıkları coğrafyaya (il-ilçe-kasaba) göre sınıflandırılarak değerlendirilebilir.

Sevimli Mecmua'nın çocuklara okuma ve yazma dışında el becerisi kazandırmayı da amaçladığı görülür. Dergide el işi birçok oyuncuğa, parföme, Karagöz ile Hacivat yapımına yer verildiği gibi, dergiye model çocuk resimleri konularak da çocuklardan bunları giydirmeleri istenmiştir. Bu etkinliğin arka planında Cumhuriyet'in kılık ve kıyafet alanında getirdiği değişimi çocuklara modern kıyafetlerle ve bir bakıma oyunla aşılama kaygısı yatar.

Sevimli Mecmua'daki metinlere baktığımızda derginin dinî duyarlık taşıdığını da görürüz. İlk sayısından beşinci sayısına dek Hz. Âdem'den Habil ile Kabil'e, Nuh Tufanı'ndan Hz. İbrahim'e bazı dinî hikâyelere yer veren dergi, çocukların inanç

dünyasına seslenmeyi de ihmal etmez. Sabiha Zekeriya ve eşi Mehmet Zekeriya her ne kadar dönemin önde gelen sosyalist aydınları olarak bilinseler de *Sevimli Mecmua*'da dinî hikâyelere yer vermeleri de ayrıca üzerinde durulması gereken bir konudur.

Derginin birçok sayısında “Faydalı Sualler” başlıklı bölümler yer alır. Bu bölümdeki yazılarda çocuklardan aklına takılan soruları sormaları istenmiştir. Bu sorulara uygun cevaplar verilerek onların bilme ve öğrenme tutkuları beslenmeye çalışılmıştır. *Sevimli Mecmua*, içeriğindeki yazılarda hedef kitlesi olan çocukların akli ve bilimi örnek almalarını, hurafelerden kaçınmalarını salık vermektedir. Beşinci sayıda yer alan “Dünya Nasıl Yaratıldı?” başlıklı yazının son cümlesi derginin akli kılavuz aldığına göstergesidir: “Bazıları küremizin öküz boynuzu üzerinde durduğunu zannetmişlerdir. Fakat siz küçük mektepliler tabii bu saçma masallara inanmazsınız” (*SM*, s.159).

Dergide çocuğun ruh ve kişilik gelişimi açısından sakıncalı görülebilecek metinlere az da olsa rastlanmaktadır. Örneğin “Öldüren Ölü” (*SM*, s.247), başlıklı hikâyede kan, şiddet, vahşet ve ölüm iç içedir. Bu hikâye ilköğrenimdeki çocukların ruhsal gelişimlerini olumsuz yönde etkileyebilir, pedagojik açıdan sakıncalıdır. Yine “Kırk Dev Kesen Şehzade” (*SM*, s.231) başlıklı resimli masal da pedagojik açıdan çocuklar için uygun değildir. Dergide bu metinlere yer verilmemesi daha uygun olabilirdi.

Sevimli Mecmua, içeriğindeki karikatürlerle ve mizahi metinlerle çocukları eğlendiren bir dergidir. Özellikle “Ahretten Gelen Adam” (*SM*, s.358) başlıklı gülmece hikâyesi o dönemin ve derginin mizah anlayışının ne derece ileri olduğunu göstergesidir. Cingöz adlı çocuk kahramanın başından geçen güldürücü olaylar da karikatür olarak dergide önemli bir yer tutar.

Dergi, Cumhuriyet'in çocuklarına faydalı olmak için başka milletlerin çocuklarının eğitim ve günlük yaşamlarını da ele almıştır. Japonya'da, Amerika'da ve Azerbaycan'da çocukların nasıl öğrenim gördükleri ve yetiştirildikleri ülkemizle karşılaştırılarak sunulmuştur. Bu da çocukların farklı milletleri tanımlarında büyük öneme sahiptir. Günümüzde Millî Eğitim sistemimiz evrensel dünya vatandaşı

yetiştirmeyi amaçlamaktadır. *Sevimli Mecmua* henüz 1925 yılında farklı milletlerin yaşamlarını ve öğrenim dünyalarını Türk çocuklarına sunarak çağının ilerisinde bir anlayışa sahip olduğunu göstermiştir.

Sevimli Mecmua'nın çocukların sağlıklı beslenmeleri ve gelişmeleri için "Sıhhat Sütunu" başlıklı bölümleri de dikkat çekicidir. Köse Kâhya karakteriyle çocuklara hangi gıdaları tüketip hangi gıdalardan uzak durmaları gerektiği anlatılmaktadır. Çocukların kişisel bakım ve temizliğe önem vermeleri hemen hemen her sayıda önerilmektedir. Cumhuriyet'in sağlıklı bir nesil yetiştirmeyi amaçladığını *Sevimli Mecmua*'da rahatlıkla görebiliriz.

Dergide sayısı az olmakla beraber okurların yazdıklarına, özellikle şiirleri başta gelmek üzere, yer verilmiştir. Bu şiirler ödüllü bilmeceler bölümünde yer alan yazısız resimleri çocukların şiirsel bir anlatımla yorumlamalarına dayanır. Okur köşesine yer verilmemesi ve okur yazılarının sayısının oldukça az olması *Sevimli Mecmua*'nın eksik yönlerinden birini oluşturmaktadır.

Sevimli Mecmua'da eğitimden aileye, çocuktan topluma, değer yargılarından inanca, edebiyattan mizaha daha pek çok konuda Cumhuriyet'in ilk yıllarını gözlemek mümkündür.

Bu çalışmamızla Cumhuriyet'in ilk yılları üzerine araştırma yapmak isteyenlere o dönemin canlı tanığı olan *Sevimli Mecmua*'yı sunarak önemli bir kaynak sağladığımızı düşünüyoruz.

KAYNAKÇA

99 Soruda Çocuk Edebiyatı (2000). (Haz.M.Ruhi Şirin). 3.baskı. İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları.

Devellioğlu, Ferit (2000). *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*. 17.baskı. (Haz.Aydın Sami Güneyçal). Ankara: Aydın Kitabevi.

Erden, Münire (2005). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. İstanbul: Epsilon Yayıncılık.

Görmüş, Güngör (2006). "Trabzon Mebusu Nebizade Hamdi Ülkümen". Trabzon: K.T.Ü. Sos.Bil.Ens. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

Gürel, Z., F. Temizyürek ve N.K.Şahbaz (2007). *Çocuk Edebiyatı*. Ankara: Öncü Kitap.

Kıbrıs, İbrahim (2010). *Çocuk Edebiyatı*. 4.baskı. Ankara: Kök Yayıncılık.

Oğuzkan, A.Ferhan (2001). *Çocuk Edebiyatı*. 7.baskı. Ankara: Anı Yayıncılık.

Okay, Cüneyd (1999). *Eski Harfli Çocuk Dergileri*. İstanbul: Kitabevi.

Sertel, Yıldız (1995). *Annem Sabiha Sertel Kimdi, Neler Yazdı?* 2.baskı. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Sevimli Mecmua (1 Ocak 1925). C:1 Nu.1, İstanbul: Cumhuriyet Matbaası.

Sevimli Mecmua (15 Ocak 1925). C:1 Nu.2, İstanbul: Maarifet Matbaası.

Sevimli Mecmua (29 Ocak 1925). C:1 Nu.3, İstanbul: Maarifet Matbaası.

Sevimli Mecmua (12 Şubat 1925). C:1 Nu.4, İstanbul: Maarifet Matbaası.

Sevimli Mecmua (26 Şubat 1925). C:1 Nu.5, İstanbul: Maarifet Matbaası.

Sevimli Mecmua (12 Mart 1925). C:1 Nu.6, İstanbul: Maarifet Matbaası.

Sevimli Mecmua (26 Mart 1925). C:1 Nu.7, İstanbul: Maarifet Matbaası.

Sevimli Mecmua (9 Nisan 1925). C:1 Nu.8, İstanbul: Maarifet Matbaası.

Sevimli Mecmua (23 Nisan 1925). C:1 Nu.9, İstanbul: Maarifet Matbaası.

Sevimli Mecmua (14 Mayıs 1925). C:1 Nu.10, İstanbul: *Resimli Ay* Matbaası.

Sevimli Mecmua (28 Mayıs 1925). C:1 Nu.11, İstanbul: *Resimli Ay* Matbaası.

Sevimli Mecmua (11 Haziran 1925). C:1 Nu.12, İstanbul: *Resimli Ay* Matbaası.

Sevimli Mecmua (25 Haziran 1925). C:1 Nu.13, İstanbul: *Resimli Ay* Matbaası.

Sınar, Alev (2011). “Türkiye’de Çocuk Edebiyatının Gelişimi”. *Yeni Türk Edebiyatı El Kitabı (1839-2000)*. (Ed.Ramazan Korkmaz). 6.baskı. Ankara: Grafiker Yayınları, s.575-599.

Şentürk, Sevim. (26.11.2011). Çocukların Geçmişte Ne Yaptığı Bu Sergide!. *Zaman*. 02.06.2012, <http://www.zaman.com.tr/yazdir.do?haberno=1206340>.

Şimşek, Tacettin (2002). *Çocuk Edebiyatı*. Ankara: Rengarenk Yayınları.

Tarama Sözlüğü (2009). 3.baskı. Ankara: TDK Yayınları.

Türkçe Sözlük (2011). 11.baskı. Ankara: TDK Yayınları.

Uçan, Hilmi (2005). “Çocuk Kadar Saf, Temiz Olabilmek/Kalabilmek”. *Hece Çocuk Edebiyatı Özel Sayısı*. S: 104-105. s.18-24. Ankara: Hece Yayınları.

Yahya Kemal (1990). “Mecmûalar”. *Edebiyâta Dâir*. 3.baskı. İstanbul: İstanbul Fetih Cemiyeti, s.175-180.

Yalçın A. ve Aytaş G. (2005). *Çocuk Edebiyatı*. 3.baskı. Ankara: Akçağ Yayınları.

Yavuzer, Haluk (2004). *Okul Çağı Çocuğu*. 10.basım. İstanbul: Remzi Kitabevi.

Yavuzer, Haluk (2011). *Çocuk Psikolojisi*. 33.basım. İstanbul: Remzi Kitabevi.

Yazım Kılavuzu (2009). 26.baskı. Ankara: TDK Yayınları.

Yörükoğlu, Atalay (1983). *Çocuk Ruh Sağlığı*. 6.baskı. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.

Yüce K. ve Nuhoglu M. (2007). *Çocuk Edebiyatı*. İstanbul: Lisans Yayıncılık.